

Cesta k věčné spáse,

sbírka modliteb a duchovních
písní pro diecesi brněnskou,

kterou pořídil k vyzvání nejd. bisk. konsistoře ze dne 16. pros. 1904 č. 6100.

Dr. Karel Eichler,

bývalý professor církevních dějin a kanonického práva na bohosloveckém ústavě
v Brně, konsistorní rada,

za spolupůsobení hlavních spolupracovníků

Jakuba Pavelky,

konsistorního auditora a faráře v Přibyslavicích jako básníka.

Františka Musila,

varhaníka na dómě a učitele hudby na varhanické škole v Brně jako hudebníka.

Úplné vydání.

Svazek II.

obsahující část III.: Prostředky, kterými získati nám
možno užitky vykoupení.



V Brně 1913.

Tiskem a nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

Církevní schválení.

Č. 7815.

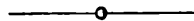
Nihil obstat:

Dr. Alois Dvořák.

Imprimatur:

† Pavel,
biskup.

Z biskupské konsistoře v Brně dne 18. listopadu 1913.



Upozornění.

Co do písní a pobožností nových anebo přepracovaných jsou všechna práva vyhrazena. Kdo by je hodlal otisknouti, musí míti svolení nakladatele, leč by je dal tisknouti u něho.

Několik slov k laskavému čtenáři.

S Boží pomocí dokončen druhý svazek „Cesty k věčné spáse“, jednající o prostředcích, kterými získati nám možno užitky vykoupení. Rozvrh této části dán je slovy katechismu: „Ježíš Kristus založil církev a přenesl na ni svůj trojí úřad: učitelský, kněžský a královský, aby vedla lidi k věčnému spasení“.

Látka je hojná. Obsahuje také pobožnosti, jaké nařídily v poslední době Acta Curiae Episcopalis Brunensis, a konstituce I. synody diecese brněnské, jakož i zpěvy řehořského chorálu dle vydání vatikánského, pokud dosud vyšly a do kancionálu se hodí. — Zejména upozorňujeme na návod, jak lze zpívat i nešpory dle nového Vesperale (na konci tohoto svazku). V příštím (III.) svazku budou úplně vypracovány nešpory mariánské per annum, dle nichž — jako vzorku — bude možno složiti si nešpory i jiné. Jelikož všechny nešpory v „Cestě k věčné spáse“ zakládají se na chorálu církevním, nebudiž zaváděno nic odchylného; lépe bude ještě počkati, až vše vyjde tiskem, co pro naši diecesi je připraveno. Vyžaduje toho jednotnost.

V BRNĚ, o Všech svatých 1913.

Dr. Karel Eichler.

Některé zprávy týkající se duchovního zpěvu lidového v diecesi brněnské.

Jednání první brněnské synody diecesní o chrámovém zpěvu lidovém.

I.

Konstituce XXX. o zachování a zvelebení lidového zpěvu chrámového.

Synodu konal Jeho Exc. nejdp. biskup Pavel hrabě z Huynů od 23. do 27. srpna 1909 ve filiálním chrámě sv. Michala v Brně za účasti asi 500 kněží. Látka byla probírána v pěti odborných a třech slavných kongregacích čili shromážděních a konstituce prohlášeny ve třech slavných seděních.

Na programu bylo 32 předmětů. Mezi nimi na místě třicátém: „S. cantus populi“, posvátný zpěv lidový, či v úplném znění: „O zachování a zvelebení lidového zpěvu chrámového“.

Pojednání o něm bylo svěřeno čtvrté odborné kongregaci, do níž jmenování následující členové:

Dr. Karel Eichler, bývalý professor богословіа a redaktor nového českého kancionálu pro diecesi brněnskou, jako předseda;

Frant. Mühlberger, farář ve Slavonicích, redaktor německého kancionálu jako člen poradní čili konsultor;

Jan Bádala, děkan a farář ve Velké Bytěši, hudební spolupracovník o českém kancionálu, též jako poradní člen;

Jakub Pavelka, konsistorní auditor a farář v Přibyslavicích, básník a spolupracovník o českém kancionálu, jako zpravodaj;

a zapisovatelem Sylvestr Kulhánek, katecheta národních škol v Brně, hudebník.

Statě byly odborovým kongregacím odevzdány již vypracované. Látku „O posvátném zpěvu lidovém“ připravila k rozkazu nejdp. biskupa „Diecesní komise pro pěstování církevního zpěvu“ (ustanovená ku provádění Motu proprio Pia X.), jež zvolila k tomu účelu svého člena Pavelku. Jeho práce schválena předsedou komise, kapitulním děkanem Janem Křt. Vojtěchem, a odevzdána nejdp. biskupovi, jenž s ní vyslovil též svůj souhlas.

Synodální kongregace hudební Pavelkovu práci přečetla, zavedla o ní rozbor a schválila ji. Přítomni byli i jiní účastníci synody.

Její znění je návodem, kterak by si měli duchovní správcové počínati, aby udržovali a povznášeli kostelní zpěv lidový.

Obsah její jest následující:

V úvodě poukázáno na význam kostelní písně lidové, jež, jsouc modlitbou zpěven pronášenou, vroucněji vyjadřuje a mocněji budí city zbožné, a tak přispívá jednak ke zvelebení služeb Božích, jednak i k posvěcení duše pějících i poslouchajících. Pěstění zpěvu lidového jest také průpravou ke zpěvu liturgickému. Zbožný zpěv lidu proto zasluhuje, by mu duchovenstvo věnovalo všestrannou a úsilovnou péči. K tomu je třeba

I. dostatku písní vhodných:

1. co do textu, jenž má býti

a) o b s a h u v pravdě zbožného a účelu přiměřeného;

VI

b) **f o r m y** vytríbené, aby stál na výši doby, vyhovuje i správností jazykovou i uměním básnickým ;

2. co do **nápěvu**, jenž má býti (dle Motu proprio Pia X.):

a) zbožný, prostý světáctví ;

b) umělý, bohoslužby důstojný a ji povznášející, při tom však lidu přístupný ;

c) všeobecný v tom smyslu, aby neurážel příslušníkův jiných národů. Jsou tedy zvláštnosti národní přípustné, pokud nejsou závadné jiným národnostem, na př. naše koledy.

Zásobu hojnou vhodných písní kostelních poskytují nové kancionály diecesní : český „Cesta k věčné spáse“ a německý „Lobet den Herrn“ (vyšel r. 1907).

Písně v nich obsažené třeba cvičiti a zaváděti. Písně, jež v nich obsaženy nejsou, ať starší nebo nově vzniklé, lze podržeti nebo zaváděti jen s dovolením biskupské konsistoře, jež podrobí úsudku odborných znalců jak text tak nápěv, nežli approbaci udělí.

Způsob a rychlost, jimiž se písně nové zavádějí, jsou různé dle okolností, o čemž v konstituci pojednáno podrobně.

II. Prostředky na zvelebení lidového zpěvu kostelního jsou dle „Motu proprio“ Pia X. :

a) Dozor hudební komise diecesní ;

b) výchova chovanců v seminářích pacholeckých i bohosloveckých, kteří mají býti cvičeni učiteli ve zpěvích a professory uváděni do zařízení kancionálů a zásad, na nichž byly zbudovány ;

c) zřizování Jednot cyrillských a cecilských, jakož i sborů literátských ;

d) hojná podpora varhanické školy.*)

III. Třetí podmínka zvelebení zpěvu lidového jest **bedlivé cvičení zpěvu**, tak aby se nezpívala nikdy píseň, jež není řádně nacvičena. Cvičiti lze

1. **ve škole**, jež jest k tomu zavázána

a) svým **ú č e l e m** vychovávati nábožensko-mravně,

b) **positivními přík a z y**, (uvedeny příslušné výnosy a nařízení ministerstva kultu a zemské školní rady);

2. **v j e d n o t á c h c y r i l l s k ý c h**, kde jsou, ale i v jiných spolcích, zvláště ve spolcích katolické omladiny, jednotách Svatojosefských a jiných spolcích a sdruženích ;

3. **přímo v kostele** po službách Božích.

Podrobně promluveno o praxi, jež opět dle místních poměrů jest různá.

Cvičí 1. **ve škole** učitelé,

2. **ve spolcích** ustanovený učitel,

3. **v kostele** varhaník, kněz, neb i jiný znalec zpěvu.

*) To vše se již děje. Bohoslovci i seminaristé zpívají duchovní písně a v pastorech se bohoslovcům přednáší nejen konstituce synodální, nýbrž jsou též uváděni do obsahu kancionálu. Jednoty Cyrillské se zakládají. Varhanická škola dostala vydatnou podporu — na rozkaz nejdp. biskupa z Huynů.

VII

IV. Zvelebení zpěvu nejvíce záleží na knězi, jenž

1. musí dbáti, aby se potřebné písně

a) vybraly,

b) nacvičily,

c) v kostele řádně zpívaly ;

2. má, čeho třeba, vysvětliti a lid povzbuzovati, aby pěkně a rád zpíval ;

3. starati se o varhaníká, varhany i o to, by zpívající měli texty písní.

„Odměnou mu bude“ (tak končí konstituce synodální), „že budou posvátné úkony, jež koná, provázeny zpěvem, který bude povznášeti srdce a zbožností vzněcovati duši jeho i lidu, zpěvem, který bude oslavou Boha, pokud lidem možno, hodnou, že získá si vděku a úcty lidu, jenž dlouho bude vzpomínat na kněze, jenž duchovní zpěv horlivě pěstoval ; — odměnou však největší bude mu naděje, že kochati se bude v říši živých písněmi, které sborové andělští prozpěvují před trůnem Beránkovým, a o nichž apoštol svědčí slovy : „Ani ucho neslychalo“.

II.

Důležité je také usnesení čtvrté odborné kongregace o znenáhlem zavádění písní z nových kancionálů — českého a německého.

Byl přijat návrh, aby nejdůstojnější biskupská konsistoř každoročně určila tři písně, které by se nacvičily na školách národních a měšťanských a po případě i středních.

S prováděním toho usnesení počato školním rokem 1911/1912.

III.

Do pěstování kostelní písně zasahuje také

XVI. konstituce I. brněnské diecesní synody, která jedná o prostředcích, jimiž mládež školní přivedena by byla k hodné a užitečné účasti na oběli mše svaté.

Podáváme ji u výtahu :

1. Poučování ve škole co nejdůkladnější.

2. Poučování v kázáních a při křesťanských cvičeních.

3. Kázeň přísná, aby všechny děti chodily na předepsanou mši sv. a slušně se při ní chovaly. .

4. Vhodné modlitby a písně.

a) Budiž užíváno stejných modlitebních knížek a zpěvníků, od nejdůst. ordinariátu předepsaných;

b) všichni žáci je mějte;

c) žáci buďtež upozorněni na obsah a rozvrh knížky a poučení o obsahu modliteb a písní zaváděných;

d) zpěvy buďte řádně nacvičeny, než se pějí v kostele;

e) doporučuje se způsob účasti na mši sv., aby se při ní střídaly modlitby se zpěvem.*)

f) Pro měsíc říjen nařídil sv. Otec Lev XIII. růžencovou pobožnost; budiž však pěstována také v jiných měsících jednou v týdně a to střídavě ve dvou sborech.

* * *

*) O to je v našem kancionále třemi takovými pobožnostmi postaráno.

Schválení výtahu »Cesty k věčné spáse« pro školy národní a měšťanské.

Zemská školní rada přípisem ze dne 24. ledna 1912 č. 2341. oznamuje benediktské knihtiskárně v Brně, že „Cesta k věčné spáse“ pro školy národní a měšťanské — oboje vydání, s notami i bez not — v ceně 2 K 20 h a 90 h — je od c. k. ministerstva kultu a vyučování schváleno vynesemím ze dne 19. ledna 1912 č. 54.459. ex 1911.

* * *

Nejnovější výnos c. k. zemské školní rady o nacvičení kostelních písní ve školách.

C. k. zemská školní rada moravská v Brně zaslala c. k. okresním školním radám výnos ze dne 30. května 1913 č. 14.662. tohoto znění:

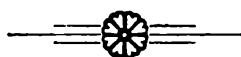
Vzhledem ke kostelnímu zpěvníku: K. Eichler, „Cesta k věčné spáse“ pro brněnskou diecesi nově vydanému, vyzývá se okresní školní rada na požádání biskupského ordinariátu, aby poukázala správy a ředitelství škol obecných a měšťanských, k diecesi té náležejících, aby dorozumějíce se s učitelem náboženství zařídily dle potřeby a času, pro vyučování zpěvu určeného, čeho potřeba, aby písně ve zmíněném zpěvníku obsažené byly s dětmi školními přiměřeně nacvičeny, a aby účinně podporovaly snahy kněžstva duchovní správy o povznesení zpěvu kostelního.

Za předsedu: *Navrátíl.*

Cyrillské Jednoty.

V rámci „Obecné Jednoty cyrillské“ v Praze byla dle nových stanov schválených vynesemím c. k. ministerstva vnitra ze dne 2. dubna 1912 č. 11.346, založena v Brně dne 16. července 1913 *Diecesní Jednota cyrillská* pro diecesi brněnskou, která se přičiní o zakládání jednot dekanátních a farních.

Účelem Jednot cyrillských je pěstiti přesnou církevní hudbu katolickou ve smyslu a v duchu církve, na základě rozkazů a stanovení církevních, a to římský chorál, zpěv umělý i lidový a hudbu chrámovou vůbec.



Stručný obsah II. svazku »Cesty k věčné spáse«.

Č Á S T III.

PROSTŘEDKY, KTERÝMI ZÍSKATI NAM MOŽNO UŽITKY VYKOUPENÍ.

CÍRKEV.

Strana

Poučení a modlitby 519—225

A. K UČITELSKÉMU ÚŘADU CÍRKVE.

Poučení	525
Písně ke kázání a křestanskému cvičení	525—531
Vyznání pravé víry dle vzorů předepsaných od papežů Pia IV. a Pia IX.	531
Modlitby vztahující se k víře a jejímu zachování a šíření	533—537
Zpráva o spolcích na udržování a šíření víry .	537—543

B. KE KNĚŽSKÉMU ÚŘADU CÍRKVE.

Poučení	543—548
Asperges a Vidi aquam	548—552
Modlitby ke mši svaté (devateré)	553—587
Zpěvy ke mši sv. Responsoria. Ite, missa est. Benedicamus Domino .	588—596
Mešní písně obecné I.—XXIV.	596—653
(Mezi nimi tři pobožnosti, v nichž se střídá modlitba se zpěvem, str. 628, 634, 649.)	

O svátostech

654

1. Křest svatý	654—660
2. Svátost biřmování	660—666
3. Nejsvětější svátost oltářní	666
1. K slavnosti Božího Těla	471
2. K návštěvám nejsv. svátosti oltářní	668—689
3. K sv. přijímání .	689—706
4. K sv. požehnání	706—726
4. Svátost pokání	726—739
O odpustcích (též jubilejních)	739—750
5. Poslední pomazání a duchovní péče o nemocné	750—773
6. Svěcení kněžstva	773—778
Řeholníci a Třetí řády .	778
7. Stav manželský .	779—794
<i>Svátostiny</i> .	794—813

C. KE KRÁLOVSKÉMU ÚŘADU CÍRKVE.

O křestanské spravedlnosti	816—817
A. Varuj se zlého. — B. Čiň dobré	817—818
aa) Desatero Božích přikázání	819—839
bb) Patero přikázání církevních .	840—844
cc) Křestanské ctnosti:	
Ctnosti božské .	845
Ctnosti mravní	846
a) Čtyři hlavní ctnosti: opatrnost, spravedlnost, statečnost, mírnost	846—857
b) Ctnosti, které jsou protivou sedmi hlavních hříchů	858—860
c) Osmero blahoslavenství	861
d) Ctnosti některé, jež nám Ježíš Kristus v evangeliu zvláště přikázal	861
dd) Dobré skutky	862
ee) O snaze po křestanské dokonalosti .	862
Modlitby ke křestanské spravedlnosti	863—866

O MODLITBĚ ZVLÁŠTĚ.		Strana
O modlitbě a rozjímání		868—871
Modlitby, jak je žádá I. a II. část a přídavek katechismu :		
a) Modlitby a poučky, kterým se mají děti naučiti již v domě otcovském		872—881
b) Dobrý úmysl		882—883
c) Máme se modliti 1. ráno a večer a když se k modlitbě zvoní		883—910
d) 2. před jídlem a po jídle		910—912
e) 3. před prací a po práci i při jiných nahodilých příležitostech .		912—914
f) 4. v pokušeních		914—915
g) 5. ve všech tísňích a potřebách		916
Vzývání Ducha sv.; důkuvzdání (Te Deum); důkuvčinění na konci občanského roku a jiná		916—921
Modlitby v utrpeních a v rozličných potřebách :		
Dvě pobožnosti prosebné o sv. Marku a o křížových dnech (s litaniemi svatých), za odvrácení bouřky, v čas nouze a hladu, úmrtnosti a moru a nakažlivých nemocí, v čas války, v jakémkoliv utrpení, v čas zemětřesení a jiné		921—964
Modlitby pro různé stavy		965—967
h) Máme se modliti za všechny lidi, živé i zemřelé, za přátele a nepřátele, zvláště pak za rodiče a příbuzné		967—971
za vrchnosti církevní		971
za vrchnosti světské		972
Modlitba za vlast		974
<i>K poutím :</i>		
Žehnání poutníků odcházejících na pouť a vrátivších se		978
<i>Přidáno :</i>		
Návod, jak zpívati nešpory (dle nového vatikánského Vesperale)		981



Upozornění pro cvičitele písní a pro varhaníky.

V čísle 308 VI na jednom místě; v č. 339 ve 4. taktě; v č. 345 (k oddávkám) po pozdvihování; v č. 365 ve čtvrtém taktě a v č. 377 v 17. a 19. taktě buď průvod opraven a přizpůsoben nápěvu jak je obsažen v textové části II. svazku.

V č. 350 nad předposledním taktem v Průvodu má být vyznačeno prima (po nejprv), nad posledním secunda (volta) podruhé, při opakování.

Na str. 589 tohoto svazku textového poslední nota na posledním řádku má být a, nikoliv h.

Dále upozorňuje se, že v písni č. 279 po pozdvihování v 10. taktě má být správně $\frac{1}{2}$ odrážka místo $\frac{1}{4}$ křížku. Tato chyba se vloudila do Výtahu pro školy národní a měšťanské s notami na str. 208.



Část III.

Prostředky, kterými získati nám možno užitky vykoupení.

*Ježíš Kristus založil církev a přenesl na ni svůj trojí úřad :
učitelský, kněžský a královský, aby vedla lidi k věčnému spasení.*

Církev.

Věřím a vyznávám:

I. O založení a řízení církve.

Aby dílo vykoupení našeho nepřišlo na zmar a aby nám užitek jeho byl sprostředkován, založil Ježíš Kristus církev katolickou čili obecnou, jež jest viditelnou společností všech pravověřících křesťanů, kteří jedno učení vyznávají, jedněch svátostí užívají a římského papeže za svou nejvyšší viditelnou hlavu uznávají.

Založil ji takto : Shromažďoval kolem sebe věřící, vyvolil z nich dvanáct apoštolů a odevzdal jim svůj trojí úřad : učitelský, kněžský a královský nebo pastýřský, řka : „Jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám“ (Mat. 28, 19. 20.). Místo sebe ustanovil apoštola Petra za nejvyšší viditelnou hlavu církve, sám pak zůstal hlavou neviditelnou, neboť pravil k Petrovi : „Ty jsi Petr (to jest skála), na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského. A což bys koli svázal na zemi, bude svázáno i na nebi; a což bys koli rozvázal na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (Mat. 16, 18. 19.). — „Pasiž beránky mé (to jest církev věřící) . . . Pasiž ovce mé (to jest církev učící — tedy všechny“ (Jan 21, 15.—17.).

Apoštolové počali vykonávati trojí úřad Ježíše Krista po se-
slání Ducha svatého, když Petr uprostřed apoštolů povstal, učení
Ježíše Krista hlásal, věřící kolem sebe shromažďoval a je křtil.

Církev po vůli Ježíše Krista potrvá ustavičně až do skonání
světa; řeklť : „Brány pekelné jí nepřemohou“ (Mat. 16, 18), a při

jiné příležitosti: „A aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa“ (Mat. 28, 20).

Od smrti apoštola Petra jest římský papež nejvyšší viditelnou hlavou církve, protože apoštol Petr umřel jako biskup římský a tudíž jeho řádným nástupcem jest římský papež. Proto také církev jmenuje se římsko-katolickou. Kromě papeže jsou řádnými nástupci apoštolů biskupové, kteří trvají ve spojení s papežem, a je podporují v jejich úřadě hlavně kněží.

Papež a biskupové jmenují se dohromady církev učící na rozdíl od ostatních věřících, kteří se jmenují církev slyšící.

II. O z n á m k á c h c í r k v e.

Pravá církev je toliko jedna, protože Ježíš Kristus toliko jednu církev založil, což vysvětluje ze slov: „Ty jsi Petr (to jest skála), na té skále vzdělám církev svou“ (Mat. 16, 18.).

Pravou církev Kristovu poznáváme po známkách, jež dal Kristus své církvi.

Je j e d n a, majíc společnou nejvyšší hlavu a jedno učení a jedny svátosti. Je s v a t á, majíc učení svaté, vedouc údy své ke svatosti a to prostředky svrchovaně účinnými, zvláště svatými svátostmi, majíc vždy svaté, o jejichž svatosti i zázraky svědčí. Je o b e c n á či katolická, jsouc založena pro všechny časy, pro všechny lidi a národy a pro celý svět. Je a p o š t o l s k á, majíc za představené nástupce apoštolů, učíc, čemu učili apoštolové a udílejíc tytéž svátosti, kteréž udíleli apoštolové. —

Čtyři tyto známky má toliko církev římsko-katolická a z toho jde, že ona jediná je pravou, od Ježíše Krista založenou církvi.

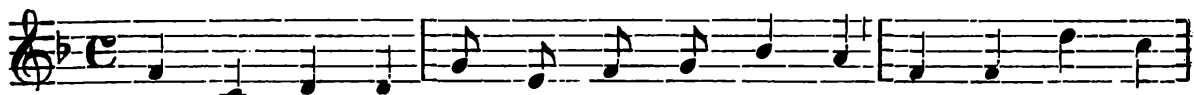
249. O vlastnostech pravé církve Kristovy.

Pro spolky katolické.

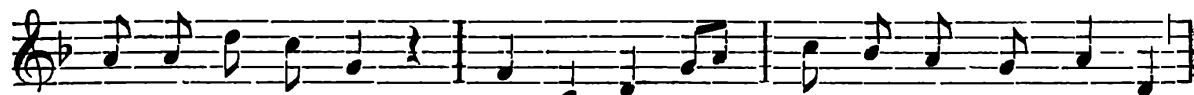
Slova Vl. Štastného 1897.

Hudba J. Bádala 1906.

Vážně a slavně.



1. Mě - sto Bo - ží, sva - tá cír - kvi Pá - ně, jež se le - skem



věčné slávy stkvíš, ku hvězdám se zdvi - ha - jí tvé bá - ně,



a s nich světu vládne svatý kříž; na ská - le tvé hradby zbudo -



vá - ný, mar - ný ú - tok vedou pekla brány, zá - klad tvůj vši



zlo-bě o-do-lá-vá : Mě-sto Bo-ží, cír-kvi, bu-diž zdráva !

2. Církví j e d n a ! po oboru země - zákon lásky hlásáš jediný, - hříchem rozeštvané lidské plémě - pojíš svazkem Boží rodiny ; - jednou cestou vedeš všechny k cíli, - národ každý v tobě zkvétá, sílí, - bez tvé jednoty se rozpadává : - církví Páně jediná, buď zdráva !

3. Církví s v a t á, království ty Boží, - říše bez hranic a bez mezí, - jež se hájí ctností, vírou množí, - a jež utrpením vítězí : - Hrdinové tvoji — mučedníci, - tvoji vládci — sluhů služebníci : - tělo Kristovo jsi, On tvá hlava : - církví, svatá máti, budiž zdráva !

4. Církví o b e c n á, ty pravdy světlo - sama rozžiháš všem národům, - a kde v duších věřících se vznětló, - blažen národ, šťasten každý dům ; - tebou Kristus po-

sud všude učí, - tebou chvála Bohu světem zvučí, - prchá noc a slunce jasné vstává : - církví katolická, budiž zdráva !

5. Církví Páně, církví a p o - š t o l ů, - jež Pán stále tebou vysílá, - aby zvali k svátostnému stolu, - kde všem kyne nebes posila. Petr mluví papežů tvých rtoma, - řádem Božím světovládná Roma - stádce Kristovo pást neustává : - církví apoštol-ská, budiž zdráva !

6. Církví svatá, naše drahá máti, - naděje ty spásy jediná ! V míru, v boji při tobě chcem státi, - veď nás, až kde věčnost počíná ; - byť, jak musí, zloch tě nenáviděl, - byť se slaboch za svou matku styděl, - ty jsi naše láska, naše sláva, - církví, drahá máti, budiž zdráva !

III. O ú k o l e c í r k v e.

Ježíš Kristus založil církev, aby vedla lidi k věčnému spasení, vykonávajíc s pomocí Boží trojí úřad Ježíše Krista : učitelský, kněžský a královský (pastýřský).

Učitelský úřad Ježíše Krista vykonává, že učení jeho stále čisté a neporušené zachovává, hlásá a vykládá.

Kněžský úřad Ježíše Krista vykonává církev tím, že koná obět mše svaté a uděluje svátosti, že světí a žehná a za všechny lidi se modlí.

Královský úřad Ježíše Krista vykonává církev tím, že všechny věřící k bohumilému životu přidržuje, dává zákony a příkázání, soudí a trestá. Hlavní tresty církevní jsou : odepření svátostí, pohřbu církevního a vyobcování z církve.

IV. N a š e p o v i n n o s t i k c í r k v í.

K církví máme tyto povinnosti : máme k ní náležeti, věřiti, čemu učí, a konati, co přikazuje.

Kdo v l a s t n í v i n o u nenáleží k církví katolické, nemůže býti spasen, protože Ježíš Kristus jedinou církev katolickou ustanovil jako samospasitelnou, to jest za řádný prostředek, skrze který mají lidé vedeni býti ke spasení. Kdo b e z v l a s t n í v i n y k ní nenáleží, může sice býti spasen způsobem m i m o ř á d n ý m,

hledá-li upřímně pravdy a koná-li svědomitě vůli Boží, jak ji poznává; nedostává se mu však mnoho prostředků, by snáze a jistěji spasení došel.

Toliko zevně k církvi náležitosti nestačí, nýbrž třeba jest, abychom s ní také vnitřně spojeni byli: živou věrou, věrnou poslušností a vroucí láskou.

P ř e d s e v z e t í.

Vždy budu ctíti a milovati církev jako matku svou, nebo „nikdo nemůže míti Boha za otce, kdo nemá církev za matku“ (sv. Cyprian). Vřelě budu míti účastenství v jejích radostech i utrpeních; konati budu svědomitě její příkázání a nařízení; řídit se budu jak v soukromém, tak i veřejném životě zásadami jejími! Vždycky budu míti v uctivosti sv. Otce, papeže a spojené s ním biskupy a kněze a ochotně jich budu poslouchati; neboť o apoštolech a jejich nástupcích platí slova Páně: „Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Luk. 10. 16.). Jen tak budu pravým katolíkem. —

V. O o b c o v á n í s v a t ý c h.

K obcování svatých náležejí pravověřící na zemi čili církev bojující; svatí v nebi čili církev vítězná; duše v očištcí čili církev trpící. Všichni údové tohoto obcování byli na křtu svatém posvěceni a ke svatosti povoláni, a proto nazývají se „svatými“, mnozí pak z nich už k dokonalé svatosti dospěli.

Obcování svatých záleží v tom, že jsou všichni mezi sebou co nejúžeji spojeni jako údové jednoho těla, jehož hlavou jest Kristus dle slov sv. Pavla: „Jako v jednom těle mnohé údy máme . . . tak jsme mnozí jedno tělo v Kristu“ (k Řím. 12, 4. 5.); a že jsou všichni účastni duchovních statků tohoto obcování: jeho milostí a zásluh, jeho modliteb a dobrých skutků.

Obcování nás věřících na zemi záleží v tom, že všichni jsme účastni obětí mše svaté, modliteb a jiných dobrých skutků veškeré církve.

Naše obcování se svatými v nebi záleží v tom, že svaté ctíme a vzýváme, svatí pak že za nás u Boha prosí.

Naše obcování s dušemi v očištcí záleží v tom, že duším v očištcí modlitbou a dobrými skutky, odpustky a zvláště obětí mše svaté pomáháme, ony pak že za nás, jak doufáme, u Boha prosí.

Obcování svatých v nebi s dušemi v očištcí záleží v tom, že svatí duším v očištcí svou přímlovou u Boha pomáhají.

Ač k církvi bojující patří za živa také hříšníci, a mají obcování s pravověřícími na zemi, svatými v nebi a dušemi v očištcí, pozbývají obcování toho po smrti, byvše zavrženi do pekla; neboť zavrženým nemůžeme nijak pomoci.

Modlitba za církev katolickou.

 (Mešní.)

Od veškerých nás, prosíme, duševních i tělesných ochraňuj nebezpečenství, Pane, a na přímlovu blahoslavené a slavné vždy Panny

Bohorodičky Marie, s blahoslaveným Josefem, blahoslavenými apoštoly svými Petrem a Pavlem a se všemi svatými blaha nám uděl a pokoje, aby překonajíc protivenství a bludy všecky, církev Tvá v klidné Ti sloužila svobodě. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. — Amen.

Modlitba za církev katolickou.

Schrálená pro bratrstvo Srdce Panny Marie 24. listop. 1865 Piem IX.

Pane Ježíši, Synu Boha živého, svému Otci úplně rovný a jako on, Bůh od věčnosti, jenž jsi pro naše spasení stal se člověkem a církev svou na skále založil, které nikdy nepřemohou brány pekelné: velebíme Tebe a děkujeme Ti, že jsi nám tu jednu, svatou, apoštolskou a římsko-katolickou církev dal za matku! Jsme jejími dětmi a modlíme se za ni k Tobě. Víme, že jí nikdy neopustíš, že až na konec časů potrvá, a svatý, jí svěřený poklad Tvé pravé nauky, Tvých svátostí a Tvých zaslíbení zachová; avšak prosíme Tebe, abys ji ve všech jejích zkouškách těšil, je krátil a její radost po mnohém utrpení rozmnožil. Zachovej, sil a korunuj svým požehnáním hlavu, kterou jsi jí dal, nástupce sv. Petra, zástupce svého, společného otce všech věřících! Vylej milosti své na všecky pastýře, kteříž pod jeho vedením pečovatí mají o duše naše; vylej je i na nás, utvrzuj nás ve víře, naději a lásce. Nedej, aby svádění nebo pronásledování, moc lidská nebo lest pekelná nás kdy od církve Tvé a od stolice sv. Petra odloučila. Dej, abychom se vždy hodnými prokazovali svého slavného jména „katolíků“ jak svou věrou, tak svými skutky. O tu milost prosíme Tě na přímlovu Tvé matky, neposkvrněné Panny Marie, svatých apoštolů Petra a Pavla, všech apoštolů a ostatních Tvých svatých. Amen.

Poznámka: Modlitbu k Duchu svatému za církev katolickou viz svrchu v I. svazku na str. 440.

Proti pronásledovatelům církve.

(Mešní.)

Církve své, prosíme Pane, prosby usmířený připuště: aby, překonajíc protivenství a bludy všecky, v klidné Ti sloužila svobodě. Skrze Krista Pána našeho. — Amen.

Modlitba za nejvyššího pastýře (sv. Otce).

Kurr. 1871, č. 4.

Tato modlitba zavedena byla, když sv. Otec Pius IX. zbaven byl svého území a sevřen nepřáteli. Je spojena s odpustky 300 dní jednou denně a odpustky plnomocnými jednou za měsíc, a oboje mohou býti získány i pro duše v očistci po způsobu přímlov. Modlitba ta má se konati, pokud potrvají poměry sv. Stolice nezměněny.

Antifona: A Petr zajisté ostrhán byl v žaláři. Modlitba pak se dala bez přestání od církve k Bohu za něj.

Ž a l m 3. (Ranní píseň stísněného). Hospodine, jakž se zmnožili ti, již sužují mne ? * Mnozí povstávají proti mně.

Mnozí říkají duši mé : * Neníť spasení jemu v Bohu jeho.

Ty pak, Hospodine, jsi ochránce můj * sláva má a povýšitel hlavy mé.

Hlasem svým volal jsem k Hospodinu : * a vyslyšel mne s hory svaté své.

Já lehl a usnul jsem : * a (šťastně) vstal jsem, nebo Hospodin ochránil mne.

Nebuduť se báti tisíců lidu obkličujícího mne : * povstaniž, Hospodine, spasena mne učin, Bože můj.

Nebo Ty jsi zbil všechny, kteříž mi se zprotivili bez příčiny : * zuby hříšníků setřel jsi.

Hospodinovoť jest spasení : * a nad lidem Tvým požehnání Tvé.

Sláva Otci i Synu : * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

A n t i f o n a : A Petr zajisté ostříhán byl v žaláři. Modlitba pak se dala bez přestání od církve k Bohu za něj.

Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko ; prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, nýbrž ode všeho nebezpečství vysvoboď nás vždycky, slavná a požehnaná Panno, paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše ! Se Synem svým rač nás smířiti, Synu svému rač nás poroučeti, k Synu svému rač nás přivéstí.

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

M o d l e m e s e : Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N. a řiď jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného : aby s milostí Tvou to, co Tobě se líbí, žádal a ze vsí síly konal.

Ó nejsladší Ježíši, skrze něhož a v němž se modlí všichni věrní Tvoji, přijmiž tyto prosby ve svatostanu Srdce svého, a přednes je s nekonečnými zásluhami svými Otci věčnému jako prostředník dobrý, který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Modlitba mešní za šťastnou volbu papeže.

S prosebnou, Pane, pokorou žádáme : aby svatosvaté římské církvi poskytla papeže takového Tvá nezměrná dobrotivost, jenž by jak zbožnou pro nás horlivostí Tobě milý, tak Tvému lidu pro spasitelné řízení byl neustále k slávě Tvého jména ctihodný. Skrze Pána našeho

Arcibratrstvo sv. archanděla Michaela,

ochránce katolické církve, pod záštitou neposkvrněné Panny Marie, založeno bylo r. 1860 ve Vídni od mužů vysoce postavených ; je do brněnské diecese uvedeno biskupem hr. Schaffgotschem r. 1861 a na popud biskupa hr. Huyna znovu zřízeno 17. února 1907. Účel : Obnovení a oživení smýšlení katolického, jež by se ukazovalo skutky lásky a obětavosti, a hájení a zachování práv apoštolské Stolice.

Prostředky jsou modlitba a almužna. Modlití se mají členové denně Otče náš, Zdravas, Věřím v Boha na úmysl, aby Bůh sv. Otce chránil proti utiskovatelům. Almužna člena obnáší nejméně 24 haléřů ročně.

Svatý Otec Pius IX. povolil bratrstvu odpustky za obvyklých podmínek: plnomocně v den přijetí do bratrstva, o neposkvrněném Početí Panny Marie, o sv. Michaeli a jednou za měsíc; neplnomocně: 100 dní za předepsanou denní modlitbu, a za každý dobrý skutek pro bratrstvo vykonaný. Odpustky lze přivlastniti též duším v očistci. Kurr. 1861, 9., Beringer 712—714.

Arcibratrstvo velmi zdárně působí a rozšířeno jest po Rakousku, Německu, Italii a jiných zemích.

A. K učitelskému úřadu církve.

Učitelský úřad Ježíše Krista vykonává církev, že učení jeho stále čisté a neporušené zachovává, hlásá a vykládá.

Dar neomylnosti u věcech víry a mravů.

Věřím a vyznávám:

Aby úřad učitelský mohla církev bezpečně konati, udělil jí Ježíš Kristus dar neomylnosti, takže v učení o v í ř e a m r a v e c h se nemůže mýlit. Neboť slíbil jí ustavičnou pomoc svou a pomoc Ducha svatého slovy: „A aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa“ (Mat. 28, 20) a „Já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy“ (Jan 14, 16. 17.).

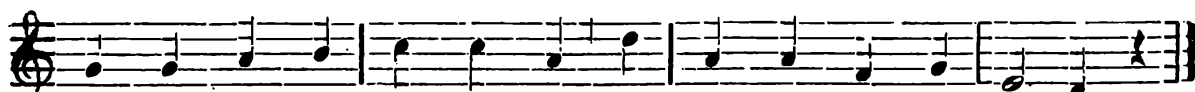
Dar neomylnosti přísluší papeži spolu s biskupy a také papeži samému, když jako nejvyšší učitel a pastýř o víře a mravech pro celou církev činí rozhodnutí. Že dar neomylnosti přísluší také papeži samému, víme ze slov, která promluvil Pán Ježíš k Petrovi a jeho nástupcům: „Ty jsi Petr (to jest skála), na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou“ (Mat. 16, 18.) a „Já jsem prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá, a ty někdy, obrátě se, potvrzuj bratří svých“ (Luk. 22, 32) a „Pasiž beránky mé... Pasiž ovce mé“ (Jan 21, 15.—17.).

Písně ke kázání.

250. Píseň před kázáním I.

Od Klimenta Bosáka z I. polovice XVI. století.

1. Ot - če náš, mi - lý Pa - ne, dej nám Du - cha sva - té - ho ;
pro - sí - me, ať se sta - ne pro Kri - sta, Sy - na Tvého:
ať nás nau - čí bož - ské - ho prav - du zá - ko - na zná - ti,



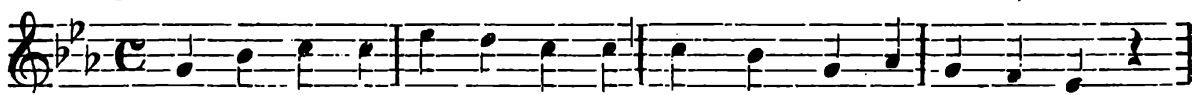
pro - ro - ctví fa - leš - né - ho pil - ně se vy - stří - ha - ti.

2. Kriste, jenž jsi svým věr-
ným - seslal Ducha svatého,
před věky vyvoleným - od Otce
nebeského, - račiž nám této
chvilě téhož Ducha seslati, -
abychom tebe mile v slovech
mohli poznati.

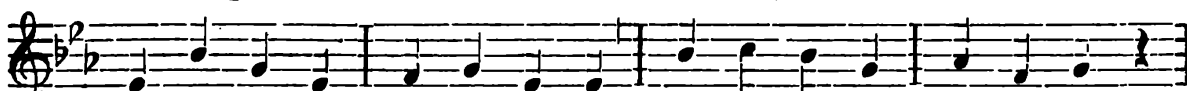
3. Ó milý Duše svatý, - rač
naším hostem býti, jenž jsi
v dařích bohatý, nemeškej
k nám přijíti. - Spravuj jazyk
k mluvení, - dej nám dobré na-
učení, - nachyl uší k slyšení,
zapal srdce k věření.

251. Před kázáním II.

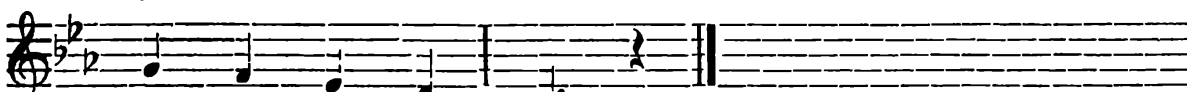
Nápěv jako ku graduale III. slavnostní mše (Slovo Boží, nebe zboží), č. 267.



1. Ho - spo - di - ne, věč - né Svět - lo, dej nám Du - cha sva - té - ho,



by Tvé Slo - vo v du - ši kvet - lo v ži - vo - ta květ ctno - stné - ho,



To bě mi lé ho.

2. Dej, ať rádi posloucháme - nebe-
ské Tvé učení, - co nám velí, vykonáme
- Tobě, Pane, k uctění, - sobě k spasení.

3. Rač nás, Pane, předcházeti -
světlem svojí milosti, - cestou pravdy
uč nás spěti - beze hříchu, ve ctnosti -
k věčné radosti.

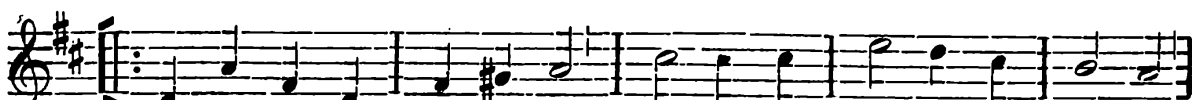
252. Jiná píseň před kázáním III.

Dříve : „Bože Otče, sešliž nám“.

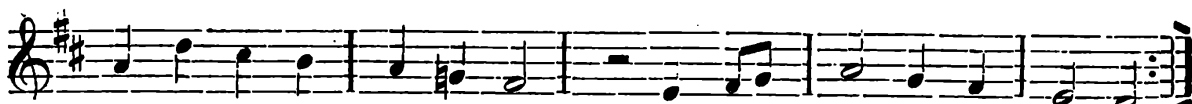
Šteyr. — Nápěv 38. IV. — Slova J. P.



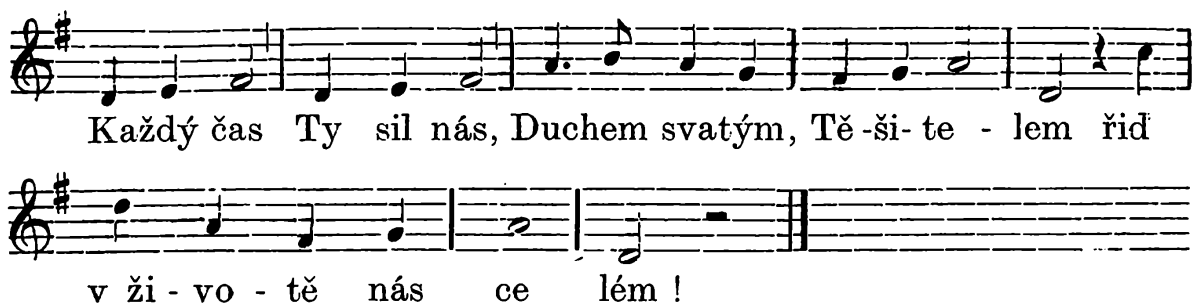
1. Bo - že Ot - če, pravdy zdro - ji, slun - ce ne - has - nou - cí,
v srdci našem k pravdě Tvoji za - něť lás - ku vrou - cí,



a - bychom se vyhnu - li ú - ska - lí hříchův a blu - dů,
co je dob - ré, či - ni - li, ctno - sti se ce - sta - mi bra - li,



ne - vin - no - stí pla - nu - li pro - střed ži - vo - ta tru - dů,
vů - li Tvo - ji pl - ni - li hod - nou ú - cty a chvá - ly !



2. Synu Boží, Jezu Kriste,
pravé světlo světa, - posiluj nás,
v pravdě čisté - nechať duch náš
zkvétá, - za Tebou nechť věrně
jdem, Pastýři dobrý a milý,
v stádcí Tebou spaseném - by-
chom počteni byli; - nechať Tvůj
blas slyšíme, - rozkazů Tvojích
vždy dbáme, - na který se těšíme,
- podíl v nebesích máme !
Chraň a voď - duše loď - nebe-
ského do přístavu, - kde věčnou
nám dáš slávu !

3. Duše svatý, ohni spasný, -
zapal naše hrudi, - ať v nich hoří
svít Tvůj jasný, - když je země
studí; v naší duši ubytuj
s Bohem se Otcem i Synem, -
milosti nám poskytuj, - bez níž
uboze hynem; - zbav nás vášní,
hříchů pout, - které nás v záhubu
táhnou, - nedej věčně zahynout
- těm, kdož po Tobě práhnou. -
V nebesích - ve plesích - příbytek
nám připrav věčný, kde Tobě
zní zpěv vděčný !

253. Před kázáním IV.

Dříve : „Mluv, Pane, neb žádá“.

Olom. kanc. č. 15. — Dle Fryčaje ze zpěvníku Marie Teresie 1774.



2. Ty jasnou svící pláš - tmou ob-
klíčené duši, - Ty poznati jí dáš, - co
vyvoliti sluší; - s nás sejmi slepotu - a
zaplaš temnotu, - ať pravdu poznáme, -
a dle ní jednáme.

3. Co dobré jest, co zlé, - uč slovem
svým nás znáti - a pomoz duši mdlé -
se hříchu varovati; - dej poznati, co
lest, - co blud, co pravda jest, - ať
nezabloudíme - a kdys Tě spatříme.

Po kázání.

Má-li kazatel od sv. Otce povolení, aby po kázání dal posluchačům svým apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky, udělá jednou kříž s krucifixem a řekne při tom: „Požehnání Boha všemohoucího Otce i Syna i Ducha svatého sestoupiž na vás a zůstaň vždycky“. Odpověď: „Amen“. (Acta C. Ep. Br. 1911, n. 10.).

Vzbuzení dokonalé lítosti, víry, naděje a lásky.

(Po kázání.)

Každou neděli a svátek po kázání ve všech kostelích brněnské diecese budiž (dle XIII. konstituce I. brněnské synody diecesní) vzbuzována dokonalá lítost a tři božské ctnosti, víra, naděje a láska veřejně (společně) a zbožně, dle následujících vzorců, v nichž pomlčkami „—“ označena jsou místa, na kterých při říkání má se poněkud ustati.

D o k o n a l á l í t o s t.

Představ si Ježíše, - svého Vykupitele, - jak na hoře Olivetské na zem padá, - jak v úzkostech krvavý pot jeho k zemi kane, jak srdce jeho naplněno hořkostí a zármutkem. — Považ, jak velikou bolest působil srdci Ježíšovu každý hřích, - každý těžký hřích, - jehož jsi se dopustil, a jak rozmnožil trýzeň tohoto smutkem pukajícího srdce. - Ó jak jsi byl tvrdým a ukrutným k svému Vykupiteli v jeho smrtelné úzkosti; - co jsi měl srdce Ježíšovo těšiti, znova jsi je zarmucoval ! - Proto říkej se srdcem lítostí zkroušeným: „Můj Ježíši, - prosím Tě za odpuštění a lituji všech hříchů svých, - neboť jimi urazil jsem Tvé bolesti plné Srdce, - které nade všechno miluji“.

V z b u z e n í v í r y.

Věřím v Tebe, pravý, - ve třech osobách jediný Bože, - Otče, Synu a Duše svatý, - jenž jsi všechno stvořil, - všechno zachováváš a řídíš, - jenž dobré odměňuješ - a zlé tresceš. - Věřím, - že Syn Boží člověkem učiněn jest, - aby nás svou smrtí na kříži vykoupil, - a že Duch svatý - svou milostí nás posvěcuje. Věřím a vyznávám všechno, - co jsi, ó Bože, zjevil - a skrze církev katolickou k věření předkládáš. - Toto všechno věřím, - protože, ó Bože, pravda sama jsi - a tedy ani se mýlit ani klamati nemůžeš. V této víře chci žítí a umřítí. Ó Bože, rozmnož víru mou !

V z b u z e n í n a d ě j e.

Doufám, ó Bože, - a důvěřuji pevně, - že mi pro zásluhy Ježíše Krista - spasení věčné dáti ráčíš, ježto jsi přislíbil všem, - kdož Tvá přikázání zachovávají. - Proto doufám od Tebe - i odpuštění hříchů svých - a všechny jiné milosti, - jichžto mi třeba jest, - abych sobě blaženosti věčné zasloužil. - Toto všechno doufám od Tebe, - poněvadž jsi všemohoucí, - nejvyšší dobrotivý, milosrdný a věrný a proto splnití můžeš a chceš, - co jsi přislíbil. V této naději chci žítí a umřítí. - Ó Bože, posilni naději mou !

V z b u z e n í l á s k y.

Bože a Pane můj ! - Miluji Tě z celého srdce svého - a ze vši síly své, - protože jsi tak neskonale krásný a dobrý a dokonalý. - Ty, ó věčný Otče, - jsi všechno, i mne stvořil, - Ty, ó Ježíši, jsi mne na kříži vykoupil, - Ty, ó Duše svatý, - mne posvěcuješ. - Zdaž možná jest láska větší, než jest láska Tvá ? - Ó můj Bože ! - Ó dej mi, nejsvětější Trojice, - bych Tě nade všechno miloval, - poněvadž Ty jsi mne od věčnosti milovala a nade všechno lásky hodna jsi. - A Tebe-li miluji, - kterak bych mohl toho nemilovat, - jehož milovati Ty mi kážeš ? - Toť bližní můj. - Každého člověka, - přítele i nepřítel, choi milovati jako sebe samého pro Tebe a v Tobě, ukřižovaný Ježíši můj ! - V této svaté lásce k Tobě a k bližnímu dej mi žítí a umřítí - a všechno raději trpětí, - než jediným hříchem zarmoutiti Srdce Tvé láskou planoucí. - Ó Bože, rozněcuj mne v této lásce k Tobě vždy více a více, - a dej, bych v této lásce s Tebou spojen zůstal na věky. Amen.

254. Píseň po kázání I.

Svatoj. kanc. č. 374.



1. Ó Bo - že, pou - hé svět-lo či - sté, buď To - bě dík a slá - va,
že Te-be zná-me v pravdě ji - sté, již zde nám Syn Tvůj dá - vá ;



neb je - ho bož-ská slo - va v svém lů - ně cír-kev cho - vá.

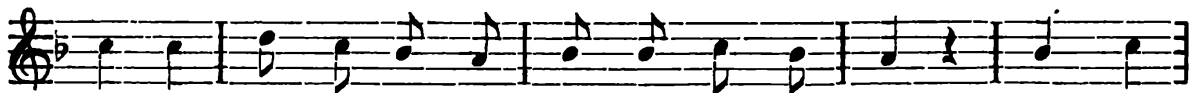
2. Kéž povždy věrně zachováme - dej síly v těžkém boji, ať dojdem
Tvé církve naučení, - a nevěře se ne - slávy Tvojí.
poddáme v blud jsouce uváděni :

255. Po kázání II.

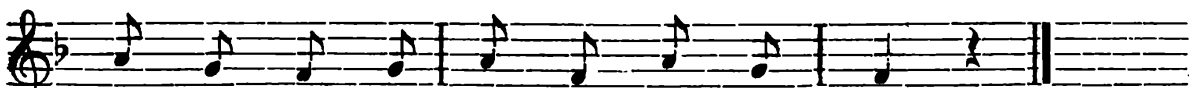
Hudba Fr. Musila.



A - men, a - men, Pa - ne moc - ný, vo - lá me,
na ze mi kéž Tvé dle vů - le jed - ná me,



by - chom ra - do - va - li se kdys na ne - bi, kde Tě



an dě lé a sva tí ve - le bí.

Křesťanské cvičení.

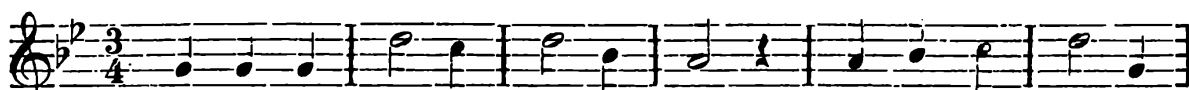
Náboženství vyučovati mají duchovní správcové, učitelé a rodičové. Papež Pius X. okružním listem ze dne 15. dubna r. 1905 křesťanské cvičení doporučuje. — Jak vyučující, tak učící se dosahují při tom hojných odpustků.

Modlitba před křesťanským cvičením a po něm může býti táž, jako před vyučováním a po vyučování.

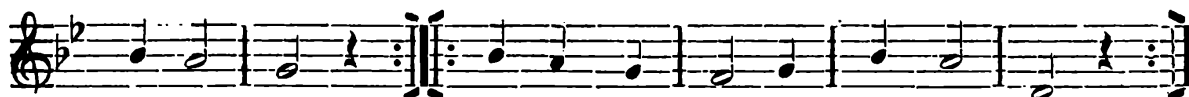
256. Před křesťanským cvičením. I.

(Dříve : Ó Bože, rač požehnati.)

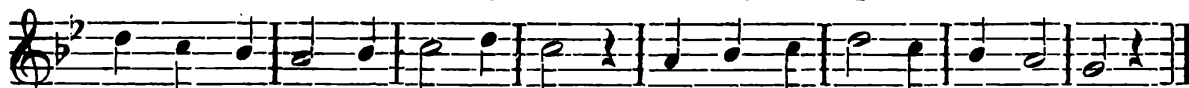
Slova J. Pavlky 1905. — Hudba J. Geißlera 1878.



1. Račiž, ó Bo - že, o - sví tit svět-lem své prav-dy
lás - ky žár v srd - ci za - ní - tit, po - ko - ry po - sta-



ro-zum náš, by-chom Tvé slo - vo po - zor ně
vit v ně stráž, sly - še li zbož'-ně, po - kor - ně,



do my - sli si je vští - pi - li, u - přím-ně v Te-be vě - ři - li.

2. Zbystři náš, Pane, úsudek, - aby- chránili si ji pečlivě, - konali dobré
chom pravdu chápali, - bychom ji, duše horlivě, jak nás Tvé slovo naučí,
krm i lék, - ochotně, vděčně přijali, z něhož nám spása vypučí.

257. Po křesťanském cvičení. I.

(Nápěv týž jako před křesťanským cvičením č. 256).

1. S výšiny nebes zavzněl hlas -
posvátné pravdy výkladem, - laskavě
učí, volá nás, - za ní ať věrně k Bohu
jdeme; - toho, kdo jí svůj řídí krok, -
přivine Kristus na svůj bok, - v nebesích,
kde jest Pán i cíl, - v slávě své věčně nám dá díl.

2. Bože, rač díky přijati - za vzácné,
svaté slovo své, - kterým nás ráčíš volati -
k pravdě a ctnosti všeliké, - podnětu k dobru hojně dej, - milostí činy
provázej, - ať, co zde v chrámě slyšíme -
v životě věrně splníme.

258. Před křesťanským cvičením. II.

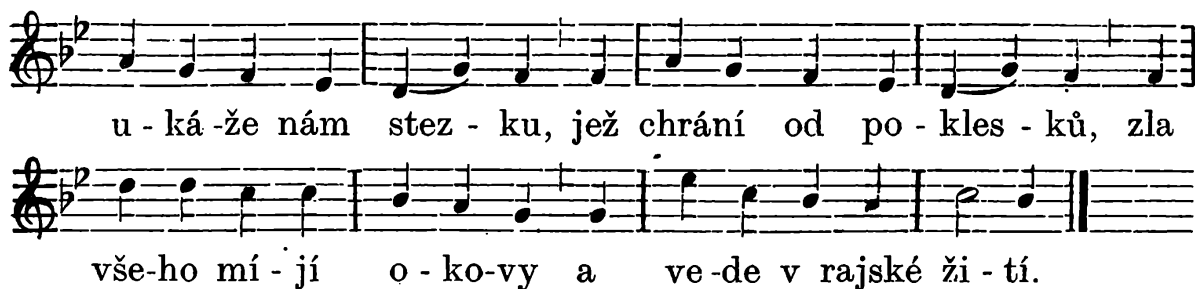
Slova z olom. kanc. č. 103. — Hudba u Eečáka č. 106.



1. Rač, Bo-že mi-lý, kně-zo-vy rty hojně roz - o - hni - ti, ať



hor - li - vě nám vy - po - ví, co du - ši bla-hem sy - tí, ať



2. Vlej v naše chabé útroby -
dar Ducha Těšitele, - ať srdce
láskou vyzdobí - a duši nadchne
vřele, by měrou vrchovatou
Tvou vůli znala svatou, - a
z temných bludů poroby - k Tvé
říši spěla skvělé.

3. Dej též, ať s myslí napiatou
- řeč dnešní posloucháme, - a
hojnou za to odplatou - zjev
pravdy málo známé; - pak žádná
zloba světa, hřích, pokušení
kletá krok na dráze nám ne-
zmatou, - jíž k Tobě pospícháme.

259. Po křesťanském cvičení. II.

Na nápěv č. 258.

1. Již domluveno slovo Tvé, -
již srdce naše plane, - jak deště
perly zářivé - Tvá pravda v hruď
nám kane. Ó přebлаžen, kdo
v duši - hlas milosti Tvé tuší; -
ať svět ho stíhá, souží, rve, - on
dbá jen Tebe, Pane!

2. Než, člověk příliš slabý
tvor, - jenž umdlí každou chvíli,
- a přichází-li na odpor, spíš
k úpadku se schýlí; - i ztrácí

proto zavdy - skvost Tvoji spasné
pravdy - a pro klamného světa
vzdor - jen stěží kráčí k cíli.

3. Dej proto paměť věrnou
nám, - dej píli bez umdlení, - ať
to, co's nasil v duši sám, - v čin
záslužný se změní; - pak cestou
nejjistější - Tvé dítky z pouti
zdejší - k Tvým jasným vzlétnou
výšinám, - kde zármutku již není.

Vyznání pravé víry dle vzorů předepsaných od papežů Pia IV. a Pia IX.

Skládá se od kněží při nastoupení duchovních úřadů a obsahuje nejhlavnější nauky církve katolické.

Já N. věřím a vyznávám všechno vůbec a zvláště, co obsahuje vyznání víry, kterého svatá církev římská užívá, jmenovitě: Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všech viditelných i neviditelných věcí; i v jediného Pána Ježíše Krista, Syna Božího jednorozeného a z Otce zrozeného přede všemi věky; Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého, zplozeného, neučiněného, téže podstaty s Otcem, skrze něhož všechny věci učiněny jsou; kterýž pro nás lidi a pro naše spasení s nebe sestoupil, a vtělil se působením Ducha svatého z Marie Panny, a člověkem učiněn jest; ukřižován také pro nás pod Pontským Pilátem, trpěl i pohřben jest, a vstal z mrtvých třetího dne dle písem, (a) vstoupil na nebesa, sedí na pravici Otce, a opět přijde se slávou soudit živých i mrtvých, jehož království nebude konce. A v Ducha svatého, Pána a obživitele, který z Otce i Syna vychází, který

s Otcem i Synem spolu se velebí a oslavuje, který mluvil skrze proroky. A v jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů, a očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku. Amen.

Apoštolské a církevní podání, a všeliké ostatní tétěž církve obyčeje a ustanovení nezvratně připouštím a přijímám. Taktěž svaté Písmo podle toho smyslu, kteréhož se držela a drží svatá matka církev, jižto přináleží souditi o pravém smyslu a výkladu svatých Písem, připouštím, aniž ho kdy jinak, leč dle jednomyslného výkladu svatých otců přijmu a vykládati budu.

Vyznávám také, že sedm pravých a skutečných svátostí Nového zákona od Ježíše Krista, Pána našeho, jest ustanoveno, a k spasení pokolení lidského, ač ne všech každému potřebí; totiž: křest, biřmování, svátost oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a stav manželský; a že ony milost udělují, a že z nich křest, biřmování a svěcení kněžstva bez svatokrádeže opakovati se nemohou.

Přijímám také a připouštím obřady církve katolické při slavném posluhování všech výše dotčených svátostí užívané a schválené.

Všechno vůbec a zvláště, co o hříchu prvotním a o ospravedlnění na svatosvatém sněmu Tridentském bylo ustanoveno a vysvětleno, za pravdu pokládám a přijímám.

Vyznávám také, že ve mši se obětuje Bohu pravá a skutečná oběť smíření za živé i mrtvé, a že v nejsvětější svátosti oltářní jest v pravdě, skutečně a podstatně tělo a krev s duší a s božstvím Pána našeho Ježíše Krista, a že se děje proměna celé podstaty chleba v tělo, a celé podstaty vína v krev, kteroužto proměnu katolická církev předpodstatněním nazývá.

Těž vyznávám, že pod jednou toliko způsobou celý Kristus bez porušení a skutečná svátost se přijímá.

Pevně se toho držím, že jest očistec, a duším v něm zadrženým přímluvy věřících prospívají; podobně že svaté s Kristem kralující ctíti a vzývati náleží, že oni modlitby Bohu za nás obětují, a že jejich ostatky v uctivosti chovati se mají.

Nezvratně tvrdím, že náleží obrazy Krista a vždy panenské Rodičky Boží i jiných svatých užívat i držeti, a že jim povinná čest a úcta vzdávati se má.

Tolikéž jistím, že Kristus v církvi zůstavil moc odpustků udělovati, a že jich užívání lidu křesťanskému velmi prospěšno jest.

Svatou, katolickou a apoštolskou církev římskou za matku a učitelku všech církví uznávám, a římskému biskupu, nástupci svatého Petra, knížete apoštolů, a náměstků Ježíše Krista pravou poslušnost slibuji a přísahám.

Týmž způsobem všecko ostatní, co svatými církevními zákony a obecnými sněmy, a zvláště svatosvatým sněmem Tridentským a všeobecným sněmem Vatikánským hlavně o jeho nejvyšší církevní pravomocnosti a neomylném úřadu učitelském jest podáno, ustanoveno a vysvětleno, bez pochybování přijímám a vyznávám, zároveň všechno, co tomu na odpor jest, a všeliké učení bludné a od

církve odsouzené, zavržené a prokleté, i já odsuzuji, zavrhuji a proklínám.

Tuto pravou katolickou víru, bez níž nikdo nemůže spasen býti, kterou nyní dobrovolně vyznávám a které v pravdě se držím, že úplna a bez porušení až do posledního vzdechnutí zachovám a vyznávati budu, že se také podle vši možnosti své přičiním, aby i moji poddaní, aneb ti, o kteréž pečovati v mém povolání mi náležeti bude, ji zachovali, učili a kázali; to já N. připovídám, slibuji a přísahám, k tomu mi dopomáhej Bůh a toto jeho svaté evangelium. Amen.

Prosba o zachování víry.

Složil bl. Klement M. Hofbauer.

Ó můj Spasiteli! Nadešel snad hrozný okamžik, v němž zbývá již jen málo křesťanů, oživených duchem víry? — Onen okamžik, v němž hněv námi vyzývaný nás zbaví Tvé ochrany? Dohnaly Tě již nepravosti a zkáza mravů dítek Tvých neodvolatelně k pomstě? — Ó zakladateli a dovršiteli víry naší, zapřisaháme Tě v trpkosti svého zkroušeného a pokořeného srdce, nedopouštěj, aby krásné světlo víry v nás shaslo. Pomni na svá stará smilování a pohledni soucitně na svou vinici, kterou štípila pravice Tvá, která zalévána byla potem apoštolů, krví tisícův a tisíců mučedníkův a slzami tak četných, velkodušných kajících a oplodněna je modlitbami tak četných vyznavačův a nevinných panen. Božský prostředníku, popatř na duše horlivé, které se neustále k Tobě povznášejí a prosí Tě o zachování víry pravé, pokladu to předraženého. Zadrž, ó nejspravedlivější Bože, rozsudek našeho zavržení, odvrát pohled svůj od našich hříchův a upři jej raději na krev hodnou cti největší, která na kříži byvši prolita, nám zasloužila spásu a ji podnes každodenně nám vyprošuje na našich oltářích. Ach, zachovej nás v pravé, římsko-katolické víře!

Byť i nemoci nás zarmucovaly, byť útisky nás hubily a neštěstí nás sklánělo: nech nám jen naši svatou víru; neboť chovajíce ten dar drahocenný, sneseme milerádi všechno utrpení a nic nedovede porušiti naší blaženosti, kdežto kdybychom zbaveni byli největšího pokladu, sv. víry, neštěstí naše bylo by nevýslovné a bezmezné.

Ó Ježíši, zakladateli víry, zachovej nám ji čistou, zachovej nás pevné v lodičce Petrově, věrné a poslušné jeho nástupci, jeho náměstků na zemi, aby byla zachována jednota naší sv. církve, rozmnožena svatost, apoštolská Stolica aby byla svobodná a ochráněná a všeobecná církev ke spáse duší vždy více se rozšiřovala.

Ó Ježíši, zakladateli naší víry, pokoř a obrať nepřátele své církve, propůjč všem králům a knížatům křesťanským a všemu věřícímu lidu pokoje a pravé jednoty; posiluj a udržuj nás všechny ve své svaté službě, abychom Tobě žili a umřeli. Ó Ježíši, zakladateli naší víry, ano, Tobě žiji, Tobě umírám. Amen.

Racc. Odpustky 300 dní jednou denně. Lev XIII. 11. dubna 1888.

Povzdech.

Propůjč, ó Bože můj, aby všichni duchové se spojili v pravdě a všechna srdce v lásce.

Odp. 300 dní jednou denně. Pius X. 24. května 1904 (Beringer).

Modlitba za pobloudilé u víře.

Pane Ježíši, nejdobrotivější Spasiteli světa, Tebe skrze přesvaté Srdce Tvé snažně prosíme, aby se všechny bloudící ovečky nyní k Tobě, pastýři a biskupu duší svých, obrátily; jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého po všechny věky věkův. Amen.

Odp. 300 dní pokaždé. Pius X. vlastnoručním listem 26. října 1905.

Modlitba za odvrácení hnutí „Pryč od Říma“.

Kurr. 1903, 3.

Lze jí použiti buď soukromě, buď veřejně — po vzývání tří božských ctností, po kázání, při návštěvě nejsvětější svátosti a podobných příležitostech.

Ó Ježíši, můj Spasiteli a Vykupiteli! Synu Boha živého! Pohleď na nás, kteří na kolenou před Tebou klečíme a Tebe odprošujeme, žádající dostiučiniti za všecko rouhání svatému jménu Tvému, za všechny urážky v nejsvětější svátosti Tobě učiněné, za všeliká zneuctění neposkrvněné, panenské Matky Tvé, za všeliké pomluvy a všeliké opovrhování Tvou nevěstou, svatou církví římsko-katolickou! Ó Ježíši, který jsi pravil: „Začkoli prositi budete Otce ve jménu mém, dámť vám“, úpěnlivě prosíme za své bratry v nebezpečenství hříchu postavené. Ochraň je od lákadel k odpadnutí od pravé víry svádějících! Zachovej již na pokraji propasti stojící! Dej všem světla a poznání pravdy, síly a zmužilosti k boji proti zlému, vytrvalosti u víře a lásky účinné! Za to prosíme, ó nejdobrotivější Ježíši, ve jménu Tvém, Tvého nebeského Otce, s kterým žiješ a kraluješ v jednotě Ducha svatého na věky věkův. Amen.

Odp. 300 dní jednou za den. Plnomocné jednou za měsíc těm, kdož modlitbu konají každodenně po celý měsíc; podmínky: zpověď, přijímání a návštěva kostela nebo kaple veřejné a tam modlitba na úmysl sv. Otce. — Lev XIII. 15. února a 27. října 1902. I pro duše v očistci. — Pius X. 27. listopadu 1903 pro Rakousko na 5 let povolil odp. 300 dní, kdykoliv kleče modlitbu vykonáme, a plnomocné, když mimo to jdeme k sv. přijímání. Platí i pro duše v očistci. (Beringer).

Modlitba Poláků za Poláky,

zvláště za polské katolíky, kteří pro svou víru jsou pronásledováni (předložena sv. Otcí od kardinála Dunajewského.)

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí.

M o d l e m e s e. Pane Ježíši Kriste, jenž jsi s nebe sestoupil na zemi, a ke spáse lidí všech založil jednu, svatou, pravou církev; hle, my dítky církve Tvé, ležící před Tvou velebností na tvářích, vzýváme Tvou dobrotu a Tvé milosrdenství, a prosíme Tě pokorně,

shlédni na svůj národ a propůjč, ó Pane, abychom vždy zůstali věrnými dítkami Tvé církve a aby naši kněží vychováni byli dle Tvého Srdce; abychom ve vzájemném obcování zachovávali pokoj a svornost; aby naše rodiny přijaly křesťanský mrav a mládež naše aby proniknuta byla zásadami katolickými. Smiluj se, Pane, nad našimi bratřími, kteří pro víru jsou stíháni; dej jim svou milost, světlo, sílu, vytrvalost; vysvobod je z úkladů; pronásledovatele pak osviť a obrať, abychom všichni v jedné svaté církvi věrně Ti sloužili a po smrti Tebe v nebi chváliti hodni byli; který žiješ a kraluješ po všecky věky. Amen.

Odpustky 300 dní jednou denně mohou získati členové polského národa. — Lev XIII. 30. dubna 1894.

Modlitba (mešní) za odstranění rozkolu.

Bože, který věci pochybené opravuješ a rozptýlené shromažďuješ a shromážděné zachovávaš : prosíme, na lid křesťanský milost své jednoty dobrotivě vylej ; aby roztržky zanechav a pravému pastýři církve Tvé se připojiv, Tobě hodně mohl sloužiti. — Skrze Pána našeho

Modlitba za obrácení rozkolných Řeků.

Ó neposkvrněná Panno Maria ! My, služebníci tvoji a dítky svaté římsko-katolické církve, spoléhající důvěrně na Tvou mocnou ochranu, pokorně Tě prosíme, rač od Boha Ducha svatého, ke cti a chvále jeho věčného vycházení od Otce i Syna, vyprositi náplň jeho milostivých darů k dobru našich bratří pobloudilých, Řeků od nás odštěpených : aby osvíceni jsouce jeho oživující milostí, navrátili se do lůna církve katolické, pod neomylné řízení jejího nejvyššího pastýře a učitele na zemi, římského papeže, a aby tak s námi upřímně sjednocení nerozvížitelnými svazky téže víry a téže lásky, s námi nejsvětější Trojici zvelebovali konáním dobrých skutkův a současně také Tobě, ó Panno a Bohorodičko milosti plná, čest vzdávali nyní i po všecky věky. Amen.

Racc. Odpustky 300 dní jednou denně. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný těm, kdož modlitbu konají po celý měsíc každý den; podmínky : zpověď, přijímání, návštěva chrámu a při ní modlitba na úmysl papežův. — Pius IX. dne 11. června 1869.

Modlitba za obrácení bludařů a rozkolníků.

Ó Maria, Matko milosrdenství a útočiště hříšníků ! Prosíme Tě, rač milosrdným okem pohlédnouti na národy bloudící u víře a odštěpené od jednoty církve. Tys sídlo moudrosti; osvět tedy rozum jejich, jenž temnotou nevědomosti a hříchu tak nešťastně je obestřen, aby jasně poznali, že svatá, všeobecná, apoštolská a římská církev je jedinou pravou církví Ježíše Krista, mimo kterouž nelze nalézti ni svatosti ni spásy. Proved konečně jejich úplné obrácení, vy-mohouc jim milost, aby přijali všechny pravdy naší sv. víry a po-

drobili se římskému papeži, náměstku Ježíše Krista na zemi, a tak když s námi v brzkou spojení budou sladkou páskou božské lásky, aby bylo jen jedno stádce pod týmže jedním pastýřem a my všichni spolu, ó slavná Panno, radostným srdcem mohli pěti : Raduj se, ó Panno Maria, neboť všechny bludy po celém světě jsi Ty sama zničila. Amen.

Tříkrát Zdrávas Maria.

Racc. Odp. 300 dní jednou denně. Pius IX. 30. prosince 1868.

Modlitba za obrácení svobodných zednářů.

Pane Ježíši Kriste, jenž všemohoucnost svou ukazuješ zvláště šetřením a milosrdenstvím a jenž jsi řekl : „Modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají“; vzýváme dobrotivost Tvého svatého Srdce pro duše, které, ač jsou stvořeny podle obrazu Božího, lstivým sváděním svobodných zednářů jsou šizeny a tak vždy dále krácejí po cestách záhuby. Nedopouštěj déle, aby církev, nevěsta Tvá, jimi byla utiskována, nýbrž dej se obměkčiti přímlovou nejblahosl. Panny Marie, Tvé Matky, a modlitbami spravedlivých, buď pamětliv svého nekonečného milosrdenství, zapomeň na jejich zlobu a učiň, aby i oni k Tobě se vrátili, církev pokáním co nejdokonalším potěšili, své zločiny napravili a věčné blaženosti dosáhli : který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Racc. Odp. 100 dní jednou denně. Lev XIII. 16. srpna 1898.

Modlitba bratrstva „Německý spolek pro Sv. Zemi“.

(Der. deutsche Verein vom hl. Lande.)

Bože, kterýž podivuhodnou prozřetelností svou všechno řídíš, Tebe snažně prosíme, abys zemi, kterou Jednorozený Tvůj vlastní krví posvětil, z rukou nepřátel všech vytrhl a jí popřál, by v křesťanském náboženství Tvému jménu sloužila. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba za obrácení Afriky.

Modleme se i za přebohé národy africké, aby Bůh všemohoucí konečně jednou sňal kletbu Chamovu se srdcí jejich a dal jim požehnání, jehož jedině lze v Ježíši Kristu, Bohu a Pánu našem, dosíci.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši Kriste, jediný Spasiteli veškerého pokolení lidského, jenž „již panuješ od moře k moři a od řeky až do končin okrášlku země“ (Žalm 71, 8), otevři milostivě nejsvětější Srdce své také přebohým duším Afričanů, kteří dosud v temnotě a v stínu smrti sedí, aby na přímlovu nejblahoslavenější Panny Marie, matky Tvé neposkrvněné, a jejího ženicha, přeslavného blahoslaveného Josefa, zanechavše model, před Tebou se sklonili Afričané a přidružení byli k církvi Tvé svaté. Který žiješ atd.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Racc. Odpustky 300 dní pokaždé. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný těm, kdož modlitbu konají každodenně po celý měsíc; podmínky: zpověď, přijímání, návštěva kostela a při ní modlitba na úmysl papežův. Lev XIII. 23. června 1885. — Těchž odpustků mohou získati, kdož neumějí čísti anebo nemají modlitbu po ruce, modlí-li se však na týž úmysl 2 Otčenáše, 2 Zdrávasy a 2 Sláva Otci. — Lev XIII. 29. června 1889.

Modlitba sv. Františka Xaverského za obrácení nevěřících.

Věčný Bože, stvořiteli všech věcí, pamatuj na duše nevěřících Tebou a to podle obrazu a podobenství Tvého stvořené. Hle, Pane, Tobě k potupě naplňuje se jimi peklo. Pomni, že Ježíš, Syn Tvůj, pro jejich spasení nejukrutnější podstoupil smrt. Nedopouštěj, prosím, Pane, nadále, aby nevěřící pohrdali Synem Tvým, nýbrž usmířen prosbami svatých mužů a církve, nevěsty nejsvětějšího Syna Tvého, vzpomeň si na milosrdenství své a zapomeň na modloslužebnosti a nevěru jejich a učiň, aby i oni uznali jednou, kterého jsi poslal, Pána Ježíše Krista, který jest spása, život a vzkříšení naše, skrze něhož jsme spaseni a vysvobozeni, jemuž budiž sláva po nekonečné věky věkův. Amen.

Racc. Odp. 300 dní jednou denně. Pius IX. 24. května 1847,

Modlitba za obrácení židů.

Ó Bože veškeré dobroty a Otče smilování! Skrze neposkvřené Srdce Mariino a na přímlovu arciotců a sv. apoštolů prosíme Tě snažně: obrať milostivý pohled na trosky Israele, aby dospěli k poznání Ježíše Krista, našeho jediného Spasitele a podíl měli na drahocenných milostech vykoupení. Amen.

„Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“

Racc. Odp. 100 dní jednou denně. Lev XIII. 15. července 1893.

Poznámka. Na Velký pátek koná církev (ráno mezi obřady, po pašijích) modlitby za církev, za papeže, za duchovní a za všechny věřící, za zeměpána, za katechumeny, za veškeré potřeby obecné, za kacíře, rozkolníky, židy a pohany. Viz I. svazek na str. 327.

Zpráva o spolcích na udržování a šíření víry.

Kurr. 1892, 14.

Apoštolát svatého Cyrilla a Methoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie

jest církevní spolek pobožný i missijní, který za účel sobě klade sv. katolickou víru mezi Slovany rozšiřovati, hájiti a zvelebovati. Ústřední sídlo je Velehrad na Moravě. Členové modlí se každodenně Otčenáš a Zdrávas, s přídavkem : „Svatá Panno Maria, sv. Cyrille a Methoději, orodujte za nás!“; členové-kněží slouží jednu mši sv. (okolo 14. února, nebo 6. dubna neb 5. července) a jsou žádáni, aby i každou první sobotu v měsíci sloužili mši sv. k Neposkvřnému Početí Panny Marie za sjednocení Slovanů ve víře. Členové přispívají nejméně 2 hal. r. č. měsíčně.

(Kurr. 1895, 8.). Svatý Otec Lev XIII. propůjčil Apoštolátu odpustky plnomocné pro všechny v den přistoupení ku spolku, na sv. Cyrilla a Methoděje a v oktávě a na Nep. Početí Panny Marie, přijmou-li svátost pokání a oltářní, navštíví kostel a pomodlí se na úmysl sv. Otce, pak v hodinu smrti, budou-li aspoň vzývati zkroutěné jméno „Ježíš“; odpustky 100 dní pokaždé, když se pomodlí Otčenáš a Zdrávas a

veršik „Svatá Panno Maria“ atd. — Kněžím povolena osobní výsada třikrát v týdnu a mimo to (vždy na dobu pěti let) plná moc světit kříže, krucifixy, penízky, růžence (obyčejné i sv. Brigitty), malé kovové sošky Pána našeho Ježíše Krista, Panny Marie a svatých, s odpustky se svěcením spojené.

Z činnosti Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje pod ochranou bl. Panny Marie uvádíme na př. : Dle Kurr. 1905, 5. zavedl druhou českou májovou pobožnost u sv. Tomáše v Brně, poskytl podpory na missije, na rozšíření obranného časopisu „Svatý Vojtěch“, proti heslu „Pryč od Říma“, umožnil hojně rozšíření encykliky „Grande munus“.

Má míti odbor v každé české a česko-německé farnosti a rozšiřovati jako svůj orgán časopis „Svatý Vojtěch“. (Kurr. 1905, 4.)

Zavádění Apoštolátu ve všech farnostech a šíření časopisu „Svatý Vojtěch“ zdůrazňují znovu Acta C. Epp. Brun. 1910, 5.

Kurr. 1901, 10.

Bratrstvo sv. Klementa Marie Hofbauera

je spolkem modlitebním a missijním. Založen byl biskupem Fr. Sal. Bauerem dne 27. října 1901. Účelem jeho je : zachovat, podporovat a chránit víru katolickou mezi Němci brněnské diecese pořádáním náboženských přednášek, duchovních cvičení a missijí, rozšiřováním dobré četby a slavnostmi spolkovými. — Roku 1905 měl na 5000 členů, r. 1910 již 10.000. — Je přáním biskupovým, aby bratrstvo mělo odbory ve všech farnostech německých a německo-českých (Kurr. 1905, 4) a rozšiřovalo časopis „Bonifazius-Blatt“.

Odpustky povolil papež Pius X. na žádost biskupa Pavla hr. Huyna následující: Plnomocné při vstoupení do spolku, přijme-li člen svátost pokání a oltářní; na smrtelném loži plnomocné za týchž podmínek, anebo nemůže-li přijmouti svátosti, když aspoň zkroutěně ústy nebo v mysli vzývati bude jméno Ježíš a smrt z ruky Boží trpělivě přijme jako trest za hříchy; plnomocné v den bl. Klementa M. Hofbauera, totiž 15. března nebo v oktávě nato, když přijme svátosti, navštíví kostel bratrstva nebo farní a pomodlí se zbožně v něm za svornost kněží křesťanských, za vyplenění kacířstev, obrácení hříšníků a povýšení sv. církve; plnomocné, kdykoliv přijde na pout do rodiště Hofbauerova, Tasovic, navštíví tam farní kostel, přijme svátosti a pomodlí se na úmysl svrchu uvedený; odpustky 100 dní v ten den, kdy se pomodlí Otčenáš a Zdravas a připojí prosbu : „Blahoslavený Klemente Maria, oroduj za nás“. Odpustky lze přivlastniti duším v očistci (vyjma odpustky, kterých člen získá na smrtelném loži). Členové kněží mají třikrát v týdnu privilej oltářní, slouží-li mši sv. za členy bratrstva. — Kurr. 1905, 11.

K návrhu biskupa Pavla hr. Huyna počaly r. 1904 sbírky, aby z nich byl zakoupen rodný dům Hofbauerův v Tasovicích a proměněn na bydlo duchovního řádu s kaplí v rodné jeho světnici. — Dne 15. března 1908 byl od ct. OO. Redemptoristů vskutku zakoupen a založena v něm útulna pro děti pod správou ctihod. sester sv. Hedviky. (Acta C. Epp. Br. 1912 č. 8.)

Spolek Piův.

Účel jeho : Podporovati a šířiti dobrý tisk. Diecesní výbor prohlásil se radou spolku Piova; je permanentní. Účel : aby nálezy posledního katolického sjezdu prováděl, sjezdy připravoval, hnutí katolické v diecesi podporoval a organisoval. — Kurr. 1906, 8.

Cyrillo-Methodějský tiskový spolek

se sídlem na Velehradě.

Účelem spolkovým jest : Podporovati a rozšiřovati slovanský katolický tisk a katolickou organizaci, za tou příčinou všecko podnikati a podporovati, co by k tomu konci prospěšným býti se vidělo. Spolek je ve styku s jinými katolickými tiskovými spolky, jako na př. „Piovým spolkem na podporu katolického tisku v Rakousku“.

Jest v zájmu sv. víry, kterou právě špatný tisk za nynější doby nejvíce ohrožuje a podkopává, aby velebné duchovenstvo věřící poučovalo o významu a důležitosti tisku a získáváním horlitelů pro nový spolek tento pro katolickou věc tak důležitý podnik v život uvéstí pomohlo.

O organizaci, správě a činnosti spolku lze se informovati ze stanov spolkových. Jež ústřední výbor spolkový na Velehradě na požádání ochotně zašle. (Acta C. Epp. Br. 1908. 12.)

Katolické tovaryšské spolky.

Stanovy prvního katolického tovaryšského spolku v Elberfeldě vypracoval tamější učitel národní školy J. Ř. Breuer r. 1849. Duchovním předsedou jeho stal se kaplan Steenaerts, a po něm Adolf Kolping, jenž spolek přeložil do Kolína nad Rýnem a svým blahodárným působením stal se „Otcem tovaryšů“.

Účel spolků je ochrana a výchova katolických tovaryšů v cizině. Heslem spolků je: Náboženství a ctnost, pracovitost a pilnost, svornost a láska, veselí a žert. —

Spolky jsou nyní už velmi rozvětveny. Čítá se jich 1131 s 341 vlastními spolkovými domy; tovaryšů sdružují 75.000 a mimořádných členů (mistrů) mají 102.000.

Katolické tovaryšské spolky jsou všeobecně oblíbeny.

Svatý Otec Lev XIII. poskytl jim 19. prosince 1884 odpustky. Viz Kurr. 1886. 12, 1895 2; Beringer, str. 779—780.

Družstvo Arnošta z Pardubic

na ubytování studujících vysokých škol v Praze. (Kurr. 1890, 1.)

Nádražní missije.

Již roku 1906 (Kurr. str. 70) byla doporučena nádražní missije pro služebné, které cestují do Vídně. S pomocí Boží bylo možno totéž zařízení, za opravdovou křesťanskou láskou se nesoucí, uvést v život také v Brně. (Acta C. Epp. Br. 1908, str. 20.)

Při každém do Brna přijíždějícím osobním vlaku jsou dámy nádražní missije brněnské na nádraží a lze je poznati podle medailky Matky Boží a běložluté stuhy na prsou. Případné dotazy přijímají: Dívčí asyl dámského spolku sv. Josefa, Alžbětina třída č. 3, III. poschodí, nebo Mariánský ústav v Brně, Nová ulice č. 24.

Spolek sv. Metoděje

ve Vídni založen r. 1866, aby pro Čechy ve Vídni žijící staral se o povznesení zbožnosti, duševního i mravního vzdělání. Prostředky jsou: obstarání české bohoslužby ranní i odpolední, zakládání dětských opatroven, opakovacích škol pro učeníky i tovaryše, knihoven atd. — Kurr. 1866, 6.

Spolek modlitební ke vzývání blahoslavené Neposkvrněné Panny Marie a svatého archanděla Michaela.

Německým (i českým) členům diecese doporučen od biskupa Karla Nöttiga spolek modlitební ke vzývání blahosl. Neposkvrněné Panny Marie a sv. archanděla Michaela na ochranu náboženství v Německu. — Kurr. 1880, 3.

Spolek sv. Bonifáce

založen byl r. 1849 od hraběte Josefa Stolberg-Stolberga a účelem jeho je, zakládati v Německu a Švýcarsku v krajinách protestantských a protestantsko-katolických kostely a školy pro katolíky, o něž není dosud postaráno, a jejich duchovní správce podporovat, aby tak církev katolická v oněch končinách, odkud byla před 300 sty lety protestantismem vytlačena, zase se zakořenila.

Pius IX. 21. dubna 1852 spolek schválil a obdařil odpustky následujícími: Plnomocnými 5. června, v den sv. Bonifáce (nebo příští neděli), 4. října, v den sv. Františka Serafa., kdy totiž spolek byl založen, o Neposkvrněném Počtí a Očišťování Panny Marie, nebo v jejich oktávách, za podmínek obvyklých a modlí-li se člen každodenně Otčenáš a Zdravas a prosbu: „Svatý Bonifáci, oroduj za nás!“ a dá měsíčně příspěvek sebe nepatrnější na účel spolku. — Odpustky 100 dní pro ty, kdož se po celý týden modlí denně Otčenáš a Zdravas a poskytne almužnu. — Členové kněží slouží ročně jednu mši sv. na úmysl spolku. (To vymohl biskup fuldský, v jehož diecesi je hrob sv. Bonifáce.) —

Jiné plnomocné odpustky pro členy spolku sv. Bonifáce. (Viz přípis kardinála státního sekretáře ze dne 12. ledna 1908. „Svatý Vojtěch“, ročník V., č. 4, str. 37.) Členové spolku sv. Bonifáce mohou při každém sv. přijímání plnomocných odpustků získati a je i duším v očistci přivlastniti, vykonají-li modlitbu za odvrácení hnutí „Pryč od Říma“. (Viz svrchu na str. 534.)

K získání těchto odpustků jednotejno jest, vykoná-li se modlitba tato před anebo po svatém přijímání. Jiné modlitby (druhy obvyklé — na úmysl sv. Otce) nebo jiné podmínky nejsou předepsány. Odpustky tyto udělují se však jenom členům spolku sv. Bonifáce.

V brněnské diecesi byl spolek zaveden biskupem hr. Schaffgotschem, jenž svěřil své konsistoři úřad diecesního výboru. (Viz Kurr. 1852, 29; Beringer 759—761). Spolek vydává „Bonifaziusblatt“, jehož šíření v německých farnostech se doporučuje. (Acta C. Epp. Br. 1910, 5.).

Bratrstvo pod ochranou sv. Cyrilla a Methoděje ku sjednocení rozkolných Řeků vůbec a Slovanů zvláště.

Založeno bylo r. 1852 od Antonína Martina Slomšeka, knížete-biskupa Lavantského, při oltáři sv. Cyrilla a Methoděje v kostele sv. Josefa nedaleko Celje ve Štýrsku.

Rozkol počal již za Photia, patriarchy cařihradského v IX. století, a byl dokonán Michaellem Carulariem v XI. století. Nejvíce uškodil nám Slovanům, kteříž jsme v IX. stol. svatými apoštoly Cyrilem a Methodějem obráceni byli na víru a spojení s církví římsko-katolickou, rozkolem XI. století však byli jsme roztrženi tak, že nyní čítáme mezi Slovany 22 millionů katolíků, 54 millionů rozkolníků, k tomu 1½ millionu protestantů a na 1 million mohamedánů. Rozkolem zapadla nám hvězda křesťanské vzdělanosti, jež byla vzešla zavedením společné řeči spisovné, křesťanstvím posvěcené, shasla zora společného písemnictví.

Členové modlí se denně 1 Otčenáš a 1 Zdrávas s dodatkem: „Sv. Cyrille a Methoději, orodujte za nás!“ Kněží slouží na úmysl bratrstva v den sv. Cyrilla a Methoděje mši sv., věřící v oktávě přijímají svátost pokání a oltární a vynasnažují se získati spolku co nejvíce členů.

Pius IX. bratrstvo schválil a členy hojnými odpustky obdaroval.

Odpustky jsou: Plnomocných dosáhnou členové při přijetí do spolku, přijmou-li svátost pokání a oltární, navštíví farní kostel a v něm pomodlí se na úmysl sv. Otce; plnomocných v hodinu smrti, když přijmou svátosti umírajících anebo nemohou-li, vroucně vzývají jméno Ježíš; plnomocných o hlavní slavnosti spolkové a v oktávě jen za podmínek sverchu uvedených; 7 let a 7 quadragen o čtyřech jiných slavnostech, navštíví-li farní kostel a se tam pomodlí na úmysl sv. Otce; 60 dní za každý skutek zkroušeně a zbožně vykonaný. Odpustky lze získati i pro zemřelé.

Mše svaté sloužené za zemřelé členy v kostele sv. Josefa v Celji jsou privilegované (obdařené odpustky plnomocnými).

Do naší diecese uvedeno bylo bratrstvo doporučením biskupa Schaffgotsche r. 1852. (Viz Kurr. 1852 29, kde vypočteny jsou i odpustky.)

Roku 1870 měl spolek v naší diecesi 12.292 členů.

Píseň bratrstva sv. Cyrilla a Methoděje

k obrácení nesjednocených Slovanův.

(K nápěvu kající písně: „Přísný Soudce všech hříšníků“ č. 393.)

1. Vzhůru, bratří katolíci!
Krista rodu milovníci, - družstvo
svaté volá nás. - Nuže pějme
v jeden hlas: - „Cyrille a Metho-
ději! - Proste, ať již slavit smějí -
s námi v církvi hostiny - všechny
slávké rodiny.“

2. Jedna jenom pravda jesti, -
která k nebi cestu klestí, - cesta
ta jest Kristus sám. - Proto za-
vzni celý chrám: Cyrille atd.

3. Pravil Kristus, pravda stálá:
- Petře, ty jsi církve skála, -
kromě tvého základu - není věč-
ných pokladů! - Cyrille atd.

4. Jenom Petr klíče béře,
otevívá nebes dvěře, - kdo se
jeho odříká, - sám si slávu za-
myká. - Cyrille atd.

5. V Římě Petrův stolec stojí, -
tam Bůh světu spásu strojí,

tam jen brána života - bezpečně se bleskotá. - Cyrille atd.

6. Ježíš, maje umírat, - prosil: „Otče! rač jim dáti, - ať jsou jedno na věky!“ - Tudíž naše nářeky : - Cyrille atd.

7. Bylyť ondy věky zlaté, bratr bratra v lásce svaté - u oltáře políbil, - církvi věrnost zaslíbil. - Cyrille atd.

8. Běda! dělí nás již stráně, - roztrženo roucho Páně, - bratři matku zradili, - k maceše jsou zbloudili. - Cyrille atd.

9. Opustivše pramen živý, - z kalu váží nápoj divý, - odtud jejich choroby, - prosme proto z útroby : - Cyrille atd.

10. Matka dnem i nocí kvílí, - marně truchlí po tu chvíli, - nebes pomoc pozývá, - k patronům se modlívá: - Cyrille atd.

11. Ježíši, Tys pastýř duší, slovo Tvé nechť bludy zruší, - uveď ovce zbloudilé - k pramateri rozmilé : - Cyrille atd.

12. Maria, Tys mocná paní, - předlož Synu naše lkání, - pak Tě věčně na nebi - všecken rod náš zvelebí ! - Cyrille atd.

Spolek Neposkvrněného Početí Panny Marie k podpoře katolíků v turecké říši a na východě.

Spolek založen ve Vídni pod protektorátem arcibiskupa vídeňského r. 1857 a zaveden v brněnské diecesi r. 1858 (Kurr. 1858 1) biskupem Schaffgotschem. — Členové modlí se denně Otčenáš a Zdravas a prosbu : „Maria, bez hříchu počatá, oroduj za naše souvěrce na východě“, a přispívají po částkách nebo najednou 2 K.

Hlavní slavnost koná se 8. prosince (s obětí).

Odpustky povolil sv. Otec Pius IX. dne 27. června 1858 následující: Plnomocně: 1. V den přijetí za člena a v den jeho výročí, přijme-li svátost pokání a nejsvětější svátost oltářní. 2. V hodinu smrti za těžké podmínky, anebo nemůže-li ji vykonati, vzývá-li aspoň zkroušeným srdcem jméno Ježíš. 3. O slavnosti Neposkvrněného Početí za podmínek obvyklých. — Odpustky 7 let a 7 kvadragen v jiné čtyři dni v roce, pomodlí-li se na úmysl sv. Otce srdcem zkroušeným; odpustky 60 dní za každý dobrý skutek ve smyslu spolku vykonaný. — Odpustky lze získati i pro duše v očistci. — (Kurr. 1858, 15).

Bratrstvo (pod ochranou Panny Marie čili) mariánské na podporu katolických missií ve Střední Africe.

Missie ve Střední Africe (v Chartumu a okolí) počaly z rozkazu svatého Otce Řehoře XVI. r. 1847. Zájem pro ně byl značný. Konány sbírky na jich podporu (Kurr. 1851, 8). Aby prostředky byly i od nás hojnější a spojeny byly s modlitbou, založeno r. 1850 ve Vídni bratrstvo za předsednictví Fr. kard. Schwarzenberga, arcibiskupa pražského, a do brněnské diecese uvedeno biskupem Ant. Arn. hr. Schaffgotschem (Kurr. 1851, 22). — Závazek členů je, modliti se denně jeden Otčenáš a jedno Zdravas s přídavkem : „Svatá Maria, královno nebes, oroduj za nešťastné Afričany, aby hodni byli učiněni zaslíbení Kristových“, a každoročně poskytnouti almužnu na podporu missií středoafriických.

Svatý Otec Pius IX. povolil pro členy (5. prosince 1852) odpustky následující: Plnomocně na den Nalezení sv. kříže) a na Narození Panny Marie,*) hlavní slavnosti spolkové; a jednou za měsíc pro ty, kdož závazek svrchu uvedený plní. Jinak se ovšem žádá přijetí svátosti pokání a oltářní, návštěva farního kostela s modlitbou za blaho církve a na úmysl sv. Otce. — Odpustky 100 dní, kdykoliv člen předepsané modlitby vykoná a almužnu na missie věnuje, nebo jiný skutek křesťanské lásky k bližnímu vykoná. — Kurr. 1853, 14.*

V brněnské diecesi konají se oběry pro bratrstvo na den slavnosti Zjevení Páně (sv. Tří králů).

*) Na tyto odpustky upozorňuje Direktář.

Leopoldina nadace, čili Leopoldin missijní spolek v císařství rakouském.

Účelem jeho je podpora katolických missijí v Severní Americe modlitbou a almužnou.

Členové spolku, který založen byl na památku císařovny Brsilské Leopoldy, arcivévodkyně rakouské, jež 11. prosince 1826 v Americe zemřela, zavazují se pomodlit se denně 1 Otčenáš a 1 Zdravas a vzývání: „Svatý Leopolde, oroduj za nás!“ a přispěti týdně 2 haléři almužny. Na sv. Leopolda a o Neposkvrněném Početí blahosl. Panny Marie mohou členové dosáhnouti plnomocných odpustků za obvyklých podmínek. Brev. dno 20. ledna 1829. (Viz Direktář). — Spolek, máje členy v císařské rodině a jsa po celém Rakousku rozvětven, vydává na missijní účely ročně 18.000 korun, z nichž připadá částka asi 1000 korun spolku sv. Rafaela, chránícího vystěhovalce.

Beringer 761—762.

Spolek sv. Rafaela

založen byl r. 1871 v Německu na ochranu a podporu vystěhovalců do Ameriky a jinam. Pro vystěhovalce z Rakousko-Uherska založen r. 1890 (Kurr. 1890, 9). Spolek nehodlá vystěhovalectví podporovati, nýbrž před ním varuje; kdo však se k vystěhování přece odhodlá, nalezne u spolku ochranu proti vykořisťování nesvědomitými lidmi. Sídlo spolku jest ve Vídni (Wien, XIII., Kienmayergasse 11). V brněnské diecesi má důvěrníka a dostává podpory ze sbírek pro nadaci Leopoldinu a z pokladny Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. (Kurr. 1895, 5).

Působí velmi blahodárně. *Beringer, str. 714—718.*

Modlitba k sv. archandělu Rafaeli.

Slavný archanděle, sv. Rafaeli, vznešený kníže nebeského dvoru, vyznamenaný darem moudrosti a milosti, vůdce pocestných po vodě i po zemi, těšiteli nešťastných a útočiště hříšníků, stůj milostivě při mně, prosím, ve všech potřebách a trampotách tohoto života, jako jsi stál po boku mladému Tobiášovi na cestě jeho. Jelikož od Boha máš moc léčivou, prosím Tě snažně: vyhoj duši mou z jejích četných nemocí a tělo mé z béd, které je trýzní, je-li to k mému dobru. Zvláště pak Tě prosím o andělskou ctnost čistoty, abych se stal hodným, býti živým chrámem Ducha svatého. Amen.

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně. Lev XIII. 21. června 1890.

Spolek dětství Ježíšova na záchranu pohanských dítek

založen byl v Paříži r. 1843 od biskupa z Nancy, Forbin-Jaussona, a do naší diecese brněnské uveden biskupem Schaffgotschem r. 1853. Stojí pod protektorátem kardinála a doporučen jest všem biskupům od papeže Pia IX. — Účel spolku je: Záchrana pohanských dítek v Číně i v jiných pohanských zemích modlitbou a almužnami. — Spolek je pod ochranou a vzýváním pacholíka Ježíše, Panny Marie, anděla Strážce, sv. Josefa, Františka Xav. a Vincence z Paula.

Za členy přijímají se děti od jejich pokřtění až do prvního sv. přijímání a mohou členy zůstat i po prvním sv. přijímání do svého 21. roku.

Členové modlí se denně jeden „Zdravas“ a prosbu: „Svatá Panno Maria, oroduj za nás a za ubohé pohanské dítky“, a poskytují měsíční almužnu 4 hal. na vykupování pohanských dítek. — Za členy a dobrodince slouží se jedna mše svatá v době dětství Páně, která trvá od vánoc do hromnic, nejlépe ve čtvrtek v oktávě sv. Tří králů tam, kde zřízen jest; a mimo to každý měsíc dvě mše sv. v předních kostelích dětství Ježíšova.

Členové mají se co nejbedlivěji k sv. přijímání připravovati.

Správní radou spolkovou pro diecesi je biskupská konsistoř.

Papež Řehoř XVI. a Pius IX. členům spolku povolili odpustky: 1. Plnomocné pro živé v době od vánoc do hromnic, pro zemřelé od druhého téhodne po velikonočních do konce máje, při čemž dítkám, které ještě nebyly u sv. přijímání, od tohoto

se dává dispens (jiné podmínky musí splniti). 2. Plnomocné pro všechny členy — přijmou-li svátost pokání a oltární a za vzrůst spolku se pomodlí, na hromnice, na anděla Strážce, sv. Josefa, Františka Xav. a Vincence z Paula a horlivě schází spolkových se účastňují.

Viz Kurr. 1853, 16. Další odpustky a milosti, jakož i svěcení medailí, sošek, růženců viz v Kurr. 1856, 19. Tam je uvedena též modlitba, kterou se žehnají dítky o hlavních slavnostech a schůzích spolkových.

Knížечku a písňe lze dostati v konsistoři (Kurr. 1855, 7).

Dále viz : Kurr. 1885, 14 o almužnách dítek školních; 1886, 15 o jich sdružování. Kurr. 1893, 8 o privilejiích kněží, kteří jsou členy a dobrodinci spolku. — (Soustavně vše u Beringera, str. 766—772.)

Průměrně schází se na almužnách z celého světa pro spolek ročně asi 3½ milionu korun. Výkazy o příjmech a vydáních se uveřejňují ústředím v Paříži.

Spolek znovu doporučují Acta Cur. Epp. Brun. 1910, 5.

Spolek Opus ad propagandam fidem.

Dle Acta C. Epp. Br. 1912 č. 5 a 10. uveden byl od biskupa Pavla hr. Huyna do brněn. diecese spolek „Opus ad propagandam fidem“, t. j. „Dílo k rozšiřování víry“, jenž založen byl v Lyoně ve Francii r. 1822, aby podporoval katolické missie mezi pohany modlitbou a almužnami. Denní modlitba jest „Otčenáš“, „Zdravas“ a vzývání: „Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!“ Almužna obnáší měsíčně 20 h ročně 2 K 40 hal. Spolek obdařen jest hojnými odpustky.

B. Ke kněžskému úřadu církve.

Církev koná obět mše svaté a uděluje svátosti, světí a žehná a za všechny lidi se modlí.

K oběti mše svaté.

Poučení o mši svaté.

A. Krejčí 1905.

Poučení z věrouky.

V Písmě svatém čteme, že již synové prvních rodičů Kain a Abel obětovali. Kain obětoval z úrody zemské, Abel ze stáda svého. Oba své dary spálili. Tím chtěli říci: „Pane Bože, uznáváme, že vše od Tebe máme. My bychom rádi z toho, co jsi nám dal, něco Ti věnovali a zničením toho daru vyznali, že jsi Pánem života i smrti, Pánem svrchovaným. Také chceme tím Tobě za všechna dobrodíní děkovati a Tebe prositi, bys i dále všeho dobrého nám poskytoval. Též chceme Tebe darem svým usmířiti, bys nám poklesky naše odpustil.“ — Jinak ovšem nemohli Pánu Bohu daru dáti, než když jej zničili, by ho užiti již nemohli. Jest tedy obět viditelný dar, kterýž přinášíme Bohu, bychom jej zničením anebo změněním za nejvyššího Pána uznali.

Oběti vždy byly Bohu přinášeny. Zvláště náčelníci rodin obětovali. Když pak židé na poušti dleli, rozkázal Bůh Mojžíšovi, aby posvětil bratra svého Arona na velekněze, syny jeho na kněze, ostatní z pokolení Leviho na služebníky chrámové čili levity. Od té doby jen kněží směli přináseti oběti pravému Bohu. Oběti u židů

dělily se na k r v a v é (při nichž bylo zabito zvíře a tudíž krev prolita), a na n e k r v a v é (při nichž se přinášelo víno, olej, mouka, chléb, kadidlo, a tedy krev prolita nebyla). Bůh měl zálibu na těchto obětech, protože oběti krvavé předobrazem oběti Ježíše Krista na kříži, oběti nekrvavé byly předobrazem mše svaté.

Obět na kříži i mše svatá byly též předpověděny.

Obět Ježíše Krista na kříži prorokoval Isaiáš, jenž dí: „Obětován jest, protože sám chtěl, a neotevřel úst svých; jako ovce k zabití veden bude, a jako beránek před tím, kterýž ho stráže, oněmí, a neotevře úst svých“ (Is. 53, 7.).

Obět mše sv. předpověděl prorok Malachiáš. Za jeho doby přiváděli židé za obět zvířata chromá a neduživá, což bylo zákonem Božím zakázáno. A tu Hospodin oznamuje židům ústy Malachiáše: „Nemám zalíbení ve vás... a darů nepřijmu z ruky vaší. Neboť... veliké jest jméno mé mezi národy, a na každém místě obětována bývá jménu mému (mi) obět čistá“ (Mal. 1, 10—11.).

Obět čistá, která na každém místě obětována bývá Pánu Bohu, jest dle výkladu sněmu Tridentského obět mše svaté.

Ježíš Kristus vykonal skutečně na kříži obět. Šel dobrovolně na smrt, (jak ukázal, když na hoře Olivetské slovy „Já jsem“ svrhl na zemi zástup, jenž přišel jej spoutati.) Tím právě přinesl sebe Ježíš Kristus Otci svému nebeskému v dar. Dar onen byl zničen na kříži, když se duše od těla odloučila. Tím byl Kristus Pán jako člověk zničen pro dobu, než vstal z mrtvých. I mše svatá jest pravou obětí, ve které se Ježíš Kristus Otci svému nebeskému pod způsoby chleba a vína nekrvavým způsobem obětuje. To jde ze slov Ježíše Krista, když při poslední večeři obět mše svaté ustanovil. Kristus Pán tehdy lámal chléb, dával apoštolům a řekl: „Vezměte a jezte, t o t o ť j e s t t ě l o m é, kteréž se za vás vydává na odpuštění hříchů. To činite na mou památku.“ A nad kalichem řekl: „T o ť j e s t k r e v m á, nového zákona, kteráž za vás na odpuštění hříchů vylévá se“. Slova: „vydává se“ a „vylévá se“ naznačují jasně, že se zde Kristus Pán tajemným způsobem Otci svému nebeskému nekrvavě za nás obětoval.

Ježíš Kristus na kříži obětoval sebe svému Otci nebeskému a při mši sv. též sama sebe obětuje Otci nebeskému. Jest tedy mše svatá podstatně táž obět, jako byla na kříži. Jen z p ů s o b obětování jest r o z d í l n ý. Na k ř í ž i totiž obětoval se Ježíš Kristus k r v a v ě, při mši sv obětuje se n e k r v a v ě (již netrpí a neumírá). — Oddělení krve Ježíše Krista od těla jest při mši svaté krásně znázorněno dvojí způsobou, a to způsobou chleba a vína.

Obět krvavá na kříži a nekrvavá na oltáři je ceny nekonečné; neboť 1. knězem obětujícím jest sám Ježíš Kristus, pravý Bůh a proto každý jeho úkon má cenu nekonečnou; 2. obětním darem je týž Ježíš Kristus, tedy dar ceny nekonečné. Proto také pouze oběti na kříži spravedlnosti božské za hříchy celého světa dokonale zadostučiněno bylo.

Slovy „T o č i ň t e n a m o u p a m á t k u“ dal Ježíš Kristus apoštolům moc p r o m ě ň o v a t i c h l é b a v í n o v j e h o n e j-

světější tělo a krev a je Otci nebeskému obětovati. Moc ona přešla od apoštolů na biskupy a kněze.

Že mše svatá od dob apoštolských se vždy sloužila, toho důkazy jsou mnohé. Ve Skutcích apoštolských se praví: „Když oni (Šavel a ostatní) obětovali Pánu a postili se, řekl jim Duch svatý: „Oddělte mi Šavla od Barnabáše k dílu, ke kterémuž jsem je povolal“ (12., 2). — Sv. Pavel v listě k židům (13., 10) dí: „Máme oltář, z něhož nemají moci jísti, kteří stánku slouží“ (židé).

Způsob, jakým se ona oběť konala, ukazují liturgie (bohoslužebné knihy): sv. Petra čili římská, sv. Jakuba čili jerusalemská, sv. Marka čili alexandrijská.

Svatý Justin, † r. 167, ve své Obraně (hl. 65—67) popisuje obšírně způsob, jak se konala mše svatá.

Když se křesťané v neděli sejdou, tu:

I. a) čte se nejprve úryvek Písma svatého Starého i Nového zákona nebo jiných spisů;

b) biskup aneb ustanovený kněz mluví k lidu, načež katechumeni opouštějí síň.

Potom:

II. c) konají se modlitby za celou církev;

d) obětuje se chléb a víno;

e) konají se nové úsilovné modlitby a díkůčinění;

f) biskup nebo kněz proměňuje chléb a víno v tělo a krev Páně;

g) koná se přijímání.

Mše sv. se tudíž konala co do hlavních částí tak jako nyní. První křesťané se nemohli scházeti ve chrámu Páně ke mši svaté a k bohoslužbě vůbec. Bylo se jim shromažďovati ve slujích, v podzemních chodbách. Tam byla tma a proto rozžihali světla. Teprv za Konstantina Velikého r. 313 církev obdržela svobodu a věřící směli ve chrámech bohoslužby konati. Ale světlo ponecháno k větší slávě Boží a na památku horlivosti prvních křesťanů. Podobnou horlivost jevíli katolíci v krajinách protestantských, zvláště v Anglii za času pronásledování protestanty. Tehdy velmi mnoho jich bylo ochotno dáti nejen majetek, nýbrž i život za slyšení mše sv. a za svou víru. I my budme horlivými v návštěvě mše sv. Vždyť kdybychom byli bývali v Jerusalemě, když Kristus Pán pro nás šel na smrt kříže, a věděli, že za nás jde dát se ukřižovat, jistě bychom byli pospíchali, abychom s matkou Páně Marií a s jinými oběti oné zbožné přítomni byli.

Hle, týž Ježíš Kristus se při mši sv. za nás obětuje! Zdaž nemáme k oběti té pospíchati nejen v neděli a v zasvěcený svátek, kdy nám to církev svatá pod těžkým hříchem poroučí, nýbrž i ve všední dny, když je nám to jen poněkud možno?

Jest nám na mši svatou choditi též proto, že ze mše svaté plyne veliký užitek.

a) Největšího užitku dostává se tomu, za koho se obětuje, a je živ nebo zemřel v milosti Boží.

b) Pak knězi, který ji slouží.

c) Potom těm, kteří jsou jí zbožně přítomni.

d) Konečně celé církvi a všemu člověčenstvu.

Zbožnou přítomností při mši sv. nabýváme :

a) rozmnožení milosti Boží;

b) pravé lítosti nad hříchy těžkými;

c) odpuštění hříchů lehkých a trestů časných;

d) pomoci ve všech potřebách duchovních i tělesných.

Mše sv. se obětuje toliko Bohu. Řekne-li se, že se obětuje ke cti svatých, znamená to, že Bohu děkujeme za milosti jim prokázané a že chceme dosáhnouti jejich přímluvy u Boha ; mše sv. však vždy jen Bohu se obětuje. Bylo by modloslužbou a nerozumem, kdybychom přinášeli Boha v oběť lidem !

Mše svatá se koná na úmysly tyto :

1. bychom Boha c h v á l i l i (oběť c h v á l y) ;

2. bychom Bohu d ě k o v a l i (oběť d í k ů) ;

3. bychom všecko dobré pro duši i tělo si vyprosili (oběť p r o s b y) ;

4. bychom B o h a u s m í ř i l i, zvláště pak kajícínosti a lítosti nad hříchy dosáhli (oběť s m í r u).

Slouží-li se ve chrámu Páně několik mší svatých najednou, máme toliko jednu z nich bedlivě sledovati.

Poučení liturgické (obřadní) ke mši svaté.

A. O o l t á ř i.

Oběť mše svaté koná se na vyvýšeném místě, jenž oltářem slove. Oltář má míti podobu stolu, neboť na stole konal Pán Ježíš první mši svatou. Mívá též podobu rakve, což připomíná, kterak věřící konávali mši sv. na hrobech svatých mučedníků. Vrchní plocha bývá celá z jediného kamene, uprostřed pak jsou ostatky svatých. Kámen připomíná horu Kalvářskou. Není-li z kamene, je uprostřed zasazen kámen s ostatky svatých. Vrchní plocha je přikryta trojí lněnou přikrývkou, která připomíná prostěradla, v nichž tělo Kristovo uloženo bylo do hrobu. Na oltáři stojí kříž tak veliký, aby jej bylo odevšad viděti. Připomíná, že se na oltáři obnovuje oběť kříže. Na oltáři při mši svaté jsou alespoň dvě voskové svíce, které naznačují Krista Pána, jenž sebe nazval světlem světa; připomínají doby, kdy se věřící shromažďovali k bohoslužbě v podzemních chodbách, kdež bylo tma a bylo třeba světla. Na tabulkách na oltáři jsou některé modlitby mešní, které kněz nemůže modliti se pohodlně z mešní knihy. Na pult nebo na podušky dává se mešní kniha nebo missál. Na hlavním oltáři bývá svatostánek, bílým hedvábím a zlatem vyzdobený, v němž se uschovává nejsvětější svátost.

B. O r o u š í c h k e m š i s v a t é.

Roucha, která obléká kněz ke mši svaté, jsou : 1. humerale, 2. alba, 3. cingulum, 4. manipel, 5. štola, 6. ornát čili kasula. Jelikož mše svatá jest nekrvavou obnovou oběti, kterou Ježíš Kristus přinesl na kříži, připomínají roucha utrpení Páně.

1. Humerálem kněz zahaluje ramena. Je bílým lněným šátkem se dvěma stuhami. Původně nosívali jej až do začátku mše sv. přes hlavu. Humeral nabádá tudíž k pozornosti. Také připomíná šátky, kterými zahalovali Kristu Pánu tvář a poličkující jej volali: „Hádej, kdo tě udeřil!“

2. Pak obléká kněz albu, bílé lněné roucho s rukávy, až k zemi splývající. Alba nabádá k nevinnosti a připomíná bílé roucho, do něhož Herodes na posměch oblékl Krista Pána. Mimo mši svatou užívá se rochetu místo alby.

3. Alba přepasuje se cingulem, provazem. Povzbuzuje, bychom zlé náklonnosti spoutali a připomíná provazy, jimiž byl Kristus Pán spoután.

4. Na levou ruku navléká manipl, pás z téže látky jako je mešní roucho. Býval to dříve ručník, čili potní šátek, i vybízí tudíž, bychom se nehrozili práce pro čest Boží; vzbuzuje vzpomínku na roucho, které Veronika podala Kristu Pánu, a do něhož on se utřev, svatou tvář do něho vytiskl.

5. Kolem krku křížem přes prsa položí se štola, která jest odznakem milosti a spolu kněžské důstojnosti a moci, a tudíž nabádá, aby kněz své povinnosti věrně plnil.

6. Naposledy obléká se kasula čili ornát. Na něm je vyšíty kříž. Připomíná kříž, který Kristus Pán za nás nesl, a nabádá, bychom i my svůj kříž za Pánem ochotně nesli.

C. K t e r a k s e u p r a v u j e k a l i c h k o l t á ř i.

Na kalich se dá purifikatorium, lněný šáteček k čištění kalicha, na purifikatorium se položí patena s hostií a přikryje se pallou, čtverhrannou pokrývkou lněnou; pak se kalich zahalí vélem, závojem z téže látky jako ornát; na velum se klade bursa — taštička, — do níž se vloží korporale, bílý ubrousek lněný, na nějž se staví kalich a hostie pokládá při mši svaté.

D. O b a r v á c h b o h o s l u ž e b n ý c h r o u c h.

Barva bohoslužebných rouch je: 1. bílá, 2. červená, 3. zelená, 4. fialová, 5. černá.

1. Bílá barva značí nevinnost a radost. Užívá se jí o slavnostech Páně — vyjímajíc svátky svatodušní —, o svátcích Panny Marie, andělů a vyznavačů a o nedělích po velikonocích.

2. Červená barva jest barvou ohně a krve a značí lásku. Užívá se jí o svátcích svatodušních, svatých apoštolů vyjma sv. Jana evangelistu, — ale 6. května je barva červená, protože sv. Jan byl onoho dne mučen, — a svatých mučedníků.

3. Zelená barva značí naději. Užívá se jí o nedělích a všedních dnech po Zjevení Páně, kdy Špasitel už se byl narodil, a po sv. Duchu, kdy vykoupení a posvěcení už dokonáno, nepřipadá-li na ně svátek některého svatého.

4. Fialová barva značí pokoru a kajícnost. Užívá se jí v adventě, od devítníku do velikonoc, na suché dny a svatvečery, na křížové dny, nepřipadá-li právě svátek některého svatého.

5. Černá barva značí smutek. Užívá se jí při pohřbech, zádušních mších sv., na Veliký pátek a na den dušiček.

E. H l a v n í d í l y m š e s v a t é.

Za prvních dob církve katechumeni, to jest, kteří se připravovali učením na křest svatý, nesměli býti přítomni celé mši svaté. Po evangeliu a kázání byli propouštěni, protože poučná pro ně část byla skončena. Část mše svaté od začátku do propouštění katechumenů slula mší katechumenů, část další nazývala se mší věřících. — Mše katechumenů slove též evangeliem, protože vždy se v ní čte částka z některého evangelia; mše věřících dělí se na offertorium čili obětování, proměňování nebo pozdvihování a přijímání.

Poznámka. Obřady mše svaté jsou v modlitbách mešních stručně vyloženy.

Před službami Božími.

Příchod do chrámu Páně.

Vcházejte do kostela, pokrop se svčnou vodou řka : „Pokropíš mne ysopem, a očištěn budu : obmyješ mne, a nad sním zbílen budu“. Pak vejdi do kostela a udělej kříž řka : „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.“

Přišel na své místo poklekní, bij se pokorně třikrát v prsa říkáje třikrát : „Bože, buď milostiv mně hříšnému“, pak pozdrav nejsvětější svátost oltářní slovy : „Pochválena a pozdravena budiž nejsvětější svátost oltářní od tohoto času až na věky. Amen.“ Nebo : „Chvála a díky buďtež nyní a bez ustání — nejsvětější, božské svátosti oltářní.“

Jdeš-li okolo oltáře, na němž ve svatostánku uzavřená chová se nejsv. svátost oltářní, poklekní na jedno koleno ; je-li nejsv. svátost vystavena na oltáři (i při mši sv. od pozdvihování do přijímání), poklekní na obě kolena.

Než počnou služby Boží, neohlížej se všetečně a nemluv, aniž se chovej jinak neslušně ; neboť jest to místo svaté a brána nebeská, jest to dům Boží, dům modlitby; i nechtěj ho činiti peleší lotrovskou hříšnými skutky a myšlenkami.

Zvykem jest, aby před dopoledními službami Božími — v neděli a ve svátek — modlil se růženec.

Před mší svatou.

K A s p e r g e s m e a V i d i a q u a m.

Před jarní mší svatou v neděli kropí kněz svčnou vodou oltář a lid na znamení: 1. že očištění a posvěcení přistoupení máme před Boha; 2. že nejsvětější krví Kristovou pokropeni a očištění jsme; 3. aby pokušení ducha zlého od nás odstoupilo, zvlášť při službách Božích.

A s p e r g e s m e.

A n t i f o n a. (Kněz zanotí): Pokropíš mne, (Sbor pokračuje): Pane, ysopem a očištěn budu : obmyješ mne a nad sním zbílen budu.

(Žalm 50.). Smiluj se nade mnou, Bože, * podle velikého milosrdenství svého. — Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Antifona opakuje se až po Žalm.

V neděli Smrtnou a Květnou vyneschá se: Sláva Otci. — V čas velikonoční až přes svatodušní pondělí zpívá se místo Asperges me:

V i d i a q u a m.

Antifona. (Kněz zanotí): Viděl jsem vodu (*Sbor pokračuje*): vycházející ze svatyně po straně pravé: alleluja; a všichni, ke kterým přišla voda tato, spasení učinění jsou a řeknou: alleluja, alleluja.

(*Žalm 117.*). Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest: * nebo na věky milosrdenství jeho. — Sláva Otci atd. (*Antifona se pak opakuje.*)

Modlitby závěrečné k Asperges me a Vidi aquam.

V. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své! (*V čas velikonoční Alleluja.*)

R. A spasení své dej nám. (*V čas velikonoční Alleluja.*)

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a seslati račiž svatého anděla svého s nebes, který by střežil, chránil, opatroval, navštívil a hájil všechny přebývající v tomto příbytku. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

261. Rač ysopem mne pokropit.

(K Asperges me. — Text změněn.)

Slova upr. J. P. — Bečák č. 35.



1. Rač y - so - pem mne po - kro - pit, Pa - ne, ať prost hříchů jsem,
ať ne - u - sta - ne stá - le znít Tvo - je chvála v srdci mém!



Smyj se mne všecku nepravost, ať jsem nad sních bě - lej - ší, vštěp



v srd - ce mo - je všakou ctnost, ať jsem Ti vždy mi - lej - ší.

2. Buď od nás Otec oslaven, - svatému, sláva, díkůčinění!
Tvůrce světa širého; - Syn jeho Čest, slávu Bohu mocnému
budiž spolu ctěn, - Spása lidstva pějme bez ukončení!
hříšného; čest budiž Duchu

V. Ukaž nám atd. (*jak sůrchu.*).

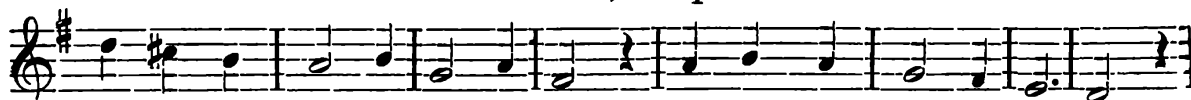
262. K oltáři pojd'te, kající.

(Vidi aquam.)

Slova upr. J. P. — Bečák č. 36.



1. K ol-tá - ři pojd' - te, ka - jí - cí, prýštíť zde vo-da ži-vá,
ra-do-stí srd - ce vla-ží - cí, spa-se - ní žá-do-sti-vá.



Na křtu ji vzbu-dil k ži-vo-tu, du-ši smyv Kri-stus vi-nu,



ve-leb-me je - ho do-bro-tu, dě-kuj-me Ho-spo-di-nu !

2. Sláva, čest Bohu mocnému, - všechnò, jenž blaho dává,
- Otci i Synu jeho; - sláva, čest tomu, jenž jest ho poslušen,
Duchu svatému, - prameni dobra v nebi stan uchystává.
všeho. - Bez konce budiž veleben,

V. Ukaž nám atd. (jak na str. 549.).

263. Ď. Asperges me.

Nápěv z graduálu vatikánského.

Kněz :

Sbor :



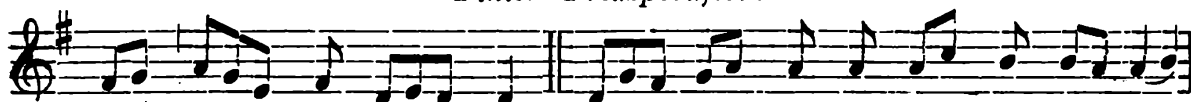
A - spér - ges me Dó mi - ne hys-só - po et
Po - kro - píš mne, Pa - - - - ne, y - so - pem, a oči-



mun - dá - bor : la vá bis me et su - per ni-
štěn bu - du, ob - my - ješ mne a nad sních

Žalm 50. :

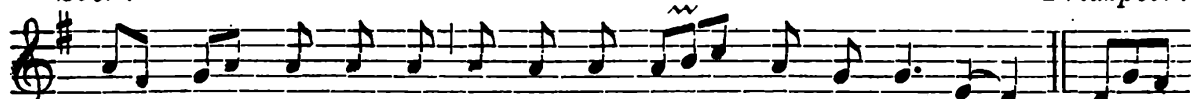
Finis. Předzpěvující :



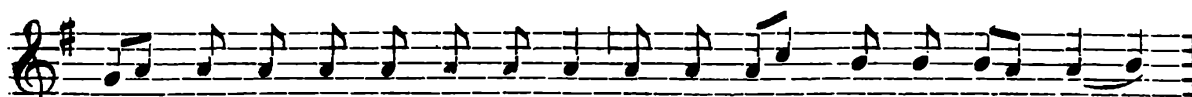
vem de - al - bá - bor. Mi - se - ré - re me - i De - us
zbí - len bu - du. Smi - luj se na-de mnou, Bo-že,

Sbor :

Předzpěv. :

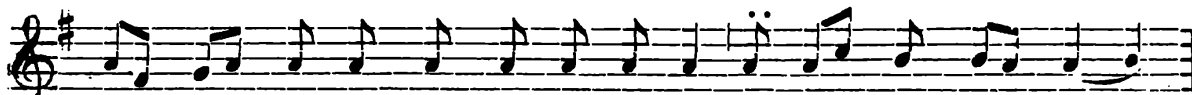


se-cún-dum magnam mi-se - ri - cór - di-am tu - am. Gló-
po-dle ve-li - ké-ho mi-lo - sr - den - ství své - ho. Slá-



ri - a Pa-tri et Fí-li-o et Spi-rí-tu-i sanc-to.
va Ot-ci i Sy nu, i Du-chu sva té-mu,

Sbor :



Si-cut e-rat in prin-cí-pi-o, et nunc et sem-per
ja-kož by-la na po-čát-ku, i nyní i vždy-cky



et in sae-cu-la sae-cu-ló-rum. A-men.
a na vě-ky vě-kův. A-men.

Opakuje se Asperges me až po žalm.

O neděli Smrtné a Květné vynechá se : Gloria Patri.

Pak následují modlitby :

V. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.

R. Et salutáre tuum da nobis.

V. Dómine, exaudi oratiónem meam.

R. Et clámor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

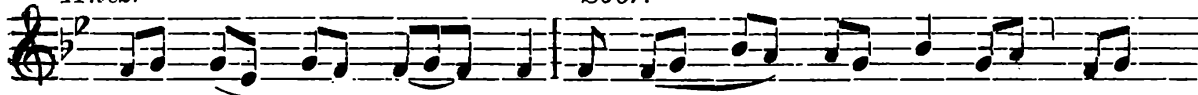
O r é m u s : Exáudi nos, Dómine sancte, Pater omnípotens,
aetérne Deus, et mittere dignéris sanctum tuum ángelum de coelis,
quí custódiat, fóveat, próte-gat, vísitet atque deféndat omnes habi-
tántes in hoc habitáculo. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

263. E. Vidi aquam.

Nápěv z graduálu vatikánského.

Kněz:

Sbor:



Vi-di a-quam e-gre-di-én-tem de
Vi-děl jsem vo-du vy-chá ze-jí-cí ze



tem-plo a lá-te-re dex-tro,
sva-ty ně po-stra-ně pra-vé,



al-le-lú-ja, et om-nes, ad quos per-vé-nit
al-le-lu-ja, a všich ni, ke kte-rým přišla



a - qua i - sta, sal - - vi fa cti
vo - da ta - to, spa - se-ni u-či-ně-ni

sunt et di - cent : Al - le - lú - ja, al - le - lú - ja !
jsou a řek - - nou : Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja !

Předzpěvující: *Sbor:*
Con-fi té - mi-ni Dó-mi-no, quó-ni-am bo-nus : quó-ni-
Chval te Ho-spo-di-na, ne - bo do - brý jest: ne - bo

Předzpěvující:
am in sae-cu-lum mi-se-ri - cór - di - a e-jus. Gló-ri - a
na vě - ky mi-lo-sr - den - ství je - - ho. Slá -

Sbor:
Pa-tri et Fí - li - o et Spi - rí tu - i san-cto, si-cut e-rat
va Ot - ci i Sy-nu, i Du - chu sva - té-mu, ja-kož by-la

in prin-cí - pi - o et nunc et sem-per, et in sae-cu - la
na po-čát-ku, i nyní i vždy-cky a na vě - ky

sae - cu - ló - rum. A-men.
vě kův. A-men.

Opakuje se: „Vidi aquam“ až po žalm; pak následují modlitby: V. Ostende nobis atd. jak po Asperges me na str. 551. K prvnímu V. a R. přidá se: Alleluja.

Obětování všech mší svatých.

a) Na počátku dne.

Klaním se Tobě, Pane Bože všemohoucí, abych Tě usmířil a vzdal poctu božské velebnosti Tvé jménem všech tvorů. Ale jak to možno mně, bídnému hříšníkovi? Ach ano, mohu to učiniti, chci to učiniti, protože vím, že se nazýváš Otcem milosrdenství a z lásky k nám jsi dal Syna svého jednorozenného, jenž se za nás obětoval na kříži a za nás neustále na oltářích obnovuje obět svého těla a krve své. A proto já jsa sice hříšníkem, ale zkroušeným, jsa ubohým,

ale bohatým v Ježíši Kristu, stojím před Tebou a s horlivostí andělův a všech svatých a s láskou neposkrvněného Srdce Panny Marie obětuji Tobě jménem všeho stvoření mše svaté, jež nyní se slaví, zároveň se všemi těmi, jež se slavily a slaviti budou až na konec světa. Mám úmysl obnoviti toto obětování každým okamžením dnešního dne a celého svého života, abych tím nekonečné velebnosti Tvé vzdal poctu a chválu Tebe hodnou, abych usmířil Tvůj hněv a dosti učinil spravedlnosti Tvé za veliké množství našich hříchův, abych Ti vzdal díky rovné Tvým dobrodiním a vyprosil Tvé milosrdenství pro sebe i pro všechny hříšníky, pro všechny věřící živé i zemřelé, a pro celou církev a zvláště pro viditelnou její hlavu, římského papeže : konečně i pro ubohé rozkolníky, kacíře a nevěřící, aby též oni se obrátili a spaseni byli.

b) Při mši svaté.

Věčný Bože, obětuji Ti obět, již na kříži obětoval a již nyní obnovuje na tomto oltáři milovaný Syn Tvůj Ježíš; obětuji Ti ji jménem všech tvorů zároveň se všemi mšemi, jež se slavily a slaviti budou po celém světě, a chci Tobě tím vzdáti úctu a chválu, jaké zasluhuješ, vzdáti Tobě povinné díky za nesčíslná dobrodiní Tvá, usmířiti hněv Tvůj, vzbuzený tolika našimi hříchy, a hodně za ně zadost učiniti a prositi za milost pro sebe, pro církev svatou, pro celý svět a pro věrné duše v očistci.

Papež Pius IX. udělil dne 11. dubna 1869 všem věřícím, když nábožně se modlí modlitbu na začátku dne, nebo modlitbu při mši svaté, tři léta odpustků jednou za den za každou modlitbu; a plnomocné odpustky jednou za měsíc všem věřícím, již se každodenně v naznačenou dobu po celý měsíc tyto dvě modlitby modlí, když v libovolný den vyzpovídavše se z hříchů svých ke stolu Páně přistoupí, farní neb jiný chrám Páně navštíví a tam se na úmysl svatého Otce pomodlí.

Modlitby ke mši svaté.

Modlitby církevní ke mši svaté : A. O nejsv. Trojici. B. O Duchu svatém.

I. hlavní část mše sv. „Evangelium“.

Modlitba u stupňů oltáře

koná se střídavě od kněze a ministranta, jenž zastupuje lid. Vyjadřuje touhu po stánku Hospodinovu.

*Kněz [a po případě i lid]; Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen. *)*

Antifona: Vejdouť k oltáři Božímu.

Ministrant odpoví: K Bohu, kterýž obveseluje mladost mou.

*) Co je vytištěno literou prostředně velkou v jednotlivých hlavních částech mše svaté, opatřeno pomlčkami a označeno slovem „lid“, upraveno jest jako sborová modlitba ke střídání se zpěvem. (Viz č. 279. Pobožnost ke mši sv., v níž se střídá modlitba se zpěvem.)

[*) *Žalm 42. Kn.:* Sud' mne, Bože, a rozeznej při mou od nároku nesvatého: od člověka nepravého a lstivého vytrhni mne.

Min.: Nebo ty jsi, Bože, síla má: proč jsi mne zapudil? a proč smuten chodím, když mne sužuje nepřítel?

Kn.: Sešliž světlo své a pravdu svou: ty (aby) mne provodily a přivedly na horu svatou Tvou a do stanů Tvých.

Min.: I vejduť k oltáři Božímu: k Bohu, kterýž obveseluje mladost mou.

Kn.: Chválu vzdávati budu Tobě na harfě, Bože, Bože můj: proč jsi smutná, duše má, a proč kormoutíš mne?

M.: Doufejž v Boha, neb ještě vyznávati mu budu: (že jest) spasení obličej mého a Bůh můj.

Kn.: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

M.: Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Antifona. K.: Vejduť k oltáři Božímu.

M.: K Bohu, kterýž obveseluje mladost mou.]

Kněz, znamená se sv. křížem: Pomoc naše ve jménu Hospodinu.

Min.: Kterýž učinil nebe i zemi.

Konfiteor — všeobecná zpověď — koná se, protože máme míti čisté srdce ve stánku Hospodinově, zvlášť při mši svaté.

Kněz skloněn říká: Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii vždy Panně, blahoslavenému Michaeli archandělu, blahoslavenému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru a Pavlovi, všem svatým a vám, bratří: že jsem zhřešil velmi myšlením, řečí i skutkem (*bije se třikrát v prsa*) svou vinou, svou vinou, svou největší vinou. Proto prosím blahoslavenou Marii vždy Pannu, blahoslaveného Michaela archanděla, blahoslaveného Jana Křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté a vás, bratří, orodujte za mne u Pána Boha našeho.

Min.: Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh, a odpustě hříchy tvé, uveď tebe do života věčného.

K.: Amen.

Kněz vzpřímí se.

M. [lid]; Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - blahoslavené Marii vždy Panně, blahoslavenému Michaeli archandělu, blahoslavenému Janu Křtiteli, - svatým apoštolům Petru a Pavlovi, - všem svatým - a tobě, otče, - že jsem zhřešil velmi - myšlením, řečí i skutkem - [*bije se třikrát v prsa*] svou vinou, - svou vinou, - svou největší vinou. - Proto prosím blahoslavenou Marii vždy Pannu, - blahoslaveného Michaela archanděla, - blahoslaveného Jana Křtitele, - svaté apoštoly Petra a Pavla, - všechny svaté - a tebe, otče, - orodujte za mne u Pána Boha našeho.

K.: Smiluj se nad vámi všemohoucí Bůh, a odpustě hříchy vaše, uveď vás do života věčného.

M.: Amen.

*) Co je v závorce [—], vynechává se při mších za zemřelé, sloužených v černé barvě; mše svaté za zemřelé mají i jiné své modlitby, epištolu atd.

K. [lid]: Prominutí, - rozhřešení - a odpuštění hříchů našich - uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

M.: Amen.

K.: Bože, Ty obrátě se, obživíš nás.

M.: A lid Tvůj veseliti se bude v Tobě.

K.: Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své.

M.: A spasení své dej nám.

K.: Hospodine, uslyš modlitbu mou.

M.: A volání mé přijdiž k Tobě.

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

K.: Modleme se (*vystupuje k oltáři*): Odejmi od nás, prosíme Pane, nepravosti naše, abychom do svatyně svatých čistými zasloužili myslí vejíti. Skrze Krista Pána našeho. Amen. — *Skloněn nad oltářem, dí:* Prosíme Tě, Pane, pro zásluhy svatých Tvých (*líbá oltář*), jejichž ostatky zde jsou, a všech svatých, abys prominouti ráčil všechny hříchy mé. Amen.

Oltář políbil z úcty před ostatky do něho vloženými a před nejsvětější svátostí, jež na něj bude položena.

Introit čili vchod.

Uvádí do slavnosti dne a proto se mění. Říká se na straně epištolní.

Antifona. Tobiáš 12.)*

Dobrořečeno budiž svaté Trojici a nerozdílné jednotě: vyznávati ji budeme, nebt jest učinila s námi milosrdenství své.

Žalm 8.

Hospodine, Pane náš, jak předivné jest jméno Tvé po vší zemi!

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Antifona se opakuje až po žalm.

Antifona.)*

Duch Páně naplnil okršlek země: a to, což zdržuje (v sobě) všecko, má známost hlasu jeho.

Žalm 67.

Povstaniž Bůh, a rozptýlení buďte nepřátelé jeho: a nechť utekou, kteříž ho nenávidí, od tváři jeho.

Sláva Otci atd.

Antifona se opakuje až po žalm.

Prosba o smilování.

Tříkrát k Bohu Otci, tříkrát k Bohu Synu, tříkrát k Duchu svatému. Říká se střídavě od kněze a ministranta uprostřed oltáře:

K.: Pane, smiluj se nad námi.

M.: Pane, smiluj se nad námi.

K.: Pane, smiluj se nad námi.

M.: Kriste, smiluj se nad námi.

K.: Kriste, smiluj se nad námi.

M.: Kriste, smiluj se nad námi.

K.: Pane, smiluj se nad námi.

M.: Pane, smiluj se nad námi.

K.: Pane, smiluj se nad námi.

Gloria in excelsis Deo.

Uprostřed oltáře:

[*K.:* Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Chválíme Tebe. Dobrořečíme Tobě. Klaníme se Tobě. Oslavu-

*) Modlitby v levo vytištěné patří ke mši svaté o nejsvětější Trojici; v pravo vytištěné ke mši svaté o Duchu svatém.

jeme Tebe. Díky vzdáváme Tobě pro velikou slávu Tvou. Pane Bože, Králi nebeský, Bože Otče všemohoucí. Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste. Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce. Který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Který snímáš hříchy světa, přijmi prosbu naši (o smilování). Který sedíš na pravici Otce, smiluj se nad námi. Nebo Ty sám jsi svatý. Ty sám Pán. Ty sám Nejvyšší, Ježíši Kriste. Se svatým Duchem, ve slávě Boha Otce. Amen.]*)

Kněz, políbiv oltář uprostřed, obrátí se k lidu a pozdraví:

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

Kollekta.

Na epistolní straně oltáře následuje kolekta, modlitba, ve které shrnují se prosby.

K.: Modleme se. Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi dal služebníkům svým ve vyznání pravé víry slávu věčné Trojice poznati a v mocné velebnosti klaněti se Jednotě: prosíme, abychom pevností této víry ode všech vždy chráněni byli protivenství. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

M.: Amen.

K.: Bože, jenž jsi (dnešního dne) srdce věřících osvícením Ducha svatého poučil: dej, abychom v témže duchu pravé věci poznávali, a z jeho povždy útěchy se radovali, Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

M. Amen.

Epistola.

Čtení z listu blahoslaveného Pavla apoštola k Římanům 11, 33—36.

Ó hluboké bohatství moudrosti i vědomosti Boží: jak jsou nevyzpytatelní soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho! Nebo kdo poznal smysl Páně? Anebo kdo byl jeho rádcem? Aneb kdo prvé dal jemu, a bude mu zase odplaceno? Nebo z něho a skrze něho a v něm jsou všechny věci: jemu sláva na věky. Amen.

M.: Bohu díky.

Čtení (ze) Skutků apoštolských (8, 14).

Uslyševše pak apoštolé, kteříž byli v Jerusalemě, že Samaří přijala slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. Kteržž přišedše modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého. Nebo ještě byl na žádného z nich nepřišel, ale byli toliko ve jménu Pána Ježíše pokřtěni. Tedy vzkládali na ně ruce a oni přijali Ducha svatého.

M.: Bohu díky.

Graduale

čili zpěv na stupních.

Dan. 3, 55. 56. 52.

Požehnaný jsi, Pane, který vidíš propasti a sedíš nad cherubíny.

Požehnaný jsi, Pane, na obloze nebeské: a chvalitebný na věky. Alleluja, alleluja.

Požehnaný jsi, Pane Bože Otců našich: a chvalitebný na věky. Alleluja.

Žalm 32.

Blahoslavený národ, jemuž Hospodin jest Bohem jeho: lid ten, ježž (sobě) on vyvolil za dědictví.

V. Slovem Hospodinovým nebesa utvrzena jsou: a Duchem úst jeho všechna moc jejich. Alleluja, alleluja. *(Zde se poklekne).*

V. Přijď, Duše svatý, naplň srdce svých věrných: a oheň své lásky v nich zapal. Alleluja.

Následuje sequence:

„Přijď Stvořiteli Duše k nám“ *(str. 441.)*

*) Gloria vynechává se ve mších, v nichž převládá duch smutku nebo pokání; tedy ve mších za zemřelé, v adventě, postě, o vigiliích atd.

Evangelium.

Kněz jde doprostřed oltáře a říká modlitbu přípravnou k sv. evangelii: Očišť srdce mé a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Isaiáše proroka uhlem očistil žhavým : tak mne svým milým smilováním račiž očistiti, abych svaté evangelium Tvé hodně mohl zvěstovati. Skrze Krista Pána našeho. Amen. Rač, Pane, požehnati. Hospodin buď v srdci mém a ve rtech mých, abych hodně a náležitě zvěstoval evangelium jeho. Amen.

Kněz jde na stranu evangelní a obrácen ke knize, řekne:

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

K.: Pokračování sv. evangelia podle Matouše.

K.: Pokračování sv. evangelia podle Jana.

Při slovech těch udělá kříž na evangelii na znamení, že jsou to slova ukřižovaného Krista, pak též kříž na čele, ústech a prsou. Přítomní vstanou a udělají též kříž na čele, ústech a prsou, což znamená, že máme velkou úctu před slovem Božím a že chceme učení svatého evangelia rozumem poznávati a před celým světem slovy i skutky vyznávati.

M. odpoví: Sláva Tobě, Pane.

Matouš 28, 18—20.

• K.: Za onoho času řekl Ježíš učedníkům svým : Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa.

Jan 14, 23.

K.: Za onoho času řekl Ježíš učedníkům svým: Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme, a příbytek n něho učiníme: kdo mne nemiluje, řečí mých nezachovává. A řeč, kterou jste slyšeli, neníť má; ale toho, kterýž mne poslal, Otce. Toto mluvil jsem vám, u vás přebýváje. Utěšitel pak Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, tenť vás naučí všem věcem, a připomene vám všecko, cožkoli jsem mluvil vám. Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám: ne jako svět dává, já dávám vám. Nemrutiž se srdce vaše, ani se strachuj. Slyšeli jste, že já řekl jsem vám: Jdu, a (zase) přijdu k vám. Kdybyste mne milovali, radovali byste se ovšem, že jdu k Otci; nebo Otec větší mne jest. A nyní pověděl jsem vám prvé, než-li by se stalo : abyste když se stane, uvěřili. Již nebudu s vámi mnoho mluvit. Nebo přichází kníže tohoto světa, a na mně nemá ničehož. Ale aby poznal svět, že miluji Otce, a jakož mi přikázání dal Otec, tak činím.

M.: Chvála Tobě, Kriste.

Kněz políbí uctivě evangelium, řka: Skrze evangelní rčení zahlazena buďte naše provinění.

Credo (Věřím),

čili Vyznání víry, jak je sestavily sněmy všeobecné v Nicei (r. 325) a v Cařihradě (r. 381).)*

*) Credo vynechává se o requiích, o slavnostech mučedníků, vyznavačův a panen.

[Věřím v jednoho Boha. Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všech viditelných i neviditelných věcí. I v jediného Pána Ježíše Krista, Syna Božího jednorozeného a z Otce zrozeného přede všemi věky. Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého. Zplozeného, neučiněného, téže podstaty s Otcem : skrze něhož všechny věci učiněny jsou. Kterýž pro nás lidi a pro naše spasení s nebe sestoupil. (*Zde se poklekne*). A vtělil se působením Ducha svatého z Marie Panny: a člověkem učiněn jest. Ukřižován také pro nás : pod Pontským Pilátem trpěl i pohřben jest. A vstal z mrtvých třetího dne, dle písem. A vstoupil na nebesa: sedí na pravici Otce. A opět přijde se slávou soudit živých i mrtvých, jehož království nebude konce. A v Ducha sv., Pána a obživitele, který z Otce i Syna vychází. Který s Otcem i Synem spolu se velebí a oslavuje, který mluvil skrze proroky. — A v jednu svatou všeobecnou a apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů. A očekávám vzkříšení z mrtvých a život budoucího věku. Amen.]

II. hlavní část mše sv. „Obětování“.

Obětování.

(Při obětování máme svůj úmysl s úmyslem kněze spojití a Bohu se obětovati.)

Kněz políbiv uprostřed oltář a obrátiv se k lidu, řekne:

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

Obrácen k oltáři, čte:

Orémus.

(Modleme se).

(*Tob. 12, 6*): Dobrořečeno budiž Bohu Otci i jednorozenému Synu Božímu, svatému též Duchu : nebť jest učinil s námi milosrdenství své.

Ž. 67. Potvrdiž to, Bože, což jsi způsobil mezi námi: z chrámu svého v Jerusalemě, Tobě obětovati budou králové dary.

Kněz odestře kalich a obětuje hostii na paténě, řka:

*) Přijmi, svatý Otče, - všemohoucí, věčný Bože, - tuto neposkvřenou obět, - kterou já, - nehodný služebník Tvůj, - přináším Tobě, - Bohu svému živému a pravému, - za nespočetné hříchy a urážky - a nedbalosti své, - za všechny přítomné, - avšak i za všechny věrné křesťany, - živé i zemřelé : - aby mně i jim prospěla ke spasení - do života věčného. Amen.

Kněz nalévá víno a trochu vody, již napřed požehná, do kalicha.

Spojení vody s vínem znamená spojení božství a člověčenství v Kristu, spojení Krista s církví, a připomíná, že z boku Kristova na kříži vytryskla krev a voda.

Žehnaje vodu, dí: Bože, jenž jsi lidské přirozenosti důstojnost podivně stvořil a podivněji obnovil : dej nám, abychom skrze této vody a tohoto vína tajemství podílníky byli božství toho, který člověčenství našeho státi se ráčil účastným, Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

*) Sborová modlitba.

Pozdvihuje kalich, dí:

*) Obětujeme Tobě, Pane, kalich spasení, - Tvou vzývající dobrotivost: - aby před tváří božské velebnosti Tvé - za naši a celého světa spásu - s vůní líbeznou se vznesl. Amen.

Udělav kalichem kříž nad oltářem, postaví jej, sepne na oltáři ruce a nakloněn řekne: V duchu pokory a s myslí zkroušenou buďmež přijati od Tebe, Pane; a tak děj se obět naše před obličejem Tvým dnes, aby se Ti líbila, Pane Bože.

Žehnaje křížem obojí obět, dí: Přijdi, Posvětiteli, všemohoucí věčný Bože: † a požehnej tuto obět, Tvému svatému jménu připravenou.

Na straně epištolní ruce své umýváje, modlí se (Žalm 25. 6.—12): Umyji mezi nevinnými ruce své: a obstoupím oltář Tvůj, Hospodine. Abych slyšel hlas chvály: a vypravoval všechny divné skutky Tvé. Hospodine, miloval jsem okrasu domu Tvého: a místo přebývání slávy Tvé.

Nezahlazujž s bezbožnými, Bože, duše mé: a s muži krví života mého.

V jejichžto rukou nepravosti jsou: a pravice jejich naplněna jest dary.

Já pak v nevinności své kráčel jsem: vysvoboď mne a smiluj se nade mnou.

Noha má stála v přímosti: v shromážděních dobrořečiti budu Tobě, Hospodine.

[Sláva Otci i Synu: i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: a na věky věkův. Amen.] —

Uprostřed oltáře s rukama na oltáři spojenýma říká nad chlebem i vínem:

*) Přijmi, svatá Trojice, tuto obět, - kterou Tobě přinášíme - na památku umučení, - z mrtvých vstání - a nanebevstoupení Ježíše Krista, - Pána našeho: - a ke cti blahoslavené Marie vždy Panny - a blahoslaveného Jana Křtitele - a svatých apoštolů Petra a Pavla - a těch tu**) a všech svatých: - aby jim sloužila ke cti, - nám pak ke spáse: - a oni za nás se přimlouvati ráčili na nebesích, - jichž památku konáme na zemi. - Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Políbiv oltář, obrátí se k lidu a řekne: Modlete se, bratří, aby má a vaše obět přijatelnou se stala u Boha Otce všemohoucího.

Ministrant odpoví: Přijmiž Bůh obět z rukou Tvých k chvále a slávě jména svého, k užitku také našemu a celé církve své svaté.

Kněz: Amen.

Secreta, čili tichá (modlitba).

Posvěť, prosíme, Pane Bože náš, skrze vzývání svého svatého jména obět tuto podávanou; a skrze ni nás samy sobě učin darem věčným. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh . . .

Dary, prosíme, Pane, obětované posvěť: a srdce naše osvětlením Ducha svatého vyčisti. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh

*) Sborová modlitba.

**) Svatých, jejichž obrazy a ostatky jsou na oltáři.

Preface (předmluva čili příprava k III. části mše sv.) a Sanctus.

K.: Po všecky věky věkův.

M.: Amen.

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

K.: Vzhůru srdce !

M.: Máme je u Pána.

K.: Díky činíme Pánu Bohu svému.

M.: Hodno a spravedlivě jest.

K.: V pravdě hodno a spravedlivě jest, slušno a spasitelné, bychom Tobě vždy a všude díky činili : Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože. Jenžto s jednorozeným Synem svým, Duchem svatým, jeden jsi Bůh, jeden jsi Pán : nikoli v jednotě jedné osoby, nýbrž v trojici jedné podstaty. Neboť co o Tvé slávě dle zjevení Tvého věříme, to o Synu Tvém, to o Duchu svatém bez odlišujícího rozdílu smýšlíme, aby při vyznávání pravého a věčného božství i v osobách zvláštnost, i v bytosti jedinnost, i ve velebnosti klaněním byla ctěna rovnost. Kterouž chválí andělé a archandělé, cherubíni též i serafíni : kteří neustávají volati každodenně, jedním hlasem řkouce :

K.: V pravdě hodno a spravedlivě jest, slušno a spasitelné, bychom Tobě vždy a všude díky činili, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: skrze Krista Pána našeho. Jenž vystoupiv nade všechna nebesa, a sedě po pravici Tvé, slíbeného Ducha svatého na syny přisvojené vylil. Pročež štědrými chválami celý po okrsku zemském svět se veselí. Než, i nadzemské síly, a andělské mocnosti, chvalozpěv slávy Tvé spolupějí, bez konce řkouce :

Svatý, svatý, svatý Hospodin Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i země slávy Tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně. Hosanna na výsostech !

III. hlavní část mše sv. „Pozdvihování“.

Kánon nebo Tichá mše svatá.

Modlitby před pozdvihováním.

K.: Tebe tedy, nejmilostivější Otče, skrze Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, pokorně prosíme a žádáme (*líbá oltář*), abys mile přijal a žehnal tyto † dary, tato † věna, tyto † oběti neposkvrněné; obzvláště, jež Tobě obětujeme za církev Tvou svatou katolickou, kterouž upokojujati, ostříhati, jednotiti a řídití račiž po celém okrsku zemském, spolu se služebníkem Tvým, papežem naším *J.*, císařem naším *J.*, a všemi pravověrnými a katolické a apoštolské víry ctiteli.

Vzpomínka na živé: Pamatuj, Pane, na služebníky a služebnice své *J.*, (*zde se kněz modlí, za něž chce, a kteří se jeho modlitbám doporučili*) a na všechny přítomné, jejichž Tobě víra vědoma jest a známa oddanost, za něž Ti obětujeme, nebo kteříž Ti obětují tuto obět chvály za sebe a své všechny, za vykoupení duší svých, za naději spásy a neporušenosti své : a Tobě přednášejí přání svá věčnému Bohu, živému a pravému.

Obcování majíce a památku ctíce především slavné vždy Panny Marie, rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista ; avšak i blahoslavených apoštolů a mučedníků Tvých, Petra a Pavla, Ondřeje,

Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše; Lina, Kleta, Klementa, Xysta, Kornelia, Cypriana, Vavřince, Chrysogona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiana, a všech svatých Tvých, pro jejichž zásluhy a prosby popřejž, abychom ve všem pomocnou záštitou Tvou byli chráněni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Kněz drží ruce nad oběťmi, jako velekněz starozákonní vkládal ruce na oběti; což znamená, že Kristus jest Beránkem Božím, kterýž sňal při své oběti na kříži hříchy světa.

Tuto tedy obět služebnosti naší, avšak i veškeré rodiny své, prosíme, Pane, abys usmířen přijal, dny naše ve svém pokoji uspořádal a nám přisoudil, abychom od věčného zavržení vysvobozeni a k počtu vyvolených Tvých přičtení byli. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Kterouž obět Ty, Bože, ve všem, prosíme, požehnanou †, (Tobě) připsanou †, schválenou †, rozumnou a přijatelnou učiniti račiž, aby se nám tělem † a krví † stala nejmilovanějšího Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista.

Proměňování a pozdvihování.

Kn.: Kterýž v den před svým utrpením vzal chléb do svatých a ctihodných rukou svých a pozdvihnuv oči k nebi, k Tobě, Bohu Otci svému všemohoucímu, Tobě díky čině, dobrořečil †, lámal a dával učedníkům svým, řka: Vezměte a jezte z toho všichni. — *Nebo totoť jest tělo mé.*

Nato kněz pokleká na znamení úcty k Ježíši Kristu přítomnému pod způsobi chleba, pak pozdvihuje svatou hostii, by i věřící se klaněli, k čemuž i ministrant dává znamení.)*

Pak vezme kněz kalich s vínem do rukou a dí:

Podobným způsobem, když bylo po večeři, bera i tento přelavný kalich do svatých a ctihodných rukou svých: opět Tobě díky čině, žehnal † a dával učedníkům svým, řka: Vezměte a pijte z něho všickni: *Neb toť jest kalich krve mé nového a věčného zákona, tajemství víry: kteráž za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.* — To kolikrátkoli činiti budete, na mou památku budete činiti.

*Kněz poklekne, pak pozdvihuje a ministrant zvoní.**)*

**) Věřící udělají kříž a bijí se v prsa řkouce:*

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Ježíši, Tobě jsem živ! - Ježíši, Tobě umírám! - Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý. Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Pozdraveno budiž pravé tělo Ježíše Krista, - které za mne na kříži obětováno bylo! - V nejhlubší poboře klaním se Tobě!

***) Věřící udělají kříž a bijí se v prsa, řkouce:*

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Ježíši, smiluj se nade mnou! - Ježíši, slituj se nade mnou! - Ježíši, odpust mi hříchy mé! Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Pozdravena budiž, předrahá krvi Ježíše Krista, - která za mne na kříži vylita byla! - V nejhlubší poboře klaním se Tobě!

Následují sborové modlitby.

K. ; *) A proto pamětlivi jsouce, Pane, - my, služebníci Tvoji, - ale i lid Tvůj svatý, - téhož Krista, Syna Tvého, Pána našeho - tak blahého umučení, - neméně i z mrtvých vstání, - ale i na nebesa slavného vstoupení : - obětujeme přejasně velebnosti Tvé - z Tvých darů a ušřednění - obět čistou, - obět svatou, - obět neposkvrněnou, - chléb svatý života věčného - a kalich spasení ustavičného.

Vztáhne ruce na obět, řka :

*) Na kteréž milostnou a jasnou tváří pohlédnouti račiž : - a je sobě oblíbíti, - jakož jsi sobě oblíbíti ráčil - dary sluhy svého spravedlivého Abele, - a obět arciotce našeho Abrahama, - i kterou Ti přinesl nejvyšší kněz Tvůj Melchisedech, - svatou žertvu, neposkvrněnou obět.

Hluboce skloněn nad oltář a s rukama na oltáři sepiatýma :

*) Pokorně Tě žádáme, všemohoucí Bože : - poruč, aby ona přenesena byla - rukama svatého anděla Tvého - na vznešený oltář Tvůj, - před obličejem božské velebnosti Tvé, - abychom, kteřížkoliv z této oltářní účasti - svatosvaté Syna Tvého tělo a krev přijmeme, - veškerým požehnáním nebeským - a milostí byli naplněni. - Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Vzpomínka za zemřelé) : Vzpomeň také, Pane, na služebníky a služebnice své (*J. a J.*), kteří nás předešli se znamením víry a spí ve spánku pokoje. (*Modlí se za zemřelé*) : Jim, Pane, a všem v Kristu odpočívajícím místo občerstvení, světla a pokoje abys popřál, prosíme. Skrze téhož Krista, Pána našeho. — Amen.

Nám také (*bije se v prsa*), hříšníkům, služebníkům svým, z množství slitování Tvých doufajícím, podíl nějaký a společnost udělití račiž se svými svatými apoštoly a mučedníky : s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcellinem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Hátou, Lucií, Anežkou, Cecilií, Anastasií a všemi svatými svými : do jejichžto nás družstva, ne jako oceňovatel zásluhy, nýbrž jako smilování, prosíme, uštedřovatel, připust. Skrze Krista Pána našeho.

Skrze něhož toto všechno, Pane, vždy dobré tvoříš, posvěcuješ †, oživuješ †, žehnáš † a uděluješ nám.

Dělaje hostií třikrát kříž nad kalichem, pak dvakrát mezi kalichem a prsy, dí : Skrze † něho a s † ním a v † něm jest Tobě Bohu Otci † všemohoucímu v jednotě Ducha † svatého (*pozdvihne poněkud kalich s hostií*) všechna čest a sláva. (*Končí tichou mši, řka hlasitě*) :

K. : Po všechny věky věkův.

M. : Amen.

IV. hlavní část mše sv. „Přijímání“.

Otčenáš, čili prosba o vše potřebné.

M o d l e m e s e : Rozkazy spasitelnými napomenuti a božským návodem poučení, osmělujeme se říci : Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno Tvé; přijď království Tvé; buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi; chléb náš vezdejší dej nám dnes; a odpusť nám naše

viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům; a neuvoď nás v pokušení. —

M. Ale zbav nás od zlého.

K.: Amen.

Prosba o pokoj a Agnus Dei.

(Drže patěnu mezi palcem a ukazováčkem): Vysvoboď nás, Pane, ze všeho zlého minulého, přítomného i budoucího a na přímělu bla-hoslavené a slavné vždy Panny Bohorodičky Marie, s blahoslavenými apoštolů svými Petrem a Pavlem a Ondřejem a všemi svatými, *(žehná se patěnou od čela k prsům a políbí ji):* dej milostivě pokoj ve dnech našich, abychom pomocí milosrdenství Tvého podpo-rování i hříchu byli vždycky prosti i ode všeho znepokojování bez-peční. —

Nabere na patěnu hostii, zlomí ji uprostřed, řka: Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, *ulomí z levé polovice částku, řka:* který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh.

K.: Po všecky věky věkův.

M.: Amen.

Žehná částkou třikrát nad kalichem, řka:

K.: Pokoj Páně † budiž † vždycky † s vámi.

M.: I s duchem tvým.

Pustí částku do kalicha: Toto smíšení a posvěcení těla a krve Pána našeho Ježíše Krista staň se přijímajícím nám k životu věčnému. Amen.

Smíšení těla a krve Páně znamená, že, ačkoliv chléb a víno každé zvláště pro-měněny bývají, přece obojí totéž jsou, totiž celý, nedělený, živý Bůh a spolu člověk Ježíš Kristus.

Kněz bije se třikrát v prsa a dí:

K.: Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: smiluj se nad námi*). Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: smiluj se nad námi. Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: dej nám pokoje.

*Pak se modlí, skloněn nad oltář**):*

Pane Ježíši Kriste, - jenž jsi řekl apoštolům svým : - „Pokoj zůsta-vuji vám, - pokoj svůj dávám vám“; - neohlížej se na hříchy mé, - nýbrž na víru církve své : - a ji podle vůle své upokojovati - a jednotiti račiž: - který žiješ a kraluješ - Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Příprava k sv. přijímání.

Pane Ježíši Kriste, - Synu Boha živého, - kterýž jsi z vůle Otce, - za spolupůsobení Ducha svatého; - smrtí svou - svět k životu přivedl: - osvoboď mne svatosvatým tělem a krví svou - ode všech nepravostí mých - a veškerého zla : - a učin, - abych k Tvým vždy lnul rozkazům, - a nedovoluj, - abych od Tebe kdy byl odloučen: - kterýž s tímž Bohem Otcem a Duchem svatým - žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. Amen.

Přijetí těla Tvého, - Pane Ježíši Kriste, - které já nehodný požívati se odvažuji, - nevyjdiž mi na soud a zavržení: - nýbrž pro Tvou dobrotu

*) Při requiích říká místo „smiluj se nad námi“ : Dej jim odpočinutí. Dej jim odpočinutí. Dej jim odpočinutí věčné.

**) Tři sborové modlitby.

- prospějž mi k bezpečnosti ducha i těla - a k obdržení léku : - který žiješ a kraluješ - s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého, - po všechny věky věkův. Amen.

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.

K přijímání.

Vezme obě polovice hostie do levé ruky a pravicí bije se třikrát v prsa, řka pokaždé: Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má. Přítomní bijíce se v prsa, říkají totéž.

Žehnaje se hostií nad paténou, dí: Tělo Pána našeho Ježíše Krista ostríhej duši mou k životu věčnému. Amen.

Přijav co nejuctivějt tělo Páně, rozjímá chvílku o nejsvětější svátosti.) Sbíraje pak paténou částčky na korporálu snad zbylé a do kalicha je stíraje, dí: Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co učinil mi ? Kalich spasení přijmu a jméno Hospodinovo vzývati budu. Chválu vzdávaje vzývati budu Hospodina a od nepřátel svých vysvobozen budu.*

Žehnaje se kalichem, dí: Krev Pána našeho Ježíše Krista ostríhej duši mou k životu věčnému. Amen.

Přijme krev Páně. Pak podává kalich ministrantovi, aby mu nalil do něho vína, dí: Čeho jsme ústy požili, Pane, kéž s čistou myslí přijímáme a z daru časného staniž se nám lékem věčným.

Vypláchnuv kalich vypije víno, pak jej podává ministrantovi po druhé, aby mu nalil vína avody přes prsty, jimiž byl držel hostii, řka: Tělo Tvé, Pane, které jsem požil, a krev, kterou jsem pil, nechať utkví v útrokách mých, a propůjč, aby ve mně nezůstala hříchů poskvrna, ježž čisté a svaté obcerstvily svátosti, který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Pak vypije víno s vodou a upraví kalich tak, jak jej byl donesl na oltář. — Načež čte na epištolní straně modlitbu k přijímání.

Communio čili přijímání.

Na straně epištolní.

K.: Dobrořečíme Bohu nebeskému a přede všemi živými vyznávati ho budeme; nebť jest učinil s námi milosrdenství své.

(Sk. ap. 2, 2. 4. 11.). Stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, a naplnil všecken dům, kdež byli sedíce: a naplnění jsou všickni Duchem svatým, mluvíce velké skutky Boží.

Uprostřed oltáře:

K.: Pán s vámi.

M.: I s duchem tvým.

Modlitba po sv. přijímání.

Na straně epištolní:

Modleme se: Sloužiž nám ku spáse tělesné i duševní, Pane Bože náš, této svátosti přijetí: a věčné svaté Trojice

Modleme se: Svatého Ducha, Pane, srdce naše očistiž vlití: a vnitřním pokropením rosy své zúrodniž. Skrze Pána

* Nepřijímáš-li skutečně, přijímej duchovně, to jest, měj svatou touhu, přijmouti tělo Páně.

i její nerozdílné jednoty vyznání. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

M. : Amen.

Ite, missa est.

Uprostřed oltáře obrácen k lidu, dí :

K. : Pán s vámi.

M. : I s duchem tvým.

[*] *K.* : Jděte, mše dokonána jest.

M. : Bohu díky.]

Poslední požehnání.

Obrácen k oltáři, dí : Oblib sobě, svatá Trojice, poslušnost služebnosti mé a uděl, aby obět, kterou jsem očím Tvé velebnosti nehodný přinesl, Tobě byla příjemná a mně i všem, za něž jsem ji přinesl, z Tvého smilování smírná. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

[*Políbí oltář, pozvedne oči, zvedne a spojí ruce a skloniv hlavu před křížem, dí :* Požehnej vás všemohoucí Bůh (*obráte se k lidu a rukou žehnaje ve způsobu kříže, pokračuje*) : Otec i Syn † i Duch svatý.

Min. : Amen.]

Poslední evangelium.

Na straně evangelní :

Kn. : Pán s vámi.

Min. : I s duchem tvým.

Kn. : Počátek svatého evangelia podle Jana.

Min. : Sláva Tobě, Pane.

Kn. : Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci skrze ně učiněny jsou : a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest : v něm byl život a život byl světlo lidí : a světlo ve tmě svítí a tma ho neobsáhla. Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědectví vydal o světle, aby všickni věřili skrze něho. Nebyl on světlo, ale aby svědectví vydal o světle. Bylo světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Na světě byl a svět skrze něho učiněn jest, a svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Kdož pak koli přijali ho, dal jim moc býti syny Božími, těm, kteříž věří ve jméno jeho : kteřížto ne z krve ani z vůle těla ani z vůle muže, ale z vůle Boha rozeni jsou. (*Poklekne*). A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi : i viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Min. Bohu díky.

C. Na vyprošení milosti Ducha svatého

slouží se mše svatá, jak svrchu sub B. uvedeno, s následujícími modlitbami :

* Při requiích řekne kněz obrácen k oltáři : Ať odpočívají v pokoji. — *M.* : Amen. — Není-li Gloria, řekne : Dobrořečme Pánu. *Min.* : Bohu díky.

K o l l e k t a : Bože, jemuž každé srdce jest otevřeno, a každá vůle mluví, a jemuž žádné není skryto tajemství: očistiž skrze vlití svatého Ducha myšlenky srdce našeho: abychom Tebe dokonale milovali, a hodně chváliti zasloužili. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

T i c h á m o d l i t b a : Tato obět, prosíme, Pane, skvrny srdce našeho očistiž: aby svatého Ducha hodným stalo se příbytkem. Skrze Pána . . . v jednotě téhož Ducha svatého . . .

P o p ř i j í m á n í : Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože, abychom svatého Ducha prosbami si zasloužili snažnými: bychom jeho milostí i ode všech osvobozeni byli pokušení, i hříchů svých odpuštění obdržeti zasloužili. Skrze Pána . . . v jednotě téhož Ducha svatého

D. Mše svatá na díkůčinění.

Slouží se mše svatá k nejsvětější Trojici nebo k sv. Duchu nebo k Panně Marii a přidají se následující modlitby:

K o l l e k t a : Ó Bože, jehož milosrdenství není počtu a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vroucně využíváme; abys, jenž prosíme, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odměn budoucích schopnými učinil. Skrze Pána našeho . . .

T i c h á m o d l i t b a : Vůni, Pane, oběti této s díkůčiněním přijmi, a propůjč: abys ty, které jsi vyslyšeti a neporušené zachovati ráčil, ode všeho v budoucnu protivenství ostříhal; a aby ve Tvé službě a lásce rostli. Skrze Pána . . .

P o p ř i j í m á n í : Bože, který nedopouštíš, aby kdo, jenž v Tebe doufá, příliš byl sužován, nýbrž milostivého prosbám přeješ sluchu, za žádosti naše a prosby přijaté díky vzdáváme, Tebe co nejzbožněji prosíme; abychom skrze to, co jsme požili, ze všech vytrženi býti zasloužili protivenství. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje

E. Mešní pobožnost dle „Rozjímání sv. Augustina“.

Přel. K. E.

Modlitba přípravná.

Bože, nejsvětější Otče! Vlastní silou mohl jsem Tě rozhněvati, nemohu Tě však vlastní silou usmířiti.

Tvůj milovaný Syn, Bože můj, stal se mým pomocníkem. Přijal člověčenství na sebe, aby slabost mou vyléčil. Přinesl Tobě v obět chvály to, z čehož vzešla příčina hněvu Tvého, totiž lidskou přirozenost, kterou chtěl se mnou sdíleti, aby stal se schopným trpěti a mne smířiti zase s Tvou láskou.

Hle, v tom spočívá má naděje, v tom má důvěra veškerá. — A musíš-li mne po zásluze pro hříšnost mou zavrhovati, pohlížej přece milosrdně na mne pro lásku svého drahého Syna. Patř v Synu svém na to, proč chceš sluhovi svému odpustiti. Pohledni na ta-

jemství vtělení a promiň těla provinění! Kdykoliv otevrou se před Tebou rány Tvého Jednorozeného, dej se mým hříchům — zapřísahám Tě — skryti v nich. Kdykoliv krev vyřine z jeho něžného boku, dej, prosím snažně, vyblednouti skvrnám mých přestupků. A jako lidská přirozenost v nás vynutila Tvůj spravedlivý hněv, tak pohniž Tebe nejsvětější člověčenství Tvého vznešeného Syna ke smilování.

Ty pak, Duše svatý, Duše božské lásky, nejsvětější jednoto s všemohoucím Otcem a předrahým Synem, mocný a milostivý utěšiteli zarmoucených, očišť nitro srdce mého a zúrodni jeho vyprahlost vlhou své rosy nebeské, aby má nepatrnost Tvé velikosti, má slabost Tvé síle podle množství milosrdenství Tvého nestalá se nelibou. Skrze Ježíše Krista, Spasitele našeho, který s Otcem v jednotě s Tebou žije a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

Confiteor.

Vím, Pane, vím a vyznávám, že nejsem hoden Tvé lásky: jisto však jest, že Ty mé lásky nade vše jsi hoden. Nehoden jsem sloužiti Tobě; než Ty nade vše jsi hoden, aby Tvůj tvor Ti sloužil. Dej mi tedy, Pane, a uděl mi ze své hodnosti, a já přestanu nehoden býti Tebe. Učiň, abych — dle Tvé svaté vůle — nikdy nehřešil a Tobě sloužiti mohl tak, jak jsem povinen. Poskytni mi milosti, celý život zaříditi, vésti a skončiti tak, abych odešel v pokoji na věčnost a v Tobě věčný našel klid.

Kyrie a Gloria.

Pane, smiluj se nade mnou! Kriste, smiluj se nade mnou! Pane, smiluj se nade mnou!

Tobě, Pane, prozpěvují všichni svatí a kteří jsou pokorní srdcem, andělé a duše spravedlivých, všichni měšténíni nebeští a všechny zastupy blažených duchů slávu a velebení, chválu a čest nekonečnou. Slaví Tebe, Bože, vzněšení oni obyvatelé nebeští vzácnými poctami; avšak chválí Tě i člověk, jenž je značnou částí tvorů Tvých. A také já, nebohý hříšník, toužím Tebe chváliti a přeji si milovati Tebe láskou zvláštní! Ó Bože můj, živote můj, sílo má, chvalozpěve můj! Učiň mne hodným chváliti Tebe. Rozežzi mi světlo srdce a vlož mi slova do úst, aby srdce vznešenost Tvou náležitě rozjímalo a poznávalo a jazyk Ti po celý den chvály pěl!

Epištola.

K jaké jest mi radosti, Pane, když k Tobě a Tvým svatým naukám zjeveným obracím a povznáším zrak a sluch srdce svého, a celou pozornost a lásku myslí své v Tobě a Tvém svatém slově zakotvuji! Jak mne těší, když o Tobě slyším, o Tobě čtu a přečtené v srdci uvažuji! Nuže, dej mne často vésti církví svatou po milých pláních Písma svatého a trhati věčné květy Tvých svatých výroků a zásad věčných; dej mi se v nich kochati, do mých nejlepších a nejvnímavějších duševních sil je zasaditi, abych poznáv jejich krásu a sladkost, snadněji trpkosti tohoto života snášel.

Evangelium.

K Tobě volám, Bože můj, neboť jsi všem blízek, kteří Tě v pravdě vzývají. Tyť jsi pravda sama; nauč mne laskavě vzývati Tě v pravdě. Vědění bez Tebe jest zpozdlým; znáti Tebe, je dokonalým věděním. Co však znamená : „Vzývati Tebe v pravdě“? V pravdě vzývám Tě, vzýváje Tě skrze Syna. Hle, svatý Otče ! Řeč Tvá je pravda, a pravda je počátkem Tvých slov. To však jest počátkem slov Tvých, že „na počátku bylo Slovo“. A právě v tomto věčném počátku klaním se Tobě. V onom slově pravdy vzývám Tě, ó nejdokonalejší pravdo, abys mne učil a řídil.

Credo.

Díky Tobě, mé věčné světlo, neboť Tys mne osvětlil a já jsem Tě poznal. Poznal jsem Tě; i poznávám a vyznávám Tě, jediného, živého a pravého Boha, Stvořitele svého, Původce nebe i země, všech věcí viditelných i neviditelných, Otce, Syna i Ducha svatého, trojího v osobách, jednoho v bytosti; Otce sama od sebe od věčnosti jsoucího, Syna jediného od Otce od věčnosti zplozeného, Ducha svatého od obou od věčnosti zároveň vycházejícího. Poznávám a vyznávám, že Ty, Bože a Pane můj, Ježíši Kriste, jsi jednorozený Syn Boží, můj a celého člověčenstva Spasitel a Vykupitel, Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, téže bytnosti a stejné věčnosti s Otcem a Duchem svatým. Věřím a vyznávám, že Ty, božský Synu věčného Otce, pro spasení lidí tělo přijal z Marie Panny zázračným působením Ducha svatého a stal se schopným trpěti a žeš, milostivý Spasiteli, na dřevě kříže za nás trpěl a umřel, žeš však vyšel jako vítěz z hrobu, vstav vlastní silou z mrtvých, a že sedíš na pravici Otcově. Poznávám a vyznávám Tebe, Duše svatý, pravým Bohem, osvětitel a utěšitel od Krista nám slíbeným a poslaným.

Dej, abych Tě chválil a velebil, Tobě se klaněl, trojjediný Bože, skrze kterého všechno stvořeno, skrze kterého vše je řízeno a žije na nebi, na zemi i pod zemí, a vedle něhož Boha jiného ani na nebi ani na zemi není.

Offertorium.

Hle, všemohoucí, věčný Otče, Bože Pána našeho Ježíše Krista, nalož se mnou dle libosti své. Avšak, abys byl milosrdným, hodlám Ti obětovati, co jsem nejdražšího našel. Ničeho pro sebe nepodržím, čím bych mohl uctíti Tvou velebnost, ano, nic mi nezůstane, co bylo by hodno, aby bylo přidáno: neboť věnuji Ti i celou svou naději, chtěje Ti za obět přinést svého nejmocnějšího prostředníka a přímlovčího, Tvého jediného, milovaného Syna. Ano, Tvého slavného Syna vyslati a postaviti chci mezi Tebe a sebe jako prostředníka, skrze kteréhož jistě dosáhnou odpuštění. Vypočtu všechna utrpení Tvého božského Jednorozeného, která pro mne snášel, nech mne obětovati šlehy, rány, posměchy, potupy, kříž a hřeby a vše, co na sebe vzal, aby mne vykoupil. Pohlédni na toto člověčenství, kdysi ponořené v mukách a smrti, pak ozářené slávou zmrtvých-

vstání a nyní povznesené k Tvé pravici do blaženosti nebeské. Toť mé smíření a tať Tvá obět smírná.

Sanctus.

Chval, duše má, Hospodina, a vše, co ve mně jest, jeho svaté jméno. Chval, duše má, Hospodina, a nezapomeň odplat jeho!

Chvály pějte Pánu vy všichni a díla jeho po všech místech jeho nekonečné říše, chválu pěj Pánu duše má. Chvalme Pána, jehož chválí andělé, jemuž se klanějí panstva, před nímž se třesou mocnosti, jemuž cherubové a serafové neustávající provolávají: Svátý, svátý, svátý! Spojmež hlasy své s hlasy andělů a svatých, abychom s nimi společného Pána a Krále velebili ze všech sil.

Před pozdvihováním.

A nyní ještě jednou prosím Tě, nejlaskavější Otče: pohlédni na Syna, ježž jsi zplodil, a pohlédni na služebníka, kterého jsi vykoupil. Pohleď na Stvořitele a nezavrhní nebohého tvora. Laskavě popatř na pastýře, jenž ovečku na vlastních bedrách nese; on jest věrný pastýř, který ovečku dvakrát zbloudilou po příkrých horách a hlubokých údolích za namáhavých obtíží hledal a nalezenou radostně do ovčince zanesl. On stal se knězem a zároveň obětí a právě proto knězem, protože sám obětí jest. Ospravedlň mne skrze něho, jenž nedopustil se hříchu, jenž všechny mé vady může vyléčiti, jenž sedí Tobě na pravici a oroduje za nás.

K pozdvihování.

Ježíši, Tobě jsem živ. Ježíši, Tobě umírám. Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý. Amen.

Ježíši, věřím, že jsi na oltáři přítomen s božstvím i člověčenstvím. Klaním se Ti, mé nejvyšší dobro. Nedej, aby zásluhy Tvého utrpení a Tvé smrti byly ztraceny pro mne i ostatní hříšníky. Amen.

Nejsvětější tělo, nasyt' mne; nejsvětější tělo, posil mne; nejsvětější tělo, buď mým pokrmem na cestu do věčnosti.

Nejsvětější krvi, obmyj mne; nejsvětější krvi, očist' mne; nejsvětější krvi, vykup mne ze všech hříchů.

Věčný Otče, obětuji Ti tělo i drahou krev svého milovaného Syna, Ježíše Krista za potřeby svaté církve a za duše v očistci. Amen. —

Po pozdvihování.

Jak nevyslovitelnými díky jsme Ti zavázáni, Pane, Bože náš, že jsi nás za tak velikou a vzácnou cenu vykoupil! Jak se máme my, ubozí lidé, Tebe báti, jak Tě milovati, velebiti a ctíti a jak Tobě dobrořečiti, když jsi nás tak velice miloval, takovým způsobem zachránil, posvětil a povznesl! Dej nám Ty sám možnost, abychom Ti náležitě vzdali díky za podivuhodné dílo smilování Tvého! —

Tajemství podivuhodné, výkone, jenž sobě nemá rovného! Zázračná dobrotivosti, jež nám přinesla milost a kterou vždy láskou máme sprovázeti! Nehodnými jsme byli služebníky, a hle; nyní

stali jsme se dítkami Božími, dědici Božími a spoludědici Kristovými. Pro Krista pak, Tvého nejvyššího kněze a našeho dobrého pastýře, pro Krista, jenž na pravici Tvé, Otče, trůní ve slávě, pro našeho Spasitele a prostředníka, prosíme Tě, nejlaskavější dobrodinče lidstva : dej, abychom Tebe s týmž Synem a Duchem svatým vždy a všudy chválili a velebili, v pokorné a srdečné lítosti, v bohatých slzách, v bázni a třesení.

Dej mi pomocí Ducha svatého porozuměti a s úctou vždy rostoucí ctíti toto největší a nejsvětější tajemství, které bylo v těle zjeveno, od andělů poznáno, pohanům hlásáno, v světě věreno a do slávy nebeské pojato. Amen.

K přijímání.

Ty sám, Bože, uschoptil jsi a připravil duši mou, aby po Tobě toužila touhou nevyslovitelnou. Ty chceš, abychom Tě hledali. Ty nás učíš, jak bychom Tě našli. Ty otvíráš, když klepeme. Tebe poznati, Pane, jest žíti; Tobě sloužiti, jest — panovati. Tebe chváliti a velebiti je spasením a radostí duše mé. Nuže, vejdi, prosím Tě, do příbytku duše mé, abys ji přijal za svůj majetek; vždyť Tys ji stvořil a obnovil. Než jsem volal k Tobě já, Tys volal mne a žádals, abych Tě, Bože, hledal, našel a nade vše miloval. Kdybys mi všechno, co jsi stvořil, daroval, nestačilo by mi to, dokud bys mi nedaroval sebe sama. Dej mi tedy sebe, Bože můj a mé všechno! Tyť jsi chléb a studnice života věčného. Láska k Tobě sama mě naplňuj, touha po Tobě rozžehej, Tvá sladká památka potěšuj.

Popřej, můj nejlaskavější Spasiteli, aby tento Tvůj zázračný chléb nasýtil k životu věčnému tělo mé, dej, aby tento Tvůj vzácný kalich, jenž žízeň mou ukojuje, opojil duši mou; aby duch můj byl s Tebou spojen, ač ještě vzdálený od Tebe v tomto pozemském putování a roztržitý změnami časovými. Dej, aby srdce mé jen pro Tebe hořelo, zapomínajíc na všechny marnosti a bídý světské. Ó nejmilejší Ježíši, nebuď neúprosným pro hříšnost mou, nýbrž podle velikosti smilování svého vyslyš mé lkání, pamětliv jsa své slavné panenské Matky a všech svatých. Amen.

Závěrka.

Pane Ježíši Kriste, lásky nejhodnější ! Prosím Tě pro drahou krev Tvou na kříži za naše vykoupení prolitou, dej mi vroucí lítost nad hříchy a zdroj slz nevyčerpatelný, kdykoliv se blížím, abych tajemství našeho spasení, zjevení Tvého milosrdenství, s knězem u oltáře slavil. Duše má raduje se v této podivné, nebeské oběti, veškeré cti a zbožnosti hodné, kterou Ty sám jsi jako velekněz neposkvrněný ustanovil a konati poručil na památku své lásky, svého utrpení a své smrti, pro naše spasení a jako přehojnou náhradu za naše každodenní poklesky.

Pane Ježíši Kriste, věčné a nezanikající světlo, chlebe života, který nás občerstvuješ a neubýváš, který denně jsi požíván a neporušený zůstáváš : osviť mne, rozehřej mne; očišť a posvěť svou nádobu, naplň ji svou milostí a zachovej ji plnou! Popřej mi milosti,

abych zde často a hodně požíval Tvé božské tělo a krev Tvou, abych v Tobě žil, k Tobě se dostal a jednou v Tobě na věky spčinul. Amen.

F. Jiné modlitby ke mši svaté. *)

Příprava.

Všemohoucí věčný Bože, Otče nebeský, - v nejhlubší pokoře skláním před Tebou kolena svá, - koře se v prachu země nekonečné velebnosti Tvé! - Shlédni milostivě na kající srdce mé - a dej mi milost, - abych pozorně, - uctivě a pobožně - obcoval této nejdražší oběti mše svaté, - abych sjednocen jsa s knězem - přinéstí mohl Tobě nejvznešenější obět chvály, díky, prosby a smíření. Amen.

Na počátku mše svaté.

Ó milosrdný, věčný Bože! - Vyznávám pokorně a zkroušeně, - že jen hříchy mé byly příčinou umučení a bolestné smrti Pána Ježíše, jednorozeného Syna Tvého. Za mne obětoval se Ježíš Kristus na kříži - a chce nyní za mne opět obětovati se při mši svaté. - Já však nehodný hříšník - nezasluhuji tak veliké milosti; - vždyť hřešil jsem často myšlením, - žádostmi, - řečmi a skutky, - takže ani hoden nejsem, - abys Ty, - nejvyšší svatý a spravedlivý Pane, - v dobrém vzpomínal na mne. - Než, milosrdenství Tvé nekonečné - vzbuzuje ve mně naději pevnou, že nezavrhneš hříšníka, když pokání činí - a opravdově obrací se k Tobě. - Pro zásluhy Ježíše Krista, - jeho umučení a smrt, na přimluvu neposkvrněné Marie Panny - a všech svatých - smiluj se nadě mnou - a spas ubohou duši mou!

Pane, smiluj se! Kriste, smiluj se! Pane, smiluj se!

Ke gloria.

„Sláva na výsostech Bohu - a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ - Tak prozpěvovati chci s kůry andělskými - dnes a po všechny věky. - Sláva budiž Bohu Otci, - jenž mne podle obrazu svého stvořil - a k nesmrtelnosti povolal. - Sláva budiž Bohu Synu, - jenž mne předrahou krví svou na kříži vykoupil, - a smířiv mne s Otcem nebeským, - bránu blaženosti věčné mi opět otevřel. - Sláva budiž Bohu Duchu svatému, jenž mne na křtu svatém posvětil, - milostí svou mne osvěcuje - a svatým vnukáním ke všemu dobrému povzbuzuje. - Sláva budiž Bohu Trojjedinému: Otci i Synu i Duchu svatému, - jakož byla na počátku, - i nyní i vždycky - a na věky věkův. Amen.

Při kolektách.

Vyslyš, všemohoucí, věčný Bože, modlitbu lidu svého - a neodvracej nejsvětější tváře své od nás - pro hříchy naše. - Vyslyš milostivě modlitbu kněze, - jenž u oltáře Tvého prosí za spásu naši.

*) Z Dr. Frant. Kolíska Kancionálku cyrilského. — Se svolením Dra Aloise Kolíska dto 22. října 1907. — Kdyby se říkaly modlitby sborově, buďtež zachovávány poznačené odmlčky.

- Popřej nám všem, - abychom toho, - oč důvěrně Tebe prosíme, od Tvé dobrotivosti dosáhli, pro Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého na věky věkův. Amen.

K epištole.

Ó Bože, - jehož láska milosrdná nemá konce! Ty od počátku mluvil jsi k nám ústy proroků, kteří Duchem svatým osvěceni zvěštovali nám přikázání Tvá svatá. - Nyní vyučuješ nás opět svatou církví katolickou, kterou Duch svatý řídí - a ode všeho bludu chrání. - Vroucné vzdávám Ti díky za zjevení Tvé - a pokorně doporučuji se milosti Tvé, - abych všechno, - co mně církev přikazuje, skutkem a v pravdě konal pro Krista, Pána našeho. Amen.

K evangeliu.

Ó můj předrahý Ježíši, jenž jsi pravil: - „Já jsem cesta, pravda a život!“ - račiž osvítiti rozum můj - a posilniti vůli mou, - bych dle naučení svatého evangelia Tvého - kráčel po cestě přikázání Tvých, - a srdcem dobrým - přijímaje pravdu nebeského učení Tvého dosáhl jedenkrátě života věčného. Amen.

Ke credo.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země atd. (*Snesení apoštolské*).

K obětování.

Přijmiž, ó nejdobrotivější Otče, tuto oběť chleba a vína, - kterouž kněz církve právě nyní Tobě za nás přináší. - Věřím pevně, že brzy promění se - v pravé Tělo a v pravou Krev Ježíše Krista, Syna Tvého. - Syn Tvůj milý bude sám obětovati se Tobě. Protož přijmi, Otče nebeský, - oběť tuto k oslavě nejsvětějšího jména svého, - za odpuštění hříchů mých, - jako díkůčinění za všechny milosti propůjčené - a jako prosbu za dosažení nových dobrodiní, - která mi ke spáse potřebna jsou. - Přijmiž také tuto oběť - za všechny duchovní a světské vrchnosti, - za mé přátele i nepřátele, - za všechny živé i zemřelé křesťany, - aby nám všem sloužila ke spáse věčné, - pro téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(*Při umývání rukou kněze*). Ó Pane Ježíši Kriste, - jenž jsi při poslední večeři pravil k apoštolu svému: - „Neumyji-li tebe, - nebudeš míti podílu se mnou!“ - vylej spasitelný proud lásky a milosti své na duši mou, - aby Tebou očištěná podíl míti mohla na Tobě - a na této oběti svaté a neposkvrněné; - jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

K sanctus.

Srdce i ducha svého pozvedám k Tobě, všemohoucí věčný Bože, - abych zveleboval jméno Tvé svaté - a díky vzdával Tobě za všechna dobrodiní, která nepřestáváš prokazovati mně - a stvoření všemu. - Hodno zajisté, slušno a spravedlivě jest, - abychom Tobě, Pane svatý, vždycky a všude díky vzdávali - pro Ježíše Krista, Spasitele našeho, - pro něhož velebnost Tvou chválí andělé,

- knížata nebeská jí se klaní, - cherubíni a serafíni ve společném plesání ji slaví. - S nimi pozdvihuji též já hlasu svého a volám: - Svátý, svátý, svátý - Pán Bůh zástupů, - plna jsou nebesa i země velebnosti Tvé, - hosanna na výsostech! - Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně !

Před pozdvihováním.

Shlédniž milostivě, nejdobrotivější Otče, pro Ježíše Krista, Syna svého, na posvátnou obět tuto, kterou přinášíme Tobě za církev Tvou svatou. - Račiž ji řídit i spravovati po veškerém okršku země, - aby Tebou ochráněná zvítězila nade všemi nepřáteli - a rozšířila se mezi všemi národy světa. - Vzpomeň také na služebníka svého N, papeže římského, na biskupa našeho N, - a na císaře a krále našeho N, - račiž je vésti po cestě spasení věčného, - aby nás předcházeli ve vši spravedlnosti - a nás tak řídili, - jak to ke slávě Tvé a k našemu dobru prospěšno jest. - Doporoučím také Tobě, - nejdobrotivější Otče, - své milé rodiče, bratry, sestry, - příbuzné, dobrodince, přátele i nepřátele a všechny pravověřící křesťany; - račiž je ve službě své posilniti - a milostí podporovati, - abychom všickni podíl vzali na království Tvém - s nejblaho-slavenější Pannou Marií, - se svatým Petrem a Pavlem, - se svatými apoštoly, - mučedníky a se všemi svatými. Pro zásluhy vyvolených svých - popřej nám všem, ó Pane, - abychom milosti Tvé zde účastnými se stali - a někdy v nebesích s nimi na věky radovati se mohli. Amen.

Při pozdvihování Těla Páně.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Ježíši, v Tebe věřím! - Ježíši, v Tebe doufám! - Ježíši, Tebe nade všechno miluji. Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Již ses přiblížil, ó božský Ježíši! - Již sestoupils na oltář - a pod způsobou chleba přebýváš mezi námi. - Ježíši, smiluj se nade mnou! —

Při pozdvihování Krve Páně.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Ježíši, Tobě jsem živ! - Ježíši, Tobě umírám! - Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý! - Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Klaním se Tobě, ó Ježíši, pod způsobou vína přítomný.

Po pozdvihování.

Ó jak svaté a hrozné jest místo toto! - Bůh sám sestoupil - a přebývá zde mezi námi, - lidem svým. - Jen sobě nepřipomínej, ó Pane svátý, - hříchů našich, - neboť nemohli bychom státi před obličejem Tvým, - kdybys patřil na nepravosti naše. - Oblib sobě tuto nejsvětější obět - Těla a Krve Syna svého Ježíše Krista - a přijmiž ji za provinění naše, - aby smazána byla naše vina - a my stali se příjemnými Tobě. Amen.

Pomni také, ó Pane, - na služebníky a služebnice své, - kteří nás předešli na věčnost se znamením víry, - ať odpočívají ve spánku

pokoje ! - Všem v Kristu odpočívajícím - račiž, ó Pane, dáti odpočinutí věčné, - a světlo věčné ať jim svítí. - Pro téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Nám pak hříšným služebníkům svým, - kteří v milosrdenství Tvé důvěru svou skládáme, - uděl účastenství ve společnosti svatých apoštolův - a všech svatých. - Popřej nám toho pro nekonečné zásluhy Ježíše Krista, pro něhož Tobě a Duchu svatému - čest a chvála se vzdává od věků na věky. Amen.

K Pater noster.

Od mistra nebeského Ježíše Krista - vyučen a povzbuzen osměluji se říci : - Otče náš, jenž jsi na nebesích, atd.

K Beránku.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, - smiluj se nad námi!
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, - smiluj se nad námi!
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, - uděl nám pokoje!

Pane Ježíši Kriste, - jenž jsi apoštolům svým pravil: - „Pokoj zůstavuji vám, - pokoj svůj dávám vám“, - nepatří na hříchy mé, - ale na víru církve své, - a popřej nám na zemi pokoje svého, - kdysi pak pokoje věčného v království nebeském. Amen.

Paně Ježíši Kriste, Synu Boha živého, - jenž jsi z vůle Otce přičiněním Ducha svatého smrtí svou svět znova obživil, - vysvoboď mne a všechny pravověřící křesťany - pro toto svatosvaté Tělo a Krev svou - ode všech nepravostí - a ode všeho zlého na těle i na duši. - Učiň milostivě, - abych vždy příkázání Tvá svatá zachovával - a od Tebe odloučen nebyl na věky; - jenž s Otcem a s Duchem svatým - žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

K přijímání.

Nepřijímáš-li s v á t o s t n ě, učin tak d u c h o v n ě následujícími slovy sv. Alfonsa z Liguori :

Můj Ježíši ! - Věřím, že jsi přítomen v nejsvětější svátosti oltářní. - Miluji Tě nade všecko, - a duše má touží po Tobě. - Poněvadž Tě však nyní svátostně přijmouti nemohu, - zavítej aspoň duchovně do srdce mého. - Objímám Tě, - jakobys už byl u mne, - a spojuji se s Tebou docela; - ó nepřipust', - abych se kdy od Tebe odloučil! - Ó Ježíši, mé dobro nejvyšší, - má láska sladká, - zraň a rozžehni srdce mé, - aby vždy pro Tebe hořelo.*)

Po přijímání.

Vroucně prosím Tebe, ó Pane, - aby tato svatosvatá oběť - mně i všem ke spasení a k pokoji sloužila, - za které jsem ji Tvé božské velebnosti obětoval. - Budiž naše oběť Nového zákona - k očistění všech hříchů, - k posile v mých křehkostech, - budiž mi ochranou proti všem nebezpečím světa, - a všem věrným zemřelým k pokoji věčnému. Amen.

*) *Racc. Odpustky 60 dní jednou za den v libovolnou chvíli. — (Lev. XIII. 30. června 1893.)*

Ke konci mše svaté.

Děkuji Tobě, všemohoucí, věčný Bože, - z celého srdce svého - za všechny mně prokázané milosti - a dobrodiní veškerá, - obzvláště pak za to, - že jsi nám Syna svého za obět smíření - a jeho Tělo a Krev za pokrm duší našich dáti ráčil. Opatruj mne, - abych nejsvětější oběti nikdy nehodně přítomen nebyl - a svatosvatý pokrm tento - nikdy nehodně nepřijímal; - pro téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Požehnej - a opatruj nás všemohoucí Bůh Otec, - Syn a Duch svatý. Amen.

Po mši svaté.

Odpušť, ó Pane, všechny roztržitosti, - kterých jsem se při oběti mše svaté dopustil, a všechny nedostatky, - které s mé strany pohřešují se k hodnému uctění jména Tvého. - Zásluhy Syna Tvého Ježíše Krista - a pobožnost Tvých svatých doplň nedostatky mé. - Požehnej mne, ó Pane, - a propustiž mne od tváře své v pokoji. Amen.

G. Pobožnost mešní k uctění umučení Pána našeho Ježíše Krista.

Z Poimona.

Modlitba přípravná.

Nekonečně svatý Bože! Já bídny hříšník přicházím před oltář Tvůj, na němž Ježíš, Vykupitel můj, Tvé velebnosti za obět se přináší a drahocenná krev jeho volá, za odpuštění mých velkých a mnohých hříchů. Rač tedy pro zásluhy Syna svého viny mé shladiti, abych čistým srdcem přítomen byl této nejsvětější oběti.

Sjednocen s knězem tuto mši svatou Ti obětuji na zvelebení a oslavení nejsvětějšího jména Tvého, na památku a díkůčinění za přehořké umučení a smrt Ježíše Krista a na zadostučinění za všechny hříchy své. Rač mně skrze tuto drahocennou obět také uděliti milosti, abych všechno z lásky k Vykupiteli svému činil i trpěl, a silou umučení jeho posilněný blaženou smrtí umřel.

Ó Matko bolesti! Kteráž jsi pod křížem Syna svého stála a s ním krvavou obět Otci nebeskému za nás obětovala, vypros mně milost, abych umučení Ježíše Krista nábožně rozjímal a účastným se stal zásluh nekrvavé oběti. Amen.

Od začátku mše sv. až ke Gloria.

(Vykupitelova úzkost, modlitba a krvavý pot na hoře Olivetské.)

Ó Ježíši, bolestně trpící! Do jaké zkormoucenosti Tě pohřížily hříchy mé! Ach, pro zásluhy bolestí, které jsi v strastiplných hodinách na hoře Olivetské přetrpěl, rač uděliti mi pravé nad hříchy lítosti a nenávisti proti nim, abych žádného hříchu již se nedopustil.

Ó Ježíši, až k zemi skloněný! Hříchy mé Tebe na zemi uvrhly, ach, lituji toho, že jsem Tě kdy urazil. Rač Otci svému nebeskému na smíření za hříchy mé modlitbu svou i pot svůj krvavý obětovati, duši mou, abych před tvář Tvou hodně předstoupil, v drahocenné krvi své očistiti a mne posilniti, abych v modlitbě své neumdléval a nikdy nezapomínal na to, co jsi za mne trpěl.

Ó božský Vykupiteli ! Rač uděliti mi dokonalé odevzdanosti do Tvé nejsvětější vůle ve všech trápeních a souženích, abych je pokornou myslí přijímal a statečně snášel. Nežádám, abys mne jich zbavil; neboť vím, jakých trestů jsem zasloužil za hříchy své, ano, prosím Tebe, ó Pane, trestej mne zde, jenom na věčnosti mne ušetři. Ne má vůle, ale Tvá staň se.

Od gloria až k evangeliu.

(Zrada a trýzeň, kteréž se staly Vykupiteli našemu při zatčení a u Kaifáše.)

Čest a chvála budiž Tobě, ó nejtíší Ježíši ! Božské spravedlnosti sám jsi se nabídl jako obět smírující hříchy mé, proto jsi také nedbal žádné potupy a muk. Klaním se Ti a velebím Tě, děkuji Ti za veliké utrpení Tvé. Ó Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nade mnou; přijmi modlitbu mou a zbav duši mou všech pout zlých žádostí, abych se nanovo nestal zrádcem na Tobě.

Rozpomeň se, ó Ježíši, na zkormoucenost a hrůzu, která Tě obcházela, když nepřátelé Tvoji jako zuřiví lvové Tebe obklíčili, provazy vázali, pěstmi poraňovali. Pro trápení a rouhání, kterým Tě nepřátelé Tvoji sužovali, rač mne, Pane Ježíši Kriste, zbaviti všech mých viditelných i neviditelných nepřátel a dáti, abych pod ochranou Tvou věčného spasení došel.

Ó Bože, jenž jsi jednorozeného Syna svého za Vykupitele světa ustanovil, skrze něj smrt přemohl, a tím nás milostivě k životu obnovil, rač uděliti, abychom těchto dobrodiní pamětlivi jsouce Tebe se trvalou láskou přidržovali a ovoce téhož vykoupení obdržeti zasloužili.

Od evangelia až do obětování.

(Ježíš zavržený pro učení své trpí příkoří před soudnými stolicemi Piláta a Herodesa.)

Ó Ježíši, pravdo věčná! Tys čest Otce nebeského s nebezpečstvím smrti vyznal, rač také mně dáti sílu, abych Tvé a Tvého nebeského Otce cti v žádné příležitosti neurazil, nýbrž se snažil ji slovem i skutkem rozřisovati.

Duše má, ó Pane, touží kráčet cestou přikázání Tvých. Řiď kroky mé podle slov svých, a uč mne plniti vůli Tvou, kteráž se mně svatým evangeliem oznamuje. Tys přišel na svět, abys vydal svědectví o pravdě. Dejž, abych tyto pravdy věrně přijal a nestyděl se před světem je vyznávati.

Odpusť mně, že jsem se odvrátil od moudrosti Tvé a naklonil se k moudrosti světa, která před Tebou bláznovstvím jest. Ne-trestej mne za to odejmutím osvětlení svých. Nepřestávej k srdci mému mluvit. Hotov jsem pro Tebe všechno učiniti, a nežádám si jiné moudrosti, než abych Tebe, Vykupiteli můj, poznal a miloval.

Od obětování až do Sanctus.

(Ježíš Kristus bičován, trním korunován a odsouzen na smrt.)

Ó nejmilostivější Vykupiteli ! Rozpomeň se na nesčíslné rány, které nejčistší tělo Tvé pokrývaly a je nejsvětější krví Tvou barvily, když jsi od hlavy až k patě přeukrutně byl zbičován; pro tyto

rány rač vytrhnouti mne ze všech nebezpečností a pokušení ke hříchu a nedopouštěj nikdy, aby srdce mé nějakou nečistotou se poskvřilo. — Tobě, ó Králi slávy, přísluší také koruna slávy, a ach, jak hrozně byla hlava Tvá trním zraněna! Všechno, cožkoli za hříchy mého rozkošnictví a mé hrdosti jsi trpěl, hluboko do paměti mé vstípiť račiž, abych v lásce a ve vděčnosti k Tobě až do konce setrval.

Ó kéž bych mohl Tobě nyní s obětí, kterou kněz žehná, také čisté, věrné srdce obětovati! Ale jak hluboce zahanben se cítím, poznávaje, jak srdce mé rozkošnictvím a hrdostí naplněno jest. Než v Tvé milosrdenství důvěřuji a Tobě srdce zkroušeně a zkormouceně obětuji, s pevným předsevzetím nikdy již nehřešiti, nýbrž, jak se Tobě líbí, obcovati. Rač mně dáti, abych skrze obět, kterouž na oltáři Otci nebeskému přinášíš, došel odpuštění hříchů svých.

Prosím Tebe, zraněný Ježíši, Soudce můj budoucí, prosím Tebe pro rozsudek smrti, kterýž od nespravedlivých soudců nad Tebou byl pronesen, smiluj se nade mnou v poslední hodince mé, až srdce mé sůženo a duch můj sklíčen bude. Posilni duši mou ve smrtelném boji a rač ji ode všech hříchů čistou přivést ke slávě patření na Tebe! —

Od Sanctus až do pozdvihování.

(Vykupitel nese kříž a je ukřižován.)

Ó milostný kříži! Budiž stotisíckrát pozdraven, tys cenu i lesk svůj od krve Vykupitele mého obdržel; tebe ctím, objímám a radostně na ramena kladu. Tvou milostí, ó Ježíši, hodlám každý kříž, kterýmž milosrdenství Tvé mne obdaří, milerád nésti.

Ó sladký kříži! Budiž mně obranou proti všem nepřátelům viditelným i neviditelným; k tobě budu v každém zármutku jakožto ke stromu života se utíkat, ve stínu tvém budu sklíčené srdce své zotavovati a ovocem tvým zemdlenou duši svou posilňovati.

Ó požehnaný kříži! Na tobě božský Vykupitel spravedlnost Boží s námi bídnými hříšníky smířil a nám bránu nebeskou otevřel. Jako jsi lotru kajícímu cestou k nebi se stal, tak také dej, ať v životě i ve smrti tebe se chápu, abych pokoje rajského došel.

Ukřižovaný Ježíši! Táhniž srdce mé k sobě, aby Tebe milovalo, zapal v něm oheň lásky, jaký chceš, aby ve všech srdcích plápolal. Přibij je na kříž svůj hřebíky svaté bázně, poslušnosti a lásky k Tobě. Polož kříž svůj jako pečet na duši mou; ano, zasad jej do prostřed srdce mého, abych umučení Tvého vždy pamětliv, v lásce a trpělivosti život svůj trávil. Amen.

K pozdvihování.

(Vykupitel na kříž povýšen.)

Při pozdvihování sv. hostie.

Klaním se Tobě, Spasiteli a Vykupiteli můj, ó Ježíši, naděje má a útočiště mé! Jenž jsi se na dřevě kříže svatého nebeskému Otci obětovati ráčil, učiň mne účastným svého umučení, svého pravého těla i krve, nyní i v hodinu smrti. Amen.

Při pozdvihování křalicha.

Klaním se tobě, ó pravá a živá krvi, kteráž jsi z ran Vykupitele mého tekla, a prosím tebe, očisti mne ode všech hříchů mých, uzdrav a posilni duši mou k životu věčnému. Amen.

Po pozdvihování až k Pater noster.

(Vykupitel trpí po tři hodiny na kříži.)

Ó Ježíši, jenž jsi pro mne ve tmách a ve smrtelných úzkostech po tři hodiny pněl na kříži, shlédni na mne onou láskou, jakou jsi ve smrtelných bolestech na mne pamatoval. Vřelé díky vzdávám Tobě za velikou a něžnou lásku, kterouž mně rány Tvé a svatá krev Tvá zvěstují.

Pro Tvé trápení na kříži, které jsi ve strašlivých temnostech trpěl, zbav mne trápení temností věčných. Smiluj se nade mnou a nade všemi, již jsou hříchy obtíženi, a uděl všem věřícím duším, živým... i z tohoto světa vykročivším... milosti, odpuštění a života věčného.

Na kříži opuštěný Ježíši! Tvá utrpení jsou útočištěm a nadějí mou, nelekám se již pro množství hříchů svých, na Tvé-li muky smrtelné myslím; neboť jsi trápení ta jenom proto trpěl, abys mne od smrti věčné zachránil. Rány Tvé, krev Tvá ujišťují mne, že mně odpouštíš, Tebe-li jen miluji. Ó lásko srdce mého, miluji Tě!

Od Pater noster do přijímání.

(Vykupitelových sedm slov na kříži.)

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži zvolal: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“; odpusť také mně hříchy mé a dej mi srdce smírlivé, abych pro lásku Tvou všem odpouštěl, kteříž mně ubližují.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži kajícímu lotru pravil: „Dnes se mnou budeš v ráji“; dej, abych také já hlas ten útěchy-plný slyšel v hodině smrti své.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži zarmoucené matce své pravil: „Ženo, aj, syn tvůj!“ a Janovi: „Aj, matka tvá“; prosím Tebe o synovskou důvěru a něžnou pobožnost k bolestné Matce Tvé, kterou jsi také mně u kříže za matku dáti ráčil.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži vzdychal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ přispěj mně ve všech potřebách a nebezpečnostech duše, obzvláště v hodinu smrti, až mne všechno bude opouštět.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži zvolal: „Žízním!“ rozněť ve mně toužebnost po Tobě, studnici živé všech milostí. Uděl, aby mým posledním občerstvením byly Tvé tělo a Tvá krev v nejsvětější svátosti.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži zvolal: „Dokonáno jest!“ Pomoz mi, abych všechno podle Tvé nejsvětější vůle konal a ku konci pozemského putování svého utěšeně z tohoto života se ubíral.

Božský Vykupiteli, jenž jsi na kříži umírajícíma rtoma pravil: „Otče, v ruce Tvé poroučím Ducha svého“, dej mně milost, aby

poslední slova má byla : Ježíš, Maria, Josef! Vzdechy pak mé poslední aby byly: Ježíši, Tobě jsem živ ! Ježíši, Tobě umírám! Ježíši, v ruce Tvé poručím ducha svého ! Amen.

Od přijímání až do konce.

(Ježíš Kristus pohřben.)

Učiň srdce mé, ó Ježíši, hodným hrobem pro oslavené tělo své, které zde na oltáři opravdové a živé přítomno jest. Oprošť je všech pozemských náklonností, aby bylo čisté jako hrob Tvůj, do kterého ještě nikdo nebyl položen.

Na památku pohřbu svého vcházíš do srdce kněžského; přijď s milostí svou, ó nejmilostivější Vykupiteli, také do srdce mého, na jehožto dvěře jsi tak často klepával, nechci Ti ho déle zavírat. Nechť je srdce mé Tvým stánkem, aby s Tebou spojeno jsouc nikoli sobě nebo světu, nýbrž jenom Tobě žilo, jenž jsi jemu život pravý získal. —

Uděl srdci mému plnost milostivého požehnání svého, aby, vezdejších věcí prosto, jenom po tom dychtilo, co tam jest, kde Ty na pravici Otce nebeského sedíš.

Popřej mi, Vykupiteli můj, každou chvíli přístupu ke svatým pěti ranám svým, v těchto ranách mne skryj! Z těchto ran živ mne, skrze tyto rány posvěť mne, od těchto ran nedej mi se odloučiti, dokud v nich ducha svého v ruce Tvé neodevzdám.

Ó Maria, Matko Vykupitele mého ! Rozpomeň se na bolesti, které jsi pocítila, když Syn tvůj s kříže tobě na klín položen byl; skrze tyto bolesti prosím tebe, spoj modlitby a vzdechy mé se svými slzami a vzdechy, a dones je jako příjemnou obět před trůn nejsvětější Trojice. Amen.

H. Mešní korunka I. *)

Učení církve o tajemství mše svaté.

1. V. Jako jest obět Ježíše Krista na kříži vrcholem díla vykoupení, tak jest mše svatá středem veškeré naší bohoslužby, neboť jest nekrvavým obnovováním oné krvavé oběti na kříži. Božský Spasitel chtěl, aby se obět jednou na kříži přinesená konala tajuplným způsobem až do konce světa.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě, - oslavujeme Tebe, díky Tobě vzdáváme - pro velikou moc a dobrotu Tvou, - Hospodine, Bože náš, - Králi nebeský, - Otče všemohoucí, - Pane a Bože náš ! - Hříchů nás zbav ! Hříchů nás chraň ! - V hříších nedej zemřít !

2. V. Obět jest totiž nejvýtečnější způsob úcty, kterou Bohu můžeme projevit. Neboť když svou úctu lidem projevujeme nejen slovy a posuňky, nýbrž i tím, že jim dáváme dar nějaký, a když poddaní za dřívějších časů musili viditelnými dary osvědčiti, že

*) Dobrá knížečka od Kašpara Dundy, dle Schott, Messbuch, Herder, Freiburg. (Modlete se ji aspoň jednou za měsíc, třeba i při mši svaté nebo před ní. — V. říká jen jeden, R. všickni.)

svá knížata ctili jako pány země : oč mnohem více musíme my dary svými uctívati Boha, jemůž náleží nebe i země i všecko ! A ničice dary ty na oltáři, vyznáváme, že Bůh je svrchovaný Pán. Proto také lidé přinášeli oběti hned od počátku světa a Bůh sám přísně nařídil oběti národu Israelskému.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

3. V. Oběti ve Starém zákoně byly však jen předobrazy jiné oběti; byly přikázány jen proto, aby poukazovaly na jednu dokonalou obět, která jediné může Boha v pravdě uctíti a usmířiti, totiž na smrt a obět Kristovu na kříži. Neboť při této oběti obětoval Syn Boží svému nebeskému Otci vše, co vůbec bylo nejvyšší a nejlepší, sebe samého : své tělo, svou krev, svůj život. A to vše obětoval, aby Boha jakožto nejvyššího Pána uctil, aby se mu klaněl a ho usmířil. A tuto obět přinesl za nás.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

4. V. Tenkrát jakoby byl mluvil k nebeskému Otci svému : „Otče, lidé Tě urazili a zasloužili trestu; ale viz, já Tě uctívám místo nich; já dávám život svůj za ně. Přijmiž čest, kterou já Ti prokazuji, na místo oné cti, kterouž by Ti měli oni vzdávati; přijmiž tuto čest jakožto náhradu za jejich urážky; přijmiž můj život místo trestu, kterého zasloužili, a odpusť jim !“ — Tedy naší obětí jest Ježíš Kristus sám, kterýž se za nás obětoval svou smrtí na kříži.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

5. V. Tato obět, obět nejdokonalejší, nejsvětější, nejčistší, má dále trvati. Bůh ve své podivuhodné moudrosti a lásce učinil možným, co se lidem zdá býti nemožným. Dal nám obět, kterouž se ona obět Pána Ježíše jednou dokonaná na kříži po všechny časy opakuje nekrvavě tajupným, zázračným způsobem. Neboť jako týž Spasitel, kterýž visel na kříži před 1900 lety, jest přítomen zázračným způsobem všude tam, kde jest nejsvětější svátost oltářní : tak se opětuje v pravdě zázračným způsobem ona obět na kříži od Krista přinesená všude tam, kde se slouží mše svatá.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

6. V. Poněvadž jsme nemohli býti přítomni na hoře Kalvarii, ani jsme nemohli viděti svého Spasitele na kříži umíratí a jej Bohu obětovati : proto chtěl božský Vykupitel každému z nás ustavičně připomínati svou svatou obět. Proto užil všech prostředků všemohoucnosti a dobrotivosti své, aby obět kříže všude rozšířil a jí zabezpečil trvání věčné. Onen pramen krve, kteráž vytékala z jeho probodeného Srdce, proměnil v nesmírnou řeku, která zavlažuje celé království Boží na zemi, celou svatou církev katolickou.

R. Chválíme Tebe, dobrořečíme Tobě - atd.

7. V. Kdykoliv nebohý člověk, jenž byl na kněze posvěcen z dobrotivosti a všemohoucnosti Boží, na oltáři proměňuje chléb a víno v tělo a krev Ježíše Krista, vždy se obnovuje smírná obět na Golgotě přinesená; má opět tytéž skvělé účinky, vždy nové požehnání, rozlévá vždy nový proud milostí na všechny tvory.

R. Chválíme Tebe, dobrořečíme Tobě atd.

8. V. Ježíš Kristus se obětuje na oltáři skutečně, opravdově, jako na hoře kalvarské. Kněz ho pozdvihuje, ukazuje ho lidu jako na hoře Kalvarii; a tím, že způsoby odděleny jsou od sebe, ukazuje se Kristus jako usmrcený, jako beránek, jemuž krev vyřinula se z těla až do poslední kapky. Slovo kněžské, které proměňuje pod rozdělenými způsoby, jest takoruka obětním mečem, pod nímž obětní Beránek Boží umírá.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

9. V. A třeba se země netřese a neotvírá při nekrvavé oběti mše svaté, jako kdysi při krvavé oběti na kříži, třeba slunce nezastírá své tváře, třeba se neotvírají hroby a netrhá opona chrámová: třesou se za to srdce věřících, duše hříšníků se otvírají a naplňují bolestí, slunce spravedlnosti zakrývá se závojem chleba a vína, duševně mrtví vycházejí z hrobů návyků zlých, a v témž okamžiku, kdy kněz vyslovuje svatá slova přepodstatnění, trhá se opona nebeská, otvírají se výšiny říše blažených, millionové andělů sestupují a církev vítězná, bojující a trpící obklopuje vznešené místo obětní, koříc se a chvalozpěvy prozpěvujíc.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

10. V. Nebe se snížilo k zemi, země jest povýšena k nebi, nebe a země jsou spojeny, smířeny a zasnoubeny; neboť Spasitel, nejvyšší úcty hodný, sedí na pravici Boha Otce a zároveň se vznáší na obětním kříži, na oltáři!

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě - atd.

Ch. Mešní korunka II.

Výklad obřadů mše svaté.

11. V. Úkon obětní při mši svaté, sám o sobě jednoduchý, ozdobila církev katolická za přispění Ducha sv. k větší oslavě a k povzbuzení věřících mnohými modlitbami a obřady, o jejichž smyslu a významu se chceme nyní poučiti.

R. Bože a Pane milosrdenství! - Všecky věci s moudrostí jsi učinil slovem svým, - a řídíš všecko líbezně. (Moudr. 9. 1; Ž. 103, 24; Moudr. 8, 1). Dej mi moudrost a nezamítejž mne z (počtu) služebníků svých; - sešli ji s nebes svatých svých, a od stolice velebnosti své, aby se mnou byla - a se mnou pracovala, - a abych věděl, - co bylo příjemného u Tebe (Moudr. 9, 4. 10.), a já nechť nejsem zahanben na věky. (Ž. 30, 2).

12. V. Aby se oběť jeho smrti na kříži stále skutečně obnovovala, při poslední večeři vzal božský Spasitel chléb a víno, dobrořečil a požehnal oboje. Potom proměnil chléb ve své nejsv. tělo a víno ve svou nejsv. krev, a dal svým apoštolům požívat. —

V obnově těchto úkonů Spasitelových záleží tedy také podstata mše sv. I při mši sv. chléb a víno se žehná a Bohu obětuje: a to je obětování. I při mši sv. proměňuje se chléb a víno v tělo a krev Kristovu: to je proměňování při pozdvihování. I při mši

svaté dává se Pán požívati : a to je přijímání. Podstatnými částmi mše svaté jsou tudíž obětování, proměňování a přijímání.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

13. V. Jako však Pán Ježíš sám při poslední večeři apoštolům dříve nohy umýval, s nimi žalmy se modlil, je napomínaje a povzbuzuje připravoval a pak velekněžskou modlitbu za své učedníky a za celou budoucí církev konal : tak i při mši sv. k vlastnímu úkonu obětnímu připojují se modlitby a čtení z Písma sv. a rozličné obřady. Ty počínají modlitbou u stupňů oltářních a končí Credem. Hlavní částí v nich je čtení části sv. evangelia, a proto tuto část nazýváme evangeliem. Při ní bývali za prvních dob církve svaté přítomni i veřejní kající a katechumeni, kteří se ke křtu sv. učením pravd sv. náboženství připravovali. Proto se také tato část mše sv. jmenovala mši katechumenů, druhá hlavní část trojdílná pak slula mši věřících.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

14. V. Modlitby u stupňů oltářních jsou úvodem svaté oběti; počínají znamením sv. kříže na význam, že nekrvavým způsobem opakuje se obět smrti Kristovy na kříži. Věřící, majíce mši svaté obcovati, aby nabyli odpuštění viny, následují příkladu kněze vyznáním hříchů svých, a vzývají proto také jako kněz přesvatou Pannu Marii, sv. Michaele archanděla a všechny svaté. Dříve celou stupní modlitbu modlival se lid hlasitě, nyní jej zastupuje ministrant.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

15. V. Na to následují modlitby a poučení, jež vztahují se na příslušnou slavnost toho dne. Nejprve modlí se úvodní modlitbu, kteráž sluje introitus od toho, že dříve při modlitbě té slavný „vstup“ (introitus) biskupa nebo kněze do chrámu se dál ; pozůstává obyčejně z veršů žalmových. Na to následuje „Kyrie eleison“, t. j. „Pane, smiluj se nad námi“, bychom vzpomenuce si na vlastní nicotu, Boží dobrotu a milosrdenství vzývali. Opakuje se prosba tato ku každé osobě božské třikráte na označení nutnosti a důležitosti této prosby a lítosti. K tomu připojuje se „Gloria“, chvalozpěv andělů při narození Spasitele. Jím velebí se Bůh a vyjadřuje se dětinná důvěra. (Gloria vynechává se, když služby Boží mají v nás vzbuditi spíše zkroušenost a kajícnost nežli radost, na př. v adventě a v postě a při zádušní mši sv.). Když „Kyrie“ a „Gloria“ v nás způsobily náladu, již třeba jest k vyslyšení prosb našich, modlí se kněz „Kollekty“ (modlitby souhrnné, sebrané); jsou to modlitby za zvláštní milosti pro všecek přítomný lid.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

16. V. Po těchto modlitbách různého druhu následuje dvoje čtení nebo poučení. První z nich je takřka přípravou na pravdy, jež se brzy nato v evangeliu hlásají. Je-li vyňato ze Starého zákona, zove se čtení, je-li z některého listu apoštolského, sluje epištola. (Základní myšlenka čtení nebo epištoly opakuje se pak ještě v několika verších z Písma sv. [při slavné mši svaté zpěvem] a myslí spolu živě se vštěpuje „Gradualement“, „alleluja“, a v době postní

„traktem“.) Čtení druhé zvěstuje nám dokonalé učení Kristovo, obsažené v evangeliu, kteréž je hlavní částí přípravy na mši svatou. Druhdy konávalo se po něm kázání v řeči lidu, což někde posud ještě se děje.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

17. V. Po evangeliu následuje vyznání víry „Kredo“. Jím se dává na jevo slavnostní ráz mše sv. podobně jako zpěvem „Gloria“. „Kredo“ nebývá pravidelně, nýbrž jen o takových slavnostech, jichžto význam více se týká rozšíření svaté víry a o kterých oslava má se zvýšiti.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

18. V. Když věřící předešlými modlitbami a obřady ku pobožnosti naladění jsou, počíná první hlavní část mše sv. věřících, obětování. Kněz pomodlí se napřed verš žalmu, který se dle slavnosti denní měnívá, bere chléb a víno, zasvěcuje tyto dary obětní Bohu a žehná je, umývá si ruce na znamení vnitřní čistoty a neposkvrněnosti, se kterou se přesvatá oběť má slavit, a modlí se „sekrety“ (tiché modlitby), by obětované dary od Boha byly dobrotivě přijaty a lidu ke spáse aby posloužily. Při obětování obětuj s knězem: S dary na oltáři obětuj Bohu sebe sama, v pokoře úpěnlivé vzývej ho, by oběť tuto přijal i za hříchy tvé a udělil ti milosti a odpuštění. Závěrkem obětování je preface. V ní prosba přechází ve slavné díkůčinění a velebení Boha, a je, jak již jméno naznačuje, předmluvou, přípravou na „kánon“. Počíná vybídnutím věřících, aby „srdce vzhůru“ („sursum corda“) k Bohu pozvedli, a končí serafínským chvalozpěvem „Svatý, svatý“, který nebeští kůrové před tváří Boží neustále pějí.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

19. V. Následující část mše svaté sluje „Kánon“, t. j. „pravidlo“, protože obsahuje modlitby a úkony, jež církev svatá již za nejstarších dob jakožto určité a nezměnitelné pravidlo předepsala. To je střed celé slavnosti mešní, a nejsvětější úkon Nového zákona. Na označenou toho vykonávají se ty modlitby tiše a nazývá se proto tato část nejsvětější obětí tichou. Ticho tajemné hodí se dobře na to, aby se duši věřící vstúpila úcta, s jakou má nejsvětější oběti obcovati.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

20. V. Nastává proměňování a pozdvihování s různými modlitbami v překrásném pořádku. Zprvu prosí svatá církev nebeského Otce o pokoj, jednotu a milost pro všechny zbožné věřící, pak za jednotlivce, zvláště za řiditele církve — papeže a biskupa — za zeměpána a za ty žijící věřící, kteří se do modliteb doporučili, a konečně za všechny přítomné (Memento živých). Aby však tato modlitba jistěji byla vyslyšena, církev obrací zraky své k církvi vítězné, by pro její zásluhy a na její přímluvy pomoci Boží stala se účastnou, a zve ji veškeru k účastenství.

R. Pane a Bože milosrdenství atd.

21. V. Nato vztahuje kněz obě ruce na obětní dary na význam, že dary tyto, jež nyní mají se proměnit v tělo a krev Ježíše Krista, přináší jako smírnou obět za hříchy své i lidu spolu obětujícího (jako ve Starém zákoně kněz obětující za stejným účelem kladl ruku svou na hlavu zvířete obětního). A nyní nastává velebná chvíle. Kněz jako zástupce Kristův vyslovuje posvátná slova konsekrační čili proměňovací. Nebe se otevírá, Pán sestupuje na oltář a ukrývá se v nepatrné způsoby chleba a vína. Klekni, křesťane, klaněj se v nejhlubší úctě Bohu a Spasiteli přítomnému, an se rukou kněžskou před tvýma očima nechává pozdvihnouti. Představ si, jakobys klečel pod křížem na Golgotě a jakoby přesvatá krev Spasitelova na tebe zrovna kanula. Nyní dlíš před Boží velebností ne s darem pozemským, nýbrž s obětí Vykupitele.

R. Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě, - oslavujeme Tebe, díky Tobě vzdáváme - pro velikou moc a dobrotu Tvou, - Hospodine, Bože náš, - Králi nebeský, - Otče všemohoucí, - Pane a Bože náš! - Hříchů nás zbav! - Hříchů nás chraň! - V hříších nedej zemřít!

22. V. Ačkoliv obět tato je sama sebou Bohu nanejvýš milá, přece jsou to jen bídní lidé, kdož ji spolu přinášejí. Proto kněz co nejsnažněji v pokoře prosí nyní za milostivé přijetí oběti této, děkuje za utrpení, smrt, vzkříšení a nanebevstoupení Páně, jsa pamětliv slov „To čiňte na mou památku“, a prosí Boha: by tuto obět i od nás nehodných hříšníkův právě tak milostivě ráčil přijmouti, jako kdysi přijal obět nevinného Abela, věřícího Abrahama i kněze-krále Melchisedecha, jenž podobně chléb a víno obětoval, a aby ovoce této oběti přivlastniti ráčil hojnou měrou údům církve bojující, a aby i všem věřícím zesnulým ráčil místa zotavení, světla a pokoje udělit. (Při prosbě této pamatuje kněz na hříchy, jež jemu samému i ostatním údům církve bojující zbraňují vejíti do blaženosti věčné, a proto bije se kajícně v prsa, řka poněkud hlasitěji dotyčná latinská slova: „Nobis quoque peccatoribus“, to jest: „Nám také hříšníků“, aby i přítomní tak učinili, jak možná.) Nyní připomíná kněz ještě, že vůbec všechno dobré máme skrze Krista, a že nyní ve mši svaté skrze Krista nejsvětější Trojici chvála a čest způsobem co nejdokonalejším se vzdává a na věky vzdávána bude. Tím končí se „Kánon“, druhá hlavní částka mše svaté věřících.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

23. V. Modlitba Páně (Pater noster) ješt přechodem ku třetí a poslední hlavní části mše svaté věřících, k požívání nejsv. těla a krve Páně. Tato obsažná modlitba, ježto nemá sobě rovné, je nejvhodnější přípravou na sv. přijímání. Lámání přesvaté hostie po „Pater noster“ nám připomíná týž úkon Spasitelův při poslední večeři. Že pak kněz maličký díl přesvaté hostie do kalicha vpouští, připomíná nám hlavně opětné spojení těla a krve Kristovy při z mrtvých vstání; připomíná však také jednotu svátostnou. — Mezitím, co kněz jsa nakloněn a bije se pravidelně v prsa třikrát praví: „Agnus Dei“, „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa“ atd., klaň se i ty Beránku Božímu. Tím vyjadřuje se přesnažná

prosba srdce, viny vědomého a lítosti plného, o smilování a pokoj pro obět Kristovu. V následujících třech modlitbách modlí se kněz o pokoj pro celou svatou církev, a pro sebe o osvobození od hříchu a o užitek z nebeského pokrmu pro tělo i duši. Při slavné mši sv. po první z modliteb těch dává se políbení pokoje na význam přátelského spojení křesťanů mezi sebou a všech s Kristem.

Posledními modlitbami dodav sobě odvahy, bere nato nejsv. tělo Páně do ruky a bije se třikrát v prsa a říká: „Domine, non sum dignus“, „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má“; požívá nejsvětější svátost pod způsobou chleba a pak pod způsobou vína.

R. Pane a Bože milosrdenství atd.

24. V. Po přijímání kněze bývalo vždycky přijímání věřících. Nemůžeš-li nyní skutečně přijímati, vykonej aspoň duchovní přijímání, vzbud' v sobě snažnou touhu po skutečném přijímání, vzbud' víru, naději a lásku a jiné ctnosti, jak to konáš při přijímání skutečném. Tento úkon duchovního přijímání, který lze i jindy za dne, vždy a všude opěťovati, přinese ti hojně milostí.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

25. V. Závěrkem mše svaté jest díkůčinění (Communio a Postcommunio), při kterém se opět zmínka činí o denní slavnosti, což při „Kánonu“ musilo odpadnouti, a obsahuje jednak díky za dobrodiní obdržaná od Boha při mši sv. a při sv. přijímání, jednak i nějakou prosbu. Konec přesvaté oběti ohlašuje se slovy: „Ite, missa est“ (t. j. jděte [v pokoji], mše jest [ukončena]). O dnech kajících a postních kněz místo toho praví: „Benedicamus Domino“ (dobrořečme Pánu), vyzýváje věřící, by v modlitbách chvály a díky pokračovali. Při mši svaté zádušní pronáší přání: „Requiescant in pace“ (ať odpočívají [duše v očistci] v pokoji). Potom uděluje se věřícím (nebyla-li mše sv. zádušní) sv. požehnání ve jménu Boha trojjediného, a počátkem evangelia sv. Jana, kterým mše svatá obyčejně končí, ještě jednou připomínají si milostné tajemství vtělení Syna Božího („a Slovo tělem učiněno jest“), jež je základem našeho spasení, a odcházejí ode mše sv. hojně jsouce požehnáni.

R. Bože a Pane milosrdenství atd.

Poznámka: Mešní pobožnosti k Panně Marii a za zemřelé nalezneš ve IV. části.

Modlitby,

které z nařízení Svatého Otce Lva XIII. po tiché mši svaté s knězem klečíce modlití se máme. *)

Třikrát: Zdrávas, Maria, . . .

Zdrávas, Královno, Matko milosrdenství! - Živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva! - K tobě voláme vyhnání synové Evy; k tobě vzdycháme, lkajíce a plačíce v tomto slzavém údolí. -

*) Viz Acta Cur. Epp. Brun. 1911, č. 7.

I protož, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči, - a Ježíše, - kterýž jest požehnaný plod života tvého, - nám po tomto putování ukaž, - ó milostivá, - ó přívětivá, - ó přesladká Panno Maria !

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

M o d l e m e s e : Bože, útočiště naše a sílo, shlédni milostivě na lid volající k Tobě, a na přimluvu slavné a neposkvrněné Panny a Rodičky Boží Marie, svatého Josefa, jejího ženicha, svatých apoštolů Tvých Petra a Pavla a svatých všech vyslyš milostivě i dobrotivě prosby naše, ježto za obrácení hříšníků, za svobodu a vyvýšení matky naší, svaté církve, vyléváme. Skrze téhož Krista, Pána našeho. R. Amen.

Svatý Michaeli archanděle, opatruj nás v boji, proti zlosti a úkladům ďáblovým budiž nám ochranou. — Prikážíž jemu Bůh, pokorně prosíme : a ty, kníže vojska nebeského, uvrz satanáše a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší ve světě obcházejí, božskou mocí do propasti pekelné. — R. Amen. *)

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi ! (*Třikrát.***).

Po celý měsíc březen přidává se buď při hlavní mši svaté k předepsaným po tiché mši svaté modlitbám následující

Modlitba k sv. Josefu,

*nebo lze ji přidati k odpolední litanii loretské. — V říjnu přidává se k litanii loretské.***)*

K tobě, svatý Josefe, v tísní své se utíkáme, a jako jsme právě o pomoc volali k nejsvětější nevěstě tvé, tak i od tebe ochrany důvěrně žádáme. Pro vroucnost, která tě s neposkvrněnou Pannou a Rodičkou Boží spojovala, a pro otcovskou lásku, kterouž jsi k božskému Dítku choval, pokorně prosíme : shlédni milostivě na dědictví, které Ježíš Kristus krví svou sobě zjednal, a pomoz nám v potřebách našich mocí svou.

Starostlivý strážce svaté Rodiny, ostříhej vyvolených dítek Krista Ježíše; nejlaskavější otče, odvrát od nás všelikou nákazu bludův a nemravností; přemocný ochránce náš, milostivě nám s nebe přispěj v tomto boji s mocí temnosti, a jako jsi druhdy božské Dítě z největšího nebezpečení života vysvobodil, tak i nyní nepřátelské úklady a všeliká protivenství od církve Boží odrážej, nás pak všechny přijmi pod stálou ochranu svou, abychom podle příkladu tvého a pomocí tvou svatě živi byli, nábožně zemřeli a věčného blahoslavenství na nebesích dosáhli. — R. Amen.

Odpustky (i pro zemřelé) 7 let a 7 quadragen pokaždé, kdo se ji nábožně pomodlí v říjnu, a odpustky 300 dní, kdo jindy se ji pomodlí. (Lev XIII. 15. srpna 1889).

*) *Odpustky 300 dní těm, kdož modlitby konají spolu s knězem. (Lev XIII. 6. ledna 1884. — Kurr. 1884, 4.; 1886, 13).*

**) *Odpustky 7 let a 7 quadragen — také pro duše v očistci. (Pius X. dne 17. června 1904. — Kurr. 1904, 11).*

***) *K litanii ke ctí sv. Josefa lze (dle obsahu) přidati pouze druhou část této modlitby : „Starostlivý strážce“ atd.*

Modlitba po mši svaté.

Tom. Kempenského „Následování Krista“ 4., 9.

1. Pane, vše Tvoje jest, co jest na nebi i na zemi. A proto toužím vzdáti se Tobě v dobrovolnou obět a navždy zůstatí Tvým. Pane, prostým srdcem svým obětuji se Ti dnes za služebníka na věky ve službu a obět chvály ustavičné. Přijmi mne s touto svatou obětí svého předraženého Těla, kterou Ti dnes před Tvými anděly, neviditelnými svědky, přináším, aby byla mně i všemu Tvému lidu ke spáse.

2. Pane, na Tvůj smírný oltář kladu všechny své hříchy a provininy, jichž jsem se dopustil před Tebou a svatými anděly Tvými ode dne, kdy prvně jsem byl hříchu schopen, až po tuto hodinu. Ty sám zaněť je všechny najednou a spal ohněm lásky své; smaž všechny skvrny hříchů mých, očišť mé svědomí od veškeré viny a vrať mně svou milost, již jsem hříchem pozbyl; odpusť mi vše úplně a přijmi mne milosrdně k políbení pokoje.

3. Co mohu činiti za hříchy své, leč pokorně se z nich vyznati a nad nimi lkáti a ustavičně prositi za Tvoje slitování? Prosím Tě, vyslyš mne milostivě, když stojím před Tebou, Bože můj! — Všech mých hříchů jest mi srdečně líto, nechci jich už nikdy páchat; nýbrž želim a budu jich želeť, pokud budu živ, jsa hotov káti se za ně a dle možnosti činiti za ně zadost. Odpusť mi, Pane, odpusť mi hříchy mé pro svaté jméno své, zachraň duši mou, kterou jsi vykoupil drahou krví svou. Hle, poroučím se v milosrdenství Tvé, odevzdávám se v ruce Tvé. Učiň se mnou dle své dobrotivosti a nikoli dle mé zloby a nepravosti.

4. Obětuji Ti též vše, což dobrého jest při mně, ač jest toho velmi málo a i to nedokonalé; očišť a posvěť to, dejž, ať jest Ti to milo a příjemno a učiň, aby bylo čím dále tím dokonalejším, mne pak netečného a neužitečného člověka přivediž ku blaženému a chvalnému konci.

5. Obětuji Ti dále všechna zbožná přání lidí nábožných, důležitosti svých rodičů, přátel, bratrů, sester a všech, kdož jsou mně milí, jakož i těch, kdož buď mně nebo jiným pro lásku Tvou dobrodiní prokázali a kteří mne žádali o modlitbu (nebo o mši sv.) za sebe a své milé, ať ještě v těle živi jsou nebo již na věčnost se odebrali, aby všichni zakusili pomoci Tvé milosti, přispění Tvé útěchy, ochrany od nebezpečností pokut a aby, jsouce zbaveni všeho zla, radostně Ti vzdávali díky srdečné.

6. Konečně Ti obětuji svou modlitbu a smírnou obět zvláště za ty, kteří mně nějak ublížili, mě zarmoutili nebo pohaněli aneb nějakou škodu nebo zármutek mně způsobili, i za ty, které jsem já někdy zarmoutil, znepokojil, kterým jsem ublížil nebo pohoršení dal slovy nebo skutky, vědomě či nevědomě. Všem vespolek odpusť nám naše viny a vzájemné urážky. Vzdal, Pane, ze srdcí našich všechno podezření, nelibost, hněv a různice a vůbec vše, co by mohlo ublížiti lásce a porušiti bratrskou svornost. Smiluj se, smiluj se nad námi, Pane, nad námi, kteří za milosrdenství Tvé prosíme, dejž milost těm, kteří jí potřebují; a dejž nám tak živu býti, abychom byli hodni milosti Tvé a došli života věčného. Amen.

Zpěvy ke mši svaté.

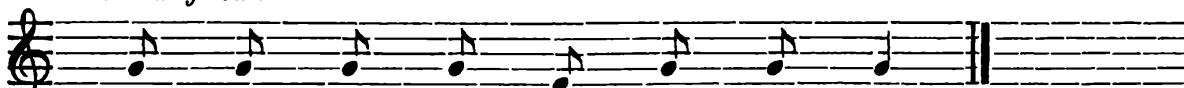
271. Responsoria ke mši svaté dle vatikánského vydání.*)

Při kollektách a k evangeliu :



Et cum spi - ri - tu tu o. Amen.

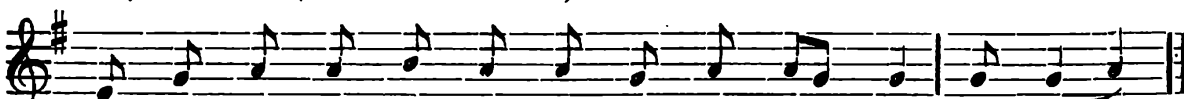
K evangeliu :



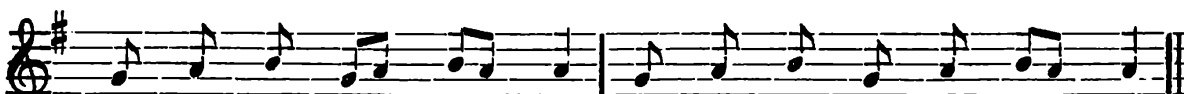
Gló ri a ti bi, Dó - mi - ne.

K prefaci jsou trojí responsoria: slavné, všední a slavnější; toto ad libitum, to jest dle libosti.

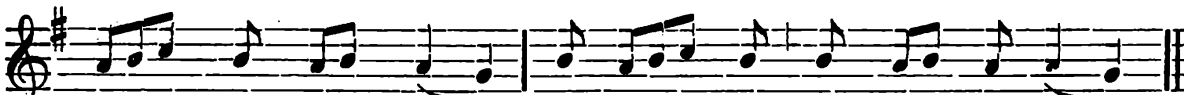
Preface slavná (zůstala nezměněna):



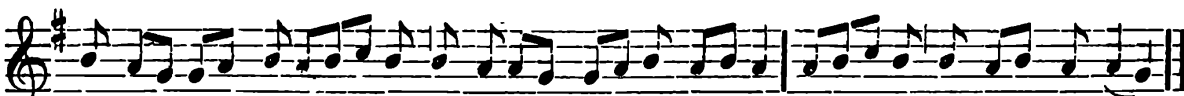
V. Per óm - ni - a sae - cu - la sae - cu - ló - rum. R. A - men.



V. Dó - mi - nus vo - bí - scum. R. Et cum spí - ri - tu tu - o.

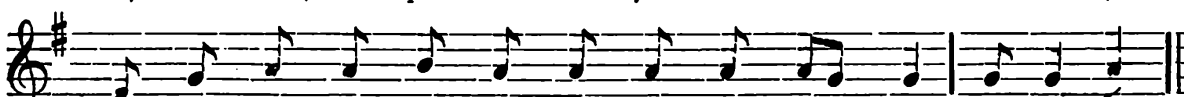


V. Sur - sum cor da. R. Ha - bé - mus ad Dó - mi - num.



V. Grá - ti - as agámus Dómino Deo nostro. R. Dignum et justum est.

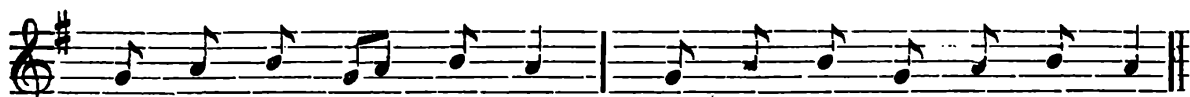
Preface všední (má nepatrnou změnu jen v R. Habemus ad Dominum).



V. Per óm - ni - a sae - cu - la sae - cu - ló - rum. R. A - men.

*) Překlad latinských responsorií při mši svaté: Dominus vobiscum. - Pán s vámi. - Et cum spiritu tuo. - I s duchem tvým. - Glória tibi, Domine. - Sláva Tobě, Pane. - Per omnia saecula saeculorum. - Po všechny věky věků. - Amen. - Staň se. - Sursum corda. - Vzhůru srdce. - Habemus ad Dominum. - Máme (je) u Pána. - Grátias agamus Dómino Deo nostro. - Díky vzdáváme Pánu Bohu svému. - Dignum et justum est. - Hodno a spravedливо jest. - Sed libera nos a malo. - Ale zbav nás od zlého. - Ite missa est. - Jděte, je propuštění (t. j. mše svatá je skončena). - Deo grátias. - Bohu díky. - Benedicámus Dómino. - Dobrořečme Hospodinu. - Requiescant in pace. - Ať odpočívají v pokoji.

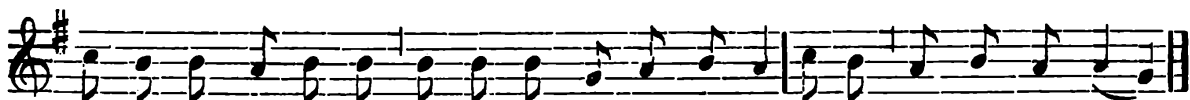
Latinská slova dvouslabičná mají přízvuk na první slabice.



V. Dó - mi - nus vo - bís-cum. R. Et cum spí - ri - tu tu - o.



V. Sursum cor - da. R. Habémus ad Dó - mi - num.



V. Grátias a-gá-mus Dó-mi-no Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Preface slavnější ad libitum.



V. Per óm - ni - a sae - cu - la sae - cu - ló - rum. R. A-men.



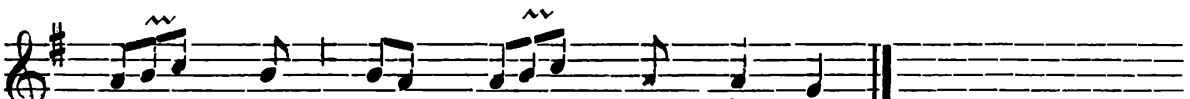
V. Dó - mi - nus vo bís-cum. R. Et cum spí - ri - tu tu - o.



V. Sur sum cor - da. R. Habé mus ad Dó - mi - num.



V. Grá - ti as a - gá - mus Dó - mi - no De - o no - stro.



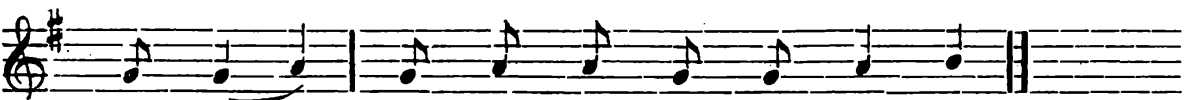
R. Dig - num et ju - stum est.

Pater noster má nyní místo dvojí jen jednu odpověď.



R. A men. R. Sed lí - be - ra nos a ma lo.

Před Agnus Dei (změněno Et cum spíritu tuo).



R. A - men. R. Et cum spí - ri - tu - tu o.

Ite missa est. — Benedicámus Dómino. — Deo grátias.

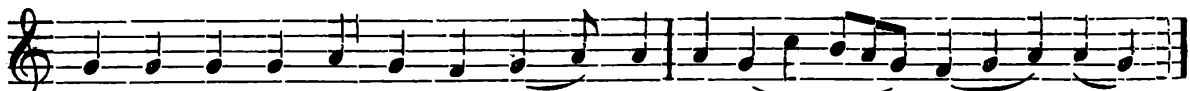
Přepis z mešní knihy. Čtvrtě znamenají noty větší, osminky noty menší — bez ohledu na délku jejich při zpěvu. Na vedlejší straně udáno jest, jak se mají zpívatí.

Poznámka:

Obojí notování tu je podáno proto, aby se snadno mohla přednáška porovnat s původními notami.

I. V době velikonoční.

Od mše Bílé soboty do soboty před Bílou nedělí:



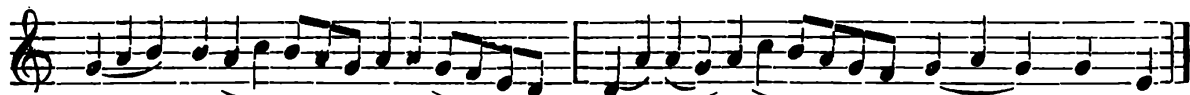
I - te mis - sa est, al - le - lú - ja, al - le - lú ja.
De - o grá - ti - as, al - le - lú - ja, al - le - lú ja.

Od oktávy velikonoční včetně do soboty suchých dnů svatodušních:



I - - - te mis - sa est.
De - - o grá ti - as.

II. a III. o svátcích slavných 1.:



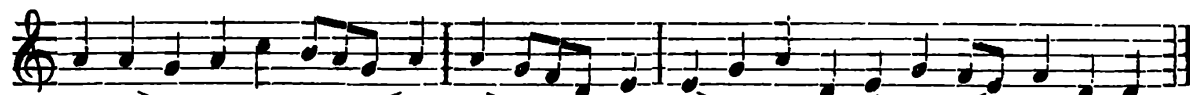
I te mis - sa est.
De o grá ti - as.

Nebo dle zvyku všeobecnějšího 1. a 2.:

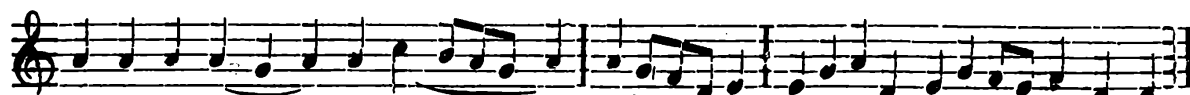


I te mis - - sa est.
De - o grá - ti - as.
Benedicámus Dó - - - mi - no.
De - o grá - ti - as.

IV. O svátcích dvojitych (in duplicibus) 1.:



I - te missa est.
De - o grá - ti - as.



Be - ne - di - cá mus Dó - - - mi - no
De o grá - ti - as

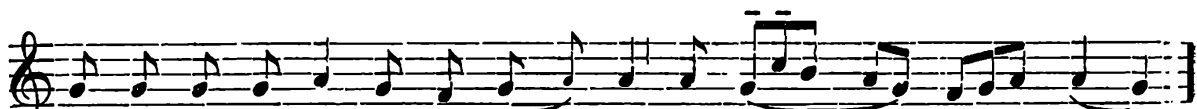
Ite missa est. — Benedicámus Dómino. — Deo grátias.

Jak se mají zpívat dle návodu řezenského kyriale vydaného od Dr. Fr. X. Mathiase.

Stran přednesu budiž ještě připomenuto: 1. Kde připadá řada slabik na jednotlivé tóny, řídí se rytmus výhradně dle správného vyslovování textu. 2. Kde zaujme jedna slabika více tónů (při melismech), má se první tón poněkud sesílit, a je-li malých melismů (o 2 nebo 3 tónech) více, buďte dle poznačených obloučků k pěknému logatu spojeny. 3. Značkou ~ (quilismem) opatřené tóny buďte považovány za lehce se nesoucí a mají býti uvedeny nepatrným prodloužením tónu či tónů předcházejících. 4. > (pressus) značí, aby tón byl pevně nasazen.

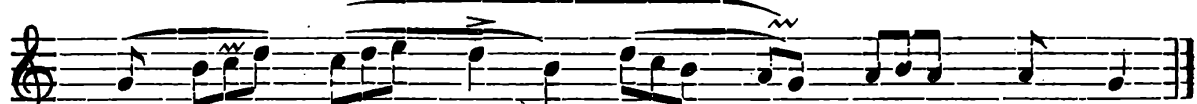
I. V době velikonoční.

Od mše Bílé soboty do soboty před Bílou nedělí :



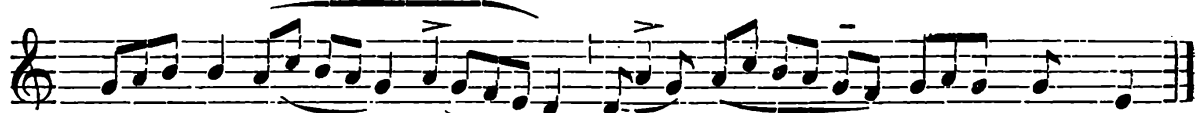
I - te mis-sa est, al - le - lú - ja, al - le lú ja.
De - o grá - ti - as, al - le - lú . ja, al - le lú ja.

Od oktávy velikonoční včetně do soboty suchých dnů svatodušních :



I - - te mis sa est.
De - - o grá ti - as.

II. a III. o svátcích slavných 1.:



I - te mis - sa est.
De - o grá ti - as.

Nebo dle zvyku všeobecnějšího 1. a 2.:



I te mis - - sa est.
De - o grá - - ti - as.
Benedicámus Dó - - - mi-no.
De o grá - ti - as.

IV. O svátcích dvojitéch (in duplicibus) 1.:



I - te mis-sa est.
De-o grá - ti - as.



Be - ne - di - cá-mus Dó mi - no.
De - o grá - ti - as.

V. O svátcích dvojíých (duplex) 2. :

I-te, mis-sa est.
De-o grá-ti-as.

VI. O svátcích dvojíých 3. :

I - - te, mis - sa est.
De - - o grá - ti - as.

VII. O svátcích dvojíých 4. :

I-te, missa est.
De-o grátias.

VIII. O svátcích dvojíých 5. :

I te, missa est.
De o grá - ti-as.

Benedicámus Dó - mi-no.
De - - o grá - ti - as.

IX. a X. O svátcích blahosl. Panny Marie 1. a 2. :

I - te, mis - sa est.
De o grá - ti - as.

Be - - ne - di - cá - mus Dó - - mi - no.
De - - - o grá - ti - as.

XI. O nedělich obyčejných (infra annum) :

I te, mis - - - sa est.
De - - o grá - ti - as.
Be - ne - di - cá - mus Dó - - mi - no
De - - o grá - ti - as.

V. *O svátcích dvojitych (duplex) 2.:*



I-te,
De-o

mis-sa est.
grá - ti - as.

VI. *O svátcích dvojitych 3.:*



I - te,
De - - o

mis - sa est.
grá - ti - as.

VII. *O svátcích dvojitych 4.:*



I-te,
De-o

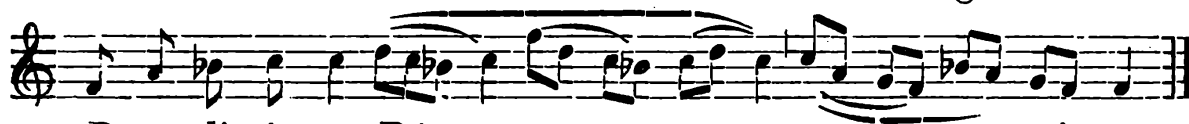
mis-sa est.
grá-ti - as.

VIII. *O svátcích dvojitych 5.:*



I - te,
De - - o

mis-sa est.
grá - ti - as.



Be-ne-di-cá-mus Dó -
De o grá -

- mi - no.
- ti - as.

IX. a X. *O svátcích blahosl. Panny Marie 1. a 2.:*



I - - te,
De o

mis - sa est.
grá ti as.



Be - - ne - di - cá - mus Dó - - - - - mi - no.
De - o grá - ti as.

XI. *O nedělich obyčejných (infra annum):*



I - te, mis - - - - - sa est.
De - - o grá - ti - as.
Be - ne-di-cá-mus Dó - mi - no.
De - - o grá - ti - as.

XII. O svátcích polodvojitých (semiduplex) 1. :

I te, mis sa est.
De o grá ti as.

XIII. O svátcích polodvojitých (semiduplex) 2.:

I - te, mis - sa est.
De - o grá - ti as.
Benedi-cá mus Dó mi - no.
De - o grá ti as.

XIV. Mezi oktávami, které nejsou mariánské :

I te, mis - - sa est.
De - o grá ti - as.

XV. O svátcích jednoduchých (simplex):

I te, mis sa est.
De o grá ti as.

XVI. Ve všední dny.

Be - ne - di cá - mus Dó mi - no.
De - o grá ti - as.

XVII. O nedělích adventních a postních 2. :

Be-ne-di - cá-mus Dó mi-no.
De - o grá - ti-as.

Nebo, kde je zvykem :

Be - ne - di - cá-mus Dó - - - - - mi - no.
De - - o grá - - - - - ti - as.

XVIII. O všedních dnech adventu a postu, o vigiliích, kvatembrech a mších křížových jak č. XVI.

XII. O svátcích polodvojitých (semiduplex) 1.:



I te, mis sa est.
De - o grá ti - as.

XIII. O svátcích polodvojitých (semiduplex) 2.:



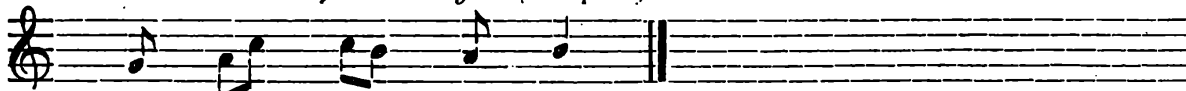
I - te, mis - - sa est.
De - o grá - ti as.
Benedi-cá - mus Dó mi - no.
De o grá ti - as.

XIV. Mezi oktávami, které nejsou mariánské :



I - te, mis - - - - sa est.
De - o grá ti - as.

XV. O svátcích jednoduchých (simplex):



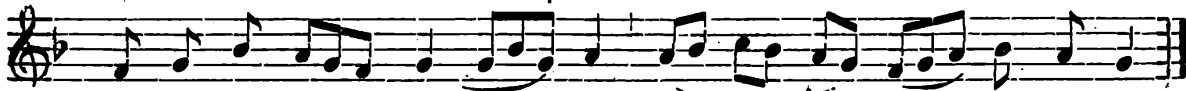
I - te, mis - sa est.
De - o grá ti - as.

XVI. Ve všední dny.



Be-ne-di-cá-mus Dó-mi - no. De-o grá-ti - as.

XVII. O nedělích adventních a postních:



Be-ne-di-cá-mus Dó - - - - mi-no.
De - o grá - ti - as.

Nebo kde je zvykem:



Be-ne-di-cá-mus Dó mi-no.
De - o grá - ti - as.

XVIII. O všedních dnech adventu a postu, o vigiliích, kvatembrech a mších křížových jako č. XVI.

Při zádušních mších svatých:

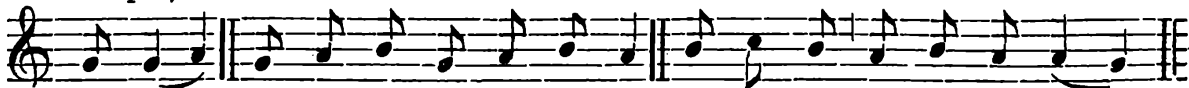
Při kollektách a k evangeliu:

K evangeliu:



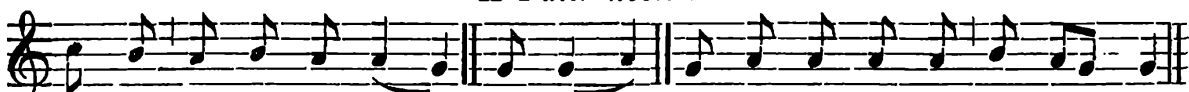
Et cum spí-ri - tu tu - o. A-men. Gló-ri - a ti - bi, Dó-mi-ne.

K prefaci:



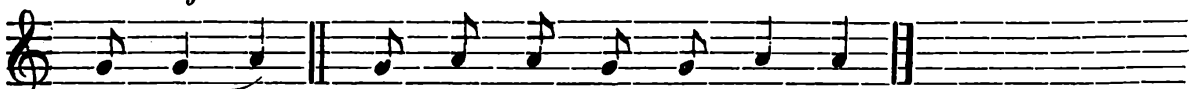
1. Amen. 2. Et cum spí-ri-tu tu-o. 3. Habémus ad Dó-mi - num.

K Pater noster:



4. Dignum et justum est. 1. A - men. 2. Sed lí-be - ra nos a ma - lo.

Před Agnus Dei:



1. A - men. 2. Et cum spí-ri - tu tu - o.

Requiescant in pace:



Re - qui - é - scant in pa ce. A men.

Obecné písně mešní.

265. Mešní píseň obecná I.

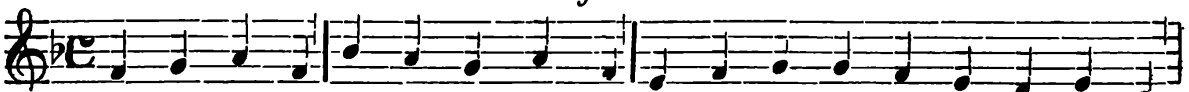
Dříve: Hospodine, všech věcí Pane.

U Šteyry.

Slova upr. J. P. 1907.

Sloky drobněji tištěné lze vynechati. Kdo nezpívá, může se pomodlití všechny sloky. —

Kyrie.



1. Ho-spo-di-ne, věcí všech Pane, k Tobě prosba po-kor-ná va-ne
2. Vše-mo-hou-cí, Ot-če náš mi-lý, kéž k nám hříšným Tvo-je se schý-lí
3. Na-plň du - ši mi - lo - stí svo - jí, kte-rá všec-ky bo - le - sti zho - jí.

Poučení o písních mešních.

Mešní písní jest, která obsahem přiléhá k jednotlivým částem mše sv.

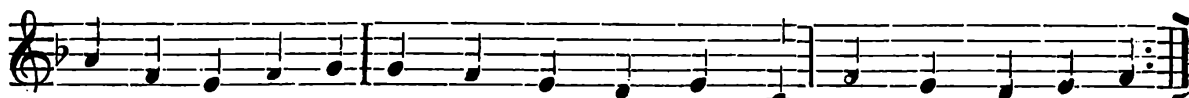
Rozeznáváme dvojí druh písní mešních:

1. Písní, které vztahují se pouze na mši svatou a nemají vedlejšího přibarvení. Nazýváme je obecnými, protože lze textu použít po celý rok vůbec ke každé mši sv. K těm písním obecným druží se též písně, a) které mají text přibarvený nějakou myšlenkou se mši svatou těsně související anebo b) jinou myšlenkou všeobecnou. Příklad ad a) je text písně „Na památku umučení“, kterou má Bečák pro čtvrtek a jež jedná o *ustanovení nejsvětější svátosti oltářní*, ad b) píseň „Pozdvihni se, duše, z prachu“, v níž provedena myšlenka: „*Sláva Boží v přírodě a ve mši svaté*“. V obou textech druží se myšlenka všeobecná vedlejší k mešnímu textu obecnému.

2. Druhý druh mešních písní vztahuje se na jisté slavnosti — vánoce, velikonoce, na P. Marii a jiné svaté. K těm lze počítati také mešní písně zádušní.



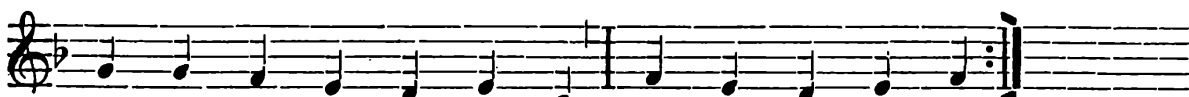
o smi - lo - vá - ní. 4. Kri - ste, Bo - ží Sy - nu, věč - ná, ne -
mi - lo - sr - den - ství! 5. Bys sňal na - ši vi - nu, tě lo na -
Pa - ne, smi - luj se! 6. Sprost nás hří - chů stí - nu, na še ú -



stihlá Moudrosti, sstoupils k nám s vý - so - sti, Krá - li žá - dou - cí!
še jsi na se vzal, v o - bět se za nás dal, u - mřel na kří - ži.
tro - by o - či - sti, spá - sy nás u ji - sti! Kri - ste, smi - luj se!

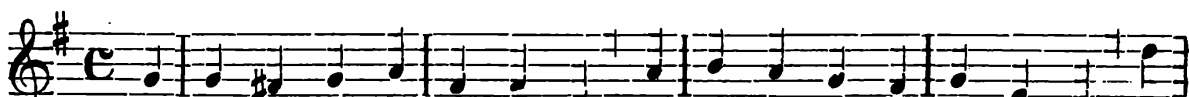


7. Ho - spo - di - ne, ó Du - še sva - tý, U - tě - ši - te - li pravý,
8. Lá - sky Tvo - jí pa - pr - sek zla - tý srd - ci roz - žeh - ni svět - lo,
9. Nechat duch náš, lá - skou Tvou vzňa - tý, prav - dou, ctno - stí se stkvěje,



zjev nám světlo své slá - vy a vždy s námi buď!
a - by sva - to - stí kvet - lo, v dob - rém po - sil nás!
v bla - ho ne - be - ské spě - je. Pa - ne, smi - luj se!

Gloria.



1. Buď sláva Bo - hu na ne - bi, mír lidu, jenž jej ve - le - bí, jenž



v do - bré vů - li pře - bý - vá a Pá - na své - ho u - ctí - vá.

2. Tě, Pane mocný, chválíme -
a Tobě dobrořečíme, - jen Tobě
se vždy koříme, - jen Tebe stále
slavíme.

3. Dík vroucí Tobě vzdáváme, - Tvé
velké slávě žehnáme, - ó Bože, Králi pře -
skvoucí, - a Otče, láskou slynoucí!

4. Ó Synu jednorozený, - jenž Bůh
jsi a Pán vznešený, - náš Vykupitel la -
skavý, - cti hoden, díků, oslavy.

5. Ó Pane, Boží Beránku, - jenž
sstoupils věčných ze stánků - a snímáš

všechn světla hřích, - zbav vin nás
našich veškerých.

6 Jenž po Otcově pravici - dlíš slá -
vou, mocí zářící, - rač smilovat se nad
námi, - již hynem svými vinami.

7. Neb sám jsi svatý bez viny, - sám
Pán jsi světa jediný, - sám Král jsi nebes
nejvyšší, - ó Pane, Kriste, Ježíši!

8. Buď s Duchem svatým slaven,
ctěn, - s ním v slávě Otce sjednocen, -
a nám dej v slávě té Tě zřít, - Tě s nimi
věčně velebit! Amen.

Graduale.



1. Bla - ho - sla - ve - ný Bože náš, všakou jenž propast pronikáš,



stan svůj máš nade che-ru-by, věr-né své chráníš zá-hu-by.

2. Obloha jest Tvé slávy stín, Tobě čest, chvála, oslava - nech-
- otců Tys našich Hospodin, - ať se stále podává.

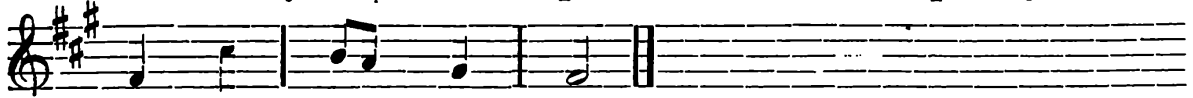
Credo.



Vě-ří-me v Boha jed-no - ho, Ot-ce a Pá-na moc - né-



ho, tvorů jenž stvo-řil pře-mno - ho, pou-hým svým



slo - vem z ni če ho.

Věříme v Krista, jenž náš Pán,
- Boží Syn jednorozený, - Ježí-
šem chtěl být nazýván, Spa-
sitel světa mileny.

3. Věřím, že z Otce narozen, - dříve
než věky začaly, - rovněž jak Otec má
být ctěn, - rovné jsa hoden pochvaly.

4. Věřím, že z Boha jesti Bůh, - světlo
jest pravé ze světla, - kterýmžto vznikl
světů ruch, - z něhož nám spása vy-
kvetla.

5. Věřím, že pro nás nehodné, - pro
naše věčné spasení - sestoupil v době
příhodné, - milost že z něho pramení.

6. Věříme, že se vtěliti - uvolil z Ducha
svatého, - tělem se z těla odíti - Marie
Panny čistého.

7. Věřím, že ukřižován byl - pod
správcem Pontským Pilátem, - svoji
krev za nás vycedil, - umřel, jest po-
hřben v chladnou zem.

8. Věřím, že jistě z mrtvých vstal -
třetího dne, jak napsáno, - spásu tak
naši dokonat, - jakož jest otcům hlášáno.

9. Věřím, že v nebe vystoupil, - za-
sedl s Otcem na trůnu, - obdržel, jížto
hoden byl, - královské slávy korunu.

10. Věřím, že slavně přijde zas - na
konci věků veškerých, - souditi bude

všecky nás, - odmění ctnost a ztrestá
hřích.

Věříme v Ducha svatého,
z Otce jenž, z Syna vychází, -
Bůh a Pán světa celého, Tě-
šitel v bolu, nesnázi.

12. Věřím, že s nimi jedno jest, -
zároveň s nimi panuje, - stejná mu s nimi
sluší čest, - stejně nás s nimi miluje.

Věříme v církev jedinou, -
obecnou, svatou jednotu, - která
jest Boží rodinou, - pravdou nás
vede k životu.

14. Věříme v jeden svatý křest, -
který nás z hříchů omývá, - synů nám
Božích skýtá čest, - milosti rouchem
odívá.

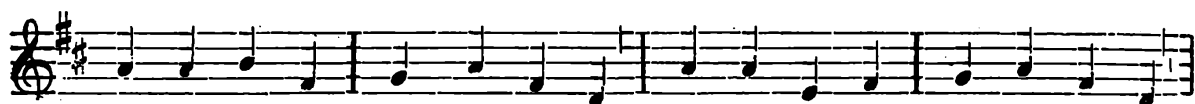
15. Věříme z mrtvých ve vstání, -
jakož nám Kristem slíbeno, - při světa
všeho skonání, - lidstvo kdy bude
souzeno.

Věříme v život budoucí, -
který již nikdy neshasne, - dobří
v něm v slávě přeskvoucí - od-
měny dojdou přestátné. Amen.

Offertorium.



1. Vzác-ná o-bět se Ti chystá, Bo-že, Ot - če la-ska-vý!
po-dle vů - le Jezu Krista kněz Ti da - ry při-pra-ví;



da-ry Tvo-je chléb a ví-no, o - bé bu-de pro-mě-ní-no,

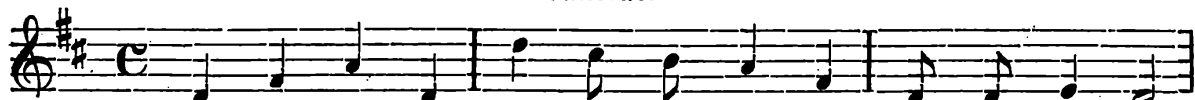


jakož Syn Tvůj po-vě-děl, prv než na Gol - go - tě pněl.

2. Spolu nesem' za dar Tobě -
svoje city, myšlení, - nechať
srdce v každé době - láskou
k Tobě plamení; - Tobě žíti,
Tobě sloužit, po Tobě vždy
snažně toužit, - až se nám dáš
za podíl: - to buď nejvyšší
náš cíl!

3. Oběti té drahé vůně - nad oblak
se vzhůru vznes, - na věčném kde sídlíš
trůně, - andělů kde zní Ti ples; - odtud
na nás, Bože, shledni, - tam nás k sobě
z prachu zvedni, - kající náš vyslyš
hlas: - posvět sluhy své a spas!

Sanctus.



1. Nej-moc-něj - ší Bo - že, náš Ot - če, vždy-cky sva-tý,



nejmoudřejší Sy - nu Bo - ží sva-tý, nej-do-bro-ti - věj - ší



Tě - ši - te - li, v darech hojný, mi-lo-sti pl-ný, Du-še sva-tý!



Ho-spo-din Pán Bůh zá - stu-pů! Ne-be - sa jsou pl-na,



veš-ke-ra ze-mě Tvo-jí slá-vy, mo-ci i lás-ky, Bože sva-tý.

Dle libosti lze zpívat dále:



1. Je - ží - ši, kte-rý nám ku ra-do-sti sstu - pu - ješ s ne - be,



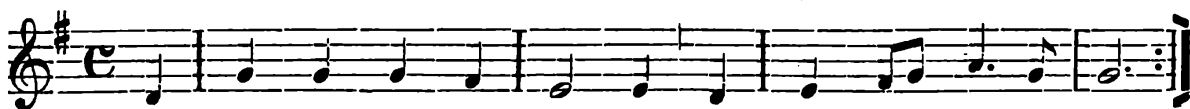
ví - tá - me Te - be! Ho-san-na To-bě v kaž-dé zní do - bě na vý - so-sti!

2. Na oltář sstupuješ - do svátosti, -
duši tu k spáse - požívat dáš se, - Ho-
sanna, sláva - Tobě se vzdává - na
výsosti!

3. Z hříchů nás očisti, - božský hosti,
- a k nám se schýliž, - v dobru nás síliž,
- ať přejem vděčně - Hosanna věčně -
na výsosti!

Po pozdvihování.

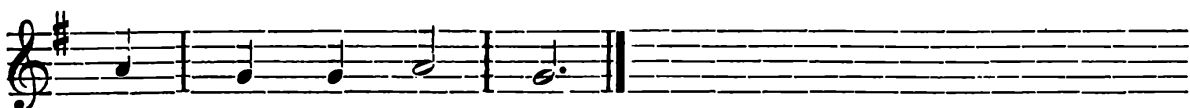
(Zpívá se, jak dlouho či daleko je potřebí.)



1. Ó du - še, za - ple - sej - te, neb Pán se při - blí - žil,
dí - k vrou - cí je - mu vzdej - te, že k vám se po - ní - žil !



Zde v ho - sti - i té ma - lé, hle, pro nás pře - bý - vá,
ježž an - děl v ne - bi chvá - le, se ú - ctou roz - plý - vá.



Ky rie e - lei - son !

2. Pán za pokrm se dává - všem du - ším lační - cím - a život zachovává - všem v něho věřící - m. - I tělo divně sílí, - jež musí umřít - i, - neb ve vzkříšení chvíli - má ctí se zastkvít - i. - Kyrie eleison.

3. Zde Ježíš ve svátosti - k nám opět sestoupil, - nás tělem, krví hostí, - jež smrtí vykoupil, - by duše posílena - jít mohla v nebesa, - v sbor svatých uvedena, - kde vděčně zaplesá. - Kyrie eleison.

4. Ó, Jezu nejmilejší, - Ty věčná Dobrota, - nám z lásky nejsvětější - přáls chleba tohoto, - jenž od hříchu nás chrání - a v srdce vlévá slast, - a těla po skonání - nás vede v pravou vlast. - Kyrie eleison.

5. Dej hodně požívati - nám této svátosti, - pout dopřej dokonati - v své, Jezu, milosti, - v Tvou vejít blahou říší,

- Tě slavit s anděly, - kde všechen bol se ztiší, - kde věčné veselí ! - Kyrie eleison.

6. Tam věčně s Tebou dleti - chcem', Jezu milostný, - tam věčně chceme pěti - zpěv Tobě radostný : - že Tělo Tvé nás sytí, - Krev Tvoje napájí, - že smíme věčně býti, - kde svatí plesají. - Kyrie eleison.

7. Vždy zůstávej v nás, Pane, - jenžs naší obětí, - ať duše krásou plane, - již krev Tvá posvětil : - buď krmí nám i stráží, - ó Jezu laskavý, - ať na věky nás blaží - zář Tvoji oslavy ! - Kyrie eleison !

8. Pros za nás, Matko Boží, - ó Panno přesvatá, - v hruď Kristus ať se vloží, - jež láskou rozňata ; - ať požívati smíme, - ježžs v těle nosila, - ať s tebou v nebi zříme, - ježžs světu zrodila ! - Kyrie eleison !

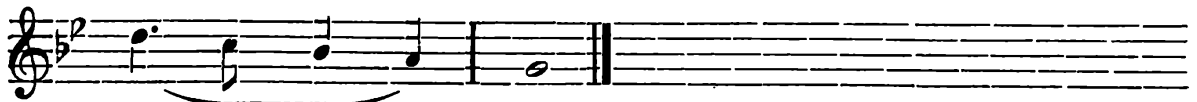
Agnus.



Be - rán - ku Bo - ží, z hří - chu jenž hlo - ží o - či - stils



ze - mi, s ne - be se schý - le, sli - tuj se mi - le nad ná - mi



vše - - - - mi !

Beránku tichý, - jenž jsi sňal hříchy, - Ježíši, Pane, - s nebe -

ských výší - křesťanů říši - mi - lost kéž plane !

3. Beránku Kriste, - spasení's jisté, -
Boží Syn pravý, - v nebesích bydlíš, -
na trůnu sídlíš, - věčné Král slávy.

4. Jednorozený - z panenské ženy, -
prosby jsi slyšel, - ze hříchů viny - lidské
jsi syny - vykoupit přišel.

5. Obětovaný, - za hříchy daný - na
svatém kříži, - jenžto jsi klesl; - an jsi
kříž nesl, - pod jejich tíží.

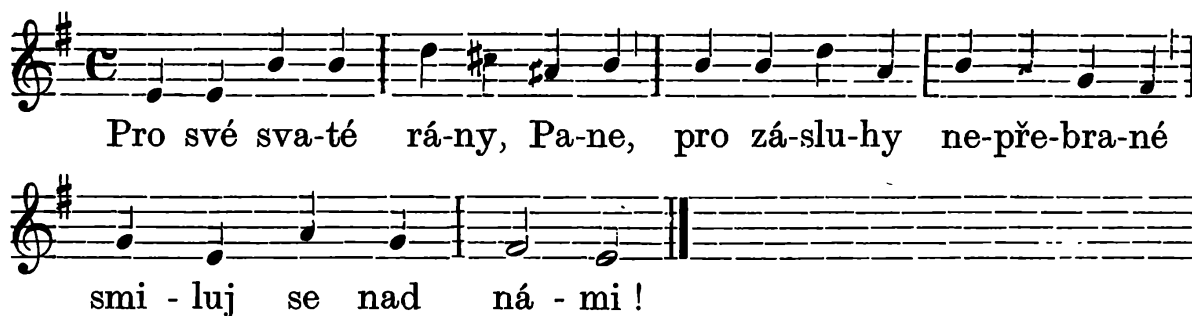
6. Prolils krev svoji, - zvítězils v boji,
- porazils peklo, - jež se Tvé síly, - Pane
náš milý, - bezmocně leklo.

7. Velíbí Tebe - země i nebe, - an-
dělé, svatí, - zpěvové znějí, - které Ti
pějí - nadšením vznati.

Beránku, Králi, - mír nám dej
stálý, - z Tebe jenž prýští, - při-
náší štěstí, - bude vždy kvéstí -
ve slávě přístí.

9. Kéž Tě v ní zříme, - vděčně Tě
ctíme v radosti stálé, - svoji slast,
spásu, - naději, krásu, - duší svých Krále.

Ke konci.



266. Mešní píseň obecná II.

Ze Šteyra.

Slova upr. J. P. 1907.

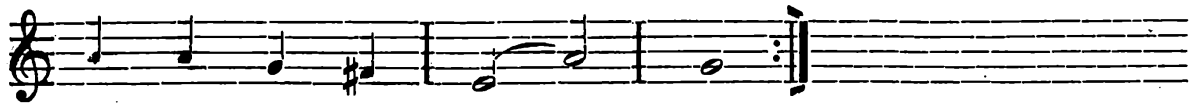
Zpívá se text větším písmem vytištěný. Kdo nezpívá, pomodliž se úplný text.

Kyrie.

I. Ho-spo-di-ne vše-mohou-cí, Pa-ne mi-lý, pře-žadou-cí,
2. Ho-spo-di-ne, Ot-če mi-lý, v mnohém jsme se pro-vi-ni-li,
3. Ho-spo-di-ne do-bro-ti-vý, smi-lo-vá-ní zdro-ji ži-vý,
pro své mi-lo-srdenství smiluj se nad ná-mi! 4. Ó Kriste
v ne-pra-vostech hy-ne-me, smi-luj se nad ná-mi! 5. Ó Kri-ste,
o-či-sti nás od hříchů, smi-luj se nad ná-mi! 6. Ó Kri-ste,
s ne-be da-ný, na-ro-ze-ný z čisté Panny, v své mi-lo-
Spa-si-te-li, jenž jsi vy-kou-pil svět ce-lý z muk ža-lá-
na nás shlédni, z pra-chu hří-chu k so-bě zved-ni, ať ne-zhy-
sti smi-luj se nad ná-mi! 7. Hospo-di-ne, Du-še sva-tý,
ře, smi-luj se nad ná-mi! 8. Ho-spo-di-ne, nás, své dě-ti,
nem, smi-luj se nad ná-mi! 9. Ho-spo-di-ne, se-jmi vi-ny,



mi - lo - sti své paprsk zla - tý v srd - ce na - še račiž vlít,
rá - čils na křtu při - o - dě ti bí - lým rouchem ne - vi - ny,
veď nás ce - ston do ot - či ny, v kte - ré bla - hem zple - sá - me,

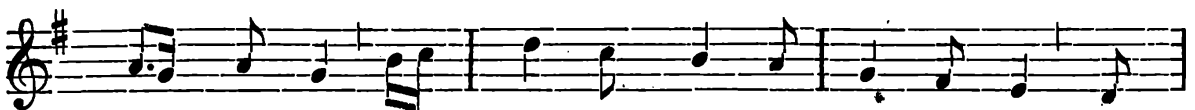


smi - luj se nad ná mi !
smi - luj se nad ná mi !
smi - luj se nad ná mi !

Gloria.



1. Buď slá - va Bo - hu na ne - bi a po - koj li - du



na ze - mi, jenž v do - bré vů - li se vše - mi jej

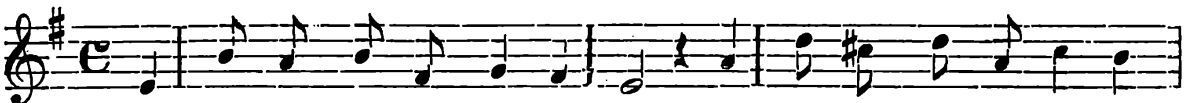


sla - ví, chvá - lí, ve - le - bí.

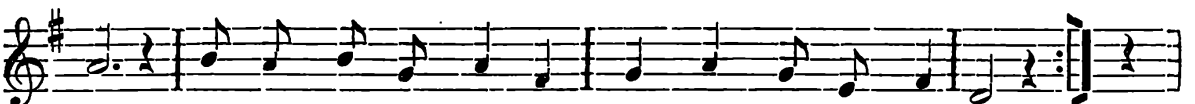
2. Buď sláva Kristu Ježíši, - jenž
z Panny čisté lidu dán, - náš Spasitel a
dobrý Pán, - Král všechných světů
nejvyšší.

3. Buď sláva Duchu svatému, - jenž
obrodil nás milostí, - jenž vede duše ke
ctnosti - a k sídlu blaha věčnému!

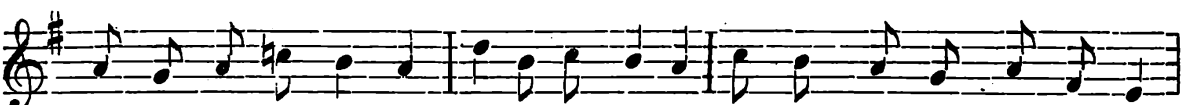
K Epištole nebo Graduale.



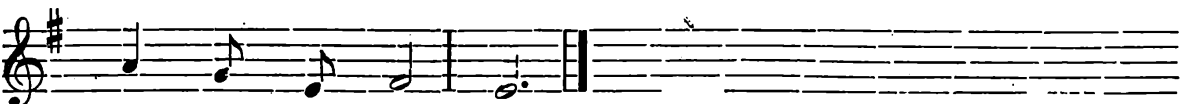
1. Slyš, du - še mi - lá, po - zor - ně, slyš slo - vo Bo - ží po - kor -
jež hlá - sal věč - ný Bo - ží Syn, jež pla - ší blu - dů, hří - chů



ně, jež ti pravdu vě - stí, do - ve - de tě k štěstí,
stín, v nebes lu - hy zkvetlé krá - čej v jeho svět - le!



Bo - že, Ot - če dobrý, po - sil - ni du - ši, by Tvé slo - vo pl - ni - la



věr - ně, jak slu - ší.

2. Ó Jezu, Tvoje dobrota - veď ce-
stami nás života, - ať zlu odoláme, -
ďábla překonáme, - boj vybojujem ví-
tězňý, - mír v Tobě najdem líbezný, -
jež svým věrným skýtáš, - které láskou
vítáš, - vineš na své srdce - u věčném
blahu, - kam nám Tvého slova zář -
zjevuje dráhu.

3. Svlaž srdce, Duše přesvatý, - Tvé
milosti déšť bohatý, - zahřej půdu jeho -
teplem slova svého, - by símě ctnosti
přijalo, - plod hojný v duši vydalo, -
z něhož bude žítí, - korunou se skvíti, -
nad slunce jež září, - dražší je zlata, -
a jež nikdy s čela jí - nebude snata.

Vyznání víry.

Dříve : Věřmež v Boha jednoho.

Šteyr.

Slova upr. J. P.



1. Vě-řím v Bo-ha jed - no - ho, Ot - ce vše-moc - né - ho,
Tvůr-ce nej-výš moudré - ho svě - ta ve - ške - ré - ho,



by - tostí, jež vi-díme, i jichž ne-lze zří - ti, kte - ré pouhým



slovem svým rá - čil vy - tvo - ři - ti.

2. Věřím v Krista Ježíše, -
Pána jediného, - jenž se zrodil
před věky - z Boha, Otce svého,
- jenž jest pravý z Boha Bůh, -
světlo vzešlé z světla, - roven
Otcí, nestvořen, - jímž nám spása
vzkvetla.

3. Pro nás lidi, pro hříšné, - jemuž
rovno není, - s nebe na zem sestoupil -
naše pro spasení; - z Ducha počat sva-
tého, - z Marie se Panny - narodil, nám
podoběn, - Pán náš svrchovaný.

4. Pod Pilátem umučen, - krutě
ukřižován, - třetího dne z mrtvých
vstal - z hrobu, v němž byl chován; -

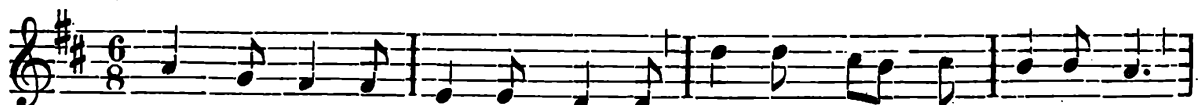
v nebe vstoupiv, usedl - po pravici Otcí,
- odkud přijde soudit všech - se slávou
a mocí.

5. Věřím v Ducha svatého, -
Světitele, Pána : - z Otce, Syna
vychází, - jím nám milost dána.
- Věřím v církev jedinou, - sva-
tou, katolickou, - apoštolskou,
v nížto Pán - světí duši lidskou.

6. Vyznávám křest jediný, - hříchův
odpuštění; - doufám v těla vzkříšení -
dobrým k odměnění - v blahém, věčném
životě, - o nějž vroucně žádám - Tebe,
Pane Ježíši, - naději v nějž skládám.
Amen.

K offertorium.

Svatoj. kanc. č. 345.



1. Chléb a ví - no, ne-bes Krá - li, na - ší je zde o - bě - tí;



co jsme z ruky Tvo - jí vza - li, To - bě Syn Tvůj po - svě - tí.

(Další dle potřeby.)

2. Tobě s nimi posvěcujem - všecko
svoje myšlení, - vůli Tvoji podrobujem -
všecko svoje snažení.

3. Obět naši skrovnou, Pane, - při-
jmouti rač laskavě, - dej, ať při ní srdce
plane - v citů svatých záplavě !

Šteyr.

K sanctus.



1. Sva - tý je, sva - tý Ho - spo - din, sva - tý Bůh
Svě - tů všech Tvůr - ce, Král a Pán, tvo - ry buď



O - tec, sva - tý Syn, sva - tý Duch U - tě - ši - tel !
vše - mi u - ctí - ván, vlád - ce a za - chra - ni - tel.



Sva - tý, sva - tý! ze - mě, ne - be sla - ví Te - be,



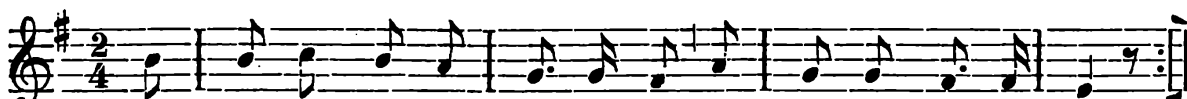
Bo - že, Krá - li, ši - rý svět je pln Tvé chvá - ly !

2. Tobě, ó Bože, andělé - zpívají
písně veselé, - láskou a úctou hoří. -
Cherubů, Serafinů sbor, - nadšením an
jim plaje zor, - Tobě se, Bože, koří. -
Svatý, svatý, - spásy zdroji, - ke cti
Tvoji - hvězdy plají, - Tobě květy
rozkvétají.

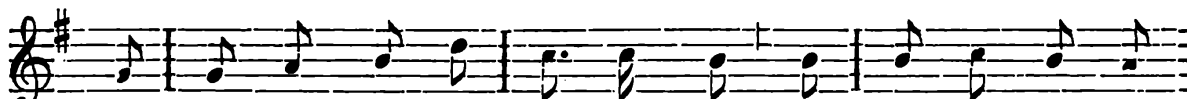
(Třetí sloku lze zpívat i po pozdvihování.)

3. Požehnán, který přicházíš - s nebe-
ských výšin duši blíž, - Ježíši, srdcí
Pane! - Hosanna Tobě pějeme, - úctou
se v prachu chvějeme, - láskou v nás
srdce plane. - Svatý, svatý, - v každé
době - sláva Tobě - s našich retů - do
širých zní, dálných světů.

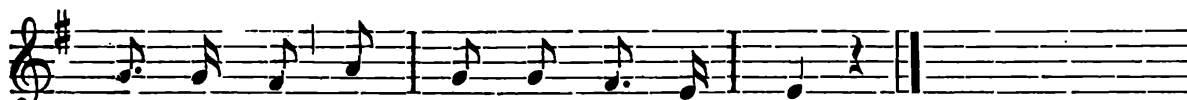
Po pozdvihování.



1. Ó Je - zu, chlebe ži - vo - ta, jenž s nebe sstupu - je,
jejž ne - vy - stih - lá dobro - ta mé du - ši da - ru - je,



jak Te - be hod - ně přijmout mám, jak dů - stoj - ně Tě



u - ví - tám? Neb Pán a Bůh jsi můj !

(Další dle potřeby.)

2. Ó Jezu, chlebe lahodný, - Tys
všemohoucí Pán, - já tvor jsem hříšný,
nehodný, - v hřích smečkou vášní štván;

- přec v pokrm se mi podáváš, - neb
láskou neskonanou pláš, - jenž Pán a Bůh
jsi můj.

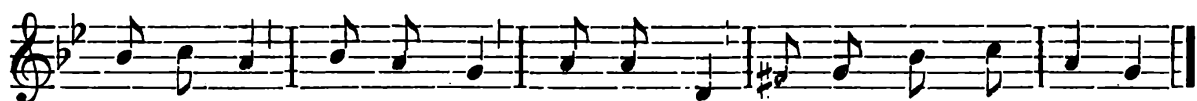
3. Ó Jezu, duši lačnicí - svým svatým
Tělem syt, - veď svou ji božskou pravici
- a pravdou svou ji sviť; - mne navštiv,
když jsem opuštěn, - mne potěš v žalu
temný den, - neb Pán a Bůh jsi můj.

4. Když Jezu, Tebe dosáhnu, - jsem
zdráv a veselý - a po ničem již ne-
práhnou, - Tys svět mi nad celý, - Tys
nejvzácnější poklad, skvost, - Ty dáváš
věčnou blaženost, - neb Pán a Bůh
jsi můj !

K Agnus Dei.



1. Be-rán-ku náš, Je-ží-ši, Krá-li krá-lů nejvyš-ší, Tvoje Srdce



vy-sly - ší proseb hlas, spa-siž nás, smiluj se nad ná-mi !

(Další zpívá se dle potřeby.)

2. Beránku, ó Pane náš, - neskonanou
láskou pláš, - nedostatky naše znáš, -
vždy nás chraň - Tvoje dlaň, - smiluj
se nad námi !

3. Beránku, Tys Boží Syn, - na se
vzals jho našich vin, - zaplaš z duše
hříchů stín - světlem svým - nebeským,
- smiluj se nad námi !

4. Beránku, Tys v světě žil, - bys
nám nebe vydobyl, - pro ně žít nás uč
a sil - milostí - ve ctnosti, - smiluj se
nad námi !

5. Beránku náš přesvatý, - dej, ať
najdem odplaty - poklad nejvyš bohatý
- v nebesích, - ve plesích, - smiluj se
nad námi !

267. Slavnostní mše obecná III.

Sestavil K. E.

Text tištěný větším písmem se zpívá; kdo nezpívá, může se pomodlit všechny sloky.

Slova J. P. 1907 ke Kyrie nová, další upravená. — Nápěv ke Kyrie od K. E.

Ke Kyrie.

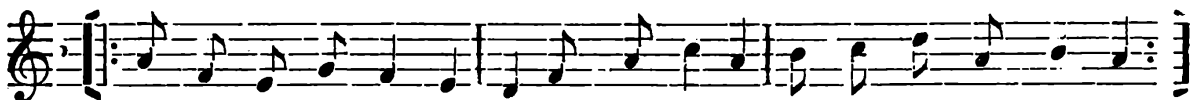
Odporučuje se zpívati všechny sloky.



1. Bo-že a Ot-če náš, mo-cí, láskou pláš, smi-luj se nad námi !

2. Pod křížem kle - sá - me, k Tobě vo - lá - me, smi-luj se nad námi !

3. Rač nám hřích odpustit, mi-lost v du-ši vlít, smi-luj se nad námi !



4. Kriste, Bo-ží Synu, na-ši shlaď vinu, smiluj se nad ná - mi !

5. Kriste, da - ný s ne-be, pro-sí - me Te-be, smi-luj se nad ná - mi !

6. Kriste, na - še spá-so, na-dě - je, krá-so, smi-luj se nad ná - mi !



7. Lásky's zdroj boha-tý, Du-še přesva-tý, smi-luj se nad ná-mi !

8. Mi-lo - stí po - si - luj u - bo - hý lid svůj, smiluj se nad ná - mi !

9. Na-uč svou mi-lo - stí žít nás ve ctno-sti, smiluj se nad ná - mi !

Šteyr.

Gloria.



1. Slá - va Bo - hu na vý - so - sti, kdežto vládne světy vše - mi,



po - koj lidem v širé ze - mi po - sky - tu - je s la - ska - vo - stí.

2. Chválíme Tě, velebíme, - koříme
se v každé době, - děkujeme za vše Tobě,
- pro velkou Tě slávu ctíme.

prosby vroucí, - v světlo ved' nás z bludů
noci.

3. Slavíme Tě, Bože, Pane, - nebes,
země mocný Králi, - Stvořiteli nesko -
nalý, - Otče, jenž k nám láskou plane!

6. Jenž jsi ráčil smrtí sňati - hříchy
světa veškerého, - prosby vyslyš lidu
svého: - rač se, Pane, smilovati.

4. Slavíme Tě, Bože Synu, -
Jezu Kriste, Spasiteli, - Beránku,
jenž svět jsi celý - zbavit přišel
hříchu stínů.

7. Jediný Tys naším Pánem, - svatý
a Král svrchovaný, - ke spáse nám Otcem
daný, - dej, ať milostí Tvou planem.

5. Po pravici sedíš Otci, - slávou
záříš nad vše skvoucí, - přijmi naše

8. Duchu svatý, ctíme Tebe, -
jenž nás učí, těší, hojí, - milostí
nás sílí svojí, - vede věrně v slávu
nebe.

Paczovský 1664.

Ke Graduale.



1. Slo - vo Bo - ží, ne - be zbo - ží, Kristem Pánem dáno nám,



v ce - stu sví - tí, jíž nám jí - ti k nebeským jest vý - šinám,



v slá - vy věč - né chrám.

2. Nebes Pane, pravda vane - nebe -
ským nám slovem Tvým; - jím se hlásá
ctnost a spása - lidem v světě bloudí -
cím. - Ved' nás k sobě jím!

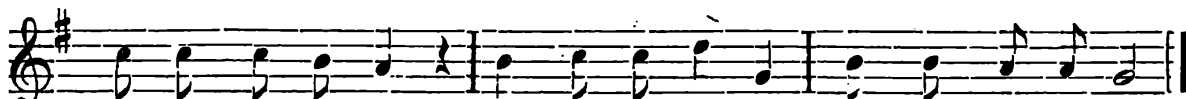
3. Rač nám dáti Tebe znáti, - v Tebe
pevně věřiti, - v každé době věrně Tobě,
- bezúhonně sloužiti, - k Tobě přijíti.

Šteyr.

Credo.



1. Vě - řím v Boha, Pá - na moc - né - ho, kte - rý stvo - řil



všecko z ni - če - ho, Tvůr - ce a Ot - ce nej - výš do - bré - ho.

2. Stvořil zem i jasná nebesa, - jeho láskou všechno zaplesá, - před jeho mocí v prach vše poklesá.

3. Věřím v Jezu Krista, jenž náš Pán, - hoden, by byl nad vše uctíván, - ode všech slaven, ctěn a milován.

4. Boha Otce Syn jest jediný, - Bůh jest z Boha, svatý, nevinný, - sestoupil pro nás v země končiny.

5. Duch jej svatý tělem přioděl, - když nás spasit s trůnu nebe spěl, - Marii Pannu za svou matku měl.

6. Od Piláta na smrt odsouzen, - ukřižován, umřel, pohroben, - z mrtvých vstal slavně, živý, v třetí den.

7. V nebe vstoupil, slávou zářící, - po Otcově sedí pravici, - na věky věků světy řídící.

8. Odtud přijde s mocí, slávou zas, - aby soudil spravedlivě nás, - vládnouti bude po veškeren čas.

9. Věřím v Boha. Ducha svatého, - Otci, Synu ve všem rovného, - zároveň s nimi právem ctěného.

10. Z Otce, Syna stejně vychází, - milostí svou lidi provází, - pomáhá v žalu, bídě, nesnázi.

11. Věřím v církev svatou, obecnou, - apoštolskou, Kristovu choť ctnou, - skálu, již brány pekla nepohnou.

12. Jediný křest věřím, vyznávám, - v němžto odpuštěny hříchy nám, - vzkříšení z mrtvých, život věčný ždám. Amen.

Šteyr (z písní nedělních).

K offertorium.



1. Chléb jen, ví - no při - ná - ší - me To - bě za o - bět;



na ú - my - sl, jímž Tě ctí - me, Ho - spo - di - ne, hled'!

2. Vyvolil je z darů země - Božský Spasitel, - nežli pod kříž sklonil téměř, - na němž za nás pněl.

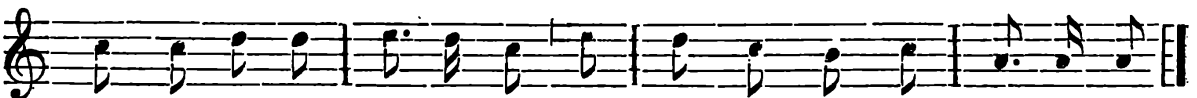
3. Jimi Tobě podáváme, - dobrý Pane náš, - vše, co jsme, a vše, co máme, - co nám k blahu dáš.

Šteyr.

K Sanctus.



1. Aj, svatý, svatý, svatý Pán, jenž na vý - so - sti přebývá, kdež



od an - dě - lů o - pěván, ctí, slá - vou, mo - cí o - plý - vá.

2. Buď požehnán, jenž přicházíš, - bys s námi na oltáři dlel, - jenž velebou se nebes stkvíš, - bys v chléb je, víno přioděl.

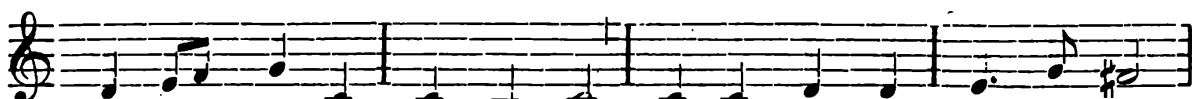
3. Buď požehnán, ó Ježíši! - Tě hodně uvítat nám dej, - a jednou v slávě nejvyšší - Tě věčně velebiti přej!

Šteyr.

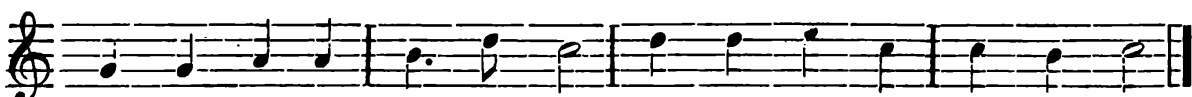
Po pozdvihování.



1. Kořím se Ti s vroucno-stí, Kriste, skrytý v svá-to - sti,



ač Tě o-kem ne - vi - dím, pře-ce, že zde pře - bý-váš,



lesk své slá-vy u - kry-váš, by mne ne - o - sl - nil, vím.

2 Moc a sílu Tvoji znám, - již vše tvoříš, dáváš nám, - můžeš všechno, co jen chceš, - můžeš zase změnit, - co jsi ráčil stvořit, - z lásky se nám věnuješ.

3. Protož, čeho nelze zřít, - nezdráhám se uvěřit : - žes zde s námi přítomen - pode skromnou podobou, - chleba, vína způsobou, - hodný slaven být a ctěn.

4. Tu nám Tvoje dobrota - podává chléb života. - Jemuž nebe nestačí, - s trůnu svého sestupuje, - tělo své nám daruje, - jsa náš pokrm nejsladší.

5. Budiž, Pane, uvítán, - dík Ti budiž vroucí vzdán, - žes k nám přišel na oltář. - abys duši nasýtil, láskou k ctnosti zanítil, - v nebi dáš nám zřít svou tvář.

Šteyr.

K přijímání.



1. Po-chvá-len bu-diž, Pa-ne, Je - zu Kri-ste, Spa-si-te-li jenž - to nás hříš-né z lás-ky svo-jí či-sté kr - ví svou a



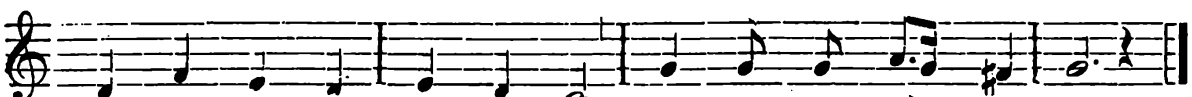
do - bro - ti - vý náš, Ky - rie e lei son !
tě - lem kr - mí - váš !



Za tu mi - lost, jež nám tím dá - na, kte-rou se nám



o - tví - rá ne-bes brá - na, bu - diž, Je - ží - ši, ctěn,



sla-ven, chválen, ve - le-ben ! Ky - rie e lei - son !

2. Uctěno budiž svaté Páně
Tělo, - ježto v srdci lásku vzně-
cuje, - na kříži za nás v smrti
kruté pnělo, - v svátosti nás
obohacuje. - Kyrie atd.

3. Uctěna budiž, Krvi Páně
drahá, - za nás v krutém bolu
cezená, kterou teď naše po

milosti žáha - hojně bývá upo-
kojena! - Kyrie atd.

4. Uctěna budiž obět nejsvě-
tější, - Bohu Otci povždy pře-
milá, - ježto nás chrání pouti na
vezdejší, - by nás v nebe dopro-
vodila. - Kyrie atd.

268. Mše obecná IV.

Kyrie.

L. Holain: Plěsy duchovní.

Svatoj. kanc.



Spěj, du - še, zbožně k vý - ši - ně, kde by - dlí Ho - spo -



din ; zde, u bran je - ho sva - ty - ně, žel upřímně svých



vin. Ó Bo - že, dár - ce mi - lo - sti, nás ne - sud' dle své



pří - sno - sti; smaž četné na - še pro - vi - ny a měj nás o - pět

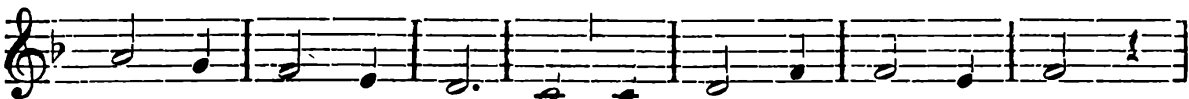


za sy - ny ! Smaž pro - vi - ny a měj nás za sy - ny.

Gloria a).



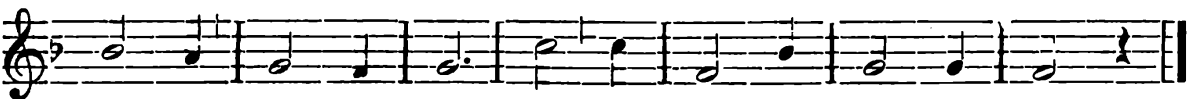
Bo - hu buď čest a slá - va, jenž trů - ní na ne - bi a



bla - hý po - koj dá - vá všem, kdo jej ve - le - bí.



Do - bré chcem vů - le bý - ti a To - bě po - vděč - ní ; ó



Bo - že, rač v nás vlí - ti svůj po - koj po - věč - ný.

Polský nápěv.

Gloria b).



Buď slá - va Bo - hu na ne - bi a po - koj li - du
na ze - mi, jenž v do-brém stá - lé vů - le jest a
své - mu Bo - hu vzdá - vá čest.

Šteyr 1683.

Graduale.)*



1. Velký a moc-ný Bo - že náš, mžikem jenž ves-mír
2. Ob - lo-ha Tvé jest slá-vy stín, ot - ců Tys našich
pro - zí - ráš, ma - je svůj nad che - ru - by stan,
Ho - spo - din ; k To - bě se vzná - šej vša - cá hrud,
o - de všech bu - diž u - ctí - ván.
To - bě čest, chv - la povždy buď.

Svatoj. kanc.

Credo.



Jen Tobě, mocný Tvůrce ne-be, se u po-ko-ře klaníme,
a vy-zná-vá-me pevně, v Tebe že, Bože Otče, vě-říme,
i v Je-zu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou od věčnosti žil a
po-čat z Ducha ze sva-té-ho, se z či-sté Panny na-ro-dil.

Šteyr 1683.

Offertorium.



Zde Ti, Bo - že, ne - se-me svá srd-ce za o-bět;

*) Viz Graduale I. mše obecné na str. 597.



bá-zní však se tře-se-me, neb jde nám na pa - mět, že
mno - hý-mi je hříchy ta o-bět zka - le - na; nuž,
zbav ji na-jmě pý - chy, ať je Ti mi - le - na.

Svatoj. kanc.

Sanctus.

Svatoj. kanc.



„Aj, svatý, svatý, sva - tý je Bůh náš, Hospo-din!“ Tak
sva-tou lá-skou ja - tý Ti pě - je Se - ra - fín. Tvé
di-vy, svě - ta Krá - li, vše hlá - sá stvo - ře ní: kéž
hlas i na - ší chvá - ly jak ne - be šta - nů zní!

Svatoj. kanc.

Benedictus.

Svatoj. kanc.



Ó schyl se, Bo - že, té - to chví - le a posvěť nás svou
Tvůj Syn se v o - bět dá - vá mi - le zde za nás To - bě
mi - lo - stí, Zde du-chov ní se stra - va tvo - ří,
v svá - to - sti. - by člo-věk věč-ně o-stal živ, zde vů-kol an - dě-
lé se ko - ří; kdo pojme vel - ký ten - to div?

Šteyr.

Agnus Dei.

Šteyr.



Hle, Je-žíš do-ko-ná-vá, Pán svě-ta v bolech pní, lká,
bledne, Du-cha vzdá-vá, krev ce - dí po-sled - ní. Ach,
Be - rá-nek náš ti-chý sám se-be v o - bět dal, by,
shladiv svě - ta hří-chy, nám spá - su vy - jed - nal.

Šteyr.

Communio.

Šteyr.



Jak Te-be po-do-sí-ci? Jsem hříchem zo - ha - ven. Ó
rač jen slo - vo ří - ci, a bu - du u-zdra - ven; Ty
cho - ti du - še mo - jí, má tou - ho nej-slad - ší! Ó
nechť mne s Te-bou spo - jí Tvá lá-ska nej-blaž - ší!

Ite, missa est.



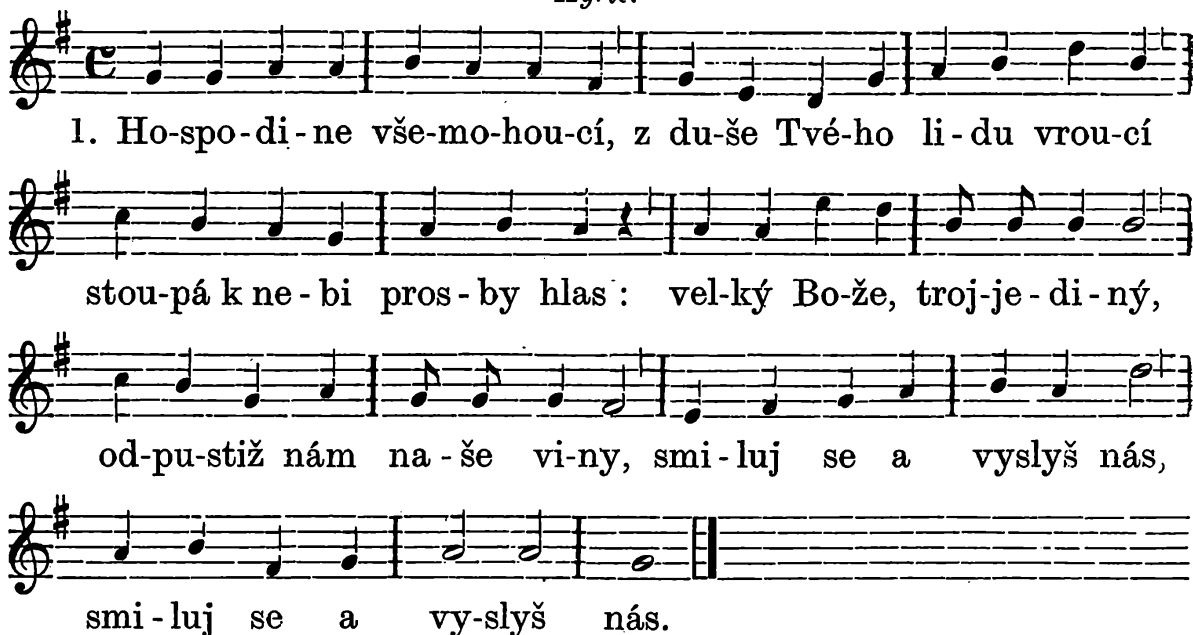
Rač, Bo-že, po-že - hna - ti své věr-né ro - di-ně, rač
o - chra-nu jí dá - ti, ať ži - je v ne-vi - ně. Až
jednou v soten do-bě nás od-tud po - vo - láš, pak
při-jmi du - ši k so - bě, ó do-brý Bo - že náš!

269. Píseň mešní obecná V.

Slova Vl. Št.

Hudba J. Charvátka 1905.

Kyrie.



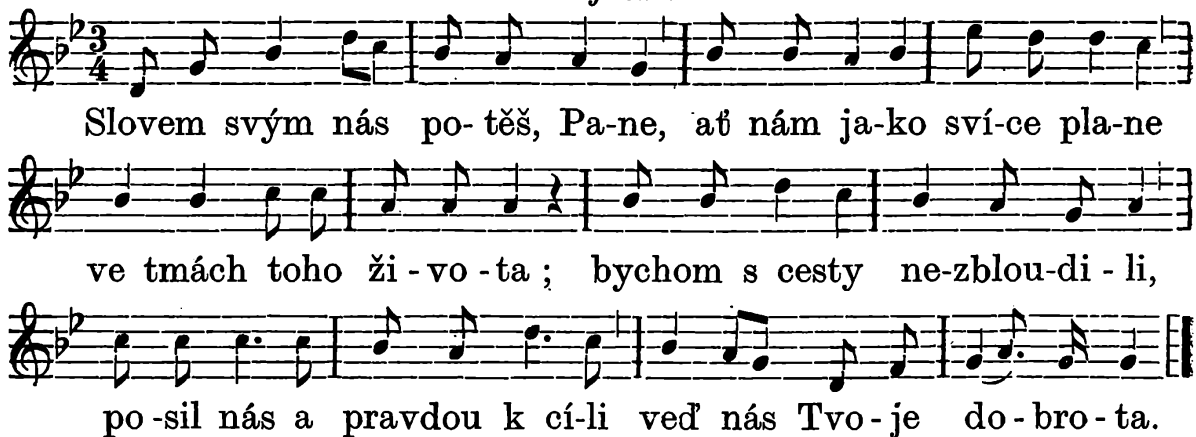
1. Ho-spo-di-ne vše-mo-hou-cí, z du-še Tvé-ho li-du vrou-cí
stou-pá k ne-bi pros-by hlas: vel-ký Bo-že, troj-je-di-ný,
od-pu-stiž nám na-še vi-ny, smi-luj se a vyslyš nás,
smi-luj se a vy-slyš nás.

Gloria.



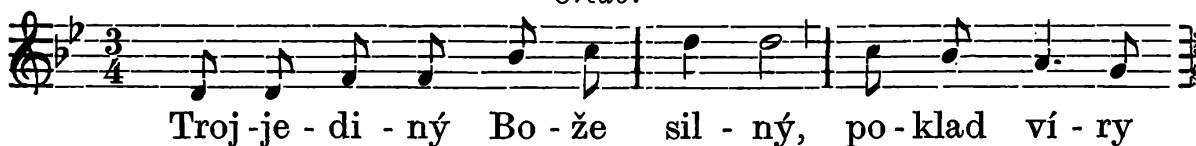
Sláva Bo-hu na vý-so-sti buď, jak by-la od věč-no-sti,
a mír li-du na ze-mi. Te-be, Pa-ne, ve-le - bí-me,
dí-ky vroucné pro-ná-ší-me s tvo-ry svě-ta se vše-mi.

Evangelium.



Slovem svým nás po-těš, Pa-ne, ať nám ja-ko sví-ce pla-ne
ve tmách toho ži-vo-ta; bychom s cesty ne-zblou-di-li,
po-sil nás a pravdou k cí-li veď nás Tvo-je do-bro-ta.

Credo.



Troj-je-di-ný Bo-že sil-ný, po-klad ví-ry



ne - o-myl-ný rá - čil jsi nám svě - ři - ti. Če - mu u - číš
cír - kví svo - jí, co nás věč - ně s Te - bou po - jí,
dejž nám pevně vě - ři - ti, dejž nám pevně vě - ři - ti.

Offertorium.



Z darů Tvých, ó Bo - že věč - ný, po - dá - vá Ti národ vděčný
chléb a ví - no k o - bě - ti; přij - mi je, a mi - lost Tvo - je
káž i na - še práce, bo - je v o - bět lá - sky po - svě - tí.

Sanctus.



Vzhůru srdce! Dí - ky vzdejme! Svatý, svatý, svatý pějme!
Po - kor - ně svou skloňme tvář. Po - žeh - na - ný, an při - chá - zí,
an - dě - lů sbor do - pro - vá - zí Spa - si - te - le na ol - tář,
Spa - si te - le na ol - tář.

Benedictus.



1. Vítej, ví - tej, Po - žeh - na - ný, Be - rán - ku Ty za nás da - ný
v obět lá - sky nej - vyš - ší: s nebe se - stou - pil jsi ní - že,



po-slu-šen až k smr-ti kří-že; ví-tej, ví-tej, Je - ží - ši,
ví - tej, ví - tej, Je - ží - ši !

2. Chleba, vína ve způsobě - na cestu chlebe, - k nadpozem-
přítomen jsi v této době, za ským výšinám, [: vítej, vítej,
pokrm se dáváš nám; - manno, Ježíši ! :]
na poušť spadlá s nebe, - andělský

Přijímání.



Je - zu Kriste ve svá-to-sti, blažen, kdo Tě, nebes ho - sti,
hodně smí dnes přijmouti; ví - ru v nás rač u - tvr-di - ti,
v na-dě - ji nás po-sil-ni - ti, lás-ce ne-dej has-nou-ti,
lás - ce ne - dej has-nou - ti.

Závěrek.



Žeh-nej, Bo-že, li-du svému, ve jménu Tvém přítomnému,
žehnej církvi, ot-či-ně; dejž, ať Tvoje čest a slá - va
ší - ři - ti se ne - u - stá - vá po vší lid - ské ro - di - ně,
po vší lid ské ro - di - ně.

270. A. Slavná mše obecná VI.

Složil Norbert Hauner z Herrnhutsce) (1743—1827).*

(Dříve : V duchu; v pravdě se klaníme. — III. normální mše.)

Kyrie.



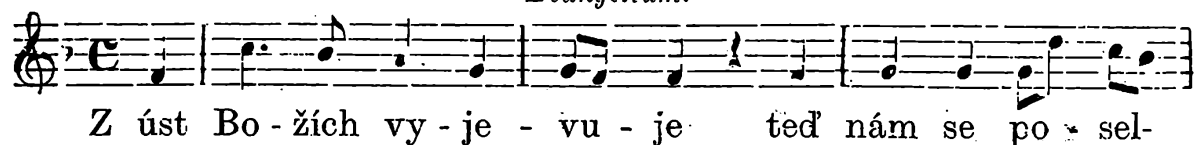
Zde v zkrou-še-no-sti pa-dá-me, ó Bo-že, před Tvou
svá srd-ce k Tobě zdvi-há-me a o - či - na ol-
tvář ; hled tvá - ři na nás mi - lost-nou
tář ; a od-pušť vi - nu spá - cha-nou,
svých tvo-rů o pa - trov-ní-ku, nás ne-za - mí - tej,
hříš-ní-ků, nás hříš-ní-ků, nás bídnych hříš-ní-ků.

Gloria.



Buď Bo-hu na vý so - sti zpěv chvá - lý zvuč - ný
vzdán, a mi - lov-ní-kům etno-sti zde sva - tý po - koj
prán ; tak Tvá, ó Pa - nov - ní-ku ! čest ne-be pro-bí-
há, tak zvuk se našich dí - ků kraj svě - ta roz - lí-
há, kraj svě ta roz lí há.

Evangelium.



Z úst Bo - žích vy - je - vu - je teď nám se po - sel-

*) Omylem se připisovala skladba ta Michalu Haydnovi. — Budiž přednost dávána našim mším č. 265—269.



ství, jímž pra-vá u - tvr - zu - je se ví - ra kře-sťan-
ství. Kéž nikdy ne-pod - dá - me se zlé - mu u - če-
ní, kéž šťastně o - do - lá - me všech blu - dů vábení, všech
blu - dů vá - be - ní.

Credo.

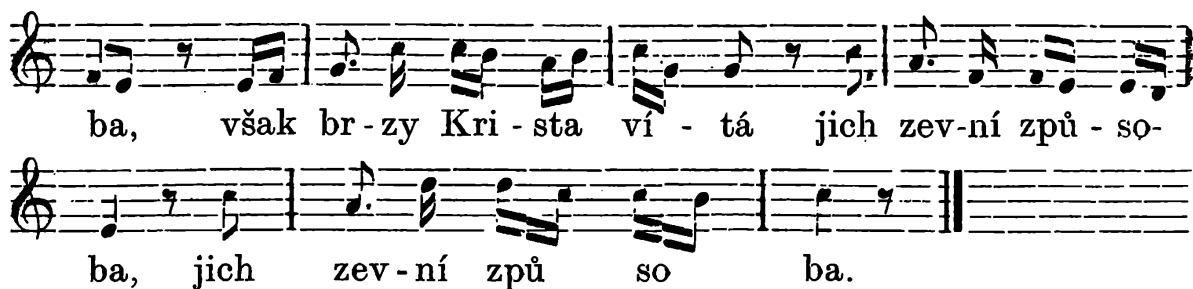


Zde, všemohoucí Tvůrce ne-be a ze-mě, se Ti klaní-
me ; zde ni-ce v prachu le - žíc, v Te-be, ó Bo - že Ot - če !
vě - ři-me, i v Syna z Panny zro - ze - né - ho, nás hříšných
Vy - ku - pi - te - le, též v Ducha v darech přeho - j - né - ho,
všech mrt - vých ob - ži vi te le.

Offertorium.



1. Rač z rukou kně - ze vzí - ti tu o - bět po - kor-
nou; nech la-ska - vé ji bý - ti nám z hříchů vý-pla-
tou. Jen chléb a ví - no ský - tá Ti na - še chu - do-



2 Tím darem usmířený - buď vzav na se tíži vin, - sám sebe
Soudcem laskavým, jak Otec nelitoval, - [: Tvůj rozmilý jest
uprošený - nám odpusť, dítkám Syn. :]
svým. - Jenž se Ti obětoval,

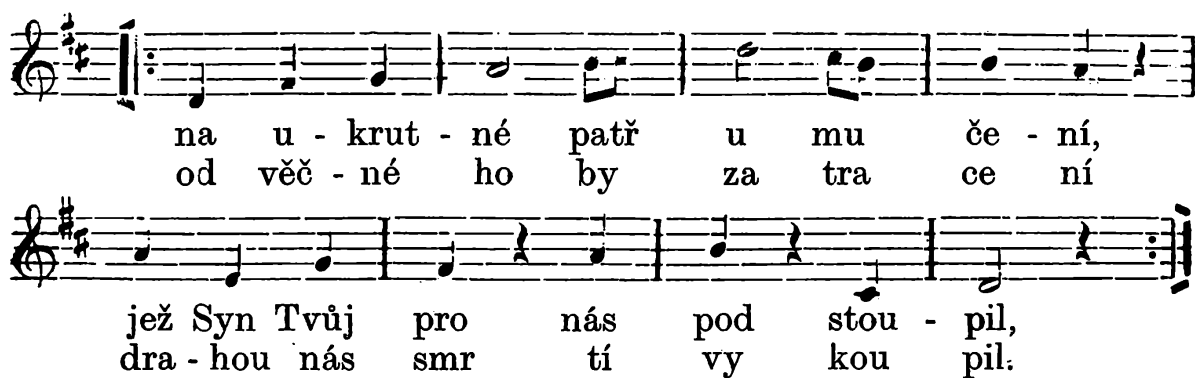
Sanctus.



2 Ba, s kůry andělskými - vejme. - Hosanna, všemohoucí! -
hlas spojíc, plesejme, - a srdci buď Tobě na nebi, - a díky naše
radostnými - čest Tobě zpí - vroucí [: ať Tě zde velebí. :]

Benedictus.





na u - krut - né patř u mu če - ní,
od věč - né ho by za tra ce ní

jež Syn Tvůj pro nás pod stou - pil,
dra - hou nás smr tí vy kou pil.

Agnus Dei.



Hle! Je - žíš do - ko - ná - vá, náš přítel s lotry pní; lká,
bledne, Ducha vzdává, krev ce - dí po - sled - ní. Ach! Be - rá -
nek ten ti - chý krev vlast - ní za nás dal, by
vše - ho svě - ta hří - chy sám la - skav, sám la - skav, sám
la - skav na se vzal.

Communio.



Jak smím jít k sto - lu Tvé - mu, jak smím jít k sto - lu
Tvé - mu, jsa hříchem zo - ha - ven? Rci slovem nemoc -
né - mu, rci slo - vem ne - moc - né - mu, a bu - du u - zdra -
ven. Mé srdce tužbou ho - ří být nyní schránkou
Tvou, když věr - ně duch se ko - ří, když věr - ně duch se



Ite, missa est.



270. B. Mešní píseň obecná*) VII.

Překlad J. P. 1907.

Hudba Fr. Schuberta.

Kyrie.

1. Kam obrátím se v žalu,
 - když slza z oka kane, -
 i nadšením když plane - mé srdce
 ve štěstí? - Jen k Tobě, Otče
 dobrý, - jdu v radosti i strasti, -
 Tyť skýtáš srdci slasti - a hojíš
 bolesti.

2. Můj Otče dobrotivý, - bych
 neměl mítí Tebe, - co země mi,
 co nebe? - Jen smutná pustina!
 - Ty řídíš moje kroky, - bych
 došel svého cíle, - kde otvírá se
 mile mi sladká otčina.

*) Na zvláštní žádost byla tato mše přeložena a zařazena. Hudbu nalezneš v Mühlbergerově „Lobet den Herrn“. — Budiž přednost dáována našim č. 265—269.

3. Jak smím však přijít k Tobě? - Tvé oko v srdce vniká, - a vina převeliká - je hříchem zraňuje. - Přec s dětskou důvěrností - se k Tobě, Otče, vinu, - neb všech mne hříchu stínů Tvá milost zbavuje.

4. Zní sladce slovo Tvoje : - „Žal koho a strach tíží, - nechť ke mně jen se blíží, - jej v bolu občerstvím!“ - Jak plesám, s Tebou smířen, Tvé lásky rosou svlažen, a ve prach klesám blažen zde před Bohem teď svým.

Gloria.

1. Sláva, sláva buď na nebi Bohu! - hlaholí v nebesích andělů sbor. - Sláva, sláva buď na nebi Bohu! - pěje i člověk, jenž zemský je tvor. - Dílo Tvé vidím a jímá mne žas, - proto teď s anděly pozvedám hlas : Sláva buď na nebi Bohu!

2. Sláva, sláva buď na nebi Bohu! - zvěstuje oku hvězd zářící pluk. - Sláva, sláva buď na nebi Bohu! - šepotá vánek a moře hřmí hluk. - Nesčetných tvorů všech nezměrný šik - jásavě pěje mu nadšený dík : Sláva buď na nebi Bohu!

Evangelium a Crèdo

1. Když beze tvaru stvoření - se v zmatku temnělo, - tu, Pane, svaté slovo Tvé : - „Buď světlo!“ zaznělo. - Tu světlo jasné zaplálo, - vše v ladu ožívá - a ve všech světa končinách - [: dík Tobě zaznívá. :]

2 Tma mysl lidskou tísnila, - blud jal ji v okovy, - i přišel božský Spasitel, - den v duši obnoví. - A jasný pravdy paprsek - všem z něho zasvítá, jenž nový život vzněcuje, [: v čest Bohu rozkvítá. :]

3. Než výstrahou zní Boží ret : - „Ne jenom věriti jest třeba k spáse, ale též mou vůli činiti!“ - Nuž, Bože, víru upevni, - dej lásce posily, - Tvé bychom svaté rozkazy - vždy věrně plnili.

4. Dej síly nám a odvahy Tvou cestu nejen zřít, - též Spasitele v šlépějích - vždy ctností věrně jít. Tvé pravdy věčné blahá zář - nás naplň radostí, - Tvá milost v nebe uveď nás - a v slávě uhosti !

Offertorium.

1. Tys dal mi, dobrý Pane, žití, - Tys dal mi světlo pravdy své. - Čím mohu Tobě odplatiti? - [: Jen dík vzdát mohu lásce Tvé. :]

2. A nechceš za vši lásku svoji, - než abych též Tě miloval, - a

v lásky k Tobě svatém zdroji - [: jsi nejvyšší mi blaho dal. :]

3. Sám sebe, Pane, obětuji, žal všechn svůj i všechnu slast; - je v obět se Ti osměluji - [: zde s Kristem na oltář Tvůj klást. :]

Sanctus.

1. Svatý, svatý, svatý, svatý Bůh jest Pán, - svatý, svatý, svatý, budiž uctíván! - Trvá bez počátku, vždy a všude byl, - věčně všemu vládne, všechno vytvořil.

2. Svatý, svatý, svatý, svatý Bůh jest Pán, - svatý, svatý, svatý budiž uctíván! - Sílu jeho hlásá širý světa stan, - svatý, svatý, svatý, budiž uctíván!

Po pozdvihování.

1. Svě tělo, krev jsi apoštolům
- dal při poslední večeři, - řka :
„Vezměte a požívejte, - zde život
máte veškeri“ - Hle! s toužel láskou
přišels nyní - k nám v chlebě,
víně na oltář, - bys duši naši po-
svěcoval - a vedl v slávy věčné
zář. —

2. A v tuto svatou chvíli, Pane,
- dle svého slova s námi dlíš,
teď všechny tužby duše naší - nám
milostivě vyplníš. - Smrt pod-
stoupil jsi za nás v bolu, - zdroj
života's nám otevřel : - dej mi-
lost mi, bych tělo Tvoje - vždy
hodně přijímati směl.

Agnus.

1. Můj Spasiteli, Pane, - Tvůj
požehnaný ret - děl : „Pokoj
můj buď s vámi, - mír, jehož
nedá svět!“ - Ó Beránku Ty
Boží, jenž snímáš světa
hřích, - nám uděl pokoj pravý,
- jenž prýští v nebesích!

2. Bol všechen záhy ztichne -
v Tvém, Pane, pokoji, jenž
srdce rozbouřené - z ran všech-
něch vyhojí. - I radost, již zde
dáváš, - nás blaží hojněji, - jím
byvši posvěcena, - a chutná slad-
čeji. —

3. Kdož předešli nás, Pane, -
v zem míru věčného, - je přijmi
dobrotivě - v stan blaha pra-
vého, nám dej se shledat
s nimi - v Tvé slávy plápolu, -
ať vděčně smíme pěti - díky Tobě
pospolu.

4. Můj Pane, Mistře, Spáso, -
své slovo opětuj, - jež překypuje
láskou : - „Buď s vámi pokoj,
můj!“ - Dej nebeský nám pokoj,
- svět jehož nedává, - jenž milu-
jícím Tebe se jenom dostává.

Konec.

Vyslyšels mé lkání, Pane,
srdce chví se radostí, - do světa
se vracím opět - nesa poklad milo-
sti. - I tam budeš všude se mnou.
- dobrý Otče, v každý čas; - všude

chci Tě slavit, ctíti, - všude slyš
mých proseb hlas: - Uděliž mi po-
žehnání - k všemu mému činění, -
aby všechny moje skutky - [: byly
duši k spasení. :]

272. Hleď, mocný Hospodine.

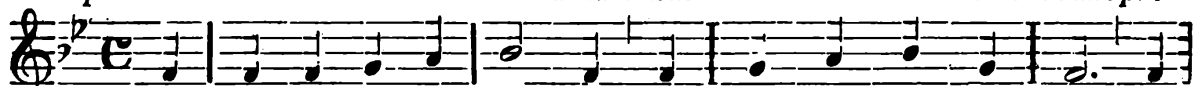
(Prosba o smilování.)

Mešní píseň obecná VIII.

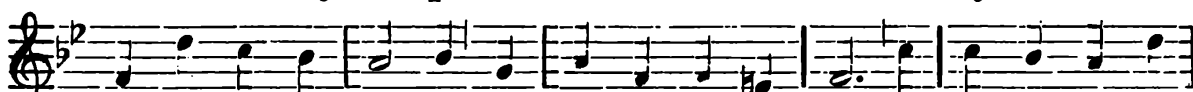
Nápěv u Bečáka č. 41.

Na začátku.

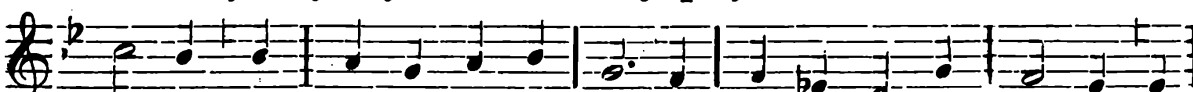
Slova J. Soukopa.



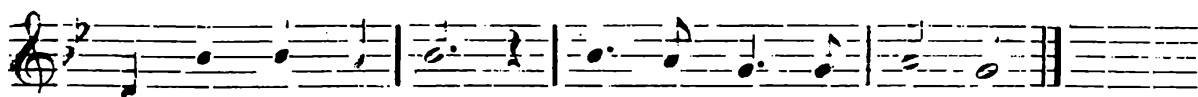
Hleď, moc-ný Hospo-di - ne, hleď do - lů s věčných hor, viz,



ol - tář jas-ný ky-ne a zbož-ný pě-je sbor; ó kéž se té-to



do-by proud zla-tý vy-ro-ní a shla-dí na-še mdloby a



nám Tě na - klo - ní. Ky - ri - e e lei - son !

Gloria. Jak veliký jsi, Pane, -
jak slavné jméno Tvé, dech
Tvůj vším světem vane, - vše
řídíš v moci své ; - i budiž Tobě
vzdána - čest, chvála na věky, -
„Tys věčné spáasy brána“, - zní
vesmír daleký. - Kyrie eleison.

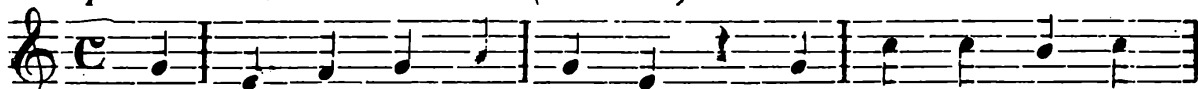
Obětování. Co, Pane, Tobě
dáme - v dar za hřích spáchaný?
- Co nejdražšího máme, jest
Syn Tvůj seslaný; - nuž pro zá-
sluhy Syna - buď nužným hříš-
níkům - dnes odpuštěna vina -
a trest nám bídníkům. - Kyrie
eleison.

Credo. Blesk podstaty své skry-
té - Bůh věrou zjevil nám, - an
svět tmy věkovité - Syn Boží
sprostil sám; - onť ukázal nám
cestu, - jež k nebi provádí, - kde
dověčnému městu - Pán věčný
vévodí. - Kyrie eleison.

Sanctus. Ó svatý, třikrát svatý
- jsi, Hospodine náš, - jenž z mi-
lostí svých zlatý - proud na nás
vyléváš. - Ó přijdiž, jasný Pane,
- přijď dolů s nebe sám, - ať
spása se nám stane, - přijď v duši
našich chrám. Kyrie eleison.

Po pozdvihování.

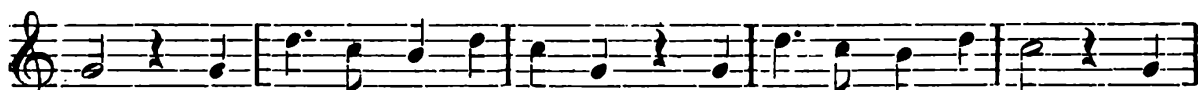
Nápěv II. od Jindř. Strniště sen. (z Třebíče).



Hle, již k nám s nebe sstou-pil Syn Bo - ží na ol-



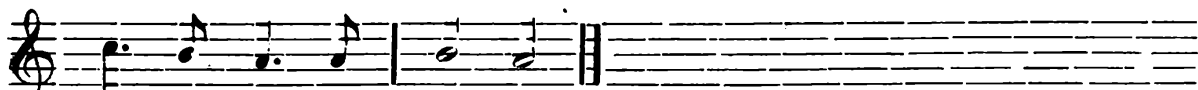
tář, On, jenž nás kr - ví kou-pil, v chléb skrý - vá božskou



tvář ; chce bý - ti na-ším hostem, nuž srdce chystejme a



za - svěť-me se ctnostem, „přijď, Pa-ne !“ vzdychejme.



Ky - ri - e e lei - son !

K přijímání. Ó vítej, Jezu Kri-
ste, - již Tebe objímám, - stvoř
ve mně srdce čisté, - ať v ctno-
stech prospívám; - sil mne svou
krví, tělem, - bych víru zacho-
val - a s hříchem, nepřitelem -
boj dobrý bojoval. - Kyrie eleison.

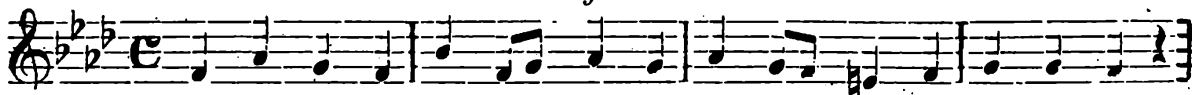
Ke konci. Již obět dokonalá -
se vznesla k výšinám, - a milost
neskonalá - se snížila dnes k nám;
- nuž spějme k povolání, - kam
nám Bůh pokyne, - ať kdysi po
skonání - mzda nás všech ne-
mine. - Kyrie eleison.

273. A. My, Tvé dítky, v zkroušenosti.*)

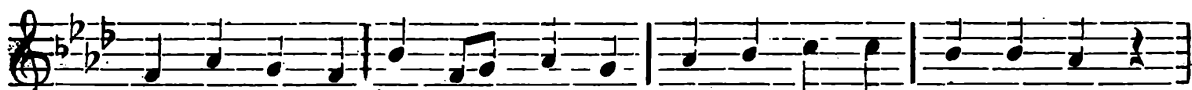
Mešní píseň obecná č. IX.

Slova u Bcčáka č. 58. — Hudba L. Holaina v Plesích duch.

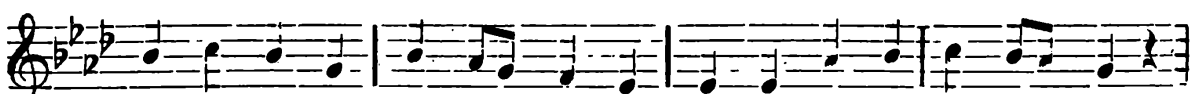
Kyrie.



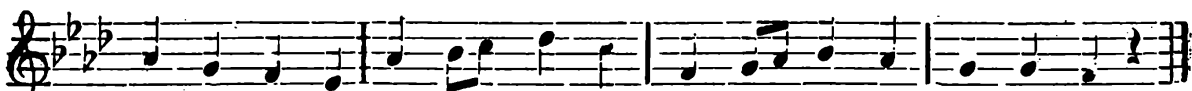
My, Tvé dítky, v zkroušenosti, Bože, v chrám Tvůj vstupujem',



ce-lé srd-ce s u-přím-no-stí To-bě, Ot-če, vě-nu-jem';

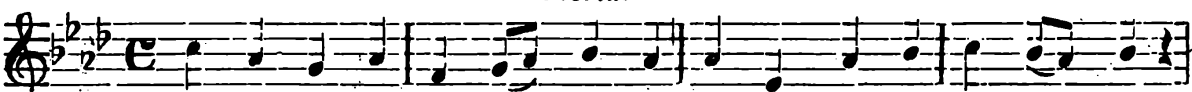


o-no si-ce ne-ní či-sté, čehož vroucně že-lí-me,

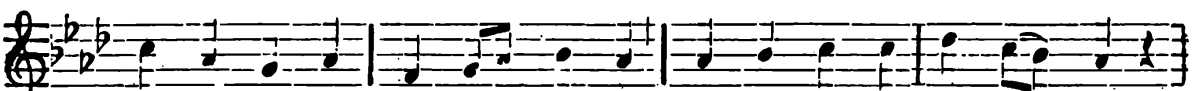


avšak ta-ké v Tvoje ji-sté smi-lo-vá-ní vě-ří-me.

Gloria.



„Sláva Bo-hu na vý-so-sti!“ Takto hlasem an-dě-lů



pě-jí sva-tou ve-se-lo-stí ústa věrných cti-te-lů;



ne-boť s trůnu ne-be-ské-ho smí-ře-ní k nám sstupuje,



jež-to vše-ho ne-či-sté-ho srd-ce na-še zba-vu-je.

Ke Graduale nápěv jako na „Gloria“.

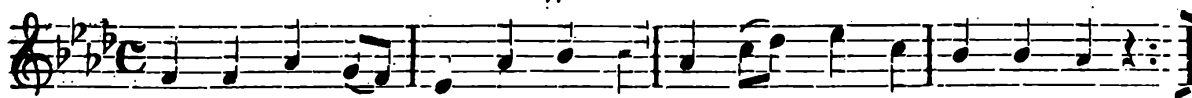
Graduale. Zdvihněme teď zraku svítí, - v duši víru rozžihá, - káže
svého, - slunce pravdy vychází, - cestou pravdy jíti, - mysl k Bohu
mračno bludu z plačtivého - údolí pozdvihá.
již odchází. - Slunce to nám stále

Ke Credo nápěv jako na „Kyrie“.

Credo. K víře slova zjeveného ji truí prázdnota, - hvězdy víry
utéci se snažíme, - rozumu již k spáse vodí v bludných ce-
ochablého - nestatečnost cítíme. stách života.
- Víra blaho v duši plodí, - když

*) Na konci této písně je nápěv jiný, starší, pro píseň celou.

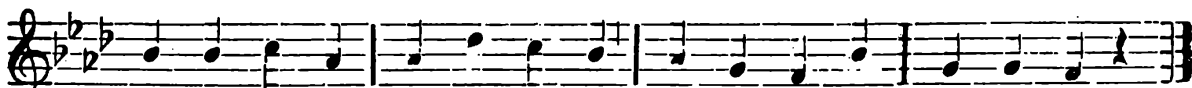
Offertorium.



Ot - če ne-be-ský! v té době chleba, ví-na k o-bě-ti,
kterou dí-t-ky ne-sou To-bě, mi-lost - ně rač hle-dě-ti.



By pak s větší lí-bez-no-stí v ne - bes po - vznes - la se chrám,



odpouštíme s u-přím-no-stí ka-ždé-mu, kdo křivdí nám.

K Sanctus nářev jako na „Gloria“.

<i>Sanctus.</i> K Bohu milostnému	u podnože - nebešťanů tvorové -
spějme - na perutích zbožnosti, -	koří se Ti, velký Bože, - a zde
„svatý, svatý, svatý“ pějme	zemští tvorové.
v ušlechtilé radosti! - Tvého trůnu	

Po pozdvihování nářev jako na „Kyrie“.

<i>Po pozdvihování.</i> Dobrý Bože!	nouti smyslem Tebe - arci nedo-
s trůnu svého - ráčil jsi se snížit,	stačíme; - pročez pokořiti sebe -
- ve způsobách posvátného -	zázraku se snažíme.
chleba, vína zjevíti. Postih-	

K Beránku nářev jako na „Offertorium“.

<i>K Beránku.</i> Boží Beránku,	s ochotností - viny slabých dítek
jenž snímáš - hříchy světa celého,	svých, - jež se v pravé zkrouše-
- kajícíka v milost jímáš - srdce	nosti - snaží hořce káti z nich.
z přelaskavého, sejmi také	

K přijímání nářev jako na „Gloria“.

<i>K přijímání.</i> Nelze vysloviti	s námi bez ustání, - Bože! v této
žádost, - s níž se Tobě blížíme; -	časnosti, - též se nám dej v po-
s Tebou, jenž jsi naše radost, -	žívání - u věčné kdys radosti.
spojení být toužíme. Budiž	

Ke konci nářev jako na „Kyrie“.

<i>Ke konci.</i> Pobožnost svou sko-	Tvoje požehnání - v dobrém za-
náváme - s nejvřelejší vděčností,	chovati nás, - bychom cest Tvých
- a že dobrotu Tvou známe, -	bez klesání - ostříhali každý čas.
prosíme Tě s vroucností: - Račiž	

273. B. My, Tvé dítky, v zkroušenosti.*)

Nářev starší dle Bečáka č. 58.



My, Tvé dítky, v zkroušenosti, Bože, v chrám Tvůj vs upu-

*) Poslední verš každé sloky se opakuje, aby stačila na nářev.



jem', ce-lé srd-ce s u-přím-no-stí To-bě, Ot-če, vě-nu-
jem'; o - no si - ce ne-ní či-sté, čehož vroucně že-lí-
me, avšak také v Tvoje ji-sté smi-lo-vá-ní vě-ří-
me, v smi - lo vá ní vě ří - me.

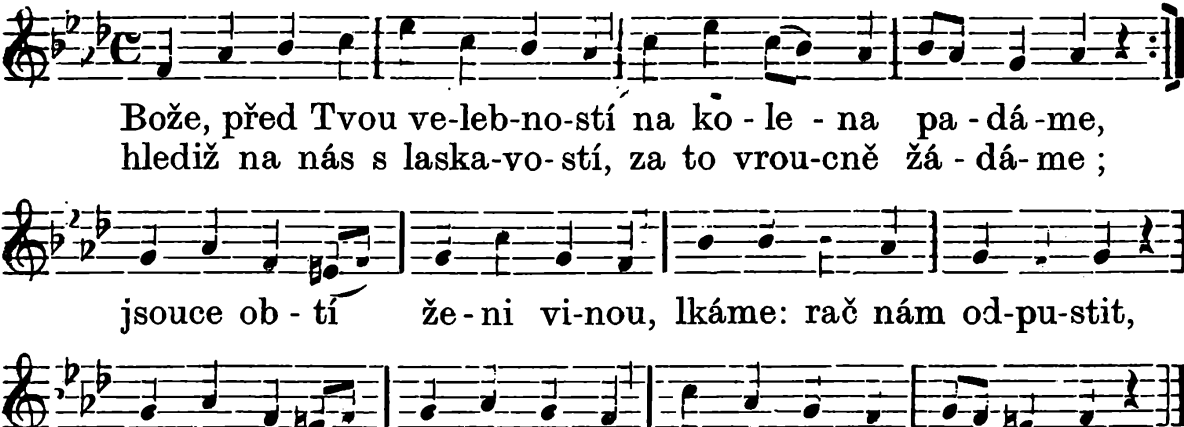
274. A. Bože, před Tvou velebností.

Mešní píseň obecná č. X.

Kanc. Svatoj. č. 852.

Kyrie.

Plesy duch. č. 37.



Bože, před Tvou ve-leb-no-stí na kò - le - na pa - dá-me,
hledíš na nás s laska-vo-stí, za to vrou-cně žá - dá-me ;
jsouce ob - tí že-ni vi-nou, lkáme: rač nám od-pu-stit,
nechať du-še ne - za-hy-nou, Kriste! rač je o - či - stit.

Gloria. Sláva na výsosti Tobě,
- věčný Králi, Bože náš! - Pokoj
budiž v každé době - nám, jež
za své dítky máš. Tvorstvo
světa veškerého - zpívej Tobě
čest a dík, - že jsi poslal Syna
svého, - jenžto náš je prostředník.

Graduale. Slovo Páně osvě-
cuje - k nebes vlasti cestu nám;
- kdo je plní, následuje - Krista
v jeho věčný chrám. - Učiň srdce
naše čisté, - ať je půdou úrod-
nou; - svému semeni dej, Kriste,
- vznik a vláhu příhodnou.

Credo. Vžívám, věčný Otče,
Tebe, - vůle Tvá svět stvořila, -

milý Syn Tvůj přišel s nebe, -
Panna ctná jej zrodila; - svatý
Duch nás v ctnosti sílí, - potěšuje
v úzkosti, - k blahému nás vede
cíli, - k věkověčné radosti.

Offertorium. 1. Přijmi obět či-
stou, Pane, dej, ať jest nám
k spasení; - přijmi dary věno-
vané, - jež Tvé slovo promění -
v tělo, ve krev Syna Tvého, -
jak sám zřejmě vyslovil, - obět
tu dle řádu svého - slavnostně
když stanovil.

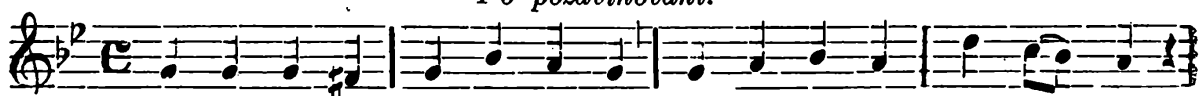
2. S těmi dary věnujeme - Tobě
svoje myšlení, - dle Tvé vůle řídit
chceme - všelike své činění. -

Přijmi naše práce, statky, - vše,
čím každý z nás je živ, - radosti
a nedostatky ; - shlédni k nám,
buď milostiv !

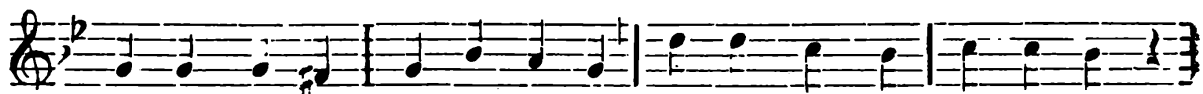
Sanctus. „Svatý, svatý, věčně
svatý Hospodin, náš Pán a

Bůh!“ Takto zbožnou láskou
vzňatý - zpívej Tobě každý duch.
- Plná jsou Tvé velebnosti, -
Bože, zem i nebesa, - všaký tvor
ať s uctivostí - „Hosanna Ti za-
plesá.

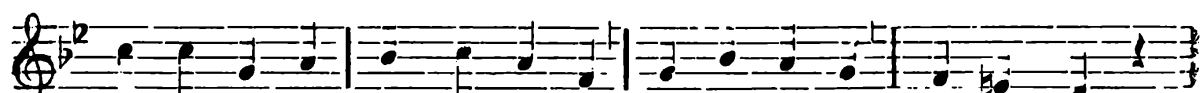
Po pozdvihování.



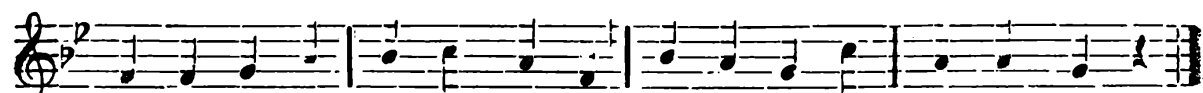
Che - ru - bí - ni, se - ra - fí - ni, do - lů s ne - be sstu - puj - te,



ja - ko v nebes jas - né sí - ni s námi se zde ra - duj - te.



Vězte, že již k nám se blí - ží ne - be - ské - ho Ot - ce Syn,



jenžto na bo - lest - ném kří - ži shla - dil trěsty na - šich vin.

K přijímání. 1. Ježíši, můj
vzácný hoste, - v srdci mém
chceš stánek mít; - rei, ať hříchů
všech je prosté, - důstojný ať je
Tvůj byt. - V Tebe věřím, v Tebe
doufám, - Tebe vroucně miluji, -
hříchy svoje oplakávám - a jich
žalně lituji.

2. Vítej, hoste ušlechtilý, - Je-
žíši můj žádoucí, - oblib sobě
v srdci milý - stánek láskou pla-

noucí. - Rajské blaho, samo nebe
- vchází v mého srdce chrám, -
když, ó Jezu, hodně Tebe - ve
svátosti přijímám.

Ke konci. Hojná rosa s nebe
spadla - předůstojnou obětí, - již
se duše hříchem zvadlá - opět
Bohu zasvětil. - Ano, Tvoji chceme
býti, - jenž jsi věčná dobrota; -
dej nám jednou šťastně vjíti -
do věčného života.

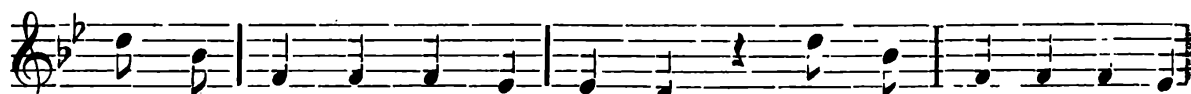
274. B. Bože, před Tvou velebností.

Zdlouha a vážně.

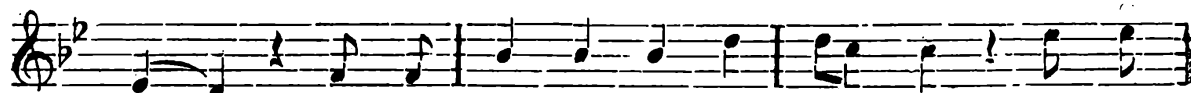
Starší nápěv.



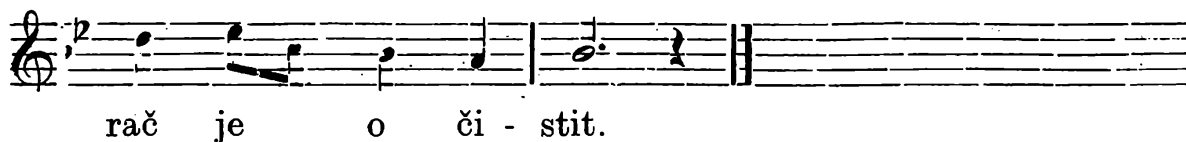
Bože, před Tvou ve - leb - no - stí na ko - le - na pa - dá - me ;
hle - diž na nás s la - ska - vo - stí, za to vroucně žá - dá - me ;



jsou - ce ob - tí - že - ni vi - nou, lká - me: rač nám od - pu -



stit, ne - chať du - še ne - za hy - nou, Kri - ste,



275. (I.) Pobožnost ke mši svaté, v níž střídá se modlitba se zpěvem.*)

Modlitba: Confiteor.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - blahoslavené Marii vždy Panně, - blahoslavenému Michaeli archandělu, - blahoslavenému Janu Křtiteli, - svatým apoštolům Petru a Pavlovi, - všem svatým - a tobě, otče, - že jsem zhřešil velmi - (*bije se třikrát v prsa*) svou vinou, - svou vinou, - svou největší vinou. - Proto prosím blahoslavenou Marii vždy Pannu, - blahoslaveného Michaela archanděla, - blahoslaveného Jana Křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté - a tebe, otče, - orodujte za mne u Pána Boha našeho.

Prominutí, - rozhřešení a odpuštění hříchů našich - uděliž nám všemohoucí, milosrdný Hospodin. Amen.

Zpěv: Začíná se konat obět čistá.

Mešní píseň obecná č. XI.

(Dříve: Začíná se konat pravá obět.)

Slova upravil J. P.

Hudba B. Pátka.

Kyrie.



2. Smilování věčné, - Otče, Tvoje větší jest než všechny - hříchy moje. - Ó kéž splyne - na nás vinné, - otevře nám Tvoji - lásky zdroje!

Gloria. Sláva budiž Bohu - na výsosti! Kéž mír, pokoj milý - srdce hostí - všeho lidu, - který v klidu - sloužití mu touží - s upřímností.

Graduale. Slovo Tvoje v církvi pravdou plane, - mír a štěstí z něho - v srdce vane. - Kéž nám svítí - cestou žití, - dovede nás v nebe - k Tobě, Pane!

Credo. Věřím v Tebe, Bože - svrchovaný, - taji tajů umem - nezbadaný! - Posvěcuješ, - oblažuješ, - uvádíš nás věrou - v blaha stany.

*) XVI. konstituce I. brněnské diecesní synody (viz Acta Cur. Epp. Brun. 1910-I., str. 5 a 6), doporučuje pro děti (při školní mši svaté) pobožnosti, v nichž se střídá modlitba se zpěvem. Modlitby ať konají děti společně, sborově. Dospělí ať se připojí k dětem.

Při tom nadále zůstane zvyk, aby se jen zpívalo. Budou se tedy oba způsoby střídati. Dále nařizuje táž konstituce synodální, aby děti jednou v týdnu modlily se růženec (jenž s litaníi loretskou nařízen byl r. 1883 od sv. Otce Lva XIII. pro celý říjen). Růženec ať se děti modlí společně dvěma sbory.

Modlitba: K obětování chleba.

Přijmi, svatý Otče, - všemohoucí, věčný Bože, - tuto neposkvrněnou obět, - kterou já, - nehodný služebník Tvůj, - přináším Tobě, Bohu svému živému a pravému, za nesčetné hříchy a urážky a nedbalosti své, - za všechny přítomné, - avšak i za všechny věrné křesťany, - živé i zemřelé : - aby mše i jim prospěla ke spasení - do života věčného. Amen.

K obětování vína.

Obětujeme Tobě, Pane, kalich spasení, - Tvou vzývající dobrotivost: - aby před tváří božské velebnosti Tvé za naši a celého světa spásu - s vůní líbeznou se vznesl. Amen.

Nad chlebem i vínem.

Přijmi, svatá Trojice, tuto obět, - kterou Tobě přinášíme - na památku umučení, - z mrtvých vstání a nanebevstoupení Ježíše Krista, - Pána našeho : - a ke cti blahoslavené Marie vždy Panny - a blahoslaveného Jana Křtitele - a svatých apoštolů Petra a Pavla a těch tu*) a všech svatých : aby jim sloužila ke cti, - nám pak ke spáse : - a oni za nás se přimlouvati ráčili na nebesích, - jejichž památku konáme na zemi. - Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Zpěv :

K obětování. 1. Chléb a víno Tobě - co se děje, - všechno spěje - od nehodných dětí - k Tvoji slávě.
předkládáme, - s nimi obětujem - vše, ných dětí - k Tvoji slávě.
co máme : - srdce svoje - v ruce Tvoje, *Sanctus.* „Svatý, svatý, svatý!“ -
- Otče dobrotivý, - podáváme. slavně pěj - sbory, jež se v nebi - slávou
2. Rač je od nás přijmout - shovívavě, - milosti své přej nám - přelaskavě; skvějí. Dárce spásy, - naše hlasy -
s nimi zpěvem chvály - k Tobě spějí.

Modlitba při pozdvihování svaté hostie.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.
Ježíši, Tobě jsem živ !
Ježíši, Tobě umírám !
Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý ! Amen.
Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.
Pozdraveno budiž pravé tělo Ježíše Krista, - které za mne na kříži obětováno bylo! - V nejhlubší pokoře klaním se Tobě!

Při pozdvihování kalicha.

Ve jménu Otce . . .
Ježíši, smiluj se nade mnou !
Ježíši, slituj se nade mnou !
Ježíši, odpusť mi hříchy mé ! Amen.
Ve jménu Otce . . .
Pozdravena budiž předrahá Krví Ježíše Krista, - která za mne na kříži vylita byla! - V nejhlubší pokoře klaním se Tobě !

Další modlitba po pozdvihování.

A proto pamětlivi jsouce, Pane, my služebníci Tvoji, - ale i lid Tvůj svatý, téhož Krista, Syna Tvého, Pána našeho - tak

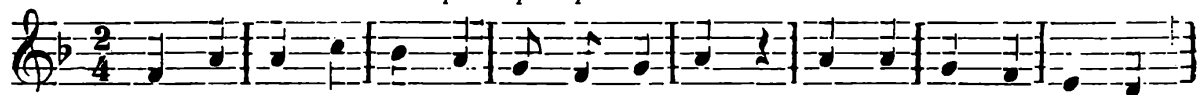
*) Svatých, jejichž obrazy a ostatky jsou na oltáři.

blahého umučení, - neméně i z mrtvých vstání, ale i na nebesa slavného vstoupení : - obětujeme přejasně velebnosti Tvé - z Tvých darů a uštědření - obět čistou, obět svatou, - obět neposkvřenou, - chléb svatý života věčného - a kalich spasení ustavičného.

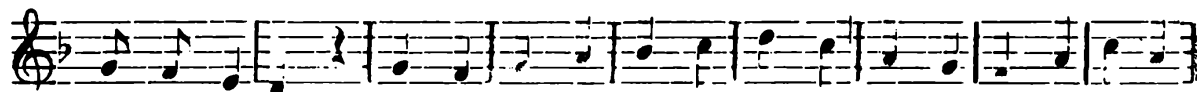
Na kteréž milostnou a jasnou tváří pohlédnouti račiž - a je sobě oblíbiti, - jakož jsi sobě oblíbiti ráčil - dary sluhy svého spravedlivého Abela - a obět arciotce našeho Abrahama, - i kterou Ti přinesl nejvyšší kněz Tvůj Melchisedech, svatou žertvu, - neposkvřenou obět.

Pokorně Tě žádáme, všemohoucí Bože : poruč, aby obět ta přenesena byla - rukama svatého anděla Tvého - na vznešený oltář Tvůj, před obličejem božské velebnosti Tvé, - abychom, kteřížkoliv z této oltářní účasti svatosvaté Syna Tvého tělo a krev přijmeme, - veškerým požehnáním nebeským a milostí byli naplněni. - Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

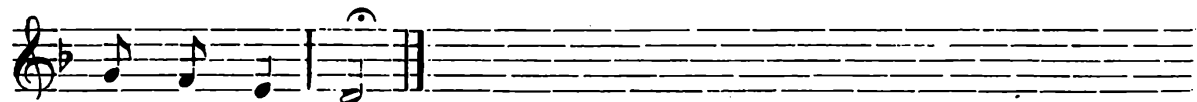
Zpěv po pozdvihování.



1. Na ol - tář jsi sstou-pil, Bo - že věč - ný ! Vlád-ce vše - ho - mí - ra



ne - ko - ne-čný, ve svá - to - sti s u cti-vo - stí zbož-ně Te - be ví - tá



lid Tvůj vděč - ný.

2. Čeho tušit nelze - ve snu smělém, se stalo, - blaho dalo: Pán jde sluhy
- čemu rovno není - v světě celém, - to sytit - vlastním tělem.

Modlitby k Agnus Dei čili Beránku Boží.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl apoštolům svým : „Pokoj zůstavuji vám, - pokoj svůj dávám vám“ : - neohlížej se na hříchy mé, - nýbrž na víru církve své - a ji podle vůle své upokojujati - a jednotiti račiž ; - který žiješ a kraluješ - Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Pane Ježíši Kriste, - Synu Boha živého, - kterýž jsi z vůle Otce, - za spolupůsobení Ducha svatého, - smrtí svou - svět k životu přivedl : - osvobod mne svatosvatým tělem a krví svou - ode všech nepravostí mých a veškerého zla, a učiň, - abych k Tvým vždy lnul rozkazům, - a nedovoluj, - abych od Tebe kdy byl odloučen ; - který s týmž Bohem Otcem a Duchem svatým - žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. Amen.

Přijetí Těla Tvého, Pane Ježíši Kriste, které já nehodný požívati se odvažuji, - nevyjdiž mi na soud a zavržení, - nýbrž pro Tvou dobrotu - prospějž mi k bezpečnosti ducha i těla - a k dosažení léku ; - který žiješ a kraluješ - s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého - po všechny věky věkův. Amen.

Zpěv :

K Agnus. Beránku náš čistý, - touho přední, - ze svátosti na nás - mile shlédni, - posil víru, - uděl míru, - z hříchů, vášní, zloby - k sobě zvedni.

K přijímání. 1. Nejsem, Pane, hoden - přijmout Tebe, - jehož neobsáhne - širé nebe. - Připrav sobě - v této době - sám stan čistý v duši, - božský chlebe.

2. Očist duši moji - z hříchu viny, - náklonností hříšných - zapuď stíny, -

naplň ctností, - kajícností, - a nás všechny učiň - svými syny.

Po přijímání. Neopouštěj, Pane, srdce mého! - Račiž sluhy svého - ubohého - ostříhati, - pobádati, - do sídla by spěchal - nebeského.

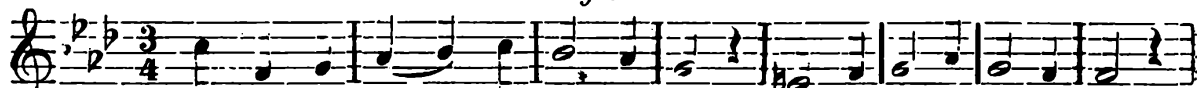
Ke konci. Uděl, Otče dobrý, - požehnaní, - jež nás vezdy blaží, - zlého chrání, - svého cíle - oné chvíle - bychom s Tebou došli - po skonání.

276. Před oltářem Tvým klečíme.

Mešní píseň obecná č. XII.

Plesy duchovní č. 40. — Nápěv před pozdvihováním je dle Šteyra z písní k nejsv. svátosti oltářní.

Kyrie.



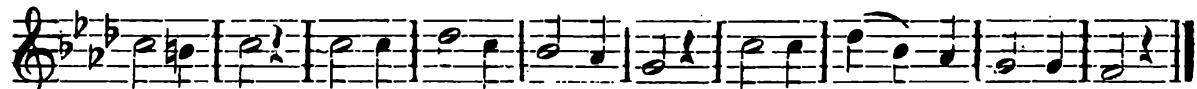
Před ol - tá - řem Tvým kle - čí - me, vše - mo - hou - cí Bo - že náš !



K To - bě svým srd - cem tou - ží - me, v ne - be - sích jenž síd - lo



máš. Od - pusť nám, Ot če, pro - vi - ny, při - jmi nás o - pět



za sy - ny, ne - sud', ne - za - mí - tej nás, ne - sud', ne - za - mí - tej nás !

Gloria. Věčnému vládci líbezný - chvalozpěv buď věnován, - lidem pak dobrým nadhvězdny - mír buď vezdy sesílán. - Obloha, země, moře, vzduch - jásejte, že vás stvořil Bůh, - [: duchů sbor jej oslavuj !:]

Graduale. Za svitem světla božského - jdouce, dojdem' spasení; - od Slova pošlo věčného - ono svaté učení. - Kde - koli štěp ten rozkveté, - tam blud již srdce nehněte, - [: tam jen pravda vé - vodí. :]

Credo. V Tebe, náš Otče, věříme, - jenž jsi všeho míra Pán, - Tvému se Synu klaníme, - jenž nám k spáse Tebou

dán. - Veleben buď i svatý Duch, - Otci i Synu rovný Bůh, - [: štědrý dárce milosti. :]

Offertorium. Přijmi, ó Pane, s libostí - tuto obět přesvatou, - za četné naše křehkosti - nech ji býti výplatou. - S ní statky své i životy, - vše, co z Tvé máme štědroty [: Tobě, Bože, věnujem'. :]

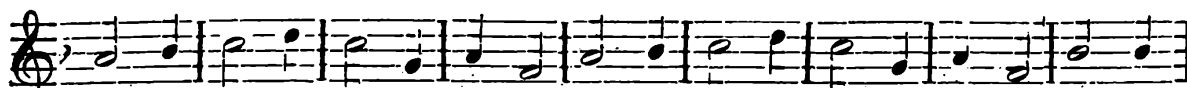
Sanctus. „Svatý, aj svatý“ zapějme - Bohu v sídle hvězdnatém, - milý mu stánek chystejme - v srdci láskou roz - žatém! - Běřet se již požehnaný, - ke spáse lidstva poslaný - [: věčný Boha Otce Syn. :]

Po pozdvihování.

Nápěv z písní velikonočních.



Shléd - ni, Ot - če, s jas - né vý - še vlíd - ným o - kem na o - bět; sbor Tvých dí - tek bla - hem dý - še, an smí To - bě chvá - lu pět.



Lá - sky so - bě Kri - stus žá - dá, kéž jí ni - kdy ne - po - strá - dá, s ži - vou



vě rou spo - je - né, s ži - vou vě - rou spo je - né.

K Beránku. Druhdy za nás v bolu
strastném - na kříži Pán rozpiat byl, -
nyní v lásky citu slastném - ve svátosti
sebe skryl. - Bychom došli věčné slávy,
- hřích náš snímá přelaskavý, - [: tichý
Boží Beránek. :]

K přijímání. Ve svátosti ukrytého -
přijmout touží srdce mé, - Jezú, rei, a ne -
mocného - uzdraví hned slovo Tvé. -

Přijď, ó přijdi, vzácný hosti, - učíš
chrámem božských ctností - [: duši moji
zkroušenou ! :]

Ke konci. Pro zásluhy Syna Tvého -
Tebe, Otče, žádáme, - přijmi obět lidu
svého, - již teď dokonáváme. - Vylej
ze svých ze pokladů - na nás moudrost,
sílu, radu, - [: žehnej nás a opatruj ! :]

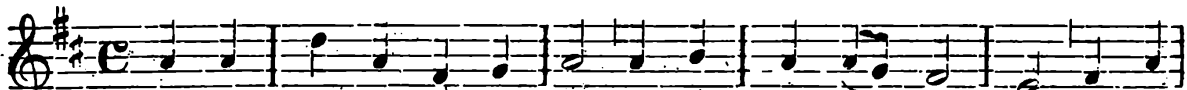
277. Na své tváře padáme.

Mše obecná č. XIII.

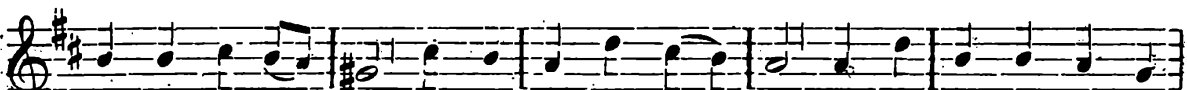
Plcsy duch. č. 41.

Kyrie,

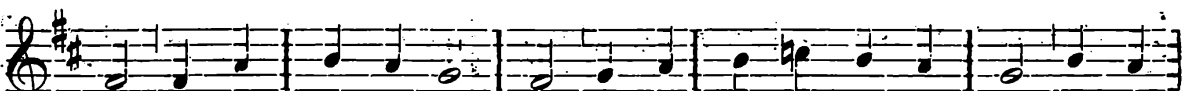
Nápěv J. L. Zvonaře.



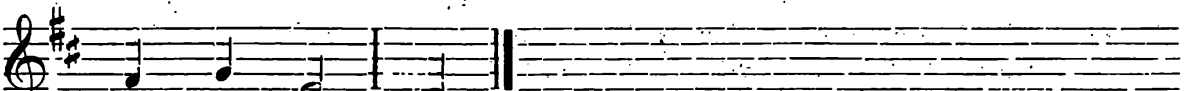
Na své tvá - ře pa - dá - me před Tvou ve - leb - no - stí, tu - to



o - bět, žá - dá - me, při - jmi s lí - bez - no - stí, kterou k věč - né poctě



Tvé Je - žíš sla - vit zvolil, k spáse če - le - di kdy své na kří -



ži krev pro lil.

Gloria. Slávu pějte nebesa -
Bohu všemocnému, - širý svět ať
zaplesá - Stvořiteli svému!
Hory, doly, háj i luh - pějte
neustále: - Ty jsi předobry náš
Bůh, - světy k Tvé jsou chvále.

Graduale. Bůh nám svého Syna
dal, - pravdy hlasatele, - by nám
spásu zvěstoval - ve smrtelném
těle; a ten víry drahokam, -
jehož církev chrání, leskem
svým buď vůdce nám po ži -
vota pláni.

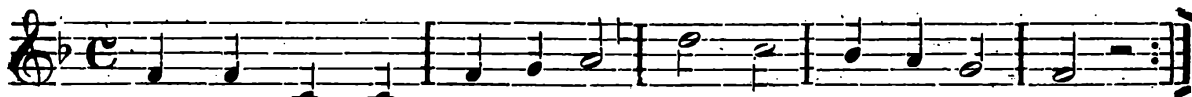
Credo. V Tebe Boha věříme, -
ve třech jediného, - vše, co vůkol
vidíme, - dílem slova Tvého.
„Staň se!“ dí Tvůj tvůrčí ret: -
tu již krásná země, - hvězdné
nebe, širý svět - a v něm lidské
plémě.

Offertorium. Chléb jen s vínem,
Bože náš, - v obět přinášíme; -
Ty, jenž k nitru prohlédáš, -
přijmi dary přímé. - Ať se k Tobě
povznou - tužby Tvého stádoe,
ať jest obět oslavou - Tvojí,
světa vládce.

Sanctus. Svatý, svatý, svatý žuje - k srdci kajícímu, - odpu-
Pán, náš Bůh na výsosti! - štění slibuje; - chvátejme vstříc-
Kéž jest ctěn a milován - dle své jemu!
velebnosti. - Ježíš, hle, se sbli-

Po pozdvihování.

Nápěv z rorátních zpěvů.



Na ol - tář, hle, sestoupil Bůh, k nám sne-sl ne - be;
s kří - že svo - ji mi-lost lil, zde nám ský-tá se - be.



V o-bět Ot-ci kla-de se za náš hřích a vi-nu; jemu vroucně



koř-me se, žel-me hříš-ných či-nů.

K Beránku. Beránku, jenž od-
nímáš - viny světa všeho, - od-
pustiž i nám hřích náš, - míru
dej nám svého! - Zlo všech nej-
horší jest hřích, - zbav nás tíže
jeho; - šetř pak i všech vezdej-
ších - potřeb lidu svého.

K přijímání. Nehoden jsem,
Pane můj, - návštěvy Tvé blahé,
- zkalen ve mně obraz Tvůj, -

zašlo věno drahé. - Ó dej milost
hojnější, ať se pozdravím,
nech, ať v srdci hodnější - při-
bytek Ti stavím!

Ke konci. Pane náš, z té oběti -
hojné požehnání - vylej svoje na
děti - k všemu podnikání; - dej,
ať s Tebou smíření - z chrámu
vycházíme a kdys bez zastí-
nění - v nebi na Tě zříme.

278. Jako dítky k Otci svému.

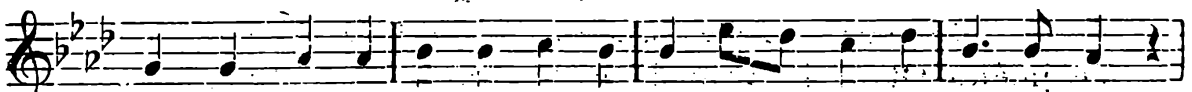
Mše obecná č. XIV.

Dle Svatoj. kanc. č. 351. — Pěsy duch. (L. Holáň) č. 38.

Kyrie.



Ja - ko dí - ky k Ot-ci své - mu o - bra - cí - me s dů-vě-rou
k To-bě, Bo - hu vše-moc - né - mu, zkor-mou-ce-nou my - sl svou;



vý - slyš, Ot - če, na - še lká - ní na svém trů - ně v ne-be-sích,



zjev nám svo - je smi - lo - vá - ní, od - pust li - du své - mu hřích!

Gloria. Stvořiteli, Bohu Otci, - za-
zni zvučný chvalozpěv, - čest buď Synu -
stejně moci, - jenžto za nás dal svou -
krev; - buď i Tobě rovná chvála, - Duše, -
dárce milosti, - Bože velký, sláva stálá
- zněj Ti do vší věčnosti!
Graduale. Řci, jak máme ctít Těbe,
- Bože, za Tvou dobrotu, - žes nám

poslal vůdce s nebe - ku věčnému životu? - Jasně svítí slovo jeho - na ve zdejší pouti nám, - bychom došli cíle svého - tam, kde odplatou jsi sám.

Credo. Spasiteli, Jezu Kriste! - k Tobě vždy se chceme znát, pro Tvou víru z lásky čisté - statky své i krev chcem' dát. - Zníti bude neustále - v srdci nám Tvé církve hlas; - onať stojí na Tvé skále, - Ty ji chráníš v každý čas.

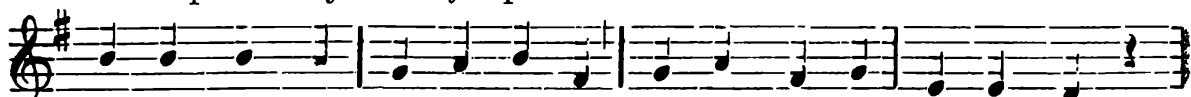
Offertorium. Otče, nesem' dary Tobě, - jak nám přikázal Tvůj Syn, - jenžto u večerní době - tajuplný konal čin. - Má se v darech těchto krýti - jeho tělo, jeho krev; - vlídně račiž na ně zřítí, - odlož pro Krista svůj hněv!

Sanctus. Svatý Bůh náš v jasném stanu svatý, nejvyšší svatý jest. - Vzdejte, sbory nebešťanů, - nejvyšší mu vzdejte čest! - Slávy jeho plna země, - plny světy na hoře; - skláněj se mu každé plémě - u nejhlubší pokoře!

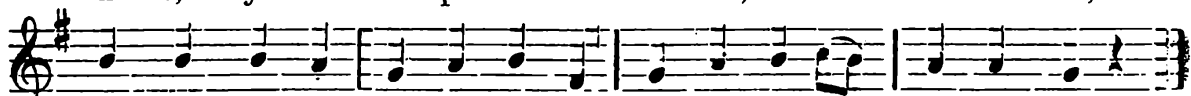
Po pozdvihování.



1. Che - ru - bí - nům je - sti dá - no, Je - zu, na Tě v ne - bi zřít;
nám pak hříšným zde je přá - no v svátosti Tě ve - le - bit.



Bo - že, Ty nás ve způ - so - bě chle - ba, ví - na k so - bě zveš,



a nám v křeh - ko - sti a mdlo - bě sí - ly po - skyt - nou - ti chceš.

2. Půjdem' tedy v každé strasti - vezdejšího života - k Tobě, jenž jsi studně slasti, - nevystihlá štědrota. - Propůjč jen, ó vzácný hosti, - jenžto svou zde kryješ zář, - bychom někdy, hříchu prosti, spatřili Tvou božskou tvář.

K přijímání. Pán můj zve mne k svému stolu, - jenž jest pramen života, - své mi tělo a krev spolu - chystá

jeho dobrota. - Víra, láska duši moji, - naděje též ozdobuj, - a pak Ježíš u pokoji - vejde tam a bude můj.

Ke konci. Obět Tvá je dokonána, - Bože, Králi nejvyšší, Tvoje smrt je zvěstována, - Beránku náš nejtišší! - Dej, ať stále rozjímáme - bolestné Tvé skončení; - buď vše, co kdy vykonáme, - Tobě k cti, nám k spasení.

279. (II.) Pobožnost ke mši svaté, v níž se střídá modlitba se zpěvem.

Píseň: Shlédni, Bože.

Mše obecná č. XV.

(Dle XVI. konstituce první synody diecese brněnské. — Viz Acta Cur. Ep. Brun. 1910-I.).

Modlitba na počátku mše svaté.

(Za jakými úmysly máme býti přítomni mši svaté.)

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Věčný Bože, - ve spojení se svatými úmysly a pocity - nejblahoslavenější bolestné Matky Boží Marie na hoře Kalvarii - přináším Ti obět, - kterou Tvůj milovaný Syn Boží Ježíš Kristus - sám přinesl na kříži: - a nyní na tomto oltáři obnovuje: -

a to předně, - abych se Ti klaněl - a náležitou Ti vzdal čest: - chci Tě tak uznati za nejvyššího Pána nade všemi tvory; - chci tak vyznati, - že vše závisí na Tvé svaté vůli, - a že Ty jsi naším jediným - a posledním cílem; -

za druhé přináším Ti ji, - abych Ti děkoval za nesčetná dobrodiní - nám prokázaná ; -

za třetí, abych smířil Tvou spravedlnost tolikými hříchy rozhněvanou - a dal důstojné zadostučinění ;

za čtvrté konečně, - abych vyprosil milost - a milosrdenství pro sebe, - pro všechny zarmoucené a stísněné, - pro nebohé hříšníky, - pro celý svět - a pro duše trpící v očistci.*)

Píseň.

Na začátku.



Shléd-ni, Bo - že, s ne - bes vy so ko - sti mi - le k sva-té
o - bě - ti, kte-rou ko-nat chce-me v zkrou - še - no - sti
smr - ti Pá - ně k pa - mě - ti; ne - po - hr-dej ka - jí - cí mi
sy-ny, po-hled' tvá-ří mi-lost-nou, za-hlad', Ot-če, na - še mno-hé
vi-ny, pro smrt Sy na ža-lost-nou.

Gloria. Zvěstovaly andělů Tvých hlasy, - když byl Kristus narozen, - že nám slávy Tvé, že míru, spásy - nastal přezádoucí den; - Pane, dej, by blažil v zemské říši - nebeský mír naši hruď, - ale Tobě zde i v nebes výši - sláva věčně pěna buď !

Evangeliium a Credo. Když Pán Ježíš u věk mužný dospěl, - kázal slova moudrosti, - aby každý v lásce Boží prospěl - a pak došel blahosti; - církvi světil pravdy věčné sklady, - krví je pak zpečetil; - Otec Duchem moudrosti a rady - církev tuto posvětil.

Modlitba k offertoriu.

Bože můj ! - K větší cti a chvále Tvé - obětuji Ti všechny své myšlenky, - slova i skutky ; - obětuji je Tobě - ve spojení s úmyslem - a zásluhami Ježíše Krista, - jeho nejsvětější Matky Marie - a všech milých svatých. Amen.**)

Píseň.

Obětování. Přijmi, Bože, dary s laskavostí, - jež Ti církev podává, - každý z nás Ti srdce s ochotností - v službu věrnou oddává; - Tebe milovat a Tebe

ctíti - s myslí vždycky nevinou, - pro Tvé jméno trpěti a mříti : - to nám touhou jedinou.

*) 1. Odpustky 300 dní, kdykoliv jsme na mši svaté a tak se pomodlíme na jejím počátku. — 2. Plnomocné odpustky jednou za měsíc, modlíme-li se tak o všech nedělích a svátcích, o nichž povinni jsme slyšeti mši svatou. Podmínky : Zpověď, přijímání. Pius X. 5. července 1904. — I pro duše v očistci.

**) Acta Cur. Epp. Br. 1910-I. Poznámka na str. 6.

Sanctus. Tam, kde koří se Ti u pod-
nože - Tvého trůnu sborové, - tam též
znějte Tobě, velký Bože, - naší úcty
zvukové; - svatý Hospodin náš, svatý
věčně, - plný slávy, veleby, - oslavuj ho
všeliký tvor vděčně - na zemi i na nebi!

Modlitba mezi pozdvihováním.

Při pozdvížení svaté hostie:

Zdráva buď, spasitelná oběti, - za mne a celé pokolení lidské -
na dřevě kříže přinesená.

Po pozdvížení kalicha:

Zdráva buď, drahocenná krvi, - z ran ukřižovaného Pána na-
šeho Ježíše Krista tekoucí - a hříchy celého světa smývající.

Vzpomeň, Pane, na svého tvora, kterého jsi svou drahou
krví vykoupil. *)

Píseň.

Po pozdvihování.



Ó náš Je-zu, Ty jsi do-bro-vol - ně o slá-vu se o - lou - pil,
na kří - ži bys za nás u-mřel bol - ně, z po - ku - ty nás vy-kou - pil;
aj, Ty du - ši za po-krm se dá - váš v pře-po-div-né svá - to - sti!
Co je člo - věk, že Ty ne - u - stá - váš bla-žít ho svou mi - lo - stí?

Agnus. Ty, jenž otevřel jsi nebes
brány - a nás přijal za syny, - Kriste,
mrtvých duše pro své rány - vyved
z trestů hlubiny; - Beránku náš, spásy
věčné zdroji, - duše lidské ulituj, - mřít
dej v světě, po tomto pak boji - v stánku
svém nás ubytuj!

Vzbuzení lítosti před svatým přijímáním.

Bože můj! - Všech svých hříchů srdečně lituji, - protože jsem
pro ně spravedlivého trestu zasloužil. - Želím jich proto, -
že jsem Tebe, - svého nejlepšího Otce, - nejvyšší
a lásky nejhodnější dobro, urazil. - Činím opravdové
předsevzetí - s milostí Tvou život svůj polepšiti, - blízké příleži-
tosti ke hříchu se varovati - a nikdy už nehřešiti. - Dej mi milost,
- abych toto své předsevzetí vyplnil. Amen. **)

Píseň.

K přijímání. Blahý, kdož se k stolu - v jeho srdce laskavě se blíží - nejvzác-
Páně blíží, - hříchů všech a viny prost: nější nebes host; - s ním Syn Boží v této

*) *Racc. Odpustky 60 dní jednou denně (i pro duše v očistci), modlíme-li se
slova ta při pozdvihování. Lev XIII. 30. června 1893.*

**) *Acta C. Ep. Br. 1910-I. Poznámka na str. 6.*

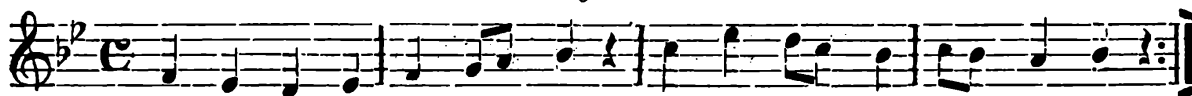
svaté chvíli - vchází v lásky jednotu, -
dává útěchu a k boji síly, - krmí duši
k životu.

Ke konci. Chceme kráčet cestou ne-
vinnosti, - kterou svatí chodili, - Otče,

Synu, Duše, dej nám k ctnosti - milost
rady, posily : - nedej hynout pokušením
světa, - s námi buď a žehnej nás, - až
pak dojdou jednou naše léta, - Bože,
duše naše spasí !

280. Na kolena padějme.

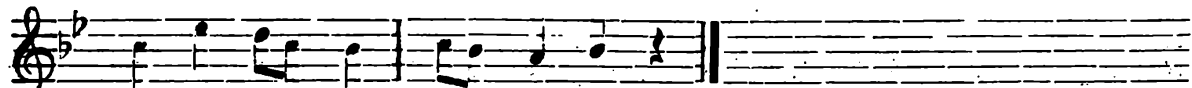
Kyrie.



1. Na ko - le - na pa - dej - me pl - ní zbož - né vrouc - no - sti,
čest a chvá - lu vzdá - vej - me Bo - hu v ne - bes - vý - so - sti;



o - bět je - mu o - bě - tuj - me, že nás hříš - ných ne - zma - řil
za mi - lo - sti po - dě - kuj - me,



a svou lá - skou ob - da - řil.

2. Obět nevinná to jest, - svatá, ne-
poskvrněná, - o níž proroků již zvěst
dí, že bude činěna; Kristovu smrt
představuje, - lidstvo s Bohem usmi-
ruje, - bránu nebes otvírá, - úklad
pekla potírá.

3. Bližme k ní se s velikou - nade-
hříchů lítostí, - by Bůh vinu všelikou -
smazal, prosíme s vroucností: Pane,
rač se smilovati, - Kriste, rač svou po-
moc dáti, - Pane, prosby naše slyš, -
Kriste, sejmi hříchů tíž !

Gloria. Sláva nyní zvučně zněj, -
Bože, Tvoji svatosti; - pokoj svůj a
svornost dej - všechněm lidem v hoj-
nosti, - kteří zákonů Tvých dbají, -
z hříšných činů Tvých se kají; - neboť
s nebe sestoupil - Syn Tvůj, by je vy-
koupil.

Graduale. Tebe, Bože, prosíme, -
račiž dáti milost svou, - bychom, co zde
slyšíme, - konali vždy s ochotou; - chraň
nás pochyb, chraň nás bludů, - pomoz
konat beze studu, - čeho žádá zákon
Tvůj; - Pane, vždycky při nás stůj !

Credo. Věřím v Boha jednoho, -
jenž svět slovem utvořil; - pročež není
nikoho, - kdo by se mu nekořil; - věřím
smrti jeho Syna, - že jest snata naše
vina; - věřím v Ducha svatého, - Otci,
Synu rovného.

Offertorium. 1. Přijmi, Bože, s libostí
- obět, kterou dítky Tvé - nesou Tobě
z vděčnosti - za milosti nesčetné; -
pomni, že Ti podáváme - poklad nej-

dražší, jež máme : - obět Krista samého,
- Tvého Syna milého.

2. Za hříchů náš a nepravost - tyto
dary skládáme; - rač nás přijmout na
milost - zkroušeně Tě žádáme; - uděl
hříchův odpuštění, - zbav nás zlého po-
kušení, - dej, ať v pravdě kráčíme, -
život šťastně skončíme.

*(Okurujte-li se oltář kadidlem, zpívá se
tato sloka):*

3. Jak se vine k nebesům - kadidla
kouř vonného, - tak se vzneste ve Tvůj
dům - prosby lidu zbožného; - hlasy
naše slyš, ó Pane, - však necht vůle Tvá
se stane; - za to vroucně žádáme, -
v Tebe, Bože, doufáme.

Sanctus. „Svatý, svatý“ zpívejme, -
„svatý Bůh náš Sabaoth!“ - s nebeštany
plesejme, - slavme slavný Páně hod; -
sláva jeho mnoh se stále, - nebe, země
spoj se k chvále, - vždyť On jest náš
Pán a Bůh, - jemuž koř se každý duch!

Po pozdvihování. 1. S nebe sstoupil
na oltář - Ježíš, lidstva Spasitel, - v pro-
stý chléb skryl božskou zář, - aby mezi
námi dlel; - Boha s námi usmiňuje, -
onu obět obnovuje, - na kříži již vy-
konal, - když svůj život za nás dal.

2. Rač, ó Bože, za vděk vzít - Syna
svého obětí, - k naší vině nechtěj zřít, -
vypustiž ji z paměti; - nechať nám jest
přivlastněna - Ježíšovy krve cena, -
bychom s Tebou smíření - šťastně došli
spasení.

Agnus Dei. Beránku náš nevinný, - jenž jsi nesl světa hřích, - ochránce náš jediný, - ujmi svých se dítek mdlých; - ustrniž se nad hříšnými, - nehodnými sluhy svými, - odpusť naše křehkosti, - uděl hojně milosti!

Přijímání. Ejhle, hosti přemilý, , připraven je stánek Tvůj; - Ježíši můj spanilý, - v srdci mém se ubytuj; - rač

mi svoji milost dáti, - abych mohl odolati - svůdné pekla nástraze - a byl hoden lásky Tvé.

Ite missa est. Žehnej, Pane, stádce své, - které padá k nohám Tvým, - ochrany dej trvalé - snažně o ni prosím; - bez Tebe nic nezmůžeme, - cíle svého nedojdeme; - proto v Tebe doufáme, - důvěru svou skládáme.

281. Otče náš, my přicházíme.

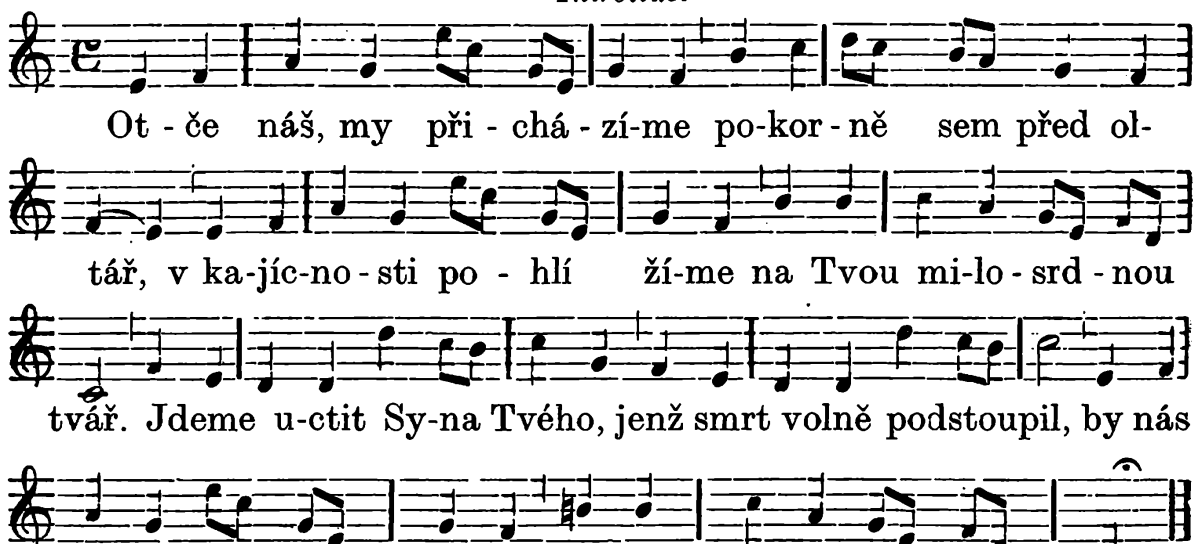
Mše obecná č. XVII.

(Text přepracován.)

Slova upravil Ferd. Pěčka 1905.

Nápěv u Bečáka č. 56.

Introitus.



Ot - če náš, my při - chá - zí-me po-kor-ně sem před ol-
tář, v ka-jíc-no-sti po - hlí ží-me na Tvou mi-lo-srd-nou
tvář. Jdeme u-ctit Sy-na Tvého, jenž smrt volně podstoupil, by nás
zba-vil hří - chu zlé-ho, ze zá hu-by vy - kou pil.

Gloria. Díky vroucí po vše časy - vzdej Ti, Otče, každý tvor, vděčnými Tě, Pane, hlasy - veleb nebešťanů sbor. - Zvučnou písni Tvoji chvály nechť se vesmír zachvívá, - v našich duších pokoj stálý - a mír sladký přebývá.

Evangelium. 1. Slovo Tvé nám ukazuje, - jenom ten že Boha ctí, - kdo Tě věrně následuje, - nad žádostmi svými bdí. - Dej nám tedy, Pane, sílit - v pravdách Tvého učení, - bychom kvílit nemusili - po života skončení. —

2. Koho bída svírá, kručí, - Ježíši náš rozmilý, - Tvých slov pravda jeho duši - pramenem je posily. - Ona jistí, jemu ručí, - že, co trpí, pomine, - pro

víru že co ho mučí, - vše se v radost rozvine.

Credo. Mocný Tvůrce nebe, země, - před Tebou se koříme, - věčný Otče, povždy v Tebe - neochvějně věříme, - také v Syna, Spasitele, - jenž k nám sstoupil s výsosti, - též i v Ducha Těšitele, - Dárce štědrých milostí.

Obětování. 1. Dobrotivě shlédni, Pane, - k prosté naší oběti, - jež se tělem, krví stane - Krista, jenž nás posvětil. - Ač se smysly objevuje - jako chléb a víno nám, - přec se v obém poskytuje - tělem, krví Syn Tvůj sám.

2. Pro tu obět vyslyš, Pane, - prosby naše společné, - ať nám milost v duši kane, - chráníc zhouby od věčné, - ať nám hlad, mor nenadchází, - aniž jiné

soužení, - požehnání doprovází - všechno dobré snažení.

Sanctus. Svatý, svatý, svatý věčně - jedním hlasem volejme, - plni svaté bázně, vděčně - úctu

Bohu vzdávejme; - nebesa i země, Pane, - moře hloubka, výška hor, - všechno Tvoji slávou plane, - v Tobě plesá každý tvor.

Po pozdvihování.

Nápěv u Bečáka č. 54.



1. Láskou ja-tí Se-ra fí-ni, s ne-be do-lů spě-chej-te, před Je-ží-šem s ná-mi ny-ní před svá-to-stí kle-kej-te. Ve způ-so-bě slu-žeb-ní-ka, ač-ko-liv jsi Bo-ží Syn, tr-pěls mno-ho pro hříš ní-ka, ne-sa tí ži je-ho vin.

2. Božství Tvoje skryto bylo za Tvé pouti pozemské, - v svátosti se zastínilo - také člověčenství Tvé; - my však, že jsi ve svátosti - Bůh i člověk, věříme, - a že v nebes blaženosti - tváří v tvář Tě spatříme.

K Agnus. 1. Ježíši náš, nelze dosti - lásce Tvé se nadívat, - tajemně skryt ve svátosti - chceš mé srdce navštívit; - nejsem hoden, k stolu Tvému - bych šel hříchem zohaven, - rei jen slovo nemocnému, a hned budu uzdraven.

2. Uzdrav nás a rozněť tužby - k velebné té svátosti, - bychom za své věrné služby - ve smrtelné úzkosti - hodni byli přijmout Tebe, - dosáhnouce milosti, - a se vznesli potom v nebe - do Tvých věčných radostí.

K požehnání. Vylej na nás požehnání, - Otče, Bože věčnosti, - dej nám pevné setrvání - ve Tvé službě, ve ctnosti, - bychom Tebe milovali - z duše celé, nadšené, - šťastně život dokonali, - v nebe vešli blažené.

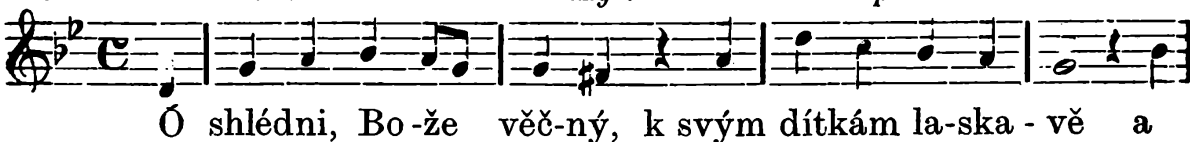
282. O shlédni, Bože věčný.

Obecná mešní č. XVIII.

Slova z Olom. kanc. č. 34.

Kyrie.

Nápěv u Bečáka č. 47.



Ó shlédni, Bo-že věč-ný, k svým dítkám la-ska - vě a



přijmi zpěv náš vděčný, jenž zní k Tvé o-sla-vě: smaž četné na-še
hří-chy, jichž vroucně že - lí me, ať srd-cem prostým
pý - chy Tě sluš - ně chvá - lí - me.

Gloria. Již zazní čest a sláva -
tam k nebes prostoře, - kde seraf
Bohu vzdává - svou úctu v po-
koře; - ó Bože, slyš ty chvály, -
jež Tvůj Ti pěje lid, - dej v světě
pokoj stálý, - dej srdci pravý klid.

Graduale. Hle, církev ohla-
šuje - Tvé, Bože, učení, jež
k ctnosti povzbuzuje a vede
k spasení; - chraň víry nás vždy
malé, - dej pravé moudrosti, -
dej srdce povždy stálé - a věrné
ve ctnosti.

Credo. Bůh Otec zemi, nebe -
svým slovem vytvořil, - Syn
Boží za nás sebe až k smrti
pokořil; Duch svatý ve svá-

tosti - nám skýtá milost svou, -
jež vede s bezpečností nás
v slávu nebeskou.

Offertorium. Rač, dobrý Bože,
sobě - Ty dary oblíbit, - jež u
pokoře Tobě - Tvůj nese kněz i
lid; nás hříchů břímě tíží, -
ach, nedej klesnout nám, buď
pomocníkem v kříži, - ó mocný
Bože, sám!

Sanctus. Nuž, pějme s nebe-
šťany: - Tys svatý, Bože náš, -
to svědčí hvězdné stany, - že
slávou oplýváš. Tvé božské
velebnosti - čest na věky se
děj, tvor každý s uctivostí -
Tvou chválu zvučně pěj.

Po pozdvihování.



1. Ó Spa-si-te-li náš! Ty's někdy sstoupil s nebe, bys
za nás vy-dal se-be, teď zde se u-kry-váš; kéž
za to po-vděč - ně Tě víc a ví - ce ctíme, Tvou
lá - sku ve - le bí-me vždy vrouc-ně, sr-deč-ně.

2. Ó nedej krvi své, - by marně
byla tekla, - zbav hříchů nás a
pekla, - ať dojdem slávy Tvé; -
rač též se smilovat, - ó Bože, nad

mrtvými, - ať v nebi se svatými -
se mohou radovat.

Přijímání. Toť velká milost
nám, že hříchů nepočítáš - a

k hodům svým nás vítáš, - kde
pokrmem jsi sám; - jen slovo,
Pane, Tvé - s nás sejme hříchů
břímě - a vstíjí v srdce símě -
Tvé lásky všemocné.

Ite, missa est. Buď, Pane, tělo
Tvé - nám v ctnosti posílněním,

Tvá krev buď upevněním -
nám v lásce bratrské; teď
práce volá nás, - svou milost
rač nám dáti, - vždyť chceme
věrně dbáti - Tvé vůle v každý
čas.

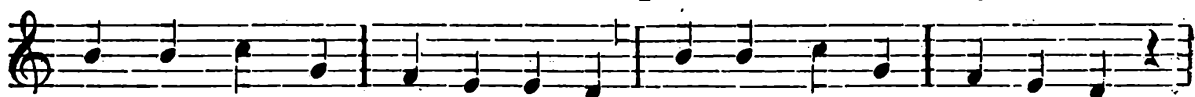
283. Pozdvihni se, duše, z prachu.*)

Mešní píseň obecná č. XIX.

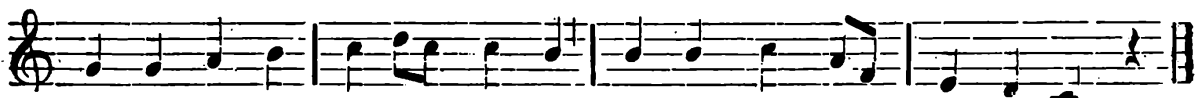
Plesy duch. č. 39. Nápěv R. Führera. Slova Eugena Tupého (Boleslava Jablonského.)
Kyrie.



Pozdvihni se, duše, z prachu, zalet k rajským končinám,
s bázní, avšak beze strachu vstup tam v onen věčný chrám.



Onť tam, jenž tě o - stří - há - vá ja - ko svo - jí zor - ni - ce,



jenž tě pod svá kří - dla brá - vá ja - ko plod svůj or - li - ce.

Gloria. Sláva Tobě, velký Bože,
- jenž jsi stvořil tento svět, -
jenžto voláš slunce z lože, -
v luhy seješ jarní květ. - Jitřní
záře, duhy krása, - světlý den i
jasná noc: - všecko slávu Tvoji
hlásá, - všecko zvěstuje Tvou
moc.

Graduale. Ty, jenž dáváš kla-
sům zrání, - jenžto šatíš lilie, -
dej se nám vždy lépe znáti, - jak
Tě Syn Tvůj zjevuje. - Sváté
světlo slova Tvého - voď nás ve
tmách života, - ať nám po skon-
čení jeho - kyne věčná blahota.

Credo. Věřím v Tebe, Všemlád-
noucí, - jenžto živly v moci máš,
- jenžto rukou všemohoucí -
hory zlatem odíváš. Věřím
v Tebe, jenžto kvítí - ranní ro-

sou zvlažuješ, - jenžto víš, co
srdce cítí, - a je láskou k blahu
zveš.

Offertorium. 1. Přijmi darů
sluhy svého, - jež Tvá země
zplodila, - a jež moudrost Syna
Tvého - za obět si zvolila.

A ta obět buď Ti milá jako
zápal Abele; - učíš, by se pro-
měnila - v tělo Vykupitele.

2. S obětí tou obětujem' -
Tobě všecku práci ctnou, - Tvoji
službě zasvěcujem' - tělo své i
duši svou. - S milostí Tvou smě-
řuj stále - všecko naše snažení -
ku Tvé větší cti a chvále, - nám
i bližním k spasení.

Sanctus. „Svatý, svatý!“ pro-
zpěvují - Tobě nebes kůrové,
velebu Tvou oslavují všeho

*) Základní myšlenka této písně je: Sláva Boží v přírodě (před pozdvih-
váním) a ve mši svaté (po pozdvihování). — Viz „Růži Sionskou“, katol. modli-
tební knihu pro vzdělané paní a panny od Eugena Tupého. V Praze 1852. —
Str. 166., II. vydání. Nákladem V. Šťastného.

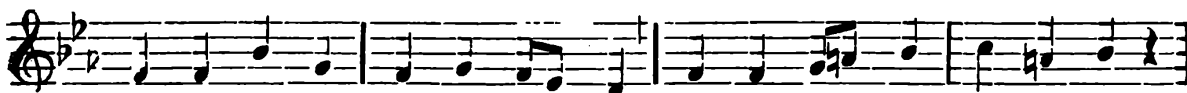
světa tvorové. - Moudrost Tvá nebi, - Hospodine, tvorstva Králi,
se v bázni chválí - na zemi i na Tebe lid Tvůj velebí.

Nápěv Holainův.

Po pozdvihování.



1. Ple - sej, du - še, Bůh je s námi, dotkni, srdce, svých se strun.
Ten, jenž sídlí nad hvězdami, mezi ná - mi zvo - lil trůn.



Kla - něj - te se, zá - stu - po - vé je - ho věr - ných na ze - mi,



třes - te se, ó hříš - ní - ko - vé, Soudce sto - jí před vá - mi.

2. Serafín se v prachu koří, -
cherub padá na svou tvář;
neboť Ten, jenž světy tvoří,
k nám se snížil na oltář. - Bože
svatý, Bože silný, - jeden v světa
oboru, - nesmrtelný, nerozdílný,
- přijmi naši pokoru !

K přijímání. Budiž s námi,
Bože skrytý - v nejsvětější svá -
tosti, nebeské v nás vzbuzuj
city, - povzbuzuj nás ke ctnosti;

vyslyš mile naše vzdechy -
v úzkosti a v starostech, - uděluj
nám svojí těchy - ve všech na -
ších žalostech.

Ke konci. Dítek sbor se Tobě
klaní - v rozloučení hodině; -
uděl, Otče, požehnání - věrné
svojí rodině: žehnej církvi,
žehnej vlasti, - žehnej všemu
národu, - dej nám, dárce věčné
slasti, - ve všem dobrou úrodu!

284. Co na hoře Kalvarii.

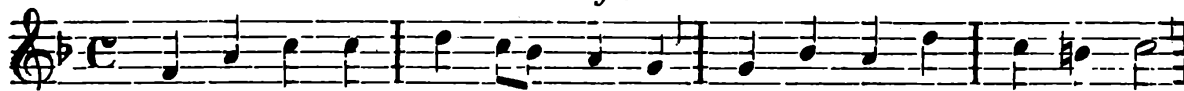
Mešní píseň obecná č. XX.

Slova upravil Josef Navrátil (R. Tupeský.)

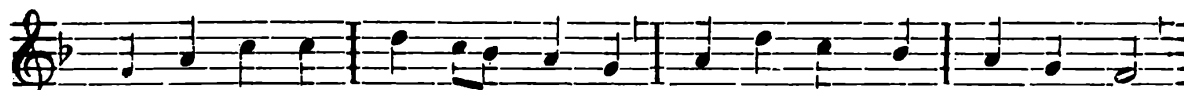
Hudba J. L. Zvonaře.

Před pozdvihováním.

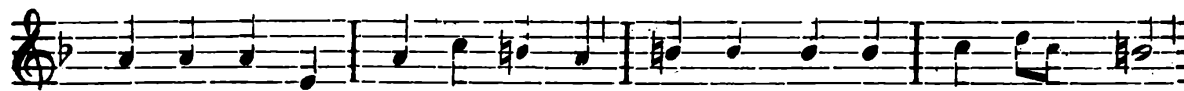
Kyrie.



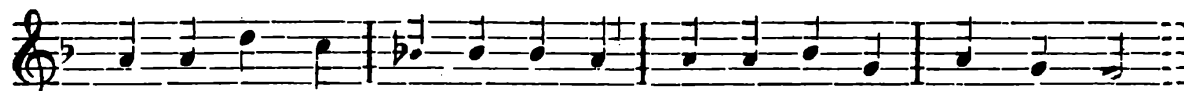
1. Co na ho - ře Kal - va - ri - i v bo - lu vel - kém tr - pěl Pán,



od - vě - kou by po - třel zmi - ji, o - te - vřel nám věč - ný stan :



na ol - tá - ři ob - no - vu - je jmé - nem je - ho cír - kve kněz,



Be - rán - ka když o - bě - tu - je ne - kr - va - vě zno - va dnes.

2. Kéž se díkem srdce chvěje - při té velké oběti, - když Pán znova s nebe spěje - v obět dát se za děti. - Kéž je duše naše čistá - jako rosa v krupějích, - útlukem by byla Krista, - nehostila v sobě hřích!

Gloria. Nebe, země, obzor celý - ať se plesem zachvívá, - slávu Bohu Spasiteli - každý duch ať zazpívá! - Ježíš milý přišel s nebe - s květem lásky, milosti. - aby hříchu zbavil tebe, - naplnil Tě radostí,

Epistola. Milost dej nám, Pane milý, - bychom pevně věřili v životě svém každou chvíli, čemu svatí učili. - Tys je řídil duchem svatým, - posvětils jich péro, ret, - jazykem že láskou vzňatým - přemáhali klamný svět.

Evangelium. Ty jsi cesta k nebi jistá, - Ty jsi pravda odvěká, - v Tobě žije duše čistá, - že ni smrt jí nezleká; -

cestou Tvoji kráčet chceme, - za Tvou pravdu chceme mřít, - v přístav jistě doplujeme, - ve kterém lze věčně žít.

Credo. Věím v Boha, Otce všeho, - bez nějž není života, - věřím v Krista, Syna jeho, - z něhož pravda bleskotá; - věřím v Ducha, jenž je ctností - nedo-měrná studnice; - v těch třech kotvě od věčnosti - nejsvětější Trojice.

Offertorium. Přijmi, Otče nebes milý, - chléb a víno za obět, - jež Ti předkládá v té chvíli - kněz Tvůj za nehrdný svět. - Dej, by zemřeli i živí - ke svých duší prospěchu, - jsouce hříchem neduživí, - nalezli v ní útěchu.

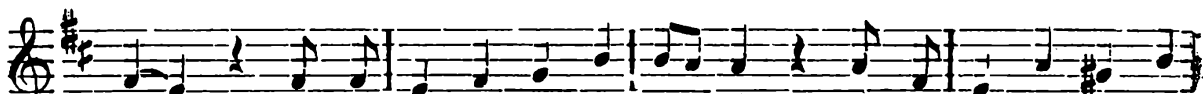
Sanctus. „Svatý, svatý, věčně svatý!“ - s lidmi pějte andělé, - každý duch ať plesem vzňatý - zpívá písně veselé; - Ježíš milý, oslavený - sestoupí k nám na oltář, - dluh náš bude zaplacený, - milosti nám svitne zář.

Hudba J. Strniště sen.

Po pozdvihování.



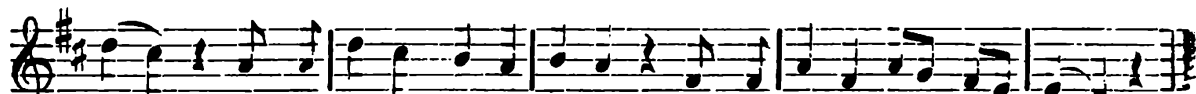
1. Hle, již le - ží na ol tá - ři tě - lo Kri - sta svá - tost-



né, ja - ko kdy - si v noč-ní zá - ři v jes-lích dít - ko žá-dost-



né, Kri-stus z Panny na-ro - ze ný, vše - ho lid-stva Spa - si-



tel, pro nás hříšné u-mu-če-ný, jenž vždy s námi bý - ti chtěl.

2. Kalich krve Beránkovy - znova smývá světa hřích, - jak by s kříže proud zas nový - stékal v drahých krupějích. - Zalkej, duše, velkým žalem, - obmyj hříchy slzami, - Kristus ať je Tvojím Králem, - ne svět s klamů mlhami.

Vzpomínka na mrtvé. Rač se, Otče, smi-vati - nad dušemi zemřelých, - z očiště jež slyšíš lkáti - pro nesmytý ještě hřích; - vzpomeň na svého si Syna, - jak byl zmíral v bolestech, - s duší všech by spadla vina, - očiště by ztichl vzdech!

Pater noster. Otcem Tebe nazýváme, - Bože věčný na nebi, - jenom v Tobě život máme, - Tebe duch náš velebí; - dej nám všeho v tomto žití - pro duši i pro tělo, - aby vše, co budem mítí, - k spáse naší prospělo!

Agnus. 1. Beránku náš, Jezu Kriste, - jenž jsi splatil světa hřích, - dej, ať srdce naše čisté Tebe hostí v síních svých; - ať se v paměť naši vryje - svatých slov Tvých velký div, - že kdo jí Tě, krev Tvou pije, - byť i umřel, bude živ.

2. Nejsme hodni lásky Tvoji, - již nám hlásá hostie, - jež nás bídne s Tebou pojí, - že v nás nebe ožije; - ale lítost, smilování - hvězdu nítí naděje, - Tvého těla požívání - že nám k spáse prospěje.

Ke konci. 1. Jako po Tvém umučení - mnohý v srdci změněn byl, - vzpomněl svého vykoupení - a se bolně v prsa bil; - tak i my dnes po oběti - upřímně Ti slibuji, - že, jak věrné Tvoje děti, - hříchu žítí nebudem'.

2. A to naše předsevzetí - milostí duši láskou svojí, - aby snesla těla tíž,
svou provázej, - bychom k Tobě mohli - po těžkém pak životě boji - vešla jistě
spěti, - požehnání svoje dej; - obnov v nebes říši !

285. Připravme se k slyšení.

Mešní píseň obecná č. XXI.

Text upravil Ferd. Pěčka 1905.

Hudba u. Fryčaje č. 15.

Introitus.



1. Připravme se k slyše - ní o - bě-ti mše nej-svě - těj - ší,
přístupme k ní zkróušení, u po - ko - ře nej-vrouc-něj-ší ;



svě - do - mí své zpy-tuj-me, s knězem mysli spo-juj-me.

2. Obět Bohu věnujem'
k úctě jeho velebnosti, za
všechno mu děkujem', prosíce
zas o milosti, - též, by z lásky
odpustil, - že jej hřích náš zne-
uctil.

Gloria. 1. Čest a díky vzdá-
vejme - Bohu svému na výsosti,
- chválu Kristu zapějme, - který
těla u křehkosti - s nebes trůnu
sestoupil, - aby lid svůj vykoupil.

2. Kéž Tvé svaté vtělení - nám
se zdrojem blaha stane a nás
vede k spasení - do Tvé rajske
říše, Pane, kéž Tě s Otcem
spatříme, s Duchem svatým
chválíme !

Evangelium. Slyšme Krista
učení - ochotně a s pozorností, -
věčné pravdy vyrčení - plněme
v snažné horlivosti ; jen Ten
Boha miluje, - kdo vždy zákon
splňuje.

Credo. Věřím v Boha věčného,
- všemocného Stvořitele, - v Jezu
Krista milého, - Syna jeho, Spa-
sitele ; - věřím v Ducha svatého,
- u božství jim rovného.

Obětování. 1. Přijmi, Otče ne-
beský, - obět naši s příjemností, -
kterou za své poklesky věnu-
jem' Tvé velebnosti ; - nechť je

k spáse živým nám, - na očistu
dušičkám.

2. Přinášíme skrovný jen,
Otče náš, dar chleba, vína,
avšak bude proměněn - v krev
a tělo Tvého Syna ; dej, by
nám byl k prospěchu, - naší duši
v potěchu.

Sanctus 1. „Svatý, svatý !“
zapějme, - jenž se blíží v jménu
Páně, - na kolena padejme,
sklánějíce svoje skráně ; - při-
stupujme s vroucností - k trůnu
jeho milosti !

2. Ó přijď, Pane Ježíši, - potěš
nás svou přítomností ; - lékaři,
přijď, nejvyšší, - pohled Tvůj
nás bídy spráští, neduhy Ty
lidské znáš, nebeský lék pro
ně máš.

Po pozdvihování. 1. Plni svaté
radosti - před Tebou, zde, Kriste,
dlíme, - v chleba, vína prostnosti
- tělo, krev Tvou velebíme, - kte-
rou kříž jsi pokropil, - hříšníky,
nás vykoupil.

2. Bože dobrý, vyslyš nás,
nad námi měj slitování, - všechny,
živé, mrtvé spas, - utiš naše bolné
lkání, - ať Ti věrně sloužíme, -
v nebesích Tě slavíme.

Agnus Dei. Beránku Ty nevinný, - který snímáš vinu hříšnou, - zdroji blaha jediný, - pokore uč mysl pyšnou, - bychom se Ti líbili, - ve Tvých stopách chodili.

Přijímání. 1. Andělské té milosti - nejsem sice hoden, Pane, - ale dej, ať lítostí, - láskou k Tobě srdce plane; - v mou pak vejdi čistou hrud', - pokrmem jí svatým buď.

2. Tímto chlebem posilněn - přemohu zlé náklonnosti, - Tobě

láskou přivtělen - šťastně vkročím do věčnosti; - život Ty a vzkříšení, - záruka jsi spasení.

Ke konci. 1. Obět svatou končíme, - Ježíši náš, Spasiteli, - uděl, Tebe prosíme, - bychom užitek z ní měli, - nad námi svou ruku měj, - požehnání na nás lej!

2. Nech, ať plni milosti - z Tvého chrámu vycházíme, setrváme ve ctnosti, - Tebe stále velebíme, až nás k sobě povoláš, ve slávě kde přebýváš.

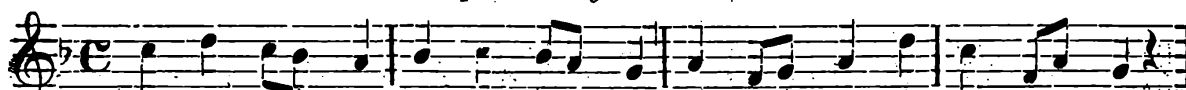
286. A. Otče náš.

Mešní píseň obecná č. XXII.

Slova Vl. Štastného.

Hudba Fr. Musila.

Nápěv ke Kyrie a Gloria.



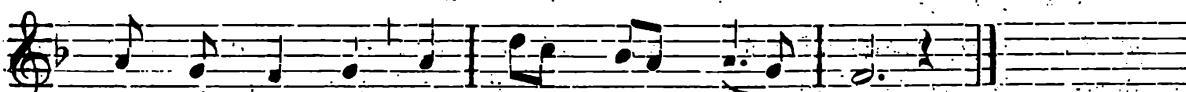
Před ol-tář Tvůj po-kle - ká - me, Ot - če náš tam v nebesích,



u po - ko - ře vy-zná-vá-me před Tebou svůj těžkých hřích.



Smi-luj se nad ná - mi, nad svý - mi dí - ta - mi, ó

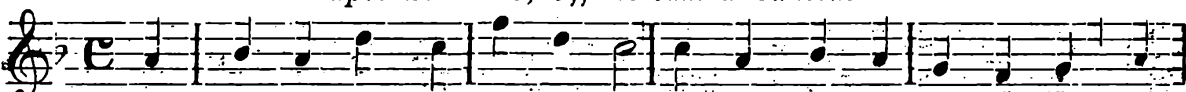


Vše-mo-hou - cí, slyš pros - by vrou - cí.

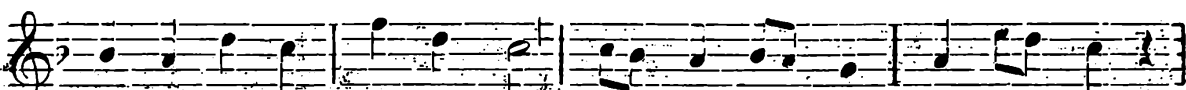
Ke gloria. „Sláva Tobě, Hospodine, posvětiž se jméno Tvé!“ - s nebe píseň míru line, - vzhůru naše srdce zve. - Dobrou

nám vůli dej, - ctnostně žít pomáhej, - ať nezhřešíme, Tvé jméno ctíme.

Nápěv ke Credo, Offertorium a Sanctus.



Přiď království Tvé, Pane, k nám, kteří v Tebe vě-ří-me, buď



v srd-ci našem Krá-lem sám, To - bě všich-ni pa - tří - me.



Offertorium. „Buď vůle Tvá jak na nebi - na zemi též plněna!“ - ať každý tvor ji velebí, - jenž Tvůj svatý zákon zná. - Přijmi též k oběti - srdce svých od dětí, - i jejich lkání - až do skonání.

Sanctus. „Náš vezdejší chléb dej nám dnes!“ - volá k Tobě celý svět, kdy vzhůru stoupá vděčný ples, - dovol nám též díky pět: - Chválen buď Kristus Pán, - jenž nám jest za chléb dán, - dar přebohatý, - ó svatý, svatý!

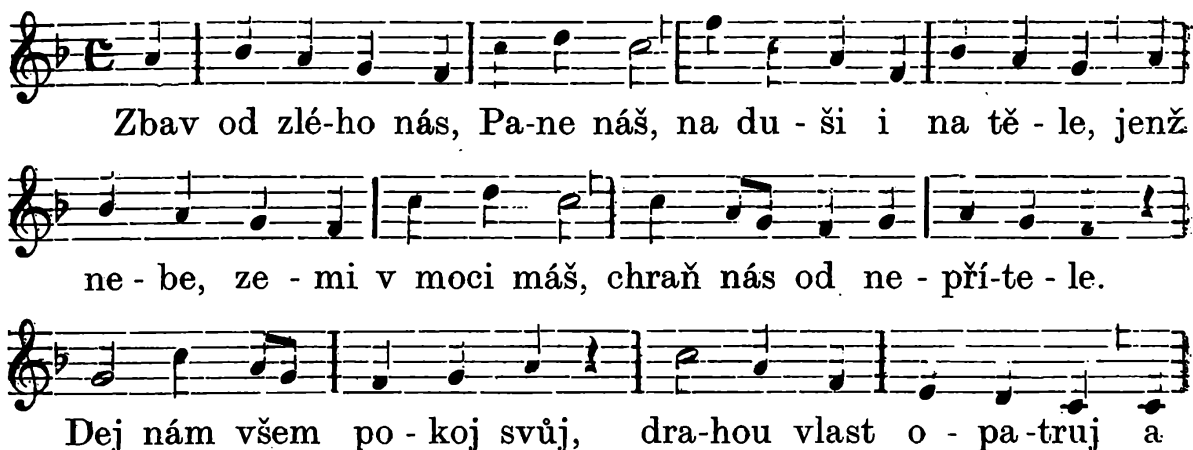
Nápěv k Pozdvihování a k Beránku.



K Beránku. Neuvoď nás v pokušení, - jehož bychom nesnesli, - posiluj nás v postu, bdění, - bychom ve hřích neklesli. - Be-

ránku Ježíši, nouze kdy nejvyšší, - nám pomoz v boji, - dej milost svoji.

Ke konci.





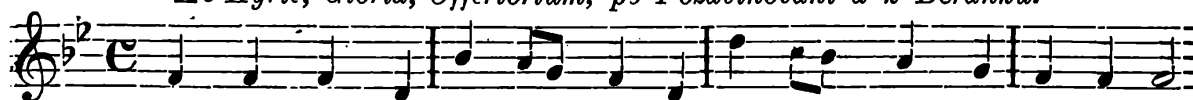
vy - lej na ni své po žeh - ná ní.

286. B. Otče náš.

Nápěvy jiné k XXII. mši obecné.

Hudba Jana Bádala.

Ke Kyrie, Gloria, Offertorium, po Pozdvihování a k Beránku.



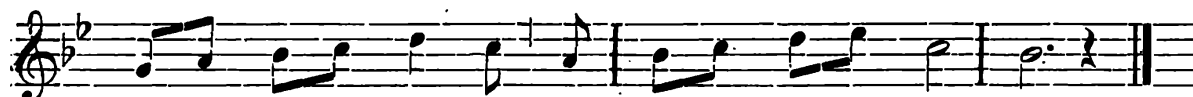
Před ol - tář Tvůj po-kle - ká-me, Ot - če náš na ne-be-sích,



u po-ko-ře vy - zná-vá-me před Te-bou svůj těž-ký hřích.



Smi - luj se nad ná-mi, nad svý - mi dět - ka-mi, ó



Vše - mo - hou - cí, slyš pros by vrou - cí.

Nápěv ku Credo, k Sanctus a ke konci.



Přijď království Tvé, Pane, k nám, kte-ří v Tebe vě-ří-me, buď



v srd-ci na-šem Krá-lem sám, To - bě všech - ni pa - tří - me.



U - pev-ni cír-kev svou, sva - tou a je - di-nou, dej



nám v ní ží - ti a bla ze mří - ti.

287. Mše svatá je stručným životopisem Ježíše Krista.

Mše obecná č. XXIII.

(Výklad kardinála Bella r m i n a jako úvod k následující písni.)

Introitus (Vchod) znamená touhu svatých Otců po příchodu Páně.

Kyrie eleison (Pane, smiluj se nad námi) znamená hlasy arciočců (patriarchů) a proroků, jimiž se dovolávali příchodu tak dlouho žádaného Spasitele.

Gloria in excelsis Deo (Sláva na výsostech Bohu) znamená narození Páně.

Orace (modlitby) znamenají obětování Ježíše Krista ve chrámě.

Epištola (část z listů nebo z jiných knih Písma svatého, vyjma evangelia) znamená učení sv. Jana Křtitele na poušti, jímž zval lid ke Kristu.

Graduale (zpěv na stupních) znamená obrácení lidu následkem těch kázání.

Evangelium (báhozvěst) znamená učení Pána našeho Ježíše Krista, jímž nás přenáší se strany levé na pravou, to jest od věcí časných k věčným a od hříchu k milosti; současně se přináší světla a kadidlo na znamení, že svaté evangelium osvítilo svět a naplnilo jej vůní milosti Boží.

Credo (Věřím) znamená obrácení svatých apoštolů a jiných učedníků Páně.

Sekrety (modlitby tajné — tiché, které počínají po Credo) znamenají tajné schůze a porady Židů proti Kristu.

Preface (předmluva), která končí chvalozpěvem *Hosanna*, znamená slavný vjezd Ježíše Krista do Jerusalema na Květnou neděli.

Další tiché modlitby znamenají utrpení Páně.

Pozdvihování znamená povýšení Kristovo na kříži.

Pater noster (Otče náš) znamená sedm slov Ježíše Krista na kříži.

Lámání hostie znamená bodnutí kopím.

Agnus Dei (Beránek Boží) znamená pláč Marií při snímání těla Kristova s kříže.

Přijímání znamená pochování Ježíše Krista do hrobu.

Postcommunio (modlitby po přijímání) znamenají zmrtvýchvstání Kristovo.

Ite, Missa est (Jděte, mše svatá je skončena) znamená Boží vstoupení.

Požehnání kněžovo znamená příchod Ducha svatého.

Evangelium na konci mše svaté znamená učení sv. apoštolů, když, naplnění jsouce Duchem svatým, počali hlásati víru v Krista celému světu a založili církev svatou.]

Slova J. P. (dle výkladu Bellarminova). — Nápěv k I. normální mši (zpěvník Marie Teresie z r. 1774).

Kyrie.



Duch pra-ot - ců lkal, tou - žil, sbor pro - ro - ků Tě
ždal, bys, v hříchu jenž se plou - žil, svět spa - sil, za - cho -
val; i my zde, Pa ne, lká me : „Ó
rač se smi - lo - vat, ať z o - bě - ti Tvé má - me zisk
hoj - ný, ra - čiž dát !“

Gloria. Buď Bohu v nebi sláva,
- jenž slyšel proseb hlas - a Syna
svého dává, - by věčně spasil
nás! - Dej, „Jezu, duchu síly, -
dej srdci nadšení; - ať zpěv náš

k nebi pílí - Tvé slavit zrození.
Epištola a graduale. Jan kázal
u Jordánu, - zval vroucně k po -
kání - a chystal cestu Pánu : -
toť spásy svítání. - Nám vzešlo

slunce jasné, - plá pravdy Tvoji zář, - v níž v nebes vlasti krásné - Tvou uvidíme tvář.

Evangelium. Tvé slovo zemí znělo - tak sladce, milostně, - že učedníků chvělo - se srdce radostně; - neb drtí pekla pýchu - a vášně uhasí, - nás z temných hlubin hříchu v slast nebes povznáší.

Credo. V Tě věříme, ó Pane - a Bože jediný, jenž z lásky svrchované - jsi s nebes výšiny - nám rozžal pravdy plamen, - jímž osvětil jsi lid. - Jenž milosti jsi pramen, - rač víru posilnit.

Offertorium. 1. Zášť proti Kristu vzniká, - lest zmar mu ustrojí, - jen smrtí Slitovníka - se zloba ukojí. - Pán za nás trpět volí, - by v slávě díl nám dal, - sám hrozných trestů boly rád za nás na se vzal.

2. Zde znova na oltáři se obět podává, - jež stejnou cenou září - jak obět krvavá. - Kéž za ni přijme mile - náš chleba, vína dar - a vznítí ušlechtilé - v nás k sobě lásky žár!

Sanctus. Lid plesá, jásá, pěje - své slavné „Hosanna!“, - v chrám Pána uváděje; - dlaň jeho žehnána. - Zášť zatím sbírá katy - a tvrdý tesá kříž, - by na něm třikrát svatý pil bolu hořkou číš.

Po pozdvihování. K nám sstoupil s nebes výše, - jenž na kříž povýšen, - jenž pokorně a tiše -

bol trpěl umučen, pněl mezi nebem, zemí, - jsa hanou zasypán, - ač vládne světy všemi - a andělů jest Pán.

Otče náš. Lkals, Pane, za mé viny, - když pněl jsi na kříži, - bys, shladě hříchů stíny, - mne sprostil obtíží: jak dle slov Tvojich smíme, - teď prosbou sedmerou - my Otci přednášíme - svou nouzi veškerou.

Agnus. Tvé srdce probodeno, - jižs život dokonal. - Ó spásy naší ceno, - již obětí ses stal! - Viň ke svému nás boku, s nás všecku vinu smyj, - v své krve svatém toku - nás posvěť a v nás žij!

K přijímání. Sňat s kříže potupného - a vložen v tichý hrob, - teď v lůno srdce mého - svým tělem vstup, je zdob. V ně vejdi s láskou svojí, - je posvěcuj a živ, - ať s Tebou se kdys spojí, - Ty Slunce rajských niv!

Postcommunio. Živ vyšels, Jezu, z hrobu a vstoupil na nebe; - Duch svatý v onu dobu - nám poslán od Tebe. - Ať věrně posloucháme - vždy jeho svatých rad, - v nichž jasné světlo máme, - rač, Pane, pomáhat.

Konec. Ač sídlíš v nebe jasu, - zní v církvi vždy hlas Tvůj, v ní stále skýtáš spásu - a pravdu pro lid svůj: - dej, ať k ní věrně lneme, ó Pane Ježíši, - ať ctností dospějeme Tvých věčných do říší!

288. (III.) Mešní pobožnost, v níž se střídá modlitba se zpěvem.

Mešní píseň obecná č. XXIV.

(Dle vzoru daného v XVI. konstituci I. synody diecese brněnské. — Viz Acta Cur. Epp. Br. 1910-I.).

Zároveň s knězem u nejnižšího stupně oltářního stojícím znamenají se přítomní klečící znamením kříže a počnou hlasitě se modlit:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

, Všemohoucí věčný Bože a Otče! - Přítomen budu nyní oběti, - kterou kdysi Tvůj jednorozený Syn - krvavou smrtí na dřevě kříže

přinesl - a kterou nyní nekrvavým - a tajuplným způsobem na oltáři obnovuje. Očišť mě, přesvatý Bože, ode všeho, - co se Ti na mně nelíbí, - a učíš mě hodným, - abych své modlitby s modlitbami obětujícího kněze - a svaté církve spojil tak, - bych účastným se stal milostí, - jež uděluješ laskavě a otcovsky těm, - kteří Tě za ně prosí ve jménu Tvého Syna. Amen.

K introitu čili vchodu pokračují :

Pokorně, ó Bože, vyznávám svou hříšnost před Tebou, - před Pannou Marií a všemi milými svatými. - Želím hříchů svých ze srdce, - protože jsem jimi Tebe, - svého nejlepšího Otce, - nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazil. - Činím opravdové předsevzetí - život svůj polepšiti, - a prosím Tě k tomu o milost. - Důvěruje v nekonečné zásluhy Spasitele našeho Ježíše Krista, prosím za sebe a všechny hříšníky : - Pane Bože, Otče nebeský, - smiluj se nad námi ; Kriste, Synu Boha živého, - smiluj se nad námi ; - Bože, Duše svatý, - smiluj se nad námi !

Píseň na začátek.

(Dříve : „Otče, pohled na malé“.)

Z Telče. — Slova dle: „Vater, sieh uns Kleinen an“.



1. Ot - če, na nás dí - ky hled, sám nás ke své chvá - le veď,



ne - sem rá - di To - bě v mlá - dí sva - té pís - ně za o - bět.

2. K Tobě, Pane, v ranní čas - po - 3. Bože Otče, uslyš nás, - Bože Synu, zdvihujem slabý hlas, - hříchů lkáme, - vyslyš nás; - k nám se schyluj - a se nazýváme - v naději Tě Otcem zas. smiluj, - Duše svatý, sestup v nás !

Píseň ke Gloria.

4. Sláva Tobě na nebi, - jenž všem dáváš potřeby, - nechať stále - v zbožné chvále - celý svět Tě velebí !

Modlitba ke kolektě.

Stojí-li po písni kněz ještě na straně epistolní, lze modliti se ke kolektě:

Dobrotivý Bože, sešli na nás svého Ducha svatého, - aby nás naučil jen na to vždy mysliti - a to mluvit a činiti, - co je Ti milo. - Dej, Pane, - abychom také stále prospívali ve víře, naději a lásce - a tak stali se hodnými zaslíbení Tvých. - Skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba k Epištole a Evangeliu.

Dobrotivý Ježíši ! - Přijmi díky za svou velikou lásku - a za své božské učení. Ty jsi cesta, pravda a život. - Dej, abychom nikdy pravé cesty neopustili. - Upevni v našich srdcích své svaté slovo tak, - abychom je nejen vyslechli, nýbrž i plnili - a skrze ně pak došli věčné blaženosti. Amen.

Píseň k Epištole a Evangelii.

5. Blahá zvěst Tvé slovo jest, - lije světlo do všech cest ; - srdce měkne, - vděčný řekne: - za to věčná buď Ti čest!

Modlitba a píseň ku Credo.

Má-li mše svatá toho dne Credo, budiž říkáno apoštolské vyznání víry „Věřím v Boha“.

6. V pevné víře vyznávám, - že Bůh stvořil všecko sám, - a že sstoupil, - by nás koupil - krví svou Syn Boží sám.

Není-li Credo, počne se, když ministrant zazvoní, s modlitbou k Offertoriu:

Modlitba k Offertoriu.

Shlédni, nebeský Otče, se zalíbením na dary, - které kněz a my s ním přinášíme, - abychom Tě jako svého Stvořitele - a nejvyššího Pána uznali - a s dětinnou úctou Ti poděkovali. - S nimi obětuji Ti i své tělo, - svou duši a vše, co mám. - Srdce mé spoj, ó Ježíši, se svým, - a obětuj je svému nebeskému Otci. - Kéž obět ta je Ti, všemohoucí Otče, milá ! - Přijmi ji k chvále a slávě svého svatého jména, - k našemu spasení - a k prospěchu celé své svaté církve. Amen.

Píseň k Offertoriu.

7. Ejhle, tuto obět dnes - obětuje za nás kněz ! - V požehnání - k nebes báni - obět ta se svatá nes !

Po druhém zazvonění umlknou varhany a sbor říká k „Sanctus“ :

Modlitba k Sanctus.

Svatý, svatý, svatý. Hospodin Bůh zástupů. - Plna jsou nebesa i země slávy Tvé. - Hosanna na výsostech. - Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně. - Hosanna na výsostech !

Více než chvalozpěvy líbí se Ti, ó Bože, když dítky Tvé na zemi jako svatí v nebi - z lásky za sebe navzájem se modlí. - Slyš tedy, milosrdný Otče, - naši modlitbu za blaho Tvé církve - a veškerého křesťanstva. - Žehnej našemu svatému Otci N., - našemu biskupu N., našemu císaři pánu a králi N., - žehnej pastýřům duší našich. Zvláště prosím za své milé rodiče, - bratry a sestry, - přátele a dobrodince ; odměň je za lásku, - kterou mi prokazují.

Všemohoucí, dobrotivý Bože, - potěš smutné, - pomoz trpícím, - obrať hříšníky, - posil dobré - a přijmi umírající k sobě na nebesa.

A ty, Matko našeho Spasitele, - vy apoštolé a všichni svatí, - orodujte za nás, - abychom zbožným životem hodnými se stali - dostati se jednou též do společnosti vaší.

Kdyby se zpívala jen píseň (bez modliteb), lze zpívat k „Sanctus“ :

Píseň k Sanctus.

8. Pějme nyní zvroucněle - jako v nebi andělé ; - „svatý, svatý, - vezdy svatý !“ - po zemi zněj po celé.

Modlitba při pozdvihování Těla Páně.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Ježíši, smiluj se nade mnou. Ježíši, slituj se nade mnou. - Ježíši, odpusť mi hříchy mé. Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Vroucně milovaný Ježíši, - Synu Boží, - Spasiteli světa, - klaním se Tobě.

Při pozdvižení Krve Páně.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Ježíši, Tobě jsem živ. - Ježíši, Tobě umírám. Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý. Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Skrze svou drahou krev a hořké umučení - očisť mne od hříchů - a ochraň mne od dalšího hřešení.

Píseň po pozdvihování.

9. Ten, jenž v nebi kraluje, - svatým svým se zjevuje, - tu se tichý - za vše hříchy - Bohu Otci věnuje.

10. Lkáme láskou prosebnou: - na tu obět velebnou - pohled mile! - Ve všem díle - dej nám milost potřebnou!

Modlitba po pozdvihování.

Shlédni milostivě, nebeský Otče, - na svého milovaného Syna, - který se sám ponížil až k smrti kříže. - Přijmi tu čistou obět na smíření našich vin. - Viz rány, jejichž krev nás očisťuje, - a uděl nám milostivě odpuštění.

V duchu lásky vzpomínáme tu před Tebou, - všemocný příteli lidí, - na zemřelé, kteří ještě trpí v očištění. - Smiluj se nad nimi - a uveď je na místo pokoje. - I nám pak jednou dej - vejít do společnosti svatých. - Skrze Krista, Pána našeho, - jemuž buď čest a sláva na věky. Amen.

Modlitba k Otčenáši.

Rozkazy spasitelnými napomenuti - a božským návodem poučení - osmělujeme se modliti: - Otče náš, jenž jsi na nebesích atd.

Modlitba k Beránku.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: smiluj se nad námi. - Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: - smiluj se nad námi. Beránku Boží, který snímáš hříchy světa: - uděl nám pokoje. —

Píseň k Agnus Dei.

11. Ejhle, Boží Beránek, - jímžto povstal nový věk, aj, choť duší, jemuž sluší - věčně věků vzdávat vděk.

Píseň k přijímání.

12. Křesťané, teď nanovo - mějme srdce hotovo, - tuto k spáse - podává se - krev a tělo Kristovo.

13. Pro svou velkou dobrotu - prokaž mně svou štědrotu. - Posvět, voď mne, - znova zroď mne - k nebeskému životu.

Přijímání duchovní.

Načež (nepřijímá-li se skutečně) lze přijímati v duchu těmito slovy sv. Alfonse z Liguori:

Můj Ježíši! - Věřím, že jsi přítomen v nejsvětější svátosti oltářní. - Miluji Tě nade všecko - a duše má touží po Tobě. - Po-
něvadž Tě však nyní svátostně přijmouti nemohu, - zavítej aspoň duchovně do srdce mého. - Objímám Tě, - jakobys už byl u mne, - a spojuji se s Tebou docela; - ó nepřipust', - abych se kdy od Tebe

zase odloučil. - Ó Ježíši, mé dobro nejvyšší, - má láska sladká, - zraň a rozžehni srdce mé, - aby vždy pro Tebe hořelo.

Když kříž uděluje na konci mše svaté požehnání, dělá se kříž a řekne se:

Požehnej nás všemohoucí Bůh Otec - i Syn i Duch svatý.
Amen.

Modlitba závěrečná.

Trojediný Bože! Budiž Ti tato oběť mše svaté příjemná - a mně a všem, za něž jsme ji přinesli, smírná. - Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Píseň ke konci.

14. Neopouštěj, Pane, nás, - k dobrouby - zavzní v hloubi, - uvěď nás
rým skutkům osvět nás! - Když hlas v kraj věčných krás!

Upozornění na mše votivní,

totiž mše, které dle přání knězova (votum — přání) a dle potřeby lze někdy sloužit místo mši na každý den celého roku určených.

O nich ustanovují církevní předpisy: Dovoleno jest sloužit je kterýkoliv den v týdnu, nepřipadne-li na slavnost dvojnásobná (duplex); bez příčiny rozumné nemá se to dít, any mše mají pokud možno souhlasiti s hodinkami téhož dne. Na každý den pak může býti určena zvláštní mše: v pondělí (neslouží-li se za zemřelé) vezme se mše nejsvětější Trojice, v úterý sv. andělů, ve středu sv. apoštolů, ve čtvrtek Ducha sv. nebo nejsv. svátosti oltářní, v pátek sv. kříže nebo umučení Páně, v sobotu Panny Marie, V nich vynechá se gloria i credo (leč by byly slouženy z příčin veřejných, obecných, a tu vkládá se v neděli credo i když se slouží ve fialové barvě, nikoli gloria). Ve mších Panny Marie sobotních a sv. andělů říká se gloria (bez creda). — K těmto mším votivním řadí se ještě mše k různým účelům: k volbě papežské, ve výroční den zvolení nebo posvěcení biskupa, na odstranění rozkolu, při jakékoliv potřebě, na odpuštění hříchů, na vyprošení milosti šťastné smrti, proti pohanům, v čas války, pro mír, na odvrácení úmrtnosti nebo v čas nakažlivých nemocí, za nemocné, za snoubence a jiné mše sv.

Jiný druh mši votivních zaveden byl dekretem kongregace svatých obřadů dne 5. července 1883. Ty však již zase byly zrušeny.

Modlitbu,

kteřou dobře jest konati po mši svaté na úmysl, aby nám Bůh odpustil nedostatky a poklesky, kterých jsme se snad při mši svaté dopustili.

Snažně prosím Tebe, nejsladší Pane Ježíši Kriste: umučení Tvé budiž mi silou, která by mne chránila, opatrovala a obhajovala; rány Tvé buďte pokrmem a nápojem, který by mne živil, opojoval a vnadil; pokropení krví Tvou buď mi omytím všech hříchů mých; smrt Tvá budiž mi slávou věčnou. V těch budiž mé občerstvení, zdraví a rozkoš srdce mého. Který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Odp. 3 let Pius IX. 11. prosince 1846.)*

*) Viz také str. 254., kde též modlitba je vytištěna jako modlitba pro postní dobu.

O svátostech.

Poučení.

Dle katechismu.

Milost posvěcující se uděluje a rozmnožuje hlavně svatými svátostmi. *)

Svátost je viditelné a působivé znamení neviditelné milosti, kteréž od Ježíše Krista k našemu posvěcení ustanoveno jest.

Ke každé svátosti náleží tři části: viditelné a působivé znamení, neviditelná nebo vnitřní milost, ustanovení od Ježíše Krista.

Svátosti nás posvěcují tím, 1. že nám posvěcující milost a s ní spolu křesťanské ctnosti buď udělují nebo ji v nás rozmnožují; 2. že nám každá svátost uděluje ještě zvláštní milosti.

Ježíš Kristus ustanovil sedmero svátostí: 1. křest, 2. biřmování, 3. svátost oltářní, 4. pokání, 5. poslední pomazání, 6. svěcení kněžstva, 7. stav manželský.

Křest a pokání jsou svátostmi mrtvých, to jest jsou ustanoveny pro hříšníky, kteří nemajíce milosti, jsou duševně mrtvými; a ostatní svátosti jsou svátostmi živých, protože ti, kteří je přijímají, nadpřirozený život milosti už mítí musí.

Křest, biřmování a svěcení kněžstva lze přijmouti jen jednou za celý život, protože vtiskují duši nezrušitelné znamení, to jest duchovní znak, kterýž duši uděluje zvláštní stavové posvěcení a důstojenství a zůstává v ní na větší oslavu nebo na větší zahanbení. Křest uděluje nám stavové posvěcení a důstojenství křesťana, biřmování — bojovníka Kristova, svěcení kněžstva — kněze; kdo konal povinnosti v těch svátostech převzaté, tomu bude nezrušitelné znamení k větší cti, kdo jich nekonal, tomu bude k většímu zahanbení.

Svátosti v nás působí milost vždycky, když jim sami žádné překážky nečiníme, to jest musíme jich přijímati hodně a s náležitou přípravou. Nehodné přijetí svátosti je těžkým hříchem, jenž sluje svatokrádeží.

A. O křtu svatém.

Al. Krejčí a Fr. Venhuda.

Rozjímání o křtu svatém.

Bůh z nicoty mě povolal na tento svět. Než co by mi prospělo naroditi se pro život pozemský, kdybych se nebyl znovuzrodil pro život věčný?! A to stalo se křtem svatým. Neboť křest jest nejprvnější a nejpotřebnější svátost, ve které člověk skrze vodu a slovo Boží bývá ode hříchu dědičného i ode všech přede křtem spáchaných hříchů očištěn a v Kristu Ježíši k životu věčnému znova zrozen a posvěcen. — K tomu hlavně účelu byl od Ježíše Krista ustanoven slovy: „Jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“, neboť křtem svatým ozdobena byla duše má milostí posvěcující a stala se tak Bohu ve svatosti podobnou, jeho milým dítětem a dědičkou království nebeského. Mimo

*) Poučení o milosti viz při Svatém Duchu. na str. 436.

to stal jsem se členem církve katolické, kdež se mi hlásá pravé učení Ježíše Krista a duše posvěcuje a posilňuje svatými svátostmi, aby dle učení jeho žila a tak jednou blaženou se stala. Duše má dále ozdobena byla zvláštním znamením nezrušitelným, kterým povznesen jsem byl a posvěcen na důstojnost křesťana a které mi bude, plnil-li jsem povinnosti křesťanské, k větší oslavě, ale neplnil-li bych závazků křtu svatého, k většímu zahanbení. A jaké jsou ty z á v a z k y, které jsem na křtu sv. přijal, uvádí mi na mysl krásné obřady křtu svatého. Když jsem se narodil, přinesli mne kmotři do předsíně chrámové. Tam tázal se kněz kmotrů: „Jak tomu dítěti chcete říkati?“ Kmotři mi dali jméno svatého,*) bych měl přímluvu v nebi, ochránce na zemi a v z o r, jehož bych následoval. —

Zdaž jsem tak doposud činil a svatostí svého patrona snažil se dosáhnouti?

Kněz tázal se nato: „N., co žádáš od církve Boží?“ Kmotři odpovídali: „Víru“. Nato kněz: „Víra co tobě dá?“ Kmotři: „Život věčný“.

Kněz hned připomínal, že víra sama nestačí ke spasení. (Jako tělo bez ducha mrtvé jest, tak jest i víra bez skutků mrtvá“. — Jak. 2, 26). Pravil: „Chceš-li tedy vejíti do života, ostříhej přikázání: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vši mysli své, a bližního svého jako sebe samého“. —

Zdaž jsem dosud přikázání ona nejvyšší, jak je Spasitel nazývá, zachovával?

Na to dýchl mi kněz třikráte ve tvář a pravil: „Vyjdi od něho nečistý duchu a dej místo Duchu svatému Utěшитeli.“

Zdaž jsem byl vždy pamětliv toho, že jsem chrámem Ducha sv.? Pamatoval-li jsem slov sv. Pavla (I. Kor. 3, 16, 17): „Nevíte-liž, že chrám Boží jste, a (že) Duch Boží přebývá ve vás? Jestliže pak kdo chrám Boží poskvrní, toho zatratí Bůh“.

K tomu mne napomínal kněz, když pravil: „Přijmi znamení kříže jak na čele † tak na srdci, † budiž věren přikázáním nebeským a takových buď mravů, abys chrámem Božím již býti mohl.“

Sám bych toho ovšem nedovedl, ale pomocí Boží dovésti toho mohu, „neb vše mohu skrze toho, který mne posiluje“.

Za to také prosil kněz ve dvojí modlitbě.

I. „Modleme se: Prosby naše, prosíme, Pane, milostivě vyslyš a tohoto vyvoleného svého N. křížem Páně poznamenaného, ustavičnou mocí ochraňuj: aby zachovával počátky velikosti slávy Tvé, ostříháním přikázání Tvých ke slávě znovuzrození dojíti si zasloužil. Skrze Krista Pána našeho.“ — M. „Amen.“

II. „Modleme se (vztáhl pravici nad hlavou mou na znamení, že se stane, zač v modlitbě prosí, totiž, že Bůh mne v ochranu svou vezme a mne posilovati bude): Všemohoucí, věčný Bože, Otče Pána našeho Ježíše Krista, račiž shlédnouti na tohoto služebníka svého, jehož jsi k počátkům víry povolati ráčil: zbav ho vši slepoty srdce: roztrhni všechna osidla ďábelská, jimiž svázán byl:

*) *Poznámka.* Nemá se zapomínati na světce slovanské, zvláště na sv. Cyrilla a Methoděje, a jejich jména mají se dávatí hojně dětem.

otevři mu, Pane, dvěře slitování svého, aby znamením moudrosti Tvé obdařen, všech ohavných žádostí prost byl a ku příjemné vůni přikázání Tvých spěje, s radostí Tobě v církvi Tvé sloužil a den ode dne prospíval. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.“

Abych tím více toho pamětliv byl, že mám pracovati s milostí Boží, abych byl vždy čistým chrámem Božím a sebe hříchem neposkvřňoval, dal mi do úst kněz posvěcené soli a pravil: „Přijmi sůl moudrosti: slitováním budiž tobě k životu věčnému.“

Jako sůl zachovává pokrmy před hnilobou, tak mám chrániti se hniloby — hříchu. Při tomto střezení se hříchu mnohá trpkost mne potká, což mně sůl též naznačuje, ale tuto mám ochotně přijmouti pro naději v život věčný; tak se za mne modlil kněz, an pravil:

„Modleme se: Bože otců našich, Bože vši pravdy původe, pokorně Tě žádáme, abys na tohoto služebníka svého shlédnouti ráčil a jej tohoto pokrmu soli okoušejícího déle lačněti nenechal, aby pokrmem nebeským naplněn byl a tak vždy duchem roznícen a nadějí oblažen Tvému jménu vždy ochotně sloužil. Přiveď ho, Pane, prosíme, k obmytí nového zrození, aby s věrnými Tvými věčné odměny dle Tvých zaslíbení dojíti zasloužil. Skrze Krista Pána našeho. Amen.“

Ochotně mám sloužiti Bohu a výhradně býti chrámem Ducha svatého a nikdy chrámem ducha zlého, a proto volal dále kněz: „Zažehnávám Tebe, duchu nečistý, ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého, abys vyšel a odstoupil od tohoto služebníka Božího. Neb Ten tobě rozkazuje, prokletý zavrženče, jenž nohama po moři kráčel a tonoucímu Petrovi pravici podal.

Proto, zlořečený ďáble, uznej své odsouzení a vzdej čest Bohu živému a pravému, dej čest Ježíši Kristu, Synu jeho i Duchu svatému a odstup od tohoto služebníka Božího N., neb jej sobě Bůh a Pán náš Ježíš Kristus k své milosti, k svému požehnání a k pramenu křtu povolati ráčil.

A toto znamení svatého kříže, † jímž čelo jeho znamenáme, ty, zlořečený ďáble, nikdy neodvažuj se porušiti. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.“

Abych toto znamení svatého kříže, odznak pravé víry, porušeno nebylo, nýbrž abych viru svatou slovy i skutky vyznával, za to modlil se kněz dále, drže ruku nad hlavou mou:

„Modleme se: Věčnou a přesvatou milost Tvou vyprošuji, ó Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, původce světla a pravdy, pro tohoto služebníka Tvého N., abys ráčil jej osvítiti světlem moudrosti své: očist' jej a posvěť: dej mu umění pravé, aby hodným učiněn jsa milosti křtu svatého, zachoval pevnou naději, pravou radu, učení svaté. Skrze Krista Pána našeho. Amen.“

Po této modlitbě vložil kněz konec štoly, odznaku důstojnosti a moci kněžské, na mne, na znamení, že i církve se mne ujímá, a uváděl mne do chrámu, řka: „N., vstup do chrámu Božího, abys měl podíl s Kristem v životě věčném.“

Po cestě ke křtitelnici modlil se kněz s kmotry „Věřím v Boha“ a „Otče náš“; v nich obsaženo, co věřiti a zač se modliti mám.

U křtitelnice zažehnával opět ducha zlého, řka: „Zažehnávám tě, všeliký duchu nečistý, ve jménu Boha Otce všemohoucího, † a ve jménu Ježíše Krista, Syna jeho, Pána a Soudce našeho, † a v moci Ducha svatého, † abys odešel od tohoto stvoření Božího N., jež Pán náš do stánku svého svatého povolati ráčil, by se stalo chrámem Boha živého a Duch svatý v něm přebýval. Skrze téhož Krista Pána našeho, jenž přijde soudit živých i mrtvých a svět ohněm. Amen.“

Na to naslinil kněz palec, dělal jím kříž na uších, řka: „Effeta, to jest otevři se“ a pak na nose, řka: „k vůni líbeznému. Ty však, ďáble, prchni, neb se přiblíží soud Boží.“

Obřad tento mne pobádá, abych horlivě poslouchal slovo Boží, jím se řídil a tak ozdoboval duši svou ctnostmi a dobrými skutky, které budou líbeznou vůní Pánu Bohu. Na znamení toho, že tak činiti budu, odřekl jsem se ústy kmotrů ducha zlého.

Kněz tázal se: „N., odříkáš se satanášeho?“

Kmotři odpověděli: „Odříkám.“

Kněz: „I všech skutků jeho?“

Kmotři: „Odříkám.“

Kněz: „I vsí pýchy jeho?“

Kmotři: „Odříkám.“

K tomu mi třeba bylo posíly Boží, a ta vyjádřena jest mazáním olejem katechumenů čili křtěnců na prsou a mezi lopatkami. (Ve staré době mazávali zápasníci těla svá olejem, aby nebyli snadně přemoženi.)

Pravil pak při tom kněz: „Maži tě † olejem spasení † v Kristu Ježíši, Pánu našem, abys měl život věčný. Amen.“

Poněvadž pak přiblížil se svatý křest, který duši čistou a nevinnou učiní, vzal kněz na znamení toho štolu barvy bílé a vyzval kmotry, by jménem svým slavně prohlásili, že po celý život chci vyznávatí nejsvětější Trojici a žíti v církvi katolické.

Tázal se kněz: „N., věříš v Boha Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?“

Kmotři odpověděli: „Věřím.“

Kněz: „Věříš v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, narozeného a ukřižovaného?“

Kmotři: „Věřím.“

Kněz: „Věříš v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla vzkříšení a život věčný?“

Kmotři: „Věřím.“

Dobrovolně a ne nuceně má každý konati závazky křtu svatého, proto děl kněz: „N., chceš býti pokřtěn?“

Kmotři pravili: „Chci.“

A tu kněz již déle neodkládal, uděliti mně milost křtu svatého; lil mně třikrát na hlavu vodu ve znamení svatého kříže, říkáje při tom slova: „N., já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého.“

Trojí polití ukazuje ke třem božským osobám, lití v podobě kříže připomíná, že s kříže plyne veškerá milost.

Nato mazal mne kněz na temeni hlavy svatým křížmem, směšinou oleje olivového a balsámu, a modlil se : „Bůh všemohoucí, Otec Pána našeho Ježíše Krista, jenž ti znovu naroditi se dal z vody a z Ducha svatého a kterýž tobě udělil odpuštění všech hříchů, pomaziž [†] tebe křížmem spasení v Kristu Ježíši, Pánu našem, k životu věčnému. Amen.“

Kněží a králové bývali a jsou mazáni olejem. I já jsem se stal na křtu svatém v duchovním smyslu knězem a králem. Knězem jsem se stal, abych denně obětoval Bohu své myšlenky, žádosti, řeči a skutky. Králem jsem se stal, aby duše kralovala tělu, nedala vítězití zlým náklonnostem a pokušením. — Zdaž obě se skutečně stává? Jestliže ano, pak onen pokoj, který mi přál kněz, řka : „Pokoj budiž s tebou“, zavládne jistě v duši mé.

Po onom krásném přání, aby pokoj vždy byl v duši mé, ovinul mne kněz bílým rouchem, řka : „Přijmi roucho bílé, jež neposkvrněné přinese před soudnou stolicí Pána našeho Ježíše Krista, abys došel života věčného.“ — M. „Amen.“

Zdaž skutečně roucho nevinnosti zdobí duši mou, či snad hříchem smrtelným jsem je ztratil ?

Svíci rozžatou podal kmotrům kněz a pravil : „Přijmi svíci hořící a zachovej bez úhony křest svůj; ostříhej přikázání Boží, abys, až Pán přijde na svatbu, mohl mu vstříc jíti se všemi svatými ve dvore nebeském a měl život věčný a živ byl na věky věkův.“ — M. „Amen.“

Svíce značí Krista, jehož v životě následovati mám.

Zdaž tak činím ?

Na konec pronesl kněz ještě krásné přání, řka : „Jdi v pokoji a Pán buď s tebou.“ — M. „Amen.“

Slíbil jsem při křtu svatém, jak jsem poznal z obřadů svatých:

1. Že se budu odříkati ďábla, jeho pýchy i všech skutků jeho;
2. že pevně a stále věřiti budu vše, čemu učí církev katolická;
3. že podle této víry až do smrti své žíti budu.

Abych se slibu křestnímu nezpronevěřil, mám jej častěji obnovovati.

Obnovení slibu křestního.*)

Křestní slib máme častěji obnovovati, zvláště ve výroční den křtu sv., o jmeninách, při sv. biřmování, sv. zpovědi a sv. přijímání.

Ó Bože, Otče, Synu i Duše svatý ! - Já, dítko Tvé, - v pokře klekám před božskou velebností Tvou - a klaním se Tobě v úctě nejhlubší. - Děkuji Tobě z celého srdce - za všecka dobrodiní, - která jsi mně prokázal; - zvláště pak Tobě děkuji za milost křtu svatého. Ačkoliv jsem při křtu svém nevěděl, - jakou to svatou úmluvu - Ty se mnou činíš a já s Tebou : - obnovuji nyní

*) Pomlčky (dle katechismu) uvedeny jsou pro případ, že by jeden předříkával a ostatní po něm slova opakovali.

přece - dobrovolně a s vroucími díky - tuto svatou úmluvu - a chci na věky - býti a zůstatí věrným a poslušným dítkem Tvým. - Odříkám se tedy - ďábla - a všech skutků jeho - i vší pýchy jeho. - Věřím v Tebe, - Bože Otče, - všemohoucí Stvořiteli - nebe i země. - Věřím v Tebe, - Ježíši Kriste, - v pravého a jediného Syna Božího, - Pána našeho, - jenž jsi se pro nás narodil - z Marie Panny - a za nás trpěl. - Věřím v Tebe, - Duše svatý. - Věřím - v jednu, - svatou, - katolickou a apoštolskou církev, - svatých obcování, - odpuštění hříchů, - těla vzkříšení - a život věčný. - Slibuji, ó Bože můj, - že budu svatá přikázání Tvá zachovávatí, - svaté svátosti přijímatí - a všech prostředků milosti - horlivě užívati, - a že jako poslušné dítko Tvoje - chci žíti a umříti. - Dej mi milost, - abych tomuto svému slibu - nikdy se nezpronevěřil - a hned se zase polepšil, - kdybych do hříchu upadl, - abych podle - milostivého zaslíbení Tvého - života věčného dosáhl. - Maria, matičko, - stůj při mně! - Svatý anděle strážce, - ochraňuj mne! - Svatý patroně můj, - oroduj za mne! Amen.

Prosba o plnění křesťanských povinností,

které v okružním listě papeže Lva XIII. Sapientiae christianae ze dne 10. ledna 1890 byly doporučeny a vysvětleny.

Ježíši, Marie a Josefe, žehnejte nás a propůjčte nám milost, abychom církev svatou, jak jsme povinni, milovali více než všechny ostatní pozemské věci, a jí povždy svou lásku, a to zejména skutky dokazovali.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ježíši, Marie a Josefe, žehnejte nás a popřejte nám milost, abychom víru, kterou jsme jako dar obdrželi na křtu svatém, — veřejně a statečně, bez lidských ohledů, dle své povinnosti vyznávali.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ježíši, Marie a Josefe, žehnejte nás a dejte nám milost, abychom, jak povinnost nám káže, zasadili se svým slovem, svým jménem, ano i obětováním svého života, seč jsme, o hájení a povýšení svaté víry. —

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ježíši, Marie a Josefe, žehnejte nás a obdařte nás milostí, abychom se všichni, jak jest povinností naší, navzájem milovali, a v myšlení, chtění a jednání úplné jednoty docílili pod řízením a v odvislosti od svých církevních představených.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ježíši, Marie a Josefe, žehnejte nás a ušetřete nám milost, abychom pro své povinnosti život svůj dokonale srovnali s předpisy přikázání Božích a církevních, a tak vždy žili v oné lásce, která je obsahem přikázání.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci.

Modlitba k sv. patronu,

jehož jméno jsme na křtu sv. obdrželi.

Dobrotivý Bože, rozmnož ve mně víru, naději a lásku, abych hodným se stal Tvých svatých zaslíbení, a dej mi na přímluvu sv. N., abych přikázání Tvá věrně a rád plnil a tak se Ti zalíbil jako svatý N., můj patron, a jedenkrát spolu s ním v nebesích Tě chválil a oslavoval. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

B. Svátost biřmování.

Rozjímání o svátosti biřmování.

Na křtu svatém zrodil jsem se z vody a Ducha svatého k novému duchovnímu životu, obdržel jsem milost posvěcující, duše má stála se příbytkem, chrámem Ducha sv., a povýšen a posvěcen jsem byl na důstojnost křesťana. Co křtem svatým bylo počato, to svaté biřmování dovršilo, neboť byla ve mně milost posvěcující rozmnožena a udělena mně milost zvláštní, abych víru statečně vyznával a podle ní žil, a duši vtisknuto druhé nezrušitelné znamení, kterým jsem byl povýšen a posvěcen na důstojnost bojovníka Kristova. Neboť biřmování jest svátost, ve které pokřtěný člověk skrze vkládání ruky biskupovy, mazání svatým křížem a slova biskupova od Ducha svatého bývá posilněn, aby víru svou statečně vyznával a podle ní žil. — Posily té je nutně potřeba, ježto jest nám stále bojovati proti vlastním náklonnostem k zlému, proti zkaženým lidem a ďáblu.

Významné jsou obřady, jimiž se biřmuje. Když jsme se my biřmovanci v kostele sešli, modlil se biskup od oltáře nad námi klečícími (jsa k nám obrácen) :

V. Duch svatý sestup na vás a moc Nejvyššího ostříhej vás od hříchů.

R. Amen.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Biskup pak vztáhl ruce nad nás a modlil se: Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, který jsi dal těmto služebníkům svým zroditi se z vody a z Ducha svatého a udělil jim odpuštění všech hříchů, sešli na ně s nebe svého Ducha svatého Utěšitele se sedmi dary jeho.

R. Amen.

Ducha moudrosti a rozumu. — R. Amen.

Ducha rady a síly. — R. Amen.

Ducha umění a pobožnosti. — R. Amen.

Naplň je Duchem bázně své a poznamenej je milostivě znamením † kříže Kristova k životu věčnému. Skrze téhož Pána našeho

Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Nato biskup šel k povstávším nám a přistoupiv ke každému zvláště, pomazal čelo sv. křížem ve znamení kříže, řka: N.,*) znamenám tě znamením kříže a posilňuji tě křížem spasení (udělaje třikrát kříž nad každým, řekl dále): ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého. † — R. Amen. Po té dal každému políček a řekl: Pokoj s tebou.

Když tak všichni byli obřimováni, vrátil se k oltáři a duchovenstvo se modlilo :

Antifona: Potvrdiž to, Bože, což jsi způsobil mezi námi, z chrámu svatého svého v Jerusalemě.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Antifona (se opakuje): Potvrdiž to, Bože, co jsi způsobil mezi námi, z chrámu svého svatého v Jerusalemě.

Biskup: V. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své.

R. A spasení své dej nám.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jenž jsi dal svým apoštolům Ducha svatého a chtěl jsi, by skrze ně a jejich nástupce byl udělován ostatním věřícím: shlédni milostivě na službu naší poníženosti a učiň, aby srdce těch, jejichž čela svatým křížem jsme pomazali a znamením sv. kříže poznamenali, též Duch sv. v ně sestoupiv a v nich přebýváje ráčil učiniti chrámem své slávy. Jenž s Otcem a tímž Duchem svatým žiješ a kraluješ, Bůh na věky věkův. —

R. Amen.

V. Ajhle, takť bude požehnán každý člověk.

R. Kterýž se bojí Hospodina.

Ku konci obrátil se biskup k nám břimovancům a udělil nám požehnání těmito slovy :

Požehnejž vám † Hospodin ze Sionu : abyste spatřovali dobro Jerusalema po všechny dny života svého a měli život věčný. —

R. Amen.

Význam obřadů je : V k l á d á n í ruky biskupovy znamenalo, že na mne sestupuje Duch svatý a že zvláštním působením stávám se majetkem Božím a bojovníkem Kristovým. Křížmo, jsouc smíšeninou oleje a balsámu, značilo milost Ducha svatého, kterou jsem byl posílněn k boji proti nepřítelům spasení (olej), a milost, abych se uchoval čistým od nákazy hříchů a šířil nábožným životem. vůni ctnosti (balsám). Biskup dělaje mi kříž na čele, naznačil, že se nikdy nemám stydět za svou víru v Ježíše ukřižovaného, nýbrž

*) Zde vysloví biskup jméno patrona, kterého jsme si při svatém břimování zvolili. —

ji mám vyznávatí před celým světem ; a políček znamenal, že mám býti hotov, trpěti pro jméno Ježíše Krista i potupu a pronásledování.

Modlitba před svatým biřmováním.

Duše svatý, pravý Bože, který v církvi své nauku Ježíše Krista zachováváš čistou a neporušenou a božské rozdáváš milosti, který osvěcuješ nevědomé a pochybující, posiluješ slabé a rozohňuješ jejich vůli pro Boha a spásu duše : osvět mne, abych vždy lépe poznával, co je pravdivé, stálé a svaté. Zachovej mne při víře pravé a samospasitelné, utvrď mne v křesťanské naději a rozžehni ve mně oheň božské lásky. V pokušení dej mi sílu, abych zvítězil nad lákáním hříchu, zlými příklady lidí a svými vlastními hříšnými náklonnostmi a zachoval duši čistou. Budiž, Duše svatý, mou útěchou v soužení a nadějí v hodince smrti. Jako katolický křesťan chci zemřítí. Tvých vnuknutí chci poslouchati, Tvé spasitelné rady zachovávatí a tak s milostí Tvou spolupůsobiti, až uzřím tvář v tvář Ježíše Krista, který s Tebou a Otcem stejný Bůh žije a kraluje na věky. Amen.

Modlitba po svatém biřmování.

Bože Duše svatý ! Děkuji Ti, že jsi svatým biřmováním ráčil vejíti do srdce mého a duši mé vtisknouti vniterné, nezrušitelné znamení jako odznak účinků, jak byly naznačeny zevnějším mázáním čela křížmem ve způsobu sv. kříže rukou biskupovou. Prosím Tě, naplň mne milostí svou, utvrď mne u víře pravé, zapal ve mně plamen božské lásky a posilň mne v protivenstvích, jež mne za živobytí očekávají. Dodávej mi zmužilosti, abych víru svou stále vyznával a podle ní živ byl, aby i Ježíš Kristus ke mně se znal před Otcem svým, když na oblacích nebeských přijde soudit živých i mrtvých. Amen.

Památka na svaté biřmování.

(Rozdává se biřmovancům.)

Duše svatý, Bože ! Živě připomínám sobě ono svaté okamžení, kdy Ty vložím ruky biskupské, pomazáním svatým křížmem a slovy biskupovými milost křestní ve mně jsi dovršil, pod prapor kříže Kristova mne postavil, k věrnému a statečnému vyznávání svaté víry křesťanské mě ozbrojil a na duši mou nezrušitelné vytiskl znamení branné povinnosti křesťanské. I klaním se Tobě s nejhlubší pokorou a uctivostí jako Pánu a Bohu svému, jedné podstaty a přirozenosti s Otcem i Synem, jako Duchu pravdy a světla, síly a statečnosti, věrnosti a vytrvalosti.

Z celého srdce a ze vsí síly své děkuji Tobě za všechny milosti, jichžto jsi mi, obzvláště svátostí biřmování, sobě ke cti, mně pak k neohroženému vyznávání a hájení svaté víry křesťanské, jakož i ke spáse ubohé duše mé uděliti ráčil. Že však klanění a díky mé příliš nedostatečny jsou, prosím Marii, vyvolenou nevěstu Tvou,

veškery kůry andělské i veškery sbory svatých a světic Božích, najmě pak sv. N., jehož na svatém birmování za patrona jsem si vyvolil, vyzývám nebe i zemi, aby se mnou Tebe chválili, velebili a díky Tobě vzdávali na věky věkův.

Abych Ti však i skutkem osvědčil vděčnost svou, obnovuji Ti přísahu věrnosti u víře, věrnosti v boji pro Krista, věrnosti v obcování, jižto jsem Ti tenkrát před tváří tolika svědků, zvláště pak před tváří kmotra svého do rukou služebníka Tvého, biskupa, na prapor svatého kříže přísahal, řka :

Já N. N. před celým světem, vůči přátelům i nepřátelům, znova vyznávám svatou víru římsko-katolickou, jižto všichni svatí všech věkův a všech končin vyznávali, a mimo kterou žádného není spasení. Žádám žiti i umřiti v lůně svaté církve římsko-katolické, v nížto jediné víra tato kotví ; s dětinnou uctivostí volím poslušen býti viditelné hlavy její a náměstka Ježíše Krista, svrchovaného vojevůdce svého, svatého Otce, papeže, rovněž i biskupů, s ním jakožto hlavou spojených, a všech správců duchovních, od řádných biskupů věřícím zřízených. Co tato svatá církev zavrhuje, již napřed zavrhuji i já ; co schvaluje, s tím ze srdce souhlasím i já. Duše svatý, Bože ! Zachovej, posilň a rozhňuj víru mou !

Na bojovníka Kristova jsa pomazán, hotov jsem hájiti učení, čest a práva svaté církve své proti všelikému bludu a zlosti; hotov jsem zasazovati se o to, aby svoboda její nebyla zkracována, ona pak volně a blahodárně působiti mohla na veškery poměry života lidského, na rodinu, školu a společnost ; hotov jsem ujímati se jejích úmyslů, jakož i podporovati její podniky. Nikdy a za žádné okolnosti, ani slovem ani skutkem, ani zjevně ani tajně, ani ústně ani písemně nevolím dáti hlasu a souhlasu svého ničemu, co by bylo této svaté víře římsko-katolické na úkor, a zradě na ní, ano i na Tobě se rovnalo. Duše svatý, Bože ! Račiž utvrdit toto předsevzetí mé a nedej, abych kdy jemu stal se nevěren !

Avšak netoliko vyznávati, netoliko hájiti hodlám svatou víru svou, nýbrž s milostí Tvou i život svůj spravovati podle jejích příkázání: Boha milovati nade všecko a bližního jako sebe samého, hříchu nenáviděti, nezřízené žádosti potírati, blízké příležitosti ke hříchu se varovati, povinnosti stavu svého věrně plniti, křesťanských ctností pilně si hleděti, zásluhy dobrých skutků si zjednávat a měrou takovou dobývati si Tvého božského zaslíbení. Duše svatý, Bože, račiž mě k tomuto předsevzetí rozplameniti ohněm božské lásky své !

Ó budiž mi tedy, Duše svatý, Bože, budiž mi Ty světlem, kdyby snad svůdné řeči a spisy oko mé zatemnily a učení Ježíše Krista, ve kterém všechny poklady moudrosti skryty jsou, v pochybnost mi uváděly ! Budiž Ty mi silou, kdyby zlá pokušení k nevěrnosti vůči němu, Pánu mému, na mne dorážela, kdyby posměchy a úšklebky, ano snad i pronásledování mne u víře a ctnosti a lásce ke svaté církvi mé zviklati usilovaly ! Učiň, abych v případech takových pevné zření měl ke Kristu, svrchovanému vojevůdci svému, který před Kaifášem neohroženě pravdu vyznával, Herodesovo tu-

pení trpělivě snášel a pro svaté učení své ani nejpotupnější smrti na kříži se neostýchal, aby, až přehlížeti bude vojska svá o dni posledním, až na oblacích nebeských soudit přijde živých i mrtvých, ani za mne se nestyděl ! Amen.

Prosba o zachování milostí ve sv. břimování dosažených.

Duše svatý, Bože, jenž duše křesťanské svátostí sv. břimování milostmi posvěcuješ, sílíš a dary svými obohacuješ, aby pravou katolickou víru na křtu sv. přijatou stále vyznávaly a podle ní živý byly, ráčil jsi i duši mou milostí sv. břimování posílniti a mne bojovníkem Ježíše Krista učiniti. I mé čelo pomazala ruka biskupova svatým křížem a ozdobila svatým křížem, abych obdržel svátostní milosti. Vroucí vzdávám Ti díky za to a pokorně Tě prosím, abys milostí svou v duši mé přebývali a mne ke všemu dobrému síliti ráčil. Ty jsi ozbrojil sv. apoštoly a mučedníky silou a statečností, že pro víru Kristovu muky i smrt podstoupiti neváhali. I na mne slabého naléhají mnohá pokušení, abych svaté víře Kristově se zpronevěřil. Račíš mne jen síliti, když bezbožné řeči a spisy nevěreckých světáků pravdy sv. evangelia v pochybnost uvádějí, když světem porušení lidé pravověrnost mou hanějí a jí se posmívají a mne k nekřesťanskému životu navádějí. Dle světa nikdy žítí nechci, pamětliv jsa slov sv. apoštola Pavla, jenžto dí : „Ne-
připodobňujte se tomuto světu“ (Řím. 12, 2.) ; nebo, kdo se světu podobným činí, se světem zahyne; ale raději se potěším slovy Páně: „Jestliže vás svět nenávidí, vězte, žeť mne prvé než vás v nenávisti měl. Kdybyste byli ze světa, miloval by svět, co jeho jest; ale že nejste ze světa, nýbrž já ze světa vyvolil jsem vás, proto vás svět nenávidí. Neníť služebník větší, nežli Pán jeho. Jestliže se mně protivili, i vámť se protiviti budou“ (Jan 15, 18—20). Proto vroucně žádám Tebe, Duše svatý, nedopouštěj, abych kdy zapomnul, že Ježíš Kristus, jenž i před nepřáteli svými vydal svědectví pravdě a potupu od Herodesa mlčky strpěl, jest pramenem vši pravdy a že jen On má slova života věčného. Přispěj mi ve všelikém boji, abych víru, kterou Pán Kristus hlásal, kterou svatí apoštolové kázali a kterou svatá katolická církev pod ochranou Tvou ryzí a neporušenou zachovává, věrně vyznával, přikázání Boží a církevní svědomitě plnil, ve svaté katolické víře živ byl, ji proti nepřátelům neohroženě hájil, v ní také kdysi běh vezdejšího života šťastně dokončil, a za to na věčnosti mezi statečnými bojovníky Kristovými oslaven byl. Skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

K. E.

Prosba o zachování sedmi darů Ducha svatého, ve svátosti břimování dosažených.

Bože, Duše svatý, jenž jsi mi ve svátosti břimování vedle milostí jiných i dary své uštědřil, kterými bych byl nakloněn, abych osvětlení Tvá ochotně přijímal, vnuknutí Tvých poslouchal a tak

ve ctnosti dokonaleji prospíval; vím, že nikdy nelze mi jich míti v té dokonalé míře, v jaké je měl Spasitel můj, na němž dle Isaiáše proroka (11, 2) spočinul duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a nábožnosti, a ježž naplnil duch bázně Hospodiny; a proto snažně prosím, abys mi je ráčil vždycky zachovávat v míře aspoň takové, aby byly dostatečny pro život můj duševní. Zachovej mi tedy, prosím, a rozmnož ve mně:

d a r m o u d r o s t i, abych 1. Boha v jeho velebnosti a dokonalosti poznával, jemu se podívoval, jej miloval a všecko podle toho poznání a milování cenil a posuzoval, a 2. život svůj tak uspořádal, abych dosáhl konečného cíle svého, totiž věčného spasení, k němuž jsem stvořen;

d a r r o z u m u, abych ve smysl pravd svaté víry hlouběji vnikal ;

d a r r a d y, abych v pochybných a těžkých případech volil, co se Bohu líbí ;

d a r s í l y, abych obtíže na cestě ku spasení přemáhal ;

d a r u m ě n í, abych o věrohodnosti zjevených pravd pevného přesvědčení nabyl a poznal, co jest mi činiti a čeho zanechat;

d a r p o b o ž n o s t i, abych k Pánu Bohu vždycky dětinnou mysl na jevo dával ; a

d a r b á z n ě B o ž í, abych z úcty k velebnosti Boží všeho se vystříhal, co by se Bohu nelíbilo.

Bože, Duše svatý, odevzdávám se docela Tvému vedení, abych zasluhoval slouti synem Božím (Řím. 8, 14), a byl chrámem Božím, v němž Duch Boží přebývá (I. Kor. 3, 16). Za to vše prosím skrze Pána našeho Ježíše Krista, který s Bohem Otcem žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po věky věkův. Amen.

Prosba o dar moudrosti.

Tom. Kempenského „Následování Krista“ III., 27.

Dejž mi, Pane, nebeskou moudrost, abych se naučil Tebe přede vším hledati a nacházeti, nade vše Tobě rozuměti a Tebe milovati, vše pak ostatní poznávati tak, jak v pravdě jest podle řádu Tvé moudrosti. Dej, ať se opatrně vyhnu pochlebníku, a trpěliv jsem vůči protivníku; neboť totě veliká moudrost, nenechati sebou pohnouti lečjakým větrem lidských řečí a nedávati sluchu lichotnému, svůdnému hlasu: neboť jen tak lze jistě kráčet po dráze započaté.

Modlitba k sv. patronu,

zvolenému při svatém biřmování.

Svatý patrone můj ! Ty jsi udatně bojoval za víru pod praporem Kristovým proti nepřítelům jejím. Pod ochranu tvou se utíkám. Nauč i mne víru svou stále vyznávati, podle ní živu býti a proti jejím nepřítelům statečně bojovati, abych jednou s tebou radoval se jako oslavený vítěz v království nebeském. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba v den narozenin nebo jmenin.

Ó Bože ! Dej na přimluvu svatého N. a svatého N., jejichž jmény a ochranou poctěn jsem byl na křtu svatém a při svatém biřmování, abych svůj život dle Tvých přikázání spravoval, ctnostného příkladu světců těch následoval, na jejich mocnou přimluvu v milosti Tvé až do konce setrval, a odcházeje odtud se sv. apoštolem říci mohl : „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat, víru jsem zachoval“. Rač mně pak korunu milosrdenství a spravedlnosti uděliti, kterou jsi všem věrným služebníků svým přislíbil. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Díky za přijaté svátosti křtu a biřmování a prosba o zachování jejich účinkův.

Všemohoucí, věčný Bože, díky Ti vzdávám, že jsi mne nehoďného křtem svatým přijal do lůna církve katolické a vtiskl mi znamení Ducha svatého ve svátosti biřmování. Vzbud' ve mně milost, mazáním křížma a vložení ruky přijatou, kterou jsem ztratil tolika hříchy a nedbalostmi. Dej mi moudrost, rozum, radu, sílu, umění, pobožnost a bázeň Boží. Kéž ze srdce mého pučí ovoce Ducha svatého: láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, dobročinnost, dlouhočekání, tichost, věrnost, mírnost, zdrželivost a čistota. *) Podporujž mne milost Tvá, abych v dokonalosti křesťanské, kterou jsem slíbil při sv. křtu a biřmování, každodenně prospíval, abych víry katolické pevně se držel a ji neochvějně přede všemi vyznával, abych ani hrozbami ani lichocením od pravé cesty se neodchýlil, nýbrž uznán byl za bojovníka v duchovních zápasech až do smrti věrného. Amen.

C. Nejsvětější Svátost Oltářní.

A. Krejčí.

P o u č e n í.

Svátost oltářní jest nejsvětější svátost; je pravé tělo a pravá krev Pána našeho Ježíše Krista pod způsobami chleba a vína.

Pán Ježíš nasytiv pět tisíc mužův a množství žen a dětí pěti chleby a dvěma rybičkami, skryl se, nebo zástupové jej chtěli učiniti králem. Druhého dne vyhledali jej v Kafarnaum, doufajíce, že je opět nasytí. Kristus Pán však napomenul je, aby starali se o pokrm pro duši, a pak jim pravil : „Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, (jež vydám) za život světa . . . Amen, amen pravím vám : Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Nebo tělo mé právě jest pokrm : a krev má právě jest nápoj“. (Jan 6.).

*) Ctnosti ty nazývají se dle slov sv. Pavla (Gal. 5, 22. 23.) dvanáctým ovocem Ducha svatého.

Po té řeči mnozí i z učedníků jeho odešli a již s ním nechodili řkouce, že jeho řeč je tvrdá. Pán Ježíš však stál na svém a chtěl i dvanácte apoštolů propustiti, kdyby nechtěli věriti slovům jeho.

A co Kristus Pán přislíbil, totiž, že nám dá své tělo za pokrm a svou krev za nápoj, to také vyplnil, jak zaznamenávají tři evangelisté a sv. Pavel v I. listu ke Korintským 23—26.

Když byl totiž Pán Ježíš povečeřel beránka velikonočního a umyl apoštolům nohy, vzal pšeničný chléb, dobrořečil, lámal a dával učedníkům svým, řka : „Vezměte a jezte : toto jest tělo mé“.

A vzav kalich, díky činil a dal jim, řka : „Pijte z toho všickni; neb toť jest krev má Nového Zákona, kteráž za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. To činite na mou památku.“

Apoštolům zdálo se sice, jakoby viděli pouhý chléb a víno, podobně jako nám se tak zdá, když biskup nebo kněz při mši sv. slovy Kristovými proměnil chléb a víno v tělo a krev Kristovu, ale oni byli přesvědčeni, že není to chléb a víno, nýbrž drahé tělo a krev Kristova. Jde to zřejmě ze slov sv. apoštola Pavla ke Korintským (I. 27—29.) : „Protož, kdokoli jísti bude chléb tento, aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. Zkusiž pak sám sebe člověk a tak z toho chleba jez, a z kalicha pij, nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně“.

Jako apoštolové, tak ostatní křesťané byli přesvědčeni o skutečné přítomnosti Ježíše Krista v nejsvětější svátosti, jak poznáváme z toho, že učení o této svátosti bylo hlavním předmětem oněch článků víry, o nichž křesťanům bylo přísně zakázáno veřejně mluvit, aby nebyly pohanům k posměchu. Z toho také vznikla pomluva, kterou pohané rozšiřovali o křesťanech, že požívají masa a krve dítek. O víře té svědčí též Otcové církevní. Tak sv. Justin, filosof, jenž usmrčen byl v Římě r. 166, ve své obraně víry křesťanské dí : „Nepřijímáme tyto věci za obyčejný chléb a nápoj, ale jako Ježíš Kristus, Spasitel náš, se stal tělem skrze slovo Boží, tak jsme byli vyučeni, že požehnaný tento pokrm jest tělem a krví téhož vtěleného Syna Božího“.

A sv. Cyrill Jerusalemský († 386) dí : „Co chlebem zdá se býti, není chléb, ačkoli chutí tak připadá, nýbrž tělo Kristovo; a co vínem zdá se býti, není víno, ačkoli chuť tomu chce, nýbrž krev Kristova“. — „Když Kristus sám o víně praví : „Tatoť jest krev má“, kdo bude pochybovati a mysliti, že to není jeho krev? Dříve proměnil vodu ve víno, a my bychom neměli věriti, že proměňuje víno v krev?“

Ano, když sám Ježíš Kristus praví, že nejsvětější svátost oltářní jest pravé tělo a pravá krev jeho, kdož bude o tom pochybovati?!

Jest pak Ježíš Kristus přítomen celý, jak pod způsobami chleba, tak pod způsobami vína, ano jest celý i v každé nejmenší částice kterékoliv způsoby, a to tak dlouho, dokud ty způsoby trvají. Postačí tudíž přijímati pod kteroukoliv způsobou anebo částkou způsobu. Že i první křesťané mnohdy přijímali pod jednou způsobou, připomíná zvláště Tertullian; an mluví o obyčeji, dle něhož kře-

stane Tělo Páně brali sobě domů z místa, kde se slavila obět. On odstrašuje křesťanské paní od sňatku s pohanem, čině k nim otázku: „Co by sobě muž myslil o tajemném chlebu, kterýž u sebe chová manželka a ráno před každým pokrmem požívá?“ — Jest pak rozuměti způsobami chleba a vína to, co na chlebě a víně smysly poznáváme, na příklad : zevnější podobu, barvu, chuť, vůni chleba a vína. Jsouť pak způsoby chleba a vína a slova, jimiž proměňování se děje : „Toto jest tělo mé — Toto je krev má“ viditelným znamením této svátosti. — Poněvadž jest ve svátosti této Ježíš Kristus, Syn Boží, přítomen, přísluší jí název nejsvětější. Protože proměňování na oltáři se koná a poněvadž svátost tato na oltáři se ukládá ve svatostánku, nazývá se oltářní svátostí.

A když víme, že sám Syn Boží Ježíš Kristus přítomen jest v nejsvětější svátosti, cítíme, že před svátostí touto máme kolena svá skláněti jako před Bohem samým. Čiňme tak ochotně, když do chrámu Páně vcházíme, než z chrámu Páně vyjdeme, při pozdvihování této svátosti mezi mší svatou, při požehnání, při průvodu Božího Těla, když k nemocnému se nese. A když jdeme kolem chrámu Páně, smekněme klobouk a pozdravme v duchu svého svátostného Boha.

I. K slavnosti Božího Těla

modlitby a hymny při průvodě viz na str. 471., nešpory na str. 483.

II. K návštěvám nejsvětější svátosti oltářní.

1. Návštěva nejsvětější svátosti oltářní v době 40hodinné pobožnosti.

Pobožnosti ty byly zavedeny kapucínem P. Josefem z Ferua napřed v Gabbii v Umbrii a pak r. 1537 v Miláně, na památku 40 hodin, které ztrávilo nejsvětější Tělo Ježíšovo v hrobě.

Lze získati (*Racc.*) odpustky plnomocné jednou za 40hodinnou pobožnost; podmínky: návštěva nejsv. svátosti veřejně vystavené, zpověď, přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. — 10 let a 10 quadragen za každou další návštěvu. — Pius IX. 26. listopadu 1876. — Pobožnost však musí se konati 40 hodin bez přerušení jako v Římě. (Lev XIII. 8. prosince 1897). — Oltáře při této pobožnosti jsou privilegiované všechny. (Pius VII. 10. května 1807).

2. Jinak se věci mají s vystavením nejsv. svátosti v době od neděle Devítníku do Popeleční středy na usmíření hříchů, kterými v té době, zvláště v posledním masopustě Bůh bývá urážen. Vystavení trvá obyčejně několik (tři) dní; stačí však i vystavení o tučném čtvrtku samotném. Vystavení možno i přerušiti (na př. přes noc). V brněnské diecesi doporučena jest výstava nejsv. svátosti o poslední n masopustu. — Lze získati plnomocné odpustky; podmínky: zpověď, přijímání a návštěva nejsv. svátosti vystavené a modlitba na úmysl sv. Otce. — (Klement XIII. dne 23. července 1765).

3. „*Svatá hodinka*“ jest modlení nebo rozjímání veřejné nebo soukromé na památku ustanovení nejsvětější svátosti oltářní, konané 1. na Zelený čtvrtek; 2. o Boží Těle anebo 3. o jiných čtvrtcích v roce. — V prvních dvou případech lze získati plno nocné odpustky; podmínky: zpověď a přijímání v ty dny nebo během jich oktávy. V třetím případě odpustky 300 dní. (Pius VII. 14. února 1815 a dne 6. dubna 1816, potvrz. od Pia IX. 18. června 1876).

4. *I návštěva Božího Hrobu na Velký pátek* spojena je s odpustky plnomocnými; podmínky: zpověď, přijímání (na Zelený čtvrtek nebo o Velikonoční neděli) a modlitba na úmysl sv. Otce; za každou další návštěvu 10 let a 10quadragen. (Pius VII. 7. března 1815.).

5. *Ustavičné slavné klanění se nejsv. svátosti oltářní* zavedeno je v brněnské diecesi sedmou konstitucí I. diecesní synody.

Dle jistého, podrobně určeného pořadu koná se každý den celého roku vždy v jedné farnosti nebo i dvou.

Viz Acta C. Epp. Br. 1910 č. 11., kde je i návod, jak si počínati při vystavování.

Na žádost nejdp. biskupa Pavla hr. Huyna povoleny byly 9. února 1911 od sv. Otce Pia X. k pobožnostem těm následující odpustky: Plnomocné těm, kdo vykonají sv. zpověď, jdou k sv. přijímání, navštíví nejsv. svátost v době vystavení a pomodlí se na úmysl sv. Otce; odpustky sedmi let a sedmi quadragen těm, kdo aspoň zkroušeně návštěvu a modlitbu vykonají. Oboje odpustky lze přivlastnit i duším v očistci. — A. C. E. Br. 1911, 4.

6. *Arcibratrstvo k věčnému klanění se nejsv. svátosti oltářní a na podporu chudých kostelů náčiním bohoslužebným* založeno bylo původně v Belgii r. 1848 od zbožné Anny z Meets-u. Pak i jinde. Ve Vídni r. 1857; v brněnské diecesi zřízeno bylo biskupem hr. Schaffgotschem r. 1860 a přidruženo vídeňskému. R. 1884 všechna již zřízená bratrstva toho druhu přidružena byla římskému, jež r. 1895 dostalo titul první — čelné (prima — primaria).

Členové zavazují se 1. k věčnému klanění se nejsv. svátosti oltářní, ani si každý volí určitý den a hodinu v měsíci, po kterou se klaní nejsv. svátosti buď v kostele nebo doma; 2. ku podpoře chudých chrámů almužnou — ročně nejméně 20 halířů.

Za členy sloužena bývá každou I. neděli v měsíci mše svatá.

Pius IX. propůjčil spolku odpustky, jež Lev XIII. rozmnožil. — Viz kurr. 1860, 7 a 11; 1868 11; 1878 4; 1879, 1880; Beringer, str. 597—601.

Spolek jest rozvětven velmi a působí neobyčejně mnoho. V brněnské diecesi do r. 1904 rozdal chudým kostelům 1252 mešních rouch, 375 pluviálů, 7 kalichů, 42 missálů a mnoho prádla, a měl téhož roku 5623 členů. Ředitelem pro brněnskou diecesi jest nyní dp. Cyrill Riedl, farář u sv. Jakuba v Brně.

7. *Spolek kněží ku klanění se nejsv. svátosti oltářní* založen byl od zakladatele kongregace nejsv. svátosti oltářní P. Eymarda (n. 1811, † 1869). Členové zasvěcují se (když byli do spolku zapsáni) nejsv. svátosti. Každý týden aspoň hodinu nepřetržitou věnují klanění se nejsv. svátosti a přispívají ročně peněžitým obnosem na účely spolkové atd.

Nekněží mohou se státi účastnými milostí spolkových, stanou-li se jeho dobrodinci nebo zakladateli.

Spolek ten papež Pius IX. doporučil památnými slovy: „Tato myšlenka pochází s nebe; jsem přesvědčen, že církev má spolků toho zapotřebí. Třeba všech prostředků použití, aby poznání nejsv. svátosti oltářní rozšířeno bylo.“

Viz Kurr. 1895 11, kde jsou stanovy a odpustky otištěny.

Spolek byl kanonicky zřízen v Římě 20. srpna 1887 a do brněnské diecese zaveden 1895.

Patronem spolků ku klanění se nejsv. svátosti oltářní je sv. Paschalis Baylon. (Kurr. 1897 12; Beringer, str. 777—779).

Kněží adoratoři mají právo světití růžence tak, že s nimi spojeny jsou odpustky křížovníků (600 dní za pomodlení každého Otčenáše a Zdravas Maria). — Svěcení dřevo se znamením jednoduchého kříže se slovy: „In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti“ a pokropením svěcenou vodou.

Acta Cur. Epp. Brun. 1908, 5.

8. *Arcibratrstvo věčného klanění se nejsv. svátosti ve prospěch duší v očistci*, založené v Lambachu r. 1877.

František Josef Rudiger, biskup linecký, vymohl od sv. Otce Pia IX. r. 1877 schválení arcibratrstva věčného klanění se nejsv. svátosti oltářní pod ochranou sv. Benedikta při opatském chrámě v Lambachu na prospěch duší v očistci s právem připojovati si bratrstva téhož účelu po celém mocnářství rakousko-uherském. Dne 11. března 1910 právo to rozšířeno bylo tak, že arcibratrstvo smí si připojovat bratrstva ta i jinde — po celém světě. — Viz Acta C. Ep. Br. 1911, č. 7.

Modlitba před nejsvětější svátostí oltářní.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Klaním se Tobě, ó věčný Otče, a díky Ti vzdávám za neskonanou lásku, s kterou jsi ráčil svého jednorozeného Syna na svět seslati, aby mne vykoupil a za pokrm duše se mi odevzdal. Obětuji Ti všecku chválu a díky, jež Ti vzdávají andělé a svatí v nebi a duše spravedlivé na zemi. Chválím Tě, miluji Tě a díky Ti vzdávám se všemi chválami, se vši láskou a se všemi díky, kterými Tebe právě tento Syn Tvůj v nejsvětější svátosti chválí, miluje a Tobě díky vzdává; a prosím Tě, učiň, aby ho všichni poznali, milovali, ctili, díky mu vzdávali a hodně ho přijímali v této nejsvětější svátosti.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

Klaním se Tobě, ó věčný Synu, a díky Ti vzdávám za neskonanou lásku, s kterou jsi pro mne se vtělil, v chlévě se narodil, v dílně jsi byl vychován a hlad a žízeň, zimu a horko, námahy a útrapy, opovržení, pronásledování, bičování, trním korunování a hřeby probodění a smrt na tvrdém dřevě kříže jsi vytrpěl. Vzdávám Ti díky s celou bojující a vítěznou církví za neskonanou lásku, se kterou jsi nejsvětější svátost za pokrm pro duši mou ustanovil. Klaním se Ti přítomnému ve všech proměněných hostiích na celém světě; a díky Ti vzdávám také za ty, kteří Tě neznají a Tobě neděkují. Přál bych si život svůj dáti za tím účelem, abys v této nejsvětější svátosti lásky ode všech byl poznán, milován a ctěn, a bych zamezil všecku neuctivost a všechny svatokrádeže, jež se stále páchají. Miluji Tě, ó můj Ježíši, a přeji si Tebe milovati a Tebe přijmouti s láskou, čistotou a city Tvé nejsvětější Matky a s láskou a dokonalostí Tvého nejčistšího Srdce samého. Ó nejmilejší ženichu duše mé, přicházej ke mně ve svátosti, způsob ony účinky, pro které nás navštěvuješ, a dej, abych raději zemřel, než abych Tě nehodně přijal.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

Klaním se Tobě, věčný Duše svatý, a díky Ti vzdávám za neskonanou lásku, s kterou jsi nevýslovné tajemství vtělení způsobil; a pro onu nesmírnou lásku, s kterou jsi učinil z nejčistší krve Panny Marie nejsvětější Tělo Ježíše Krista, jenž jest pokrmem duše mé v nejsvětější svátosti. Prosím Tě, osvět rozum můj a očiš srdce mé a srdce všech lidí, abychom ono veliké dobrodiní lásky dobře poznali a nejsvětější svátost hodně přijímali.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

1. Svátosti té neskonalé - čiňme vroucně poklonu, - ustup rádstvo zastaralé - novému teď zákonu, - síle smyslů nedozralé - sejmi víra záclonu.

2. Otce, Syna po oboru - ctěme vroucí útrobou, - rozléhej se k nebes dvoru - chvála slavnou způsobou; - buď i Duch ctěn od svých tvorů, - jenž pochází od obou.

V. Chléb s nebe dávals jim.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal : uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství Těla a Krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Odpustky : 1. Plnomocné odpustky získají první čtvrtky každého měsíce všichni, kdož toho dne navštíví nejsv. svátost oltářní (ať vystavenou, ať ve svatostánku uzavřenou) a uvedenou modlitbu se pomodlí. Podmínky : zpověď, sv. přijímání a modlitba na obyčejný úmysl sv. Otce. 2. Odpustky 7 let a 7 quadragen (7krát 40 dnů) na všechny ostatní čtvrtky v roce, když tuto modlitbu se pomodlíme a ostatní podmínky za 1. uvedené vykonáme. 3. 100 dní odpustků každého jiného dne v roce, když tuto modlitbu před nejsvětější svátostí aspoň zkroušeně se pomodlíme. — (Pius VI. dne 17. října 1796.)

Klanění se a odprošení před nejsvětější svátostí oltářní.

1. Klaním se Tobě v nejhlubší pokoře, ó můj Ježíši, v nejsvětější svátosti; uznávám Tě za pravého Boha a pravého člověka, a chci tímto klaněním nahraditi vlažnost tak mnohých a mnohých křesťanů, kteří kráčejíce vedle Tvých chrámů, ba i někdy před svatostánkem, v němž ráčíš přebývati, po všechen čas dychtivě touže spojití se se svými věřícími, ani Tě nepozdraví a svou lhostejností ukazují, že jim jako židům na poušti tato nebeská manna se zošklivila. A náhradou za tak hroznou vlažnost obětuji Ti nejdražší krev, kterou jsi prolil z rány své levé nohy, do níž v duchu se skrýváje, opakují tisíckrát a tisíckrát :

Chvála a díky buďtež nyní a bez ustání
nejsvětější, božské svátosti oltářní.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

2. Klaním se Tobě v nejhlubší pokoře, ó můj Ježíši, vyznávám Tvou přítomnost v nejsvětější svátosti oltářní a chci tímto klaněním nahraditi nevděčnost tak mnohých křesťanů, kteří vidouce Tě nésti k ubohým nemocným, abys jim byl posilou na veliké cestě do věčnosti, nechávají Tě bez průvodu a sotva Tě uznají za hodna, prokázati Tobě zevnější úctu. A náhradou za takovou chladnost obětuji Ti nejdražší krev, kterou jsi prolil z rány své pravé nohy, do níž v duchu se skrýváje, opakují tisíckrát a tisíckrát :

Chvála a díky buďtež atd.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

3. Klaním se Tobě v nejhlubší pokoře, ó můj Ježíši, pravý chlebe života věčného, a chci tímto klaněním nahraditi tak mnohé rány, kterými Tvé Srdce každodenně raněno bývá zneuctěním chrámů, v nichž pod svátostnými způsoby přebývati ráčíš, abys od věřících byl uctíván a milován. A náhradou za toto zneuctění obětuji Ti nejdražší krev, kterou jsi prolil z rány své levé ruky, do níž v duchu se skrýváje, opakují tisíckrát a tisíckrát :

Chvála a díky buďtež atd.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

4. Klaním se Tobě v nejhlubší pokoře, ó můj Ježíši, živý chlebe, jenž jsi s nebe sestoupil, a chci tímto klaněním nahraditi všecka zneuctění, jichž se věřící Tvoji dopouštějí každodenně při mši sv., v níž z přehojné lásky své nekrvavým způsobem obnovuješ touž obět, kterouž jsi na hoře Kalvarii za spásu naši dokonal. A náhradou za takovou nevděčnost obětuji Ti nejdražší krev, kterou jsi prolil z rány své pravé ruky, do níž v duchu se skrývá, spojuji hlas svůj s hlasy andělů, kteří Tebe s hlubokou pobožností obkličují, a volám s nimi :

Chvála a díky budtež atd.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

5. Klaním se Tobě v nejhlubší pokoře, ó můj Ježíši, pravá oběti smírná za hříchy naše, a obětuji Ti toto klanění náhradou za svatokrádežné urážky, jichž se Ti dostává od tak mnohých křesťanů, kteří se opovažují k Tobě se blížiti a s těžkými hříchy Tebe do srdce přijímati. A náhradou za tak opovržení hodné svatokrádežné nepravosti obětuji Ti poslední krůpěje Tvé předražené krve, kterou jsi prolil z rány boku svého, v němž skryt jsa Tobě se klaním, Tě velebím a miluji, a opakuji se všemi dušemi, nejsvětější svátostí uctívajícími :

Chvála a díky budtež atd.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci atd.

1. Svátosti té neskonale - činme vroucně poklonu, - ustup řádstvo zastaralé - novému teď zákonu, - síle smyslů nedozralé - sejmi víra záclonu.

2. Otce, Syna po oboru - ctěme vroucí útrobou, - rozléhej se k nebes dvoru - chvála slavnou způsobou ; - buď i Duch ctěn od svých tvorů, - jenž pochází od obou.

V. Chléb s nebe dávals jim.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal : uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství Těla i Krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

300 dní odpustků pokaždé. (Pius VII. 26. srpna 1814.)

Jiný způsob klanění se a odprošení před nejsvětější svátostí oltářní.

V nejhlubší pokoře, kterou mi udílí víra, ó můj Bože a můj Spasiteli Ježíši Kriste, pravý Bože a pravý člověče, miluji Tě z celého srdce a klaním se Tobě, jenž jsi přítomen v nejsvětější svátosti oltářní, v náhradu za všecko zneuctívání, urážení a svatokrádežné znesvěcování, kteréhož jsem se kdy nešťastně mohl dopustiti a kteréhož se dopustili jiní, anebo snad přecasto v budoucnosti ještě dopustí. Klaním se Ti tedy, ó můj Bože, ne sice tak, jak jsi hoden, abych se Ti klaněl, také ne tak, jakož jsem povinen, avšak přece aspoň tak, jak mohu ; a přál bych si, abych tak činiti

mohl s dokonalostí, jaké schopni jsou všichni dokonalí tvorové. Proto tedy mám úmysl klaněti se Ti nyní i vždy nejen za katolíky, kteří se Ti neklanějí a Tebe nemilují, nýbrž i za obrácení špatných křesťanů a všech kacířů, rozkolníků, mohamedánů, židů a modloslužebníků. Ano, můj Ježíši, kéž bys po všechn čas ode všech byl poznáván, ctěn, milován a vděčně chválen v nejsvětější a božské svátosti. Amen.

Tobě se klaním bez přestání, živý chlebe nebeský, veliká svátosti! Ó můj Ježíši a srdce Mariino, prosím vás, žehnejte mou duši! Ó Ježíši, můj nejsvětější Spasiteli, Tobě věnuji své srdce v nejčistší lásce. —

Racc. Odpustky 200 dní pokaždé (i pro duše v očistci). Pius VII. 21. ledna 1815.

Modlitba svatého Alfonse z Liguori pro návštěvy nejsvětější svátosti oltářní.

Můj Pane Ježíši Kriste, jenž jsi z lásky k lidem ve dne v noci přítomen v této svátosti a pln smilování a lásky všechny očekáváš, zveš a přijímáš, kteří přicházejí, aby Tě navštívili, věřím, že přítomen jsi v nejsvětější svátosti oltářní; klaním se Ti z propasti nicoty své a děkuji Ti za tak četné milosti mi prokázané, zvláště pak za to, že jsi se mi sám daroval v této svátosti, že jsi mi ustanovil svou nejsvětější matku Marii za přímluvkyni, a že jsi mne zavolal, abych Tě v tomto chrámě navštívil. Tak tedy dnes zdravím Tvé láskyplné Srdce a mám úmysl pozdraviti je za trojím účelem: předně, abych Ti poděkoval za tento veliký dar; pak, abych Ti náhradu dal za všechny urážky, které jsi utrpěl ode všech svých nepřátel v této svátosti; za třetí hodlám se Ti touto návštěvou klaněti současně na všech místech celého světa, kde jsi ve své svátostné přítomnosti nejméně ctěn a nejvíce opuštěn.

Ó můj Ježíši, miluji Tě z celého srdce; bolí mne, že jsem Tvou nekonečnou dobrotu dosud tak mnohokrát zarmoutil; pomocí milosti Tvé umínuji si, v budoucnu Tě již neurážeti; pro přítomnost pak věnuji a odevzdávám se Ti celý, jak bídny jsem, a zříkám se své vlastní vůle, všech přání a náklonností a všeho, co mým jest, abych Ti to obětoval. Poroučej od nynějška se mnou a se vším, co mám, zcela dle své libosti. Nehledám a nežádám nic od Tebe, leč svatou Tvou lásku, setrvání až do konce a dokonalé plnění Tvé svaté vůle.

Poroučím Ti duše v očistci, především těch, kteří konali zvláštní pobožnost k nejsvětější svátosti oltářní a k nejblahoslavenější Panně Marii. Poroučím Ti také všechny ubohé hříšníky.

Konečně, můj milovaný Spasiteli, spojuji všechny své city a city Tvého láskyplného Srdce, a tak spojené obětuji je Tvému věčnému Otci a prosím ho ve jménu Tvém, aby je z lásky k Tobě ráčil přijmouti a vyslyšeti.

Racc.: Odpustky 300 dní pokaždé, koná-li se modlitba před nejsv. svátostí. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný, koná-li se po celý měsíc denně, jak udáno. Podmínky: zpověď, přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius IX. 7. září 1854.

Prosba při navštívení velebné svátosti oltářní.

(Modlitba „Respice“ sv. Kajetána z Thieny.)

Shlédni dolů, ó Pane svatý, Otče, se svatyně své a s vysokého sídla nebeského a pohled na tuto přesvatou hostii, kterouž Tobě náš velekněz, svatý Syn Tvůj, Pán Ježíš za hříchy bratří svých obětuje, a dej se usmířiti za množství nepravostí našich. Ejhle, hlas krve bratra našeho Ježíše volá k Tobě s kříže. Vyslyš nás, Pane, dej se smířiti, ó Pane! Slyš nás a neprodlévej, pro sebe samého, Bože můj; neboť jméno Tvé vzýváno jest za město toto N. a za lid Tvůj; a učiň s námi podle milosrdenství svého. Amen.

Abys město toto N. hájiti, uklidňovati, ostříhati, zachovávat i a žehnati ráčil, — Tě prosíme, uslyš nás !

Racc.: Odpustky 100 dní jednou denně (i pro duše v očistci). — Pius IX. dne 4. února 1877.

Pozdravení nejsvětější svátosti oltářní.*)

Pozdraveno budiž nejvznešenější tělo a nejdražší krvi Pána mého Ježíše Krista pod touto způsobou chleba v pravdě přítomné; Tobě klaním se s takou úctou a zbožností, s jakou devatero kůrů andělských Tě uctívá a se Ti klaní. Před Tebou klekám v duchu pokory, věře a vyznáváje, že Ty, Pán můj a Bůh můj, v pravdě zde se nacházíš.

Pozdraveno budiž nejvznešenější tělo Spasitele mého Ježíše Krista, pravá oběti na kříži usmrcená. Klaním se Ti ve spojení s tím klaněním, jakým člověčenství Tvé klanělo se božství: a s láskou všeho tvorstva vzdávám Ti díky, že pro spásu naši zde se ráčíš skrývat.

Pozdraven buď milostivý Ježíši, slovo Otcovo, záře slávy, zdroji lásky, spásu světa, svatá oběti; pozdraven buď, Ježíši Kriste, odlesku Otcův, Kníže pokoje, bráno nebes, chlebe živý, Synu Panny, nádobo božství.

Věřím co nejpevněji, že Ty, Bůh můj, zde přítomen jsi a na mne z této svátosti hledíš a nitro srdce mého prozíráš. Věřím, že pod touto způsobou chleba nejen tělo a krev Tvá, nýbrž i božství a člověčenství Tvé jsou obsaženy. Což ačkoliv nemohu pochopiti, přece tak pevně věřím, že jsem ochoten život dáti a krev svou za tu pravdu vycediti.

Před Tebe, ó nejsvětější svátosti, v nejhlubší úctě poklekám, a se všemi anděly a archanděly, s trůny a panstvy, s cheruby a serafy a s celým vojem nebeského vojska hymnu slávy Tvé pěji, řka: stotisíckrát budiž chválena nejsvětější svátost oltářní !

O nevystižitelná dobrota otcovského srdce, ozdobo nejsvětější Trojice, kterou vždy máme ctíti a již vždy se máme klaněti, díky Ti vzdávám za to, že jsi tuto neocenitelnou svátost ustanovila, skrze kterou nebe a země se smiřují a nezměrnými dary milosti stále naplňují.

Slavím a veletím moudrou a dobrotivou všemohoucnost Tvcu, chválím a uctívám všemohoucí a dobrotivou moudrost Tvou: dobrořečím a díky vzdávám všemohoucí a moudré dobrotivosti Tvé, Kriste Ježíši, že jsi mohl, vymyslel a ráčil na podporu spásy naší ustanoviti tuto převelebnou svátost.

O jediná a pravá důvěro duše mé, Kriste Ježíši, Tebe chválím, Tebe miluji, Tebe ctím, Tobě se klarím a Tebe nejponíženeji prosím, abys v této hodině sebe Bohu Oci za mé převeliké viny obětoval, jak jsi se obětoval na kříži za hříchy celého světa.

O Kriste Ježíši, sladká a jediná láska má, očima nejdobrotivějšího milosrdenství svého pohlédni na mne nejnehodnějšího, pokorně před Tebou klečícího a odpuštění hříchů z celého srdce žádajícího.

O květe nejvznešenější z kořene Jesse, skrze nevýslovnou lásku přesladkého Srdce svého smiluj se nade mnou a přijmi mne na milost svou, pro slávu jména svého ! —

*) Novissimum „Vade mecum“ sacerdotum. Oeniponti 1887.

O Otče lásky nejhodnější, obětuji Ti tohoto milovaného Syna Tvého v zápalnou obět chvály Tvé a v neustálou obět na odpuštění hříchů našich. Pohlédni, prosím, na tvář Krista Tvého a vzpomeň na jeho přehojné zadostučinění, kterým Ti za hříchy naše zaplatil na kříži, a smiluj se nad námi ! Amen.

Prostá odpustková pobožnost při návštěvě nejsvětější svátosti oltářní.

Racc. Odpustky 300 dní, kdykoliv navštívíme nejsvětější svátost oltářní a před ní se pomodlíme 5krát „Otče náš“ a „Zdravas“ a „Sláva Otci“ a pak ještě jednou ty tři modlitby na úmysl svatého Otce. — Pius IX. 15. září 1876.

Povzdechy.

Chvála a díky buďtež nyní a bez ustání nejsvětější, božské svátosti oltářní.

Racc. : Odpustky 100 dní jednou denně. — 100 dní třikrát denně ve čtvrtky a ve dny oktávy Božího Těla. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný těm, kdo celý měsíc denně jednou zbožný povzdech vykonají; podmínky: zpověď, přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius VI. 24. května 1776. — Odpustky 100 dní pokaždé těm, kdo je vykonají při zvonění na znamení svátostného požehnání v kostelích, anebo při oznamování hodin v době vystavení nejsv. svátosti oltářní. — Pius VII. dne 30. června 1815. — 100 dní těm, kdo při mši svaté povzdech učiní při pozdvihování obou způsob. — Pius VII. 7. prosince 1819.

Pochválena a pozdravena budiž nejsvětější svátost oltářní od tohoto času až na věky. Amen.

Svatý, svatý, svatý jsi, Hospodine, Bože zástupů, země jest plna velebnosti Tvé. Sláva Otci, sláva Synu, sláva Duchu svatému!

100 dní odpustků jednou za den.

Ó Ježíši v nejsvětější svátosti, smiluj se nad námi !

Odpustky 300 dní pokaždé (i pro duše v očistci). Pius X. 20. května 1911. — (Acta Cur. Epp. Br. 1911, č. 14).

Ježíši můj, milosrdenství !

Odpustky 300 dní pokaždé (i pro duše v očistci). Pius X. 20. května 1911. — (Acta Cur. Ep. Brun. 1911, č. 14.).

Hodinky k nejsvětější svátosti oltářní.

Modlitba přípravná.

Dle doplňku k „Čestné stráži“.

Bože a Otče náš ! Zde před Tvou velebností na kolena padám, abych Synu Tvému, Pánu a Spasiteli našemu v nejsvětější svátosti oltářní přítomnému, slušnou čest vzdal a jemu se klaněl. Jsem ovšem ochoten tak učiniti, ale vědom jsem si také a poznávám, že sám ze sebe bez Tvé milosti nemohu vykonati nic duši mé prospěšného a vůbec nic dobrého.

Přijdiž tedy, Duše svatý, do mysli mé a uděl mi dar pravé pobožnosti. Rozehřej srdce mé ohněm své lásky, aby modlitba má Bohu byla příjemnou a služba má se mu zalíbila.

Vy, svatí andělé, Bohu věčně se kořící, spějte mi ku pomoci, abych se modlil bez roztržitosti a aby modlitba má se vznášela jako kadidlo vonné k trůnu Božímu.

I k tobě volám, matko Spasitele mého, Maria bez poskvrny hříchu počatá, a snažně prosím, abys nápomocna byla modlitbě mé, kterou k úctě tvého božského Syna ve svátosti oltářní přítomného konati hodlám. Pros Boha za mne, aby nevzpomínal na hříchy mé, nýbrž mně je pro Syna svého, Ježíše Krista, milostivě odpustiti ráčil. Ó mocná orodovnice, přispěj mně, abych duchem tvým tak se modlil, by mysl má k Bohu se vznesla, jak se k němu tvá mysl povznášela; neb jediné takto bezpečně doufati mohu, že pobožnost má bude Bohu příjemna a duši mé prospěšna.

Proto ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého otevírám ústa svá a spolu s církví svatou volám :

Velebena budiž bez ustání
nejsvětější svátost oltářní !

K jitřní (na úsvitě).

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen.

Chvalozpěv :

1. Sione, chval, Spasitele,
pastýře chval, voditele,
v hymnů vroucích prozpěvech.
Co sil stačí, jemu zpívej,
oslavuj ho, vroucně vzývej;
neb jest větší pochval všech.

2. Příčina se důležitá
ke chválení dnes ti skýtá,
věčného chléb života,
jejžto při posledním stolu
dvanáctě apoštolů
dala věčná Dobrota.

Zaslíbení nejsv. svátosti oltářní všeobecné. (Jan 6, 27. 32. 33. 35.)

Pracujte o pokrm (pravil Pán Ježíš k tisícům, kteréž byl zázračně nasýtil několika chleby), pracujte o pokrm, ne o ten, kterýž hyne (jako chléb vezdejší, pozemský), ale kterýž zůstává k životu věčnému, jejž Syn člověka dá vám . . . Ne Mojžíš dal vám chléb s nebe (manna, ačkoliv s oblak padala, nebyla pravý chléb nebeský), ale Otec můj dává vám chléb s nebe pravý. Nebo chléb Boží jest Ten, kterýž s nebe sestoupil a dává život světu . . . Jáť jsem chléb života ; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízniiti nikdy.

V. Chléb s nebe dávals jim.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův.

R. Amen.

K první (hodině — to jest o východu slunce).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci atd.

C h v a l o z p ě v :

3. Vzlétej naše chvála jasná,
vroucí, líbezná a hlasná
k nebes svatým výšinám;
neboť den se vzácný slaví,
hostinu v němž duši k zdraví
ustanovil Kristus Pán.

4. Nový Král se ujal vlády,
nahradil již staré řády
novým věčným zákonem.
Staré řády pominuly,
v jas se stíny rozplynuly
a noc prchla přede dnem.

Blížší zaslíbení nejsv. svátosti olt. (Jan 6, 48—52.)

Jáť jsem chléb života. Otcové vaši jedli na poušti mannu, a zemřeli. Tentoť (však) jest chléb s nebe sstupující: aby, bude-li kdo z něho jísti, neumřel. Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky: chléb, kterýž já dám, t ě l o m é j e s t (jež vydám) za život světa.

V. Chléb s nebe dávals jim atd. (jak na konci modliteb k jitřní).

K třetí (k hodině ranní deváté).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci . . atd.

C h v a l o z p ě v :

5. Tam co ráčil učiniti,
má se nyní stále dít
k jeho svaté paměti.
Jeho slovem poučení,
chléb a víno pro spasení
posvěcujem k oběti.

6. Naučení se nám dává,
že se zde chléb tělem stává,
v krev se víno promění.
Čeho oko nedozírá,
potvrzuje pevná víra
mimo zákon stvoření.

Potvrzení toho zaslíbení přísahou Boží (u Jana 6, 54—59.)

Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo, a pije mou krev, má život věčný: a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Nebo tělo mé právě jest pokrm: a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Jako mne poslal živý Otec, a já živ jsem pro Otce: tak i ten, kdo jí mne, živ bude pro mne. Toť jest chléb, který s nebe sstoupil: ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.

V. Chléb s nebe atd.

K šesté (k hodině polední).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci atd.

C h v a l o z p ě v :

7. Podobami pod různými,
věcí ne, jen znameními,
skvost se vzácný ukrývá.

Chléb a víno sic se dělí,
ale přece Kristus celý
pod obojím přebývá.

Ustanovení nejsv. svátosti oltářní (Mat 26, 26—28; Mar. 14, 22—24; Luk. 22, 19. 20.)

Kristus Pán lámal (při poslední večeři) chléb, dával apoštolům a řekl: Vezměte a jezte, *t o t o j e s t t ě l o m é, k t e r é s e z a v á s v y d á v á n a o d p u š t ě n í h ř í c h ů*. To činite na mou památku.

A nad kalichem řekl: *T o t o j e s t k r e v m á, n o v ě h o z á k o n a, k t e r á ž z a m n o h é v y l i t a b u d e n a o d p u š t ě n í h ř í c h ů*.

V. Chléb s nebe dávals jim atd.

K deváté (k hodině třetí odpolední).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci . . . atd.

C h v a l o z p ě v :

8. Kdo jej přijme, nerozdvojí,
nezlomí ho, nerozpojí,
vždy jest celý požíván.

Tisíce jej přijímají,
celého jej všichni mají,
nikdy není stravován.

Jiný svědek toho ustanovení (I. Kor. 11, 23—25.)

„Já zajisté přijal jsem od Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb, a díky učiniv lámal, a řekl: Vezměte a jezte: *T o t o j e s t t ě l o m é, k t e r é z a v á s v y d á n o b u d e*; to činite na mou památku.

Tak (vzal) i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich jest nová smlouva v *m é k r v i*, to činite, kolikrátkoli píti budete, na mou památku.“

V. Chléb s nebe dávals jim atd.

Nešpory (večer).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci . . . atd.

C h v a l o z p ě v

9. Dobří i zlí stejně jedí,
nestejně však z něho dědí:
věčný život, věčný trest.
K smrti zlým je, dobrým k spáse,
hle, ač stejně podává se,
výsledek jak různý jest!

10.*) A když se i svátost zláme,
věřiti se nezdráháme,
v každé části to že máme,
kolik v celku tajeno.
Znamení se rozlomilo,
podstaty však nebylo,
postavě to neškodilo,
Tělo není zmenšeno.

Svaté přijímání děj se v stavu milosti posvěcující. (I. Kor. 11, 26—29.)

Kolikrátkoli budete chléb tento jísti, a kalich píti, smrt Páně budete zvěstovati, dokavadž nepřijde. Protož, kdokoli jísti bude

*) Kdyby se chvalozpěv zpíval, musí se 10. sloka zkrátiti:

10. A když se i svátost zláme,
v každé části tolik máme,
kolik v celku ztajeno.
Znamení se rozlomilo,
podstaty však nebylo,
Tělo není zmenšeno.

chléb tento, anebo píti kalich Páně nehodně, v i n e n b u d e t ě-
l e m a k r v í P á n ě. Zkusiž pak sám sebe člověk, a tak z toho
chleba jez, a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení
sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje Těla Páně.

V. Chléb s nebe atd.

Kompletář (na konec).

V. Obratiž nás, Bože, Spasiteli náš.

R. A odvráť hněv svůj od nás.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci atd.

C h v a l o z p ě v :

11. *) Aj, chléb pravý nebešťanů
stal se krmí pozemšťanů,
slastí synům věčných stanů,
jížto nelze házet psům.
Předobrazen chléb ten nový,
obětován v Isákovi,
velkonočním beránkovi,
v manně dané praotcům.

12. Pastýři, Ty chlebe pravý,
nad lidstva se smiluj davy,
chraň a živ nás přelaskavý,
podíl dej nám svojí slávy
ve věčných svých ve plesích.
Jenž znáš naše nitro, zvyky,
sebou sytíš smrtelníky,
učiň svými společníky,
věčných hodů stolovníky
se svatými v nebesích !

*Ovoce nejsv. svátosti oltářní; horlivá účast prvních křesťanů ve sv.
přijímání.*

Kalich požehnání, kterýž žehnáme, zdaliž není společenství
Krve Kristovy ? A chléb, kterýž lámeme, zdaliž není účastenství
Těla Páně ? (I. Kor. 10, 16).

Trvali pak (již první křesťané) v učení apoštolském a v sdíl-
nosti lámání chleba a na modlitbách . . . a na každý den trvajíce
jednomyslně v chrámě a lámajíce po domích chléb přijímali pokrm
(ten andělský) s veselím a sprostností srdce, chválíce Boha a majíce
milost u všeho lidu.“ (Skutky ap. 2, 42. 46. 47.).

V. Chléb s nebe . . . atd.

Z á v ě r k a : Ježíši, Tobě jsem živ! Ježíši, Tobě umírám !
Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý ! Amen.

Litanie o nejsvětější svátosti oltářní.

(Pro soukromou pobožnost.)

Kněz: Pane, smiluj se nad námi !

Lid: Kriste, smiluj se nad námi !

Kněz a lid společně: Pane, smiluj se nad námi !

Kněz: Kriste, uslyš nás ! *Lid:* Kriste, vyslyš nás !

*) Kdyby se chvalozpěv zpíval, musí se poslední sloky zkrátiti ;

11. Aj, chléb pravý nebešťanů
stal se krmí pozemšťanů,
jížto nelze házet psům.
Předobrazen v Isákovi,
velkonočním beránkovi,
v manně dané praotcům.

12. Pastýři. Ty chlebe pravý,
podíl dej nám svojí slávy
ve věčných svých ve plesích.
Učiň z nás své společníky,
věčných hodů stolovníky
se svatými v nebesích.

Otče s nebes, Bože,
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Nejsvětější svátosti oltářní,
Pravé a živé tělo Pána našeho Ježíše Krista,
Chlebe živý, s nebe sestupující,
Chlebe požehnání,
Manno Nového zákona,
Nejdražší pokrme duší,
Bezpečný léku, chránící před hříchem,
Nevyvážitelná studnice milostí Božích,
Nejdrahocennější důkaze Kristovy lásky,
Nejsvětější památko umučení Páně,
Slastiplné tajemství víry,
Utěšené ovoce se stromu života,
Nejvyšší poklade věřících,
Posilo mdlých a slabých,
Občerstvení do nebe putujících,
Toužebná potravo nemocných a umírajících,
Nejsvětější oběti,
Ustavičná, nekrvavá oběti Nového zákona,
Nejmocnější oběti prosebná na vyžádání milostí Božích,
Nejslavnější oběti chvály na oslavu božskou,
Nejdokonalejší oběti díky za přijatá dobrodiní,
Nejvznešenější oběti smíru za živé i zemřelé,
Nejpevnější svazku pokoje a lásky mezi křesťany,
Předtucho blaženosti z patření na Boha,
Divuplný Emanueli, Bože s námi,
Neposkvrněný Beránku v svatostánku skrytý,
Slovo tělem učiněné, přebývající mezi námi,
Poklony nejhodnější předměte při službě Boží,
Nepřeborný prameni požehnání,
Závdavku nesmrtelnosti a věčné slávy,
Milostiv nám buď, odpusť nám Pane!
Milostiv nám buď, uslyš nás, Pane!

smiluj se nad námi!

Ode všeho zlého,
Ode všelikého hříchu,
Od lehkovážného zneužívání nejsvětější svátosti,
Od neuctivého se chování před nejsvětější svátostí,
Od nehodného přijímání nejsvětější svátosti,
Od pochybování o nejsvětější svátosti,
Od pýchy a nevěry,
Od nečistoty těla i duše,
Od vlašnosti v svaté službě Tvé,
Od ducha nekajícího,
Od náhlé a nenadálé smrti,
Od věčného zahynutí,

vysvoboď nás, Pane!

My hříšníci,
Abys nám odpustiti ráčil,
Abys víru v nejsvětější svátost v nás oživiti ráčil,
Abys touhu po nejsvětější svátosti v nás roznítiti ráčil,
Abys uctivost k nejsvětější svátosti v nás rozhojnití ráčil,
Abys duši naši k hodnému přijímání nejsvětější svátosti po-
světiti ráčil,
Abys užitek z hodného přijímání nejsvětější svátosti na nás
osvědčiti ráčil,
Abys rouhače a nepřátele nejsvětější svátosti na pravou cestu
přivéstí ráčil,
Abys nás před odchodem na věčnost nejsvětější svátostí za-
opatřiti ráčil,
Abys nám blahého skonání a na soudu milosti udělití ráčil,
Abys nás k hodům nebeským připustiti ráčil,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Tě prosíme, uslyš nás!

Kněz: Kriste, uslyš nás! — *Lid:* Kriste, vyslyš nás!

Kněz: Pane, smiluj se nad námi!

Lid: Kriste, smiluj se nad námi!

Kněz a lid společně: Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš atd.

Žalm 22.

Hospodin spravuje mne, a nic mi se nedostáváti nebude: *
na místě pastvy tu jest mne usadil.

Nad vodou občerstvení vychoval mne: * duši mou obrátil.

Provedl mne po cestách spravedlnosti: * pro jméno své.

Nebo bychť pak chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti
zlého: * nebo Ty se mnou jsi.

Prut Tvůj a hůl Tvá: * ty mne potěšily.

Připravil jsi před obličejem svým stůl: * proti těm, kteříž
sužují mne.

Pomazal jsi olejem hlavy mé: * a kalich můj opojující jak
znamení jest.

A milosrdenství Tvé následovati mne bude * po všechny dny
života mého.

I dáš mi, abych přebýval v domě Hospodinově * za dlouhé
časy.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.

Amen.

V. Chléb s nebe dávals jim.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající.

V. Památku učinil divů svých.

R. Pokrm dal těm, kteříž se ho bojí.

V. Kdo jí mé tělo a pije mou krev.

R. Ve mně přebývá a já v něm.

V. Kdo jí a pije nehodně.

R. Odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme; abychom svatá tajemství Těla a Krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení svého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Růženec o nejsvětější svátosti oltářní.

Modlí se jako obyčejný růženec. Tajemství však jsou následující:

1. Ježíš, jenž nejsvětější svátost ustanoviti ráčil.
2. Ježíš, jenž v nejsvětější svátosti přítomen býti ráčí.
3. Ježíš, jenž v nejsvětější svátosti pokrmem duší býti ráčí.
4. Ježíš, jenž v nejsvětější svátosti za nás se obětovati ráčí.
5. Ježíš, jenž v nejsvětější svátosti posilou na věčnost býti ráčí.

Modlitba k eucharistickému Srdci Ježíšovu,

to jest k Srdci Ježíšovu v nejsvětější svátosti oltářní.

„Pobožnost k eucharistickému Srdci Ježíšovu neliší se podstatně od pobožnosti k Srdci Ježíšovu, v katolické církvi obvyklé; jenže si zvolila za předmět úcty, vděčnosti a lásky vzájemné onen čin lásky nejvznešenější, kterým nejsvětější Srdce Ježíšovo ustanovilo nejsvětější svátost oltářní, aby až na konec věků s námi bydlilo.“ — *Racc.*

Ó, eucharistické Srdce Ježíšovo, nejvznešenější lásko Pána našeho! Toto velebné tajemství jsi způsobil, abys mezi námi zde na zemi bydlil, abys duším našim dával své tělo za pokrm a svou krev za nápoj. Pevně věřím, ó božský Spasiteli, v nezměrnost lásky, se kterou jsi ustanovil tuto nejsvětější svátost eucharistie, a po zásluze klaním se před sv. hostií uctivě té lásce, ano, vyznávám a velebím ji jako nejhlubší životní zdroj své sv. církve. Tou svou láskou zveš nás důtklivě a voláš: „Vizte, jak velice jsem miloval vás! Tělo své dávám vám za pokrm, za nápoj krev svou, abych tím vroucným spojením roznítil lásku vaši a vás do sebe přijal. Chci duše vaše přetvořiti v sebe, ukřižovaného, v sebe, jenž jsem chlebem života věčného; darujte mi svá srdce, žijte z života mého, a žítí budete v Bohu.“

Toto volání Srdce Tvého, ó Pane Bože náš, slyšíme z tajemství eucharistie; děkujeme Ti za ně a jsme pevně odhodláni, poslechnouti ho. Dej nám milost, aby ta Tvá láska nás celé pronikla, ona jediná láska, se kterou jsi nás před svým hořkým utrpením pozval, abychom tělo Tvé požívali. Vryj do naší duše pevné předsevzetí, že povždy věrně pozvání Tvého používati budeme. Dej nám zbožnost a uctivost, již je potřeba, aby hodně byl uctíván, hodně přijímán tento dar Tvého eucharistického Srdce, tento dar lásky Tvé, až na konec.

Kéž by s milostí Tvou bylo nám popráno, abychom památku hořkého Tvého utrpení tak účinně slavili, že bychom hříchy své

a svou chladnost tím smířili, v sobě živili a množili lásku k Tobě a povždy ve svých srdcích neporušenou zachovali záruku blažené nesmrtelnosti. Amen.

Odpustky 300 dní, kdykoliv se tak pomodlíme před vystavenou nejsv. svátostí v kostele nebo v kapli veřejné. — Odpustky plnomocné jednou za měsíc v libovolný den, po zpovědi a sv. přijímání těm, kdo se modlí modlitbu tu po celý měsíc každodenně, a jednou v týdnu aspoň půl hodiny nejsvětější svátostí se klaní. — Lev XIII. 17. června 1902.

Jiná modlitba k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu ve svátosti oltářní.

Ejhle, ó můj nejlaskavější Ježíši, kam jsi v nesmírné lásce své dospěl! Připravils mi svým tělem a svou předrahou krví božskou hostinu, abys se mi daroval. Kdo Tě povzbudil k tak převeliké lásce? Zajisté nikdo jiný, než Tvé přelaskavé Srdce. Ó klanění nejhodnější Srdce mého Ježíše, nejžárnější ohnisko božské lásky, přijmi duši mou do svaté rány své, abych v této škole se naučil spláceti lásku tomu Bohu, jenž mně tak podivné důkazy lásky své dáti ráčil. Amen.

100 dní odpustků jednou za den. (Pius VII. 9. února 1818.)

Povzdechy.

Chváleno budiž nejsvětější svátostné Srdce Ježíšovo.

Odpustky 300 dní pokaždé (i pro zemřelé). (Pius X. 12. června 1905.)

Srdce Ježíšovo v nejsvětější svátosti, kteréž láskou k nám planeš, zapal srdce naše láskou k Tobě.

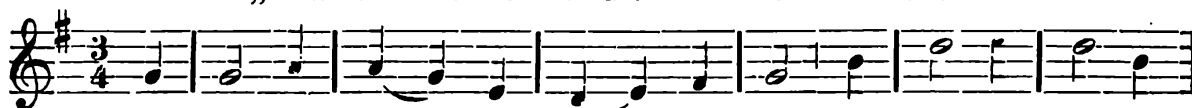
Odpustky 200 dní pokaždé (i pro duše v očistci). (Lev XIII. 6. února 1899.)

Písně o nejsvětější svátosti oltářní.

289. Tvé, Jezu Kriste.

Dříve: Jezu Kriste, šedrý kněže. — Z polov. XIV. stol.

Slova Jak. Pavélky 1905 volně dle „Jezu Kriste, šedrý kněže“. — Nápěv dle písně: „Nun bitten wir den hl. Geist“ — z XIII. století.



1. Tvé, Je-zu Kri - ste, lá sky žár nám ský-tá vše-ho



draž - ší dar, by ne-schvá-til nás smr-ti zmar. Ó smi-luj se !

2. V plen potupné jsa smrti dán, - pněls na kříži pln krutých ran, - bys otevřel nám nebes stan. - Ó smiluj se!

3. A ještě větší štědrota! - Tvá neskonalá dobrota nám dala pokrm života. - Ó smiluj se!

4. Tys pro nás nebe opustil, - Tys pro nás ubičován byl, - Tys pro nás krev svou vycedil. - Ó smiluj se!

5. A ještě sladší blaha zdroj: - Tys krev svou dal nám za nápoj, by sílila nás s hříchem v boj. - Ó smiluj se!

6. Tys stal se, Pane, obětí, -
bys zrušil hrozná prokletí, - nás
vyved' z pekla zajetí. - Ó smi-
luj se !

7. A s láskou čistou, nestihlou
- Ty obnovuješ obět svou - mší
svatou nad vše velebnou. Ó
smiluj se !

8. Tys, Pane, slavně z mrtvých
vstal, - a než jsi v nebe vstupoval,
- svou památku nám za-
choval. - Ó smiluj se!

9. Ty s námi v chrámu pře-
býváš, - nás ubohé vždy v lásce
máš, - jsa obět naše i kněz náš. -
Ó smiluj se!

10. Nám nelze ani vyslovit -
ten blahý, přeradostný cit, - jež
zažehá Tvé lásky svit. - Ó smi-
luj se!

11. Tvé přítomnosti skvělý jas
- vždy povznáší a blaží nás, - jak

předzvěst věčných nebes krás. -
Ó smiluj se!

12. Jenž, Pane, náš jsi panov-
ník - i náš a nebe prostředník, -
naš za tu svátost přijmi dík.
Ó smiluj se!

13. Dej k Tobě vždy se utíkat,
- dej Tebe hodně přijímat, - dej
k Tobě vroucí láskou plát. - Ó
smiluj se!

14. Tvé tělo, Tvoje svatá krev
- kéž, shladíc všechn hřích a
hněv, - dá andělů nám slyšet
zpěv. - Ó smiluj se!

15. Co tady jenom věříme - a
po čem vroucně toužíme : - kéž
Tebe v nebi uzmíme! - Ó smi-
luj se!

16. Jež přijímáme v svátosti,
- kéž máme v nebes radosti -
Tě, Jezu, zdroji sladkosti. Ó
smiluj se !

290. Ježíši z lásky raněný.

(Dříve : Z lásky Ježíši raněný.)

Dle vzdechů sv. Františka Borgiaše.

I. nápěv u Mathona.

Slova upr. J. P.



1. Je-ží - ši z lá - sky ra - ně - ný, mo - jí kéž lá sky
pla - me - ny k ne - be - sům mo - cně šle ha - jí,
rty mé Ti chvá - lu zpí - va - jí !

II. nápěv.

Svatoj. kanciorál.



1. Je-ží - ši z lá - sky ra - ně - ný, mo - jí kéž lá - sky
pla - me - ny k ne - be - sům mo - cně šle - ha - jí,
• rty mé Ti chvá - lu zpí - va - jí !

2. Jako Ty mne jsi miloval, -
rád bych též láskou k Tobě
vzplál, - abych Ti plně oplatil, -
život žes za mne utratil.

3. Nový zde důkaz lásky zřím,
- za nějž Tě chválím, velebím ; -
v svátosti na oltáři dlíš, za
pokrm se mi nabízíš.

4. Tak jsi se pro mne malým
stal, - podobu chleba na se vzal,
k sobě mne přívětivě zveš, -
srdce mé posvětití chceš.

5. Ó, přijď jen a mne občerstvi,
- posilni srdce, jež se chví - po
Tobě touhou horoucí, milosti
Zdroji žádoucí!

6. Jelen jak dychtí žíznící - po
vodě čerstvé; proudící, - Jezu,
tak k Tobě pospíchám, - po Tobě
touhou usychám,

7. Nehoden jsem Tě přijati, -
neschopen díky vzdávati, - a Ty
přec v duši zavítáš, - sebe mně,
Jezu dobrý, dáš.

8. Tebe-li nemiluji dost, - na
moji pomni na slabost, - málo-li
Tebe slavil jsem, - hotov jsem
splatit životem.

9. Životů kdybych tisíc měl, -
všecky bych pro Tě dáti chtěl, -
ještě by bylo nedosti - za lásku
Tvou a milosti.

10. Že však jen jednu duši
mám, - s nadšením Ti ji, Pane,
dám, - přiviň ji k sobě laskavě, -
v milosti vzkřis ji záplavě.

11. Maria, tebe po Bohu - vy-
chválit dosti nemohu, - vzdávám
se ve tvou ochranu, - přiveď mne
nebes ku Pánu.

12. Za mne se přimluv u něho,
- u Syna svého milého, - abych
zde svatě, ctnostně žil, - do nebe
k němu přijat byl.

13. Ježíši, skrytý v svátosti, -
Tobě se klaním s vroucností,
Maria, Máť Tvá vznešená, - s Te-
bou buď vroucně uctěna!

291. Píseň obsahující nauku o nejsvětější svátosti oltářní.

Slova Josefa Navrátila 1906.

Nápěv u Fryčaje č. 119.

Před pozdvihováním.



1. Lá-sky Tvé, Je - ží - ši, ho - rou - cí plam je - sli - čky



s kří-žem vždy hlá - sa - jí nám ; nej - vět - ší však



lá-sky Tvé znak svátost je ol-tář-ní, v níž skryt jsi sám.

2. Na poušti tisíců hladový
dav - dětí, žen, mužů i šedivých
hlav - nasycen byv - vidí jen
div, - Krista chce v královský
obléci háv.

3. Rozumem nechápou, Kri-
stus co děl: - „Tělo mé musí jíst,
- život by měl - po celý čas -
každý tu z vás — —“ - a proto
mnohý z nich od Krista šel.

4. Petra však v nadšení ozval
se hlas: - „Za Tebou chceme jít
po všechen čas, - život Ty máš, -
nebe nám dáš, - Tebe kde na
věky budem mít zas!“

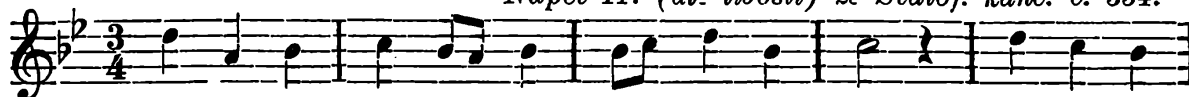
5. Ve chvíli nejtěžší, bol když
a žal - Kristovu duši i tělo již
jal, - uprostřed svých - teskliv a
tich - Beránek v ruce své víno,
chléb vzal :

6. „Toto jest tělo mé za světa
hřích, - kalich toť krve mé z útrob
je mých, - potravou buď - pro
vaši hrud', - na věky čiňte tak na
oltářích!“

7. A tak je Beránek v hostii
skryt, - v prostičkách způsobách
chudý má byt, - ačkoliv Bůh, -
milý náš druh - ve chrámě našem
chce s námi vždy žít.

Po pozdvihování.

Nápěv II. (dlě libosti) ze Svatoj. kanc. č. 354.



8. Na slo-va kně-zo - va ne - be-ský Pán s ra-do-stí



o - pou - ští nad-hvězd-ný stan, na ol - tář k nám



při-chá-zí sám, za po-krm, ná-poj chce duším být dán.

9. Toť je chléb nebeský, tišící
hlad, - po kterém člověk vždy
zatouží rád, - mdloby když stín,
- tíže když vin - mlhami zastírá
duši mu snad.

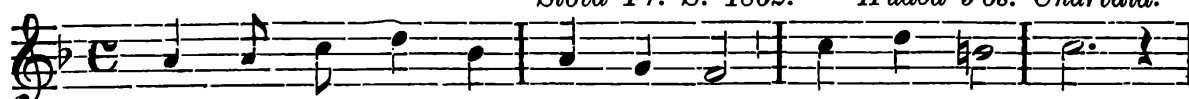
žizníci ret, - duše by neznala na
zemi škod.

10. To je ta studnice sílicích
vod, - znavený člověk kde staví
svůj chod, - zavlážíš hned

11. Jaký to, Ježíši, lásky Tvé
květ? - Rozumem nezbadá nikdy
ho svět! - Za lásku Tvou - pře-
velikou - na věky vzývat Tě
bude náš ret!

292. Aj, tuto Pán můj přebývá.

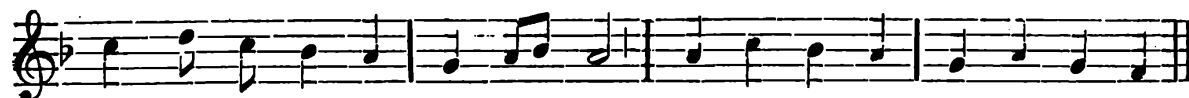
Slova Fr. S. 1862. — Hudba Jos. Charvát.



1. Aj, tu - to Pán můj pře-bý - vá na ol - tá - ři,



tu pod tou rou-škou u - krý - vá lesk svých tvá - ří;



a všem se, kdo tu pro-dlí - vá, v božské zá - ři do-bře da-ří.

2. Viz, s vroucnou Tebe po-
korou - Tvůj lid vítá, - tu pro
duši mu pro chorou - spása svítá;
- Tys jemu jistou podporou, -
když bouř lítá - naň se smítá.

ó vodo lidstvu schystaná - v spas-
nou vláhu - pro zlou záhu.

3. Ó stravo s hůry seslaná -
k lidstva blahu, - ó posilo nám
vítaná v zemskou dráhu;

4. Ó vítej! Ty jsi zástava -
k věčné spáse, - nám božská
v Tobě potrava - naskýtá se, -
a druhdy věčná oslava - v celé
kráse - Tebou dá se.

5. Spal veškeru v nás úhoru, -
i vše plísňě, - a přijmi od nás
v poklonu - vroucí písňě. - Když
přijdeš k soudu na skonu, - ne-
sud' přísně - a zbav tísně.

6. Ty, jenž se v prosté způ-
sobě - uzavírá, - dej, oč lid prosbu
v chudobě - rozprostírá: - Ať po
vezdejší porobě - mysl čirá - na
Té zírá.

293. Pojď, duše milá.

Slova Fr. Sušila 1859.

Hudba Fr. Musila 1905.



1. Pojď, du-še mi-lá, pojď, hořem znýlá, pojď, duše, k tomu zdroji!



Tu vo-da no-vá své žídlo chová, jež každou rá-nu ho - jí.

2. Jest velká rána, - již hruď
Tvá sklána, - a kruta její záha. -
Aj, tento pramen - Ti zhasí
plamen, - v němž božská plyne
vláha.

3. Tuť Boží sídlo, - tuť spásy
zřídlo, - tu Pán náš ve svátosti. -
Ó přístup blíže, - tuť věčný kníže,
- tu Bůh dlí ve skrytosti.

4. Zda nepojímá - tvá mysl
přímá - tu svatou blízkost Páně?
- Zda nenabízí - zde lék se ryzí -
ti v každé tvojí ráně?

5. Ó plesej s jase - nad Páně
hlasem, - jímž tebe zove k sobě.
- Co duchy blaží, - a po čem baží,
- to Pán tvůj skýtá tobě.

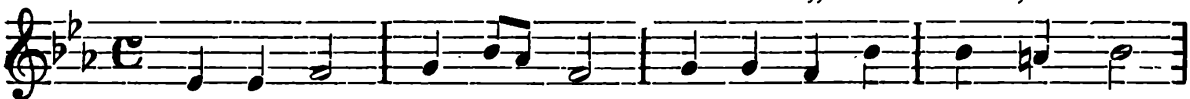
6. Chce s toho trůnu - ti v duše
lůnu - se prostým octnout chle-
bem; - a jak mu sluší, - chce ve
tvé duši - s svým přebývati
nebem.

7. V prach ukloň líce, - neb
nemá více, - ač mocný, poskyt-
nouti. - Ni ve své vlasti - víc
nemůž' slasti ten anděl na-
leznouti.

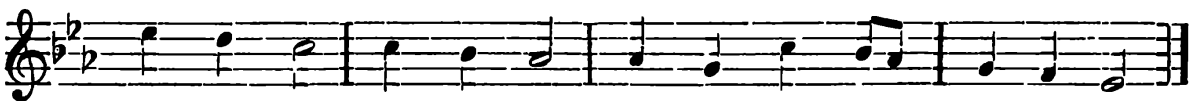
8. Ó tedy vděčně se jemu
věčně - vzdej k vroucné, věrné
službě, by po tvém skonu, -
sňav smyslů clonu - dal věčně
se tvé tužbě.

294. Pozdrav nejsv. svátosti oltářní.

„Obzor“ X XI., str. 303.



1. Ko-lik jest jas-ných hvězd na ob-lo-ze ta-jem-né,



to-li-krát chvá-lu vzdát svá-to-sti chcem ve-leb-né.

2. Po světě - kolik je - písku v dálce
nezměrné, - tolikrát atd.

3. Lučina - kolik má - lístků trávy
zelené, - tolikrát atd.

4. Po lesích - zelených - jehliček co
drobných je, - tolikrát atd.

5. Na moři, - co tvoří - vln se
v hloubce bezedné, - tolikrát atd.

6. Slunečko, - kolik to - paprsků má
v záři své, - tolikrát atd.

7. Po všecky - po věky - kolik hodin
uplyne, - tolikrát atd.

295 Plesej, srdce, radostí.

Zlehka a veselé.

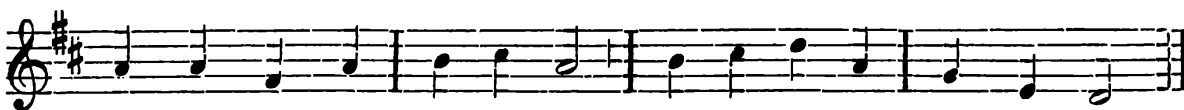
Slova upr. J. P. — Nápěv K. E.



1. Ple-sej, srd-ce, ra-do-stí, ja-ké ne-zná ši-rý svět,
ve-leb-né že svá-to-sti mo-hu čest a chvá-lu pět,



v níž se k to-bě Kristus sklání, te-be sy-tí, te-be chrání,



k ně-mu se vždy u-tí-kej, v je-ho o-chra-nu se vzdej!

2. Andělé mu zpívají - nad
hvězdami v nebesích, - chválu
jemu vzdávají - neskonalých ve
plesích; - Cherubíni, Serafíni
zraky svoje před ním stíní, - a
zde ti tak blízko jest. - Jak to
můžeš, srdce, snést?

3. Přijmi, Spasiteli můj, -
srdce láskou vznícené, - udržuj
v něm, rozněcuj - city úcty pla-
menné, - nechať láskou k Tobě
hoří, - pokorně se Tobě koří, -
šťastně k Tobě dospěje, - Ježíši,
má naděje!

296. Zdráv buď, chlebe andělský.

Slova z Poutní knihy. — Hudba J. B. 1905.



1. Zdráv buď, chle-be an-děl-ský, Je-ží-ši můj,



po-kr-me Ty ne-be-ský, ó Bo-že můj!



v nej-svě-těj-ší svá-to-sti man-nou raj-ské slad-ko-sti



mne vždy živ a na-sy-cuj, Je-ží-ši můj!

2. Živ mne, abych nelačněl,
Ježíši můj, - dávej se mně za
úděl, - ó Bože můj, - v svátosti
té velebné - oblažuj vždy srdce
mé - a mou duši posvěcuj,
Ježíši můj!

3. A když budu umírat, - Je-
žíši můj, - na věčnost se ubírat, -
ó Bože můj, - rač mi býti útě-
chou, - tělem svým a krví svou -
duši moji posiluj, - Ježíši můj!

4. Dej, ať ještě poslední, - Ježíši můj, - pozemské mé slovo zní: - ó Bože můj, - a ta jména líbezná: - Ježíš, Josef, Maria, při mé smrti při mně stůj, - Ježíši můj !

5. A když vkročím před Tvůj soud, - Ježíši můj, - neračiž mne pominout, - ó Bože můj, - ale přijmout v milosti, - v síle chleba svátosti, - ať jsem věků věky Tvůj, - Ježíši můj !

297. Jezu Kriste, Bože můj.

U Poimona.

Hudba J. Bádala 1907.



2. Nevyvážený Pramene - slasti neoceněné, - světlo z blahé nebes vlasti - svět vždy myslí mé.

3. Úzce s mým se srdcem spoj, - zkroť v něm zhoubný vášní boj, - jako zbožný Samaritán - moje rány zhoj.

4. Jsa mé duše sladký host, - dej, ať hříchů všech jsem prost, - zapuzuj svou přítomností - blud a nepravost.

5. V proudu lásky své mne zmej, - srdci mému síly dej, - sladkou milostí svých rosu - do mé hrudi lej.

6. Nehleď k mému zvedení, - nýbrž k svému vtělení, - vzals na sebe člověčenství - pro mé spasení.

7. Z dobroty své nejvyšší, - jsa Beránek nejtišší, - rozpínáš své ruce s kříže - ke mně, Ježíši !

8. Nalezna v nich ochrany, - živ chci býti bez hany, - pamatovat vždýcky budu - na Tvé na rány.

9. Aby poslední Tvůj soud, - v strachu svět když bude schnout, - svědčil, že mi netek darmo - Tvoji lásky proud.

10. Ježto zde jsi přítomen, - Bože, budiž každý den, - na velebnost Tvou jak sluší, - vroucně od nás ctěn.

11. Nebeský nám otevř stan, - aby nám byl pohled přán - na Tebe, jenž tam se v slávě - stkvíš jak světa Pán.

III. K sv. přijímání.

P o u č e n í.

Ježíš Kristus ustanovil nejsvětější svátost oltářní, aby ve sv. přijímání byl pokrmem našich duší. S jakousi svatou závistí vzpomínáme sobě na zbožného stařečka Simeona, kterému bylo ve chrámě na lokty božské dítě položeno. Vzpomínáme též oněch přešťastných dítek, které Ježíš Kristus bral na klín a jimž žehnal. Se slastí velikou pohlížíme na obraz sv. Josefa, pěstouna Páně, který směl dítě to chovati, objímati, líbati, živiti a opatrovati. Avšak hojnějšího štěstí dostává se nám, když tohoto Boha-člověka ve svátosti oltářní přítomného ne v náruči, nýbrž v srdci svém můžeme přijmouti a chovati a tak se s ním co nejužěji spojit. A Ježíš nepřijde do srdce našeho s prázdňem, ale hojnost perel a draho-kamů donese s sebou. On milost a lásku Boží v nás rozmnoží, náklonnosti zlé zeslabí, statečnost a sílu k plnění dobrého udělí, hříchů lehkých sprostí, před těžkými ochrání a učiní, abychom v den soudu posledního povstali s tělem oslaveným, tělu jeho podobným, onomu tělu jeho, s kterým z mrtvých vstal, na nebesa vstoupil, s kterým

dlí v nejsvětější svátosti a v ní do srdce našeho vstupuje. Tak stává se Kristus pokrmem duší věřících k životu věčnému.

Příprava k sv. přijímání.

Milostí nejsvětější svátosti oltářní účasten jest ten, kdo hodně ke stolu Páně přistupuje. Kdo jde ke svatému přijímání, ač je si vědom těžkého hříchu, nejen že milosti žádné nenabývá, nýbrž hřeší velmi těžce, dopouští se hrozného svatokrádeže a připravuje si věčné odsouzení. Jest tedy nutno ke sv. přijímání dobře se připravit, a to předně dobrou svatou zpovědí očistiti se alespoň ode všech těžkých hříchů, ač každý vynasnažiti se má, aby i lehkých hříchů prost byl. Však svatou zpovědí není příprava skončena, nýbrž má trvati dále, a sice máme vzbuditi živou víru ve skutečnou přítomnost Ježíše Krista v nejsvětější svátosti, naději, že nám hojných milostí udělí, lásku, pokoru a lítost, máme se mu klaněti a toužiti po okamžiku, kdy budeme moci jej přijmouti. Což můžeme vyjádřiti následujícími modlitbami a písněmi :

Modlitby před sv. přijímáním.

Nejdobrotivější Ježíši, Synu Boží! Jak veliká jest láska Tvá ke mně! Pro mou spásu opustil jsi nebe a stal se člověkem. Chlév byl Tvým prvním příbytkem, kříž posledním lůžkem. Láska Tvá však, Ježíši, nepřeje si dosud odpočinku: chceš i nyní ještě a vždy býti u mně. Proto dlíš zde skrytý v nejsvětější svátosti oltářní. Chceš dokonce i do srdce mého vstoupiti, v něm přebývati a zůstat. Ó můj Ježíši! Toužebně Tě očekávám, radostně poslechnu láskyplného slova Tvého: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím“. (Mat. 11, 28). Tys, ó Bože, srdce mé stvořil pro sebe, a proto nemá pokoje, dokud nespočine v Tobě. Ó přijdiž tedy, můj Ježíši, má radosti, má lásko, mé všechno!

Víra. Ó můj Ježíši! Věřím pevně vše, co jsi zjevil, zvláště věřím, že jsi skutečně a podstatně v nejsvětější svátosti oltářní přítomen jako Bůh a spolu člověk s tělem, krví a duší svou; věřím to, protože Tys to řekl, jenž jsi věčná pravda.

Naděje. Doufám, že mi uštedříš věčnou blaženost a vše, co jsi slíbil, zvláště pak že obdaříš mne milostmi, které jsou spojeny se sv. přijímáním; doufám to, protože jsi všemohoucí, nekonečně dobrotivý a milosrdný.

Láska. Miluji Tě nade všecko, protože jsi nekonečně dokonalejší a lásky nejhodnější, zvláště také proto, že jsi mne miloval až k smrti kříže a chceš býti pokrmem duše mé k životu věčnému.

Pokora. Ó můj Ježíši! Jak osmělím se přiblížiti se Tobě po tolikerých urážkách? Vskutku hoden nejsem, abych přijal Tě do srdce svého: než, toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Lítost. Ó můj Ježíši! Všech svých hříchů z celého srdce lituji, protože jsem jimi Tebe, svého nejdobrotivějšího Boha, jehož nade vše miluji, tak těžce urazil. Činím opravdové předsevzetí, nikdy již nehřešiti.

Ú c t a. Ó můj Ježíši! Klaním se Tobě — božství Tvému i člověčenství nerozlučně spojeným — Tobě, jenž ozdoben jsi souhrnem všech dokonalostí božských i lidských a náplní darů Ducha svatého.

T o u h a. Přijdiž, ó Ježíši, a ubytuj se v srdci mém; přijď, navštiv mne a posilni mne milostmi svými.

O esca viatorum.

Překlad Fr. Sušila.

1. Ó stravo pozemšťanů,
ó chlebe nebešťanů,
ó manno andělů !

Již nasyť lačnost slouhů
a nezbav slasti touhu
svých vroucných ctitelů.

2. Ó vláho, lásky zdroji,
jenž světa ku pokoji
jdeš z Páně útrob !

Nám ukoj horkou žízeň —
jen ta nám stačí přízeň,
ta ráj nám způsobí.

3. Tvář Tvoji velejasnou,
již lid v tu chvíli časnou
jen v tvaru chleba ctí,
ó Pane milosklonný, —
nechť druhdy bez opony
tam na nebesích zří.

Máš-li čas, pomodli se ještě následující modlitby :

Modlitba sv. Tomáše Aquinského.

Z missálu (příprava ke mši sv.).

Všemohoucí, věčný Bože! Hle, přistupuji ke svátosti jednorozeného Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista: přistupuji jako neduživý k lékaři života, jako nečistý k prameni milosrdenství, jako slepý ke světlu jasnosti pověčné, jako chudás a nuzák ku Pánu nebe i země. I prosím nadbytek nesmírné štědrosti Tvé, abys zhojiti ráčil nemoc, umyl nečistotu, osvětlil slepotu, obohatil chudobu, ošatil nahotu; abych chléb andělský, Krále králů a Pána panovníků s takovou přijal úctou a pokorou, s takovou zkroušeností a zbožností, s takovou čistotou a vírou, s takovým předsevzetím a úmyslem, jaký prospívá spáse duše mé. Dej mi, prosím, abych nejen přijal svátost těla a krve Páně, nýbrž i podstatu a moc svátosti. Ó nejdobrotivější Bože! Dej, abych tělo jednorozeného Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista, které vzal z Panny Marie, tak přijal, abych tělu jeho duchovnímu zasloužil býti vtělen, a k jeho údům připočten. Ó nejlaskavější Ježíši! Propůjč mi, abych na milovaného Syna Tvého, kterého nyní zastřeného na pouti pozemské přijmouti hodlám, s odhalenou někdy tváří věčně patřil. Který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. Amen.

Modlitba sv. Ambrože.

Z missálu.

Ke stolu nejsladších hodů Tvých, laskavý Pane Ježíši Kriste, já hříšník, na vlastní zásluhy nespolehaje, nýbrž ve Tvé důvěře slitování a dobrotu, přistoupiti se strachuji a třesu. Neboť srdce a tělo mám mnohými hříchy poskvrněné, mysl a jazyk neopatrně střezené. Proto, ó laskavé božství, ó hrozná velebnosti, já bídník v úzkostech postižený, k Tobě, prameni smilování, se obracím, k Tobě spěchám, abych byl uzdraven, pod Tvou ochranu se utíkám

a vzdychám, abych Tebe, jehož jako soudce snést nemohu, měl za Spasitele. Tobě, Pane, rány své ukazuji: Tobě nesmělost svou odhaluji. Víím, že hříchy mé jsou mnohé a veliké, a pro ně se bojím. Doufám v milosrdenství Tvá, kterých není počtu. Vzhlédni tedy na mne očima slitování svého, Pane Ježíši Kriste, Králi věčný, Bože a člověče, ukřižovaný pro člověka: vyslyš mne doufajícího v Tebe: smiluj se nade mnou, plným béd a hříchů, Ty, jenž nikdy neobmeškáš, aby pramen smilování Tvého proudil. Víítej, spasitelná oběti, za mne a celé lidské pokolení na potupném kříži přinesená. Víítej, vzácná a drahocenná krev, z ran ukřižovaného Pána našeho Ježíše Krista tekoucí, a hříchy celého světa smývající. Rozpomeň se, Pane, na tvora svého, kterého jsi svou krví vykoupil. Lituji, že jsem hřešil, toužím, abych napravil, co jsem učinil. Sejmi tedy se mne, nejmilostivější Otče, všechny nešlechtnosti a hříchy mé: abych, očištěn na duchu i těle, hodně požívati zasloužil nejsvětější svátost: a popřej, aby tato svatá oběť těla a krve Tvé, kterou já nehodný přijmouti se chystám, byla hříchů mých odpuštěním, provinění dokonalým očištěním, necudných myšlenek zaplašením, a dobrých úmyslů obrožením, i skutků Tobě se líbících spasitelným provedením, a také duše i těla proti nástrahám nepřátel mých nejpevnější ochranou. Amen.

Obřady sv. přijímání.

P o u č e n í.

Nejsvětější svátost oltářní udělovati se má, pokud možno, mezi mší sv. po přijímání kněžském. Ministrant říká všeobecnou zpověď. Nato kněz, obrácen k lidu, praví: „Smiluj se nad vámi všemohoucí Bůh a odpustiv hříchy vaše, uveď vás do života věčného“.

M. „Amen“.

Kněz: „Prominutí, rozhřešení, a † odpuštění hříchů vašich uděl vám všemohoucí a milosrdný Hospodin“.

M. „Amen“.

Nato kněz bere do levice ciborium, do pravice svatou hostii, obrátí se k lidu a dí: „Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa“. (A třikrát): „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rei slovem, a uzdravena bude duše má“. — Nato jde k přijímajícímu, udělá před ním kříž svatou hostií a dí: „Tělo Pána našeho Ježíše Krista opatruj duši Tvou k životu věčnému. Amen.“

Podává-li mimo mši svatou, říká, když byl všem podal: O svaté hostiny, ve které se Kristus přijímá, obnovuje se památka umučení jeho, duše naplňuje se milostí, a příští slávy nám záruka se podává. Chléb s nebe dávals jim.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Ó Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal : uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh, po věky věkův. Amen.

V čase velikonočním modlitba zní : Pane, račiž ducha lásky své v nás vlíti, abys ty, které jsi velikonoční hostinou nasýtil, učinil svou dobrotou jednomyslnými. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Nato žehná lid pravicí a dí : „Požehnání Boha všemohoucího, Otce i Syna i Ducha svatého, sestoupiž na vás a zůstaň vždycky.“

Modlitba po svatém přijímání.

(Dle návodu katechismu).

Ježíši, Tobě jsem živ ! Ježíši, Tobě umírám ! Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý ! Amen.

V nejhlubší pokoře klaním se Tobě !

Děkuji Ti za nevyslovitelnou lásku, z které jsi se ráčil snížiti, přijíti ke mně a ubytovati se v srdci mém s tolikerými milostmi.

Jak se Ti za to odměním, já nehodný tvor ? Obětuji Ti vše, čím jsem a co mám, tělo své i duši svou. Všecky mé myšlenky, slova i skutky, vše to budiž Tvým a konáno jen pro Tebe. Obnovuji svá dobrá předsevzetí a vynasnažím se ze všech sil, abych Tě už žádným hříchem neurazil.

Prosím Tě, nejdobrotivější Pane můj, zůstaň při mně stále se svými milostmi, posiluj mne v bojích a pokušeních a posvěcuj skutky mé dobré účinkem této nejsvětější svátosti po celý život i v hodinku smrti.

Shlédni, milostivý Pane můj, na mé tužby a splň je, uznáš-li ve své nevyzpytatelné prozřetelnosti splnění jejich i prospěšným pro mne. Shlédni na potřeby těla mého i duše mé a nedej, abych marně volal : Chléb náš vezdejší dej nám dnes ! Žehnej také mým rodičům a příbuzným, duchovním i světským vrchnostem, přátelům i nepřátelům, spravedlivým i hříšníkům, všem živým i mrtvým. Všecky je Tobě poručím. Smiluj se nad námi !

Jiné modlitby po sv. přijímání, kterých dle možnosti budiž použito.

Anima Christi, salva me.

Zbožné vzdechy po sv. přijímání (XIV. století).

Duše Kristova, posvěť mne. Tělo Kristovo, spasiž mne. Krvi Kristova, opoj mne. Vodo z boku Kristova, obmyj mne. Umučení Kristovo, posilni mne. Ó dobrý Ježíši, vyslyš mne. Do ran svých ukryj mne. Nedej mi odloučiti se od Tebe. Od nepřítele zlého ochraň mne. V hodinu smrti mé zavolej mne a poruč mi přijíti k Tobě, abych s anděly Tvými chválil Tebe na věky věkův. Amen.

Odpustky : 1. 300 dní pokaždé. 2. 7 let jednou za den, když se ji modlí věřící po sv. přijímání. 3. Plnomocné odpustky jednou za měsíc v libovolný den získá, kdo se ji modlí každý den po celý měsíc. Podmínky : Zpověď, sv. přijímání, návštěva chrámu Páně nebo veřejné kaple a modlitba na úmysl sv. Otce. (Pius IX. 9. ledna 1854).

Adoro Te devote.

Od sv. Tomáše Aquinského († 1274). — Přeložil J. Pavelka 1906.

1. Klaním se Ti vroucně, božství ukryté, - jež se v pravdě ve způsobě tají té; - Tobě se mé srdce zcela oddává, - Tebe rozjímajíc, bítí ustává.

2. Zrak i hmat i chuť se může mýlit, - bezpečně lze jenom sluchu věřit; - věřím vše, co řekl věčný Boží Syn, neboť v jeho slově není bludu stín.

3. Na kříži se jenom božství ztajilo, - zde se také člověčenství ukrylo; - oboje však věřím, obé vyznávám, - jen, co kající žádá lotr, sobě ždám.

4. Nezřím jako Tomáš oslavených ran, - přece vyznávám, že Bůh jsi můj a Pán; - dej, ať vě-

řím Tobě stále pevněji, - v Tebe doufám, miluji Tě vroucněji.

5. Památko Ty smrti Páně přeskvoucí, - chlebe živý, jenž dáš život žádoucí, - Tebou ať jest živa, myslí mojí dej, - rozkoší jí sladkou vezdy zůstávej!

6. Dobrý Pelikáne, *) Jezu, Pane můj, - nečist jsem, mne krví svojí očišťuj, - neboť krupějí Tvé krve jedinou - neřesti se všeho světa rozplynou.

7. Jezu, jež teď jenom ztaje-ného zřím, - učiň, po čem žízním celým srdcem svým: - ať v tvář oslavenou mohu Tobě zřít, v slávě Tvoji účast věčně blažen mít.**) Amen.***)

Modlitba sv. Tomáše z Aquina.

Z mešní knihy.

Díky Tobě vzdávám, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, kterýž jsi mne, hříšníka, nehodného sluhu svého, bez mých zásluh, z pouhého uznání milosrdenství svého nasytiti ráčil drahým tělem a krví Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista. A prosím, aby toto svaté přijímání nebylo mi vinou k trestu, nýbrž spasitelnou přímluvou k odpuštění. Budiž mi zbrojí víry, štítem dobré vůle. Budiž chyb mých odstraněním, žádosti a smyslnosti vyhoštěním, lásky a trpělivosti, pokory a poslušnosti, a všech ctností rozmnožením: proti nástrahám všech nepřátel jak viditelných tak neviditelných silnou obranou: tužeb mých jak tělesných tak duchovních dokonalým uklidněním: k Tobě, k jednomu a pravému Bohu pevným přilnutím: a konce mého šťastným dovršením. A prosím Tě, abys k oněm nevyslovitelným hodům mne, hříšníka, přivésti ráčil, kde Ty se Synem svým, i s Duchem svatým a svatými svými jsi světlem pravým, sytostí plnou, radostí věčnou, potěšením dovršeným a štěstím dokonalým. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba sv. Bonaventury.

Dle mešní knihy.

Protkni, nejsladší Pane Ježíši, nitro a útroby duše mé přelahodnou a velespasitelnou ranou lásky své, pravou a čistou a

*) Pelikán (tak se lidé domnívali) svá mláďata v čas hladu svou krví nasycuje.

**) Nyní vidíme v podoběnství, potom tvář v tvář. (I. Kor. 13, 12. — II. Kor. 3, 18.).

***) *Racc. Odpustky 100 dní všem věřícím po sv. přijímání. (Lev XIII. dne 15. června 1895).*

apoštolskou úctou přesvatou : aby slábla a rozplývala se duše má jedinou povždy láskou a žádostí po Tobě, „po Tobě toužila a omdlávala po síních Tvých“, „dychtila, aby byla rozdělena (od těla) a byla s Kristem“. Dej, aby duše má lačněla po Tobě, chlebě andělském, občerstvení duší svatých, chlebě našem vezdejším, k životu potřebným, majícím všechnu sladkost a pochoutku, a všechn požitkem lahody : po Tobě, na něhož touží andělé patřiti, vždycky lačněj a Tebe požívej srdce mé, a sladkostí pochoutky Tvé naplněny buďtež útroby duše mé : po Tobě vždy ať žízní, po prameni života, prameni moudrosti a umění, prameni věčného světla, proudu rozkoše, hojnosti domu Božího ; Tebe ať si vždy předchází, Tebe ať hledá, Tebe nachází, k Tobě směřuje, k Tobě přichází, o Tobě rozjímá, o Tobě mluví, a všechno ať koná ku chvále a slávě jména Tvého, s pokorou a rozeznáváním, s láskou a potěšením, s lehkostí a vytrvalostí a setrváním až do konce : a Ty budiž jediný vždy nadějí mou, požitkem mým, potěšením mým, radostí mou, pokojem a klidem mým, mírem mým, lahodou mou, vůní mou, pokrmem mým, občerstvením mým, útočištěm mým, pomocí mou, moudrostí mou, podílem mým, majetkem mým, pokladem mým, v němž budiž zasazena a upevněna a neochvějně vždy zakořeněna mysl má a srdce mé. Amen.

Modlitba k božskému Spasiteli po sv. přijímání.

Ó jak sladký a milý jest chléb nebeský, jež jsi nám dal ! Jak podivuhodný jest klid, jak úplný jest pokoj, jehož požívají, kdož Tebe přijali po lítostném a upřímném vyznání hříchů. Tisíckrát buď za to veleben, ó můj Ježíši ! Ve stavu hříchu jsem byl přenešťasten. Nyní však těším se nejen pravému míru duševnímu, nýbrž domnívám se, že mám už předtuchu pokoje nebeského. Ó jak pravdivé jest, že srdce naše pro Tebe, ó Pane, jest stvořeno a jen tehdy v pravdě se raduje, když spočine v Tobě. Pročež vzdávám Ti vroucí díky a činím předsevzetí pevné, že vždy vyhýbati se budu hříchu i příležitosti ke hříchu a že trvale ubytuji se v srdci Tvém nebeském, od něhož milost a pomoc očekávám, abych Tě do smrti miloval. Amen.

Racc. Odp. 300 dní po sv. přijímání. — Lev XIII. 3. června 1896.

Povzdech po svatém přijímání

od sv. Tomáše Aquinského.

Budiž, Ježíši nejsladší, nejsvětější Tělo Tvé a krev sladkostí a lahodou duši mé, spásou a podporou ve veškerém pokušení, radostí a pokojem ve vši strasti, světlem a silou v každém slově a skutku a konečnou ochranou ve smrti. Amen.

První svaté přijímání.

Aby první sv. přijímání konalo se slavně a za hojně účasti příbuzných i jiných věřících, povolil Pius X. 12. července r. 1905 následující odpustky :

1. Plnomocné přistupujícím k prvnímu sv. přijímání s podmínkou, že se nábožně týž den pomodlí na úmysl sv. Otce; 2. jejich pokrevným příbuzným do třetího

stupně, jsou-li obřadu tomu přítomni, přijali svátost pokání a oltářní a na úmysl sv. Otce se pomodlili; 3 odpustky 7 let a 7 quadragen všem, kdo se zkroutěným srdcem prvnímu sv. přijímání obcují. (Kur. diéc. 1905/8.) ¶

O častém a každodenním svatém přijímání.

Dekretem sv. kongregace koncilu ze dne 20. prosince 1905 (Acta Curiae Ep. Br. 1910, č. 16) bylo ustanoveno :

Časté a každodenní svaté přijímání, jehož si Kristus Pán i církev katolická tak důtklivě přeje, budiž dovoleno všem věřícím každého stavu, takže nikomu, kdo *ve stavu milosti a s pravým a zbožným úmyslem* ke stolu Páně chce přistoupiti, nelze v tom brániti. — Pravý však úmysl má ten, kdo ke stolu Páně nepřistupuje jen ze zvyku nebo z marnivosti, neb z ohledů lidských, ale aby Bohu se zalíbil, láskou ještě úžeji se s ním spojil a tímto božským lékem své slabosti a chyby vyléčil. Svatému přijímání předcházej horlivá příprava a po něm následuj přiměřené díkyčinění. (Svatá zpověď nutna jest jen, když přijímající jest ve stavu nemilosti, stížený těžkým hříchem.) Aby však časté a denní svaté přijímání se dělo s větší opatrností a tak bylo záslužnější, budiž žádán o radu zpovědník.

Svatý Otec Pius X. 14. února 1906 povolil těm, kdož svrchu uvedeným způsobem nejsv. svátost oltářní přijímají, i kdyby přijímání jednou nebo dvakrát v týdnu opomenuli, že mohou bez závazku týdenní svaté zpovědi získati všechny odpustky v té době povolené — vyjma odpustky jubilejní (k jejichž získání musí se jak ostatní předepsané podmínky, tak také předepsaná svatá zpověď vykonati).

K čistějšímu svatému přijímání pobádají také odpustky 5 let, které získá věřící, kdykoliv v neděli nebo ve svátek se vyzpovídá, přijme nejsv. svátost oltářní a za sv. Otce se pomodlí. — Řehoř XIII. 10. dubna 1580. (Racc.).

Viz také níže modlitbu „Nejsladší Ježíši . . .“ s poznámkou.

Třídenní pobožnost prosebná ke cti nejsvětější svátosti oltářní na rozšíření každodenního svatého přijímání.

Acta Cur. Ep. Br. 1911, č. 21.

Aby věřící často, ano každodenně přijímali nejsvětější svátost oltářní, má se z rozkazu sv. Otce Pia X. konati třídenní pobožnost každoročně, je-li možno, ve všech kathedrálních kostelích v oktávě Božího Těla, nebo kdyby toho vyžadovaly okolnosti místní či osobní, v jiný čas od biskupa určený, a to takto :

1. Pobožnost konána buď v pátek, v sobotu a v neděli po Božím Těle (nebo v jinou určenou dobu, jak řečeno). Začne po všechny tři dny kázáním, v němž věřící mají býti poučeni o nevýslovných přednostech nejsv. svátosti oltářní a hlavně o přípravě duševní k jejímu hodnému přijímání. Po kázání buď vystavena nejsv. svátost a před ní budiž vykonána následující modlitba :

Nejsladší Ježíši, který jsi přišel na tento svět, abys obdařil všechny duše životem milosti své, který k zachování a posílení jeho každodenně dáváš sebe sama za spásonosný lék na vyléčení nemocí jejich a za božský pokrm pro snášení jich slabostí, vylej na ně, snažně prosíme Tebe, milostivě svatého Ducha svého, aby jím naplněny navrátily se k Tobě, jestliže snad hříchem těžkým se poskvrnily, a dosáhly znovu života milosti, ztraceného hříchy; ony pak, jež z dobrotivého milosrdenství Tvého s Tebou jsou již spojeny, aby přistupovaly denně, pokud poměry jim to dovolí, k nebeské Tvé hostině, aby jí posíleny opatřily si lék proti lehkým vinám, kterých denně se dopouštějí, a živily v sobě život milosti a tak více a více se očišťujíce, dosáhly věčné blaženosti v nebi. Amen. *)

*) Svrchu uvedená modlitba „Nejsladší Ježíši . . .“, která u nás již r. 1905 byla doporučena, aby rozšířen byl zbožný zvyk každodenního svatého přijímání, obdařena jest odpustky (i pro duše v očistci): 1. 300 dní pokaždé. 2. plnomocně tomu, kdo se ji modlí každodenně po celý měsíc, hodně přijme svátost pokání a

Načež se zpívá *Tantum ergo* a po něm udělí lidu požehnání s nejsv. svátostí.

2. V neděli ráno při obvyklé farní mši svaté než farní správce výklad svatého evangelia z neděle v oktávě Božího Těla, které se hodí dobře k objasnění tajemství nejsvětější svátosti, a pak přistoupí věřící společně ke stolu Páně. Byla-li určena jiná neděle, buď konána řeč, v níž by lid byl dobře připraven k svatému přijímání mezi tou mší svatou.

Odpoledne se opakuje pobožnost dřívějších dnů. V kázání pak buďte věřící napomenuti k vřelejší účtě k nejsvětější svátosti a k častějšímu sv. přijímání, a před sv. požehnáním zapěno buď *Te Deum*.

Svatý Otec si přeje, aby i ve farních kostelích — dle uznání biskupova — konána byla pobožnost, jak svrchu nařízena je pro neděli. *)

Odpustky (i pro zemřelé): 1. 7 let a 7 quadragen pro každý den oné slavnosti třídní; 2. plnomocné jednou v oněch třech dnech těm, kdo všem třem pobožnostem zbožně jsou přítomni, vykonají sv. zpověď, přijmou nejsv. svátost a pomodlí se na úmysl sv. Otce; 3. plnomocné v neděli pro všechny, vykonají-li sv. zpověď, přijmou nejsv. svátost společně v kathedrálním kostele nebo i ve farním a na úmysl sv. Otce se pomodlí. — (Pius X. 10. dubna 1907).

Kdy mají děti jíti k první svaté zpovědi a k prvnímu sv. přijímání?

Posvátná kongregace nauky o svátostech (de disciplina sacramentorum) ustanovila dekretem ze dne 8. srpna 1910 jak následuje :

Když počnou užívatí rozumu, to jest okolo sedmého roku věku svého, třeba i něco dříve nebo později. Není potřebna plná a dokonalá znalost křesťanské nauky. Dítě ovšem později povinno jest přiučiti se celému katechismu postupně dle vývinu svých schopností. Znalost náboženství, jež se u dítěte vyžaduje k prvnímu svatému přijímání, je ta, aby dle své chápavosti vyučeno bylo v tajemstvích víry ke spáse nevyhnutelně potřebných, aby dovedlo rozeznati chléb eucharistický od chleba obyčejného a tělesného a přistoupilo k svatému přijímání s takovou zbožností, jaká jest přiměřena jeho stáří. — Děti, byvše připuštěny k prvnímu svatému přijímání, mají pak častěji, ba i denně ke stolu Páně býti voděny.

Nota 1. V brněnské diecesi určeno jest pro první svatou zpověď a současně první svaté přijímání stáří osmého roku, takže k nim pravidelně přistupují děti druhého školního roku v druhé jeho polovici. (Viz A. C. Ep. Br. 1911, č. 1.).

Nota 2. Dekret kongregace má se každoročně lidu přečísti v době ohlašování velikonočního prikázání.

Mezi první sv. zpovědí a prvním sv. přijímáním nebuď nechána mezera.

Přijímání duchovní

spočívá ve svaté touze přijmouti tělo Páně, kdybychom mohli. Veliké jsou milosti, jichž tak získati můžeme, jest však k tomu zapotřebí, abychom byli ve stavu posvěcující milosti. Duchovně přijímati lze často, ba každé chvíle a na každém místě, zvláště však při mši svaté, při návštěvě nejsvětější svátosti, při modlitbě ranní i večerní, ano i za dne při práci. Je-li dosti času, připravuj se k tomu jako k přijímání skutečnému. Nemáš-li kdy, vzbud touhu aspoň slovy: „O můj Ježíši, kéž mohu tělo Tvé přijmouti a s Tebou se spojití!

Cvička duchovního přijímání

dle sv. Alfonse z Liguori.

Můj Ježíši! Věřím, že jsi přítomen v nejsvětější svátosti oltářní. Miluji Tě nade všechno a duše má touží po Tobě. Poněvadž Tě však

oltářní, navštíví veřejný kostel nebo kapli a pomodlí se tam na úmysl sv. Otce. — Pius X. 30. května 1905. (Viz Kurr. 1905, 7.)

*) Třídní tato pobožnost v oktávě Božího Těla byla nařízena pro rok 1912 i pro všechny farní kostely, jelikož toho roku od 12. do 15. září slaven byl světový kongres eucharistický ve Vídni. Viz Acta C. Ep. Br. 1911, č. 21, str. 277.

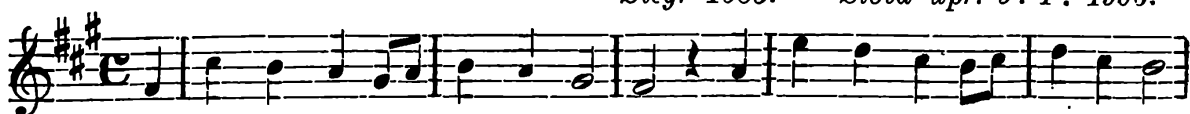
nyní svátostně přijmouti nemohu, zavítej aspoň duchovně do srdce mého. Objímám Tě, jakobys už byl u mne, a spojuji se s Tebou docela; ó nepřipust, abych se kdy od Tebe zase odloučil. Ó Ježíši, mé dobro nejvyšší, má láska sladká, zraň a rozžehni srdce mé, aby vždy pro Tebe hořelo.

Písně před sv. přijímáním.

298. Ó přijdi, Ježíši můj sladký.

Dříve : Přijď, ó můj Ježíši přesladký !

Šteyr 1683. — Slova upr. J. P. 1906.



1. Ó při-jdi, Je-ží-ši můj sladký, přijď srdce mého do zahrád-



ky, přijď, za-hrad-ní-ku mi-lý, mé lá-sky sva-tý cí-li.

2. Přijď spravit, co v ní po-
kaženo, - co hříchem bylo spusto-
šeno, - všech hříchů vyplej viny
- i vášní podrostliny.

3. A nasázej v ni rajských
květů, - své svaté lásky čistých
vznětů, - ať k nebi vyše vůni, -
kde Tvoje Srdce trůní.

4. V Tvém jasném svitu, Slunce
spáasy, - nechť plane září svaté

krásky, nechť květy vzácných
ctností - mi srdce stále hostí.

5. Co v záru vášní usýchalo, -
dej, aby opět zdrávo vstalo, - a
u věčných by plesích kvést
mohlo na nebesích.

6. Ó přijdi, Ježíši můj sladký, -
přijď srdce mého do zahrádky, -
přijď, Zahradníku milý, mé
lásky svatý cíli !

299. Převzácný hoste, zavítej.

Dříve : Vítej, hoste nejvzácnější.

Šteyr. — Slova upr. J. P. 1906.



1. Převzácný Ho-ste, za-ví-tej, můj slad - ký Je - zí - ši,
v srdci mém stánek stá-lý měj, mé bla - ho nej-vyš - ší !



Ve-jdi srd-ce do mé-ho, Te-be, Pa-ne, lač - né - ho !

2. Přemocný Bože, s výsosti -
jak se k nám snižuješ ! - Se trůnu
věčné radosti - v má ústa vstu-
puješ, - v srdci mém chceš pře-
bývat, - slávu svoji ukrývat.

3. Srdce mé hříchu sloužilo, -
jsouc vášním oddáno, - prachem
se světa ploužilo, - jsouc chtíci
zmítáno, - vinno hříchem pře-
mnohým - nehodno být stanem
Tvým !

4. Ó jak teď toho lituji, - slz proudy prolívám, - na sebe viny žaluji, - je želem omývám. - Jezu, Soudce jediný, - promiň mi mé proviny!

5. Toužebně k Tobě pozírám, - mne láskou ujisti; - srdce své Tobě otvírám, - je od vin očisti, - bys v ně mohl vejíti, - milostí mne blažiti.

6. Ode mne odvrát nepravost,

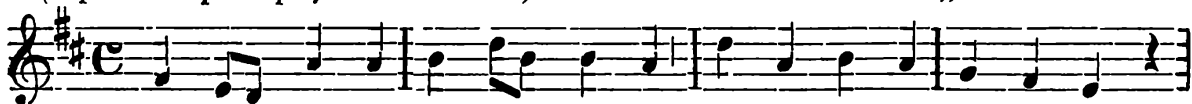
- ať Tebe hoden jsem, - pravdu ať miluji a ctnost, - ať kráčím v světle Tvém, - vždy ať chci jen, co Ty chceš, - jenž se ke mně snižuješ.

7. V srdce mé rač již vejíti, - rač milost svou mi dát, - Tebe bych mohl uzříti - a s Tebou v nebi plát, - v nebesích bych věčně měl, - jehož jsem tu přijmout směl!

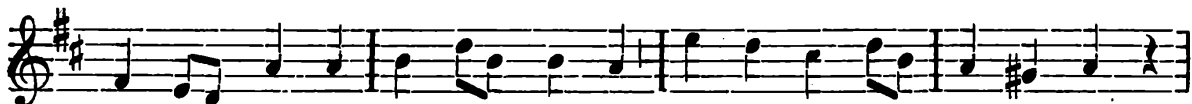
300. Nechte dítek ke mně jíti.

(Zpívá lid před přijímáním dítek.)

„Obzor“ XXII.



1. „Nech-te dí-tek ke mně jí-ti, ne-be pa-tří ma-lič-kým,



a kdož se mnou chcete dlí-ti, po-do-bni se staň-te jim!“



Tak ať, Pa-ne, v té-to chví-li znova zní Tvé lá-sky hlas.



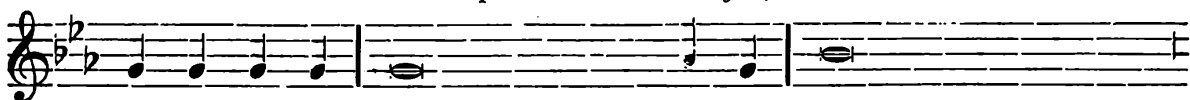
Při-jdi, Je-ží-ši náš mi-lý, po-žeh-nej svým dí-t-kám zas!

2. Ejhle, k Tvoji lásky stolu - chystají se s radostí, - sestup, prodlej s nimi spolu, - obejmí je v milosti. - Přiviň k srdci laskavému, - ať tam mile spočinou, - žehnej jim a k Otci svému - rei: „Toť moje dítky jsou!“

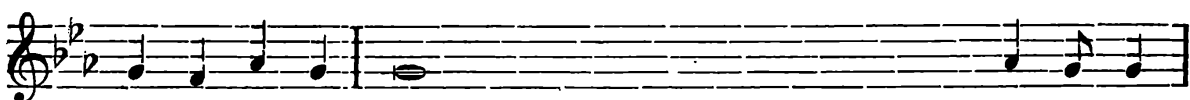
3. A my s Tebou k nebi zříme, - radostí nám plesá hruď: - „Tvé jsou dítky naše“, díme, - „Bože, Ty jim Otcem buď!“ - Přijmi jejich duše drahé, - buď jim mocnou ochranou, - Tvé jsou v této chvíli blahé, - Tvé ať navždy zůstanou!“

301. Obecná zpověď.

Nápěv Al. A. Šlesingra, ředitele kůru v Bučovicích.



Vyznávám se Bohu všemohou-cí-mu, blahoslavené Marii,



povždy Panně, blahoslavenému Michaeli arch - an-dě-lu,



blahoslavenému Janu Křti-te-li, svatým apoštolům Petru a
 Pavlovi, všem svatým a to-bě, ot-če, že jsem zhřešil velmi:
 myšlením, ře-čí i skutkem, svou vinou, svou vinou, svou
 nej-vět-ší vi-nou: Proto prosím blahoslavenou Marii povždy
 Pannu, blahoslaveného Michaela arch an - dě - la,
 blahoslaveného Jana Křti - te - le,
 svaté apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté a tebe, otče,
 o - ro-duj - te za mne u Pá - na Bo - ha na - še - ho.

302. Pane, nejsem hoden.

(Třikrát, vždy o tón výše.)

Nápěv Al. Šlesingera.

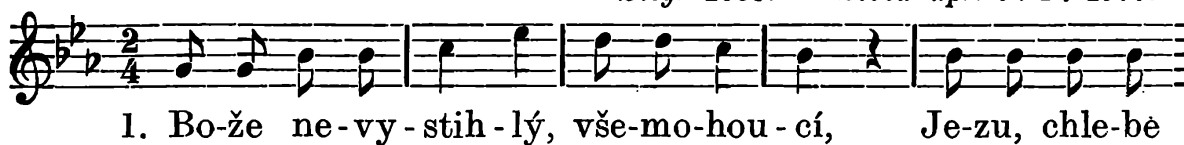


Pa-ne, nejsem ho-den, a-bys ve-šel pod střechu mou, ale
 to - li - ko rci slo-vem, a u-zdra-ve-na bu-de du-še má.

Při přijímání nejsv. svátosti.

303. Bože nevystihlý, všemohoucí.

Šteyr 1683. — Slova upr. J. P. 1906.



1. Bo-že ne-vy - stih - lý, vše-mo-hou - cí, Je-zu, chle-be



2. Nevystihlá láska vedla Tebe,
- že jsi pro nás bídně sstoupil
s nebe, - spravedlnost, Adam již
v ráji ztratil, - Ty jsi, Pane, la-
skavě nám zas vrátil.

3. Se slávy jsi sstoupil v poní-
žení, - bys dal duši naší nasycení,
- tělo z těla přijaté panenského
- života jest zárukou nebeského.

4. Vejdi v srdce naše, Chlebe
živý, - stan v něm sprav si, Pane
dobrotivý, - bychom mohli hodně
Tě přijímati, - v milosti Tvé
věrně vždy setrvati.

5. Po smrti pak dej nám
v nebes výši - s andělskou Tě
slavit jasnou říší; - ve svátosti
skrytého ježž zde ctíme, - nechať
v nebi tváří v tvář věčně zříme!

304. Jiná k sv. přijímání.

Slova upr. J. P.



2. Bůh se blíží, - srdce vzhůru,
- pějme písně - nebes kůrů, -
duši svatě - uchystánu - vzdejme
Pánu !

3. Vítej, Pane, - vítej, Kriste!
- Kéž je naše - srdce čisté, - by
Tvým trůnem - navždy bylo, -
Tobě žilo !

305. Píseň k sv. přijímání, zvláště když je mnoho přijímajících.

Nápěv jako k mešní písni č. 285: „Připravme se k slyšení“, str. 644. —

Slova upr. J. P.

1. Pojdte k velké večeři,
k přesvatému Páně stolu, - pojdte
věrní veškerí, - lásky, úcty u plá-
polu, - sámť nás Ježíš Kristus
zve, - za krm dává tělo své.

2. Neb tak lidi miloval, - že
nám tělo svoje skýtá, - na kříži
jež v obět dal, - z níž nám zora
spáasy svítá, - by nás svojí mi-
lostí - sytil k věčné radosti.

3. Dříve než smrt podstoupil, -

milostí svých poklad svatý - ve
svátosti této skryl, již, kdo
žárem lásky vzňatý, - hodně,
zbožně požívá, milosti si do-
bývá.

4. V svátosti té vstupuje -
v duši naší sám Pán milý, - s ní
se těsně spojuje, - posvěcuje,
v ctnosti sílí, - rozněcuje lásky
plam, brání hříchu přístup
k nám.

5. Vyhlazuje časný trest, -
ochraňuje v pokušení, věčné
blaho, věčnou čest, - slavné
z mrtvých probuzení - zaručuje
věrným Pán, hodně-li je při-
jímán.

6. Pojdme, pojdme k oltáři, -
kde se tělo Pána Krista - lásky
věčné u záři - v nejsvětější po-
krm chystá, - ježto v nebi an-
dělé - slaví v písni nesmělé.

7. Zde jest Boží Beránek, -
který snímá hříchy světa, - jenž
jest duši krm i lék, z něhož
spása, radost zkvétá, - jenž vše
rány zahojí, - všechny žaly ukojí.

8. Na poušti když padala
manna sladká Israeli, - pokrm
chutný skýtala, - živila je po
věk celý, - přec však smrti zku-
sili, - zbavení jí nebyli.

9. Zde však manny stokrát
víc: - chléb se dává s nebe daný,
- vedoucí nás slávě vstříc -
v jasné, blahé nebes stany, -
v nichžto máme bývati, - slastí
věčnou plesati.

10. Abychom se nebáli - k stolu
jeho přistoupiti, - rád tvář svoji
zahalí, - v chléb ji prostý ráčí
skrýti, - aby směle přistoupil, -
ježž svou smrtí vykoupil.

11. Čistý jest a nevinný - Pán,
ježž máme přijímati, - trůn mít
v srdci jediný, - sám chce jenom
kralovati; - čisti býti musíme, -
když se k němu blížíme.

12. Kdo je v hříchu, není čist,
koho jaká vina tíží, - nesmí
s toho stolu jíst, - nechť se k ně-
mu nepřiblíží, - dokud v srdci
hříchu stín, - dokud nezbavil
se vin.

13. Nuže, srdce zkoumejme, -
pokáním je očistíme, - k oltáři
pak spěchejme, - radostí tam
ožijeme, neboť čistým dá se
rád v svátosti Pán požívat.

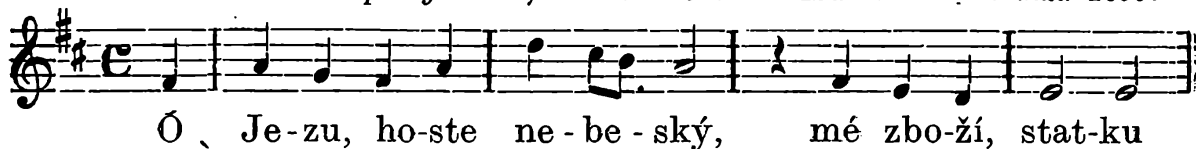
14. Jezu, jenž nám v svátosti
- sebe dáváš požívati, - dej nám
v nebes radosti - zábleskem Tvé
slávy pláti, - s Tebou žíti, Tebe
zřít, - lásku Tvoji velebit !

306. Ó Jezu, hoste nebeský.

Dříve : Ježíši, chlebe andělský.

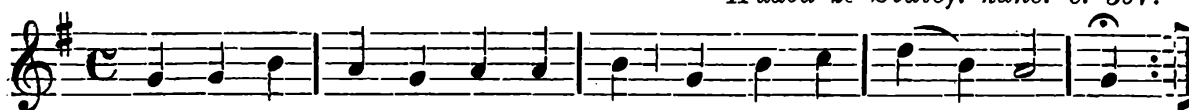
I. nápěv (těž smíšený sbor 4hl.).

Slova dle úpravy Svatoj. kanc. č. 307. — Hudeba Bern. Pátka 1899.

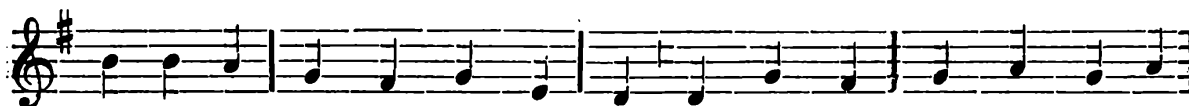


II. nápěv.

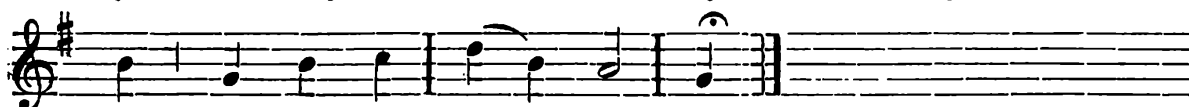
Hudba ze Svatoj. kanc. č. 307.



1. Ó Je-zu, ho-ste ne-be-ský, mé zbo-ží, stat - ku můj,
ó vzác-ný chle-be an-děl-ský, v mém srdci měj byt svůj.



Aj, lač-ním, Ty mne na-krm zas. Aj, žíz-ním, Ty mou ží-zeň



has a mne vždy o pa - truj !

2. Ó Jezu, bloudím, Ty mne veď - svou cestou života; - jsem oslepen, Tvá zář mi svět, - ať prchne mrákota. — Jsem nuzný, pomoz v chudobě: - těch darů, jež máš v zásobě, - mně dej Tvá dobrota.

3. Ó Jezu, truchlím, Ty mne těš - v mé bídě, úzkosti; - jsem mdlý, mně ku pomoci spěš - v mé nestatečnosti. - Jsem poutník, má pouť daleká, - má duše však se neleká, - jen když Ty se mnou jdeš.

4. Ó Jezu, churavím, Ty buď - můj lék, jenž ruší jed; - když hořkost přeplňuje hrud, - ji osla-

zuj Tvůj med. - Jsem studený, mé srdce hřej, - v něm plamen lásky rozžehnej, - ať roztaje tam led.

5. Ó Jezu, Tys mou nadějí, - jen na Tě spoléhám; - ni nekvílím, se nechvěji, - když Tebe, lásko, mám. - Jsem sluha Tvůj, Tys velitel, - já tvor a Ty můj stvořitel, - Ty Bůh a já Tvůj chrám.

6. Ó Jezu, Tobě poctu vzdej - Tvých vyvolenců sbor; Tvou oslavou se ozývej - ves, město, sad i bor. - Ti kloň se každé kolen, - a cokoli je stvořeno, Tvou chválu věčně pěj !

307. A. Duše moje, zaplesej.

K Pánu Ježíši, k svatému přijímání, nebo jako vložka po pozdvihování.

(Dříve : „Vesel se, ó duše má“.)

Slova J. P. 1905.

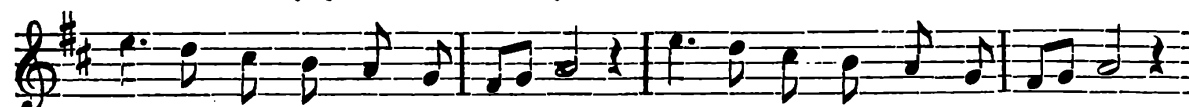
Nápěv od Šlesingra.



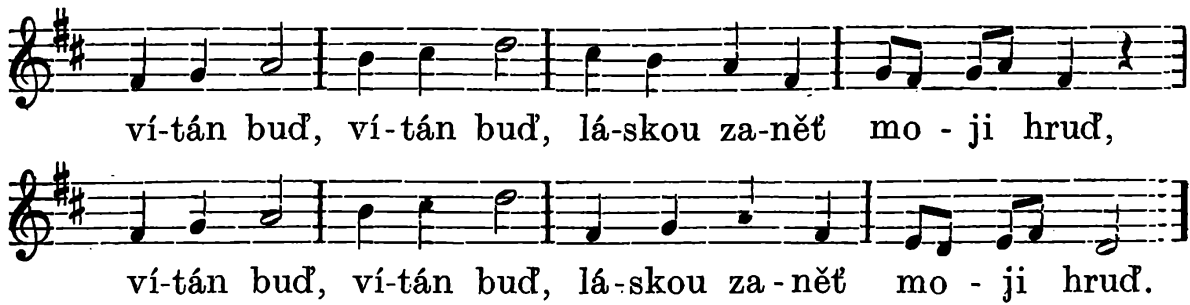
1. Du-še mo-je, za - ple - sej, při - chá - zít Pán k to - bě,



sr - de - čně jej u - ví - tej chle - ba ve způ so bě !



Ví - tej, Pa - ne pře - la - ska - vý, ži - vo - te mé du - še pra - vý ;



ví-tán buď, ví-tán buď, lá-skou za-něť mo - ji hrud',
ví-tán buď, ví-tán buď, lá-skou za-něť mo - ji hrud'.

2. Posil víru, naději, - rozněť lásku žhoucí, - nechať Tobě zapěji - píseň díků vroucí, - nechať letí nade hvězdy, - Tebe, Pane, slaví vezdy! Pane můj, Pane můj, - ve ctnosti mne posiluj!

3. Dej, ať Tvůj vždy slyším hlas, - prost jsem nepravosti, - nechať Tobě v každý čas - věrně sloužím ctností, - nechať žiji neustále - ke Tvé cti a ke Tvé chvále, - v srdci Tvém, v srdci Tvém - na věky ať zapsán jsem!

4. V zármutku mne, Pane, těš, - posil v pokušení, - nechať žiji, jak Ty chceš, - prost všech provinění, - bych byl hoden lásky Tvojí, - štěstí, jež mi nebe strojí, - milost dej, milost dej, - v lásce své mi účast přej!

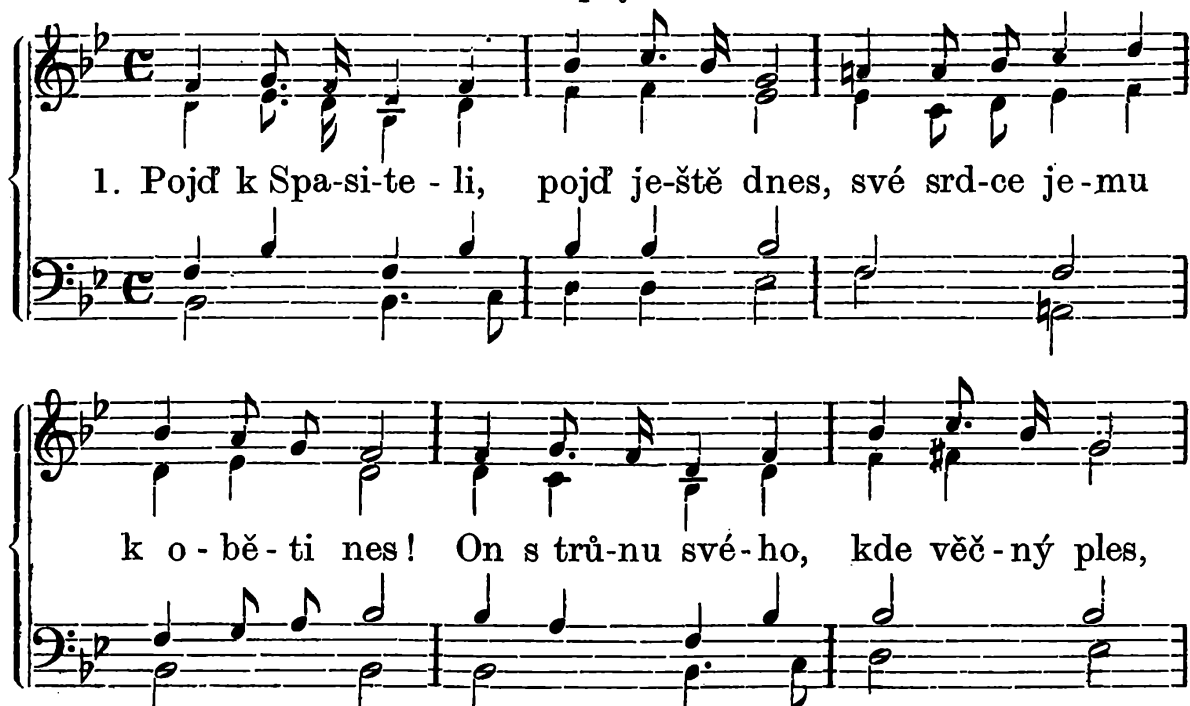
5. Sešli svého anděla, - ať mne všude chrání, - duši, lká-li umdlelá, - vede ku pokání, - abych neurážel Tebe, - zasloužil si ctností nebe, - v něm Tě ctil, v něm Tě ctil, - Tebe věčně velebil.

6. V Tebe doufám jedině, - nedej zahynouti, - v poslední rač hodině - k sobě přivinouti; - srdce mé zbav tísně, strachu, - očisti je z hříchu prachu, - Ježíši, Ježíši, - do svých veď mne do říší!

7. Ó Maria, Matičko, - našeho Ty žití - nejjasnější Hvězdičko, - rač se přimluvit, - aby Syn Tvůj dobrotivý - tehdy mně byl milostivý, - nebe dal, nebe dal, - v slávě své mi podíl přál!

307. B. Pojď k Spasiteli, pojď ještě dnes.

K sv. přijímání.



1. Pojď k Spa-si-te - li, pojď je-ště dnes, své srd-ce je-mu
k o - bě - ti nes! On s trů-nu své-ho, kde věč-ný ples,

tak sladce vo-lá : Pojď! „Sláva, sláva“ du-še za-ple-sá,
„Sláva, sláva“ du-še za-ple-sá,

pod jhem hří-chu že již ne-kle-sá. Ó Pa-ne, vstříc mi
až ta krá-sná u-zří ne-be-sa. Ó Pa-ne, vstříc mi

pojď, vstříc mi pojď, ó Pa-ne, vstříc mi pojď!
pojď, vstříc mi pojď, ó Pa-ne, vstříc mi pojď!

Harm. R. Neugebauer.

2. Pojď, kdo jsi koli, jest blízko Pán, - On za nás všechny v obět byl dán, - mile zve k sobě nás se všech stran; - ó slyš a věř a pojď! - Sláva, sláva atd.

3. Pojď, dítě milé, ten sladký hlas - i tebe zve, pojď, dokud je čas, - kdož ví, zda zítra ozve se zas, - ó nemeškej a pojď! - Sláva, sláva atd.

4. Pojď k Srdci Páně, má duše, již, - když na tě světa doléhá tíž, - k oltáři Jeho přijď jenom blíž, - On k tobě volá: Pojď! - Sláva, sláva atd.

5. Pojď k Bohu svému, sem k němu spěj, - život svůj celý v obět mu dej, - již lásky jeho ochotně dbej, - ó dítě, vstaň a pojď! - Sláva, sláva atd.

6. Hle, Spasitel již spěchá ti vstříc, - ó rci, kdo tě kdy miloval víc? - Krví svou viny obrací v nic, - a s kříže volá: Pojď! - Sláva, sláva atd.

7. Tož srdce svoje otevři jen, - s ním žítí počni milosti sen; - a až ti svitne věčnosti den, - zavolá Ježíš: Pojď! - Sláva, sláva atd.

Závěrečné napomenutí

po sv. přijímání.

Milý křesťane ! Chceš-li v milosti Boží setrvati a do nebe přijíti, čiň toto :

1. Rád se modlívej !
 2. Varuj se špatných společností a špatných knih !
 3. Často a hodně přijímej svaté svátosti !
 4. Uctívej zbožně nejsvětější Srdce Pána Ježíše a Marie Panny !
 5. Vzpomínej často na smrt a na věčnost !
 6. Zajisti si své spasení dobrými skutky !
- „Čiň tak a spasen budeš !“

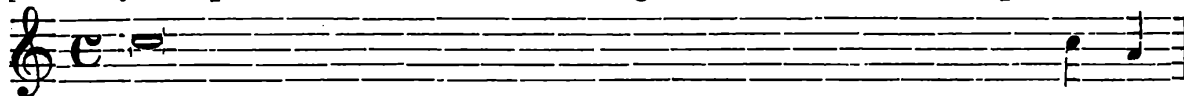
IV. K sv. požehnání s nejsvětější svátostí oltární.

Prosba o požehnání.

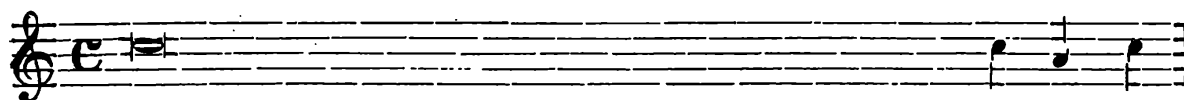
Požehnej mi, Pane Ježíši, s Otcem a Duchem svatým a uděl hojné milosti, abych přijímal vždy a ve všem, nyní i v hodině smrti Tvou nejsvětější vůli. Amen.

Požehnání s nejsvětější svátostí.

Když kněz vyjme ze svatostánku ciborium nebo monstranci s nejsvětější svátostí, zpívá se „Pange lingua“ a poslední dvě sloky „Tantum ergo“ a „Genitori“. Vystavena-li byla nejsvětější svátost přede mší svatou za zpěvu „Pange lingua“, pokračuje se po mši svaté s „Tantum ergo“ a „Genitori“. Pak zpívá sbor :

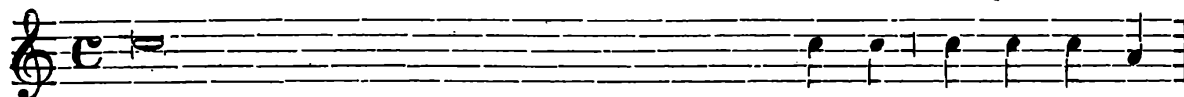


V. Panem de coelo praestitisti e - is.



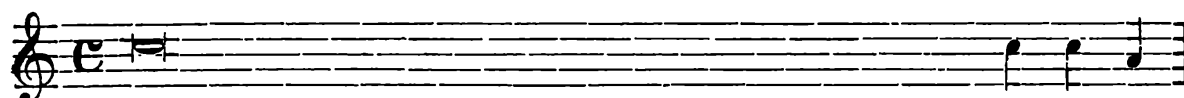
V. Chléb s nebe dávals jim.

V čas velikonoční a v oktávě Božího Těla :



V. Panem de coelo praestitisti e - is. Al - le - lú - ja.

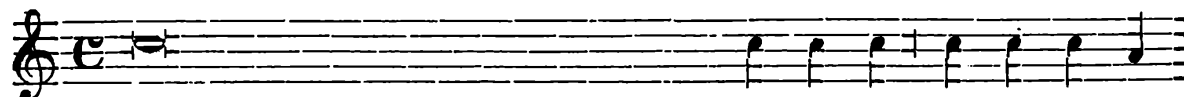
V. Chléb s nebe dávals jim. Al - le - lú - ja.



R. Omne delectaméntum in se ha-bén-tem.

R. Všelickou rozkoš v sobě ma - jí - cí.

V čas velikonoční a v oktávě Božího Těla :



R. Omne delectaméntum in se ha-bén-tem. Al - le - lú - ja.

R. Všelickou rozkoš v sobě ma - jí - cí. Al - le - lú - ja.

Kněz: Orémus: Deus, qui nobis sub Sacraménto mirábili passionis tuae memóriam reliquisti: tríbue, quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerári; ut redemptionis tuae fructum in nobis júgiter sentiamus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

Kněz: Modleme se: Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství Těla a Krve Tvé tak ctili: bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův.

R. Amen.

Nato dá kněz požehnání s nejsvětější svátostí a postaviv ji na oltář, sestoupí na nejnižší stupeň a klekne; pak jasným hlasem předříkává následující chvály veršík po veršíku a lid každý veršík po něm opakuje:

Bůh budiž veleben.

Velebeno budiž jeho svaté jméno.

Veleben budiž Ježíš Kristus, pravý Bůh a pravý člověk.

Velebeno budiž jméno Ježíšovo.

Velebeno budiž jeho nejsvětější Srdce.

Veleben budiž Ježíš v nejsvětější svátosti oltářní.

Velebena budiž velká Máti Boží, přesvatá Maria.

Velebeno budiž její svaté a neposkvrněné početí.

Velebeno budiž jméno Panny a Matky Marie.

Veleben budiž Bůh ve svých andělech a svých svatých. *)

Ukončiv chvály, vystoupí kněz k oltáři a uloží nejsvětější svátost do svato stánku; lid mezitím zpívá obvyklou píseň ke cti Krista ve svátosti oltářní.

Odpustky jednoho roku získají věřící pokaždé, když se tyto chvály pomodlí. (Pius VII. 23. července 1801). — Odpustky dvou let získají, když se je pomodlí veřejně po mši svaté nebo po požehnání s Nejsvětějším. (Lev XIII. 2. února 1897). — Plnomocné odpustky jednou za měsíc v kterýkoliv den získá, kdo se tyto chvály modlí nejméně jednou za den po celý měsíc. Podmínky: zpověď, přijímání, návštěva kostela a při ní modlitba na úmysl sv. Otce. (Pius IX. 8. srpna 1867).

Modlitby vhodné, které můžeš konati po sv. požehnání.

Modlitba za všechny a za všechno.]

Agenda.

Smilováním svým, prosíme, Pane, rozvaž pouta (našich) hříchů a na přímluvu blahoslavené Marie, vždy Panny a všech svatých nás, služebníky své, dobrodince a usedlosti naše ve vsí svatosti opatruj; všechny pokrevenstvím, švakrovstvím a přátelstvím s námi spojené od hříchův očist, ctnostmi ozdob; pokoj a zdraví nám uděl; nepřátele viditelné i neviditelné odstraň; tělesné žádosti zapuď; počasí příznivé a úrodu poskytni; přátelům i nepřátelům našim lásku uštědři; a město N. (městečko, obec, farnost) se všemi jeho (jejími) obyvateli ode všeho moru, a nevěřících svereposti a moci

*) Chvály ty zavedl v Italii P. Felici z T. J. na smíření rouhání. V brněnské diecesi nařízeny jsou po každém sv. požehnání biskupem Pavlem hr. Huynem na trvalou památku XXIII. mezinárodního eucharistického kongressu, který byl pod záštitou Jeho císařského a královského apoštolského Veličenstva Františka Josefa I. konán ve Vídni 12. až 15. září 1912. (Acta Cur. Ep. Br. 1912, č. 10.)

neporušené zachovej; a všem věřícím živým i zemřelým v zemi živých život a pokoj věčný popřej: a sv. Otce našeho N., biskupa našeho N., císaře a krále našeho N., a všechny představené a veškerý lid křesťanský od všelikého protivenství ostříhej, a požehnání Tvé budiž nad námi vždycky. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Jiné modlitby.

Za blaho duševní i tělesné.

M o d l e m e s e : Popřej, prosíme, Pane Bože, abychom my, služebníci Tvoji, stálému ducha i těla zdraví se těšili: a na přímluvu blahoslavené Marie vždy Panny zbaveni byli vezdejšího zármutku a stali se účastnými radosti věčné.

Za sv. Otce.

Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N., a řidiž jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného: aby s milostí Tvou to, co Tobě se líbí, žádal a ze vší síly konal.

Za císaře pána :

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy hříchů vystříhati, nad nepřáteli vítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostati.

Za mír :

Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí, dej služebníkům svým pokoj, jehož svět dáti nemůže, aby i srdce naše příkázáním Tvým byla oddána; i časové, strachu před nepřáteli zbaveni, pod Tvou ochranou byli pokojni.

Bože, útočiště naše a sílo, buď při zbožných prosbách církve své, jenž sám jsi zbožnosti původcem, a popřej, abychom, zač Tebe důvěrně prosíme, skutečně obdrželi. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Je-li potřeba, vynechá se závěrka a přidá modlitba o déšť :

Bože, v němž žijeme, se pohybujeme a jsme, deště přiměřeného nám uděl; abychom časnými prostředky dostatečně zaopatření jsouce, věčných statků tím důvěrněji vyhledávali.

Nebo o jasné počasí :

K Tobě nás, Pane, volající vyslyš a počasí jasného nám uděl prosícím : abychom my, kteří právem za hříchy své jsme trestáni, z milosrdenství Tvého předeházejícího dobrotivost pociťovali. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Písně k sv. požehnání.

308. Přítomnost Ježíše Krista, Spasitele našeho, v nejsvětější Svátosti oltářní vyzývá nás ke klanění.

† **Pange lingua! Chvalte, ústa! ***)

(Církevní hymna od sv. Tomáše z Aquina, † 1274.)

Nápěv I.

Překlad Fr. Sušila.



I. 1. Pange lingua glo-ri - ó - si cór - po-ris my-sté-ri - um,
II. 1. Chvalte, ústa, předů-stoj - nou svá-tost tě-la v zá-vo-du,



san-gui-nís-que pre-ti - ó - si, quem in mundi pré-ti - um
chvalte krev, již láskou hojnou pro člo-vě-ka svo-bo-du



fructus ventris ge-ne-ró - si: rex ef-fú-dit gén-ti-um. A - men.
rá-čil v o-bět bo-ha-kojnou vylít Král všech národů. A - men.

2. Nobis datus, nobis natus -
ex intácta Vírgine, - et in mundo
conversátus - sparso verbi sé-
mine, - sui moras incolátus
miro clausit órđine.

3. In suprémae nocte coenae -
recúmbens cum frátribus, - ob-
serváta lege plene - cibus in legá-
libus, - cibum turbae duodénae -
se dat suis mánibus.

4. Verbum-Caro panem verum
- verbo carnem éfficit, fitque
Sanguis Christi merum; - et si
sensus déficit, ad firmándum
cor sincérum - sola fides súfficit.

5. **Tantum ergo** Sacraméntum -
venerémur cérnui, - et antíquum
documéntum - novo cedat rítui: -
praestet fides suppleméntum
sénsuum deféctui.

2. Nám dán v podíl, - nám se
zrodil - z Panny vadou nejaté, -
jako poutník světem chodil - seje
símě přesvaté, - a svůj život do-
provodil - divem lásky bohaté.

3. U svatého s bratry stolu -
posléze když stoloval, - po sta-
rém když s nimi spolu - způsobu
byl hodoval, - dvanáctě apo-
štolů - za pokrm se věnoval.

4. „Slovo-Tělo“ — chléb zde
mění - ve své tělo slovem svým, -
víno ve krev, ač to není - zřejmo
chabým smyslům mým; víra
sama k utvrzení stačí srdcím
upřímným.

5. **Svátosti té neskonalé** - čiň-
me vroucně poklonu, - ustup
řádstvo zastaralé - novému teď
zákonu, - síle smyslů nedozrálé -
sejmi víra záclonu.

*) Racc. Odpustky 300 dní jednou denně za celou hymnu s veršíky a modlitbou.
— Odpustky 100 dní jednou denně za část od „Tantum ergo“ (Svátosti té neskonalé)
počínaje s veršíky a modlitbou. — Plnomocně těm, kdož se hymnus celý nebo od
Tantum ergo počínaje s veršíky a modlitbou modlí aspoň 10krát měsíčně: a) na
Zelený čtvrtek, b) o Božím Těle a v oktávě, c) v jiný libovolný den v roce, vykcnají-li
sv. zpověď, přijímání, návštěvu chrámu Páně a modlitbu na úmysl sv. Otce. —
Pius VII. 24. srpna 1818.

6. **Genitóri**, Genitóque laus
et jubilátio, - salus, honor, virtus
quoque - sit et benedictio :
procedénti ab utróque - compar
sit laudátio. - Amen.

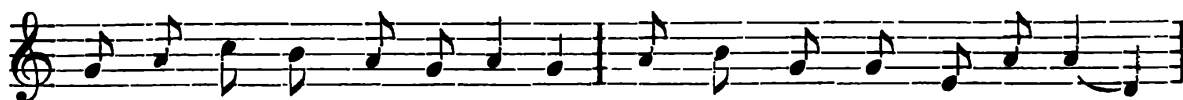
6. **Otce, Syna po oboru** - ctěme
vroucí útrobou, - rozléhej se
k nebes dvoru - chvála slavnou
způsobou; - buď i Duch ctěn od
svých tvorů, - jenž pochází od
obou. Amen.

Nápěv II.

Dle vydání vatikánského. (Ton. III.)



Pan-ge lin-gua glo-ri - ó - si cór-po-ris my-sté-ri - um,
Chvalte, ú - sta, pře-dů-stoj-nou svá-tost tě-la v zá-vo-du,



san-gui-nís-que pre-ti - ó - si, quem in mun-di pré-ti - um
chvalte krev, již láskou hojnou pro člo-vě-ka svo-bo-du



fructus ventris gene-ro-si : rex ef-fú-dit gén-ti-um. A - men.
rá-čil v obět bohakojnou vy-lít Král všech ná-ro-dů. A - men.

Nápěv III.

Nápěv u Bečáka číslo 64.



Pan-ge lin - gua glo-ri - ó - si cór-po-ris my-sté-ri-um,
Chval-te, ú - sta, pře-dů-stoj-nou svátost tě-la v zá-vo-du,



san-gui-nís-que pre-ti - ó - si, quem in mundi pré-ti-um fructus
chvalte krev, již láskou hoj-nou pro člo-vě-ka svo-bo-du rá-čil

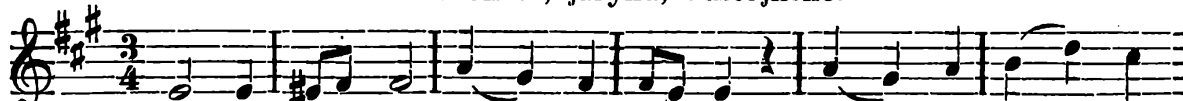


ven-tris ge-ne-ró - si : rex ef - fú - dit gén-ti-um. A-men.
v o-bět bo-ha - koj-nou vy-lít Král všech ná-ro-dů. A-men.

Nápěv IV.

Nápěv u Fryčaje č. 67.

Dříve : Chval, jazyku, důstojného.



Chval-te, ú - sta, pře - dů-stoj-nou svá - tost tě la



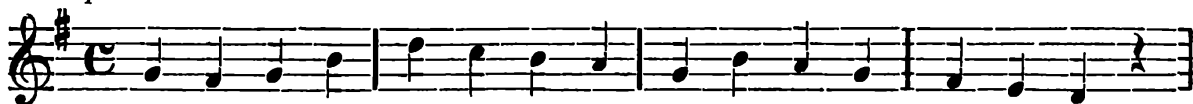
v zá - vo - du, chval-te krev, již lá-skou hoj - nou



pro člo - vě ka svo - bo - du rá - čil v o - bět
bo - ha - koj - nou vy - lít Král všech ná - ro - dů.

Nápěv V.

Hudba Jos. Chmelíčka.



Chvalte, ú - sta, předústojnou svátost tě - la v zá - vo - du,
chvalte krev, již láskou hojnou pro člo - vě - ka svo - bo - du
rá - čil v o - bět bo - ha - koj - nou vy - lít Král všech ná - ro - dů.

Nápěv VI.

Nápěv Jos. Chmelíčka.



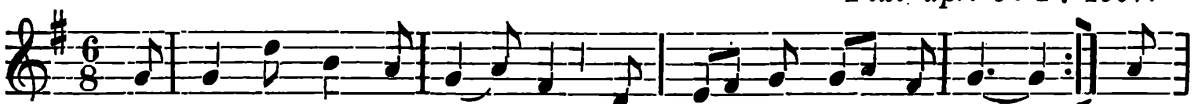
Chvalte, ú - sta, pře - dů - stoj - nou svátost tě - la v zá - vo - du,
chvalte krev, již lá - skou hoj - nou pro člo - vě - ka svo - bo - du
rá - čil v o - bět bo - ha - koj - nou vy - lít Král všech ná - ro - dů.

309. Buď zdrávo, Tělo Páně.

Dříve : Vítej k nám, Tělo Páně.

K sv. požehnání (v době postní). — Těž po pozdvihování.

Text upr. J. P. 1907.



1. Buď zdrávo, Tě - lo Pá - ně, zde skry - té v svá - to - sti, Ty
neb v boku Tvého rá - ně zdroj má - me mi - lo - sti!
na kří - ži jsi pně - lo v muk hrozných pla - me - ni, bys ne - be o - tev -
ře - lo a ved - lo k spa - se - ní. Ky - rie e - lei son!

2. Buď zdráva, Krvi drahá, -
jež za nás prolita, - by duše
došla blaha - Tvou vlahou ob-
mytá! - Ty z mnohé plyneš rány,
- již Pán byl proboden, - bych
vejít mohl v stany, - jichž sám
jsem nehoden. - Kyrie eleison!

3. Buď zdrav náš Spasiteli, -
jenž s námi přebýváš, - jsa dražší
než svět celý, - se v chlebě ukrý-
váš. - Zde Tebe vroucně ctíme, -
v prach úctou padáme, - kéž Tě
i v nebi zříme - a s Tebou ple-
sáme! Kyrie eleison!

310. Zaznívej Tobě dík a čest.

(Dříve: Buď vroucně od nás uctěna. — Klaníme se, Kriste, Tobě.)

Slova J. P.

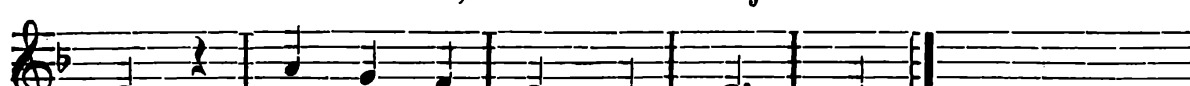
Nápěv u Šteyra 1683.



1. Za - zní - vej To bě dík a čest, pře - sva - té



Pá - ně tě lo, kte - ré jsi na - ši za ne -



řest na kří - ži v mu - kách pně lo!

2. Závďavku věčné radosti, -
nasycuj duši moji, - Boží bych
chráněn milostí - přemáhal hří-
chy v boji.

3. Vyvírej z duše hlubiny,
prameni lásky vroucí, vytry-

skuj v nebes výšiny - v chvalo-
zpěv nehynoucí.

4. Vroucí buď písní uctěna, -
svátosti nejsvětější, - láska v níž
hoří plamenná, - spásy zdroj
nejhojnější.

311. Vzleť, ó duše, k výšině.

Nápěv ze Šteyra 1683.

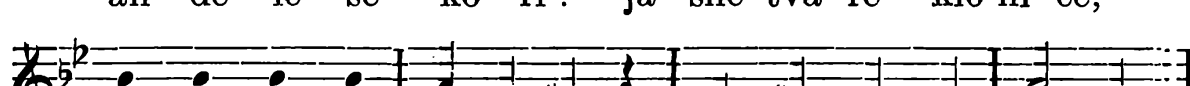
Plesy duch. č. 44.



1. Vzleť, ó du - še, k vý - ši - ně, kde kol Bo - ží sva - ty - ně



an - dě - lé se ko - ří: ja - sné tvá - ře klo - ní - ce,



„sva - tý, sva - tý“ pě - jí - ce, ú - ctou věč - nou ho - ří.

2. Ježíš k tobě sstupuje,
darem se ti věnuje - chleba ve
způsobě; - uvaž jeho dobrotu: -
by tě krmil k životu, - sám se
dává tobě.

3. Pane, jenž chceš s námi být,
- nelze dosti velebit - blaha této
chvíle: - ustrniž se nad syny, -
zahlad' naše zločiny, - požehnej
nám mile.

4. Až nám dojde bojů čas, - společně - světci pějí pověčně -
tělem svým nasyť nás - k žití Tobě, Bohu svému.
nadzemskému, - s anděly kde

312. Rač vyslyšet nás, Ježíši.

Slova J. P. 1906.

Nápěv u Šteyra 1683.



1. Rač vy-sly-šet nás, Je-ží-ši, náš Tvůrce, Pa-ne nejvyšší, jenž



ži-vot za nás v o-bět dal, své tě-lo v po-krm u - chy-stal.

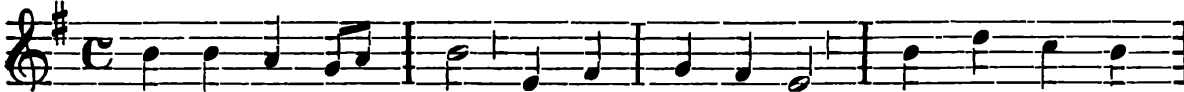
2. Chraň lid svůj, jenž Tě
vroucně ctí, - svěť duši svojí mi-
lostí, - svlaž srdce blahým poko-
jem, - svár každý zapuď s roz-
brojem.

3. Zpěv přijmi vroucí pochvaly,
- vzněť v srdci lásky zápal, - ať
hodni jsme Tvé oběti, - i v nebi
Tebe viděti.

313. Chlebe andělský, dare nebeský.

U Šteyra 1683.

Plesy duchovní č. 45.



1. Chle-be an-děl - ský, da-re ne-be-ský, nej-mi-lej-ší



Je - ží - ši! V Te-be vě - ří - me, Te - be sla - ví - me,



do-brý Je - ží ši, lá - sko nej-vyš - ší!

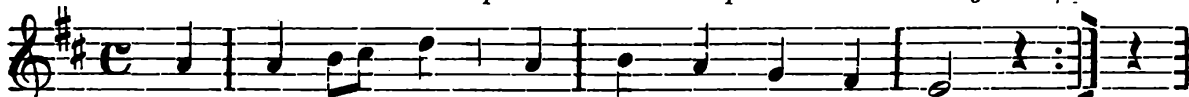
2. Boží Beránku - ve svato-
stánku, - nejmilejší Ježíši! -
s námi obcuješ, - k svým nás
hodům zveš, - dobrý Ježíši,
lásko nejvyšší!

3. Ty nás z milosti - sytíš v svá-
tosti, - nejmilejší Ježíši! - Rač i
v nebi dát - Tebe požívat, - dobrý
Ježíši, - lásko nejvyšší!

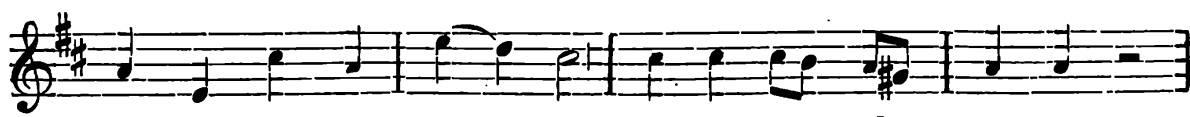
314. Prosba o pomoc v bídách (hříších) a o pokrm duševní.

Vroucně.

Text upr. K. E. — Nápěv od Mich. Haydna † 1799.



1. Ó Bo-že, zde se To-bě kla-ní - me
a o po-moc v svých bí-dách pro-sí - me.



Sva-tý, sva-tý, sva - tý, Bo-že, vždy-cky sva-tý,
po-chvá-len buď s vroucností v nej-svě-těj-ší svá-to-sti.

2. Ach, očistiž - nás hříchem
ztížené - a učiň z nás - své dítky
milené. - Svatý atd.

3. Dej za pokrm - své tělo,
krev svou nám - a požehnej - nás,
Svrchovaný sám. - Svatý atd.

315. Prosba o milost pokání a šťastné smrti.

(Dříve : Klekejme na kolena.)

Vážně.

Slova od F. P. 1906. — Nápěv u Fryčaje f. VI., č. VII.



1. Skloňme svo-je ko-le-na, slož-me zde svá bře-me-na,
za lá-sku nám věr-nou ky-ne hoj-ná od-mě-na.

2. Ježíši, k nám s výsosti
sstoupils do té svátosti, po-
třebné bys věrným svým - roz-
dal milosti.

3. Kdo se k Tobě utíká, -
věčné zkáze uniká, - Tvoje ruka
spásy brány - jemu odmyká.

4. K pokání nám síly dej,
lásku k ctnosti v srdce lej, -
naše kroky požehnáním - všudy
provázej.

5. A tak s Tebou spojeni, - se
svým Bohem smíření - čekat
budem s důvěrností smrt i
vzkříšení.

316. Prosba k Pánu »mocnému« o ochranu.

(Dříve : Hluboce se klanějme.)

Slova Ferd. Pěčky 1905. — Nápěv u Fryčaje č. 128.



1. Před Te-bou zde pa-dá-me, bře-me-na svá sklá-dá-me,
o Tvou po-moc, o po-si-lu vrou-cně žá-dá-me.

2. Opustil jsi nebe stan, - kde
Ti znělo ze všech stran: - Svatý
Velký, svatý Šilný, - svatý mocný
Pán !

3. Hle! jak se Ti koříme, -
čelo ve prach kloníme, - k Tobě,
milý Jezu Kriste, - láskou ho-
říme !

4. Nad námi svou ruku měj - a
nám požehnání dej, - Tvoje mi-
lost naše kroky - stále provázej!

5. Tebou jsouce chráněni, - do
přistavu spasení - bezpečně se
doplavíme - šťastni, blaženi.

317. Prosba slabých o pomoc.

(Dříve: Kořme se velebnosti.)

Slova Ferd. Pěčky 1905. — Nápěv u Fryčaje č. 129.



1. Před ol-tář Tvůj k-le-ká-me, ru-ce k To-bě zve-dá-me,



ni-kde jin-de pro své rá-ny lé-ku ne-má-me.

2. S nebes věčné výsosti -
sstoupils do té svátosti, - potřebné
bys věrným svým - rozdal
milosti.

3. Ty jsi čirá dobrota, - beze
dna Tvá štědrota, - Tobě vždy
se důvěruje - naše slabota.

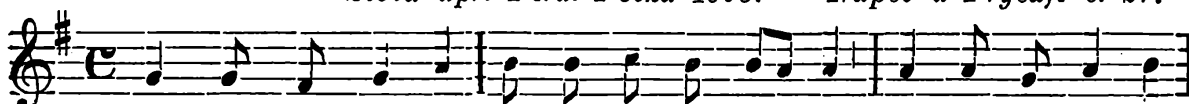
4. Spasiteli, Bože náš, - naše
trudy mnohé znáš, - naše vzdechy
k Tobě letí, - ať nás požehnáš.

5. Uslyš naše volání, - přijmi
naše pokání, - uděl po života
pouti - blahé skonání.

318. Vzbuzení dobrého úmyslu; prosba o požehnání k práci.

(Dříve: Bůh sám přikázal.)

Slova upr. Ferd. Pěčka 1905. — Nápěv u Fryčaje č. 27.



1. Bůh sám již ur-čil, a-by v do-bě ran-ní bu-di-lo svět-lo



li-di k po-vo-lá-ní; stvo-ře-ni jsouce ja-ko k le-tu ptá-ci,



po-spěš-me k prá-ci.

2. „Pojďte sem ke mně všichni
pracovní, - ve vašich křížích chci
vás občerstviti“, - volá Pán Ježíš,
pracovníku, tebe, - slibuje nebe.

3. Tobě teď, Bože, konati co
chceme, myšlení, řeči z rána
věnujeme, - chtějíce ve všem ku
Tvé cti a chvále - směřovat stále.

4. Pane, znáš dobře křehkost
lidu svého, pohledni na nás

s trůnu nebeského, - požehnání
své račiž na nás vylít - a k nám
se schýlit.

Přidati lze:

5. Práce by ve zdraví nás utvrdila, -
svědomí dobré v duchu opatřila, - Tobě
jsouc libou a nám užitečnou - pro spásu
věčnou.

6. Skrytému zatím ve svátosti Pánu,
- který zde bydlí s námi v jednom
stanu, - s pokornou myslí čest a díky
vzdejme, - chvalozpěv pějme.

319. Oltář s nejsv. svátostí — je naším Betlemem s Ježíškem.

(Dříve : Místo Betlema pospěšme k oltáři.)

Zpívá se jako: „Bůh sám již určil“. — Nápěv č. 318. — Slova upr. F. Pěčka 1906.
(V čas vánoční.)

1. K oltáři spějme, jako ku
Betlemu - pastýři spěli k Spasiteli
svému, - který zde přítomen dlí
ve svátosti - v poníženosti.

2. Z veliké lásky sestoupil
k nám s nebe, - za blaho naše
obětoval sebe, - po celý život
potem zemi smácel, - po trní
krácel.

3. V jesličkách ležel při svém
narození, - na kříži umřel naše
pro spasení, - v oltářní svátost
ukryl svoje božství, milostí
množství.

4. Ježíši dobrý, Spasiteli milý,
- poskytni naší duši svaté síly, -
na snahy naše kéž Tvé pože-
hnutí - hojně se sklání.

(Dle potřeby lze ještě přidati:)

5. Ke konci denně k Tobě blížíme
se, - popřej, ach popřej, bychom v jas-
ném plese - spatřili Tebe, Betlem Tvého
ráje, - nebeské háje.

6. Zatím zde chceme Tebe oslavovat,
- s radostí ve chrámě Tě navštěvovat;
dej, by v nás hořel k Tobě lásky plamen
- bez konce. Amen.

320. Láska Boží k nám vzněf v nás lásku k Bohu.

(Dříve : Pojďte, chvalte v pokloně.)

Slova dle olom. kanc. č. 58. — Nápěv z Frahy 1783.



1. Pojď-te u-ctít po-klo-nou svá-tost Tě-la ve-leb-nou,



k níž-to lá-skou ne-vý-slov-nou či-sté du-še lnou.

2. Vzdána buď Ti nemalá, -
Kriste Pane, pochvala, - za tu
lásku, jež nám Tebe - v pokrm
vydala.

3. Srdcem naším popohni, -
klásce své je rozohni, - ať z úst
našich Tvoje chvála věčné
věky zní.

321. Ježíš Kristus — naše útěcha a ochrana.

(Dříve : Jak Jakub nespustím dřív se Tebe.)

Slova J. P. — Nápěv „starý“ u Bečáka č. 75.



1. Be-rán-ku, Kriste, bys hří-chy mé smyl, v bo-le-sti



na kří-ži při-bit jsi byl. Z lásky ny-ní v chléb se stí-



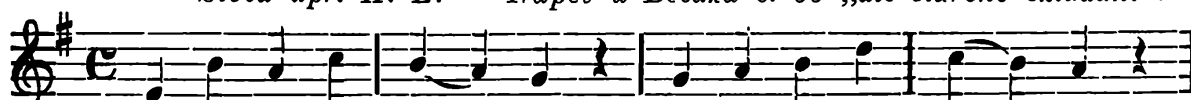
ní vzne-še-ná Tvo-je tvář, s ná-mi bys žil.

2. Srdce Tvé milosti, spásy je zdroj, - štít jest, jenž odrazí nepřátel voj. - Kdo lká, strádá, - Tebe žádá : - Lékaři nebeský, rány mé zhoj !

3. Pane, jenž tolikou láskou k nám pláš, - naše jsi útěcha, radost i stráž ; - kéž nás chrání - požehnání, - jehož nám laskavě, přehojně dáš !

322. Přítomnost Ježíše Krista staniž se požehnáním ve všech našich potřebách.

Slova upr. K. E. — Nápěv u Bečáka č. 66 „dle starého skládání“.



1. Sva-tý, svatý, sva - tý, sva-tý, vždycky sva - tý



Je - zu Kri-ste, Bo-že náš, v svá-to-sti Ty stá-nek máš.

2. Svatý, svatý, svatý, - svatý, vždycky svatý - Jezu Kriste, Bože náš, - naše potřeby Ty znáš.

3. Svatý, svatý, svatý, - svatý, vždycky svatý - Jezu Kriste, Bože náš, - kéž nám ve všem požehnáš !

323. Vzývejme Ježíše Krista, jenž na kříži za nás umřel, v nejsvětější svátosti.

Lehnický zpěvník 1828.



1. Sva-tý, sva-tý, sva - tý, sva-tý, vždycky sva - tý



Je-žíš Kristus s vý-so-sti v nej-svě-těj-ší svá-to-sti.

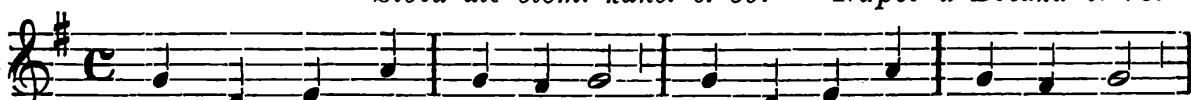
2. Svatý, svatý, svatý, - svatý, vždycky svatý - Ježíš Kristus, Spasitel, - na kříži jenž pro nás pněl.

3. Svatý, svatý, svatý, - svatý, vždycky svatý. - Na kolena pa-dejme, - v svátosti jej vzývejme.

324. Prosba o milosti pro tělo i duši.

(Dříve : Bože, všechno stvoření.)

Slova dle olom. kanc. č. 59. — Nápěv u Bečáka č. 78.



1. Bo - že, vši-chni tvo-ro-vé v po-tře-bě a nou-zi své



za ne-be-ské po-žeh-ná-ní pro-sí z ru-ky Tvé.

2. Přebohatý Pane náš, - který
všecko v moci máš, - my se Tebe
nespustíme, - až nám požehnáš.

3. Občerstvi nás na těle, - po-
sily dej duši mdlé, - zapuď od nás
mor, hlad, vojnu, - pokušení zlé.

325. Ježíš Kristus zárukou spásy naš.

(Dříve : Tisíckrát buď pozdravený.)

Slova J. P. — Nápěv dle Bečáka č. 79.



1. O Je-zu, Spa-si - te - li náš, jež svá-tost u-krý-vá,
Ty ne-sko-na-lou lá-skou pláš, Tys ro-sa bla-ži - vá,



jež ko - jí a ho - jí, když du-še ra-ně - na; Ty



zá-ru-ku jí po-dá-váš, že bu - de spa-se - na.

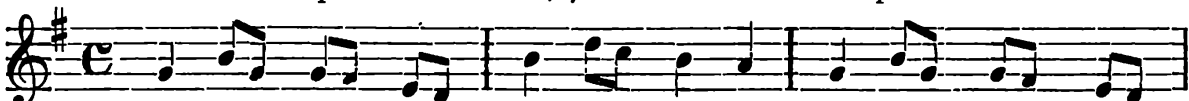
2. Ty nejsvětější oběti, - jež
Bohu podána! - Tys ráčil za nás
trpěti, - hrud' Tvoje proklána. -
Buď zdraven, - buď slaven, - ctěn
srdcem upřímným, - s nímž
chcem' se Tobě klaněti - vždy
před oltářem Tvým!

3. Ó Jezu, Pane laskavý, - kéž
jsi vždy milován, - a láska Tvá
nás uzdraví - a vede v nebes
stan, - kde stále - k Tvé chvále -
chcem' vroucně zpívat, - a účast-
ni Tvé oslavy - v tvář Tvoji
zírat!

326. Přítomnost Ježíše Krista budí v nás vděčnost, lásku a důvěru v pomoc.

Nápěv I. původní. (Dříve : Plný slávy a svatosti.)

Slavně. *Slova upr. Karel Bačák, farář v Třešti. — Nápěv u Bečáka č. 84.*



1. Bo - že, ne - chav ne - bes zá - ři, z lá-sky k nám jsi



na ol tá - ři! Lid Tvůj v ple-se dík Ti ne - se,



pla - ne lá - skou, od - da - no - stí: Sva-tý vlád-ce,



do - bra dár - ce, Te - be ctí-me ve svá - to-sti.

*) V menším výtahu lidovém buď nápěv opraven.

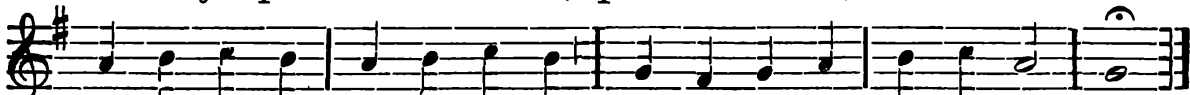
Nápěv II. zjednodušený.



1. Bo-že, nechav nebes zá-ři, z lásky k nám jsi na ol-tá-ři!



Lid Tvůj v plese dík Ti ne-se, pla-ne láskou, od-da-no-stí:



Sva-tý vládce, do-bra dár-ce, Te-be ctí-me ve svá-to-sti.

2. Rozněť oheň v srdci vroucí -
lásky svaté, nehynoucí; - v obět
Tobě - v každé době - neseme jej
u vděčnosti. - Svatý atd.

3. Žehnej, Bože, svému lidu, -
uděl milost, odvrát bídu, - všechny
strasti - z naší vlasti - odpuzuj
svou všemocností. - Svatý atd.

327. Velebme Krista ve svátosti skrytého.

(Dříve: Srdcem vroucím a kajícím.)

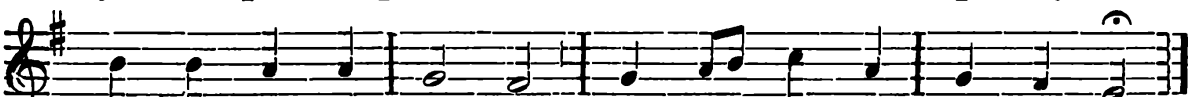
Slova J. P. — Nápěv u Bečáka č. 83.



1. Je-zu Kri-ste, z lá-sky či-sté v svá-to-sti se u-krý-váš,



bys nás spa-sil, pek-lo zha-sil, me-zi ná-mi pře-bý-váš,



sva-tý, sva-tý, sva-tý, ve svá-to-sti u-kry-tý!

2. Slaví Tebe zem i nebe, - že
jsi jejich Stvořitel, - vyvolení,
oslavení - Tebe mají za úděl, -
svatý, svatý, svatý, - ve svátosti
ukrytý!

3. I my Tobě v každé době -
vděčným srdcem zpíváme, - čest
a chválu, Králi králů, - pokorně
Ti vzdáváme, - svatý, svatý,
svatý, - ve svátosti ukrytý!

328. K čemu ustanovena jest nejsv. svátost oltářní.

(Dříve: Na kolena padejte. — Text změněn.)

Nápěv I.

Hudba Jindř. Geislera, Zv. neb. č. 103.



1. S ne-be se teď spouštějte, mdlo-bě lid-ské při-spěj-te,



Che-ru-bí-ni, Se-ra-fí-ni, zde se kla-něj-te.

Nápěv II.

U Mathona č. 132.



1. S ne-be se teď spou-štěj-te, mdlo-bě lid-ské při-spěj-te,



Che - ru - bí - ni, Se - ra - fí - ni, zde se kla-něj - te.

2. Věřte v Boha mocného, - ve
svátosti skrytého, - chvalte s ná-
mi, oslavujte - převelebného.

4. Dědictví své, Bože, znej, -
milosti své, lásky přej; - z ne-
smírného smilování jemu po-
žehnej.

3. Zde jest obět smíření, - chléb
zde k duší živení, - záruka nám
Kristem daná - těla vzkříšení.

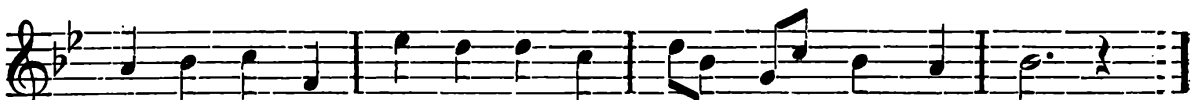
329. Ježíš Kristus v nejsvětější svátosti naším blahem nejvyšším.

(Dříve : Na kolena padejte.)

Slova Ferd. P. 1905. — Nápěv u Bečáka č. 74.



1. Na ko-le-na pa-dej-me, hlu-bo-ce se kla-něj-me,



Kri-stu Pá-nu ve svá-to-sti chvá - lu vzdá-vej - me.

2. Přelaskavý Ježíši, naše
blaho nejvyšší, - Tvoje srdce
naše prosby - rádo vyslyší.

- opatruj nás každý čas, - svatý,
svatý, svatý Bože, - žehnej a
chraň nás.

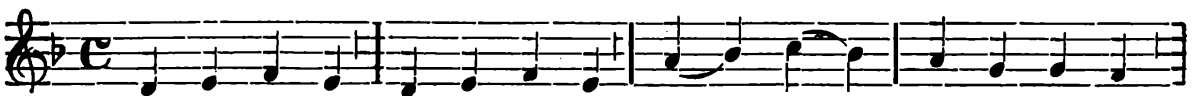
3. Shlédni s trůnu milosti
na nás křehké bytosti, - bychom
vinu hříchů smyli - pravou lítostí.

5. Živ nám duše Tělem svým, -
chlebem lásky velebným, - veď
nás, věrné stádce svoje - k bra-
nám nebeským !

4. Ty, jenž poľní chráníš klas,

330. Prosba o smilování.

Slova dle latinského. — Nápěv I. u Bečáka č. 168.



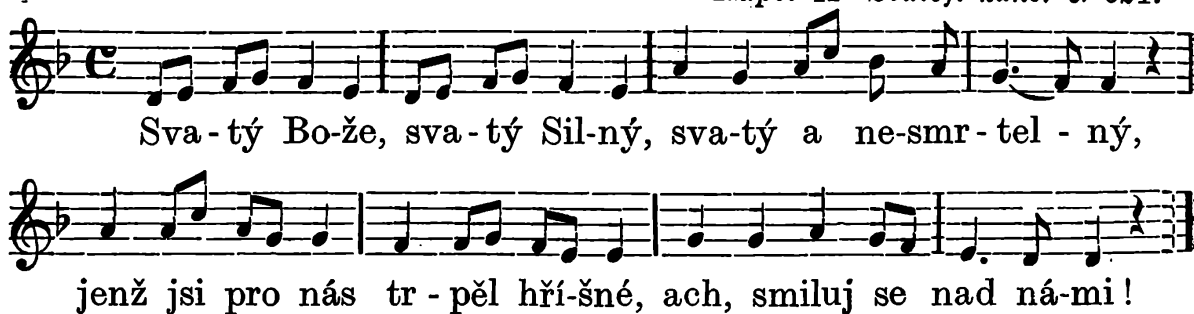
Sva-tý Bo-že, sva-tý Sil-ný, sva - tý Ne-smr-tel-ný,



jenž jsi pro nás tr-pěl hříšné, ach, smiluj se nad ná-mi !

(Opakuje se ještě dvakráte — pokaždé o tón výše.)

Nápěv II. Svatoj. kanc. č. 624.



331. Skrytý Bože, vroucně Tebe ctíme.

Nápěv Svatoj. kanc. č. 339. — Plesy duch. č. 43.



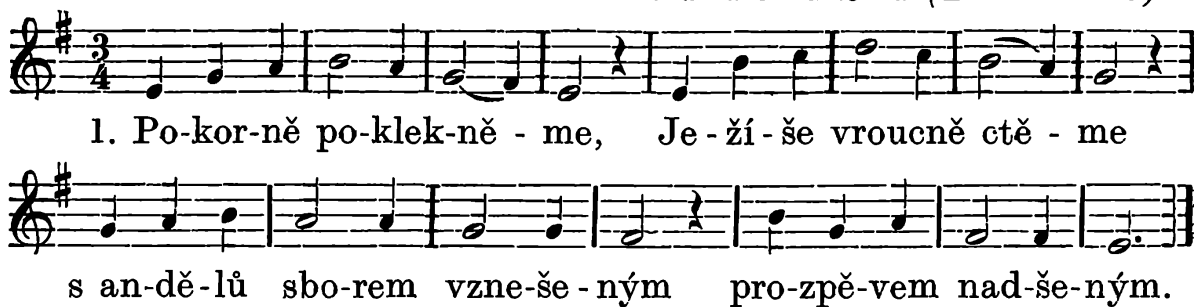
2. Dík buď Tobě, Kriste dobro-
tivý, - jenž nás živíš tělem svým
a krví. - Svatý, svatý, svatý atd.

3. Tobě chceme sloužit bez
ustání, - Ty nám k tomu dej
své požehnání! - Svatý, svatý,
svatý atd.

332. Pokorně poklekněme.

(Dříve : Poklekni na kolena.)

Slova J. P. — Hudba J. Geislera (Zv. n. čís. 83).



2. Miluješ nás a chrání, - léčí,
když nás hřích raní, - na kříži
pro nás přibit byl, - v svátosti
tvář svou skryl.

byl blízko každý čas, - živil a
sítil nás.

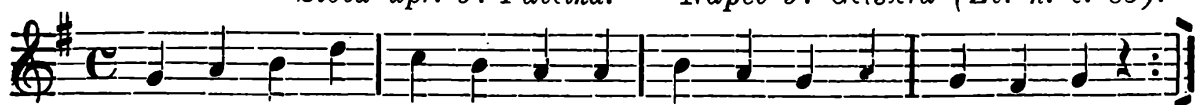
3. V nebesích věčně sídlí,
pokorně s námi bydlí, - by nám

4. Vyslyš, ó milý Pane, -
prosbu, jež k nebi vane: - sloužiti
Tobě síly dej, - vlídně nám po-
žehnej!

333. Tvůrce mocný všehomíra.

(Dříve : Požehnej nás, Jezu Kriste.)

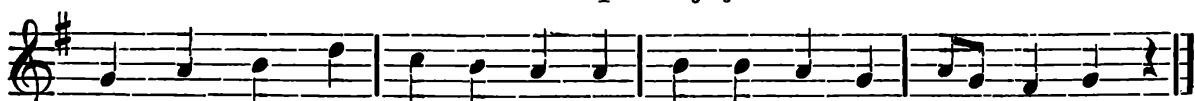
Slova upr. J. Pavélka. — Nápěv J. Geislera (Zv. n. č. 85).



1. Tvůrce mocný vše-ho-mí-ra sestoupil k nám na ol-tář,
s láskou vroucí na nás zí-rá z chleba, v nějž svou ha-lí tvář;



ač ho o-kem ne-zří-me, přec jej srd-cem vi-dí-me,



jak nás pře-svěd-ču-je ví-ra, prav-dy Bo-ží jas-ná zář.

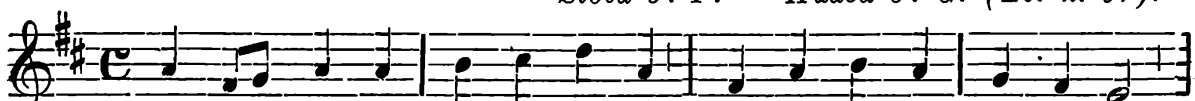
2. Nepohrdej námi, Pane, -
třebas tonem' ve hříších, - ale
z lásky nepřebnané - skryj a zhoj
nás v ranách svých; - laskavě
nám požehnej, - ke ctnosti nám
síly dej, - ať nám jednou jasně
vzplane - Tvoje líce v nebesích.

3. Požehnej nás, Jezu Kriste, -
Synu Boží jediný, - jenž se zrodil
z Panny čisté, - shladil světa pro-
viny; - z lásky k nám jsi nesl
kříž, - zdrtil hroznou pekla mříž,
jasnou hvězdou čáky jisté -
zveš nás v nebes výšiny !

334. Pane, Tvoje požehnání.

(Dříve : Pane, na Tvé požehnání.)

Slova J. P. — Hudba J. G. (Zv. n. 97).



1. Pa-ne, Tvo-je po-žeh-ná-ní bla-ží vše-cko stvo-ře-ní,



Tvo-je moc nás zlé-ho chrá-ní, lá-ska chy-stá spa-se-ní.

2. V svátosti dlíš na oltáři, -
laskavě nás k sobě zveš, - milostí,
jež z Tebe září, - v blaho věčné
pozvedneš.

kdys u radosti - v slávě své nám
úcast dáš.

3. Posiluješ v pravdě, ctnosti,
- dobré konat pomáháš, - nebeské

4. Přijmi, Jezu, zpěvy prosté, -
jež k Tvým nohám skládáme, -
dej, ať duše v dobrém roste, - ať
Ti v nebi zpíváme !

335. S poníženým u prach čelem.

Plesy duch. č. 46.

Hudba L. H.



1. S po-ní-že-ným u prach če-lem před svá-tost-ným



Pá - ně tě - lem, před Bo - hem se po - koř - me ;
 k je - ho chvá - le pí - sně pěj - me, bož - skou je - mu
 po - ctu vzdej - me, lá - skou k ně - mu za - hoř - me !

2. Což Tě, Jezu, k tomu mělo,
 - žes nám ráčil svoje tělo - na
 oltáři zůstavit? - Jen Tvá láska
 neskonalá Tvému tělu sídlo
 dala - ve svátosti upravit.

3. Přijmi naši chválu skrovnou
 - za tu lásku nevýslovnou, - za
 milosti přehojné! - O že nelze
 nám přec větší Tobě vzdáti

chvalořeči Tebe hodné, dů -
 stojné !

4. S anděly se tedy spojme, -
 s nimi v závod Pánu strojme -
 poklony zde služebné: - chvalme
 s nimi neustále - Jezu Krista,
 nebes Krále, ve svátosti ve -
 lebné !

336. Ejhle obět přesvatá.

(Dříve : Sem sstupte, andělové.)

Plesy duch. č. 47.

Hudba L. H.



1. Ej - hle o - bět pře - sva - tá, dra - há svě - ta vý - pla - ta,
 z níž nám k spá - se vy - lé - vá se mi - lost bo - ha - tá.

2. Vítej, tělo milostné, - ve
 způsobě svátostné; - Ty jsi pra -
 vou duše stravou Tebe žá -
 dostné.

3. Když mne schvátí smrti boj,
 - s duší mou se, Jezu, spoj ; -

sama sebe, živý chlebe, - v po -
 travu mi stroj.

4. V soudu pomni svých ran,
 - chraň mne krutých pekla bran;
 - pro své strasti v nebes vlasti -
 přichystej mi stan.

337. Vítej, vítej, Tělo přezázračné.

Plesy duch. č. 48.

Hudba L. H.



1. Ví - tej, ví - tej, Tě - lo pře - zá - zrač - né, ži - vo - dár - ná
 stra - vo du - še lač - né, ví - tej, man - no s ne - be při - by - lá !



Po-zdra - ve-na Krev buď Je-zu Kri-sta, již se ná-poj



ží-zni-vé-mu chy-stá, již se čer-ství du-še u - ny - lá.

2. Zdrávo budiž, Srdce Ježí-
šovo, - s Tebou pojí Bůh se, věčné
Slovo, - v Tobě plesá Boží Trojice.
- Čest a chvála buď i Tobě vzdána,
- svatosvatá duše Krista Pána, -
nevyvázná míru studnice !

3. Božství Páně, věkověčná
kráso, nebešťanů neskonalá
spáso, - ve svátosti požehnáno
buď ! - Synu Boží, ve svátosti
kraluj - a vždy více zde nás zdo-
konaluj, - svojí láskou zaněť
naši hruď !

338. Andělé, sem chvátejte.

(Dříve : Andělé se klanějte.)

Slova upravena.

Hudba Fr. M. 1905.



1. An-dě-lé, sem chvátejte, s ná-mi na tvář pa-dej-te,



Je-zu Kri-stu ve svá-to-sti chvá-ly vzdá-vej - te.

2. S nebe sstoupil na oltář, -
v chlebě skryl svou božskou tvář;
- Kriste, tímto duší chlebem - mi-
lostně nás dař.

3. Za hřích na smrt vydán byl,
- z lásky žlvt položil, - by nám
mohl na věčnosti dát se za-
podíl.

4. Dárce všeho dobrého, - Synu
Boha živého; - z vděčnosti Tě mi-
lujeme - z srdce celého.

5. Přispěj v bídě, v úzkosti, -
ulehči nám v těžkosti, - dej, co
duši potřebného, - Kriste, s vý-
sosti.

339. Svatou hrůzou zem i nebe.

Slova upr. J. P.

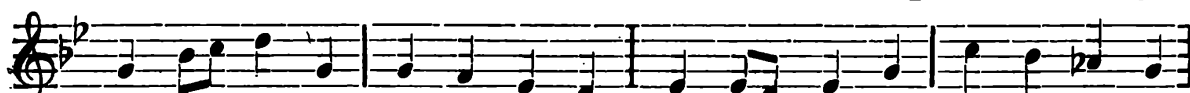
Hudba J. B. 1906.



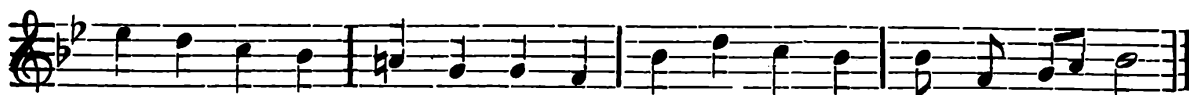
1. Svatou hrůzou zem i ne-be tr-nou a se za-chví-va-jí,



že Bůh za nás vy-dav se-be v svá-to-sti se pro nás ta - jí.



Je - zu Kriste, na nás shlédni, v lítostném jak roz-hor-le-ní



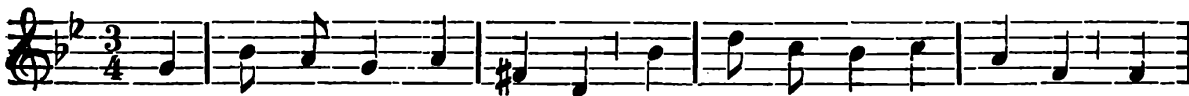
že - lí - me svých pro - vi - ně - ní; o - čisť nás a k so - bě zve - dní.

2. Památko ty nejsvětější - bychom hříchů litovali, - Tebe smrti Páně muk a bolů, - milostí vroucně milovali, - dosáhli Tvé svou nejhojnější - mysl rozněť do slávy skvoucí. plápolu - kajícínosti, lásky vroucí,

340. Buď slaven, mocný Králi!

Slova J. P. 1906.

Hudba J. B. 1906.



1. Buď slaven, mocný Králi, jež ši - ré svě - ty chválí, jež



an - dě - lé ctí na ne - bi a zpě - vem ve - le - bí!

2. Buď slaven, dobrý Pane, - jenž z lásky svrchované jsi s nebe na zem sestoupil, - nás z hříchu vykoupil!
3. Buď slaven, Jezu milý, - dej, abychom Tě ctili, - jak za svou lásku zasloužíš, - s níž ve svátosti dlíš!

341. Ó Ježíši, ve svátosti.

Ze Slavkova.

Slova upr. J. P.



1. Ó Je - ží - ši, ve svá - to - sti me - zi ná - mi pře - bý - váš,



do - bro - tou a la - ska - vo - stí ne - sko - na - le o - plý - váš;



ho - den vša - ké ctí a chvá - ly, vše - ho svě - ta věč - ný Krá - li,



k nám se mi - le schy - lu - ješ, lá - sku svou nám zje - vu - ješ.

2. Koříme se zbožně Tobě, - nání, - jež nás sílí, těší, chrání, - s anděly Tě chceme ctít, - chválu vlídně na nás stále hled', do naši oblib sobě, - milost rač nám nebe nás ctností ved'! udělit, dej nám svoje požeh-

342. Popěvek po sv. požehnání I.

Zpívá se třikrát. Po druhé a po třetí o tón výše.



Ve-le-bena bu-diž bez u-stá-ní, nejsvětější
Slá-va Otci i Synu | i Duchu svatému, jakož byla na počátku,



svá-tost ol-tář-ní!
i nyní i vždycky | a na věky vě-kův. A - men.

343. Popěvek po sv. požehnání II.

Povzdech v den sv. Barbory.

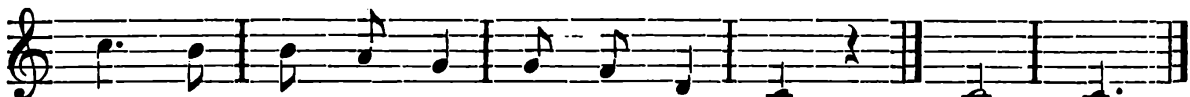
J. Bádál 1906.



Ó sva-tý chle-be, Je-zu Kri-ste, Tys dár-cem ne-be



du-ši či-sté; dej ži-vot v mi-lo-sti do-ko-na-ti, pak

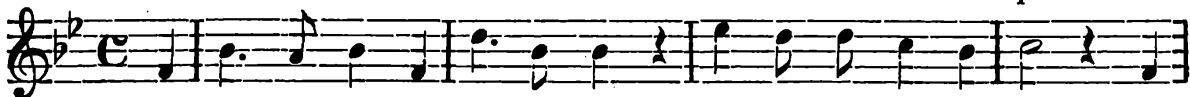


Te-be na ne-bi po-ží-va-ti. A men.

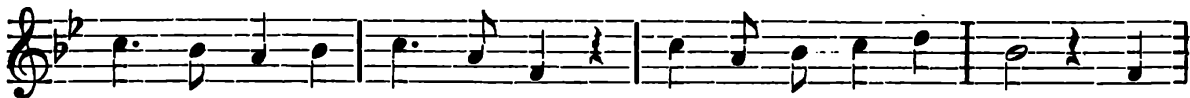
344. Popěvek po sv. požehnání III.

Slova Jana Ev. N. 1905.

Nápěv K. E.



Ty Mocný, Sil-ný, Ve-li-ký! Vla-da-ři Věč-no-sti! Ty,



kte-rý sví-tíš do tem-not na stezku ke ctno-sti, buď



ve-le-ben, buď ve-le-ben, buď ve-le-ben!

D. Svátost pokání.

Z katechismu.

P o u č e n í.

Svátost pokání je svátost, ve které kněz ke zpovídání zplnomocněný jménem Božím hříšníku odpouští hříchy po křtu svatém spáchané, když jich srdečně lituje, upřímně se z nich zpovídá a opravdovou vůli má, se polepšiti a za hříchy dosti učiniti.

Ježíš Kristus ustanovil svátost pokání, když se po svém zmrtvýchvstání ukázal apoštolům, na ně dechl a jim řekl : „Přijměte Ducha svatého! Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterýmž zadržíte, zadržány jsou“ (Jan 20, 22. 23.).

Moc hříchy odpouštětí přešla od apoštolů na biskupy a kněze, kteří však musejí, aby ji platně vykonávali, řádně k tomu býti zplnomocnění.

Svátosti pokání je ke spasení třeba, protože je po křtu jediným prostředkem, kterým od Boha odpuštění těžkých hříchů dosáhnouti lze.

Svátostí pokání nabýváme odpuštění hříchů; prominutí trestů věčných a alespoň části trestů časných; posvěcující milosti nebo jejího rozmnožení; obživnutí zásluh pro nebe, o které nás smrtelný hřích oloupil; zvláštních milostí k životu bohumilému a pokojného svědomí.

K hodnému přijetí svátosti pokání náleží pět částek : zpytování svědomí, lítost, opravdové předsevzetí, zpověď a dostiučinění.

Abys nehřešil, rozjímej častěji, že toliko jednoho potřebí:

Jedinou duši máš: ztratíš-li tu, ztratíš všecko.

Jediné nebe očekáváš : budeš-li z něho vyloučen, jisté je ti peklo.

Jediného Soudce máš : od něho nemůžeš se k žádnému vyššímu odvolati.

Jediný rozsudek uslyšíš, buďto: „Pojďte, požehnání!“ nebo : „Odejďtež, zatracení!“

Jediný jest Bůh : nesloužíš-li jemu, sloužíš hříchu a jsi otrokem ďábla.

Jednoho jest potřebí : hledej spasení duše své, dokud den jest; nebo přijde noc, kdežto žádný nemůže dělati“. (Jan 9, 4).

I. Kratší modlitby k přijetí svátosti pokání.

1. Modlitba přípravná.

Milosrdný Bože, zdroji všeliké útěchy, v pocitu nicoty své klesám na kolena před božskou velebností Tvou a prosím pokorně: nezavrhuj mne! Neboť se studem uznávám, že jsem nevděčný byl Tobě za přemnohá a preveliká dobrodiní, která jsi mi prokázal. I přicházím k Tobě jako zbloudilá ovce k svému pastýři, jako ztracený syn k otci svému. Pomni, že nechceš smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl. Pomni, že jednorozený Syn Tvůj Ježíš Kristus přišel s nebe na zemi, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo; a nezamítej díla rukou svých, kteréž, bojíc se hněvu Boha spravedlivého, k Tobě, milosrdný Otče, se utíká. „Vyznám na sebe nepravost svou Hospodinu!“ (Žalm 31, 6). /

2. Vyzvání Ducha svatého.

„Přiď, Duše svatý, osvěť rozum můj, abych hříchy své náležitě poznal; pohni vůli mou, bych srdečně jich litoval, upřímně se z nich vyzpovídal, za ně dosti učinil a opravdově se polepšil.“

3. K zpytování svědomí:

Osvětiteli, Duše svatý, osvět nebeským světlem duši mou, abych poznal všechny hříchy své, jich počet i okolnosti, které druh jejich proměňují nebo hřích jinak všední v těžký mění. Zapuď každou temnost srdce mého, abych sám sebe náležitě poznal a neoklamával sebe vymlouváním zlých myšlenek a žádostí, zlých řečí a skutků i všech nedbalostí v dobrém.

(Nyní zpytuj svědomí své.)

Návod ke zpytování svědomí pro dospělé. *)

Ptej se sama sebe :

1. Kdy jsem byl naposledy u svaté zpovědi ?
2. Zamlčel jsem některý těžký hřích? **)
3. Litoval jsem tenkrát upřímně svých hříchův a umínil si, že se jich už nedopustím?
4. Přijal jsem ve stavu těžkého hříchu nejsvětější svátost oltářní? — I v čas velikonoční?
5. Vykonal jsem zevrubně uložené pokání ?
6. Nahradil jsem, co možná, škodu, kterou jsem bližnímu učinil?

Potom zpytuj (a to napřed bez zrcadla zpovědního), čím jsi se prohřešil:

1. Připomínej si přikázání Boží a přikázání církevní, jakož i sedmero hlavních hříchův a ptej se při tom vážně a opravdově, jak jsi zhřešil myšlením a žádostmi, slovy a skutky, neb opominutím dobrého.

2. Vzpomínej si, zda-li jsi se dopustil cizího hříchu, a zda-li jsi plnil povinnosti stavu svého.

3. Byl-li jsi tak nešťasten, že jsi se dopustil hříchů těžkých, rozpomínej se též na jejich počet, jakož i na okolnosti, jimiž se druh hříchu mění. Vzpomínej si, zda-li jsi se těžkého toho hříchu dopustil každý den, každý týden, každý měsíc, a kolikrát za den, za týden, za měsíc.

Potom teprv můžeš použití zrcadla zpovědního, bys byl snadněji upozorněn na hřích, jehož jsi se dopustil, ale na nějž jsi snad zapomněl.

Zrcadlo zpovědní (pro dospělé).

Hříchy proti přikázáním Božím.

I. *Proti víře*: Nevěra a bludařství, odpadlictví a zapírání víry, lhostejnost u víře, dobrovolné pochybování u víře, mluvení proti víře a ochotné poslouchání řečí proti ní, čtení a rozšiřování víře nepřátelských knih, novin a spisův. — *Proti naději*: Nedůvěra a zoufalství, opovážlivé spoléhání na milosrdenství Boží. — *Proti lásce*: Odpor a nenávisť proti Bohu. — *Proti klanění se Bohu*: modlářství, hádání, čáry nebo kouzla (spiritismus), svatokrádež, pokoušení Boha, zanedbávání modlitby a služeb Božích.

II. *Proti uctívání jména Božího*: Neuctivě, na př. při klení, vyslovovati jméno Boží, svatých a světic i věcí svatých, potupně o nich mluvit (rouhati se), hříšně přísahati, sliby učiněné rušiti.

III. *Proti svěcení neděle*: Služebná práce, zanedbávání mše svaté, rozpuštělé veselí.

*) Návod ke zpytování svědomí a) pro střední školy a b) pro školy národní a měšťanské nalezneš ve Výtazích pro ně; návod pro první svatou zpověď je v malém katechismu.

**) Kdo vlastní vinou z některého těžkého hříchu se nevyzpovídal, musí: 1. ze zamlčeného hříchu se zpovídati; 2. udati, v kolika zpovědích hřích ten zamlčel; 3. všechny tyto zpovědi, když se v nich vyznával i z jiných těžkých hříchů, zevrubně opakovati; 4. zpovídati se, kolikrát ve stavu tom přijal nejsvětější svátost oltářní, a stalo-li se to i v čas velikonoční; 5. udati, přijal-li ve stavu tomto i jiné svátosti.

IV. *Proti povinnostem k rodičům*: Za rodiče se stydět, jimi pohrdat, o nich zle mluvit, jim se posmívat, hrubě nebo spurně se k nim chovat; na rodiče nevražiti, jim zlého přát, je zarmucovati nebo hněvat, v potřebách je opouštět (výměnku jim nedávat), křehkostí jejich trpělivě nesnášet, za ně se nemodlit, rozkazů, napomínání a výstrah jejich nedbat. — *Proti povinnostem k představeným*: Neposlušnost, lenost, nevěrnost, na cti utrhání, pomluvy a rušení pokoje, svádění dětí a domácích. — *Proti povinnostem k duchovním a světským vrchnostem jedná*, kdo je drze haní a tupí, jim se protiví a proti nim se bouří. — *Proti povinnosti k starým lidem* je zvláště neuctivost.

Proti povinnostem rodičů k dětem: Nedbat o jich vyučování ve víře a potřebných vědomostech, nepřidržovati jich k dobrému, nechrániti jich před sváděním, dávat jim špatný příklad, jich, když třeba, nekárati a netrestati, o jejich časné blaho se nestarati. — *Proti povinnostem vrchností k poddaným*: Nechrániti jich v pravé víře, s nimi po právu a spravedlnosti nejednati, k blahu jim nepomáhati.

V. *Proti přikázání „nezabiješ“*: S obě život vzíti nebo ukracovati (i v souboji), bez potřeby v nebezpečenství se vydávati; bližního bezprávně usmrtiti, zraniti, nebo mu život zkracovati příkořím, hrubostí, přetížením prací a podobně. Dále: souboj, nenávist a závist, hněv, žárlivost, spílání i klení a vše, co vede k poškození zdraví vlastního i cizího. — *Proti „nezabiješ“ je též*: Pohoršení, svádění k hříchu; i týrání zvířat.

VI. *Proti „nesesmílníš“*: Dobrovolné nečisté myšlenky a žádosti, řeči, žerty a písňe, pohledy i skutky (cizoložství); vše, co k porušení čistoty svádí, jako všečetnost očí, nemravné obrazy a čtení nemravných knih a spisů, nepočetnost v oděvu, příliš volné obcování s osobami druhého pohlaví a lehkovážná společnost, neslušné tance a hry, zahálka a nestřídmost v jídle a pití.

VII. *Proti „nepokradeš“*: Krádež a loupež, lichva a podvod, nespravedlivé zadržování cizího majetku, dobrovolné a nespravedlivé poškozování cizího majetku.

VIII. *Proti osmému přikázání*: Křivé svědectví, lež a přetvářka, křivé podezřívání a opovážlivé posuzování, pomluva, na cti utrhání a donášení (klevety). spílání anebo nadávání.

IX. a X. *Proti „nepožádáš“*: Dobrovolné nečisté myšlenky a žádosti; hříšná žádost toho, co náleží bližnímu.

Hříchy proti přikázáním církevním.

- I. Nesvětiti svátků zasvěcených.
- II. Nebýti o nich celé mši svaté pobožně přítomen; zanedbávati kázání a jiné bohoslužby.
- III. Nezachovávatí postu — čtyřicetidenního, o suchých a jiných dnech, a nezdržovati se masitých pokrmů na dny ustanovené (v pátek atd.).
- IV. Nezpovídati se ani jednou v roce a nepřijímatí nejsvětější svátosti oltářní aspoň jednou v roce, a to v čas velikonoční.
- V. V čas zapovězený slaviti svatební veselí a býti na hlučných a tanečních zábavách.

Sedmero hlavních hříchů.

1. Pýcha. 2. Lakomství. 3. Smilstvo. 4. Závist. 5. Nestřídmost. 6. Hněv. 7. Lenost.

Hříchy proti Duchu svatému.

1. Zúmyslně na milosrdenství Boží hřešiti;
2. nad milosrdenstvím Božím zoufati;
3. poznané křesťanské pravdě odpírati;
4. bližnímu svému milosti Boží nepřáti a záviděti;
5. k spasitelnému napomínání srdce zatvrzelé míti;
6. v životě nekajícím úmyslně až do konce setrvati.

Hříchy do nebe o pomstu volající.

1. Úmyslná vražda;
2. sodomský hřích;
3. utiskování chudých lidí, vdov a sirotků;
4. zadržování neb ujímání mzdy dělníkům.

Desatero cizích hříchů.

Hříchy cizími býváme spoluvinni, když: 1. ke hříchu radíme, 2. jiným hřešiti velíme, 3. ke hříchu jiných svolujeme, 4. jiné ke hříchu ponoukáme, 5. hřích jiných vychvalujeme, 6. ke hříchu jiných mlčíme, 7. hříchu jiných netrestáme, 8. na hříchu jiných podíl bereme, 9. hříchu jiných hájíme.

Dále zpytuj svědomí, nezhřešil-li jsi opomenutím dobrého, jež jsi byl povinen konati, zejména konal-li jsi povinnosti stavu svého.

Opominutí dobrého.

Hlavní dobré skutky jsou: modlitba (všecky skutky pobožnosti), půst (všecky skutky kajcnosti, sebezapírání a umrtvování), a almužna (všecky tělesné i duchovní skutky milosrdenství), totiž: *A.* 1. lačné krmiti, 2. žíznivé napájeti, 3. pocestné do domu přijímati, 4. nahé odívati, 5. nemocné navštěvovati, 6. vězně vysvobozovati, 7. mrtvé pochovávat. *B.* 1. hřešící kárati, 2. neumělé učiti, 3. pochybujícím dobře raditi, 4. zarmoucené těšiti, 5. křivdy trpělivě snášeti, 6. ubližujícím ochotně odpouštěti, 7. za živé i za mrtvé k Bohu se modliti.

4. Vzbuzení lítosti a opravdového předsevzetí.

Bože můj! Mám v ošklivosti všecky hříchy své a žádám si upřímně, abych se jich byl nikdy nedopustil. Víím, jak jsem se trestuhodným stal, a jak jsem i nebe ztratil a pekla zasloužil. Proto lituji všech hříchů svých a na vždycky se jich odříkám. Ještě více však jich proto lituji, že jsem tak nevděčně více miloval tvory než-li Tebe, svého Stvořitele a nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, a že jsem Tvoji nekonečnou velebnost tak těžce urazil. Činím opravdové předsevzetí život svůj polepsiti, všech hříchů jakož i blízkých příležitostí ke hříchu bedlivě se varovati a Tobě od této chvíle věrně sloužiti. O Bože, dej mi milost k vyplnění mého předsevzetí. Amen.

5. Bezprostředně před svatou zpovědí.

Vstanu a půjdu k Otci svému a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před Tebou! — O Bože, buď milostiv mně hříšnému! — Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! — O blahoslavená Panno Maria, útočiště hříšníků, Matko milosti, Matko milosrdenství, přimluv se za mne! — Svatý anděle strážný, vy nebeští patronové moji, zvláště pak vy svatí kající, jež z hříšníků svatými učinil milosrdný Bůh, orodujte za mne!

A Ty, Duše svatý, posilni vůli mou, abych vykonal svatou zpověď úplně, vyznal se ze všech hříchů svých, které jsem poznal, i z jejich počtu a okolností, ze kterých jsme povinni se zpovídati; a abych svatou zpověď vykonal upřímně, žaloval na sebe tak, jak se před Bohem vinným poznávám a ničeho nezamlčel, ničeho neomlouval.

Zpověď.

Poklekni ve zpovědnici, udělej kříž a řekni: „Prosím za svaté požehnání, bych se mohl z hříchů svých dobře a úplně vyzpovídati.“

„Já bídny hříšník zpovídám a vyznávám se Bohu všemohoucímu, nejblahoslavenější Marii Panně, všem milým svatým a vám, otče duchovní, na místě Božím, že jsem (od své poslední zpovědi, kteráž se stala . . .) těchto hříchů se dopustil“.

Po vyznání hříchů vzbuzuj znovu žal a lítost, řka: „Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a nejhodnější dobro, urazil. Činím opravdové předsevzetí, s milostí Tvou život svůj polepšiti, blízké příležitosti ke hříchu se varovati a nikdy již nehřešiti. — Žádám vás, ctihodný Otče, za spasitelné pokání a kněžské rozhřešení.“

Po zpovědi vykonej pokání, jak ti je zpovědník uloží.

Modlitba po svaté zpovědi.

O milý Otče nebeský, děkuji Ti! Sproštěn jsem hříchů a zase smím Tě nazývati Otcem svým. O nejmilejší Ježíši! Děkuji Ti ze srdce, že jsi tuto svátost ustanovil. Jak volno jest mi kol srdce, jak šťasten jsem a jak spokojen! O Duše svatý! Srdce mé čisté jest a svědomí klidné. Jak jsem bohat! Mám od Tebe milost Boží, dítkem Božím jsem; Ježíš Kristus miluje mne, Ty přebýváš ve mně. Díky, chvála a čest budiž Ti vzdána, Nejsvětější Trojice, za milosti tak veliké a nezasloužené. Nyní již Tebe, dobrý Otče na nebesích, neopustím, jen neopouštěj Ty mne, nýbrž stůj při mně vždy se svou milostí. Amen.

Po přijetí svátosti pokání, nebo po sv. přijímání neopomeň obnovit křestní slib. Viz na str. 658,

II. Obšírnější pobožnost ku přijetí svátosti pokání.

K. E. dle katechismu 1906.

Zhřešil jsem! Těžce jsem se provinil. Urazil jsem Boha a pohrdl nekonečnou jeho velebností. Špatil jsem hanebným nevďekem svému Tvůrci a nejlepšímu Oci. Hrozně jsem se zpronevěřil Pánu Ježíši, svému nejlaskavějšímu Vykupiteli. Ukázal jsem trestuhodnou nevážnost k milostem Ducha svatého.

Zhřešil jsem těžce! Zbavil jsem se tak milosti posvěcující a lásky Boží a synovství dítek Božích. Připravil jsem se o všechny zásluhy pro nebe, kterých jsem už byl získal a učinil se neschopným, abych nabyl nových zásluh pro nebe. Uvalil jsem na sebe tresty Boží a na konec věčné zatracení.

Co učiniti mám, abych dosáhl odpuštění hříchů, prominutí trestů věčných a alespoň části trestů časných? Čemu se podrobiti, abych zase nabyl milosti posvěcující a s ní lásky Boží a synovské dítek Božích? Co podniknouti, aby obživly opět zásluhy mé pro nebe? Co vykonati, abych upokojil svědomí své, jež mi činí bolestné výčitky? Co na se vzíti, abych nabyl milosti, jimiž by život můj duševní k dobrému se vzpružil a stal se bohulibým? a abych dosáhl konečného cíle, k němuž stvořen jsem, totiž blaženosti věčné?

Ježíši Kriste, Ty ve své nevystihlé moudrosti sám odpovídáš na ty otázky. Ty sám mi udáváš, co bych měl činiti, abych zlých následků hříchu se zbavil a získal znovu, co jsem ztratil a čeho mi potřeba. Již ústy proroka Ezechiele (33, 11) vyřknuto bylo povzbuzující slovo k lidu israelskému, totiž: „Nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl“, a Ty,

Vykupiteli můj, ustanovil jsi na odpuštění hříchů svátost pokání, řka k apoštolům (Jan 20, 22. 23.): „Přijměte Ducha svatého! — kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějíť se jim; a kterýmž zadržíte, zadrženi jsou“, — svátost pokání, ve které kněz ke zpovídaní zplnomocněný jménem Božím hříšníku odpouští hříchy po křtu svatém spáchané, když jich srdečně lituje, upřímně se z nich zpovídá a opravdovou vůli má, se polepšiti a za hříchy dosti učiniti.

Příklad pokání na marnotratném synu.

Abych věděl, jak pokání činiti, vypravoval jsi, dobrotivý Spasiteli můj, příběh o marnotratném synu (Luk. 15, 12—24.): „Člověk jeden měl dva syny. I řekl mladší z nich otci: Otče, dej mi díl statku, kterýž mně přináleží. I rozdělil jim statek. A po nemnohých dnech, shromáždiv mladší syn všecko, odebral se přes pole do daleké krajiny: a tam rozmrhal statek svůj, živ jsa prostopášně. A když byl všecko utratil, stal se hlad veliký v krajině té: a on počal nouzi trpěti. I šel a přidržel se jednoho měštěnáka krajiny té: a ten jej poslal do dvora svého, aby pásł vepře. I žádal nasytiti se pokrmem, ježž vepři jedli: ale žádný mu nedával. — Tedy přišed sám k sobě, řekl: Jak mnoho nájemníků v domě otce mého má hojnost chleba, já pak zde hynu hladem! Vstanu, a půjdu k otci svému, a dík mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou: již nejsem hoden slouti tvým synem; učin mne jako jednoho z svých nájemníků. A vstav, šel k otci svému. Když pak byl ještě podál, uzřel ho otec jeho, a milosrdenstvím hnut jsa, příběh, padl na šíji jeho, a políbil ho. I řekl jsem syn: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou: již nejsem hoden slouti tvým synem. I řekl otec služebníkům svým: Rychle přineste roucho první, a oblecte ho, a dejte prsten na ruku jeho, a obuv na nohy jeho: a přiveďte tele tučné, a zabijte, a jezme, a hodujme: nebo tento můj syn byl mrtev, a zase ožil: byl ztracen, a nalezen jest.“

V podobenství tom otec znamená Boha, nedobry syn hříšníka. Hříšník odvrátí se od Boha, promarní podíl svůj otcovský, totiž milost Boží, a s ní ztrácí svatost, synovství Boží a království nebeské. — Aby našel milost u Boha, musí především „přijíti sám k sobě“, to jest zpytovatí svědomí, musí pak hříchu, jenž jej tak bídným učinil, litovati, musí učiniti předsevzetí, že se k Otci nebeskému vrátí a polepší, a také je provésti, musí vyznati svou vinu, to jest vyzpovídati se a konečně zadost učiniti, jak to vše marnotratný syn učinil. Tak dosáhne odpuštění či rozhřešení a milosti Boží s jejími důsledky — neboť nové roucho značí svatost, prsten synovství (otroci a sluhové nenosili prstenů), a obuv značí cestu do království nebeského.

Jsa tak Tebou samým, Spasiteli můj, poučen, přičiním se, abych všechny částky ke svátosti pokání potřebné náležitě vykonal, a ze srdce volám: „Přiď, Duše svatý, osvět rozum můj, abych hříchy své náležitě poznal; pohni vůli mou, abych srdečně jich litoval, upřímně se z nich vyzpovídal, za ně dosti učinil a opravdově se polepšil.“

Zpytování svědomí.

Ani povrchním a lehkovážným nebudu při zpytování svědomí, ani příliš úzkostlivým, nýbrž vynaložím tolik píce, co jí vynakládám na díla důležitá. Nedbalost při zpytování byla by hříchem těžkým, jelikož bych se vydal vědomě v nebezpečí, že zapomenou hříchů smrtelných, při zpovědi je zamlčím a tak složím zpověď neplatnou! I na počet těžkých hříchů budu si vzpomínati a alespoň na okolnosti, které druh jejich proměňují*) nebo hřích jinak všední mění v těžký.

„Přiď, Duše svatý, osvět rozum můj, abych hříchy své náležitě poznal“.

Návod ke zpytování svědomí viz v I. (kratší) pobožnosti na str. 728.

Vzbuzení lítosti, bez níž žádný hřích nemůže býti odpuštěn.

Bože můj! Nyní znám hříchy své! Víím, jak hluboce jsem klesl! Jaká ošklivost, jaká bolest jímá duši mou nad hříchy spáchanými! Upřímně si žádám, abych se jich už nedopouštěl. Duch můj zkormoucený jest a přináším ti jej v obět (jako David v žalmu 50, 19); snad nepohrdneš srdcem zkroušeným a pokorným! Pokládám hřích za největší zlo a více ho v ošklivosti mám, než každé jiné zlo. — Lítost má vztahuje se na hříchy všechny, těžké i lehké, neboť i tyto jsou urážkami Tvé nekonečné velebnosti.

Nelituji jich pouze z pohnutek přirozených, že jsem jimi upadl do časného neštěstí, do hanby, do škody; lituji jich z pohnutek nadpřirozených nejen nedokonalých, totiž že hříchem ztratil jsem nebe, že zasluhuji trestu v pekle a i trestů jiných, že hřích sám sebou ošklivý jest, nýbrž také a to hlavně z pohnutek dokonalých, totiž že jsem urazil já bídny hříšný tvor Tebe, Bože, jenž jsi největší dobro a vši lásky hoden a že Ježíš Kristus pro hříchy naše podstoupil přehořké utrpení a smrt.

Zbožné vzděchy.

Fr. Sušil.

Kriste, moje spáso,
nejkrásnější kráso!
nakloň ke mně ucha,
a spas mého ducha.

Dobrota jsi pouhá,
útroby mé touha,
dobra všeho pramen,
duše chladné plamen.

Nebohá hruď moje
těžké mívá boje,
a v nich často padá,
sotva že se nadá.

A Tvá hrozná muka!
hruď mi pro ni puká!
pro mne jsi jí strádal,
hřích můj Ti ji skládal.

Odpust, Pane, vinu
hříšných mojich činů!
věčné lásky zdroji,
promiň duši můj!

Promiň viny duši,
valný bol ji kruší,
již se k zemi kloní
a proud slzy roní.

Oči na mne zvedni,
s láskou na mne shledni!
zaskvěj nad mým steskem
milosti se leskem!

Dej, ať zlosti znikám,
Tobě sloužit zvykám,
a Tvé schodiv dráhy
dojdu věčné bláhy!

*) Na př. prosté smilstvo se mění slibem čistoty, manželským stavem atd.

Opravdové předsevzetí.

S lítostí svou spojuji, Bože můj, opravdové předsevzetí, upřímnou vůli, život svůj polepšiti a nikdy už nehřešiti. Umiňuji sobě, že se budu varovati všech hříchů, zvláště těžkých, a vystříhati každé dobrovolné blízké příležitosti k nim, to jest osob, společností, míst a vůbec všeho, čím upadám anebo upadnouti bych mohl do velikého nebezpečení hříchu. Budu statečně odpírati zlým náklonnostem a pokušením ke hříchu, a užívati prostředků k zachování milosti potřebných, jako jsou: modlitba a rozjímání o pravdách věčných, vzpomínání na přítomnost Boží, častější přijímání svatých svátostí, poslouchání slova Božího, čtení knih dobrých a podobné. Odpouštím ze srdce svým nepřátelům a všem, kdož mi ublížili. Navrátím jako Zacheus, seč budu, cizí statek, napravím dané pohoršení i škodu, kterou jsem bližnímu na jeho cti, na časných jeho statcích anebo jinak způsobil. Bedlivě konati budu všechny povinnosti stavu svého. O Bože, dej mi milost k vyplnění mého předsevzetí! Amen.

Jiný způsob vzbuzení lítosti a dobrého předsevzetí.

Bože můj! Mám v ošklivosti všechny hříchy své a žádám si upřímně, bych se jich nikdy byl nedopustil. Vím, jak jsem se trestuhodným stal, a jak jsem i nebe ztratil a pekla zasloužil. Proto lituji všech hříchů svých a na vždycky se jich odříkám. Ještě více však jich proto lituji, že jsem tak nevděčně více miloval tvory nežli Tebe, svého Stvořitele a nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, a že jsem Tvoji nekonečnou velebnost tak těžce urazil. Činím opravdové předsevzetí, život svůj polepšiti, všech hříchů jakož i blízkých příležitostí k hříchu bedlivě se varovati a Tobě od této chvíle věrněji sloužiti. Ó Bože, dej mi milost k vyplnění mého předsevzetí! Amen.

F

Zpověď.

(*Před zpovědí*): A nyní půjdu k soudu — vyznám se zkroušeně ze hříchů knězi ke zpovídání splnomocněnému — abych od něho rozhřešení dosáhl. Vyznám se úplně ze hříchů těžkých všech i z okolností, které hřích proměňují anebo ze všedního smrtelným činí, vyznám se i ze hříchů všedních, protože i ty jsou vždy urážkou Boží, i když nezbavují milosti posvěcující. Budu upřímně na sebe žalovati, právě tak, jak se před Bohem vinným poznávám, aniž bych co zamlčel anebo omlouval. Stud a strach tu není na místě; — vždyť jsem se nestyděl, hřešiti před Bohem, jenž všechno vidí! A není lépe, hříchy své zpovědníku tajně vyznati, než ve hříchu nepokojně žíti, nešťastně umříti a při posledním soudu proto před celým světem zahanbenu býti? Ani zpovědníka nebudu se styděti a strachovati; jeť pod těžkým hříchem a pod velmi přísnými tresty časnými i věčnými zavázán k mlčelivosti. Sv. Jan Nepomucký a bl. Jan Sarkander raději podstoupili smrt mučednickou, než by byli ze zpovědi věc sebe menší vyjevíli. A co nejhoršího: kdybych vlastní vinou, ze studu lichého, z bázně (a jak jsem si už připamatoval) z příliš nedbalého zpytování svědomí nezpovídal se z některého hříchu těžkého, zpovídal bych se neplatně a dopustil bych se nového těžkého hříchu, svatokrádeže. Bůh by mne i za to musil potrestati. —

Než přistoupíš ke zpovědníkovi, můžeš se pomodlit:

Nejlaskavější Ježíši, Božský prostředníku náš, jenž jsi veliké hříšnice Magdaleny neodmrštil, a i lotra kajícího na milost přijal, Tebe zkroušeně prosím: nezavrhuj ani mne, ale přijmi mne s toužou laskavostí, s jakou povždy přijímáš opravdové kajícíky.

Nejsvětější Panno, Matko milosrdenství, útočiště hříšníků! Oroduj za mne, abych upřímným a zkroušeným hříchů vyznáním, od jednorozeného Syna tvého, z rukou jeho náměstka, dosáhl milostivého odpuštění.

Anděle Boží, strážce můj, jenž jsi byl svědkem hříšného pádu mého, budiž i svědkem mého ze hříchů povstání!

Poklekna ve zpovědnici, udělej kříž a řekni:

„Prosím za svaté požehnání, bych se mohl ze hříchů svých dobře a úplně vyzpovídati“. (*Zpovědník dá požehnání.*) „Já bídný hříšník zpovídám a vyznávám se Bohu všemohoucímu, nejblaho-slavenější Marii Panně, všem milým svatým a vám, otče duchovní, na místě Božím, že jsem (od své poslední zpovědi, která se stala ...) těchto hříchů se dopustil.“

(*Vyznej hříchy své a pak, konče zpověď, vzbuzuj znova žal a lítost, řka:*

Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazil. Ciním opravdové předsevzetí, s milostí Tvou život svůj polepšiti, blízké příležitosti ke hříchu se varovati a nikdy už nehřešiti. Žádám vás, ctihodný otče, za spasitelné pokání a kněžské roz-hřešení“.

Dávej pozor, jaké ti zpovědník dá naučení a uloží pokání. — Zeptá-li se tě zpovědník na něco, odpovídej upřímně; sám-li pak jsi něčemu dobře nerozuměl, anebo potřebuješ-li poučení, otaž se.

Přijmi pak zkroušeně rozhřešení.)*

*) *Způsob rozhřešení je následující: Když byl kněz uložil pokání, sepe ruce a řekne: Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh, a odpustiv hříchy tvé, uveď tě do života věčného. Amen. (Pozvednuv pravici ke kajícíku, pokračuje): Prominutí, rozhřešení a odpuštění hříchů tvých uděl tobě všemohoucí a milosrdný Hospodin. Pán náš Ježíš Kristus tě rozhřeš; a já mocí jeho tě rozhřešuji ze všelikého pouta vyobcování (susperse a interdiktů) pokud mohu a tobě je potřeba. (Pak dělá kříž, dí): Já rozhřešuji tě ze hříchů tvých ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.) — Umučení Pána našeho Ježíše Krista, zásluhy blahoslavené Marie Panny, a všech svatých, a cokoliv dobrého učiníš, a zlého vytrpíš, buď tobě na odpuštění hříchů, rozmnožení milosti, a odměnu života věčného. Amen.*

Poznámka. Kdyby bylo více kajících a málo času, stačí, když zpovědník dá rozhřešení pouhými slovy: Pán náš Ježíš Kristus... atd. až po slova: i Ducha svatého. Amen.

Poznámka. 1. Kdyby snad bylo při někom shledáno, že není hoden rozhřešení, má se pokorně podrobiti a tím více se vynasnažiti, by se pravým polepšením života rozhřešení hodným stal. — 2. Zpověď, ve které se opakují všechny nebo několik zpovědí dřívějších, jmenuje se zpověď generální. Je jí třeba, když dřívější zpovědi byly neplatny. Radno jest ji vykonati, když se připravujeme na první svaté přijímání, když vstupujeme do nového stavu, v čas jubilea nebo sv. missií, v nebezpečné nemoci, bychom byli na smrt připraveni.

Řekne-li zpovědník, jak to na mnohých místech bývá: „Pochválen buď Ježíš Kristus“, odpověz: „Na věky. Amen“. — Políhiv podanou štolu, odznak moci duchovní, anebo, kde je zvykem, ruku zpovědníkovu, odejdi počestně od zpovědnice, a poklekna, poděkuj Bohu za přijatou milost, a popros za sílu, abys svá předsevzetí vytrvale prováděl; což můžeš učiniti následujícími slovy:

Dobrotivý, milosrdný Bože! Veliká byla vina má, ale větší bylo Tvé milosrdenství. Ústy služebníka svého vyřkl jsi nade mnou, bídným hříšníkem, veliké, blahodárné slovo: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji“. Přetržena jsou ona ohavná pouta, jimiž duše má byla sevřena; jsem opět s Tebou smířen, milostí posvěcující obdařen, a jako blažené dítě smím Tě opět nazývati Otcem. Přívětivé nebe znova mi jest otevřeno, a propast věčné záhuby, která již již pode mnou se rozvírala, jest opět zavržena. Těžké břímě spadlo mi se srdce a blažený nebes mír v duši mou zavítal. Nyní poznávám, jak pravdivě dí žalmista: „Blahoslavení, jimž odpuštěny jsou nepravosti: a jejichžto hříchové přikryti jsou“.

Tisícerym jazykem chválil bych Tebe, dobrý Bože můj, že jsi tak milostivě se mnou jednal; na věky budiž velebeno milosrdenství Tvé! Neskonalemi díky jsem Tobě povinen za tento nový důkaz Tvé dobroty. I děkuji Tobě z celého srdce skrze Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž se za mé hříchy v obět dáti ráčil; nechať neskončené jeho zásluhy milostivě doplní, čeho snad kajícnému vyznání mému se nedostávalo.

Umínil jsem si, že s milostí Tvou, Bože můj, život svůj polepším, příležitostí ke hříchu budu se varovati a že nebudu již hřešiti. Dej mi, Bože, milost, abych předsevzetí své vskutku mohl splniti! Jsouť síly mé slabé, Ty však jsi řekl: „Dosti máš na milosti mé!“ Přispěj tedy křehkosti mé pomocí svou; já pak s milostí Tvou budu, seč síly stačí, spolupůsobiti!

Dostiučinění.

Bože můj, s hříchem odpustil jsi mi ve svém nevystihlém milosrdenství věčné tresty, nikoli však tresty časné — aspoň ne všechny, tak jako jsi kdysi kajícímu Davidu hřích těžký i s věčným trestem odpustil: časný trest však mu oznámil ústy proroka Nathana: „Hospodin promíjí hřích tvůj: neumřeš. Ale . . . syn, kterýž se narodil Tobě, smrtí umře“. (II. Král. 12, 13. 14.).

Pokorně podrobuji se vůli Tvé svaté a spravedlivé a především vykonám ochotně kající skutky, které mi zpovědník za hříchy mé uložil, abych tak vytrpěl nějaký časný trest za své hříchy, abych Ti aspoň nějakou náhradu dal za urážky, které jsem Ti učinil, a abych budoucně byl opatrnějším a již tak snadno nehřešil. Vykonám pokání to právě, jak mi bylo uloženo, a bez odkladu, co nejdříve. A jelikož uznávám, že je to, co mi uložil zpovědník, nepatrné u porovnání s urážkami Tobě učiněnými, ukládám si ještě na výš (modlitbu, půst, almužnu).

Byla-li ti uložena modlitba, vykonaj ji hned, jiné skutky dle uložení. Nezapomeň také obnoviti křestní slib buď při svátosti pokání nebo po sv. přijímání. Viz str. 658.

III. Různé modlitby povzbuzující k pokání.

Sv. Tomáš Aquinský. Modlitba za odpuštění hříchů.

K Tobě, studnici milosrdenství, Bože, přistupuji, já hříšník: račiž tedy mne umýti nečistého. O slunce spravedlnosti, osvět slepého! O věčný lékaři, vyleč zraněného! O Králi králů, oblec oloupeného! O prostředníku mezi Bohem a člověkem, smiř vinného! O pastýři dobrý, přiveď zpět bloudícího! Dej, Bože, milosrdenství nebohému, odpuštění zločinnému, život mrtvému, ospravedlnění bezbožnému, posvěcení milosti zatvrzelému. O nejmilostivější! zavolej zpět prchajícího, táhni vzpírajícího se, pozdvihni padajícího, drž stojícího, vyprovázej jdoucího. Nezapomínej na zapomínajícího; neopouštěj opouštějícího; nepohrdej hřešícím. Já totiž jsem hřeše, Tebe, Boha svého urazil, bližnímu ublížil, sebe nešetřil. Hřešil jsem, Bože můj, křehkostí proti Tobě, Otci všemohoucímu, nevědomostí proti Tobě, Synu moudrému, zlomyslností proti Tobě, svatému Duchu milostivému; a tím urazil jsem Tebe, Trojici nejvyšší. Běda mně bídnému, kolika a jak velkých hříchů jsem se dopustil, jakých spáchal! Opustil jsem Tebe, Pane; na dobrotu Tvou naříkám, že jsem pro nezřízenou lásku a ze strachu ponižujícího raději chtěl ztratiti Tebe, než postrádati věci milovaných, urážeti raději Tebe, než nepropadnouti věcem obávaným. O Bože můj, jak mnohého dopustil jsem se, hřeše tajně, veřejně a vzdorovitě! Pročež pro svou křehkost snažně prosím, abys nehleděl na mou nepravost, nýbrž na svou nezměrnou dobrotu, a odpustil milostivě, co jsem spáchal, a udělil bolest nad dřívějšími hříchy a účinnou ostražitost před budoucími. Amen.

Prosbá sv. Augustina k Panně Marii.

O blahoslavená Panno Maria, kdož by dovedl vzdávati tobě díky a oslavovati tě chválou tak, jak toho zasluhuješ, kterážto jsi s neobyčejnou ochotností ztracenému světu ku pomoci přispěla? Jakou chválu má ti vzdávati křehkost pokolení lidského, kteréž pouze tvým prostřednictvím nalezlo cestu ku spáse? Přijmi tedy naše jakkoli slabé, jakkoli zásluhám Tvým nepřiměřené díkůvzdání, a když prosby přijmeš, orodováním svým viny naše omlouvej. Zanes prosby naše do svatyně vyslyšení a odtud dones nám zase dar smíření. Budiž skrze tebe odpuštěno, co skrze tebe přednášíme, budiž uděleno, zač s důvěrnou myslí žádáme. Přijmi, co obětuujeme, daruj, zač prosíme, odvráť, čeho se bojíme, neboť ty jsi jediná naděje hříšníků. Skrze tebe doufáme odpuštění hříchův, a skrze tebe, o blahoslavená, očekáváme odměny své. Svatá Maria, přispěj bídným, pomoz malomyslným, potěš plačící, pros za lid, oroduj za duchovenstvo, přimlouvej se za pobožné pohlaví ženské; ať pocítí všichni pomoci tvé, kteřížkoli slaví památku tvou. Podporuj laskavě prosby naše, jižto tebe vzýváme, a přines nám žádoucího účinku. Budiž tvou nejmilejší úlohou orodovati za lid Boží, kteráž jsi zasloužila, ó požehnaná, nositi Spasitele světa, jenž živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

59 dní odpustků za každé zkrroušené vykonání této modlitby. (Pius IX. dne 19. května 1854.)

Jiná modlitba k Panně Marii.

Panno nejsvětější, Matko Boží Maria, jisté útočiště hříšníků, k tobě, která po Bohu jsi naší útěchou a nadějí v tomto vyhnanství pozemském, obracím se s veškerou důvěrou, ačkoliv nezasluhuji tvé ochrany. Poznávám sice, že jest nezbytně potřebí, abych celým srdcem se obrátil, ale s druhé strany mě děsí mé přetěžké viny. Proto se utíkám k tobě, která jsi naší nejvyšší prostřednicí u svého nejmilejšího Syna Ježíše, jako on jest naším prostředníkem u svého věčného božského Otce. Mé polepšení musí býti po Ježíšovi zcela tvým dílem. Rač mi tedy, Matko milosrdenství, vyprositi milost dokonalého a stálého obrácení. Chci naprosto změnití život. Vůle má jest upřímná; ale protože mé špatné zvyky, posavadní zneužívání tolika spasitelných vnuknutí a milostí, množství a velikost mých hříchův a svazky světa polepšení znesnadňují, potřebuji zcela zvláštní pomoci. Jakkoliv nehoden, přece ji očekávám od tebe; neodpírej mi jí. Ačkoliv jsem až příliš zasloužil plameny věčné, padám se zkroušenou bolestí k tvým nohám. Vyznávám, že jsem svými hříchy ztratil milost Boží, synovství od Boha mi udělené a právo na blaženou věčnost, a vyzýval hněv nebes. Rci mi, co jest mi činiti, abych opět získal přátelství Syna tvého Ježíše: pros ho za mě, by pro svou nejdražší krev, pro své přehořké umučení a bolestnou smrt na kříži ráčil mi odpustiti hříchy mé, a on mi odpustí. Rci mu, že chceš, abych byl spasen, a on mě spasí. Ale protože se ještě mohu dopustiti hříchu a ztratiti život milosti v tolikých nebezpečnostech, která mě obklopují, chraň mě ustavičně, a jistě zvítězím nad svými nepřáteli, kteří mě ustavičně zničiti hledí. Vypros mi živou víru, pevnou naději a plamennou lásku se všemi ostatními ctnostmi mého stavu, stálost v dobrém a vytrvalost až do konce. Buď mi dobrou Matkou v době nynější a zvláštní přimluvkyní v hodině mé smrti, abych byl připočten k těm, jimž Syn tvůj řekne: Pojdte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným. Amen.

Odpustky: 100 dní jednou za den. — Plnomocné jednou za měsíc poslední den v měsíci, nebo některý z následujících 8 dní, koná-li se modlitba tato každodenně. Podmínky: Zpověď, sv. přijímání, návštěva chrámu Páně nebo veřejné kaple a modlitba na úmysl sv. Otce. (Lev XII. 30. ledna 1828.)

Žalostné vzdechy sv. Augustina.

(Vydáno k rozkazu Papeže Urbana VIII. a vloženo do mešních knih.)

Před oči Tvé, Pane, viny své neseme, a rány, které jsme obdrželi, (s nimi) porovnáváme. Uvažujeme-li zlo, jež jsme učinili, menší jest, které trpíme, větší, jehož zasluhujeme. Těžší jest, kterého jsme se dopustili, lehčí, jež snášíme. Trest hříchu cítíme a tvrdostí ve hřešení neodkládáme. Metlami Tvými slabost naše se potírá, a nešlechtnost se nemění. Mysl chorá trpí, a šíje se nesklání. Život v bolesti vzdychá, a ve skutku se nenapravuje. Čekáš-li, nepolepšíme se; tresceš-li, nevytrváme. Vyznáváme, když nás napravuješ, co jsme spáchali: zapomínáme po navštívení, co jsme oplakávali. Vztáhneš-li ruku, slibujeme, co učiniti máme: pověšší-li (zadržíš-li) meč, slíbeného nesplníme. Biješ-li, voláme, abys šetřil: šetříš-li, opět vyzýváme, abys bil. Máš, Pane, důvěřivé vinníky: víme, že neodpustíš-li, právem nás zničíš. Propůjč, Otče všemohoucí, bez zásluhy, oč prosíme, kterýž jsi nás učinil z ničeho, abychom Tě prosili. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

V. Hospodine, ne dle hříchů našich učíš nám.

R. Aniž dle nepravostí našich odplat nám.

Modleme se. Bože, který hříchem uražen, pokáním smířen býváš, na modlitby lidu svého prosícího dobrotivě shlédni a metly hněvu svého, kterých za hříchů své zasluhujeme, odvrát. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Vzdechnutí kajicná.

Můj Ježíši! milosrdenství!

Odpustky 100 dní jednou za den. (Pius IX. 24. září 1846.)

Nejsladší Ježíši! nebuď mi soudcem, nýbrž Spasitelem!

Odpustky 50 dní jednou za den. (Pius IX. 11. srpna 1851.) Kdož tuto střelnou modlitbu říká každodenně po celý rok, mohou získati odpustky plnomocné v době od prvních nešpór svátku sv. Jeronýma Emiliana (20. července) až do konce oktávy v kterýkoliv libovolně zvolený den. — Podmínky: zpověď, přijímání, návštěva chrámu Páně a modlitba na úmysl sv. Otce.

Můžeš se také pomodlit:

Kající žalm 50. „Smiluj se nade mnou, Bože“, viz na str. 200 nebo všech.

Seďm žalmů kajících viz na str. 255.

Vzbuzení dokonalé lítosti jako výjimečné náhrady za svátost pokání.

Lítost je dokonalá, když hříchů litujeme z dokonalé lásky k Bohu, protože jsme totiž Boha, nejdokonalejší a lásky nejhodnější dobro, urazili.

Dokonalou lítostí nabýváme hned, také již před zpovědí, odpuštění hříchů; jsme však povinni v nejbližší zpovědi se z nich vyznati.

Pro toto veliké dobrodiní dokonalé lítosti jsme povinni ji vzbuditi:

1. v nebezpečnosti života, zvláště když na sobě máme těžký hřích a nemůžeme se zpovídati; 2. kdykoli máme přijímati některou svátost živých (na př. nesvětější svátost oltární), ale jsme ve stavu nemilosti a nemáme příležitosti se zpovídati.

A z téže příčiny jest velice radno vzbuditi lítost dokonalou, když jsme se dopustili těžkého hříchů a nemůžeme se hned zpovídati; a velmi je prospěšno vzbuzovati ji i každého dne večer, než jdeme spat.

Aby nikdo nepřišel do rozpaků, jak by měl dokonalou lítost vzbuditi, upozornujeme, že se k tomu nejlépe hodí závěrka zpovědní formule, kterou skoro každý umí z paměti, a v níž je vyjádřena nedokonalá i dokonalá lítost. Zní takto:

Bože můj! Všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazil. Činím opravdové předsevzetí, s milostí Tvou život svůj polepsiti, blízké příležitosti ke hříchů se varovati a nikdy již nehřešiti. Dej mi milost k vykonání toho mého předsevzetí. Amen.

Abychom snadněji vzbudili lítost dokonalou, máme uvažovati: 1. že Bůh, ježž jsme urazili, nejdokonalejší a vši lásky nejhodnější dobro jest a že nám tolik dobrého na těle i na duši prokázal; 2. že Ježíš Kristus na kříži za nás umřel a nám tak ochotně hříchů odpouští.

O odpustcích.

Motto: Pro všechny, kteří hlásají lásku Boží a nebe, jsou odpustky nesmírným pokladem a vzácnými drahokamy — dí sv. Ignác. (Kurr. 1871, čís. 12.)

Dle katechismu a Beringera: „Die Ablässe, ihr Wesen und Gebrauch“.

Poučení.

Odpustky nejsou odpuštěním hříchů, a nejsou odpuštěním věčných trestů, — neboť obojí odpouští se nám ve svátosti pokání.

Odpustky jsou odpuštěním *časných* trestů, jež nám nebývají ve svátosti pokání vždy a docela odpuštěny a jež bychom zde na světě nebo v očistci musili odkáti.

Odpustky uděluje církev svatá *mimo svátost pokání*.

Musíme o nich věřit, 1. že církev obdržela od Ježíše Krista moc, odpustky udělovati slovy: „Cožkoli (Petře) rozvázal jsi na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (Mat. 16, 19), a 2. že jest velice užitečno, odpustky získati.

Sv. Otec uděluje neobmezeně odpustky pro celou církev, kardinálové mohou za jistých okolností udělit odpustky 200 dní pro své diecese (nebo titulární kostely), arcibiskupové 100 a biskupové 50 dní. — Pius X. 28. srpna 1903.

Odpustky se zakládají na nevyčerpatelném pokladu, který má církev v zásluhách Ježíše Krista, blahoslavené Panny Marie a svatých, a z něhož může božské spravedlnosti dávat náhradu za časné tresty hříchů.

Církev uděluje odpustky, 1. aby v nás vzbudila ducha kajícího a odměnila horlivost, se kterouž kající skutky konáme; 2. by přispěla na pomoc naší slabosti, protože málokdy můžeme Bohu tak dostiučiniti, jak bychom měli.

Odpustky jsou dvojí: 1. Plnomocné, odpuštění *všech* časných trestů za hříchy; 2. neplnomocné, to jest odpuštění *části* časných trestů za hříchy. Neplnomocnými odpustky jsou na příklad odpustky jedné quadrageny čili 40 dnů, jednoho roku, to jest, *prominutí tolika časných trestů, kolik bychom jich odkáli, kdybychom podle starých ustanovení církevních po čtyřicet dní, po jeden rok pokání činili*.

Jak plnomocné, tak i neplnomocné odpustky mohou býti místní, osobní, nebo věčné. —

Místní odpustky jsou ty, které jsou uděleny pro nějaké místo, na př. pro chrám, oltář, křížovou cestu, sochu neb obraz, jichž nelze nositi. Tyto odpustky získáme, když ono místo, onen obraz atd. navštívíme a zároveň ostatní předepsané podmínky vyplníme.

2. *Osobní* odpustky ve přísném slova smyslu jsou ty, které jsou uděleny jedné nebo několika osobám, a ne *všem* věřícím. Toho druhu jsou ony odpustky, které církev uděluje údům rozličných řeholí, bratrstev atd. — Osobními odpustky slují však také ony, které se udělují všem věřícím za vykonání nějakého dobrého skutku a nejsou vázány k nějakému místu, obrazu atd.

3. *Věčné* odpustky jsou ony, které jsou spojeny s nějakými předměty, jež možno nositi, na příklad s křížky, medaliemi, růženci, malými soškami atd. Když se tyto věci rozbijí, nebo rozlámou, nebo když z růžence se ztratí více než polovice zrnek, pak také odpustky bývají ztraceny. Všecky tyto věci musejí býti svěceny *od kněze*, který od církevní vrchnosti k tomu povolení obdržel, jinak odpustků nemají. Kdo tedy chceš míti růženec, křížek atd. s odpustky, dej jej napřed posvětit knězi, o němž víš, že tuto pravomoc má.

K získání odpustků třeba vyplniti tři podmínky:

1. Musíme míti úmysl, že chceme odpustky získati pro sebe nebo pro duše v očistci. Dobře jest vzbuditi každý den úmysl při ranní modlitbě slovy: „Také zbožně si žádám, získati všecky odpustky (pro sebe nebo pro N. v očistci), kteréž svými modlitbami a dobrými skutky dnes získati mohu“. (Viz modlitbu ranní z katechismu.) 2. Musíme býti ve stavu posvěcující milosti. 3. Musíme vykonati nebo zachovati všecky zvláštní podmínky, od církve ustanovené, na př. abychom přijali svátost pokání a nejsvětější svátost oltářní, abychom navštívili chrám Páně nebo veřejnou kapli a tam na úmysl sv. Otce se pomodlili*) a pod.

Odpustky mohou býti přivlastněny duším v očistci, avšak jen na způsob přimluvy (proto lze získati pro touž duši i vícekrát odpustky plnomocné), a jen tehdy, když pro ně výslovně jsou povoleny.

Poznámka. V této modlitební knize jsou uvedeny jen odpustky pravé, čerpané ze sbírek od sv. Stolice schválených : z Raccolty, z Beringerova díla o odpustcích

*) K modlitbě na úmysl sv. Otce stačí pomodliti se 5krát Otčenáš a Zdravas Maria, anebo modlitby za svornost knížat křesťanských, za obrácení hříšníků, za vymýtní bludů, za povznesení církve katolické.

znovu vydaného r. 1906, a místy jsou citovány i diecesní kurrendy (oběžné listy). Odpustky z Raccolty lze získati i pro duše v očistci; proto znamená slovo Racc., místy uvedené, že ty odpustky lze získati také pro duše v očistci (leč by bylo jinak ustanoveno).

Prameny odpustků.

Prameny, z nichž lze čerpati odpustky od církve svaté povolené, jsou:

A. Jisté modlitby kratší, delší, zbožné cvičby a skutky křesťanské lásky. Ty jsou v této modlitební knize na rozmanitých místech uvedeny — vždy s udáním odpustků.

B. Různé předměty, místa, časy. O těch tuto pojednáme všeobecně.

Odpustky bývají spojovány s následujícími předměty :

1. S korunkami, růženci,*) kříži, krucifixy, malými soškami, medaliemi atd., tak zvané papežské odpustky, jichž seznam každý papež na počátku svého panování uveřejňuje. Předměty a) jsou svěceny buď od sv. Otce nebo od kněze, který k tomu byl od něho zplnomocněn, nebo b) pocházejí ze Svaté Země, a ty dosáhly odpustky pouhým dotknutím svatých míst a pozůstatků tamějších.

2. Dále jsou obdařeny různými jinými odpustky: korunky ke cti 33 let věku Pána našeho Ježíše Krista, korunky k pěti ranám Krista Pána, korunky svaté Brigity, růžence svěcené od křížovníků, korunky sedmibolestné Panny Marie, obyčejný růženec mariánský (od sv. Dominika zavedený), krucifixe k hodině smrti, krucifixe k zastavením křížové cesty, medailky o neposkvrněném Početí Panny Marie dle zjevení milosrdné sestry Kat. Labourée, korunky ke cti devíti kůrů andělských, sošky sv. Petra, medailky sv. Benedikta.

3. Škapulíře jsou původně svrchní roucha, která některé řády nosí jako široké pruhy na ramenách tak, že splývají dolů vpředu i vzadu přes hábit. Když řády zakládaly bratrstva, hleděly si jejich členy připoutati odznaky svého oděvu, dávajíce jim opasky, škapulíře atd. Škapulíř takový pozůstává ze dvou čtverhranných kousků vlněné látky, spojených dvěma šňůrami nebo stuhami; jeden proužek látky visí na prsou, druhý na zádech, kdežto stužky se položí přes ramena. —

Rozmanité jsou škapulíře: a) červený, nebo škapulíř umučení Páně s krucifixem po jedné, se srdci Ježíše a Marie po druhé straně; b) bílý nejsvětějšího Srdce Ježíšova, jeden proužek má obraz Srdce Ježíšova, druhý Panny Marie, Matky milosrdenství; c) modrý neposkvrněného Početí (obrázek může, a'e nemusí mít); d) bílý Panny Marie Dobré rady, má na jednom proužku obraz téže Panny Marie (z Genazzana u Říma), na druhém papežský znak, tiaru a klíče Petrovy, a pod ním slova: „Synu můj, poslouvej její rady!“; e) fialový a žlutý sv. Josefa; f) škapulíř sv. Dominika.

Škapulíře *bratrstev*: a) bílý nejsvětější Trojice, s modrým a červeným křížkem (čárka kolmá jest červená, příční modrá); b) škapulíř naší milé Paní Karmelské má barvu habitů karmelitských červenohnědou nebo i černou; c) černý škapulíř sedmibolestné Panny Marie; d) odznaky nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Škapulíře spojovány bývaly: Nejsv. Trojice, blahosl. Panny Marie z hory Karmelu, Neposkvrněného Početí, sedmi Bolestí a nejnověji také červený škapulíř Umučení Pána našeho Ježíše Krista. — Rozhodnutím kongregace odpustků ze dne 27. dubna 1887 vyjmut z nich škapulíř blahoslavené Panny Marie z hory Karmelské pro vznešený původ, ctihodné stáří, velkou rozšířenost mezi křesťany, účinky spasitelné a zázraky — a má se světit a nosit zvláště. Svěcení pak vyhrazeno řádu Karmelitskému starší observance.

Škapulíře se světí nejvíce při sv. misiích.**)

*) Růžencem sluje obyčejný, sv. Dominikem zavedený způsob modlitby ke cti Panny Marie. Korunkami slují všechny ostatní způsoby modliteb, které se konají s určitým seřazením modliteb za pomoci zrn na šňůře uspořádaných.

**) Agnus Dei (Beránek Boží): Tak zvané agnusky světí sv. Otec v prvním roce svého panování a pak každých sedm let. Jsou to medaile z bílého, čistého vosku paškálu, jenž už byl rozžat v kostele a na nichž je vytisknut obrázek Beránka (Ježíše Krista). — Še svěcenými agnuskami spojeny jsou mnohé milosti, nikoli však odpustky.

Záměna škapulířů tkaných za medailie kovové. Sv. Otec Pius X. na žádosti mnohé, ač si přeje, aby i nadále nošeny byly škapulíře tkané, dovolil 16. prosince 1910, že mohou býti nahrazeny kovovými medaliemi. Vyjmuty jsou škapulíře třetího řádu. Medailie má míti na jedné straně nejsvětější Srdce Pána našeho Ježíše Krista a na druhé obraz nejblahosl. Panny Marie. (A. C. Epp. Br. 1911, 5.)

Odpustky *místní* (za jistých podmínek):

V Římě ve zvláštním kostele (naproti Lateranu) nacházejí se 28stupňové schody z paláce Pilátova, po nichž Kristus kráčel při výslechu; kdo po nich po kolenou stoupá, získá odpustky. (Napodobení těch schodů je v Brně u ct. OO. Minoritů v Loretě.)

V Římě v kostele sv. Petra je starožitná, ze IV.—VI. století pocházející socha sv. Petra, sedícího na trůnu (pravici pozdvihuje, levicí drží klíče apoštolské přednosti); jí líbají věřící pravou nohu a dotýkají se jí čelem na získání odpustků.

V Římě jsou kostely, jež v jisté dny věřící navštěvují a tam se modlí na uctění památky svatých, zvláště mučedníků. Návštěva kostelů těch spojena jest s odpustky, a slují štacemi. Udány jsou v mešních knihách.

S odpustky jest spojena návštěva sedmi hlavních kostelů v Římě, totiž: sv. Petra ve Vatikáně, Panny Marie Větší (Maggiore), sv. Vavřince za hradbami městskými u hřbitova, sv. Kříže Jerusalemského, sv. Jana v Lateraně, sv. Šebestiana za hradbami a sv. Pavla; pak také návštěva sedmi privilegovaných oltářů v těchže kostelích, zvláště v kostele sv. Petra ve Vatikáně.

Vysoce ceněny byly a jsou odpustky Portiunkuly, kostelíčka naší milé Paní Andělské v Assisi, jež pro něj pro den 2. srpna vymohl od papeže Honoria III. sv. František z Assisi již r. 1216. Nyní lze jich získati v týž den ve všech kostelích řádu františkánského, kapucínského a minoritského a namnoze i v jiných kostelích.

S odpustky pro duše v očistci spojeny jsou mše sv. sloužené v kostele sv. Řehoře na pahorku Celiu v Římě, pak na jiných oltářích řehořských (touže výsadou obdařených), jakož i zvyk, sloužiti 30 „řehořských“ mší za touž duši. — Původcem jest papež sv. Řehoř Veliký.

Mimo to uděluje se zhusta buď osobní nebo místní privilej oltářní, t. j. v jisté dny může kněz sloužiti za zemřelé mši sv. s odpustky na kterémkoliv oltáři, anebo kterýkoliv kněz na privilegovaném oltáři.

Odpustky vázané na *jistý čas* jsou:

Jubilejní rok každých 25 let za tím účelem, aby věřící putovali do Říma a tak navázali užší styky se svatou Stolicí.

Jubilejním podobné při mimořádných příležitostech.

V hodině smrti odpustky plnomocné. — Těch lze získat z různých příčin nebo titulů, na př.: kdo často v živobytí vzýval jméno Ježíš a je i v hodině smrti vzývá; kdo často modlil se „Anděle Boží“ atd.; kdo často vzbuzoval tři božské ctnosti; kdo má růženec, krucifix, medailie a pod., s nimiž spojeno jest apoštolské požehnání; členové mnohých řádů a bratrstev; kdo má k tomu zvláštní povolení sv. Otce; Pius X. poskytl značnou výhodu zvláštní modlitbou spojenou se zpovědí a přijímáním (kdykoliv za živa vykonaným).

Hlavně pak udělují se odpustky plnomocné v hodině smrti modlitbami předepsanými, jež slují „apoštolské požehnání v hodině smrti“.

C. Třetím pramenem odpustků jsou

Bratrstva (o nichž jen všeobecně několik slov promluvíme, kdežto jednotlivá bratrstva uvedena jsou na jiných místech).

Církevní bratrstvo jest sdružení věřících od církevního úřadu utvořené a řízené ke konání takových skutků lásky k Bohu a bližnímu, které nejsou jinak již všem věřícím doporučeny. Arcibratrstvem sluje, má-li právo, přidružovati sobě bratrstva téhož druhu.

Pro velký duchovní užitek, jež bratrstva přinášejí, církev jim přeje a papežové hojnými odpustky je obdařují.

Má-li však bratrstvo vskutku býti účastno odpustků, musí býti kanonicky zřízeno, totiž prohlášeno za právní osobu, což přísluší pravomoci biskupů; některá bratrstva kanonicky zřízena jsou se zvláštním dovolením papežským od generálů řádových.

Bratrstva mívají své stanovy, v nichž udán jest účel, prostředky k dosažení jeho, povinnosti členův a podobné. Mají své duchovní ředitele nebo předsedy, kteří členy přijímají a bratrstvo řídí. Bývají zřízena při některém kostele nebo oltáři.

Bratrstva, která se přidružují k arcibratrstvu (jiné diecese), anebo zřizují jako bratrstva řádová, jsou také podrobena pravomoci biskupově; při jich zřizování musí arcibratrstvo nebo představený řádu vystaviti zřizovací list, jenž se uschová v archivě bratrstva nebo ve farním. Pravidla, která se při tom zachovati musí, určil papež Klement VIII. v bulle „Quaecunque“ ze dne 7. prosince 1604 a obnovil a přiostrčil Pius IX. 8. ledna 1861, jsou :

1. Při témže kostele smí býti jen jedno bratrstvo téhož účelu a druhu.
2. Před zřízením nebo přidružením budiž vymoženo písemné svolení a schválení biskupovo.
3. Zřízenému nebo přidruženému bratrstvu buďtež sděleny všechny výsady a odpustky, arcibratrstvu nebo řádovému bratrstvu vlastní.
4. Stanovy bratrstva má biskup prozkoumati, po případě schváliti nezměněné nebo opravené.
5. Odpustky a milosti bratrstvům udělené smí se členům ohlásiti teprve, když je byl biskup vzal na vědomost.
6. Bratrstvo má almužny přijímati a vynakládati jen způsobem od biskupa určeným.
7. Zřizovací a přidružovací listiny musí býti dodány zcela zdarma. Jen skutečné výlohy s tím spojené mohou býti uhrazeny.
8. Kdyby se nezachovalo vše, jak tu předepsáno, bylo by zřízení, přidružení a odpustky neplatnými.

Členem bratrstva stává se ten, kdo (obyčejně osobně) o to požádal, byl přijat a do bratrské knihy zapsán. Přijetí to platí pro vždy. Lze se státi členem několika bratrstev. Lépe jest vstoupiti do nemnohých spolků a plniti v nich svědomitě povinnosti, než býti členem mnohých a povinnosti zanedbávati. Konání povinností *nezavazuje pod hříchem*, to jest, kdo je nekoná, nedopouští se tím hříchův, avšak zbavuje se milostí, jichž by jinak mohl získati. Členové mají míti vůli, že budou stanovy zachovávat, předepsané modlitby konati, o povznesení spolku pracovati, a tedy také schůzí, slavností a průvodů bratrských se účastniti.

Vrchní řízení bratrstev a pravomoc soudní přísluší biskupovi.

Nota 1. Církevní předpisy o katolických spolcích a bratrstvech viz v Kurr. 1854 č. 4 a 1876 č. 5. Státní v 1856 č. 9. Rozhodnutí o probírání světských otázek v bratrstvech viz v Kurr. 1902, č. 2.

Nota 2. V Rakousku byla koncem století XVIII. bratrstva zrušena. Teprve r. 1829 založena byla Leopoldina nadace, později povolena bratrstva růžencová. Po r. 1848 započato zase se soustavným zaváděním bratrstev všeho druhu.

Modlitba pro členy bratrstva kteréhokoliv.

'O Maria, slavnými vítězstvími svého neposkvrněného Početi pomoz nám, vyslyš a potěš toto zbožné bratrstvo a všechny naše rodiny !

Odpustky 300 dní (i pro duše v očistci), jež získati mohou všickni členové zbožných bratrstev. — Pius X. 27. ledna 1904.

Různá rozhodnutí a výhody.

1. O čase, v němž lze vykonati návštěvu kostela nebo kaple, je-li předepsána k získání odpustků *na jistý den*.

Rozhodnutím ze dne 26. ledna 1911 sv. Otec Pius X. ustanovil, že může se taková návštěva vykonati nejen v den předepsaný, nýbrž i od 12. hodiny polední dne předešlého počínaje. (A. C. Ep. Br. 1911, 5.)

2. O napřed vykonané sv. zpovědi k získání odpustků.

R. 1763 dne 1. prosince povolila sv. kongregace odpustků a sv. ostatků věřícím, kteří každý týden se zpovídají, že získají všechny odpustky v týdnu tom se vyskytující i bez zvláštní jiné zpovědi (kterou by jinak bylo potřeba vykonati).

Papež Pius X. 11. března 1908 povolil, aby ti, kdož nechodí týdně k svatě zpovědi, k získání odpustků mohli vykonati zpověď už některý ze tří dnů dřívějších (jedná-li se o odpustky, jichž lze získati pokaždé *toties quoties*), anebo některý ze 2 dnů dřívějších (jedná-li se o odpustky, jichž lze získati jen jednou). Dříve (od 6. října 1870) byl povolen jen den předchozí.

3. Úleva při získání odpustků. (A. C. Ep. Br. 1910, 13).

Věřící (muži i ženy), kteří k dosažení dokonalosti nebo za účelem učení nebo výchovy aneb i na uzdravení v domech, které *nemají jiného kostela nebo veřejné kaple*, společný život vedou za souhlasu biskupa, jakož i všechny osoby, které k jich obsluze se tam zdržují — kdykoliv k získání odpustků předepsána je návštěva kostela některého vůbec (ne kostela zvláštního, na př. farního nebo biskupského), nebo neurčité modlitebny čili kaple veřejné, — smějí navštívit vlastní svou (soukromou) kapli, ve které lze jim učiniti zadost povinnosti slyšení mše sv., jen když ostatní podmínky řádně splní. — Pius X. 14. ledna 1909.

Zvláštní výhody pro diecesi brněnskou.

1. Od pěti k pěti rokům bývá povolována a byla od sv. Otce Pia X. k žádosti biskupa hr. Huyna r. 1906 znovu povolena výhoda, aby věřící brněnské diecese, kteříž by během sedmi dnů před některou slavností, s níž spojeny jsou plnomocné odpustky, přijali sv. pokání a nejsv. svátost oltářní, dosáhli těch i jiných, během toho téhodne naskytnuvších se odpustků, aniž by znovu museli svátost pokání a nejsvětější svátost oltářní přijímati — ovšem splnivše vše ostatní, co předepsáno jest. Milost ta vztahuje se také na odpustky, jichž lze získati dle povolení ze dne 16. května 1904 při první visitaci biskupské. Kurr. 1906, 9. To však všechno platí jen tehdy, když jest nedostatek zpovědníků a zdrží-li se vyzpovídáný smrtelných hříchů až do slavnosti, k níž vázány jsou odpustky. Kurr. 1896, 12.

Biřmovanci musí k sv. přijímání jíti (po sv. zpovědi) buď den před svatým biřmováním, nebo v den biřmování před biskupskou mší svatou, a proto pro ně výhoda svrchu uvedená neplatí. — Kurr. 1909, 2.

2. V brněnské diecesi byly povoleny od sv. Otce Lva XIII. plnomocné odpustky na dobu desíti let: pro den úmrtí sv. Cyrilla (14. února) a oktávu, pro den úmrtí sv. Methoděje (6. dubna) a oktávu, pro slavnost sv. Petra a Pavla (29. června) a 13 dní následujících, totiž až do ukončení oktávy sv. Cyrilla a Methoděje, pro slavnost Nanebevzetí Panny Marie a oktávu. — Podmínky: návštěva katedrálního chrámu Páně v Brně nebo farního kostela, modlitba na úmysl sv. Otce (obvyklý), přijetí svátosti pokání a oltářní.

Výhody podobné se obvyčejně po uplynulé lhůtě obnovují.

3. Nejd. pan biskup brněnský vymohl u sv. Otce, že v každém farním chrámu Páně jeden oltář je privilegovaný, takže kterýkoliv kněz by na něm sloužil mši sv. za duši v Pánu zesnulého, ji — zalíbí-li se Bohu — z muk očistcových vysvobodí. Dovolí-li to rubriky, má býti sloužena mše sv. v černé barvě (requiem). (Acta Cur. Epp. Br. 1908, č. 10).

O prodloužení této privileje do 31. prosince 1916 viz v Acta Cur. Epp. Br. 1910, č. 13.

4. Na žádost nejdůstojnějšího p. biskupa hr. Huyna povolil sv. Otec Pius X. vzhledem k nedostatku zpovědníků v diecesi brněnské, aby věřící v diecesi se zdržující, kteří konávají svatou zpověď během čtrnácti dní každého měsíce, získali všechny odpustky na těch 14 dní připadajících, když ostatní předepsané skutky (podmínky) řádně splní. (Dne 2. září 1910. — Acta C. Ep. Brun. 1910, 12.)

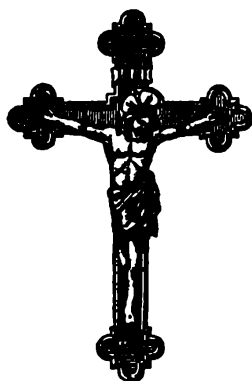
5. Vhodnou příležitost k získání odpustků skýtá také generální visitace biskupská, když totiž nejd. biskup přijde do některé farnosti své diecese, aby tu konal generální visitaci. Týž má od sv. Otce plnou moc světiti kříže, krucifixe, sošky našeho božského Spasitele, nejblahoslavenější Marie Panny nebo svatých, — dále medailky (vyjma zhotovené z olova nebo cinku, nebo jež se snadno zlámou), jakož i růžence, a sice kříže a medailky s odpustky plnomocnými v hodině smrti za obvyčejných podmínek, růžence však s 5 nebo 15 desátky s hojnými odpustky a odpustky sv. Brigitty; odpustky růžencové možno přivlastniti též duším v očistci.

Bližší poučení v Acta C. Epp. Br. 1912, č. 5.

Modlitby k získání plnomocných odpustků.

Přijav řádně a platně svátost pokání a nejsv. svátost oltářní, můžeš získati plnomocné odpustky, vykonáš-li k tomu ještě: 1. modlitbu před obrazem Ukřižovaného (krucifixem) a 2. modlitbu na úmysl sv. Otce.

1. Modlitba před obrazem Ukřižovaného.



Ejhle, dobrý a přesladký Ježíši! před tváří Tvou padám na kolena a s největší vroucností duše své prosím a snažně žádám Tebe: vstěp mi do srdce živé city víry, naděje a lásky, jakož i pravou nad hříchy zkroušenost a nezlomnou vůli polepšiti se, ježto s vroucím pohnutím a hlubokým bolem duše své o svatých pěti ranách Tvých rozjímám a v mysli rozvažuji, co již David do úst Tvých, dobrý Ježíši, vložil: Zbodli ruce i nohy mé, sčeti všechny kosti mé. (Zalm 21, 17. 18.).

2. Úmysl sv. Otce bývá: povznesení svaté katolické církve, obrácení hříšníků, vyplnění bludů a kacířstev a jednota a mír mezi knížíty křesťanskými, a lze vykonati pobožnost tu takto:

Prosím Tě, všemohoucí Bože, abys svou církev svatou řídit, zachovati a povznésti ráčil, abys všechny hříšníky k pravému pokání přivésti ráčil, abys všechn blud a kacířství vyplniti ráčil, abys králům a knížatům křesťanským pokoj a pravou svornost dáti ráčil.

Pětkrát „Otče náš“ a „Zdrávas Maria“.

Poznámka. Jako modlitba na úmysl svatého Otce stačí i pouhých 5 „Otčenášů“ a „Zdrávasů“.

Jiné modlitby za potřeby církve svaté

k dosažení odpustků plnomocných, zvané obyčejně „na úmysl sv. Otce“.

1. Za církev svatou.

Božský Spasiteli, Ježíši Kriste! Zachovávej, povyšuj a spravuj svatou církev svou katolickou, jižto miloval jsi jako svou nevěstu láskou tak nevýslovnou, že i nejbolestnější smrt na kříži za ni jsi podstoupil. Rozšiř tuto církev po všem světě oboru, aby v ní všichni národové dosáhli spásy. Žehnej papeži, její nejvyšší hlavě, a osvěcuj a posilňuj jej, aby úřad náměstka Tvého důstojně zastával. Propůjč i všem biskupům a kněžím božské milosti své, aby stádce svoje povždy na dobrou pastvu vodili, slovo Tvé horlivě hlásali a všemu lidu dobrým příkladem svítili. Veškerým údům církve svaté uděl ducha pravé zbožnosti, by jako věrní sluhové Tvoji na zemi Tě oslavovali a jednou u věčné blaženosti Tebe chválili a velebili na věky věkův.

2. Za obrácení hříšníků.

Všemohoucí a nejvyšší dobrotivý Bože, jenž jsi žíznícímu lidu pramen živé vody ze skály vyvedl: vydobuď z tvrdých srdcí hříšníků slzy zkroušenosti, aby nad hříchy svými plakati mohli a jich odpuštění z milosrdenství Tvého dosáci zasloužili, a pak je posil, aby již nehřešili.

3. Za vykořenění bludů a kacířstev.

Smiluj se také, nejdobrotivější Pane Ježíši Kriste, nad ubohými bludaři a nevěrci, kteří duchem šalby svedeni samospasitelné katolické církve neuznávají, ačkoli jen tato církev, jakožto jediná církev pravá, po tolik století bez porušení se zachovala a podivuhodně se osvědčila. Nedopusť, by u nich na zmar přišla ne-

smírná cena Tvé svaté krve; obměkči zatvrzelá srdce jejich a přiveď je k poznání jediné pravé víry. Chraň také všech věřících od škodlivých pochybností a ješitné domýšlivosti; zachovej v nich pokorného ducha poslušnosti k vrchnostem své svaté církve a uděluj jim potřebného světla a síly, aby se nedali svést křivými naukami synů tohoto světa.

4. Za svornost mezi knížaty křesťanskými.

Nejdobrotivější Spasiteli, Bože míru a lásky, uděl všem křesťanským králům a knížatům svornosti, moudrosti a mírumilovnosti, aby pěstovali, co Tobě ke cti a jich poddaným k pravému jest blahu; oviň nás všechny zde na zemi páskou lásky a svornosti, bychom žili život, jaký se Tobě líbí, a jednou se všemi svatými ve kraji míru věčného Tebe ctili a velebili. Amen.

Otče náš... Zdravas Maria... Sláva Otci...

Závěrka.

Bože milosrdný! Podle slabých sil svých vykonal jsem nyní vše, co k dosažení odpustků jest předepsáno; nuže, dej z neskončené dobroty své, aby duše má (nebo duše N. N., která v očistci trpí, jich účastnou se stala, a čeho se kajícností mé snad nedostává, račiž doplniti nekonečnými zásluhami svého Syna Ježíše Krista, přímlovou nejblahoslavenější Panny Marie a všech svatých, abych příště hříšné poskvrny jsa prost, Tobě věrně sloužil a v milosti Tvé až do konce setrval. Amen.

Pobožnosti k dosažení jubilejních odpustků.

Poznámka.

Jak svrchu řečeno, bývají povolovány odpustky v jubilejních letech vždy po 25 rocích. Poslední jubileum bylo r. 1900, příští bude r. 1925.

Účel jejich je, aby věřící putováním do Říma navázali užší styky se svatou Stolicí, neboť pouť do Říma a konání jistých pobožností v Římě jest podmínkou k dosažení odpustků jubilejních. Během toho roku také mnohé jiné odpustky jsou zastaveny.

Jelikož však poměrně málo věřících do Říma putovati může, povolují se odpustky jubilejní roku následujícího (posledně 1901) těm, kdo jisté pobožnosti a dobré skutky vykonají doma.

Podmínky k získání odpustků se mění. R. 1901 byly ohlášeny následující:

1. úmysl, získati je,
2. platná sv. zpověď a hodné sv. přijímání,
3. návštěva ustanovených kostelů po 15 dní po sobě jdoucích aneb i přerušovaných,
4. při tom modlitba na úmysl sv. Otce za povýšení sv. církve, za svornost knížat katolických, za vykořenění kacířstev a za spásu lidu křesťanského.

Konají-li se dotčené návštěvy průvodem, příslušným duchovním správcem vedeným, počítá se jeden průvod za 5denní návštěvu.

Modlitba 5 Otčenášů a Zdravasů s připojeným „Sláva Otci“ atd. při každé návštěvě pokládá se za dostatečnou. Slušno však rozhojnit pobožnost, zvláště při návštěvách průvodních.

Odpustky milostivého léta získati lze jen jednou a nelze jich přivlastniti duším v očistci.

Ještě se podotýká, že alespoň poslední návštěvu nezbytně dlužno konati ve stavu posvěcující milosti.

Zpovědníci jsou zplnomocnění, počet návštěv z důležitých příčin zmenšiti a návštěvy v jiné dobré skutky zaměnit.

Pobožnost rozhojňená při čtyřech denních návštěvách kostelů v jubilejním roce.

Modlitba přípravná :

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

M o d l e m e s e : Skutky naše, prosíme Pane, vnuknutím předcházej a pomocí doprovázej; aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Poklona nejsv. svátosti oltářní:

Velebena budiž bez ustání — nejsvětější svátost oltářní (*tří'rát*).

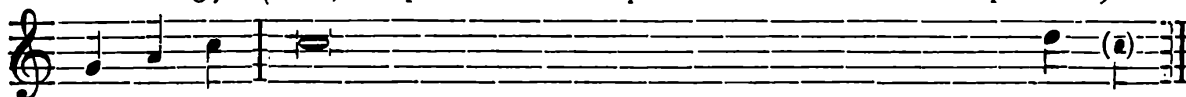
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, nyní i vždycky a na věky věkův, Amen.

Při první ze čtyř denních návštěv.

I.

Žalm 37. (Kající prosba za odpuštění hříchů a za pomoc).



1. Ho-spo-dine, v prchlivosti své netresci mne, . *
2. Nebo střely Tvé uvízly ve mně *



aniž v hněvu svém ká - rej mne.
a stížil jsi ruku svou na - de mnou.

3. Neníť zdraví na (celém) těle mém od tváři hněvu **Tvého**: *
nemají pokoje kosti mé od **tváři** hříchů mých.

4. Nebo nepravosti mé vystoupily nad hlavu **mou**: * a jako
břímě těžké obtížily **se** nade mnou.

5. Zahnojily a porušily se jízvy **mé**: * od **nemoudrosti** mé.

6. Bídny učiněn jsem a shrben jsem do **konce**: * celý den
chodím **zarmoucený**.

7. Nebo ledví má plna jsou **mrzkosti**: * a není zdraví na (celém)
těle mém.

8. Ztrýzněn jsem a ponížen jsem **příliš**: * řval jsem ode lkání
srdce mého.

9. Pane, před Tebou (jest) všechna žádost **má**: * a lkání mé
není před **Tebou** skryto.

10. Srdce mé zkormouceno jest, opustila mne síla **má**: * a
světlo očí mých, ani to **není** se mnou.

11. Přátelé moji, i nejbližší **moji** * proti mně se **přibližují** a
zastavují.

12. A kteří vedle mne byli, zdaleka **stojí** : * ale násilí činí ti,
již **hledají** duše mé.

13. A kteří chtějí mi zlého, rozmlouvají **marnosti** : * a lsti přes
celý **den** smýšlejí.

14. Já pak jako hluchý **neslyším** : * a (jsem) jako němý, kterýž neotvírá úst svých.

15. A učiněn jsem jako člověk, který **neslyší** : * a kterýž nemá v ústech svých **odmlouvání**.

16. Neboť v Tebe, Hospodine, doufal **jsem** : * Ty vyslyšíš mne, **Pane Bože můj**.

17. Nebo jsem řekl: Aťby někdy neradovali se nade mnou nepřátelé **moji** : * a kdyby poklesly nohy mé, — nade mnou se nevychloubali.

18. Nebo já k utrpení hotov **jsem** : * a bolest má jest před obličejem mým vždycky.

19. Nebo nepravost svou budu **vyznávati** : * a mysliti na smíření pro hřích svůj.

20. Nepřátelé moji pak živi jsou — a utvrzeni jsou **nade** mnou : * a rozmnožení jsou ti — kteří nenávidějí **mne** neprávě.

21. Kteří se odplacují zlým za dobré, utrhají **mně** : * proto že jsem následoval dobro.

22. Neopouštějž mne, Hospodine, Bože **můj** : * nevzdalujž se ode mne.

23. Pospěš k spomožení **mému**, * Pane Bože spasení mého.

Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu** svatému.

*Jakož byla na počátku, i nyní i **vždycky** * a na věky věkův. Amen.

II.

V. Otče náš. Zdravas Maria. Sláva Otci...

R. Abys apoštolského nejvyššího pastýře a všechny duchovní řády ve svatém náboženství zachovati ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás !

M o d l e m e s e : Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N., a řidiž jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného : aby s milostí Tvou to, co Tobě se líbí, žádal a ze vší síly konal. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Otče náš. Zdravas. Sláva Otci...

V. Abys svou církev svatou povýšiti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi svou slávu v K istu všem národům zjevil, opatruj dílo svého milosrdenství, aby Tvá církev po celém světě rozšířená ve stálé víře a vyznávání Tvého jména setrvala. Skrze téhož Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Otče náš. Zdravas. Sláva Otci.

V. Abys všechna kacířstva vykořeniti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

M o d l e m e s e : Všemohoucí, věčný Bože, jenž všechny spasiti žádáš a nechceš, aby kdo zahynul, shlédni na duše dábelským podvodem zklamané, aby všelikou kacířskou nepravost odložily, z bludů

svých se vzpamatovaly a v jednotu Tvé víry se navrátily. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otcí.

V. Abys králům a knížatům křesťanským pokoj a svornost dáti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

Modleme se: Ó Bože, dárce pokoje a milovníku lásky, dejž knížatům křesťanským pravého s vůlí Tvou sjednocení, aby ode všech pokušení, která na ně dorážejí, byli osvobozeni. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otcí.

V. Abys lid křesťanský spasiti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

Modleme se: Dejž lidu svému, prosíme, Pane, zdraví duše i těla, bychom na dobrých skutcích trvající záštitou moci Tvé ochrání býti zasloužili. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

III.

Litanie o nejsv. Srdci Ježíšově (str. 488).

Při druhé ze čtyř denních návštěv.

I.

Žalm 6. (Modlitba v úzkosti). — Nápěv jako svrchu při žalmu 37.

1. Hospodine, netresci mne v prechlivosti **své**, * aniž v hněvu **svém** kárej mne.

2. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť nemocen **jsm**: * uzdrav mne, Hospodine, nebo zkormouceny **jsou** kosti mé.

3. A duše má zděšena jest **velmi**: * Ty pak, Hospodine, **až** dokavad?

4. Obratiž se, Hospodine, a vytrhni duši **mou**: * spasena mne učin pro milosrdenství své.

5. Nebo není v smrti, kdo by pamětliv byl na **tebe**: * v pekle pak kdož Tě oslavovati bude?

6. Ustávám v úpění **svém**, zmývám každé noci lože **své**: * slzami svými **smáčím** postel svou.

7. Zatmělo se od zármutku oko **mé**: * sestaral jsem mezi všemi nepřáteli svými.

8. Odstuptež ode mne všickni, kteří pášete **nepravost**: * neboť vyslyšel Hospodin hlas **pláče** mého.

9. Nechť se zastydí a uleknu náramně všickni nepřátelé **moji**: * nechať se zpět obrátí a zardí **velmi** rychle.

Sláva Otcí i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

- II. *Jako při první návštěvě.*
- III. *Litanie o nejsv. Jménu Ježíš (na str. 221).*

Při třetí ze čtyř denních návštěv.

- I. *Žalm 50. viz na str. 200.*
- II. *Jako při první návštěvě.*
- III. *Litanie loretská (viz při pobožnostech mariánských).*

Při poslední ze čtyř denních návštěv.

- I. *Žalm 31. (Odpuštění hříchů — žalm kající), str. 256. — Nápěv jak u žalmu 37. na str. 747.*
- II. *Jak při první návštěvě.*
- III. *Litanie ke všem svatým (viz při průvodech o křížových dnech).*
Cestou z kostela do kostela doporučuje se modliti růženec nebo zpívat písně účelu pobožnosti přiměřené.

E. Svátost posledního pomazání.

Poučení.

Poslední pomazání je svátost, ve které nemocný skrze mazání svatým olejem nemocných a skrze modlitbu kněžskou nabývá milosti Boží k spasení duše a častěji také ku prospěchu těla. — Svátost tato působí: 1. rozmnožení posvěcující milosti; 2. odpuštění hříchů všedních; 3. mimořádně též odpuštění hříchů těžkých, když se z nich nemocný nemůže už zpovídati, ale upřímně jich lituje; 4. osvobození od časných trestův a jiných pozůstatků hříchů již odpuštěných, na příklad: náklonnosti ke hříchu, slabosti vůle; 5. posílení nemocného v pokušeních a bolestech, obzvláště v zápase smrtelném; 6. častěji i tělesné zdraví, jestliže duši nemocného ke spasení prospívá.

Svátost tu má nemocný přijmouti — možno-li — dokud ještě je při dobré paměti, má se před ní vyzpovídati, a nemůže-li se zpovídati, má se vynasnažiti, by vzbudil dokonalou lítost; má míti živou víru a pevnou důvěru v Boha a zcela se odevzdati do vůle Boží.

Slovo lásky k těžce nemocným.

Duše milá! Nic na světě netrvá věčně. Život, byť sebe delší, dojde svého konce se všemi radostmi i žalostmi, a ty se brzo octneš u bran věčnosti. Nemoc tvá jest snad poslední, a poselkyně Boží, která tebe upomíná, abys přichystána byla na dalekou cestu. Když tedy tělo chřadne a klesá do hrobu, pamatuj na svou duši, anaž k soudu se volá, a zachraň ji. Uposlechni hlasu Páně: „Stůně-li kdo z vás, uveď kněží církve, ať se modlí nad ním, mažíce jej olejem ve jménu Páně: a modlitba víry spasí nemocného, a polehčíť jemu Pán, a jest-li v hříších, budou jemu odpuštěni.“ (Jak. 5.)

Neodkládej tudíž, duše přemilá, a v čas se dej zaopatřiti sv. svátostmi, neztratíš tím ničeho, získáš snad všechno. Přemítej na mysli dny života minulého, vzbud' velikou lítost nad hříchy svými se sv. Petrem a lotrem kajícím, a s pevnou důvěrou nejsvětější jména vzývej. Dobře učiníš, vykonáš-li životní zpověď; tak pokoj Kristův uhostí se v srdci tvém.

Jestliže povinnost káže, udělej též pořádek časný čili závět, a pak vše Pánu Bohu poruč, odevzdav se do jeho otcovského ří-

zení. Mysl tvá odnášej se k věčnosti. Těm pak, kteří po tobě zůstanou, uděl svého otcovského, mateřského nebo přátelského požehnání, jež sám Bůh potvrzuje.

Zaopatřování nemocných svátostmi umírajících.

Obřady posledního pomazání.

Připraví se stůl bíle pokrytý s krucifixem a dvěma rozžatými svícmi, svěcená voda s kropáčkem z klásků a jiná voda čerstvá, sůl, bavlnka a skýva chleba.

Když jde kněz s Pánem Bohem k nemocnému, jest křesťanským obyčejem doprovázeti Ježíše Krista v nejsvětější Svátosti k nemocnému.

Za toto doprovázení uděluje církev svatá (Pavel V. 5. listopadu 1606, Innocenc XI. 1. října 1688, Innocenc XII. 5. ledna 1695) následující odpustky: 1. odpustky 7 let a 7 kvadragen všem, kdož nejsv. Svátost doprovázejí se světlem, nebo s rozžatou svíčkou a při tom se modlí na úmysl sv. Otce; 2. odpustky 5 let a 5 kvadragen těm, kdož jdou beze svíčky; 3. odpustky 3 let a 3 kvadragen získá, kdo nemoha sám jíti, jiného za sebe pošle s rozžatou svíčkou; 4. odpustky 100 dní získá, kdož nemoha doprovázeti, aspoň Otče náš a Zdrávas na úmysl sv. Otce se pomodlí.

Když kněz vchází do domu, řekne:

V. Pokoj domu tomuto.

R. A všem bydlícím v něm.

Odloživ na stůl nejsv. svátost a svaté oleje, kropí nemocného, příbytek i přítomné a při tom modlí se Asperges (Pokropíš mne atd. Viz str. 548.) Nato (nestalo-li se již dříve) vyzpovídá nemocného a podá mu nejsv. svátost jako pokrm duševní na cestu do věčného života. Když mu ji podává, říká:

Přijmi, bratře (sestro), potravu na cestu (k věčnosti), tělo Pána našeho Ježíše Krista : který by tě uchránil od nepřítele zlovolného a přivedl do života věčného. Amen.

Po té se modlí dále:

V. Pán s vámi.

R. I duchem tvým.

Modleme se : Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, Tebe důvěrně prosíme: aby přijímajícímu bratru našemu (přijímající sestře naší) svatosvaté tělo Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jak tělu tak duši prospělo jako lék věčný. Který s Tebou žije a kraluje . . . atd.

Následuje poslední pomazání, jež se udílí takto :

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Který učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Kéž vejde, Pane Ježíši Kriste, do domu toho s naším pokorným příchodem věčné štěstí, Boží požehnání, nezkalená radost, láska účinná a zdraví stálé: prečni z toho místa přístup zlých duchů; buďtež přítomni andělé míru a dům tento opusť veškerá zlovolná nesvornost. Zvelebiž, Pane, nad námi jméno své svaté a požehnej † našemu pobytu: posvěť náš pokorný příchod,

jenž svatý a dobrotivý jsi, a zůstáváš s Otcem a Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Modleme se a prosme Pána našeho Ježíše Krista, aby žehnaje požehnal ť ten příbytek, a všechny bydlící v něm, a dal jim anděla dobrého strážce a učinil, by jemu sloužili, spatřující divné věci ze zákona jeho: nechať odvrátí od nich všechny protivné mocnosti: vysvobodí je ode vši bázně, ode všeho zmatku a je zdravé v tom příbytku ostríhati ráčí. Který s Otcem i Duchem svatým žije a kraluje Bůh na věky věkův. Amen.

Ministrant pak říká Confiteor (všeobecnou zpověď) a kněz dá rozhřešení (Misereatur, a Indulgentiam). Pak vybídne přítomné, aby se za nemocného modlili,) načež žehná nemocného řka:*

Ve jménu Otce †, i Syna †, i Ducha † svatého uhašena budiž v tobě veškerá síla ďáblova skrze vkládání rukou našich a skrze vzývání všech svatých andělů, archandělů, patriarchů, proroků, apoštolů, mučedníků, vyznavačů, panen a všech spolu svatých. Amen.

Pak maže kněz nemocného olejem nemocných na nástrojích jednotlivých smyslů ve způsobu kříže a při tom říká:

Skrze toto svaté pomazání a své předdobrotivé milosrdenství odpustiť tobě Pán, co jsi zavinil zrakem — sluchem — čichem — chutí a řečí — hmatem — chůzí a rozkoší beder.

Kdyby bylo veliké nebezpečí, že by nemocný zemřel, než se vykoná pomazání na všech smyslech, děje se pomazání jediné na čele a řeknou se při tom slova: „Skrze toto svaté pomazání odpustiť tobě Pán, co jsi zavinil. Amen.“ (Kurr. 1506, 15.).

Pak se modlí kněz:

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*potichu*).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spasena učíš služebníka svého.

R. Bože můj, doufajícího v Tebe.

V. Sešliž mu, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj ho.

V. Budiž nám, Pane, věží silnou.

R. Před nepřítelem.

V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti němu.

R. A syn nepravosti ať neuškodí jemu.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Pane Bože, kterýž jsi apoštola svého Jakuba pravil: „Stůně-li kdo z vás, uveď (k sobě) starších církve

*) Přítomní obyčejně se modlí několik Otčenášů a Zdrávasů, zatím co kněz maže nemocného svatým olejem. Doporučuje se však modliti se sedm žalmů kajících a po nich lze přidati litanie ke všem svatým s připojenými modlitbami.

a ať se nad ním modlí, mažice jej olejem ve jménu Páně: a modlitba víry uzdraví nemocného, a polehčíť jemu Pán, a jestliže jest v hříších, budou mu odpuštění“: vyléč, prosíme, Vykupiteli náš, milostí Ducha svatého neduhy tohoto nemocného a zhoj jeho rány, a odpusť hříchy, a bolesti všechny duše i těla z něho vypuď, a úplné vnitřní i zevní zdraví milosrdně mu navrať, aby pomocí milosrdenství Tvého uzdravený předešlým byl navrácen povinností. Který s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh, na věky věkův. Amen.

M o d l e m e s e : Pohlédni, prosíme, Pane, na služebníka svého, nemocí tělesnou trpícího, a občerstvi duši, kterou jsi stvořil: aby kázní polepšený ihned poznal, že lékem Tvým byl zachráněn. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

M o d l e m e s e : Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž milost svého požehnání v těla nemocných vlévaje, stvoření své mnohonásobnou dobrotou zachováváš: budiž milostivě při vzývání jména svého, abys služebníka svého, od nemoci osvobozeného a zdravím obdařeného, pravicí svou pozdvihl, silou posilnil, mocí ochránil, a církvi své svaté v úplném žádoucím zdraví navrátil. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Nato podá kněz nemocnému krucifix, aby jej políbil, a pokropí jej a přítomné svčenou vodou.

Význam obřadů při udělování posledního pomazání.

P o u č e n í.

Kněz, vcházeje do domu, přeje *pokoj*, protože křesťanu dodává síly, aby i v neštěstí nezmalomyslněl. Pokropí nemocného svčenou vodou, aby mu připomněl, že má se očistiti od hříchů.

Nejsvětější svátost oltářní jmenuje se pokrmem na cestu, protože je pokrmem a posilou duše na cestu do věčnosti.

Kněz podává nemocnému krucifix, to jest „Ukřižovaného“ k políbení, aby se dle příkladu a důvěruje v zásluhy Spasitele odevzdal do vůle Boží.

Kněz vztahuje ruku na nemocného na znamení božské pomoci a ochrany, o kterou Boha prosí pro nemocného.

Nemocný je mazán olejem, protože olej znázorňuje účinky posledního pomazání; — olej léčí rány, dodává síly a mírní bolesti.

Kněz maže nemocného ve znamení kříže, aby naznačil, že sám Kristus získal milosti posledního pomazání svou smrtí na kříži. Maže pět smyslů, any smysly bohužel často jsou nástroji hříchu.

Modlitba nemocného před posledním pomazáním.

Kriste Ježíši, pamatuji na to, čemu Tvůj svatý apoštol Jakub učil: „Stůně-li kdo z vás, uveď (k sobě) starších církve (kněze) a ať se nad ním modlí, mažice jej olejem ve jménu Páně: a modlitba víry uzdraví nemocného a polehčíť jemu Pán, a jestliže jest v hříších, budou mu odpuštění“. S pevnou důvěrou v toto Tvé božské ujištění přijmu nyní i tuto svátost a jen prosím, abys, když mne kněz, služebník Tvůj, zevně bude mazati svatým olejem, Ty uvnitř olejem milosti a neskončeného smilování svého pomazal duši mou. Shlad, co ještě na mně nečistého nalézáš. Odpusť milostivě

všecko, cokoli jsem očima, ušima, čichem, jazykem, rukama nebo nohama zhřešil. Lituji všech svých hříchů z lásky k Tobě, Ježíši můj! Jen buď milostiv mně hříšnému! Amen.

Modlitba nemocného po posledním pomazání.

Budiž na věky veleben, můj Spasiteli nejdobrotivější, že jsi tak laskavým a podivným způsobem skrze tolik svátostí v této nemoci o mou duši se staral a o spáse mé pracoval. Zachovejž duši mou v milosti posvěcující, kterou mne milosrdenství Tvé obdařilo. Všech smyslů svých užívati budu jediné ke cti Tvé a k svému spasení.

Panuj Ty sám nad mou duší i mým tělem, aby nic hříšného a nepravého nebylo na mně. Své bolesti spojuji a sjednocuji s oněmi bolestmi, které jsi Ty, Ježíši můj, i za mne hříšného ráčil vytrpěti. Tobě se docela odevzdávám. Svátá Maria, Matko milosrdenství, anděle Boží, strážce můj, a vy moji svatí patronové, přispějte mi na pomoc v této nemoci mé, obzvláště v poslední hodině, a orodujte za mne!

Ó můj Ježíši, do rukou Tvých poručím ducha svého. Amen.

Obřady apoštolského požehnání v hodině smrti.

Apoštolské požehnání, spojené s plnomocnými odpustky, udílí se v hodině smrti, přijímá-li nemocný ochotně smrt z rukou Božích, užívá-li jména svatá ústy i srdcem, a nemůže-li ústy, tedy aspoň srdcem.

Kněz musí modlitby ty konati latinsky, jinak by umírající nezískal odpustků.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinově.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

A n t i f o n a. Nevzpomínej, Pane, na provinění služebníka svého (služebnice své), aniž mstu ber ze hříchů jeho (jejích).

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*potichu*).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spasena(u) učiň služebníka svého (služebnici svou).

R. Bože můj, doufajícího (doufající) v Tebe.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Nejdobrotivější Bože, Otče milosrdenství, Bože úplné útěchy, který nechceš, aby zahynul, kdo v Tebe věří a doufá: podle množství milosrdenství svých popatř milostivě na služebníka svého N., kterého Ti pravá víra a naděje křesťanská odporoučí. Navštiv jej ve spasení svém a skrze Jednorozeného svého umučení a smrt, všech jeho hříchů odpuštění a prominutí mu laskavě uděl: aby jeho duše v hodinu svého vykročení Tebe soudcem milo-

stivým shledala a v krvi téhož Syna Tvého ode vši poskvrny očistěná přestoupiti zasloužila do života věčného. Skrze téhož Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje Confiteor a rozhřešení. — Pak :

Pán náš Ježíš Kristus, Syn Boha živého, který svatému Petru apoštolu dal moc svazovati a rozvazovati : skrze své nejdobrotivější milosrdenství přijmiž zpověď tvou a vrať ti roucho původní, které jsi na křtu svatém obdržel: a já z moci mně od apoštolské Stolicе povolené odpustky plnomocné a prominutí všech hříchů tobě uděluji. Ve jménu Otce † i Syna i Ducha svatého. Amen.

Skrze svatosvatá lidského vykoupení tajemství odpusť tobě všemohoucí Bůh všechny přítomného i budoucího života tresty, rajské brány otevři a do radostí věčných tě uveď. Amen.

Požehnej tě všemohoucí Bůh, Otec, Syn a Duch svatý. Amen.

Poznámka. Kdyby času nestačilo pro smrt již blízkou, a apoštolské požehnání dávalo se hned po sv. přijímání a posledním pomazání, může se Confiteor vynechat (protože už bylo při oněch svátostech říkáno). Jinak však vynechatí se nesmí. Kdyby bylo nutno, lze počítí ihned slovy: Pán náš Ježíš Kristus . . . a v případě největšího chvatu slovy: Odpustky plnomocné . . .

Duchovní péče o nemocného.

Modlitby a povzdechy nemocného.

Zbožné povzdechy nemocného z Písma svatého.

Gl. or.

Vzývání pomoci Boží.

Bože, ku pomoci mé vzeři; Hospodine, ku pomoci mé pospěš. Aj, kterého miluješ, nemocen jest. Přijď, Pane, a zachraň mne. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť nemocen jsem: uzdrav mne, Hospodine, nebo zkormouceny jsou kosti mé.

Duše má zděšena jest velmi : Ty pak, Hospodine, až dokavád? Obrátiž se, Hospodine, a vytrhni duši mou: spasena mne učin pro milosrdenství své.

Nevzдалujš se ode mne: nebo soužení velmi blízké jest: ježto není, kdo by pomohl.

Vypráhla jako střepina síla má: a v prach smrti přivedl jsi mne.

Já pak nuzný a chudý jsem: Bože, spomoziž mi!

Spomocník můj a vysvoboditel můj jsi Ty: Hospodine, ne-prodlévej!

Vyslyš mne, Hospodine, nebo dobrotivé jest milosrdenství Tvé: vedle množství slitování svých vzhlédniž na mne.

Vzbuzování víry.

Věřím v Tebe, Pane; rozmnož víru mou.

Věřím v Tebe, Pane, pravdu věčnou, která nemůže ani klamat ani oklamána býti. „Bychť pak měl s Tebou umřítí, nezapřím Tebe.“

Vím, že Vykupitel můj živ jest a že v poslední den z země vstanu a v těle svém uzřím Boha svého, kteréhož uzřím já sám a oči mé spatří jej a ne jiný.

Ty jsi Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi na svět přišel, ne abys jej zničil, nýbrž spasil.

Slovo Tvé, Pane, zůstane na věky. Nebe i země pomínou, ale slova Tvá nepomínou.

Věřím a vyznávám, cokoli věří a vyznává svatá církev katolická, v jejíž víře chci žít i umřít.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, který mne dle podobnosti svého stvořil.

Věřím v Ježíše Krista, Syna jeho jednorozeného, který mne drahou svou krví vykoupil.

Věřím v Ducha svatého, jenž mne posvěcuje.

Popřej mi, ó Bože trojjediný, abych v pravé víře a v dobrém svědomí žil i umřel.

Výkon naděje a důvěry.

V Tebe, Hospodine, jsem doufal; nechť nejsem zahanben na věky. Smiluj se náde mnou, Otče milosrdenství a Bože veškeré útěchy. V Tebe doufá duše má, a v stínu křídel Tvých naději míti budu. Hospodin osvícení mé a spasení mé, — kohož se báti budu? Hospodin ochránce života mého, — kohož se budu strachovati? Bychť chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého; nebo Ty se mnou jsi.

Proč jsi smutná, duše má? Vyjev Hospodinu cestu svou a naději měj v něm a on (všecko dobře) učiní.

Pakliť by kdo zhřešil, přimluvce máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. A on jest obět slitování za hříchy naše.

Živť jsem já, praví Pán Bůh: nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl.

Lítostivý a milosrdný (jest) Hospodin: dlouho shovívající a velmi milosrdný. Nebudeť ustavičně hněvati se, aniž na věky hroziti.

Jako otec smilovává se nad syny, tak se Bůh smiloval nad bojícími se jeho, nebo sám zná obraz náš; rozpomenul se, že prach jsme.

„Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím“, dí Ježíš.

Výkon lásky.

Milovati budu Tebe, Hospodine, sílo má. Hospodin tvrz má a útočiště mé a vysvoboditel můj.

Nalezl jsem toho, jehož miluje duše má: uchopil jsem ho, aniž ho pustím.

Pane, Ty víš, že Tě miluji.

Rozmnož ve mně lásku k Tobě.

Láskou mou jest Ukřižovaný; onť miloval mne a vydal život svůj za mne.

Miluji Tě, Pane, jenž dříve miloval jsi mne; milovati Tě budu z celého srdce svého, z celé duše své, ze všech sil svých, neboť veškeré lásky jsi hoden.

Bože, láska, která vždycky hoří a nikdy nevyhasíná; rozžij mne, rozohni mne, spal mne v obět zápalnou věčnou. Bože můj a všechno ! Ježíši, láska má!

Výkony lítosti.

Pane, milostiv buď mně hříšnému !

Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého: a podle množství slitování svých shlad' nepravost mou.

Více obmyj mne od nepravosti mé: a od hříchu mého očist' mne.

Otče, zhřešil jsem proti nebi a před Tebou: již nejsem hoden slouti synem Tvým.

Budeš-li, Hospodine, nepravostí šetřiti: Hospodine, kdož obстоjí?

Než u Hospodina jest milosrdenství a hojné u něho vysvobození.

Hle, beránek Boží, kterýž snímá hřích světa.

Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Nebo Ty jsi řekl: Nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných. Pohled' na mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný.

Ustávám v úpění svém, zmývám každé noci lože své, slzami svými smáčím postel svou.

Srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.

Výkon trpělivosti.

Koho Pán miluje, toho tresce: i mrská každého syna, kteréhož přijímá (na němž si zakládá).

Jestliže dobré věci brali jsme z ruky Boží, zlých proč bychom nepřijímali? Buď jméno Hospodinovo požehnáno.

V ohni zkoušeno bývá zlato a stříbro, lidé pak příjemní v peci poníženosti.

Ode mne odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.

Utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí slávě, kteráž se zjeví na nás.

Toto nynější kratičké a lehké ponížení naše působí v nás převelmi velikou váhu slávy věčné.

Jestliže spolu (s Kristem) trpíme, i spolu oslaveni budeme.

Očekávejž Hospodina, zmužile číň: a posilní se srdce tvé a očekávej Hospodina.

Výkon odevzdání se do vůle Boží.

Otče můj, jest-li možná, ať odejde ode mne kalich tento, ale však ne jak já chci, ale jakž Ty. Staň se vůle Tvá.

Jakž se Hospodinu líbilo, tak se stalo: buď jméno Hospodinovo požehnáno.

Hotovo jest srdce mé, Bože, hotovo jest srdce mé ke všemu, cožkoliv se zalíbí.

Dobrořečiti budu Hospodinu každého času: vždy (bude) chvála jeho v ústech mých.

Buď vůle Tvá, jako v nebi, tak i na zemi.

Touha po nebi.

Žádost mám, rozdělen býti (umřítí) a býti s Kristem.

Jako jelen dychtí po studnicích vod, tak dychtí duše má po Tobě, Bože.

Žíznila duše má po Bohu silném, živém: kdy že přijdu a ukáži se před tváří Boží?

Veselil jsem se z toho, když mi jest povědino: do domu Hospodina půjdeme.

Vyved' ze žaláře duši mou, abych oslavoval jméno Tvé.

Jak milí jsou stanové Tvoji, Hospodine mocností! Touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových.

Lepší jest den jeden v síních Tvých nad tisíce.

Čeho oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, to připravil Bůh těm, kteříž jej milují.

Přijdiž, Ježíši, přijdiž rychle!

Modlitba v nemoci.

(Od sv. Mechtildy.)

Ó můj nejlaskavější Ježíši! Tuto nemoc svou, kterouž jsi na mne dopustiti ráčil na důkaz lásky své, abych jedenkrát byl účasten slávy Tvé, jako zde jsem účasten utrpení Tvého, přijímám se vši oddaností do vůle Tvé svaté a přináším ji vděčně Tobě za obět s podobnou láskou, s jakouž jsi ji na mne dopustil.

Poručím tedy všechny bolesti a všechno, co mne trápí, do svatého srdce Tvého a prosím: račiž toto utrpení mé spojití s utrpením svým nekonečně záslužným a učiň, abych jím před obličejem Otce Tvého stal se dokonalým a čistým, a v každém okamžení nemoci své zásluh účastným.

Ó kéž bych Tebe ještě nyní tak, jak povinen jsem, chváliti mohl! Jelikož však toho v bolestech svých činiti nemohu, prosím Tě, račiž jej teď v bolestech mých chváliti touže chválou, s kterouž jsi na kříži ve svých největších bolestech Otce svého velebil; a jakž jsi Ty jemu ze všech sil srdce svého za všechny muky a potupu, kteréž na Tebe dopustil, děkoval, taktéž račiž jemu děkovati i za utrpení mé.

Obětuj pak též, za to Tě prosím, Otci svému i mé vnitřní i zevnitřní úzkosti, ve sjednocení se svým nejsvětějším utrpením a láskou svou, kterouž jsi jemu své rány a bolesti s největší vděčností obětoval. Amen.

Povzdechy umírajícího, které mu mohou říkati přítomní.

Uznej, Pane, tvora svého, ne od cizích bohů stvořeného, nýbrž od Tebe, jediného Boha živého a pravého, poněvadž není jiného Boha kromě Tebe. Uznej, Pane, tvora svého a duši sluhy svého a nevzpomínej provinění mladosti a nevědomosti jeho, nýbrž podle velikého milosrdenství svého buď ho pamětliv ve slávě jasnosti své. *)

*) Viz obšírnější modlitbu tuto při „posledním zápase“.

Osvobodíš mne od utrpení Kristus, jenž za mne trpěl. Vysvobodíš mne od věčné smrti Kristus, jenž za mne umřítí ráčil. Kristus, dobrý pastýř, kéž mne uzná za svou ovci a vede mne do společnosti vyvolených svých. Tak prosím, tak doufám ve jménu Ježíše Krista, Syna Boha živého, jenž za mne trpěl, ve jménu Ducha svatého, jenž do mne vlil milost svou. Amen.

K blahoslavené Panně Marii.

Slyš i ty mé poslední vzdechy a bolestné stenání, nejsladší matko má, Panno Maria; slyš mne, studnice života a odpuštění, spásu všech v tebe doufajících; slyš mne a přimlouvej se, abych — osvobozen od sluhů ďáblových — přidružen byl věrným sluhům a přátelům Krista, Syna tvého, v blažené vlasti živých. — Maria, matko milosti, matko milosrdenství, ty nás chraň před nepřítelem a v hodině smrti přijmi. — S Synem dobrým, Panno Máti — rač nám požehnání dáti.

K svatým andělům.

Anděle můj strážný a vy nejčistší duchové nebeští, sv. Michaeli, sv. Gabrieli, sv. Rafaeli a všichni svatí andělé Boží, pohlédněte na mne úpícího a vzdychajícího! Smrt má před očima a smrtelník žádný nemůže, vy však můžete pomoci. Ach, neopouštějte mne v mých nejvyšších úzkostech, kdy nastává okamžik, na němž závisí všechna má spása nebo zavržení věčné. Ach, pomozte! Za mne prosíce pokloňte se před Králem králů a učiňte mi jej soudcem milostivým. Poslední nyní očekávám rozsudek; vy prostě, aby byl pro život věčný ve slávě. — Přispějte, svatí andělé, pomáhejte vyvolení svatí Boží, patronové moji N. N. Jižjiž bude zde Soudce můj a Spasitel Ježíš Kristus. Smiluj se, ó Ježíši, smiluj se!

Před obrazem Ukřižovaného (krucifixem).

K Tobě se opět, Spasiteli můj, obracím; obrať se i Ty ke mně, naději jediné, Ježíši ukřižovaný.

Popřej, nejdobrotivější Ježíši, tvorů svému, ač nepatrnému, dobrodiní spasení svého a přijmi nebohou duši mou do náručí milosrdenství svého.

O Ježíši, kéž nezničí mne nepravost má, jehož stvořila všemohoucí dobrota Tvá a napravila nesmírná láska Tvá.

O dobrý Ježíši, z jehož cév přehojná krev vytekla k mému vykoupení! Za jakou cenu jsi koupil duši mou! Já jsem jistě ona ovečka ztracená, kterou jsi hledal. Přiveď ji nazpět, o milý pastýři, a uveď mezi ty, které jsou ve Tvém ovčinci.

Pohlédni Pane, svatý Otče, s nebeského vznešeného obydlí svého; hle, hle, hlas krve bratra mého Ježíše za mne volá k Tobě s kříže.

Pohlédni na nevinné ruce Krista svého, z nichž kape drahocenná krev, abys odpustil nepravosti mé, a nehledej díla rukou mých.

Pohlédni na prsa kopím probodená a na srdce láskou ke mně otevřené a obnov mne ze svatého pramene toho.

Sváma posvátnýma nohama, protknutýma tvrdými hřeby, řiď kroky mé, aby nesešly tuto hodinu s cesty světla a pravdy.

Upři zrak, o Otče nebeský, do obličeje milovaného Syna svého, a na rozbité údy Krista svého, a pro útrapy, které z lásky ke mně překonal, smiluj se nade mnou.

Pro hříchy lidu svého zranil jsi milého srdci svému; hle, Otče nejmilosrdnější, čeho já nezasluhuji, zasloužil pro mne Kristus Tvůj, a z lásky k němu přijmi mne milostí svou za syna a dej mi polibek pokoje věčného.

O Ježíši ukřižovaný, v něhož věřím, v něhož doufám, ježž miluji a milovati budu na věky, mocnou rukou stůj při mém přebohém tvorů v této poslední úzkosti, abych šťastně učinil tento krok smrti.

Polož umučení, kříž a smrt svou mezi soud svůj a duši mou.

Celý se Ti odevzdávám — nezavrhni mne; k Tobě přicházím — nezapuď mne; jsemť tělo z těla Tvého a kost z kostí Tvých.

Přijmi mne, Ježíši ukřižovaný, do svého láskyplného náručí, jež na kříži pro mne roztažené vidím a objímám. Přijmi mne do lásky své a připoutej k sobě duši v Tebe doufající; přijmi v pokoji ducha mého.

Věřím, lituji, doufám, miluji, o dobrý Ježíši! Staň se vůle Tvá! Ježíši! Maria! nejsladší lásky mé! Kéž trpím, kéž umírám z lásky k vám. Kéž jsem celý váš a nikoliv svůj! Ježíši! Maria!

Poroučení se Ježíši jeho sedmi slovy na kříži.

Ku potěše nemocného.

Božský Ježíši, vtělený Synu Boží, jenž pro naši spásu ráčil jsi se ve chlévě naroditi, živobytí v chudobě, trampotách a bídě trávit a v bolestech na kříži zemřít, božskému svému Otci rei, prosím, v okamžiku smrti mé: „Otče, odpusť mu“; rei matce své milované: „Hle, syn tvůj“; rei duši mé: „Dnes se mnou budeš v ráji!“ „Bože můj, Bože můj, neopouštěj mne v hodině té!“ „Žízním“; ano, Bože můj, duše má žízní po Tobě, jenž jsi pramenem vod živých. Život můj mizí jako stín; ještě maličko, a „dokonáno bude všechno!“ Pročež, o můj Spasiteli, nejvyšší úcty hodný, od tohoto okamžiku na celou věčnost „do rukou Tvých poručím ducha svého“. Pane Ježíši, přijmiž duši mou. Amen.

Racc. Odpustky 300 dní pokaždé. Pius IX. 10. června 1856.

Povzdech těžce nemocného.

Můj Ježíši, smilování!

Racc. Odpustky 100 dní pokaždé. Pius IX. 24. září 1846. — Modlitby té kratičké užíval blahoslavený Leonard a Portu Maurizio často, zvláště při umírajících, kteří nemohli konati dlouhé modlitby.

Úleva k získání odpustků pro nemocné.

Svatý Otec Pius IX. 18. září 1862 povolil následující úlevu v získání plnomocných odpustků:

Je-li předepsáno k získání jich přijetí nejsvětější svátosti oltářní a návštěra kostela, mohou duchovní správce nemocným, kteří pro dlouhou chorobu nemohou jít do kostela a kterým by bylo pro množství kajících nemožno zanést nejsvětější svátost do domu, proměnit tyto dvě podmínky v jiné zbožné skutky. Nemocný získá pak odpustky plnomocné, vyplní-li ostatní předepsané podmínky. Vyjmuti jsou z této výhody nemocní, žijící pospolitě (na př. v klášteřích).

Požehnání potomkům.

(Všichni pokleknou, prosíce za poslední požehnání.)

Přistupte ke mně blíže, moji milí, neb žádá srdce mé poslední slovo promluvití k vám, a vás žehnati, dříve nežli se na věčnost odeberu.

Především děkuji vám za všecku lásku a trpělivost, kterou jste mně v životě mém, zvláště pak v této mojí nemoci prokázali. Ježíš Kristus, Syn Boží, jenž slíbil, že posluhování nemocným tak odmění, jakoby se jemu samému bylo stalo, hojně odplatí vám služby vaše. —

Dokonávám svou pozemskou pout a loučím se s vámi naposled. Ležím na smrtelném lůžku; avšak i vy snad v krátce mne následovati budete. Nevažte srdce své na věci pozemské. Musíme tu všecko opustiti, jen dobré skutky ctností křesťanských doprovázeti nás budou na věčnost.

Protož milujte Boha svého nade všecko. Bázeň svatá střeží vás, abyste nižádným hříchem Otce nebeského neurazili. Přidržte se věrně cesty Páně, a svědomitě zachovávejte zákon Kristův. — Blahoslavený, kdo věren vytrvá až do konce.

To jediné potěšení mám, že jsem svatou víru katolickou zachoval, a že v ní umírám. Ctětež i vy duchovní matku svou, církev Kristovu; její přikázání věrně plňte, k jejím svátostem často a rádi přistupujte. Žehná ona mně, žehnati bude i vám umírajícím.

Po mém odchodu buďtež svorni, prokazujte sobě vespolek lásku upřímnou; neboť láska křesťanská jest svazek dokonalosti, a trvá na věky. Kde jen můžete, dobře čiňte všem. Setrváte-li v lásce, na kratičký sice čas se rozloučíme, ale brzy se opět, bohdá, šťastně shledáme v domě Otce nebeského.

Nyní však vylej, všemohoucí, dobrotivý Bože, hojného požehnání na ty, kteří na světě se mnou páskou krve a lásky spojeni byli, a anděl Tvůj doprovázej je na všech cestách jejich.

(Nyní se říká nad každým):

Ž e h n e j t e b e v š e m o h o u c í B ů h † O t e c, † S y n
i † D u c h s v a t ý. A m e n.

Buďtež všickni s Bohem, a vzpomínejte v modlitbách na mne.

Rozmanité modlitby církevní na prospěch nemocných.

Modlitba církevní při mši svaté za nemocné.

Všemohoucí, neskonale Bože, spáso věčná věřících: vyslyš nás, kteří pro služebníky Tvé nemocné vyprošujeme pomoc milosrdenství Tvého; aby obdržíce zase zdraví, díkůčinění Tobě v církvi Tvé vydávali.

Modlitby kněze při návštěvě nemocných. *)

Lze je konati také od ošetřovatelů.

Agenda.

Při vchodu do domu :

V. Pokoj domu tomuto.

R. A všem přebývajícím v něm.

Kropě nemocného, říká antifonu:

Pokropíš mne, Pane, yzopem, atd. (*Viz na str. 548.*)

Pak modlí se některý žalm z prvních čtyř kajících (viz str. 255.), jenž se zakončí slovy: Sláva Otci atd. — Pak :

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. Otče náš (tiše).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spasena učiň služebníka svého.

R. Bože můj, doufajícího v Tebe,

V. Sešliž mu, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj ho.

V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti němu.

R. A syn nepravosti ať neuškodí jemu.

V. Budiž mu, Pane, věží silnou.

R. Před nepřitelem.

V. Hospodin sešli pomoc jemu.

R. Na loži bolesti jeho.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, jehož vlastností jest vždycky se smilovati a ušetřiti: přijmiž snažnou prosbu naši: aby nás, a tohoto služebníka Tvého, které hříchů řetěz svírá, smilování laskavosti Tvé milostivě rozvázalo.

Bože, slabosti lidské zvláštní ochrano, pomoci své nad nemocným služebníkem svým ukaž sílu: aby, jsa přispěním milosrdenství Tvého podporován, církvi Tvé svaté neporušený opět představen býti mohl.

Propůjč, prosíme, Pane Bože, aby tento služebník Tvůj stálému ducha i těla zdraví se těšil: a na přímluvu blahoslavené Marie vždy Panny zbaven byl vezdejšího zármutku a stal se účastným radosti věčné.

Požehnání Boha všemohoucího, Otce † i Syna i Ducha svatého, sestoupiž na tebe a zůstaň vždycky. Amen.

Pokropí nemocného svěcenou vodou. —

Dle potřeby, zvláště přeje-li si toho nemocný, lze modliti se něco z následujících žalmů a evangelií s modlitbami :

ŽALM 37. Hospodine, v prchlivosti své netresci mne atd. (*viz str. 256*). *Pak :*

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

*) Modlitby ty jsou hojné, aby vyplnily delší dobu při ošetřování v nemocích vleklých, zvláště v noci.

V. Pokračování sv. evangelia podle Matouše (*dělá kříž na čele, ústech a prsou napřed sobě, pak nemocnému, nemůže-li si jej nemocný sám udělati; ženám dělá kříž zase žena*).

R. Sláva Tobě, Pane.

Matouš, 8. kap. :

Za onoho času: Když všel Ježíš do Kafarnaum, přistoupil k němu setník, prose ho, a řka: Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený a zle se trápí. I dí mu Ježíš: Já přijdu a uzdravím ho. A odpovídaje setník, řekl: Pane, nejsem hoden, abys všel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdraven bude služebník můj. Nebo i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou vojáky; a dím tomuto: Jdi, i jde; a jinému: Přijď, i přijde; a služebníku svému: Učiň toto, i učiní. Slyše pak to Ježíš podivil se, a řekl jdoucím za sebou: Amen pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli. Pravím pak vám, že přijdou mnozí od východu i od západu, a stoliti budou s Abrahamem, a s Isakem, a s Jakobem v království nebeském: synové pak království vyvrženi budou do temnosti zevnitřní; tamť bude pláč a skřipění zubů. I řekl Ježíš setníkovi: Jdiž, a jaks uvěřil, staň se tobě. I uzdraven jest služebník v tu hodinu.

M o d l e m e s e : Všemohoucí, věčný Bože, odvěká spáso věřících, rač vyslyšeti nás, kteří pro nemocného služebníka Tvého N. milosrdenství Tvé o pomoc vzýváme, aby z navraceného sobě zdraví Tobě ve chrámě Tvém díky vzdáti mohl. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ŽALM 15. (Bůh jest nejvyšším dobrem).

1. Zachovej mne, Pane, neboť jsem doufal v Tebe. * Řekl jsem Hospodinu: Bůh můj jsi Ty, nebo dobrých věcí mých nepotřebuješ. 2. Svatým, kteříž jsou v zemi jeho * podivně učinil všecky vůle mé v nich. 3. Rozmnožily se nemoci jejich: * potom chváтали. 4. Neshromáždím schůzek jejich z krví: * aniž připomínati budu jmen jejich skrze rty své. 5. Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého: * Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé. 6. Provazové padí mi na (místech) výborných: * nebo dědictví mé jest mi výborné. 7. Dobrořečiti budu Hospodinu, kterýž mi dal rozum: * a nad to až do noci nabízejí mne ledví má. 8. Spatřoval jsem Hospodina před očima svýma vždycky: * neb jest mi po pravici, abych se nepohnul. 9. Protož rozveselilo se srdce mé, a zplesal jazyk můj: * nad to i tělo mé odpočine v naději. 10. Nebo nezanecháš duše mé v hrobě: * aniž dáš svatému svému viděti porušení. 11. Znamé učinil jsi mi cesty života, naplníš mne radostí před tváří Tvou: * rozkoše po pravici Tvé budou až do konce. — Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův, Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Marka.

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času: Když sedělo jedenáct apoštolů za stolem, ukázal se jim Ježíš, a trestal nevěru jejich, a tvrdost srdce, že těm, kteří jej viděli vzkříšeného, nevěřili. A řekl jim: Jdouce po všem světě kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude: kdož pak neuvěří, bude zatracen. Tato pak znamení následovati budou ty, kteříž uvěří: Budou ve jménu mém zlé duchy vymítati, novými jazyky mluvit, hady bráti, a jestliže by co jedovatého vypili, neuškodí jim; na nemocné budou ruce vzkládati, a (ti) se dobře míti budou.

M o d l e m e s e : Mocností nebeských Bože, který od lidských těl všechen neduh, a všechnu nemoc mocí svého rozkazu odháníš: buď laskavě u tohoto služebníka svého N., aby po odstranění nemoci a obdržení sil jméno Tvé svaté ve zdraví úplně obnoveném žehnal. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

ŽALM 19. (Prosba o pomoc).

1. Vyslyš tebe Hospodin v den soužení: * chraň tě jméno Boha Jakobova. 2. Sešliž ti pomoc ze svatyně: * a ze Sionu ochraňuj tě. 3. Pomniž (Bůh) na všelikou obět tvou: * a zápalná obět tvá budiž jemu tučná. 4. Dejž tobě podle srdce tvého: * a všeliké rady tvé potvrď. 5. Veseliti se budeme v spasení tvém: * a ve jménu Boha našeho zveleběti budeme. 6. Naplniž Hospodin všechny prosby tvé: * nyníť jsem poznal, že spasena učinil Hospodin Pomazaného svého. 7. Vyslyšíť ho s nebe svatého svého: * v mocnostech (bude) spasení pravice jeho. 8. Tito ve vozích, a jiní v koních (doufají): * my pak jméno Hospodina Boha našeho vzývati budeme. 9. Oni svázáni jsou, a padli: * my pak vstali jsme a pozdviženi jsme. 10. Hospodin spasena učí krále: * a vyslyš nás v den, v kterýž vzývati budeme Tebe. — Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Lukáše.

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času: Vstav Ježíš ze školy, všel do domu Šimonova. Tehdy pak Šimonova trápěna byla těžkou zimnicí; i prosili ho za ni. A stojí nad ní, přikázal zimnici, i přestala jí. (A ona) hned vstavši, posluhovala jim. Když pak slunce zapadlo, všickni, kteří měli nemocné na rozličné neduhy, vodili je k němu. A on na jednoho každého z nich ruce vzkládaje, uzdravoval je.

M o d l e m e s e : Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, který křehkost lidského ústrojí, vlévaje v ně moci své hodnotu, posiluješ, aby spasitelnými prostředky dobroty Tvé těla naše a duše byla oživována: nad tohoto služebníka svého milostivě se skloň; aby vší tísně nemoci tělesné byl zbaven a milost dřívějšího zdraví v něm dokonale byla obnovena. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

ŽALM 85. (Modlitba v nebezpečích plná důvěry).

1. Nakloň, Hospodine, ucha svého, a vyslyš mne: * neboť nuzný a chudý jsem já. 2. Ostříhejž duše mé, neboť svatý jsem: * spasena učin slugebníka svého, Bože můj, doufajícího v Tebe. 3. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem k Tobě volal celého dne: * obvesel duši slugebníka svého, neboť k Tobě, Pane, duše své jsem pozdvihl. 4. Neb Ty jsi, Pane, líbezný, a tichý: * a mnohého milosrdenství všechněm, kteříž vzývají Tě. 5. Slyš, Hospodine, modlitbu mou: * a pozoruj hlasu prosby mé. 6. V den soužení svého volal jsem k Tobě: * nebo vyslýcháš mne. 7. Nenít Tobě podobného mezi bohy, Pane: * a nic není vedle skutků Tvých. 8. Všickni národové, kteréž jsi učinil, přijdou, a klaněti se budou před Tebou, Pane: * a oslavovati budou jméno Tvé. 9. Nebo veliký jsi Ty, a činíš divné věci: Ty jsi Bůh sám. 10. Veď mne, Hospodine, po cestě své, a kráčetí budu v pravdě Tvé: * ať se veselí srdce mé, aby se bálo jména Tvého. 11. Chváliti budu Tě, Hospodine, Bože můj, z celého srdce svého, * a oslavovati budu jméno Tvé na věky. 12. Nebo milosrdenství Tvé veliké jest nade mnou: * a vytrhlš duši mou z propasti nejhlubší. 13. Bože, povstaliť jsou nepraví proti mně, a rota silných hledala duše mé: * a nepředstavili Tě před očima svýma. 14. Ale Ty, Pane Bože lítostivý a milosrdný, * shovívající, a mnohého milosrdenství, a pravdymluvný, 15. vzhlédniž na mne, a smiluj se nade mnou, * dej vládu svou slugebníku svému, a spasena učin syna slugebnice své. 16. Učin se mnou znamení k dobrému, aby to viděli, kteříž mne nenávidí, a zahanbeni byli: * žes Ty mi, Hospodine, spomohl, a mne potěšil. — Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Jana.

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času: Byl svátek židovský, i vstoupil Ježíš do Jerusalema. Jest pak v Jerusalemě rybník bravný, kterýž slove židovsky Betsajda, patero podloubí maje. V těch leželo veliké množství neduživých, slepých, kulhavých, schnoucích, očekávajících hnutí vody. Nebo anděl Páně sstupoval jistým časem do rybníka, a hýbala se voda. A kdo první po hnutí vody do rybníka sstoupil, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl. I byl tu jeden člověk, maje osm a třiceti let nemoci své. Toho uzřev Ježíš ležeti, a poznav, že by již čas mnohý měl, dí jemu: Chceš býti zdráv? Odpověděl jemu nemocný: Pane, nemám člověka, aby, když se kormoutí voda, vpustil mne do rybníka: neb, když já jdu, sstupuje jiný přede mnou. Dí jemu Ježíš: Vstaň, vezmi lože své, a choď. A hned učiněn jest zdráv člověk ten, a vzal lože své, i chodil. Byla pak v ten den sobota. Tedy řekli židé tomu, kterýž byl uzdraven: Sobota jest, nesluší tobě nositi lože své. Odpověděl jim: Který mne uzdravil, ten mi řekl: Vezmi lože své, a choď. Tedy otázali se ho: Kdo jest ten člověk, kterýž tobě řekl: Vezmi lože své, a choď? Ten pak,

kterýž byl uzdraven, nevěděl, kdo by byl. Nebo Ježíš se uchýlil od zástupu na tom místě shromážděného. Potom ho našel Ježíš ve chrámě, a řekl jemu: Hle, učiněn jsi zdrav: již nehřeš, aby se ti něco horšího nepříhodilo.

M o d l e m e s e : Pohlédni, Pane, na služebníka svého, nemocí tělesnou trpícího, a občerstvi duši, kterou jsi stvořil: aby kázní polepšen, ihned poznal, že lékem Tvým byl zachráněn. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

ŽALM 90. (Bůh ochránce spravedlivých).

1. Kdo obývá v pomoci Nejvyššího, * v ochraně Boha nebeského přebývati bude. 2. Díť Hospodinu: Obránce můj jsi Ty, a útočiště mé: * Bůh můj, v Tebe doufati budu. 3. Neb on vysvobodí tě z osidla lovců, * a od slova přísného. 4. Rameny svými zastíní tě: * a pod křídly jeho doufati budeš. 5. (Jako) štítem obestře tě pravda jeho: * nebudeš se bát přístrachu nočního. 6. (Ani) střely létající ve dne, ani věci procházející se ve tmě, * ani útoku a ďábelství poledního. 7. Padne jich po boku tvém tisíc, a deset tisíců po pravici tvé: * ale k tobě se nepřiblíží. 8. Avšak očima svýma na to patřiti budeš * a odplatu hříšníků uzříš. 9. Poněvadž (díš): Ty jsi, Hospodine, naděje má: * a Nejvyššího položil jsi za útočiště své: 10. nepřistoupí k tobě zlé, * a metla nepřiblíží se k stanu tvému. 11. Nebo andělům svým přikázal o tobě: * aby ostříhali tě na všech cestách tvých. 12. (Jako) na rukou ponesou tě: * abys snad neurazil o kámen nohy své. 13. Po hadu a basilisku choditi budeš: * a šlapati budeš po lvu i draku. 14. Poněvadž ve mne doufal (dí Bůh), vysvobodím jej: * ochráním ho, nebo poznal jméno mé. 15. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: * s ním budu v soužení, vytrhnu jej, a oslavím jej. 16. Dlouhostí dnů naplním jej: * a ukáži jemu spasení své. — Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen. —

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, na nemoc služebníka svého milostivě shlédni, a na jeho ochranu pravici své velebnosti vztáhni. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz vloží ruku na nemocného, řka:

Na nemocné budou ruce vzkládati, a (ti) se dobře míti budou. Ježíš, syn Mariin, spása světa a Pán, pro zásluhy a na přímlovu svatých apoštolů svých Petra a Pavla, a všech svatých, budiž ti milostiv a dobrotiv. Amen.

Potom říká:

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Počátek sv. evangelia podle Jana.

R. Sláva Tobě, Pane.

(Jan I. kap.) Na počátku bylo Slovo atd. (Viz str. 565).

Žehnaje nemocného, dí:

Požehnání Boha všemohoucího, Otce † i Syna i Ducha svatého sestoupí na tebe, zůstaň vždycky. Amen.

Kropí nemocného svěcenou vodou. — Je-li více nemocných v téže světnici, říkají se modlitby v počtu množném. — Dle uznání kněze lze je také zkrátiti.

Jak lze na pomoc přispěti umírajícímu.

Agenda.

Napomeň jej, aby vzbudil víru, naději a lásku a jiné ctnosti, totiž:

Aby pevně věřil všechny články víry a cokoliv svatá římská církev katolická a apoštolská věří a čemu učí.

Aby doufal, že Kristus Pán náš pro svou nesmírnou dobrotu bude mu milostiv, a že pro zásluhy svého nejsvětějšího umučení a na přímluvu blahoslavené Panny Marie a všech svatých dá mu život věčný.

Aby z celého srdce miloval a co nejvíce milovati se snažil Pána Boha tou láskou, kterou jej milují všichni svatí a blahoslavenci.

Aby z lásky k Bohu litoval srdečně všech urážek, jichž se jakkoliv proti Pánu Bohu a bližnímu dopustil.

Aby ze srdce pro lásku Boží odpustil všem, kteří jej jakýmkoliv způsobem sužovali a jemu nepřáteli byli.

Aby prosil za odpuštění ty, které někdy slovem nebo skutkem urazil.

Aby bolesti a tísně nemoci pro Boha trpělivě snášel jako pokání za hříchy.

Aby si pro případ uzdravení umínil, že dle síl svých varovati se bude hříchů a zachovávatí přikázání Boží.

Poznámka: K tomu účelu lze použití svrchu uvedených „Zbožných povzdechů nemocného.“ Viz str. 755.

Krátké modlitby, které nemocnému po chvílích lze předříkávati :

Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého.

V Tebe, Hospodine, jsem doufal, nechť nejsem zahanbén na věky. —

V ruce Tvé, Hospodine, poručím ducha svého; vysvobodils mne, Hospodine, Bože pravdy.

Bože, ku pomoci mé vzezři: Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Buď mi, Pane, Bohem ochranitelem.

Bože, buď milostiv mně hříšníkov.

Nejsladší Pane Ježíši Kriste, skrze zásluhy nejsvětějšího umučení svého přijmi mne do počtu vyvolených svých.

Pane Ježíši Kriste, přijmi ducha mého.

Maria, matko milosti, matko milosrdenství, ty mne před nepřitelem chraň a v hodině smrti přijmi.

Svatý anděle Boží, při mně jako strážce stůj.

Všichni svatí andělé a všichni svatí orodujte za mne a mně ku pomoci pospěšte.

Odporučení umírajících.

Agenda.

Nemocný, lože a okolostojící se pokropí svěcenou vodou. Nemocnému se podá kříž k políbení, rozsvítí se vosková svíce, jež se s křížem postaví tak, aby umírající oči své mohl na Ukřižovaného obrátiti. Pak se říkají zřetelně tyto modlitby:

Pane, smiluj se nad námi!
 Kriste, smiluj se nad námi!
 Pane, smiluj se nad námi!
 Svatá Maria,
 Všickni svatí andělé i archandělé,
 Svatý Abeli,
 Všechn sbore spravedlivých,
 Svatý Abrahame,
 Svatý Jene Křtiteli,
 Svatý Josefe,
 Všickni svatí patriarchové a proroci,
 Svatý Petře,
 Svatý Pavle,
 Svatý Ondřeji,
 Svatý Jene,
 Všickni svatí apoštolové a evangelisté,
 Všickni svatí učedníci Páně,
 Všecka svatá nevinátka,
 Svatý Štěpáne,
 Svatý Vavřinče,
 Všickni svatí mučedníci,
 Svatý Silvestře,
 Svatý Řehoři,
 Svatý Augustine,
 Všickni svatí biskupové a vyznavači,
 Svatý Benedikte,
 Svatý Františku,
 Svatý Kamille,
 Svatý Jene z Boha,
 Všickni svatí mniši a poustevníci,
 Svatá Maří Magdaleno,
 Svatá Lucie,
 Všecky svaté panny a vdovy,
 Všickni svatí a světice Boží,
 Milostiv mu (jí) buď — odpusť mu (jí), Pane!
 Milostiv mu (jí) buď — vyslyš jej (ji), Pane!
 Milostiv mu (jí) buď — vysvoboď jej (ji), Pane!
 Od hněvu svého
 Od nebezpečenství smrti
 Od zlé smrti
 Od trestů pekelných
 Ode všeho zlého
 Od moci ďábelské
 Skrze narození své
 Skrze kříž a umučení své
 Skrze smrt a pohřeb svůj
 Skrze slavné vzkříšení své
 Skrze podivné nanebevstoupení své
 Skrze milost Utěšitele Ducha svatého
 V den soudný — Tě prosíme, uslyš nás!
 My hříšníci — Tě prosíme, uslyš nás!
 A bys mu (jí) odpustiti ráčil — Tě prosíme, uslyš nás!
 Pane, smiluj se nad námi!
 Kriste, smiluj se nad námi!
 Pane, smiluj se nad námi!

oroduj(te) za něj (ni)!

vysvoboď jej (ji), Pane!

Modlitba.

Ubírej se, duše křesťanská, z tohoto světa; ve jménu Boha,
 Otce všemohoucího, kterýž tě stvořil, ve jménu Ježíše Krista, Syna

Boha živého, jenž pro tebe trpěl, ve jménu Ducha svatého, jenž ti byl udělen, ve jménu andělů a archandělů, ve jménu trůnů a panovníků, ve jménu knížat a mocností (nebeských), ve jménu cherubů a serafů, ve jménu patriarchů a proroků, ve jménu svatých apoštolů a evangelistů, ve jménu svatých mučedníků a vyznavačů, ve jménu svatých mnichů a poustevníků, ve jménu svatých panen a všech svatých a světic Božích. Dnes budiž v pokoji místo tvé a obydlí tvé na svatém Sionu. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Modlitba.

Bože milosrdný, Bože dobrotivý, Bože, jenž dle množství svého milosrdenství hříchy lidí kajících zahlazuješ a viny minulých hříchů milostivým odpuštěním zbavuješ platnosti: shlédni milostivě na tohoto služebníka svého N. a odpuštění všech hříchů svých plným a srdečným vyznáním žádajícího uprošen vyslyš. Obnov v něm, nejlaskavější Otče, cokoliv pozemskou křehkostí je zkaženo, nebo cokoliv ďábelskou lstí jest porušeno: a k jednotě těla církve tento úd vykoupený připoj. Smiluj se, Pane, nad vzdechy, smiluj se nad slzami jeho a nemajícího důvěry leč ve Tvé milosrdenství, ke svátosti smíření připušt. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Poroučím tě všemohoucímu Bohu, nejdražší bratře, a Tomu, jehož jsi tvorem, tebe odevzdávám: abys, dluh lidské smrtelnosti smrti splativ, ke Tvůrci svému, jenž tě z hlíny zemské vytvořil, se navrátil. Tvé tedy duši, když z těla vystoupí, vyjdi vstříc stkvoucí se sbor andělský: soudcovská rada apoštolů přijdiž k tobě: v bílých řízách vítězoslavné vojsko mučedníků vyjdi tobě naproti: v liliové bělosti zářících vyznavačů zástup tebe obklič: plesajících tě panen kůr přijmi, a objetí blaženého pokoje do lůna patriarchů tě přiviň: vlídným a slavným Ježíše Krista pohled se ti objev a rozhodni, že máš stále býti mezi obklopujícími jej. Nepoznej ničeho, co děsí v temnostech, co syčí v plamenech, co trápí v mukách. Ustup před tebou přeošklivý satan s družstvem svým: při příchodu tvém za průvodu andělského ať počne se trásti a do zmatku věčné noci divě uprchne. Povstaniž Bůh, a rozptýlení buďte nepřátelé jeho, a nechtě utekou, kteří ho nenávidí, od tváři jeho. Jako pomíjí dým, ať pomínou: jako rozplývá se vosk od ohně, tak ať zahynou hříšníci od tváři Boží; a spravedliví ať hodují, a poskakují před obličejem Božím. Nechať tedy zahanbeni jsou a zardí se všechny pluky pekelné, a ať služebníci ďáblovi cestu tvou zameziti se neopovází. Osvobod tě od muk Kristus, který pro tebe ukřižován byl. Osvobod tě od věčné smrti Kristus, který pro tebe umřítí ráčil. Postaviž tě Kristus, Syn Boha živého, ve svém ráji do zeleně vždy půvabné, a mezi ovečkami svými pravý onen Pastýř tě uznej. On tě ode všech hříchů tvých osvobodí, a po pravici své v družstvu vyvolených postav. Vykupitele svého tváří v tvář spatřiž, a přítomen vždy u něho jsa, na nejzjevnější blaženýma očima pohlížej pravdu. Postaven tedy jsa do zástupů blahoslavenců, požívej sladkosti pohledu na Boha na věky věkův. R. Amen.

Modlitby při smrtelném zápase.

Agerda.

Přijmi, Pane, služebníka svého, do místa, kde doufati může spasení od milosrdenství Tvého. — Odp.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého ze všech nebezpečí pekla, z osidel trestů a ze všech soužení. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Enocha a Eliáše ze smrti na světě všem souzené. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Noe od potopy. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Abrahama z Ur Chaldejských. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Joba z trápení jeho. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Isáka od oběti a z rukou Abrahama, otce jeho. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Lota ze Sodomy a z plamenů ohně. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Mojžíše z rukou Faraona, krále egyptského. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Daniele z jámy lvové. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil tři mládence z peci ohnivé a z rukou krále nešlechtného. O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Suzanu z křivé obžaloby. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Davida z rukou Saulových a z rukou Goliášových. — O.: Amen.

Vysvoboď, Pane, duši služebníka svého, jakož jsi vysvobodil Petra a Pavla ze žaláře. — O.: Amen.

A jakož jsi vysvobodil blahoslavenou pannu a mučednici svou Teklu z trojího přeukrutného mučení, tak rač vysvoboditi duši tohoto služebníka svého a učin, ať se s Tebou ve statečích nebeských raduje. — O.: Amen.

Modlitba.

Poroučíme Tobě, Pane, duši služebníka Tvého a prosíme Tebe, Pane Ježíši, Spasiteli světa, abys, jenžto jsi pro ni milostivě sestoupil na svět, do lůna patriarchů přijmouti ji se nezdráhal. Uznej, Pane, tvora svého, ne od cizích bohů stvořeného, nýbrž od Tebe, jediného Boha živého a pravého: poněvadž není jiného Boha kromě Tebe, a nic se nevyrovná skutkům Tvým. Obvesel, Pane, duši jeho před obličejem Tvým a nevzpomínej starých jeho provinění a opojení, kteráž způsobila vášeň, nebo zlé žádosti. Neb ač zhřešil, však Otce i Syna i Ducha svatého nezapřel, nýbrž v ně věřil a horlivost pro Boha v sobě choval a Bohu, jenž vše učinil, věrně se klaněl.

Modlitba.

Hříchů mladosti a nevědomosti jeho, prosíme, Pane, nevzpomínej, nýbrž podle nesmírného milosrdenství svého buď ho pamětliv ve

slávě jasnosti své. Buďtež mu otevřena nebesa, radujte se s ním andělé. Do království svého přijmi služebníka svého. Přijmiž jej svatý Michael, archanděl Boží, jenžto zasloužil býti knížetem nebeského rytířstva. Vyjděte mu vstříc svatí andělé a uveďte ho do města nebeského Jerusalema. Přijmiž jej svatý Petr apoštol, jemuž Kristus Pán odevzdal klíče království nebeského. Přispěj mu svatý Pavel apoštol, který zasloužil býti vyvolenou nádobou. Oroduj za něho sv. Jan, vyvolený apoštol Boží, jemuž zjevena byla nebeská tajemství. Přimluvte se za něho všickni svatí apoštolové, jimž od Pána dána jest moc svazovati a rozvazovati. Proste za něho všickni svatí a vyvolení Boží, kteří pro jméno Kristovo utrpení v tomto světě snášeli, — aby, jsa pout těla svého sprostěn, hoden byl vejíti do slávy nebeského království pomocí Pána našeho Ježíše Krista. Jenž s Otcem a Duchem svatým žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Lze pak (kdyby bylo potřeba) přidati čtení evangelia sv. Jana (z Písma svatého), a sice celou 17. kapitolu, která obsahuje modlitbu Krista Pána za jeho oslavení (verš 1—8), za učedníky (9—19), i za ty, kteříž v něho budoucně uvěří; na to kapitolu 18. a 19. o umučení Pána našeho Ježíše Krista.

Modlitba k trpícímu Spasiteli o jednotlivých člancích umučení jeho, kterou může říkati buď nemocný, nebo jiný za něho:

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Bože, jenž jsi pro vykoupení světa chtěl se naroditi, býti obřezán, od Židů zavržen, od zrádce Jidáše políbením zrazen, provazy svázán, jako beránek nevinný na popravu veden, před obličej Annáše, Kaifáše, Piláta a Herodesa potupně postaven, od křivých svědků obžalován, biči a potupou trýzněn, uplván, trním korunován, políčkován, třtinou bit, ve tváři zastřen, ze šatů svlečen, hřeby na kříž přibit, na kříži povýšen, k lotrům připočten, žlučí a octem napájen a kopím proboden. Ty, ó Pane, pro tyto své nejsvětější muky, jež já nehodný rozjímám, a pro svatý kříž a svatou smrt svou zachraň mne (služebníka svého N.) od muk pekelných a račiž mne přivésti tam, kam jsi přivedl lotra s Tebou ukřižovaného. Jenž s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův. Amen.*)

Kdyby bylo potřeba, lze přidati žalm 117. celý a ze 118. verše 1—32 (z Písma svatého).

Tři zbožné a umírajícímu prospěšné modlitby následující lze říkati při úzkosti smrtelné:

1. Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. Otče náš. Zdrávas Maria.

M o d l i t b a. Pane Ježíši Kriste, skrze svou nejsvětější úzkost smrtelnou a modlitbu, kterou jsi vysílal za nás na hoře Olivetské, když učiněn jest pot Tvůj jako krupěje krve tekoucí na zemi: snažně

*) Odpustky viz na str. 333.

prosím Tebe, abys množství potu svého krvavého, který jsi v úzkostech strachu přehojně za nás vylil, ráčil obětovati a ukázati Bohu Otci všemohoucímu naproti množství všech hříchů tohoto služebníka svého N., a vysvobodí jej v této hodině smrti jeho ode všech utrpení a úzkostí, kterých že za své hříchy zasloužil, se strachuje. Který s Otcem i Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. — Odp. : Amen.

2. Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. Otče náš. Zdrávas Maria.

M o d l i t b a. Pane Ježíši Kriste, jenž jsi za nás umřítí ráčil na kříži, snažně prosím Tebe, abys všechny trpkosti umučení a utrpení svého, kteréž jsi za nás bídné hříšníky snášel na kříži, nejvíce v té hodině, když nejsvětější duše Tvá vycházela z nejsvětějšího těla Tvého, ráčil obětovati a ukázati Bohu Otci všemohoucímu za duši tohoto služebníka svého N., a vysvobodí jej v této hodině smrti ode všech utrpení a úzkostí, kterých že za své hříchy zasloužil, se strachuje. Který s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. — Odp.: Amen.

3. Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. Otče náš. Zdrávas Maria.

M o d l i t b a. Pane Ježíši Kriste, jenž jsi skrze ústa prorocká řekl: „Láskou věčnou miloval jsem tě, protože přitáhl jsem tě, smilovav se“, — abys touž lásku svou, která Tě s nebe na zem ke snášení trpkostí všemožných utrpení Tvých přitáhla, ráčil obětovati a ukázati Bohu Otci všemohoucímu za duši tohoto služebníka svého N., a vysvobodí jej ode všech utrpení a úzkostí, kterých že za své hříchy zasloužil, se strachuje. A spas duši jeho v této hodině odchodu jejího. Otevři jí bránu života a dej, aby se radovala se svatými Tvými ve slávě věčné. A Ty, nejdobrotivější Pane Ježíši Kriste, jenž jsi nás vykoupil předrahou krví svou, smiluj se nad duší tohoto služebníka svého, a ji uvéstí račiž do míst rajských věčně se zelenajících a půvabných, aby žil Tobě láskou nedělitelnou, která od Tebe a od vyvolených Tvých nikdy odloučena býti nemůže. Který s Otcem i Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh, po věky věkův. — Odp.: Amen. —

Když nemocný umírá, má vzývati jméno Ježíš, anebo některý z přítomných je má vzývati místo něho a modliti se:

Ježíši, Ježíši, Ježíši! — V ruce Tvé, Pane, poručím ducha svého. Pane Ježíši Kriste, přijmi ducha mého. Svatá Maria, oroduj za mne. Maria, matko milosti, matko milosrdenství, ty mne od nepřítele chraň a v hodinu smrti přijmi.

Když se rozžehne hromnička při umírajícím:

Světlo světa, Ježíši Kriste, osvět oči duše tvé, abys neusnul ve tmě věčné smrti. Ježíš Kristus, který tě povolal z šera do jasného světla víry, nedopusť, aby duše tvá vešla do temnosti zevnitřní, nýbrž uveď ji ze stínu smrti do života věčného. Amen.

M o d l e m e s e: Všemohoucí, dobrotivý Bože, jenž podle množství slitování svého hříchů pokání činících smazuješ a trestů

hříchů spáchaných odpuštěním snímáš: pohlédni na tohoto služebníka svého a vyslyš nás, kteří o milost a milosrdenství pro něho prosíme. Nejlaskavější Otče, obnov v něm všechno, co v něm porušeno bylo křehkostí lidskou. Smiluj se nad ním, ó Pane, a dej mu přijíti k tajemství smíření svého. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitby církevní za právě zemřelého.

Přispějte na pomoc, svatí Boží, vyjděte vstříc, andělé Páně, * přijmouce duši jeho, * obětující ji před obličejem Nejvyššího.

V. Přijmiž tě Kristus, který povolal tě a do lůna Abrahamova andělé uveďtež tebe.

R. Přijmouce duši jeho, * obětující ji před obličejem Nejvyššího.

V. Odpočinutí věčné dej mu, Pane, a světlo věčné ať mu svítí.* Obětující ji před obličejem Nejvyššího.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. Otče náš (*potichu*).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Odpočinutí věčné dej mu, Pane.

R. A světlo věčné ať mu svítí.

V. Od brány pekelné.

R. Vytrhni, Pane, duši jeho.

V. Ať odpočívá v pokoji.

R. Amen.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Tobě, Pane, poroučíme duši služebníka Tvého N., aby odumřev světu Tobě živ byl: a hříchy, kterých se skrze křehkost lidského obcování dopustil; Ty milostí přemilosrdné dobroty setři. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

F. Svátost svěcení kněžstva.

{ **P o u č e n í .**

Svěcení kněžstva je svátost, kterou se uděluje kněžská moc a zvláštní milost k řádnému konání úřadu kněžského.

Do stavu duchovního uvádí tonsura; kdo ji přijme, stane se podílem Božím a Bůh stane se podílem jeho. Následuje čtvero nižších duchovních svěcení na úřad vrátného, zaříkáře, předříkatele a přísluhovatele; pak troje svěcení vyšší na podjáhna, jáhna a kněze. Svěcením na biskupa dovršuje se svěcení kněžstva. Každým svěcením uděluje se moc a milost k vykonávání jistého úřadu v církvi katolické. Moc kněžská hlavně záleží v tom, že kněz může konati obět mše svaté a udělovati svaté svátosti, vyjma biřmování a svěcení kněžstva, jež udílí biskup.

Víra v kněžskou moc a důstojnost má v nás vzbuzovati úctu, poslušnost a vděčnost ke kněžím. Také máme často, zvláště o Suchých dnech, Boha o dobré kněze prositi. Svatý Jan Zlatoústý dí: „Kdo ctí kněze, ctí Krista; a kdo příkoří činí knězi, činí příkoří Kristu Pánu, jehož zástupcem právě kněz jest.“

Pobožnost v čas Suchých dnů (kvatembrových postů) za obdržení dobrých duchovních pastýřů.

Po mši svaté v těch třech dnech mohl se kněz s lidem, jež byl v předcházející neděli k hojnější návštěvě chrámu Páně povzbudit :

Otče náš.

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Proste Pána žní.

R. Aby poslal dělníky na žeň svou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Ó Bože, jenž jsi nám jednorozeného Syna svého za učitele, nejvyššího kněze a za pastýře duší našich dáti a skrze něho svůj veliký ovčinec, církev svatou katolickou, založiti ráčil: vzbuzuj, prosíme Tě pokorně, věřícímu lidu svému vždycky věrné pastýře, aby stádce Tvé čistým učením Kristovým i dobrým příkladem řídili, milosti Boží jim prostředkovali a po dráze spasení je vedli, i bloudící horlivě hledali a na pravou cestu uváděli. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věků.

R. Amen.

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

Eisterer: Kathol. Volks-Andachten.

Prosba o dobrého duchovního pastýře.

(V době, kdy fara jest uprázdňena.)

O Ježíši, dobrý pastýři, shlédni milostivě na tuto farnost a pošli jí dobrého pastýře a duchovního správce, jenž by laskavě a moudře, horlivě a pozhnaně poučoval nevědomé, posilňoval slabé, na pravou cestu uváděl chybní a všem štědře udílel útěchy sv. náboženství za živobytí, při smrti i po ní. Naplň však také všechny příslušníky farnosti úprímou touhou po spáse, aby ochotně přijímali naučení i napomínání svého duchovního pastýře a věrně dle nich jednali, aby mohl je s radostí řídit, an kdysi z duší jejich musí skládati účty, a aby žádná z oveček jemu svěřených nezbloudila, nýbrž všechny dospěly ke spasení. Který žiješ a kraluješ na věky. Amen.

Primice čili první mše svatá novosvěcencova.

Duchovenstvo jde v průvodu k bytu novosvěcencovu a když byl k němu promluvil některý z kněží, zavedou jej odtud do kostela. Po cestě zpívá sbor žalm 115. (dle tonu V.):

1. Uvěřil jsem, pročez mluvil jsem: * já pak snížen jsem byl velmi. 2. Jáť jsem řekl u vytržení svém: * že všeliký člověk lhář jest. 3. Čím se tedy odplatím Hospodinu * za všechno, co učinil mi? 4. Kalich spasení vezmu: * a jméno Hospodinovo vzývati budu. 5. Sliby své Hospodinu splním přede vším lidem jeho: * draháť jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho. 6. Ó Hospodine,

jáť jsem služebník Tvůj: * já služebník Tvůj a syn děvky Tvé. 7. Roztrhl jsi vazby mé: * Tobě obětovati budu oběť chvály, a jméno Hospodinovo vzývati budu. 8. Sliby své Hospodinu splním před obličejem všeho lidu jeho: * v síních domu Hospodinova uprostřed tebe, Jerusaleme. — Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V kostele zanotí primiciant, u oltáře kleče: Veni Sancte Spiritus, t. j. Přijď, ó Duše přesvatý č. 217 nebo Veni Creator, t. j. Přijď, Stvořiteli Duše č. 216, v čemž pokračuje sbor nebo lid. Pak zpívá:

V. Vypustiž Ducha svého, a (opět) stvoření budou.

R. A obnovíš tvář země.

M o d l e m e š e : Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého vyučil: dej, abychom v témže Duchu dobré poznali; a z jeho útěchy vždy se radovali. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje kázání, po něm, je-li neděle, „Asperges“, jež předsevezme novokněž, a mše sv., načež uděluje novosvěcenec požehnání.

✠ *NOTA. Svatý Otec Lev XIII. povolil všem věřícím primici (první mši svaté) přítomným odpustky 7 let a 7 kvadragen, pomodlí-li se na úmysl sv. Otce; primiciantovi a jeho pokrevným příbuzným do třetího stupně, kteří jsou přítomni primici, odpustky plnomocné za obvyklých podmínek. (Kurr. 1886, 10).*

K 50letému jubileu kněžskému.

Když vedou jubilanta v průvodu do kostela, zpívá sbor žalm 99. (na tonus V.):

1. Plesejte Bohu všechna země: * služte Hospodinu s veselostí. 2. Vcházejte před obličej jeho: * s plesáním. 3. Vězte, že Hospodin sám jest Bůh: * on učinil nás, a ne my sami sebe. 4. (My pak) lid jeho jsme: * vcházejte do bran jeho s díkůčiněním, do síní jeho s chválami: oslavujte jej. 5. Chvalte jméno jeho: neboť dobrotivý jest Hospodin, na věky (trvá) milosrdenství jeho: * a až do národu a národu pravda jeho. — Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

Zpěv Zachariášův (ton. V.):

1. Požehnaný (buď) Pán Bůh israelský: * že navštívil a učinil vykoupení lidu svého. 2. I vyzdvihl nám roh spasení: * v domě Davida, služebníka svého. 3. Jakož mluvil skrze ústa svatých proroků svých: * kteříž jsou od věků. 4. O vysvobození z (moci) nepřátel našich: * a z ruky všech, kteříž nenávidí nás. 5. Aby učinil milosrdenství s otci našimi: * a rozpomenul se na svatou smlouvu svou. 6. Na přísahu, kterouž přísáhl Abrahamovi, otci našemu: * že nám to dá. 7. Abychom z ruky nepřátel našich vysvobození: * beze strachu sloužili jemu. 8. V svatosti a v spravedlnosti před ním: * po všechny dny své. 9. A ty, dítě, prorokem nejvyššího slouti budeš: * nebo půjdeš před tváří Páně připravovat cest jeho. 10. Aby

dáno bylo umění spasitelné lidu jeho: * na odpuštění hříchů jejich. 11. Skrze srdečné milosrdenství Boha našeho, * v němžto navštívil nás, vyšel z výsosti. 12. Aby posvítit těm, kteříž ve tmě sedí: * k zpravení nohou našich na cestu pokoje. 13. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. 14. Jakož byla na počátku i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

7

Následuje kázání. Po něm Te Deum.

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

V. Spasena učíš služebníka svého.

R. Bože můj, doufajícího v Tebe.

V. Nezamítejž mne, Pane, u věku starém.

R. A když by sešla síla má, neopouštěj mne.

V. Bože, učils mne od mladosti mé.

R. A až dosaváde vypravovati budu divy Tvé.

V. Až do starosti a šedin.

R. Bože, neopouštěj mne.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jehož milosrdenství není počtu, a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vzývající; abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odměn budoucích schopnými učinil.

Popřej, prosíme, Pane Bože, abychom my, služebníci Tvoji, stálému duševnímu i tělesnému zdraví se těšili: a na přímluvu blahoslavené Panny Marie, vždy Panny, zbaveni byli vezdejšího zármutku a stali se účastnými radosti věčné.

Na soužení naše, prosíme, Pane, milostivě vzezři: a hněv svého rozhořčení, který právem zasluhujeme, odvrát.

Bože, útočiště naše a sílo: buď při zbožných prosbách církve své, jenž sám jsi zbožnosti původcem, a popřej, abychom, oč Tebe důvěrně prosíme, skutečně obdrželi. Skrze Pána našeho Ježíše Krista . atd.

Zaslíbení se duchovenstva nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Acta C. Epp. Br. 1913, č. 6.

Pane Ježíši, Vykupiteli náš nejmilejší a kněže na věky, milostivě pohlédni na nás prosící, jež ráčil jsi nazvati přáteli a učiniti účastníky svého kněžství. Tvými jsme, Tvými navždy býti chceme: pročež nejsvětějšímu Srdci Tvému, které jsi jako jediné spasitelné útočiště chybujícímu pokolení lidskému ukázal, posvěcujeme sebe dnes cele a věnujeme. Ty, jenž jsi kněží, Srdce Tvého ctitelům, hojně užitky z bohoslužby přislíbil, učíš z nás, prosíme, schopné

na vinici Tvé dělníky, vpravdě pokorné a tiché, duchem zbožnosti a trpělivosti naplněné, láskou k Tobě tak planoucí, abychom týž oheň lásky v duších věřících rozněcovati a živiti nepřestávali. Naše srdce tedy žárem Srdce svého obnov, abychom již po ničem jiném se nesnažili, leč Tvou rozšířiti slávu a duše Tobě získati, které jsi drahocennou krví vykoupil. Smiluj se, pastýři dobrý, zvláště nad kněžími, našimi bratry, kteří snad chodíce v marnosti smyslu svého, Tebe a milovanou choť Tvou, církev, zarmoutili odpadnutím politování hodným. Popřej nám, abychom je přivedli zpět do Tvého náručí, anebo aspoň jistotně zadost učinili za jejich provinění, napravili škody, a útechou naší lásky zmírnili bolest, kterou Ti způsobují. Dej konečně, aby Tě každý z nás prosil slovy sv. Augustina: „Ó sladký Ježíši, žij Ty ve mně, rozdmýchej se dechem mým živé uhlí lásky k Tobě, a vrost' na požár dokonalý; ať plane ustavičně na oltáři srdce mého, hoří v nitru mém, plápolá v úkrytu duše mé; abych v den dokonání svého dokonalým shledán byl u Tebe, který s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.“

Odpustky pro všechny duchovní světské i řeholní, kteří se tímto způsobem nejsv. Srdci Ježíšovu zbožně posvěti a věnují: 1. 300 dní pokaždé; 2. 7 let při rekolekcích, které se každý měsíc konávají; 3. plnomocné na konci duchovních cvičení. (Pius X. 17. srpna 1908).

Spolky týkající se stavu duchovního.

I.

Bratrstvo sv. Cyrilla a Methoděje na založení a vydržování pacholeckého semináře v Brně.

Roku 1852 založeno bylo bratrstvo to biskupem Antonínem Arnoštem hr. ze Schaffgotsche.*

Svatý Otec Pius IX. obdařil členy plnomocnými odpustky na den sv. Cyrilla a Methoděje,) sv. Aloisia*) a Karla Borromejského,*) přijmou-li svátosti pokání a oltářní, navštíví kostel a zbožně pomodlí se na úmysl sv. Otce, to jest za svornost mezi křesťanskými knězaty, za odstranění bludů a rozkolů a za povýšení sv. církve. V ty dny se konávaly též ofěry na seminář. (Kurr. 1852).*

Získání odpustků v den sv. Aloisia a Karla Borromejského rozšířeno jest i na příští neděli. (Kurr. 1856, 8.).

Seminář založen v domě najatém vedle alumnátu na podzim r. 1853 a bylo přijato 16 studujících. R. 1857 zakoupeno stavební místo na Veverí ulici a brzy na to vystavěna nynější pěkná budova. Biskup Schaffgotsche seminář zabezpečil tím, že učinil jej svým universálním dědicem.

II.

Associatio perseverantiae sacerdotalis, čili Bratrstvo kněžské vytrvalosti, založeno r. 1858 ve Vídni od spirituala R. Kollera pod protektorátem kardinála arcibiskupa Othmara z Rauscherů, aby kněží povzbuzeni byli k dokonalosti a vytrvalosti (až do skonání) spojenými modlitbami, pobožnostmi k Srdci Ježíšovu, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, na přímluvu a dle příkladu patronů spolkových, sv. Jana Ev., Františka Saleského a Jana Nepomuckého. — Spolek doporučen pro brněnskou diecesi biskupem Karlem Nöttigem 1881 (viz Kurr. 1881, 19, kde jsou uvedeny stanovy a odpustky; Beringer 774—775). Je nyní rozšířen po 200 diecesích a čítá přes 10.000 členů.

III.

Bratrstvo Neposkvrněného Početí blahoslavené Panny Marie a blahoslaveného Jana Sarkandra, mučedníka.

*) Odpustky ty vytčeny jsou také v direktáři.

Zřízeno bylo kanonicky v brněnské diecesi r. 1861 od biskupa Ant. Arnošta hr. ze Schaffgotsche. Účel jeho je, prositi o požehnání Boží pro práce duchovních na vinici Páně a oživiti i upevniti pásku mezi duchovními a lidem věřícím modlitbou, kterou za sebe navzájem konají.

Modlitba předepsaná je denně „Otčenáš“ a „Zdrávas Maria“ a „Sláva Otci i Synu“ atd.

Sv. Otec Pius I X. povolil následující odpustky: Plnomocné při vstoupení do spolku, v hodinu smrti, o Narození, Zvěstování, Očišťování, Nanebevzetí a o Neposkvrněném Početí Panny Marie, o blahosl. Janu Sarkandru a 7 následujících dnech. za obvyklých podmínek (o slavnostech třeba navštívití kostel spolkový a modliti se na úmysl sv. Otce); odpustky 7 let a 7 kvadragen čtyřikrát do roka při návštěvě kostela určitého, spojené s modlitbou na účel spolku; odpustky 60 dní za přítomnost při bohoslužbě spolkové, za vyprovázání nejsv. svátosti v průvodě nebo k nemocnému, za modlitbu za nemocného, za zemřelého a za jiné dobré skutky. Při plnomocných odpustcích, jak se samo sebou rozumí, vyžaduje se především přijetí svátosti pokání a oltářní, při neplnomocných aspoň stav posvěcující milosti (zkrouščené srdce). — Kurr. 1861, 2.

Odpustky lze získati i pro dušc v očistci.

Roku 1877 měl spolek 5244 členů.

IV.

Spolek kněží brněnské diecese k vzájemnému sloužení mše sv. za členy zemřelé.

Založen byl od biskupa Ant. Arnošta hr. ze Schaffgotsche r. 1853. Přistoupení ke spolku je volno, též vystoupení z něho. Biskupská konsistoř převzala jeho ochranu. Účel jest, aby za každého zemřelého člena sloužena byla co nejdříve po jeho úmrtí aspoň jedna mše svatá od každého úda spolku. — Biskup Karel Nöttig vymohl pro tyto mše oltářní privilej osobní. (Kurr. 1882, 1.)

V.

Unio catholica (Jednota katolická) je sdružení kněží, jehož členové zavazují se, že věrně činiti budou zadost všem kněžským povinnostem, konati rozjímání, pěstovati duchovní četbu, zpytovati bedlivě svědomí, navštěvovati nejsv. svátost oltářní, zvláště pak také milovati sv. Otce jakožto hlavu církve svaté.

Řeholníci.

Sdružení, kterýchž členové se zaváží slibem, že budou žíti dle řehole čili pravidel od církve schválených, nazývají se náboženskými řády. Rozvrhují se na řády mnišské (nekněží), družiny řádových kleriků (kněží) a řády rytířské. Jednotlivý dům jmenuje se klášteřem nebo kollejí.

Přijatý do řádu slavně bývá oblékán do řeholního roucha. Pak prodělati musí zkušební dobu; která nazývá se noviciátem (novic — nováček). Osvědčil-li se v době té a cítil-li v sobě povolání, přivtělí se řádu slibem, jehož jádrem je vždy slib osobní chudoby, stálé čistoty a poslušnosti ku představenému duchovnímu. — Sliby jsou buď jednoduché nebo slavné. Kdo složil sliby slavné, nemůže už z řádu vystoupiti, aniž z něho býti vyloučen.

V brněnské diecesi jsou následující řeholníci a řeholnice: a) premonstráti v Nové Říši; benediktini v Rajhradě; augustiniáni na Starém Brně; piaristé v Mikulově; dominikáni ve Znojmě; minoriti v Brně a Jihlavě; františkáni v Dačicích, kapucini v Brně, Třebíči a Znojmě; karmelitáni v Kostelním Vydří a Cizkrajově; milosrdní v Brně a Letovicích; redemptoristé v Brně; salvatoriáni v Husovicích; kongregace nejsv. svátosti v Brně u sv. Maří Magdaleny; kongregace misionářů (oblatů nejsv. a neposkvrněné P. Marie) ve Fryšavě na státní dráze. — b) ženský klášter cisterciácký v Předklášteří u Tišnova; voršílky v Brně; alžbětinky na Starém Brně; kongregace sester milosrdenství sv. Vítězslava z Paula v Lednici a Velkých Dyjčovicích; kongregace (družina) křesťanské lásky v Jundrově a Boskovicích; kongregace milosrdných sester sv. Karla Boromejského (z Prahy) v Brně na Údolní ulici, na Veverčí ulici, v Dačicích, v Hrušovanech (Grussbach), Jihlavě, Lišni, Nové Říši a Velkých Křídlovicích; kongregace týchž sester (z Těšína) na Moravci; kongregace dcer božského Spasitele ve Znojmě a tamže v nemocnici; kongregace „de Nôtre Dame“ ve Slavkově (z Mnichova); pak v Batelově a v Brně v Antonínské ulici, v Jimramově, v Třebíči

a Třešti (z Horažďovic); kongregace dcer božské lásky (ústav mariánský) v Brně na Nové ulici; kongregace sester sv. Hedviky v Lukách a Tasovících; sester III. řádu sv. Dominika v Brně; školní kongr. III. řádu sv. Františka v Divákách, v Slavonicích a v Brně; kongregace sester III. řádu sv. Františka v Brně (Sírotčí ulice), u sv. Anny v Brně, v Drnovicích, Třebíči, Jihlavě, Ivančicích, Mor. Třebové; laické sdružení křesť. lásky v Jundrově, Boskovicích, Svitávce a Mikulově.

Třetí řády.

Jelikož se ve středověku do řádů (klášterů), zvláště do řádu sv. Františka hlásilo tolik mužův a žen, že nemohlo jim býti vyhověno, založil svatý František z Assisi v XIII. století vedle řádu pro mužské (I.) a pro ženské (II.) ještě jiný, zvaný třetím, do něhož by byli přijímáni ti, kteří zůstali ve světě a nevedli společný život v klášteřích.

Dal jim zvláštní řeholi, která jedná o přijetí, zkušební době, o slibu, obleku a odznacích, o způsobu života (modlitbách a jiných pobožnostech a postech členů), o úřadech v třetím řádu, o dozoru a řeholi samé.

Členové slují bratři nebo sestry třetího řádu, nebo terciáři.

Po příkladu sv. Františka (od něhož pocházejí Františkáni, Kapucíni a Minorité), zřídili třetí řády i jiní řeholníci, na př. Dominikáni, Trinitáři, Serviti atd.

Papež Lev XIII. konstitucí ze dne 30. května 1883 upravil znovu poměry třetího řádu sv. Františka z Assisi. Viz o tom XXVII. konstituci I. brněnské synody diecéšní.

* * *

Všeobecná pravidla. Třetí řády jsou více než bratrstva; zřízeny jsou pro světské osoby (které ve světě žijí) a proto nemohou členy jejich býti řeholníci a ti, kteří pod společnou řeholí klášterní život vedou. Terciáři smí patřiti jenom k jednomu třetímu řádu. Ku zřízení nové kongregace (sdružení) třetího řádu je potřeba svolení biskupova. Třetí řády mají každý své vlastní odpustky a výsady a nemají podílu na odpustcích jiných třetích řádů a ani na odpustcích svých řeholí I. a II. řádu.

Kdo se chce státi terciářem, ať o to požádá představené těch kterých řeholí.

G. Svátost stavu manželského.

Poučení

Al. Kr.

Svátost stavu manželského jest svátost, kterou se dvě svobodné křesťanské osoby, muž a žena, nerozlučně spojují a od Boha nabývají milosti, by povinnosti stavu manželského až do smrti věrně plnily.

Manželství bylo již v ráji od Boha ustanoveno jako svazek jednoho muže s ženou jednou, a když zloba lidská svazek ten porušila tím, že brávali si muži i dvě i více žen a také je propouštěli, — tu Ježíš Kristus v Novém Zákoně manželství jako nerozlučitelný svazek jednoho s jednou obnovil a zároveň povýšil na svátost a na milostiplný obraz svého nerozlučného spojení s církví. Svátost ta pak působí rozmnožení posvěcující milosti a zvláštní milost, aby manželé povinnosti stavu manželského, jež zajisté jsou přetěžké, věrně plnili. Sňatek pak se uzavírá vyjádřením snoubenců před vlastním farářem a dvěma svědky, že se berou za manžely.

Svátost stavu manželského je nerozlučitelná.

Církev učí na základě evangelií sv. Matouše, Marka a Lukáše, že stav manželský, platně uzavřený, jest nerozlučitelný. Kristus Pán totiž dí fariseům na otázku, sluší-li manželku propustiti: „Což jste nečtli, že ten, jenž učinil člověka s počátku, muže a ženu učinil?“ Slovy těmito zřejmě učí, že manželství má býti svazkem jednoho muže a jedné ženy: Slovy: „A protože, co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj“ (Matouš 19, 16), a slovy: „Každý, kdo propouští manželku svou, i jinou pojímá, cizoloží: a kdo pojímá propuštěnou od muže, cizoloží“ (Luk. 16, 18), zřejmě učí, že svazek ten jest nerozlučitelný. — Ó jak děkovati mají za to zvláště ženy Ježíši Kristu a mají všemožně odporovati snahám těch, kteří chtějí manželství míti rozlučitelné.

V případě, že by spojení manželské stalo se nesnesitelným, dovoluje úřad z jistých příčin, aby manželé se opustili a každý pro sebe žili; zůstanou však i nadále manžely a nemohou se ženiti nebo vdávati znovu.

O překážkách stavu manželského, zvláště o rozdílnosti křesťanského vyznání, čili o smíšeném manželství.

Jelikož manželství jest svátost, má církev všechnu moc stanoviti zákony, kterými se při udílení svátosti té věřící spravovati mají. Věřící pak jsou povinni církve poslechnouti. Poněvadž však i krále v uctivosti míti máme, stará se církev též o to, aby věřící plnili i zákony světské ohledně manželství, pokud se zákonu Božímu nebo církevnímu neprotiví. Zákony církevní ohledně manželství stanoví překážky 1. rušící, které činí manželství neplatným, na př. pokrevní příbuzenství, švakrovství do jistého stupně, slavné sliby; 2. vadící, které činí sňatek nedovoleným, na příklad: zapovězený čas, rozdílnost křesťanského vyznání, platné zasnoubení nebo slib manželský, jednoduchý slib čistoty.

Mezi překážkami, které činí sňatek manželský nedovoleným, jest i rozdílnost křesťanského vyznání, čili smíšené manželství.

Smíšeným manželstvím rozumí se takový sňatek, kde jeden z manželů jest katolíkem, druhý nekatolíkem. Takové manželství přiči se vznešeným zásadám církve katolické o manželství. Dle názoru církve katolické jest manželství obrazem Krista s církví sjednoceného, jí posvěcujícího a milujícího; je to tedy sjednocení duší. Ale jak mohou se sjednotiti láskou posvátnou duše manželů, když nejsou v tom nejsvětějším — v náboženství — sjednoceni? Tu často vznikají rozbroje o víru. Ano, mnohdy straně katolické se brání vykonávati povinnosti náboženské, nebo její náboženství v posměch se uvádí, a už nejedna žena katolická stala se proto k svému náboženství lhostejnou, ba i odpadla od víry katolické. Pokoj, který se někdy v takových rodinách přece jeví, pochází často z toho, že obě strany o náboženství pramálo, nebo nic nedbají.

Však nejen nebezpečí jest pro stranu katolickou, že odpadne neb alespoň se stane lhostejnou, nýbrž totéž nebezpečí hrozí dítkám z takového manželství. Mimo to uvážiti třeba, že katolík manželství považuje za svátost, ke které se má svatou zpovědí připraviti, aby ji řádně přijal, kdežto evangelík čili protestant manželství za svátost nepovažuje, nýbrž za obyčejnou smlouvu. Pro uvedené příčiny církev katolická manželství smíšená neschvaluje, ale jen připouští, a to pouze z příčin důležitých. V takovém případě však žádá především písemnou, řádně dle zákona státního sepsanou smlouvu, že všechny děti, kterými by Bůh sňatek ten obdařil, budou katolickými. Dále, že nekatolík katolíkoví nebude ve vykonávání jeho povinností náboženských překážeti, aniž se přičinovati bude, aby stranu katolickou k odpadu přivedl. Strana katolická že vzorným chováním, dobrým příkladem, vhodným poučením se přičiní získati nekatolickou stranu pravdě katolické. Jestliže tuto smlouvu nechtějí snoubenci dáti, nesmí je katolický farář v kostele oddati. Mohou se však dostaviti před faráře do jeho bytu nebo do sakristie a tam před ním a dvěma svědky sobě říci, že se berou za manžely.

Takový sňatek v našich zemích se uznává sice za platný, ale nedovolený a velmi hříšný, a proto nemůže takový katolík býti rozhřešen. Teprve tehdy, když by toho upřímně litoval a se vynasnažoval chybu svou napravit, mohlo by mu rozhřešení uděleno býti. Sňatek uzavřený jedině před kazatelem evangelickým církev platným neuznává. Takový katolík nesmí býti vůbec rozhřešen, leč by přiměl stranu nekatolickou, aby svolila, by se vyjádřili před katolickým farářem, že se berou za manžely. Mimo to musí sobě katolík umíniti, že se přičiní nekatolickou stranu pohnouti ke svolení, vychovávatí dítky po katolicku. — A proč bývají přece dosti častá smíšená manželství tam, kde žijí katolíci s nekatolíky? Protože přihlíží se při uzavírání sňatků nejvíce ke kráse těla, k bohatství, zkrátka k věcem pomíjejícím a ne k věcem trvalým, k dobrému vychování a ke ctnosti, jak posvátnost manželství toho žádá. Též proto, že rodičové, jak je to svatou jejich povinností, nebrání dítkám činiti sobě hříšnou známost, ba mnozí rodičové ještě k hříšným známostem dítky nabádají, považujíce to za největší štěstí, jestliže dítě je provdáno, třebaž by sňatek byl k časné i věčné škodě jeho.

Obřady oddavek.

Mají se konati přede mší svatou. Kněz oblečen v rochetu nebo albu se štolou barvy bílé, praví k ženichovi:

Předně táži se vás, N., abyste mně pověděl před Pánem Bohem, jste-li prost všelikého závazku stavu manželského kromě závazku k N., která před vámi stojí?

R. Jsem.

Dále táži se vás před Bohem, berete-li si nenuceně a dobrovolně dle předpisů církevních tuto přítomnou N. za manželku?

R. Beru.

Nato praví k nevěstě:

Podobně táži se vás, N., abyste mně pověděla před Pánem Bohem, jste-li prostá všelikého závazku stavu manželského kromě závazku k N., který zde před vámi stojí?

R. Jsem.

A zdali sobě z dobré vůle a beze všeho přinucení berete dle předpisů církevních tohoto přítomného N. za manžela?

R. Beru.

K oběma:

Když tedy, drazí snoubenci, po dokonalé rozvaze spolu do stavu manželského miníte vstoupiti, připomínám vám povinnosti, které tím na sebe berete :

Svátost stavu manželského jest, jak praví sv. Pavel, „veliké tajemství v Kristu a církvi“ (Efess. 5, 32); t. j. svazek manželský zobrazuje a představuje spojení Krista s církví. Jako totiž Kristus Pán úplně se spojil s církví svatou, takže on jest hlavou její a církev tělem jeho, tak také mají v jedno spojení býti muž se ženou. Jako Kristovo spojení s církví nikdy nepřestává, tak také svazek manželský je pro celý život nerozlučný. Jako Kristus jsa hlavou církve tak církev miluje, že sama sebe za ni v obět vydal, a jako církev zase jemu úplně je oddána, právě tak i muž jsa hlavou manželky své, má ji zvláště milovati a o ni pečovati, manželka pak má muže svého v úctě poslušna býti a nikomu na tomto světě nemá větší láskou býti oddána nežli svému manželu. Ale jako spojení Krista s církví jest pro církev pramenem všech milostí, tak také svátost stavu manželského je vám, drazí snoubenci, pramenem hojných milostí, abyste povinnosti tohoto stavu snadně a věrně mohli plniti. Jsou pak povinnosti vaše hlavně tyto: Především dbejte o to, abyste si zachovali věnost a lásku manželskou, abyste ani myšlenkou neposkvřili svatosti manželského svazku. Společně nezouce kříže své neopouštějte jeden druhého v nemoci a utrpení, ale jeden druhého těšte a podporujte. A poněvadž každý člověk má chvby, buďtež k sobě shovívavi, trpělivě snášejíce vzájemně své slabosti, aby pokoj v domě vašem přebýval. — Svěřili vám Bůh dítky, považujte je za požehnání Boží, starejte se o jejich věčné i časné blaho, vychovávejte je bohabojně modlitbou, slovem a hlavně příkladem.

Slibujete, že to učiníte?

R. Slibujeme.

Budete-li takto povinnosti své plniti, blahorečiti budete nejen zde na světě, nýbrž i na věčnosti této chvíli, kdy jste svazek manželský spolu uzavřeli.

Když tedy jste oba svobodni a dobrovolně dobří a věrní manželé chcete býti, potvrďte to všechno před církví svatou; podejte si pravé ruce a říkejte zřetelně za mnou:

Předně předříkává ženichovi, jenž slova opakuje:

Já N. беру sobě vás N. za pravou a věrnou manželku a slibuji, že vám věrnost a lásku manželskou zachovám, vás v ničem neopustím, nýbrž s vámi všechno, ať dobré nebo zlé, až do smrti své nebo vaší budu snášeti a trpěti; k tomu mně dopomáhej Pán Bůh, Matka Boží a všichni svatí. Amen.

Podobně říká nevěsta:

Já N. беру sobě vás N. za pravého a věrného manžela a slibuji, že vám věrnost, lásku a poddanost manželskou zachovám, vás v ničem neopustím, nýbrž s vámi všechno, ať dobré nebo zlé, až do smrti své nebo vaší budu snášeti a trpěti; k tomu mně dopomáhej Pán Bůh, Matka Boží a všichni svatí. Amen.

Nato ovine kněz štolou pravice jejích a povzneseným hlasem řekne:

Quod Deus conjunxit, homo non separet.

Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj.

Pán Bůh všemohoucí, otec náš milý nebeský, sám rač toto svaté manželství potvrditi a také já z úřadu svého kněžského teď před Pánem Bohem a před celou církví křesťanskou potvrzuji mezi vámi toto řádné svaté manželství, dokud ho Bůh všemohoucí sám smrtí nerozloučí; a to ve jménu Otce † i Syna i Ducha svatého. Amen.

Dej vám Pán Bůh své svaté požehnání.

Načež kněz pokropí manžele svěcenou vodou.

Pak světlí prsteny (jsou-li jaké):

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Požehnej, † Pane, prsteny tyto, které my ve jménu Tvém žehnáme, aby ti, kteří je nositi budou, věrnost neporušenou vzájemně si zachovali, v pokoji Tvém a vůli Tvé setrvali a v lásce obapolné vždy živi byli.

R. Amen.

Kněz pokropí prsteny svěcenou vodou na způsob kříže a dává je novomanželům na prsty (vedle malíka pravé ruky), řekne:

Přijměte prsten věrnosti a buďte sobě věrní.

Načež kněz pokračuje:

V. Potvrdiž to, Bože, co jsi způsobil mezi námi.

R. Z chrámu svého svatého v Jerusalemě.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*potichu*).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spaseny učin služebníky své.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Sešliž jim, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj je.

V. Budiž jim, Pane, silnou věží.

R. Před obličejem nepřítele.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Shlédni, prosíme, Pane, na tyto služebníky své, a zřízení své, jež jsi k rozmnožení lidského pokolení ustanovil, milostivě ochraňuj, aby ti, kteří z vůle Tvé se spojují, Tvou pomocí byli zachováni. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje mše svatá.

Mše sv. za snoubence.

Introit (Začátek).

Bůh israelský spojiž vás: a Ten budiž s vámi, jenž se smiloval nade dvěma jedinýma: a nyní, Pane, učin, ať oni pilněji dobrořečí Tobě. (*Odnáší se ke knize Tob. 7. a 8. kap.*).

Žalm 127.:

Blahoslavení všichni, kteříž se bojí Hospodina: kteříž chodí po cestách jeho.

Sláva Otci atd.

Bůh israelský spojiž vás: a Ten budiž s vámi, jenž se smiloval nade dvěma jedinýma: a nyní, Pane, učin, ať oni pilněji dobrořečí Tobě.

Modlitba (Kollekta).

Vyslyš nás, všemohoucí a milosrdný Bože: aby to, co z úřadu našeho se uděluje, Tvým požehnáním výborněji dokonáno bylo. Skrze Pána našeho

Epištola.

Čtení epištoly svatého Pavla apoštola k Efesským 5, 22—33.

Bratři: Ženy mužům svým poddány buďte, jako Pánu: nebo muž jest hlava ženy, jako jest Kristus hlava církve: onť (jest) spasitel těla svého. Ale jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým (poddány buďte) ve všem. Muži, milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, očistiv ji obmytím vody skrze slovo života, aby obě učinil církev slavnou, nemající poskvrny, ani vrásky, nebo

cokoli takového, ale aby byla svatá a neposkvrněná. Takť i muži mají milovati manželky své, jako svá těla. Kdo miluje manželku svou, sebe samého miluje. Žádný zajisté nikdy těla svého neměl v nenávisti, ale krmí a chová je, jako Kristus církev; neboť jsme údové těla jeho, z masa jeho a z kostí jeho. Protož opustí člověk otce i matku svou, a přidrží se manželky své: a budou dva v jednom těle. Tajemství toto veliké jest, ale já pravím vám „v Kristu a v církvi“. Avšak i vy jedenkaždý manželku svou jako sám sebe miluj: manželka pak ať se bojí muže svého.

M. Bohu díky.

Graduale.

Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého.

V. Synové tvoji jako mladistvé olivovní vůkol stolu tvého. (*Žalm 127, 3*). Alleluja, alleluja.

V. Sešliž vám Pán pomoc ze švatyně své a ze Sionu obraňuj vás. (*Žalm 19, 3*). Alleluja.

Evangelium.

Z evangelia sv. Matouše (19, 3—6).

Za onoho času přistoupili fariseové k Ježíšovi, pokoušejíce ho a řkouce: „Sluší-li člověku propustiti manželku svou z kterékoli příčiny?“ Kterýžto odpovídaje, řekl jim: Což jste nečtli, že Ten, jenž učinil člověka s počátku, muže a ženu učinil? a řekl: Protož opustí člověk otce i matku, a přidrží se manželky své i budou dva v jednom těle. A tak již nejsou dva, ale jedno tělo. A protož, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.

M. Chvála Tobě, Kriste.

Obětování.

V Tebe, Hospodine, jsem doufal, řekl jsem: Bůh můj jsi Ty, v rukou Tvých jsou časové moji. (*Žalm 30*).

Tichá modlitba.

Přijmi, prosíme Pane, za posvátný zákon manželství dar obětovaný: a budiž ochráncem toho zřízení, jehož jsi dárce. Skrze Pána našeho . . .

Sem můžeš přidati modlitby mešní od Sanctus po Pater noster ze str. 572—574.

Po „Pater noster“ (Otčenáši) obrátí se kněz k novomanželům před oltářem klečícím, modlí se nad nimi a žehná jim.)*

M o d l e m e s e : Buď milostiv, Pane, proskám našim a zařízení svá, jež jsi k rozmnožení pokolení lidského ustanovil, dobrotivě ochraňuj, aby, co dle Tvé vůle ve svazek vchází, Tvou pomocí bylo zachováno. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, který s Tebou . . .

M o d l e m e s e : Bože, jenž mocí síly své z ničeho všechno jsi učinil: jenž ustanoviv počátky všeho, člověku k obrazu Božímu stvořenému, tak za nerozlučnou pomocnici ženu jsi určil, jak jsi tělu ženskému z těla mužského dal počátek, uče tím, že nikdy není dovoleno rozloučiti to, co dle Tvé vůle z jednoho povstalo:

*) Je-li manželka vdovou a požehnání již obdržela, neudílí se požehnání.

Bože, jenž tak vznešeným tajemstvím manželské spojení jsi posvětil, že Krista a církve spojení jsi naznačil svazkem manželským: Bože, skrze něhož žena s mužem ve svazek vchází a společnost hned s počátku zřízená tím požehnáním obdařena jest, kteréž samojediné ani trestem prvopočátečního hříchu, ani potopou zrušeno nebylo: shlédni milostivě na tuto služebnici svou, která v manželské společenství vstoupiti majíc, prosí, by Tvou pomocí chráněna byla: ať jest na ní jeho lásky a pokoje, ať věrná a cudná vdává se v Kristu, a zůstane následovnicí svatých žen: nechať jest milou muži svému, jako Rachel: moudrou jako Rebeka: ať dožije dlouhého věku a jest věrnou jako Sara: ať ji žádným ze skutků svých neuchvátí onen původce hříchu: ať setrvá ve víře a v příkázáních: svému muži věrna jsouc, nechať nepovoleným spolkům utíká: ať svou slabost silou příkázání utvrzuje: nechať jest plna počestnosti, ctihodna stydlivostí, vyučena nebeskými vědomostmi: ať jest požehnána v potomcích, ať jest dokonalá a nevinná; a nechať dojde odpočinku blažených a do nebeského království: a nechať oba vidí syny synů svých až do třetího a čtvrtého pokolení a žádoucího stáří dospějí. Skrze téhož Pána našeho Ježíše . . .

Kněz pak pokračuje ve mši svaté: Když byl přijal nejsvětější svátost, podá také snoubencům, nebyli-li ještě u sv. přijímání. Načež slouží dále mši svatou.

Communio.

Aj hle, takť bude požehnán člověk, kterýž se bojí Hospodina: a viz syny synů svých: a pokoj nad Israelem.

Modlitba po svatém přijímání.

Prosíme, všemohoucí Bože, rač zřízení prozřetelnosti své milostivou přízní sprovázeti: a těch, které v zákonitou společnost slučuješ, v dlouhověčném pokoji ostříhej. Skrze Pána našeho . . .

Po „Benedicamus Domino“ neb „Ite, missa est“ kněz obrácený k snoubencům, modlí se:

Bůh Abrahamův, Bůh Isákův a Bůh Jakobův budiž s vámi: a on sám dovršíž požehnání své na vás: abyste viděli syny synů svých až do třetího a čtvrtého pokolení; a potom abyste měli život věčný bez konce, k čemuž vám dopomáhej Pán náš Ježíš Kristus, jenž s Otcem a Duchem svatým žije a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

Načež dá obvyklé požehnání lidu.

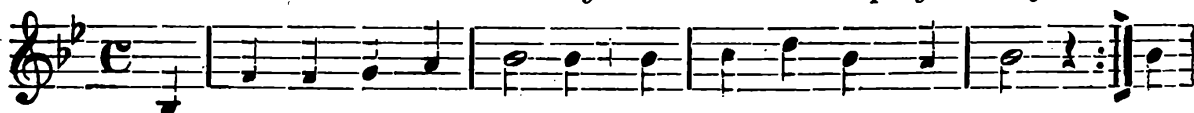
Poznámka. Nemůže-li se požehnání snoubencům udělit bezprostředně po oddavkách, protože oddavky se konají v domě snoubenců, nebo odpoledne nebo v čas zapovězený, má se slavné požehnání oddaným udělit později, a to mezi mší sv. za oddané. — Viz A. C. Epp. Br. 1911, č. 13.

345. Píseň mešní k oddavkám.

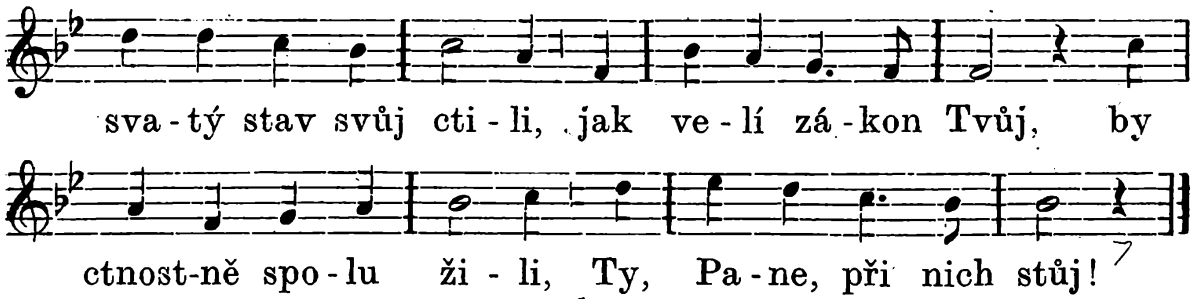
Olom. kanc. č. 46.

Kyrie.

Nápěvy ze Šteyru 1683.



1. Rač hoj-né po-žeh - ná-ní dát, Pa-ne, snou-ben-cům, by
slyš vroucné jejich lká-ní, jež za-zní-vá v Tvůj dům;



2. „Jen k Tobě utíkáme - se, Bože, v nouzi své, - neb z dobroty Tvé máme - vše, co nám prospěšné; - dej k manželskému svazku - nám požehnání své, - kol srdcí pevnou pásku - nám oviň lásky ctné!“

Graduale. Pán mocný se Sionu vás povždy ostříhej - a do života sklonu - svou milost na vás lej; - jak slíbil Abrahamu, - tak učiniž i vám, - chraň ďábelského klamu vás Všemohoucí sám!

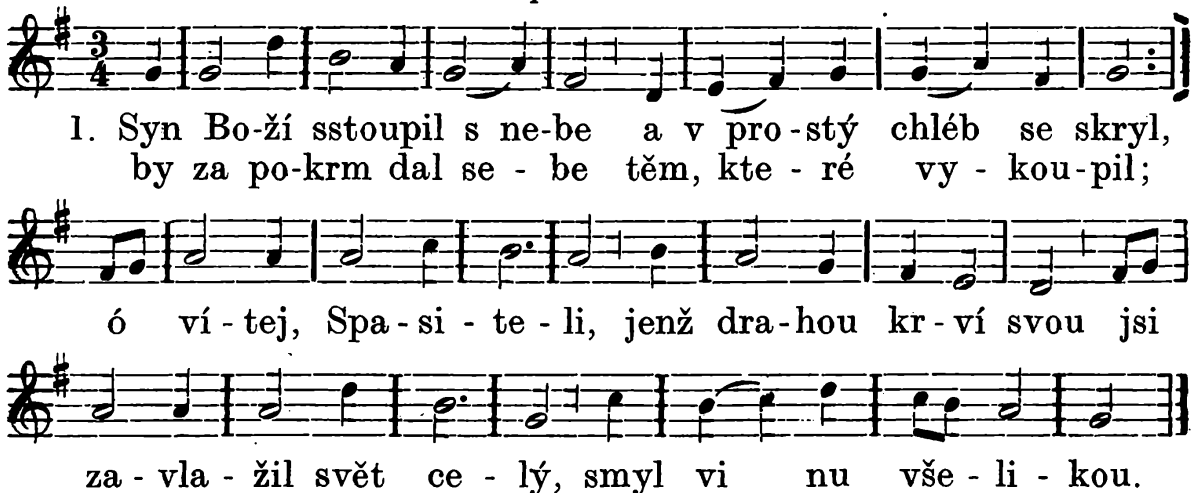
Offertorium. 1. Hle, dary přinášíme - Ti v obět, Bože náš, - ač Ty, nač pomyslíme, vším

hojně oplýváš; - toť obět Syna Tvého - vždy Tobě přemilá, - jež ohně pekelného - nás hříšné zbavila.

2. Též v obět podáváme - své srdce, vůli svou, - svou práci, vše, co máme, - zde Tobě s ochotou; - neb Ty jsi obdaroval - nás dary v hojnosti, - Tys povždy oblažoval - nás svojí milostí.

Sanctus. Sbor plesá nebešťanů: - „Aj, svatý, svatý Bůh!“ - a zve, by světa Pánu - se kořil každý duch; - i naše slabé hlasy - Tě, Bože, velebí, - Tvá sláva, dárce spásy, - nechtě po všem světě zní.

Po pozdvihování.



2. Jak často nepravostí - jsme Tebe hněvali, - a v hříšné nevděčnosti - se Tebe zříkali! - Ach, pro své svaté rány - v soud s námi nevcházej, - měj, Bože, slitování - a milost svou nám dej!

Přijímání. 1. Hod velevzácný chystá - nám dobrotivý Bůh - a pro zásluhy Krista - zve v andělský nás kruh; - však rouchy sva-

tebními - se musí ozdobit, - kdo s duchy nebeskými - chtí v hodech podíl mít.

2. K své nehodnosti známe - se sice, Bože náš, - však důvěru též máme, - že milost svou nám dáš; - vždyť krví Syna Tvého - jsme draze koupeni, - a pro - hořkou smrt jeho - nám kyne spasení.

Ite, missa est. Pán mocný na výsosti - rač žehnat snoubencům,
- by prospívali v ctnosti - i celý jejich dům; zbav starostí je
marných - sám dobrotivý Bůh,
- nechť blaží vnuků zdárných -
je v stáří četný kruh.

K oddavkám lze zpívat i také píseň č. 131.: „Skrovná chatka v Nazaretu“ na straně 230.

O povinnostech stavu manželského.

K častější úvaze.

Al. Kr.

1. Manželé předně povinni jsou sobě věrnost zachovati. Věrnost, a to nejen tak, aby žádný z nich skutkem nehřešil s třetí osobou, nýbrž aby i v myšlenkách věrnost byla zachována. Vždyť praví Pán Ježíš: „Kdožby pohleděl na ženu (cizí), ku požádání jí, již cizoložil s ní v srdci svém.“ (Mat. 5, 28). Aby sobě věrnými byli i v myslí, nechť dobře ostříhají zvláště očí svých. Avšak nechť vystríhají se žárlivosti, která již tolik zla natropila.

Dále slibuje a jest povinen manžel manželce lásku zachovati. K tomu je napomíná sv. Pavel v listě k Efeským (5, 25), kterýž list se čte jako epištola při oddavkách, řka: „Muži, milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev“. Láska tato má se jeviti v tom, že manžel nevyhledává radostí jinde než doma, že chyby a křehkosti své manželce odpouští, že s ní vždy dobře zachází, že ji nesvádí k věcem nedovoleným, hříšným. — Manželka slibuje a je povinna manželovi poddanost. K tomu je napomíná sv. Pavel v témže listu k Efeským: „Ženy, mužům svým poddány buďte, jako Pánu: nebo muž jest hlava ženy, jako jest Kristus hlava církve“. Manželka má tudíž poslouchati manžela ve všem, čeho Bůh nebo církev nezapovídá, zvláště také v tom, co manželstvím je poručeno. Manžel však nechť pomní, že manželka není jeho otrokyní ani služkou, nýbrž družkou. Jeden před druhým nechť se ničím netají, nýbrž zvláště v důležitých věcech nechť společně vždy se uradí.

Slibují sobě, že se neopustí a jsou povinni sebe neopouštěti. Kéž by onen slib manželé vždy věrně plnili a pamětlivi byli, že jen vrchnost duchovní, a to z příčin důležitých, dovoliti může, by manželé odloučeně od sebe žili. Činí-li tak sami o své újmě, hřeší. Obyčejně zapomínají manželé, že sobě slíbili lásku a že sobě slíbili vzájemně se neopouštěti, přikvačí-li neštěstí. Kéž by si vzpomněli, že sobě slíbili, že všechno nejen dobré, ale i vše protivné, a to až do smrti snášeti a trpěti budou.

2. Dále jsou manželé povinni, aby křesťanským životem ve spolek se vzdělávali a podporovali. Nestačí, aby jeden druhému nepřekážel anebo se neposmíval, když koná povinnosti křesťanské — oba mají svůj život založiti na pravidlech křesťanské domácnosti. Což hlavně zračí se společnou modlitbou ranní a večerní, před jídlem i po jídle, když se k modlitbě zvoní, na př. k pozdravení andělskému a v pátek o třech hodinách, za zemřelé; návštěvou chrámu Páně ve dny sváteční; přijímáním svatých svátostí a svátostin; zachováváním postu; míjením tanečních a hlučných zábav v zapovězený čas; pěstováním ctností, zejména cudnosti a pomíje-

ním všeho, co by mohlo vážnost vzájemnou porušiti. — I jinak má se zračiti křesťanský ráz rodinný, na př. aby i v příbytku byly první ozdobou obrazy Boží a svatých, aby nescházel krucifix se svícemi, kropenka se svěcenou vodou, hromnička a pod. — Také budtež zachovávány rodinné zvyky po otcích zděděné, a s křesťanským životem úzce spojené, jako stavění Betlemu, strojení stromku o vánocích, psaní jmen sv. Tří králů na dveře, návštěva obřadů a Božího hrobu o velikonocích, účast na průvodech o Božím Těle, o křížových dnech a i jindy, odměňování dítek o sv. Mikuláši a jiné krásné obyčeje.

3. Avšak ještě jednu důležitou povinnost mají, která plyne z účelu manželství. Původním účelem manželství jest, aby se rozmnožilo člověčenstvo na zemi a tím také nebešťané. Proto by velice hřešili manželé, kteří by hříšným jednáním tomu účelu manželství překáželi. Nechť pak považují manželé dítky za dar Boží a dle toho s nimi nakládají. Především ať starají se, aby došlo dítě křtu sv.

Člověk má tělo, má duši. Obé má býti řádně vychováno. Nechť tudíž dítky drží v čistotě, nechť pokrm je přiměřený a v dostatečné míře, nechť přejí dítěti potřebného odpočinku. Proto třeba pracovitosti a šetrnosti. Dítka ať učí mluvití záhy a to s p r á v n ě, ať se nemazlí s nimi, jinak tomu přivyknou a pak těžko odvykati. Ať učí je brzy se modliti. Nechť se vystříhají dáti jim pohoršení jakékoliv. Nikdo ať nemyslí, že dítě nerozumí tomu, co se mluví, nerozumí posuňkům a podobně. Byť mnohému nerozumělo, zapamatuje si to a příležitostně se zeptá těch, o nichž myslí, že to vědí, a tu uslyší mnohem ještě více — ovšem ne vždy ku prospěchu, nýbrž ke zkáze své.

Nechať je pilně posílají do školy i do kostela. Ať jeví účast na pokroku jejich a tudíž školní zprávy dobře prohlédnou a dle zásluhy pochválí nebo napomenou. Také ať rodiče jeví živou účast, když jejich dítky mají přijímati svaté svátosti.

Duše dítěte jest jako vosk, dá se do ní vytisknouti podoba anděla i ďábla; kéž by rodičové do duší dítek svých vrývali jen obraz anděla! Blaze by bylo pak rodičům i dítkám, církvi i státu.

Modlitba novomanželů.

. O Bože, jenž jsi v ráji stav manželský ustanovil, a v Novém zákoně skrze Ježíše Krista za svátost povýšiti ráčil, Tebe zkroušeně žádáme, popřej nám milosti své, abychom po všecy dny života svého podle Tvé svaté vůle pokojně, svorně a příkladně v stavu svém živi byli, doléhající na nás nesnáze a starosti trpělivě snášeli a dítky, jestliže jaké nám svěřiti za dobré uznáš, ke všemu dobrému a věčnému spasení vychovali; čeleď domácí k pobožnosti a ctnosti nabízeli, a všeliké pohoršení od příbytku svého vzdalovali tak, aby Tvé nejsvětější jméno pravým křesťanským obcováním mezi námi a od nás vespolek oslaveno bylo. Po tomto pak životě časném rač nás věčné radosti účastny učiniti. Amen.

V den výroční svatby své konají nábožní manželé svou pobožnost, pokud možno, v chrámu Páně, obnovujíce slib své věrnosti manželské a Boží ochrany žádající.

Modlitba manželů. *)

Otče věčný! Ty jsi stav manželský v ráji ustanovil, Tvůj božský Syn jej na svátost povýšil a Duch svatý jej posvětil. Ty trojjediný Bože jsi nás k sobě přivedl a spojil a kněz Tvůj jménem Tvým sňatku našemu žehnal. Obnovuj tedy v nás milosti, jež stavu manželskému ráčil jsi uštědřiti. Posiluj nás, abychom ruku v ruce ve svaté svornosti a lásce tímto slzavým údolím kráčeli, jeden druhému v potřebách tělesných i duševních napomáhali, denně lepšími se býti snažili a tak spolu k nebesům spěli. Svěříš-li dítky naší péči, poskytni nám i milostivé pomoci, abychom je pro čest Tvou, dle svatých zákonů Tvých, v bázni Tvé vychovali. Posiluj nás, abychom v křížích svých, které každý stav manželský s sebou přináší, nemalomyslněli a neklesali.

A Ty, božský Spasiteli, jenž jsi v Káni Galilejské vodu proměnil ve víno : proměň také krůpěje potu i slz, které jako manželé nebo rodiče prolejeme, v zásluhy nebeské. Popřej nám milosti, aby rodina naše byla odleskem svaté Tvé rodiny, ve které sv. Josef jako její hlava s veškerou obětavostí pečoval o Tebe i svou snoubenku; ve které panenská Matička Tvá jako manželka dokonale poddána byla muži svému; ve které Ty jsi jako dítě s největší uctivostí, láskou a poslušností choval se k rodičům svým. — Nechť manželství naše podobá se spojení Tvému s církví. Uděl nám manželské čistoty a cudnosti a vzájemné úcty a učíš, aby i dítky naše bohabojnými byly a cudnými.

Ano, v bázni Tvé a svorně, dej, Bože, ať žijeme, i v bázni Tvé ať jednou umřeme a oba i s dítkami se u Tebe v nebi shledáme.

Pamatuj na nás, nejblahoslavenější Panno Maria, a přimlouvej se za nás, svatý Josefe ! Amen.

Modlitba rodičů k svaté Anně za rodinu.

Ó, jak šťastna jsi byla, svatá Anno, když jsi viděla vnuka svého Ježíše, v němž požehnání měli býti všickni národové, an milostí prospíval před Bohem i před lidmi. Těším se s tebou a srdečný podíl беру na radosti tvé. Skrze tu radost prosím tebe, mātko blahoslavená, přimlouvej se za dítky a za celou rodinu mou, aby i potomkové moji Bohu i lidem se líbili: žárlivost, sváry a různice vzdáleny buďtež od rodiny mé; každý úd v lásce a přívětivosti kráčeť v bázni Boží po cestě povolání svého, abychom po tomto putování časném všickni šťastně se shledali u nebeského vnuka tvého Ježíše Krista a tam s tvým svatým manželem Joachimem a přesvatou dcerou tvou Marií věčně se těšili a radovali. Amen.

*) Ř e h á k : „Myrtový věnec“, v Praze 1890. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba.

Modlitba manželů k sv. Joachimů a k sv. Anně.

Svatí manželé, Joachimě a Anno, prostě za mne a mou manželku (mého manžela), aby nám Bůh pro Vaše zásluhy ráčil popřát milosti, abychom v pravé manželské lásce, svornosti a čistotě žili tak, jako vy jste žili životem svým a zanechali vzorný příklad. O svatý Joachimě a Anno, ochraňte mne a mou manželku (mého manžela) od nevěrnosti, nesvornosti, svády, různic a pokušení zlého ducha; též od pýchy a nemírné žádosti po časných věcech a vyprostě mi božskou pomoc, abych vašeho příkladu následoval a dobrého ovoce Bohu libého manželstva přinášel. Amen.

Prosba rodičů o milost, aby děti své dobře vychovali.

Veliké a těžké jsou povinnosti naše, abychom děti své řádně vychovali. Proto prosíme Tě, všemohoucí Bože: osvěcuji rozum náš, abychom povinnosti ty řádně poznali, a dodávej síly, abychom je věrně plnili a děti podle přesvaté vůle Tvé vychovali. Obnovuj v nás milosti, jež vyplývají ze svátosti stavu manželského. Učiň nás způsobilými, abychom dítky své ve jménu Tvém ve svatém náboženství vyučovali; nad nevinností jejich co nejbedlivěji bděli; pro opravdové jejich blaho žádných obětí se nelekali; ve jménu Tvém poklesky jejich kárali; dobrým příkladem ve všem je předcházeli, o těla i duše jejich ve všem svědomitě pečovali.

Pomoz nám, abychom s dětmi svými i za ně horlivě se modlili, s nimi pospolu jako pořádná rodina žili a po smrti se svatou Rodinou věčně mohli žít. Amen.

Modlitba těhotné ženy.

Všemohoucí věčný Bože a Pane můj, žehnej mně i dítěti, jež pod srdcem nosím a Tobě již nyní zasvěcuji. Ty jsi mi je dal a já vracím Ti je darem zpět. Přijmi je do otcovské péče své a pomoz mi, abych se varovala všeho, čím by jakékoliv pohromy mohlo skrze mne utrpět. Ostříhej mne ode všech zlých náklonností a nezřízených žádostí, od hněvu a prchlivosti, od marnivosti a nestřídmosti, jakož ode všeho, co hříšným jest před Tebou. Vštěp v srdce mé pravou zbožnost a veď veškeré chtění mé k dobrému, jež se Tobě líbí, aby tak již nyní srdéčko dítěte k dobrému bylo přizpůsobeno.

Budiž mi, Bože, mocnou ochranou, aby se mi nic škodlivého nepříhodilo, a abych kdysi projevit mohla radost, že se na svět narodil člověk. Amen.

Požehnání ženy po porodu čili úvod.

Kněz vyjde (v rochetě a štole) ke vchodu chrámovému, kde jej očekává klečící matka s dítětem a držíc v ruce svíci rozžatou, pokropí ji svěcenou vodou a řekne:

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

Antifona. Tatoh přijme požehnání od Hospodina, a milosrdenství od Boha Spasitele svého: neboť tatoh jest národ hledajících Hospodina.

ŽALM 23. (Slavný vstup do svatyně).

1. Hospodinovať jest země i plnost její: * okršlek země, i všickni, kteříž přebývají v něm. — 2. Neb on nad mořem založil jej: * a nad řekami připravil jej. — 3. Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? * aneb kdo bude státi na místě svatém jeho? — 4. Nevinný rukama a čistého srdce, * kterýž nevzal nadarmo duše své, aniž přísahal ve lsti bližnímu svému. — 5. Tentž přijme požehnání od Hospodina: * a milosrdenství od Boha Spasitele svého. — 6. Toť jest národ hledajících jeho, * hledajících tváři Boha Jakobova. — 7. Pozdvihněte, knížata, bran vašich, a vyzdvihněte se, brány věčné * a vejdeť Král slávy. — 8. Kdož jest ten Král slávy? * Hospodin silný a mocný: Hospodin mocný v boji. — 9. Pozdvihněte, knížata, bran vašich, a vyzdvihněte se brány věčné: * a vejdeť Král slávy. — 10. Kdož jest ten Král slávy? * Hospodin mocností, onť jest ten Král slávy. — Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Antifona: Tatot přijme požehnání od Hospodina, a milosrdenství od Boha Spasitele svého: nebo tatot jest národ hledajících Hospodina.

Pak vztáhne kněz k ruce matky konec štoly a uvede ji do kostela, řka:

Vejdiž dc chrámu Božího, klaněj se Synu blahoslavené Marie Panny, jenž ti plodnost dal dítě.

Matka vstoupivši do chrámu, klekne u oltáře, modlí se děkujíc Bohu za obdržená dobrodiní, a kněz řekne:

Pane, smiluj se nad námi. Kristě, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*potichu*).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spasenu učin služebnici svou, Hospodine.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Sešliž jí, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj ji.

V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti ní.

R. A syn nepravosti ať neuškodí jí.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, kterýž jsi porodem blahoslavené Marie Panny bolesti věrných rodiček v radost obrátil: shlédni milostivě na tuto služebnici svou, která radostně přichází, aby díky vzdala, a propůjč, aby po tomto životě pro zásluhy a na přimluvu téže blahoslavené Panny Marie do radostí věčné blaženosti s dítětem svým dostati se zasloužila. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz pokropí ji zase svěcenou vodou na způsob kříže, řka:

Pokoj a požehnání Boha všemohoucího Otce †, i Syna i Ducha svatého sestoupiž na tebe a zůstaň vždycky. Amen.

Modlitba matky při úvodu dítěte.

O nejdobrotivější Ježíši, jenž jsi od své nejčistší Matky na den očišťování jejího do chrámu jerusalemského nesen, a svému nebeskému Otci obětován býti ráčil, hle, já nehodná služebnice Tvá obětuji Tobě toto milé dítě své, a odevzdávám je s tělem i s duší nestihlé dobrotě Tvé, jako Tvé vlastní, aby budoucně, Tobě jsouc posvěceno, Tobě i přináleželo a více Tobě nežli mně sloužilo. Děkuji Tobě srdečně, žeš mne v čas těhotenství ode všeho neštěstí zachoval, při porodu chránil, a nyní do tohoto domu Božího ve zdraví zas uvéstí ráčil. Odevzdávám dítě, plod srdce svého, Tvé božské ochraně, abys je ráčil přijmouti, ode všeho zlého ostríhati, a v milosti své zachovati. Dejž, aby k chvále a službě Tvé rostlo, a potom spolu se mnou v nebesích u Tebe bydleti mohlo. Amen.

K jubileu 50letého manželství.

Kněz otáže se manželů od oltáře, k němuž přistoupili:

Čeho žádáte od církve Boží?

Manželé odvětlí:

Požehnání padesátého milostivého roku.

Kněz:

Nejdobrotivější Bůh posvětil zvláště padesátý rok. Když jste tedy toho roku v stavu sv. manželství šťastně se dožili, jestiž v pravdě dobré a slušné, důstojné a spasitelné, abyste Bohu za to povinné díky vzdali, a k svému posvěcení božského požehnání žádali, abyste ve svém stáří mocí toho nebeského požehnání posílnění byli k potřebnému setrvání v dobrém až dc konce.

Následuje: Te Deum laudamus.

V. Dobrořečme Bohu Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

V. Oroduj za nás svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

V. Spaseny učiň služebníky své.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, jehož milosrdenství není počtu, a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivěji velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vzývající: abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odplat budoucích schopnými učinil.

Popřej, prosíme, Pane Bože, abychom my, služebníci Tvoji, stálému duševnímu i tělesnému zdraví se těšili: a na přímlovu blahoslavené Marie vždy panny zbaveni byli vezdejšího zármutku a stali se účastnými radosti věčné.

Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi nařídil, aby rok padesátý byl posvěcen a skrze Mojžíše služebníka Tvého jubileem byl nazván; a jenž jsi v něm plné všem odpuštění a svobodu daroval, i velikou hojnost požehnání svého slíbil těm, kteříž v zákoně Tvém by setrvali: uděl, prosíme, služebníkům svým N. a N., kteří jubileum svého manželství slaví, milosti své náplň, aby z milosrdenství Tvého odpuštění a prominutí všech svých hříchů a opomínání obdrželi, a Tvého nebeského požehnání a posvěcení dosáhli, by, v dobrém předsevzetí setrvavše, k slávě věčné blaženosti šťastně a zaslouženě dospěli.

Ochránce doufajících v Tebe, Bože, bez něhož nic není platným, nic svatým: rozmnož milosrdenství své nad těmito prosebníky svými N. a N., kteří žádají bezpečnost ve Tvé ochraně, aby mohli mocí svatého kříže všechny úklady síly nepřátelské přemoci a ve Tvé milosti setrvati. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz kropě manžele svěcenou vodou ve způsobu kříže, dí:

Požehnání Boha všemohoucího, † Otce, i Syna, i Ducha svatého sestoupiž na vás a zůstaň vždycky.

R. Amen.

Následuje mše svatá, při níž přistoupí manželé-jubilanti ke stolu Páně.

Zbožné spolky týkající se stavu manželského.

I.

Zbožný spolek křesťanských matek pod ochranou a přímlovou blahosl. Panny a bolestné Matky Marie zřízen byl biskupem Janem Valeriánem Jirsíkem u kostela sv. Anny v Českých Budějovicích, a dán mu papežem Lvem XIII. titul arcibratrstva s odpustky podobných spolků, zřízených v Paříži a Řeznu. Biskupem Karlem Nöttingem uveden byl do brněnské diecese. (Viz Kurr. 1880 5, 6; 1881 3. — Beringer, str. 780—783).

Účel spolku: Z nejpřednějších povinností křesťanských matek jest výchova dítek dle vůle Boží a v duchu sv. církve. K tomu dosahují rodiče zvláštních milostí ve svátosti stavu manželského. Aby milosti ty zachovali, jich řádně používali a užíváním rozhojňovali — to jest účelem spolku křesťanských matek. Ve mnohých rodinách bohužel výchova nábožensko-mravní se zanedbává a všady vzrůstá se snaha po vyloučení náboženských cvičení z ústavů vychovatelských. Zlu tomu musí matky čeliti.

Spolková modlitba každodenní zní:

O Maria, neposkrvněná Panno a bolestná Matko! Poroučej naše milé dítky největší úcty hodnému Srdci Ježíšovu, který své Matce ničeho neodepře. Oroduj za nás.

Svatí andělé strážní, orodujte za ně!

Svatý Josefe, mocný ochránce, oroduj za ně!

Svatý Jene, přemilý učedníku Páně, oroduj za ně!

Svatý Augustine, oroduj za ně!

Svatý Aloisi, oroduj za ně!

Svatá Anno, matko Mariina, oroduj za ně!

Svatá Moniko, oroduj za ně a za nás! Amen.

II.

Všeobecný zbožný spolek křesťanských rodin ke cti svaté Rodiny nazaretské viz o III. neděli po sv. Třech králích na str. 233.

III.

Konference sv. Vincence z Paula. V poslední době (r. 1906) ustavila se konference sv. Vincence z Paula u sv. Janů (u minoritů) v Brně. Tato vykonává dílo sv. Jana Františka Regise *) (manželství chudých). Účelem této konference jest pomoci chudým, nesezdaně spolu žijícím, k řádnému manželství, legitimovati dítky před sňatkem zrozené a vůbec náboženské, mravní a hmotné povznesení chudých. Odporučeno v Kurr. 1906, 15 pro větší města.

Viz I. Synodu brněnskou; konstit. XXV. De cura circa puellas periclitantes et de opere s. Francisci Regi.

Svátostiny.

Poučení.

Dle katechismu.

Svátostinami rozumíme :

1. Svátostem podobné úkony, jako : zařikání nebo zažehnávání, žehnání, svěcení, jež církev ustanovila, by nám zvláštní milostí a dobrodiním zjednávala neb osoby a věci posvěcovala; 2. jisté věci od církve/k bohoslužebnému nebo k našemu vlastnímu zbožnému užívání posvěcené, jako na příklad svěcenou vodu.

Svátostiny se rozeznávají od svátostí hlavně takto : 1. Svátostí ustanovil Ježíš Kristus, svátostiny církev; 2. svátosti působí mocí vlastní, udělenou jim od Krista Ježíše, svátostiny pak přímluvou církve a zbožným úmyslem těch, kdož jich užívají.

Zařikání nebo *zažehnávání* užívá církev, aby škodlivý vliv zlého ducha zapudila nebo vzdalovala.

Žehnání užívá církev, aby osobám a věcem vyprošovala Božího požehnání. Taková jsou na příklad: žehnání s nejsvětější svátostí oltářní a svatým křížem, znamení kříže, žehnání nemocných a umírajících, žehnání domu, pokrmů a nápojů.

Svěcení užívá církev, aby osoby a věci službě Boží zasvětila nebo jisté předměty ke zbožnému užívání posvětila. Na příklad: svěcení svatých olejů, kostelů, oltářů, zvonů, křížů a růženců, křestní vody, svící, popela a svěcení vody.

Moc *zažehnávání*, *žehnání* a *světiti* má církev od Krista Ježíše. Svěcených věcí máme užívatí jen k tomu účelu, ke kterému byly od církve posvěceny; s uctivostí a důvěrou, protože jejich působnost závisí hlavně na zbožném smýšlení toho, kdo jich užívá.

Poznámka. Sem klademe svátostiny, které nejsou vázány na jisté dny. Tyto jsme totiž uvedli na svých vykázaných místech. Asperges me viz při mši svaté.

Svěcení kostela.

Poučení o chrámu Páně.

Kostel, chrám čili dům Boží, jest budova, která je věnována výhradně Pánu Bohu a službě jeho. V něm bydlí Ježíš Kristus, v nejsvětější svátosti oltářní; v něm dává se obětovati při mši svaté; v něm hlásatí dává své slovo a svou vůli; v něm uděluje svátosti a milosti. Kostel je posvěcením vyhrazen Bohu a nikdo jiný v něm nepřebývá. V něm dle rozkazu Božího věřící se zvláště v neděli a ve svátek shromažďují, aby Boha ctíli a velebili, prosby své přednášeli a díky mu vzdávali.

*) Sv. Jan František Regis narodil se ve Francii. Vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova a věnoval se jako kněz výhradně duchovní správě. Působil rád mezi horaly a mezi ohudinou, takže obdržel jméno „otec ohudých“. Mezi jiným však také podnikl nesnadnou práci pastýřskou mezi zvrhlými lidmi a zvláště mezi padlými a svedenými ženskými, aby je vytáhl z kalu života hříšného, přičemž vytrpěl až k neuvěření mnoho pohany a nadávek, zůstal však vždy vlídný a neohrožený, i když mu nasazeny byly dýky na hrdlo, když byl poličkován a bit. Zemřel 1640.

Bůh chtěl už za Starého zákona zvláštní dům a chce mít kostely i v Novém zákoně po všem světě oboru, protože chce přebývat mezi syny lidskými jako otec mezi svými dětmi, jako pastýř u svých oveček, jako učitel u svých žáků. Kostelem pamatuje nás na sebe a na služby Boží. Pečující ve sterých starostech o vezdejší potřeby, když spatříme kostel, bezděky vzpomeneme na Boha a povinnosti k němu, na povinnosti, kterými lze nám dosáti cíl náš pravý, věčnou slávu.

Dr. Fr. Ehrmann:

OBŘADY PŘI SVĚCENÍ KOSTELA*)

dělí se na tři části: žehnání, svěcení a zasvěcení, před nimiž předchází ještě příprava vzdálenější a bližší.

Vzdálenější příprava. V den před svěcením *postí* se biskup-světitel i farnost, pro niž se kostel má posvětit. Postěním se má Bůh smířit, by hněv svůj od nás odvrátil a nám požehnal.

Téhož dne biskup v průvodě nese nádobku se *sv. ostatky*, jež mají podle starodávneho zvyku křesťanského vloženy býti ve hlavní oltář, na slušné místo, obklopené hořícími svícemi. Tam před *sv. ostatky* se shromážděným duchovenstvem se modlí *církev ní hodinky* ke cti svatých mučedníků, jichž ostatky ty jsou.

Bližší příprava. V den svěcení jde biskup v průvodě zase na místo, kde uložil *sv. ostatky*, a modlí se tam sedm kajících žalmů. — Dříve nežli Kristus započal očišťovat lid, chrámů Ducha sv., dal jim kázati slova: „Čiňte pokání!“

I. díl: žehnání. Pomodliv se sedm kajících žalmů bere se biskup ke hlavní bráně kostela, kde vzývá nejsvětější Trojici a všechny svaté o přispění k dílu tak důležitému. Potom žehná sůl a vodu, zanotí „Asperges me“, pokropí okolostojící svěcenou vodou a jde v průvodě třikrát kolem kostela, vycházeje dvakrát od pravice, po třetí od levice, a kropí stěny kostela. Kropí je, aby od kostela zapudil satanáš, očistil jej od kletby, již propadly všechny tvory pro hřích dědičný, a svolal naň požehnání Boží. Biskup, kdykoli obchází kostel přijde před hlavní bránu, zatluče na ni. Brána však se otevře teprve po třetím zatlučení, kdy biskup berlou na bráně udělá kříž. — Obřad tento má následující význam: Pro svaté z pohanství (I. ochoz) a židovství (II. ochoz) otevřelo se nebe teprve tehdy, až jím Kristus (III. ochoz) vystříc (III. ochoz od levice započatý) přišel a svou smrtí na kříži bránu nebe otevřel. — Vstoupiv do chrámu biskup vzývá opět Ducha sv. o přispění chvalozpěvem „Vení Creator Spiritus“ a litaní o všech svatých. Pak píše řeckou a latinskou (dříve psávali také hebrejskou) abecedu na ramena Ondřejského kříže, popelem vysypaného na podlaže kostela, by naznačil, že v tomto kostele bude hlásána tatáž nauka kříže, které učili řečtí a latinští otcové církevní, a že k víře svatého kříže jsou povoláni všichni národové všech jazyků, mezi nimiž v době založení církve Řekové, Římané a Židé nejvíce vynikali.

Po těchto obřadech následuje žehnání vnitřku kostela, které počíná u oltáře a od něho se šíří po celém kostele. Biskup zase především prosí o pomoc Boží; potom světlí tak zv. *Řehořskou vodu*, které jest nařízeno používati k svěcení oltáře a kostela. Řehořská voda má jméno své po papeži Řehoři Velikém a je smíšenina vína s vodou, solí a popelem. — Víno a voda zobrazují spojenou v Kristu božskou a lidskou přirozenost. Popel jest obrazem smrtelnosti a sůl, jež hnilobě brání, obrazem nesmrtelnosti, takže popel se solí zobrazuje člověka, kdežto víno s vodou zobrazuje Bohočlověka, s nímž se lidé hlavně obětí mše svaté mají spojovati.

Řehořskou vodou biskup žehná oltář tak, že

1. omočí palec ve vodě a — na památku pěti svatých ran — udělá po kříži uprostřed oltářní desky a v jeho 4 rozích;

2. sedmkrát obchází oltář kropě jej, aby naznačil, že z oběti mše svaté sedm svátostí vyplyne.

Od oltáře biskup obchází třikrát vnitřek kostela a kropí stěny a podlahu — na znamení, že celý kostel má býti očištěn a požehnan.

*) Obšírnější Výklad obřadů při svěcení chrámu napsal Dr. Josef Kupka, professor pastorálky v Brně. Vyšlo tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně 1911.

II. díl: svěcení. Biskup jde ve slavném průvodě pro svaté ostatky. V témže slavném průvodě je nesou kolem kostela a pak teprve do kostela. Dříve však, nežli průvod do kostela vejde, biskup křížem maže hlavní bránu, aby vkročení do tohoto kostela od této chvíle bylo spasitelné. Přišel k oltáři biskup křížem maže kryptu (prohlubinu) oltářní, vloží v ní svaté ostatky, nakouří je kadidlem, udělá křížem kříž na víku, jímž se krypta uzavře, zavře kryptu a maže křížem víko také zevně. — Mazání křížem tu znamená nebeskou sílu a útěchu, se kterou se svatí obětovali a my obětovatí máme, nakuřováním se má naznačiti neustálá přimluva svatých za nás a naše jich vzývání.

Uloživ takto ostatky svatých, biskup nakuřuje oltář se všech stran, třikrát jej obchází, a potom odevzdá kaditelnici knězi, který oltář až do konce svěcení nakuřuje. — Tímto nakuřováním mají se věřící povzbuditi k obětem a modlitbám.

Konečně biskup maže oltářní desku na zmíněných už pěti místech, napřed dvakrát olejem katechumenův a potom jedenkrát křížem; a naposledy zrovna rozleje olej katechumenův zároveň s křížem na oltář, aby celou desku oltářní pomazal. Maže také čtyři stěny chrámové křížem na 12 místech poznamenaných apoštolskými kříži a nakuřuje místa ta. — Pomazání a nakouření tu znamená milosti, které z obětí oltáře proudem se budou vylévatí na všechny, kdož jako živé kameny vsazení jsou ve zdivo chrámu církve, jenž spočíval na 12 apoštolech jako na svém základě.

III. díl: zasvěcení. Biskup vrací se k oltáři, nakuřuje jej, žehná zrnka kadidlová a klade je ve způsobě kříže na zmíněná už místa, na nichž dělal kříž vodou, olejem a křížem; na tyto kříže z kadidlových zrněk klade pak křížky z voskových tenkých svíček, takže, když se svíčky tyto zapálí, i s kadidlem shoří. — Obět tato znamená obět mše svaté a oběti našich modliteb.

Když pak křížky zmíněné shoří, biskup maže křížem oltář ještě z předu a místa, kde se deska oltářní dotýká spodku, na znamení, že oltář ten má zůstatí nedotknutelným majetkem Božím.

Konečně slouží biskup-světitel anebo jiný kněz mši svatou.

Poznámka 1. Kdo jest přítomen při svěcení kostela, získá za obyčejných podmínek jeden rok odpustků. Kdo navštíví chrám Páně ve výroční den jeho svěcení, získá za obyčejných podmínek 40 dní odpustků.

Poznámka 2. Tak svěťí kostel biskup. Kratší jsou obřady, svěťí-li jej kněz s povolením biskupovým.

Pobožnosti na výroční den posvěcení chrámu Páně viz na straně 512.

[Svěcení zvonů.

Poučení.

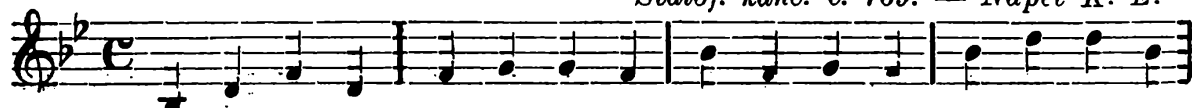
Zvony svěťí se takto :

Zvon umývá se vnitř i vně svěcenou vodou, aby byl hoden ke cti a chvále Boží zaznívatí a věřící k tomu vyzývatí. Pak se pomaže vně i uvnitř olejem nemocných, což znamená uzdravení, uvnitř křížem, což znamená posvěcení, jehož se nám dostává skrze svatá tajemství, k nimž zvon nás volá. Načež se nakuřuje uvnitř, čímž vyjadřuje církev přání, aby hlahol zvonů vzbuzoval ve věřících zbožné myšlenky a pocity. Ku konci čte se evangelium, jež vypravuje, že Ježíš Kristus zavítal do domu Lazarova a k Martě, sestře jeho, pravil: „Jednohoť jest potřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebudě odňata od ní“ (Luk. 10, 42); aby věřící pilně navštěvovali chrám Páně, do něhož je zvon volá, a tam dleli u nohou Páně, modlíce se a jsouce zbožně přítomni bohoslužbám. — Zvonu se dává jméno svatého, aby všichni, kteří zvukem jeho zvání jsou k pobožnosti, postaveni byli pod jeho ochranu.

Svěcení zvonů nazývá se také jich křtem, protože se umývají svěcenou vodou a dostávají jméno svatého.

349. Při svěcení nebo zavěšování zvonu.

Svatoj. kanc. č. 769. — Nápěv K. E.



1. Zvo-ne, ko-ve z ze-mě klí-nu, po-svě-ce-ný Ho-spo-di-nu,



hlá-sej s výše Králi krá-lů po věk věkův čest a chvá-lu.

2. Když den svitne na obzoru,
- probud' život v našem sboru, -
skončíme-li práci svoji, - u večer
kyň ku pokoji.

3. Hlásej denně v kraji celém,
- že se Slovo stalo Tělem - a že
s námi přebývalo, - až nám smrtí
život dalo.

Je-li zvon větší, může se vsunouti sloka 6.

6. Obloha když plane bleskem, - hromy bijí strašným třeskem,
- hlasem mocným počni zníti, - lány uchraň krupobití.

7. Při našeho žití sklonu -
hlásej hlahol toho zvonu, ať
se bratří v lásce vroucí - modlí
za své bratry mroucí.

4. Volej slavně na den Páně -
stádce věrné k nebes bráně, - ať
tam strast i boly složí - lásky
věčné u podnoží.

5. A když časem požár lýtý -
pod krovem se lidským zníti:
lásku volej ku pomoci proti
zhoubné živlu moci.

8. Na poslední k hrobu pouti -
potěšuj ty, již se rmoutí; - hlásej
vítěznými hlasy, - že jsme v Kri-
stu došli spásy.

Svěcení varhan v kostele.

Dodatek k „Agendě“.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

Žalm 150.

1. Chvalte Hospodina v svatyni jeho: * chvalte jej v tvrzí moc-
nosti jeho.

2. Chvalte jej z mocných skutků jeho: * chvalte jej podle
množství velikosti jeho.

3. Obveselte jej zvukem trouby: * chvalte jej na loutnu a
citeru.

4. Chvalte jej na buben, a v společném zpívání: * chvalte jej
na struny a na varhany.

5. Chvalte jej na cimbály dobře znějící: chvalte jej na cimbály
plesání: * všeliký duch chval Hospodina.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svátému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův.
Amen. —

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi skrze Mojžíše, služebníka svého,
nařídil, aby trouby byly udělány k troubení nad oběťmi, které jménu
Tvému vždy byly obětovány, a jenž jsi chtěl, aby skrze syny israelské
na trouby a cimbály chvála jména Tvého byla zpívána: požehnej, †
prosíme, tento nástroj varhan, službě Tvé věnovaný, a propůjč,
aby věřící Tvoji v písních duchovních plesající na zemi, k radostem
věčným dojíti zasloužili na nebi. Skrze Pána našeho Ježíše Krista,
Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě atd.

R. Amen.

Svěcení praporu k procesím.

Dodatek k „Agendě“.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinově.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši Kriste, jehož církev jest jako šik vojenský, (k bitvě) spořádaný: požehnej tento prapor, aby všichni pod ním s Tebou, Pánem Bohem zástupů, bojující na přímluvu blahoslavené(ho) N., nepřátele své viditelné i neviditelné v tomto světě přemoci, a vítězství — na nebesích slaviti zasloužili. Skrze Tebe, Ježíši Kriste, který žiješ a kraluješ s Bohem Otcem a Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Kněz pokropí prapor svčcenou vodou.

Svěcení svíček

mimo slavnost Hromnic koná se, aby svíce zapudily knížete temnosti, to jest všechno zlé z místností, ve kterých bývají uloženy nebo rozžaty. Modlitby znějí :

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, požehnej † tyto svíce prosbami našimi: vlej do nich, Pane, skrze sílu svatého kříže † požehnání nebeské, kterýž jsi je na zapuzení temnosti lidskému pokolení udělil: a ať takové požehnání znamením svatého † kříže obdrží, aby v jakýchkoliv místnostech, v nichž budou rozžaty nebo uloženy, odstoupila knížata temnosti, a třásla se a uprchla ustrašená se všemi služebníky svými z příbytků těch; a ať se neopováží déle znepokojovali, nebo obtěžovali sloužící Tobě, všemohoucímu Bohu: který žiješ a kraluješ na věky věkův.

R. Amen.

Svěcení vody.

P o u č e n í.

Koná se v neděli a kdykoliv jest potřeba. Při svěcení za různých modliteb do vody dává se sůl. Sůl znamená ochranu před nákazou (hnilobou) hříchu, jehož původcem bývá ďábel, voda znamená duševní čistotu, která z nás činí chrámy Ducha svatého a jeho milostí.

Kdo svčcenou vodou se kropí, prosí o záchranu před hříchem a ďáblem a o čistotu duše, aby stala se důstojným stánkem Ducha svatého a jeho milostí. — Kropíme-li jiné předměty, na př. domy, role, vinice a podobné, prosíme, aby je Bůh vlivu zlého ducha chránil a nám prospěšnými učinil.

V křesťanských rodinách má svčcená voda vždy býti po ruce, nejlépe v kropniče u výchozu z příbytku, neboť se máme svčcenou vodou častěji kropiti, zvláště ráno a večer, a Pána Boha prositi, by nás ode hříchů víc a více očišťoval a všelikého nebezpečství duše i těla chránil.

Svěcení vody o nedělích.

Z mešní knihy.

V neděli svěť se, je-li potřeba, voda, jíž se používá k Asperges a pro kropeničky. Kněz exorcisuje napřed sůl, pak vodu. Potom nasype třikráte soli do vody po způsobu kříže, řka :

Smíšení soli a vody spolu staň se ve jménu Otce, † i Syna, † i Ducha † svatého.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, nepřemožené síly původce, a nepřemožitelného mocnářství Králi, a povždy velkolepý vítěziteli: jenž síly odpůrcova panování potlačuješ: jenž zběsilost nepřítele řvoucího přemáháš: jenž nepřátelské podlosti mocně překonáváš: Tebe, Pane, třesouce se a úpějice prosíme a žádáme: abys na tato stvoření soli a vody milostivě pohledl, je dobrotivý ozdobil, a rosou milosti své posvětil; aby kdekoliv bude kropeno, skrze vzývání svatého jména Tvého, všechno stíhání nečistého Ducha bylo zaplašeno, a postrach jedovatého hada daleko byl zahnán; a přítomnost svatého Ducha při nás, kteříž o milosrdenství Tvé prosíme, všude býti račiž. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého: který s Tebou žije a králuje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh

R. Amen.

Následuje „Asperges“ (Vidi aquam).

Svěcení hřbitova.

P o u č e n í .

V den před svěcením postaví se na hřbitově pět křížů, největší uprostřed, ostatní v čtyřech úhlech hřbitova, na znamení, že ti, kteříž tu budou pochováni, žili ve víře v Krista a zemřeli v naději na vykoupění. Před každým křížem zarazí se do země kůl, na němž jsou tři svíčky, jež se při svěcení rozzou. Koly značí pochované do země; svíčky poukazují k světlu věčnému, které na onom světě svítí těm, kteří v Pánu zesnuli.

Svěcení koná se takto :

Biskup modlí se litanii ke všem svatým a pak obchází hřbitovem pětkrát, kropě zemi svěřenou vodou, aby ji sprostil kletby, které propadli všichni tvorové hříchem. Vráť se ke kříži prostřednímu modlí se, aby Bůh toto místo odpočinku očistil, požehnal, posvětil a aby všem dal věčný pokoj, kteří tu budou pochováni. Načež nakuřuje kadidlem kříž, aby nám připomněl, že se máme svému božskému Spasiteli klaněti a za zemřelé se modlití. Na konec sejme hořící svíčky s kolů, dá je na ramena a prostřední dřevo křížů na znamení, že všichni, kteří v milosti Boží zemřeli, radovati se budou pro zásluhy Ukřižovaného ve věčném světle a patřiti budou na tvář Boží. Pak vytáhne koly ze země, což značí vzkříšení.

Světí-li hřbitov kněz, postaví se jen jeden kříž s jedním kolem a obejde se hřbitov jen jednou.

Svěcení nového kříže.

Kněz s dovolením biskupským svěť kříž takto :

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Prosíme Tě, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: abys ráčil požehnati toto znamení kříže svého, by byl prostředkem spasitelným pokolení lidskému; budiž utvrzením ve víře, pokrokem v dobrých skutečích, vykoupěním duší; budiž

útěchou a ochranou a obranou proti divým střelám nepřátel. Skrze Pána našeho

R. Amen.

Jiná modlitba k témuž účelu.

Požehnej, † Pane Ježíši Kriste, tento kříž svůj, skrze kterýž jsi vytrhl svět z moci ďábelské, a přemohl umučením svým ponoukatele ke hříchu, který se radoval z přestoupení prvního člověka jedením ze dřeva zapovězeného. (*Nyní pokropí kříž svčcenou vodou*). Posvěceno budiž toto znamení kříže ve jménu Otce, † i Syna, † i Ducha † svatého; aby ti, kteříž se modlití a klaněti budou pro Pána před tím křížem, našli tělesné i duševní zdraví. Skrze Krista Pána našeho.

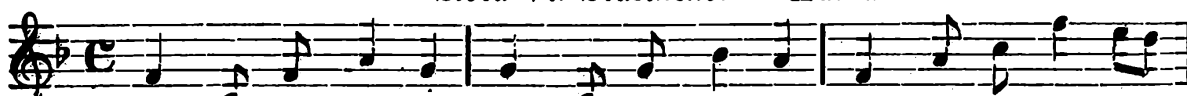
R. Amen.

Nato kněz poklekne před sv. křížem a zbožně se mu pokloní a jej políbí, a totéž činí, kdokoliv chtějí.

350. Pozdrav sv. kříži.

Tato píseň se hodí k svěcení kříže pod širým nebem. Jiné písně k sv. kříži viz na konci postní doby č. 181—185.

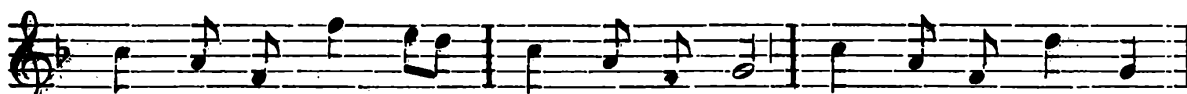
Slova Vl. Štastného. — Hudba Jana Bádala 1904.



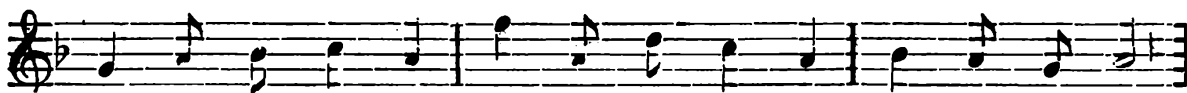
1. Z tem-no-ty ze-mě za bou-ře di-vé v úz-ko-sti svo-jí
kde ví-ry, lá-sky, dů-vě-ry ži-vé k ne-bi se zdvi-há



vzná-ší-me zrak, Bu-rá-cí hrom a ble-sky se kří-ží,
po-svát-ný znak.



na-sta-la zkou-šky zlá ho-di-na. Po-zdra-ven bu-diž,



ó sva-tý kří-ží, na-dě-je na-še tys je-di-ná,



pozdraven budiž, ó svatý kří-ží, na-dě-je na-še tys je-di-ná.

2. Života strome, Božího Syna
- krvavá obět byla tvůj plod, -
smířena tebou odvěká vina, - na
milost přijat lidský zas rod. —
Duše, jež k tobě kajícně vzhlíží,
- znova zas žití započíná: - Po-
zdraven atd.

3. Bolestné smrti potupný zna-
ku, - vítěznou slávou nad světem
pláš, - hrozný jsi pekla pyšné-
mu draku, - pokorným mír a po-
těchu dáš. - Blažena duše, jež se
ti blíží - vírou a láskou zanícená.
- Pozdraven atd.

4. Budiž nám světlem na zemské pouti, - buď naším štítem, kdy hrozí boj; - dopřej nám k tobě vždy více lnouti, - v jednotu lásky věrné své spoj; zradu nás chraň, jež v temnu se plíží, vždyť zloba vrahů ne-usíná: Pozdraven budiž atd.

5. Mamony palác zřítá se tebe, - příbytky naše na věky zdob; - s věží a chrámův ukazuj v nebe, - posvěcuj cesty, pole i hrob. - Blaze nám s tebou i v chudé chyši, běda, kdo na tě zapomíná: Pozdraven atd.

6. Ó budiž s námi v boji i práci, - síly nám dodej v utrpení; dědictví otcův ať nepotrácí - nevěrné synů pokolení. - Chraň vlast a národ v osudu tíži, - ať pevně doufá v Hospodina: - Pozdraven atd.

7. Ó budiž s námi, až se nám schýlí - k večeru horký života den, - neopouštěj nás v poslední chvíli, - doprovod tělo ve hrobu sen. - Až věčný soudce k nám se zas sníží, - znamení tvé pak na nebi vzplá: Pozdraven atd.

Svěcení obrazů Ježíše Krista, Pána našeho, blahosl. Marie Panny a jiných svatých.

S povolením biskupským.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, jenž nezavrhuješ obrazy svých svatých vytesávati, vyřezávati nebo malovati, bychom, kolikráte na ně tělesnými očima popatříme, tolikráte o jejich činech a svatosti k vůli následování očima v paměti rozjímal: tento, prosíme, obraz, (tuto řezbu, sochu) ke cti a na památku jednorozeného Syna Tvého Pána našeho Ježíše Krista*) upravený, žehnati † a posvětit † račiž: a popřej: aby, kdokoliv před tím obrazem se vynasnaží Syna Tvého**) vroucně ctíti a velebiti, pro jeho zásluhy a pro odvolání se na něho obdržel od Tebe milost v přítomnosti a věčnou slávu v budoucnosti. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Pokropí obraz svěcenou vodou.

Svěcení křížové cesty dle způsobu schváleného pro ct. OO. Františkány.

Dodatek k Agendě.

Po kázání zanotí kněz:

(Veni, Creator Spiritus). Přijď, Stvořiteli Duše k nám (*celé na str. 441*).

V. Vypuště***) Ducha svatého, a opět) stvoření budou.

R. A obnovíš tvář země.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého vyučil: dej, abychom v témže Duchu pravé věci poznali; a z jeho útěchy vždy se radovali.

*) *Nebo:* bl. P. Marie, Matky Pána našeho Ježíše Krista, *nebo* svatého N., apoštola Tvého, *nebo* mučedníka, *nebo* vyznavače, *nebo* biskupa, *nebo* panny.

**) *Nebo:* bl. Pannu, *nebo* slavného apoštola, *nebo* mučedníka, *nebo* vyznavače, *nebo* pannu.

***) To jest: Vyšli.

Obraňuj, prosíme Pane, na přimluvu blahoslavené Marie vždy Panny, lid tento ode všeho protivenství a z celého srdce se Tobě kořící od nepřátelských milostivý ochraňuj dobrotivě nástrah.

Skutky naše, prosíme Pane, vnuknutím předcházej a pomoci doprovázej; aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

Svěcení malovaných obrazů (jsou-li jaké):

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, jenž nezavrhuješ obrazy Tvých svatých vytesávati, vyřezávati nebo malovati, bychom, kolikráte na ně tělesnými očima popatříme, tolikráte o jejich činech a svatosti — k vůli následování — očima v paměti rozjímal; tyto prosíme obrazy ke cti a na památku Jednorozeného Syna Tvého — Pána našeho Ježíše Krista upravené, žehnati † a posvětití račiž, a popřej: aby, kdokoliv před nimi se vynasnaží, Jednorozeného Syna Tvého vroucně ctíti a velebiti, pro jeho zásluhy a pro odvolání se na něho obdržel od Tebe milost v přítomnosti a věčnou slávu v budoucnosti. Skrze téhož Krista atd.

R. Amen.

Svěcení křížů, které musí býti dřevěné:

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Prosíme Tě, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: abys ráčil požehnati † tato znamení kříže svého, aby byly prostředky spasitelnými pokolení lidskému; buďtež utvrzením ve víře, pokrokem v dobrých skutcích, vykoupením duší; buďtež útěchou a ochranou a obranou proti divým střelám nepřátel. — Skrze Krista Pána našeho. |

R. Amen.

Modleme se: Požehnej, † Pane, tyto kříže, nebo skrze kříž svatý svůj vytrhl jsi svět z moci ďábelské, a přemohl umučením svým ponoukatele ke hříchu, který se radoval z přestoupení prvního člověka jedením ze dřeva zapovězeného.

Nato kropě je kněz svčenou vodou, dí:

Pozvěcena buďtež tato znamení kříže ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého, aby ti, kteříž se modlíti a klaněti budou pro Pána před těmito kříži, našli tělesné i duševní zdraví. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Načež se zpívá hymna:

Vexilla Regis prodeunt: Jde prapor Kristův a se stkví č. 151 na str. 278. Pak hymna č. 496 Stabat Mater dolorosa: Stála Matka zarmoucená (5 slok).

Nato kněz, přistoupiv k prvnímu zastavení, políbí kříž a obraz a dá jej zavěsiti nebo zasaditi na místě připraveném; načež čte rozjímání a modlitby zastavení tomu odpovídající, což se děje i při ostatních zastaveních. — Na konec zanotí:

Te Deum laudamus. (Viz str. 9—13.)

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

Modleme se: O Bože, jehož milosrdenství není počtu a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodíní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vroucně vzývajíce: abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odměn budoucích schopnými učinil. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Nato požehná kněz lid křížem.

Svěcení nové školy.

Z fary, nebo (není-li v místě fary) z jiného domu jde průvod, zpívaje cestou litanie ke svatým nebo písně, do kostela a tam zanotí kněz „Veni Sancte Spiritus“. „Přiď, ó Duše přesvatý“. Není-li v místě kostela, zanotí je kněz v domě, z něhož se vychází (č. 217 na str. 443).

Po jeho ukončení:

V. Pane, smiluj se nad námi.

R. Kriste, smiluj se nad námi.

V. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš . . .

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého vyučil: dej, abychom v témže Duchu právě věci poznali, a z jeho útěchy vždy se radovali.

Bože, jemuž každé srdce jest otevřeno a každá vůle mluví, jemuž žádné není skryto tajemství, očisť skrze vlití svatého Ducha myšlenky srdce našeho, abychom toto naše svěcení hodně vykonali a Tvým věřícím podobně kýženou spásu opatřiti mohli.

Skutky naše, prosíme, Pane, vnuknutím předcházej a pomocí doprovázej: aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Nechte maličkých ke mně jíti.

R. Nebo takových jest království nebeské.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, Tebe pokorně prosíme, abys vzhlednouti ráčil na děťátka tato: vlej do srdcí jejich milost Ducha svatého, aby skrze něho osvěcená a vyučená věděla, co příjemno je před Tebou v každý čas, a prospívala moudrostí, věkem a milostí. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

V. Pomoc naše ve jménu Páně.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Vyjděmež v pokoji.

R. Ve jménu Krista. Amen.

Pak se jde za zpěvu dítek školních a hlaholu zvonů v slavném průvodu ke škole. U vchodu vně stoje zanotí světitel:

V. Pokoj domu tomuto.

R. A všem bydlícím v něm.

Pak zanotiv (Asperges me) Pokropíš mne (viz str. 548), kropíš školu z venku aspoň na hlavním průčelí, ani zpěváci zpívají:

Pane, yzopem a očištěn budu: obmyješ mne a nad sních zbílen budu. — Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého. — Sláva Otci i Synu: i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: a na věky věkův. Amen. — Pokropíš mne, Pane, yzopem a očištěn budu: obmyješ mne a nad sních zbílen budu. —

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí milosrdný Bože, jenž jsi kněžím svým tak velikou před ostatními milost udělil, že, cokoli ve Tvém jméně hodně a dokonale od nich se koná, Tebou že konáno jest, se věří: prosíme nesmírnou dobrotivost Tvou, abys cokoliv právě navštívíme a cokoliv požehnáme, požehnal, a aby při vkročení pokory naší, pro zásluhy svatých Tvých, nastal útěk nepřitele, a vstoupení anděla pokoje.

Pane svatý, Otče všemohoucí, na přímlovu svatých Ignáce a Aloise požehnej † dům tento, požehnej † vstoupení naše, požehnej † vkročení nohou našich, jako jsi ráčil dům arcíotce Abrahama, Isáka a Jakuba požehnati. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Světitel vešed do světnice, zapěje:

V. Pokoj domu tomuto.

R. A všem bydlícím v něm.

Pokročiv s duchovenstvem a sborem ke stolu, bílým ubrusem pokrytému, na němž mezi dvěma hořícími svícemi stojí krucifix, zazpívá:

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a seslati račiž svatého anděla svého s nebes, který

by střežil, chránil, opatroval, navštívil a hájil všechny přebývající — vyučující i učící se — v tomto příbytku. Skrže Krista Pána našeho.

R. Amen.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, jenž jsi učedníkům svým řekl: Do kteréhožkoliv domu vejdete, pozdravte ho, řkouce: Pokoj buď domu tomuto; přijdiž, prosíme, pokoj onen na dům tento, vychování mládeže věnovaný, a na všechny v něm bydlící, vyučující i učící se, a račiž je, Pane, ze vši nemoci vytrhnouti a vysvoboditi: naplň vyučující v něm duchem umění a moudrosti, a bázně Tvé; naplň učící se v něm milostí svou, aby, čemu budou spasitelně a užitečně učeni, rozumem chápali, v srdci zachovali, skutkem prováděli, a aby ve všem jméno Tvé bylo ctěno. Při vkročení tedy našem požehnati † a posvětití račiž tuto školu a uvnitř stěn domu tohoto andělé Tvého světla ať bydlí, a již i přebývající v něm, vyučující i učící se ostříhají. Skrže Krista Pána našeho.

R. Amen.

Zanotiv Asperges (v čemž sbor pokračuje), vykropí světnici(ce). Pak vloží kadidlo do kadidelnice, žehná je řka:

Na přímlovu sv. Michala archanděla, stojícího po pravici oltáře zápalu, a všech svatých andělů zápal tento račiž požehnati a na vůni příjemnou přijmouti. Skrže Krista Pána našeho.

R. Amen.

Nakuřuje světnici, dí:

Zápal tento od Tebe požehnaný vystupuj k Tobě, Pane, a sestupuj na nás milosrdenství Tvé.

Žalm 140. Vznášej se, Hospodine, modlitba má jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým: * pozdvížení rukou mých (jako) obět večerní. — Polož, Hospodine, stráž ústům mým: * a dvěře vůkol ústům mým. — Nenachyluj se srdce mé k slovům zlosti: * k činění výmluv v hříších. — Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

Po nakuřování zanotí před krucifixem:

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Navštiv, prosíme, Pane, příbytek tento, a všechny úklady nepřitele od něho daleko zapuď: andělé Tvoji svatí ať bydlí v něm, kteříž by všechny tu bydlící, vyučující i učící se v pokoji ostříhali, a požehnání Tvé nad nimi budiž vždycky.

. Požehnej, Pane, dům tento, a budiž v něm zdraví, svatost, síla a sláva, pokora, dobrota, mírnost, laskavost, učelivost a náplň zákona, poslušnost a díkůčinění Bohu Otci i Synu i Duchu svatému. A to požehnání budiž nad tím domem a místem tímto, a na všechny bydlící — vyučující i učící se — v něm sestoupiž sedm darů Ducha svatého. Skrže Krista Pána našeho. Amen.

Kněz pověsí svatý kříž na vhodném místě světnice, řka:

Znamení spásy vlož, Pane, na tento dům a nedovoluj, aby do

něho vešel anděl bijící. Ve jménu Otce, † i Syna, † i Ducha † svatého.

R. Amen.

Obrátí se ke kříži:

M o d l e m e s e : Všemohoucí, věčný Bože, jenž na každém místě panování svého celý jsi přítomen, sám účinkuješ: stůj při našich prosbách, abys tohoto domu byl ochráncem, a žádná zde nešlechtnost nepřátelské moci nepřekážela, nýbrž mocí svatého kříže a působením Ducha svatého konala se Tobě zde čistá služba a ve zbožnosti svoboda setrvala. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e : Budiž při nás, Pane Bože náš, a ty, kteří v ochranu svatého kříže důvěřují, stálou obraňuj pomocí. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz žehná pokoj i všechny přítomné, děláje pravici kříže a řka:

Požehnání Boha všemohoucího † Otce, † i Syna, † i Ducha svatého sestoupiž na tento dům, na všechny bydlící, vyučující i učící se v něm, na nás všechny, a zůstaň (s námi) vždycky.

R. Amen.

Nato se vrátí průvod do kostela, kde slouží se mše sv.

351. Při svěcení školy.

Kanc. Svatoj. č. 267.

1. To-bě, vše-ho svě-ta Krá-li, zněj-te dí-ky, zněj-te
chvá-ly za Tvé lá-sky no-vý dar; ve ško-le jest
u - lo - že - no dítkám na-šim vel-ké vě-no, po-klad ví-ry,
mra-vů zdar, po-klad ví - ry, mra-vů zdar.

2. Zachovej nám domu toho, - Otče v nebi, na let mnoho, - střež jej jak svou svatyni; - dej, ať odtud v době příští - blahobyť a štěstí prýští - [: v naše všechny rodiny. :]

3. Sešli, Pane, ve své lásce - v školní síně ducha strážce, - ať v nich bydlí účinně; - ať zde děti

střeží, vodí, - v srdcích útlých dobré plodí, - [: k spáse zve je jedině. :]

4. Dej jich vůdcům rady, síly, - aby zdárně odkojili - mládež mlékem víry Tvé; - dej, by dospívaly děti - na nadějně církve kvítky, - [: Tobě k slávě, k spáse své. :]

Žehnání domů svčcenou vodou

mimo čas velikonoční děje se podobně jako na Bílou sobotu,) jenže modlitby jsou jako při obyčejném Asperges, totiž: Při vchodu řekne kněz:*

Pokoj tomu domu, a všem bydlícím v něm. — *Pak kropě místnosti, modlí se:* Pokropíš mne, Pane, ysopem, a očištěn budu, obmyješ mne a nad sních zbílen budu. (*Žalm 50.*) Smiluj se nade mnou, Bože, * podle velikého milosrdenství svého. — Sláva Otci.

Antifona: „Pokropíš mne, Pane“ *se opakuje až po žalm, pak:*

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: a seslati račiž svatého anděla svého s nebes, který by střežil, chránil, opatroval, navštívil a hájil všechny přebývající v tomto příbytku. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

(*Kropí*).

Žehnání domu.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Požehnej, Pane, Bože všemohoucí, místo to (dům ten), aby v něm bylo zdraví, cudnost, vítězství, síla, pokora, dobrota a laskavost, náplň zákona a díkůvzdání Bohu Otci, i Synu, i Duchu svatému; a požehnání zůstaň nad tímto místem (domem) a bydlícími v něm nyní i vždycky.

R. Amen.

(*Následuje kropení svčcenou vodou.*)

Žehnání domu nového.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Tebe, Boha Otce všemohoucího, snažně prosíme za tento dům a obyvatele jeho, i věci; abys jej požehnati † a posvětiti † a statky všemi obohatiti ráčil; uděl jim, Pane, z rosy nebeské hojnost a z tučnosti zemské potřeby životní a žádosti touhy jejich k výsledku svého smilování přiveď. Při vkročení našem tedy požehnati † a posvětiti † račiž tento dům, jako jsi požehnati ráčil dům Abrahamův, Isákův a Jakobův: a v stěnách domu toho

*) Viz str. 342.

andělé ze světla Tvého ať bydlí, a jej i jeho obyvatele ostříhají. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

(Následuje kropení svčcenou vodou).

Žehnání světnice.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Požehnej, † Pane, světnici tu, aby všichni v ní bydlící v pokoji Tvém setrvali a ve vůli Tvé zůstali a sestárli a rozmnožení byli na mnoho dní a do království nebeského vešli. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

(Následuje kropení svčcenou vodou).

Svěcení základního kamene.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinoŕu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, od něhož všechno dobré běře počátek, a vždy k lepšímu postupujíc, dostává vzrůst: propůjč, žádáme, nám prosícím, aby, co ke chvále jména Tvého počítí se chystáme, věčným darem otcovské moudrosti Tvé ke konci přivedeno bylo. — Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kropí se svčcenou vodou.

A. C. Ep. Br. 1909, 14.

Požehnání knihtiskárny a stroje tiskařského.

Kněz přišed ke dveřím, řekne:

Skutky naše, prosíme, Pane, vnuknutím předcházej a pomocí doprovázej, aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Vstupuje, řekne:

Pokoj domu tomuto a všem bydlícím v něm.

Pak počav antifonu Asperges (Pokropíš mne atd.), kropí rozličné části tiskárny svčcenou vodou, až dospěje do hlavní její dvorany, kde se zastaví a řekne:

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Který učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl učedníkům: Do kteréhožkoli domu vejdete, pozdravte ho, řkouce: Pokoj buď domu tomuto: přijdiž, prosíme, pokoj onen na tento dům a dílnu

k tisknutí (a vydávání) knih připravenou a na všechny v ní prodlévající; a všechny, Pane, v ní pracující ode vší pohromy duševní i tělesné rač ochrániti a osvoboditi; naplň spisovatele, ředitele a dělníky duchem umění, rozumu a síly, a naplň je duchem bázně Tvé, aby zachovávalice věrně církevní předpisy, Tobě hodně a bližnímu svému spasitelně mohli sloužiti. Požehnej tedy, dobrý Ježíši, jenž jsi cesta, pravda a život, toto místo a dej, aby všichni v něm přebývající na přímluvu slavné a neposkvrněné Panny, Matky Tvé Marie, k neporušitelné koruně slávy šťastně dospěli. Který žiješ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův.

R. Amen.

Pak světlí stroje, řka:

M o d l e m e s e : Pane Bože, jediný zdroji věd, jenž jsi schopnost lidskou tak ráčil osvítiti, že nové umělé stroje vynalezli k tisknutí knih; požehnej, † prosíme, tyto stroje (tento stroj), abychom knihami k užtku našemu vyšedšími ničemu jinému za Tvé pomoci se neučili leč vědě Tvé, která v pravdě vede k životu. — Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Načež stroje pokropí svěcenou vodou. Pak řekne:

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a seslati račiž svatého anděla svého s nebe, který by střežil, chránil, opatroval, navštívil a hájil všechny přebývající v tomto domě. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Světlí-li se jen tiskárna, vynechá se druhá modlitba s pokropením pro stroje. Světí-li se jen stroj, použije se po V. Pomoc naše atd. a V. Pán s vámi — jen druhé modlitby s vykropením.

Acta C. Epp. Br. 1912, 11.

Žehnání stroje na hašení požáru (stříkače).

Duchovenstvo buď od nejblížího kostela neb od jiného připraveného místa odebere se ke stroji k svěcení přichystanému, zpívajíc nebo se modlíc:

A n t i f o n a : Zmírnil se oheň, a na sílu své moci zapomněl: aby synové Tvoji, které jsi miloval, Pane, zachováni byli bez úrazu.

Ž a l m 65. 1. Plesejte Bohu všecka země, žalm říkejte jménu jeho: * slávu vzdejte chvále jeho.

2. Rcete Bohu, jak hrozní jsou skutkové Tvoji, Hospodine! * pro množství moci Tvé kořiti se budou Tobě nepřátelé Tvoji.

3. Všecka země klaněj se Tobě, a prozpěvuj Tobě: * žalmy zpívej jménu Tvému.

4. Pojdte, a vizte skutky Boží: * (jak) hrozný jest v radách nad syny lidskými.

5. Kterýž obrátil moře v sucho, řeku přejdou (suchou) nohou: * tuť se veseliti budeme v něm.

6. Kterýž panuje v moci své na věky, a oči jeho na národy patří: * ti, již popuzují ho, ať se nevyvyšují sami v sobě.

7. Dobrořečte národové Bohu našemu: * a učiňte, ať jest slyšen hlas chvály jeho.

8. Kterýž položil duši mou k životu: * a nedal v pohnutí nohou mých. *)

9. Nebo jsi nás zkusil, Bože: * ohněm zkoušel jsi nás, jako se přepaluje stříbro.

10. Vedl jsi nás do osidla, naložil jsi soužení na hřbet náš: * vsadil jsi lidi na hlavy naše.

11. Šli jsme skrze oheň a vodu: * a (však) uvedl jsi nás v občerstvení.

12. Vejdu do domu Tvého s oběťmi zápalnými: * splním Tobě sliby své, jež vyřkli rtové moji.

13. A mluvila ústa má, * v soužení mém.

14. Zápalý tučné obětovati budu Tobě s zápalem skopců: * obětovati Tobě budu voly a kozly.

15. Pojdte, slyšte, a vypravovati budu (vám), kteříž se koli bojíte Boha, * jak veliké věci učinil duši mé.

16. K němu ústy svými volal jsem, * a vyvyšoval jsem ho pod jazykem svým. **)

17. Spatřoval-li bych nepravost v srdci mém: * nevyslyšel by (mne) Hospodin.

18. Ale vyslyšel Bůh, * a pozoroval hlasu prosby mé.

19. Požehnán buď Bůh, kterýž neodvrhl modlitby mé (od sebe), * a milosrdenství svého (neodjal) ode mne.

20. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému.

21. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Antifona: Zmírnil se oheň, a na sílu své moci zapomněl: aby synové Tvoji, které jsi miloval, Pane, zachováni byli bez úrazu.

Po antifoně světící zanotí:

Pane, smiluj se nad námi, a přítomní odpovídají:

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*potichu až po*):

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Spas služebníky své.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Sešliž jim, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj je.

V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti nim.

R. A syn nepravosti ať neuškodí jim.

V. Dobrořečte oheň i voda Pánu.

R. Chvalte a nade všechno vyvyšujte ho na věky.

*) totiž jakoby trestu jeho ujíti mohli.

**) Tiše, v srdci mém.

V. Jenž vysvobozuje nás z prostřed hořícího plamene.

R. A z prostřed ohně vytrhuje nás.

V. Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest.

R. Nebo na věky (trvá) milosrdenství jeho.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, který jsi třem mládencům v peci baby-lonské skrze anděla svého ukrotil plameny ohně : všechny, prosíme, skrze pravici svou v srdcích našich pochodně uhas hříchů; abychom od časných osvobozeni byli požárů a od ohňů osvobozeni byli věč-ných. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e : Bože, v jehož rukou jsme i my, i řeči naše, a všechna moudrost (naše), i prací známost a umění: služebníkům svým, Spomocníče, přispěj; abychom, kolikrát jsme v nebezpečí nastávajícího sotžení požáru, tolikrát chráněni byli účinnými po-můckami důmyslu. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e : Bože, spravedlivý řediteli lidí a milostivý, jemuž jako svému Stvořiteli tak každý tvor ochotně slouží, že i k utrpení pro bezbožné se vznítí, i k dobrodiní pro zbožné mírným se stává: sluch svůj, prosíme, k modlitbám našim dobrotivě nakloň, a na tento stroj k potlačení ohně určený štědře požehnání vylej: aby kdykoliv účinného stroje tohoto s živou vírou a zbožným úmyslem bude proti rozdmýchaným silám požárním použito, voda z něho metaná zuřící plameny uhasila a ohni celou mocnou jeho sílu odňala, by požár věřícím v Tebe doufajícím obtíží nepřivodil, a jim i jejich statkům škody nezpůsobil: takže by všichni ode všeho strachu jakož i nebezpečenství uchráněni, ze svých hříchů celým srdcem se vzpamatovali, a dobrodiní Tvých pamětlivi, upřímnou myslí poznali, že taková metla na ně z vlastní sice jejich bezbož-nosti vychází, ale v Tvém milosrdenství zaniká. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův.

R. Amen.

Pak celebrant pokropí svěcenou vodou stroj a přítomné.

Žehnání železnice a vozů.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi všechny živly k své slávě a k užitku lidí stvořil; račiž, prosíme, tuťo želez-nici a její přístroje požehnat, a dobrotivou povždy svou prozřetel-

ností chrániti; a když služebníci Tvoji rychle spějí po cestě, aby v zákoně Tvém krácejíce a cestou příkázání Tvých chvátajíce, k nebeské vlasti šťastně dospěti mohli. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e : Milostiv buď, Pane Bože, k prosbám našim, a požehnej † vozy tyto pravici svou svatou; přiděl k nim svaté anděly své, aby všechny, kteří se v nich povezou, osvobozovali a střežili povždy od nebezpečností veškerých: a jako jsi muži ethiopskému na voze svém sedícímu a svatá Písma čtoucímu skrze levitu svého Filipa víru a milost udělil, tak služebníků svým cestu spásy ukaž, aby Tvou milostí podporováni a dobrých skutků stále dbalí jsouce, po všech této cesty a tohoto života nesrovnalostech radostí věčných dosíci zasloužili. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kropí svěcenou vodou.

Udílání požehnání apoštolského.

Biskupové mají od sv. Otce dovolení, aby v některé dny udělili požehnání apoštolské. Totéž dovolení sv. Otec dává duchovním správcům, když putují do Říma a jej o to prosí.

Buďtež farníci krátkým kázáním o tom poučení a vyzvání, aby hříchů svých litovali. Pak kněz kleče před oltářem, zanotí:

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým. (*Vstane.*)

M o d l e m e s e : Všemohoucí a milosrdný Bože, dej nám pomoc ze svatyně, a prosby tohoto lidu, v srdečné pokoře odpuštění hříchů žádajícího, a Tvé smilování a milost očekávajícího, laskavě uslyš: pravici svou nad něho dobrotivě vztáhni a náplň Božího požehnání naň vylej, jímž by, jsa statky všemi obohacen, radosti a života dosáhl věčného.

R. Amen.

(Jde k oltáři na stranu epištolní a žehná jedním křížem, řka):

Požehnej vás všemohoucí Bůh † Otec, a Syn, a Duch svatý.

R. Amen.

Z dodatku k Agendě.

Žehnání dítěte (dětí).

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Bůh náš slitovává se.

R. Ostříhající maličkých jest Hospodin.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž přede všemi věky jsi zplozený, v čase přes to dítětem býti jsi chtěl a miluješ nevinnost tohoto věku, jenž jsi maličký k Tobě přivedený láskyplně objímal, a jim žehnal: dítě toto předejdi v požehnáních sladkost.*) a uděl, aby zlost nezměnila rozumu jeho: a propůjč, aby prospívajíc věkem, moudrostí a milostí Tobě vždy líbiti se mohlo. Který žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po věky věkův.

R. Amen.

Pak kropí kněz dítě ve způsobu kříže svčnou vodou, řka:

Pokoj a požehnání Boha všemohoucího, Otce † i Syna i Ducha svatého sestoupiž na tebe a zůstaň na tobě vždycky.

R. Amen.

Žehnání společné úrody a vinic.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Prosíme dobrotivost Tvou, všemohoucí Bože, abys tyto prvotiny svých tvorů, které jsi smíšením vzduchu a deště živiti ráčil, sprchou svého požehnání zaléval, a plodiny své země až do zralosti přivedl. Dej také lidu svému, aby Ti za Tvé dary povždy díky činil; abys z úrody zemské duše žíznících hojností všech statků naplnil, a nuzný i chudý chválili jméno Tvé. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

(Kropí se svčnou vodou.)

Žehnání pokrmů zvláště o velikonočních. †

Žehnání beránka velikonočního.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

M o d l e m e s e : Bože, který jsi skrze služebníka svého Mojžíše na osvobození lidu svého z Egypta beránka zabíjení nařídil jako předobraz Pána našeho Ježíše Krista, a obě veřeje domů krví jeho potříti poručil: Ty račiž požehnati † a posvětit toto maso, stvoření Tvé, kterého my služebníci Tvoji ku chvále Tvé požíti toužíme, skrze zmrtvýchvstání téhož Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Tebou žije a kraluje na věky věkův.

R. Amen.

Pokropí beránka svčnou vodou.

Žehnání vajec.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

*) To jest dobrotivosti; prvé než ono by Tebe prosilo, Ty mu dobrotivě požehnej. (Žalm 20, 4.).

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Přispěj, prosíme, Pane, milostí svého požehnutí těmto vejcím, stvoření Tvému: aby se pokrmem prospěšným stala pro věrné Tvé, kteří s díkůčiněním jich požíjí, pro zmrtvýchvstání Pána našeho Ježíše Krista, který s Tebou žije a kraluje na věky věkův.

R. Amen.

Pokropí vejce svěcenou vodou.

Žehnání chleba.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, chlebe andělský, živý chlebe života věčného, račiž požehnati chléb tento, jako jsi požehnal pět chlebů na poušti, aby všichni, kteří z něho okusí, tím těla i duše zdraví obdrželi. Který žije a kraluje na věky věkův.

R. Amen.

Pokropí chléb svěcenou vodou.

Jiné žehnání chleba.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, požehnati račiž tento chléb požehnáním svého svatého Ducha: aby byl požívajícím spásou ducha i těla; a proti všem nemocem a veškerým nepřátelským nástrahám zabezpečením. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, živý chléb, jenž s nebe sstoupil a dává život a spásu světu: a s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh na věky věkův.

R. Amen.

Pokropí chléb svěcenou vodou.

Žehnání nových plodů.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Požehnej, Pane, tyto nové plodiny N. a uděl, aby ti, kteří z nich ve jménu Tvém svatém požívati budou, tělesného i duševního zdraví nabyli. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Pokropí plodiny svěcenou vodou.

Žehnání jakýchkoli pokrmů.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Požehťnej, Pane, stvoření toto N., aby bylo prostředkem spasitelným pro pokolení lidské; a uděl skrze vzývání jména Tvého, aby všichni, kteří z něho požívati budou, tělesné zdraví a duševní ochranu obdrželi. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Pokropí pokrm svěřenou vodou.

Žehnání oleje nesmíšeného (k přípravě pokrmů).

V. Pomoc naše ve jménu Páně.

R. Který učinil nebe i zemi.

E x o r c i s m u s. Zažehnávám tě, oleji, stvoření Boží, skrze Boha Otce † všemohoucího, který učinil nebe i zemi, moře a vše, co v nich jest. Všechna moc nepřátelská, všechn voj ďábelský a všechn nájezd, všechn přelud satanův vymytěn a na útěk zahnán buď od tohoto oleje, stvoření Božího, aby stal se všem, kteří ho užívati budou, spásou ducha i těla, ve jménu Boha Otce † všemohoucího, a Ježíše † Krista, Syna jeho, Pána našeho, a Ducha svatého † a v lásce téhož Pána našeho Ježíše Krista, který přijde soudit živé i mrtvé a svět tento ohněm.

R. Amen.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Pane Bože všemohoucí, při němž stojí vojsko andělů třesouc se, jejichž služba duchovní jest známa, račiž shlédnouti, požehťnati a posvětit tento olej, tvor Tvůj, ježž jsi ze šťávy oliv vyvedl, a jímž jsi nemocné mazati poručil, aby obdržíce zdraví, Tobě, Bohu živému a pravému, díky vzdávali; uděl, prosíme, aby ti, kdo oleje, ježž ve jménu Tvém žehnáme, použijí, ode vši slabosti, ode vši nemoci, a veškerých nástrah nepřítelů byli osvobozeni, a aby všechna protivenství byla odvrácena od tvorů Tvého, který jsi drahocennou krví Syna svého vykoupil, aby nikdy nebyl uštknut starým hadem. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě ducha svatého, Bůh po věky věkův.

R. Amen.

Pokropí olej svěřenou vodou.

Žehnání vína.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, jenž jsi v Káni Galilejské z vody víno učinil, a jenž jsi révou pravou: rozmnož na nás milosrdenství své; požehñati a posvěťtiti račiž toto víno, tvor Tvůj, jež jsi ku potřebám služebníků svých přidělil, aby všichni, kdo z něho poijí, požehnání Tvého bohatstvím naplnění byli. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Pokropí víno svěcenou vodou.)*

Žehnání společné všeho (pokrmů i nápojů) v Boží Hod velikonoční.

V. Pomoc naše ve jménu Páně.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, kterýž jsi nám skrze zmrtvýchvstán Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista, věčných radostí udělil: rozmnož a posvěťť tyto dary ze štědrosti milosti Tvé nám poskytnuté; a podobně i naše mysli duchovními naplň rozkošemi. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Ještě jiné svátostiny.

V Pontificale Romanum (obřadní knize pro biskupy) jsou ještě jiné svátostiny, které přísluší biskupům, na př. žehnání opata, abatyše, žehnání a svěcení řeholnic, žehnání a korunování krále, královny, žehnání základního kamene k novému kostelu, svěcení oltáře a oltářního kamene, žehnání okras, svíc oltářních a kostelních, svěcení kalichu, pateny, žehnání rouch, prádla a náčiní, svatostánku, nádob na uschování sv. ostatků, zbraní, praporu vojenského.

C. Ke královskému úřadu církve.

Církev všecky věřící k bohumilému životu přidržuje, dává zákony a přikázání, soudí a trestá.

K bohumilému životu nás vede křesťanskou spravedlností, abychom se zlého varovali a činili dobré.

Modlitba za osvícení mysli, abychom se zlého varovali a dobré činili.

Tom. Kempenský: „Následování Krista“ III., 23.

Osvěť mě, dobrý Ježíši, září duchovního světla, a zapuď z komůrky srdce mého všecku temnotu. Vymez hranice mým mnohým roztržitým myšlenkám a potři pokušení, jež mně činí násilí. Bojuj statečně za mě a přemož zvrhlé dravce, mé smyslné choutky a vášně, a budiž pokoj v mocnosti Tvé a hojnost slávy Tvé zaznívejž v síni svaté, to jest v čistém svědomí. Přikaz větrům a bouři; povel moři: „Ustaň!“ rci vichoru: „Nevaň!“ — i stane se utišení veliké.

*) Žehnání vína na sv. Jana evangelistu viz níže při jeho svátku.

„Sešli světlo své a pravdu svou“ (Žalm 42, 3), aby zářily na zemi; neboť já jsem země pustá a prázdná, dokavad mne neosvítíš. Vylej na mne milost svou; občerstvi srdce mé rosou nebeskou; dej mi proud pobožnosti, aby zavlažena byla tvář země a mohla vydati užitek dobrý a výborný. Pozvedni duši mou, jež klesá pod tíhou hříchů, a k nebesům připoutej všechnu mou toužebnost, aby okusila líbeznosti blaha nadzemského a by pak již jí nelibo bylo i pouhé pomýšlení na tuto zemi.

Odvráť a odervi mne ode vši chvilkové útěchy pouhých tvorů, ježto nižádné stvoření neukojí a úplně neutěší tužby mé. Spoj mne se sebou nerozlučným úvazkem lásky, ježto jedině Ty sám stačíš milující duši, a bez Tebe vše jest pouze rouhavou nicotou.

O křesťanské spravedlnosti.

Dle katechismu.

P o u č e n í.

Mravní život náš zakládej se na dvou přikázáních lásky, kteráž znějí: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své. Toť je největší a první přikázání“. Druhé pak jest podobné tomu: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“. — V nich obsažena jsou všechna přikázání Boží i církevní, jež souhrnně nazýváme z á k o n e m B o ž í m. Z lásky k Bohu a k bližnímu a pomocí milosti Boží varujme se zlého a činně dobré, jak nás tomu katolická víra učí; v tom záleží křesťanská spravedlnost.

A. První díl křesťanské spravedlnosti je: Varuj se zlého.

Jediné a pravé zlé jest, co se protiví zákonu Božímu, totiž hřích. Hřích je dvojí: 1. d ě d i č n ý, kterého se Adam v ráji dopustil a který jsme my i s jeho následky po něm zdědili; hřích ten odpouští se křtem svatým; 2. hřích o s o b n í, totiž vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího, ať se ho dopouštíme m y š l e n í m, když se dobrovolně zdržujeme při zlých myšlenkách a v nich máme zalíbení, nebo ž á d o s t í, když dobrovolně toužíme po něčem, co hříšné jest, byť i skutek nenásledoval, nebo s l o v y a s k u t k y a o p o m i n u t í m d o b r é h o, jež jsme povinni konati.

Všechny hříchy nejsou stejně veliké; jsouť hříchy těžké nebo smrtelné a hříchy lehké nebo všední.

Hříchu smrtelného se dopouštíme, když přestupujeme zákon Boží ve věci důležité, s jasným poznáním zlého a s úplným svolením. Hříchy těžké jmenují se „hříchy smrtelné“, protože jimi pozbýváme nadpřirozeného života duše, to jest milosti posvěcující, a stáváme se hodnými věčné smrti, jak dí sv. Jan ve Zjevení (3, 1): „Máš jméno, jakobys byl živý, a jsi mrtvý“.

Hříchu smrtelného musíme se nade všechno varovati pro jeho zlobu a pro jeho následky. Z l o b a se zračí v tom, že smrtelný hřích jest těžkou urážkou Boha a pohrdáním jeho nekonečnou velebností, hanebným nevděkem k Bohu, našemu nejlepšímu Otci, hroznou

zpronevěrou proti Pánu Ježíši, našemu nejlaskavějšímu Vykupiteli, trestuhodnou nevážností k milostem Ducha svatého. Následky pak má smrtelný hřích tyto: zbavuje nás milosti posvěcující a s ní i lásky Boží a synovství dítek Božích, připravuje nás o všechny zásluhy pro nebe, kterých jsme si už získali, činí nás neschopnými získati si nové zásluhy pro nebe, uvaluje na nás tresty Boží a konečně věčné zatracení. Jak zlý a trestuhodný jest hřích smrtelný, poznáváme nejlépe z přísného potrestání padlých andělův a našich prarodičů, z věčného trestu pekelného, kteréhož zasluhuje každý hřích smrtelný, a z přehořkého umučení a smrti, kterouž Ježíš Kristus pro naše hříchy podstoupil.

Hříchu všedního se dopouštíme, když přestupujeme zákon Boží ve věci méně důležité, nebo ne zcela vědomě a dobrovolně. Nazýváme jej všedním, protože se ho i člověk spravedlivý z křehkosti lidské často, ba denně dopouští, jak čteme v Příslovích (24, 16): „Sedmkrát padne spravedlivý a (zase) povstane“, a u sv. Jakuba (3, 2): „Ve mnohém zajisté klesáme všickni“. — I všedního hříchu máme se pečlivě varovati, protože i jím Bůh bývá urážen, je překážkou mnohých milostí, které by nám Bůh jinak udělil, na nás mnoho trestů přivádí, protože časem hříchy těžké mívá za následek, jak dí Sir. (19, 1): „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne“.

Hříchy osobní odpouštějí se hlavně svátostí pokání.

Viz na str. 728., kde jsou v Zrcadle zpovědním uvedeny i hříchy, to jest skutky zlé a nepravosti, jichž se máme vystříhat, hledě k desateru Božích a pateru církevních přikázání, sedmeru hlavních hříchů, ke hříchům proti Duchu svatému, hříchům do nebe o pomstu volajícím, k devateru cizích hříchů, jakož i k opomenutí dobrého.

B. Druhý díl křesťanské spravedlnosti je: Čiň dobré.

Dobré jest, co se srovnává s vůlí Boží, čili se zákonem Božím. Vůli Boží hlavně poznáváme z desatera Božích a patera církevních přikázání, jakož i z nauky o ctnostech a dobrých skutcích a o snaze po křesťanské dokonalosti. Mezi dobrými skutky pak zvláště pěstovati máme modlitbu.*)

aa) Desatero Božích přikázání.

Ač Bůh dal mnohá přikázání a rozkazy, hlavními z nich jest deset přikázání, jež napsal každému člověku do srdce a nad to zjevil lidu israelskému na hoře Sinai. Ježíš Kristus je potvrdil a zachovávati znovu přikázal.

První tři obsahují povinnosti k Bohu, ostatních sedm povinnosti k bližnímu.

*) Rozvrh tento jest dle katechismu, jenž věnuje přikázáním třetí hlavní částku, ctnostem, dobrým skutkům a snaze po křesťanské dokonalosti pátou a modlitbě druhou hlavní částku.

I.

První prikázání Boží: V jednoho Boha věřiti budeš.

V prvním prikázání Božím se poroučí, abychom v jednoho Boha věřili, v něho doufali, jej milovali a jemu se klaněli.

1. O víře.

Křesťansky věřiti jest všecko za pravdu míti, co Bůh zjevil a skrze církev katolickou k věření předkládá. Co Bůh zjevil, musíme míti za pravdu, protože Bůh je pravda sama a nemůže tedy ani se mýlit ani klamati. Co máme věřiti, zjevil Bůh skrze patriarchy a proroky a nejposléze skrze Syna svého Ježíše Krista a apoštoly. Co Bůh zjevil, svěril Ježíš Kristus církvi katolické, by to neporušené zachovávala, všechny lidi učila a jim předkládala, co jest jim věřiti a činiti, by došli spasení. Kristus poručil, abychom církve poslouchali, a udělil jí dar neomylnosti. Nauky víry dílem obsažené jsou v Písmě svatém, anebo v Bibli, dílem v ústním podání nebo tradici. — Písmo svaté jest sbírka knih, kteréž vnuknutím Ducha svatého sepsány a od církve za slovo Boží uznány byly. Dělí se na Písmo svaté Starého a Nového zákona; Starý zákon obsahuje zjevení Boží od stvoření světa až po Krista Pána; Nový obsahuje zjevení, která nám Bůh učinil skrze Ježíše Krista a jeho apoštoly. Výklad Písma svatého přísluší církvi katolické. — Ústním podáním rozumíme zjevené pravdy, které apoštolové sice kázali, ale nenapsali. Ústní podání dostalo se až na nás ústním vyučováním a obřady církve svaté, vyznáními víry, jimižto církev svatá víru svou vyjadřovala, výroky papežův a církevních sněmů a spisy církevních otcův a církevními památkami.

Některé zjevené pravdy můžeme také rozumem poznati, mnohých však nemůže žádný rozum stvořený poznati a tím méně pochopiti; pročež nazýváme je tajemstvími víry.

Víry jest ku spasení nevyhnutelně třeba, neboť „bez víry nemožno jest líbiti se Bohu“ (K žid. 11, 6); vždyť člověk určen jest k cíli, který jenom skrze víru může poznati a kterého jenom životem podle víry může dosíci. Ježíš Kristus dí: „Kdo neuvěří, bude zatracen“ (Mar. 16, 16). Máme pak se přičiňovati, abychom zjevené pravdy výslovně věděli a věřili — ne jen všeobecně. Zvlášť výslovně musíme věděti a věřiti šestero pravd základních, totiž 1. že jest jeden Bůh; 2. že Bůh jest spravedlivý soudce, který dobré odměňuje a zlé tresce; 3. že jsou tři božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý; 4. že druhá božská osoba člověkem učiněna jest, aby nás svou smrtí na kříži vykoupila a na věky spasila; 5. že duše lidská jest nesmrtelná; 6. že jest milosti Boží ke spasení nevyhnutelně třeba. — Jsoutě základem křesťanského života. Máme také věděti a uměti apoštolské vyznání víry, Otče náš, Zdrávas Maria, Desatero Božích, patero církevních prikázání, sedmero svátostí a hlavní pravidla křesťanské spravedlnosti.

Víra naše má býti o b e c n á, zahrnovati veškeré učení církve katolické, p e v n á, bez pochybování, ž i v á, jevíci se životem celým, s t á l á, že bychom raději za ni všecko, i život dali, než

bychom od víry odpadli nebo ji zapřeli. Nestačí, abychom ji toliko znali a v srdci chovali; musíme ji také zevně slovem i skutkem vyznávat. Odznakem katolického křesťana předním jest znamení svatého kříže.

Poučení o svatém kříži.

Znakem katolického křesťana je svatý kříž, a jeho znamením vyznává svou víru. Děláme jej dvojím způsobem: 1. tak, že znamenáme palcem pravé ruky čelo, ústa a prsa znamením kříže, říkájíc: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen“; 2. tak, že se dotýkáme pravou rukou čela a prsou, pak levého a posléze pravého ramene, říkájíc: „Ve jménu Otce — i Syna — i Ducha svatého. Amen“. — Znamením svatého kříže vyznáváme zvláště dvě pravdy svaté víry: 1. že jsou tři božské osoby; 2. že nás Ježíš Kristus svou smrtí na kříži vykoupil. — Nestyď se za znamení v kříže nikdy a nikde, neboť jsme povinni vyznávat víru svou také zevně — slovem i skutkem, dle slov Kristových: „Kdožkoli vyzná mne před lidmi, toho i já vyznám před Otcem svým, jenž jest v nebesích; kdož by pak zapřel mne před lidmi, zapřím i já ho před Otcem svým, kterýž jest v nebesích“. — Když svatý kříž děláš, dělej ho pořádně. Počínáme jím a končíme skoro všechny modlitby a důležitější práce.

352. Znamení sv. kříže.

Slova Jak. Pavělky 1905. — Hudba Ezechie Ambrose, řed. kůru v Prostějově, 1905.

Nadšeně a rázně.



1. Ot - če, Sy - nu, Du - še sva - tý, ne - roz - díl - ná Tro - ji - ce,
zdro - ji bla - ha pře - bo - ha - tý, mi - lo - stí všech stud - ni - ce,
svatým křížem Te - be ctí - me, vy - zná - vá - me, ve - le - bí - me,
v ne - be - sích jež věč - ně dlíš, zna - kem Tvým je sva - tý kříž.

2. Svatý kříži, tebe nesl - Kri -
stus, světa Spasitel, - pod tvou
tíží třikrát klesl, - na tobě i v mu -
kách pněl, - tebou zdrtil pekla
pýchu, - vysvobodil lidi z hříchu,
- ty mne k němu provádíš, -
spása moje, svatý kříž.

3. Křížem žehnám svoje čelo,
- ducha svého smělý štít, - aby
vezdy k nebi zřelo, - odkud vzešel
spáasy svit, - aby pravdu pozná -
valo, - hájilo a milovalo, - vzná -
šelo se výš a výš, - kam mu kyne
svatý kříž.

4. Křížem žehnám svoje ústa, - by z nich nikdy nezněla - slova marná, zlá a pustá, - z hněvu, zloby vzkypělá, - ale Boží čest a chvála - s pravdou, láskou by z nich vála, - přivedla mne Kristu blíž, - jehož trůn jest svatý kříž.

5. Křížem žehnám prsa svoje, - abych Boha miloval, - obrněn jsa s vášní v boje - zákon Páně zachoval; - abych vezdy ctnosti hledal, - žádostem zlým vzniku nedal, - Ty mne hříchu uchrániš, - jenž jsi pro mne nesl kříž!

6. Křivdy, trudy, namáhání, - pokušení, zápasy - mysl naši bolem sklání, - srdce lká a stýská

si; - kdo však ke svatému kříži - s důvěrou a láskou vzhlíží, - v zásluhu mu každou tíž - změní Kristův svatý kříž.

7. V oblacích kříž v divné kráse - v poslední se zastkví den, - kdy svět vstane ve úžase, - ze sna smrti probuzen; - Kristus rozsoudí vše činy, - nekajících stihne viny, - dobré uvede v svou říš, - kterou otevřel nám kříž.

8. Svatý kříži, víry znaku, - ochraňuj mne, jasné sviť - světlem víry mému zraku, kroky moje k nebi řiď, - nechať Krista pro zásluhy, - jimiž shladil moje dluhy, - dána mi pít' blaha číš, - pro niž krví rděl se kříž!

Dobrá četba.

Jelikož v I. přikázání se zapovídá také čtení knih víře nepřátelských, upozorňujeme tuto na četbu dobrou, o kterou se starají různá naše Dědictví.

1. *Dědictví maličkých* založil v Hradci Králové biskup Karel roku 1860. Účel jeho je, vydávati pro mládež dobré spisy v řeči české i německé. Členy mohou se státi dívky do 16 let s vkladem 4 K jednou navždy a dostávají knihy do svého 16. roku. Patronem spolku je sv. Karel Borromejský. O jeho slavnosti členové navštíví kostel, slyší mši svatou a modlí se za živé i zemřelé členy, zakladatele a dobrodince spolku třikrát Otčenáš a Zdravas a modlitbu k sv. Karlu Bor. — Dědictví jest doporučeno pro brněnskou diecesi biskupem hrabětem Schaffgotschem (Kurr. 1860, 3.).

Svatý Otec Pius IX. povolil za obvyklých podmínek odpustky plnomocné členům v den přistoupení ke spolku, v hodinu smrti a na sv. Karla Borromejského; dobrodincům v den sv. Karla Bor. — Kurr. 1862, 7.

2. *Zlatá kniha dívek českých.* Spolek založený v Písku v Čechách r. 1862.

3. *Dědictví svaté Ludmily* tamže pro odrostlé čtenářky.

4. *Dědictví Svatojanské* založeno bylo od vp. Antonína Hanikýře v Praze na vydávání dobrých knih.

Svatý Otec Pius IX. bratrstvo zvané Dědictví Svatojanské schválil, jemu požehnání udělil a propůjčil členům za obvyklých podmínek plnomocné odpustky v den a po celou oktávu sv. Jana Nepomuckého, jež lze i duším v očistci přivlastniti. 30. III. 1850.

5. *Dědictví Cyrillo-Methodějské* založeno v Brně na vydávání dobrých knih. *Obdrželo tytéž plnomocné odpustky v oktávě sv. Cyrilla a Methoděje jako dědictví Svatojanské. (Kurr. 1856, 17).*

6. *Dědictví sv. Prokopa* v Praze vydává vědecké české spisy bohoslovecké.

Modlitba k sv. Pavlu za povznesení dobré četby (literatury).

Kurr. 1909, č. 2.

Přeslavný apoštol, který s tak velikou horlivostí jsi se přičinil, aby zničeny byly v Efesu spisy, o nichž jsi dobře věděl, že by byly převrátily mysl věřících, rač také na nás nyní dobrotivě shlédnouti. Popatř, kterak bezuzdný tisk usiluje vyrvati ze srdcí drahocenný

poklad víry a neporušených mravů. Osvět, o to tě prosíme, svatý apoštolé, mysl tolika převrácených spisovatelů, by už jednou přestali otravovati duše svým zlým učením a svou záludnou věrolomností; pohni srdce jejich, aby se jim zošklivilo zlo, které páchají na vyvoleném stádcí Ježíše Krista. Nám pak vypros milosti, bychom, vždy poslušni hlasu Nejvyššího Pastýře svého, nikdy se neoddávali četbě špatných knih, nýbrž naopak četli a dle sil svých rozšiřovali takové, jež svou spasitelnou pastvou pomáhají všem přispěti k větší slávě Boží, povýšení církve svaté a spáse duší. Amen.

Odpustky 300 dní (i pro zemřelé) jednou denně.

2. O naději.

„Křesťansky doufati“ jest všecko pevně a důvěrně očekávati, co Bůh nám pro zásluhy Ježíše Krista slíbil.

Bůh nám pro zásluhy Ježíše Krista slíbil věčnou blaženost, jakož i prostředky, kterými bychom jí dosáhli. Doufáme od Boha, protože jest všemohoucí, může splniti, protože jest nejvyš dobrotivý a věrný, chce splniti, co nám slíbil. Proto dí sv. Pavel (k Žid. 10, 23): „Držme nepohnutelné vyznání naděje své; nebo věrnýť jest ten, jenž zaslíbil“. Křesťanskou naději pěstujeme hlavně modlitbami (*O modlitbě viz níže*), a jest na nás, abychom se modlívali rádi modlitby, které církve svatá doporučí a namnoze i odpustky obdařila.

3. O lásce.

I. Boha „pro něho samého“ milovati jest milovati jej proto, že pro svrchovanou dokonalost svou veškeré naší lásky hoden jest.

„Křesťansky milovati“ jest Boha pro něho samého nade všecko, sebe pak a bližního pro Boha milovati.

Boha máme milovati „nade všecko“, to jest máme si ho tak vážit, že jsme hotovi raději všecko obětovati, než bychom se těžkým hříchem připravili o jeho lásku a přátelství.

Milujeme-li Boha nade všecko pro něho samého, to jest pro jeho nekonečnou dokonalost a dobrotu, nazývá se láska naše dokonalou; milujeme-li ho sice nade všecko, ale nikoli pro něho samého, nýbrž pro dobro, které od něho máme a doufáme, je láska naše nedokonalá.

Abys snadněji mohl vzbuditi lásku dokonalou, uvaž jak velice Bůh napřed nás miloval, když nás stvořil, skrze Syna svého vykoupil a nám nesčíslná dobrodiní prokázal; a jak dokonalým, dobrým a láskyhodným Bůh tudíž sám v sobě býti musí, když nás tak nezištně miluje.

II. Sebe máme milovati „pro Boha“, to jest proto, že i Bůh nás uznává za hodny své lásky a že nás k účastenství ve své vlastní blaženosti povolal. Sebe pro Boha milujeme, když především pečujeme o spásu duše své dle slov (Mat. 16. 26): „Co jest platno člověku, byť všecken svět získal, a na své duši škodu trpěl!“

III. Bližního, to jest každého člověka, přítele i nepřítele, máme též „pro Boha“ milovati a tak jako sebe; mámeť mu prokazovati všecko, čeho sami právem žádati můžeme, a ničeho mu nemáme

činiti, co bychom rozumně sami neradi měli, a máme především pečovati o spásu duše jeho.

Láska Boží k nám, a naše k sobě samým a k bližnímu zakládá se na podobenství naší duše k Bohu.

Kterak i své nepřátele milovati máme, učíme se nejlépe od Ježíše Krista, jenž nepřátelům svým odpustil a za ně se modlil, za ně i život svůj obětoval a nám přikázal, abychom nepřátele milovali, řka (Mat. 44, 45): „Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteříž vás nenávidí, a modlete se za ty, kteříž vám protivenství činí a utrhají vám, abyste byli synové Otce svého, jenž jest v nebesích“.

Křesťanské lásky je tak třeba, že bez ní nemožno jest dojiti života věčného, jak dí sv. Jan (I., 3, 14): „Kdo nemiluje, zůstává v smrti!“ A křesťanskou lásku dokazujeme tím, když zachováváme přikázání Boží a církevní.

353. Píseň ke vzbuzení tří božských ctností.*)

I. nápěv.

Dle Cyrilla XXVIII. 1901.



1. O, Bo-že vel-ký, stvo-ři-te-li svě-ta, slyš na-še vrou-cí
2. O, Sy-nu Bo-ží, lidstva Spa-si-te-li, pro krev Tvou svatou,
3. O, Du-še sva-tý, srd-cí Tě-ši-te-li, slyš pros-bu na-ši,



mod-lit-by a přá-ní, dej, ať nám ště-stí v zá-ři
jež z Tvých tekla skrá-ní, vzbud' v srdcích na-ších na-dě-
jež se k ne-bi vzná-ší, vzbud' v srdcích na-ších lá-sky



ví-ry zkvétá a ví-ra od věč-né nás smr-ti chrá-ní.
je den skvělý, ať sí-lí ži-tím nás i v u-mí-rá-ní.
pramen vřelý, Tvé lásky dech ať nám se v duši sná-ší.

II. nápěv.



2. Ó, Sy-nu Bo-ží, lid-stva Spa-si-te-li, pro krev svou



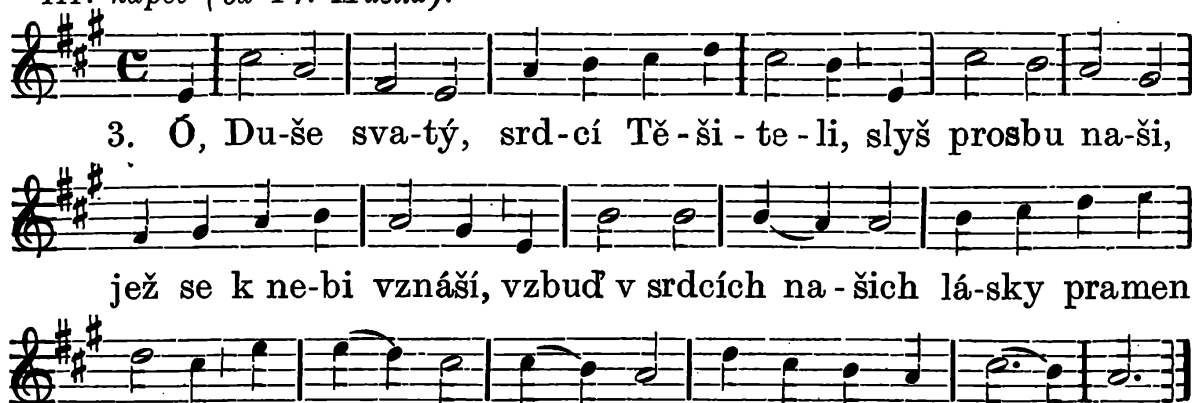
sva-tou, jež z Tvých tekla skrání, vzbud' v srdcích na-ších



na-dě-je sen skvělý, ať sí-lí žitím nás i v u-mí-rá-ní.

*) Druhá sloka — vzbuzení naděje — pro větší rozmanitost může býti zpívána dle druhého nápěvu; vzbuzení lásky dle třetího. Nápěvy hodí se ke kterékoliv sloce.

III. nápěv (od Fr. Musila).



3. Ó, Du-še sva-tý, srd-cí Tě-ši-te-li, slyš prosbu na-ši,
jež se k ne-bi vznáší, vzbud v srdcích na-ších lá-sky pramen
vře-lý, Tvé lá-sky dech ať nám se v duši sná-ší.

[Dle katechismu.]

Vzbuzení tří božských ctností. *)

Vzbuzení víry.

Věřím v Tebe, pravý, - ve třech osobách jediný Bože, - Otče, Synu a Duše svatý, - jenž jsi všechno stvořil, - všechno zachováváš a řídíš, - jenž dobré odměňuješ - a zlé tresceš. - Věřím, - že Syn Boží člověkem učiněn jest, - aby nás svou smrtí na kříži vykoupil, - a že Duch svatý - svou milostí nás posvěcuje. - Věřím a vyznávám všechno, - co jsi, ó Bože, zjevil - a skrze církev katolickou k věření předkládáš. - Toto všechno věřím, - protože, ó Bože, pravda sama jsi - a tedy ani se mýlit - ani klamati nemůžeš. - V této víře chci žít a umřít. - Ó Bože, rozmnož víru mou !

Vzbuzení naděje.

Doufám, ó Bože, - a důvěřuji se pevně, - že mi pro zásluhy Ježíše Krista - spasení věčné dáti ráčíš, - ježto jsi přislíbil všem, - kdož Tvá přikázání zachovávají. - Proto doufám od Tebe - i odpuštění hříchů svých - a všechny jiné milosti, - jichžto mi třeba jest, - abych sobě blaženosti věčné zasloužil. - Toto všechno doufám od Tebe, - poněvadž jsi všemohoucí, - nejvyšší dobrotivý, milosrdný a věrný - a tedy splnit můžeš a chceš, - co jsi přislíbil. - V této naději chci žít a umřít. - O Bože, posilni naději mou !

Vzbuzení lásky.

Bože můj! Miluji Tě nade všechno, - protože jsi dobro nejvyšší - a bytost nejdokonalejší - a tudíž zasluhuješ, - abys pro sebe samého nade vše byl milován. - A protože Tebe miluji, - miluji i svého bližního, - přítele i nepřítele, - a chci jej jako sebe milovati. - V této lásce k Tobě chci žít a umřít, - a jsem hotov - raději všechno obětovati, - nežli Tebe a lásku Tvou hříchem ztratit. - Ty pak, ó Bože, - mou lásku k Tobě vždy víc a více rozněcuj !

Tři Božské ctnosti máme vzbuzovati, jakmile ve sv. náboženství dostatečně vycvičení jsme, častěji, zvláště v těžkém pokušení proti těmto ctnostem, v nebezpečí života a v hodinu smrti.

*) Vzbuzení víry, naděje a lásky, jak jest nařízeno pro brněnskou diecesi, po kázáních o nedělích a svátcích, viz na str. 528.

Kratší způsob vzbuzení tří božských ctností.

Dle malého katechismu.

Bože můj! Věřím v Tebe, protože jsi nekonečně pravdomluvný; doufám v Tebe, protože jsi všemohoucí, nekonečně dobrotivý a milosrdný; miluji Tě nade všechno, protože jsi nekonečně dokonalý a lásky nejhodnější.

Racc. Odpustky: Plnomocné jednou za měsíc v libovolný den, vzbuzujeme-li tři božské ctnosti po celý měsíc každodenně. Podmínky: Zpověď, přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. Benedikt XIII. 15. ledna 1728, Benedikt XIV. 28. ledna 1756. — Plnomocné v hodinu smrti, vzbuzujeme-li je často za živobytí. Benedikt XIV. tamže. — 7 let a 7 kvadragen pokaždé. Benedikt XIV. tamže. — Odpustky nejsou vázány na určitý způsob slov; jen je předepsáno, aby uvedeny byly pohnutky jednotlivých božských ctností. Týž Benedikt XIV.

Prosba o rozmnožení víry, naděje a lásky.

Nejsladší Ježíši, dej mi rozmnožení víry, naděje a lásky, a srdce zkroušené a ponížené.

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně. Lev XIII. 13. září 1893.

Prosba o lásku k Bohu.

O můj Ježíši, Ty sice víš, že Tě miluji; avšak nemiluji Tě dosti. Ó učiň přec, abych Tě miloval více. Ó lásko má, která vždy planeš a nikdy neshasínáš, Bože můj, jenž sama láska jsi, zapal v srdci mém oheň božský, který svaté tráví a je v Tebe přeměňuje. Amen.

Racc. Odpustky 50 dní dvakrát denně. Lev XIII. 6. února 1893.

Výkon lásky k Bohu.

Můj Bože, mé jediné dobro, Ty jsi mi vším; kéž i já celý Tobě náležím!

Racc. Odpustky 300 dní (i pro duše v očistci) jednou za den. — Plnomocné jednou za měsíc, modlíme-li se povzdech po celý měsíc každodenně. Podmínky: zpověď, přijímání, návštěva kostela a tam modlitba na úmysl sv. Otce. — Lev XIII. dne 13. března 1902.

Vzbuzení lásky.

Dle sv. Františka Sal.

Pane, z celého srdce, z celé duše, ze všech sil Tě miluji, a Tebe nade vše milovati si přeji, a kdyby možno bylo, Tebe milovati bych si žádal onou láskou nejdokonalejší, jakou Ty sám sebe miluješ, a kterou Tvé nejsvětější člověčenství a přeblahoslavená Panna Maria s celým nebeským dvorem a se svatou církví katolickou Tebe milují.

Korunka vzbuzení lásky k Bohu.

1. Bože můj, nejvyšší dobro, kéž bych Tě byl vždy miloval!
2. Bože můj, zlořečím oné době, ve které jsem Tě nemiloval.
3. Jak jsem mohl tak dlouho žítí a Tebe nemilovati?
4. A Ty, Bože můj, jak jsi mne mohl tak dlouho trpět?
5. Děkuji Ti, Bože, za Tvou shovívavost.
6. Od této chvíle chci Tě vždycky milovati.
7. Chci raději zemřít, než Tebe nemilovati.
8. Bože můj, vezmi mně život, kdybych Tě kdy nemiloval.

9. Milost, o kterou Tě prosím, jest, abych Tě miloval.

10. S láskou Tvou budu vždy šťasten.

Sláva Otci atd.

1. Bože můj, přeji si, abys ode všech byl milován.

2. Jak šťasten bych byl, kdybych krev svou proliti mohl, by Tě všichni milovali.

3. Zajisté slepý jest, kdo Tebe nemiluje.

4. Bože můj, osvět ho !

5. Tebe, ó nejvyšší dobro, nemilovati, jest největší a jediné neštěstí.

6. Ó Bože můj, nechci býti z počtu nešťastných zaslepených, kteří Tě nemilují.

7. Ty, Bože můj, jsi radost má a všechno mé dobro.

8. Chci býti Tvým na vždycky.

9. Kdo mne může odloučiti od svaté lásky Tvé?

10. Všechna stvoření milujte Boha mého!

Sláva Otci atd.

1. Bože můj, přál bych si tisíc srdcí, abych Tě miloval.

2. Kéž mám srdce všech lidí, abych Tě mohl milovati !

3. Chtěl bych, aby bylo více světů, by Tě všechny milovaly.

4. Šťasten, kdo by Tě mohl milovati srdcem všech možných tvorů.

5. Ty hoden jsi toho, ó Bože můj!

6. Srdce mé jest příliš ubohé a chladné v lásce k Tobě.

7. Ó nešťastné chladnosti lidí, kteří Tebe, nejvyššího Boha, nemilují.

8. Ó politování hodné slepoty světáků, kteří neznají pravé lásky.

9. Blažení obyvatelé nebes, kteří ji znáte a milujete.

10. Ó blažené nutnosti, Boha milovati.

Sláva Otci atd.

1. Kdy budu hořeti láskou k Tobě, ó Bože můj ?

2. Ó jaké to bude pro mne štěstí a jaká blaženost!

3. Protože však já Tebe milovati neumím, raduji se aspoň, že je tolik jiných lidí, kteří Tě zajisté z celého srdce milují.

4. Raduji se zvláště, že Tě milují všichni svatí a andělé v nebi.

5. Sjednociji ubohé srdce své se srdci jich všech.

6. Zvláště pak mám úmysl Tebe tak milovati, jak Tě milovali svatí, kteří láskou k Tobě nejvíce rozníceni byli.

7. A proto chci Tě milovati toužou láskou, jako Tě milovala sv. Maří Magdalena, sv. Kateřina a sv. Terezie.

8. A tou láskou, kterou Tě miloval sv. Augustin, sv. Dominik, sv. František Xav., sv. Filip Nerejský a sv. Alois z Gonzagy.

9. Toužou láskou, kterou Tě milovali svatí apoštolové a zvláště sv. Petr, sv. Pavel a miláček Tvůj sv. Jan.

10. Toužou láskou, kterou Tě miloval veliký patriarcha sv. Josef.

Sláva Otci atd.

11. Ještě dále žádám Tě milovati onou láskou, kterou Tě nejsvětější Panna Maria na zemi milovala.

2. Zvláště pak onou láskou, kterou Tě milovala, když ve svém panenském životě Tvého božského Syna počala, když ho porodila, když ho kojila a když ho umíratí viděla.

3. I onou láskou, kterou Tě v nebesích miluje a vždy milovati bude.

4. Avšak ani to nedostačí, ó neskončeně dokonalý Bože, abych Tě miloval, jak toho zasluhuješ.

5. Proto bych Tě rád miloval, jako mě milovalo božské Slovo tělem učiněné.

6. Jak Tě miloval Syn Tvůj, když se narodil.

7. Jak Tě miloval, když umřel na kříži.

8. Jak Tě ustavičně miluje ve svatostáncích, v nichžto skryt přebývá.

9. Touže láskou, kterou Tě v nebesích miluje a na věky milovati bude.

10. Konečně žádám si milovati Tebe onou láskou, kterou sám sebe miluješ; protože však mi to není možno, učiň aspoň, Bože můj, dle milosrdenství svého, abych Tě miloval jak mohu a jak se Tobě líbí; a tak se staň! Amen.

Sláva Otci atd.

Modleme se! Bože, jenž jsi těm, kteří Tebe milují, nevystižitelné poklady připravil, vlij do srdcí našich cit lásky své: abychom ve všem a nade všecko Tě milujeme, Tvých zaslíbení, jež všechny žádosti převyšují, účastnými se stali. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Odpustky: 1. 300 dní jednou za den. 2. Plnemocné odpustky v jeden libovolný den v roce těm, kdo často nebo aspoň desetkrát každého měsíce konají tuto pobožnost, když ze hříchů svých se vyzpovídají, Tělo Páně přijmou a po nějakou dobu na úmysl sv. Otce nábožně se pcmodlí. (Pius VII. dne 11. srpna 1818).

354. O Deus, ego amo te, nec —

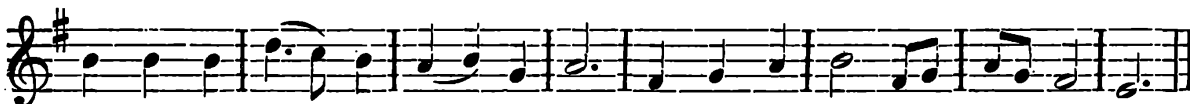
Modlitba sv. Františka Xav.

Nápěv I.

Přel. J. Pavelka. — Nápěvy u Šteyra.



1. O Bo-že můj, Tě mi-lu - ji, ne-žá-dám za lá-sku svou nic,



jednu jen tou - hu zje - vu - ji: mi - lo - vat Te - be stá - le víc.

Nápěv II.



1. O Bo-že můj, Tě mi-lu - ji, ne-žá-dám za lásku svou nic,



jednu jen touhu zje-vu - ji: mi - lo - vat Te - be stá - le víc.

2. Sílu že máš ty v peklo sklát, - lásky kdož k Tobě nemají, - planoucím jí chceš nebe dát, - proto mé srdce hledá ji.

3. Ze strachu ne, ni z naděje, - ale, jaks miloval mne sám, milovat Tebe žádaje, - jediným Tebe Králem mám.

4. Ježíši můj, mnes miloval, - mnoho jsi za mne vytrpěl, - těžký

kříž pro mne na se vzal, - v bolesti hrozný na něm pněl.

5. Hříšný ač jsem, přec mne rád máš, - potupy's pro mne podstoupil, - ve slávě své mne uvítáš, - již jsi mi smrti vykoupil.

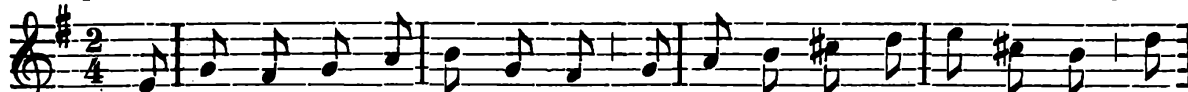
6. Jediný jest Tvá láska zdroj, - který mé srdce napájí, - odvahu dá mi s hříchem v boj, - dej, ať jí všecek zaplají.

355. O Deus, ego amo te, nam —

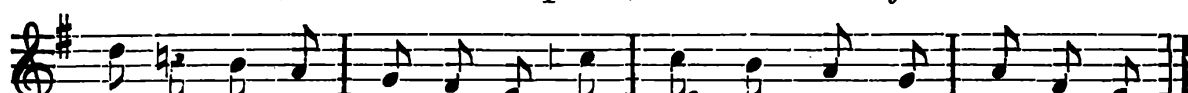
Modlitba sv. Ignáce z Loyoly, † 1556.

Nápěv I.

Překlad J. Pavélky. — Nápěvy ze Šteyra.



O Bo-že, k Tobě láskou plám, neb lásku Tvoji k sobě znám a

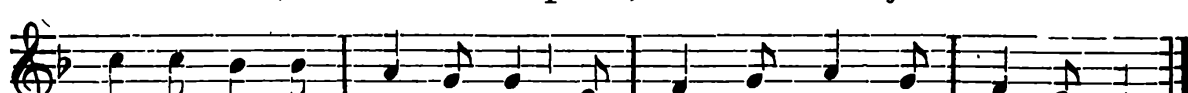


svo-bo-dý se zba-vu-ji, Tě, lá-skou spoután, sle-du-ji.

Nápěv II.



O Bo-že, k Tobě láskou plám, neb lásku Tvoji k sobě znám a



svo-bo-dý se zba-vu-ji, Tě, lá-skou spoután, sle-du-ji.

2. Nic nechci míti v paměti, - než slávy Tvoji hleděti; - nic rozum nesmí mysliti, - než v Tebe se vždy nořiti.

3. Nic nebudu chtít, přísahám, - než, co vím, že chceš, Bože, sám, - co z daru Tvého je teď mým, - vše kladu za dar k nohám Tvým.

4. Vzal od Tebe jsem, vezmi zpět, - co činit, rač mi poroučet, - řiď všechno, kterak víš a chceš, - neb všechno láskou spravuješ.

5. Jen lásku svoji rač mi dát, - bych mohl Tě vždy milovat, - tu dáváje mi, vše mi dáš, - vše jiné pouhý sen jest náš.

Spolek lásky na zachraňování mládeže mravně a nábožensky ohrožené.

„Serafinské dílo lásky“ v Českých Budějovicích má za účel, zachraňovati mládež mravně a nábožensky ohroženou péčí o řádnou katolickou výchovu v rodinách nebo dobrých ústavech. Povstalo r. 1893 v Německu, má ústředí pro německé kraje v Linci, spolek budějovický je samostatná odnož jeho pro kraje československé. Viz Kurr. 1908, č. 10.

4. O klanění se Bohu.

Poučení.

Bohu se klaněti jest prokazovati Bohu poctu, která pouze jemu, jakožto nejvyššímu Pánu, přísluší.

Klaníme se Bohu; Bohu Otci, Bohu Synu, Bohu Duchu svatému; nejsvětější Trojici; Ježíši Kristu, Bohu a spolu člověku v jedné osobě; klaníme se jeho tělu i jeho duši, protože s nimi božství jest nerozlučně spojeno; klaníme se božskému Srdci Páně, klaníme se i mrtvému tělu jeho do hrobu uloženému i duši oddělené smrtí od těla, protože s nimi božství zůstalo spojeno; klaníme se Ježíši Kristu v nejsvětější svátosti oltářní.

Způsob klanění se Bohu

dle Františka Saleského, biskupa a učitele církve.

O Bože, trojí v osobách a jeden v podstatě, a Ty, Pane Ježíši Kriste, pravý Bože i člověče, z celého srdce se Ti klaním a vyznávám, že Ty jsi mým pravým a jediným Stvořitelem, Spasitelem a mým posledním cílem. A jelikož mé klanění příliš nepatrné a slabé jest, obětuji Tobě ona vynikající klanění, kterými Tě nepřetržitě uctívá Tvoje nejsvětější člověčenství a Tvá přeslavná Rodička Panna Maria, a celé dvořanstvo nebeské a svatá církev katolická, Tvá milovaná nevěsta.

Panně Marii, andělům a svatým se neklaníme, nýbrž je pouze ctíme a vzýváme, protože jsou přátelé a služebníci Boží a proto, že nás milují a za nás u Boha orodují. Především anděly a svatými ctíme a vzýváme nejblahoslavenější Pannu Marii, protože je Matkou Boží, milostí a svatostí všechny anděly a svaté převyšuje a její přímluva u Boha jest nejmocnější.

Také obrazům Boha a svatých a ostatkům svatým se neklaníme, nýbrž pouze v uctivosti je máme — svaté ostatky*) proto, že Bůh skrze ně mnoho zázraků učinil a proto, že těla svatých byla chrámem Ducha svatého a nástrojem ctností jejich a protože jednou slavně z mrtvých vstanou — obrazy svaté ctíme, protože něco ctihodného představují; tato úcta se však nevztahuje týmž způsobem na obraz, jakým na předmět obrazem vypočtený.

Modlitba k uctění svatých ostatků z těla některého světce.

Ctihodný ostatku sv. N., s patřičnou úctou blížíme se tobě, jenž jsi kdysi tak činně k tomu přispěl, aby provedeno bylo, co svatá láska k Bohu vnukla zbožné duši, jež v tobě žila. Obecná úcta k tobě dosvědčuje, jak Bůh své věrné miluje a jak panátka jejich trvá od pokolení do pokolení. Ty pak, blažený duchu, jenž jsi v tomto ostatku přebýval, popatř na srdce naše, jež se přičiňuje, aby tě uctilo a aby ti podobným se stalo u víře, lásce a sebezapírání. Povznes oči svých k trůnu Božímu, jemuž jsi nyní tak blízký, a vymož nám u Otce všeho dobra, aby nám, slabým tvorům, poskytl své milosrdné pomoci a síly, bychom dle tvého příkladu žili a pak jednou s tebou a u tebe milosrdenství Boží chválili a velebili.

R. Amen.

V. Oroduj za nás svatý N.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

*) Svatými ostatky rozumíme: 1. pozůstatky těl svatých a světic Božích a 2. předměty, jež byly v blízkém spojení s Kristem Pánem anebo se svatými osobami, na příklad částečky sv. kříže.

Modlitba, než se podávají svaté ostatky k líbání.

Všemohoucí, věčný Bože! Duch svatý nám skrze církev přikázal, abychom v úctě měli ostatky ku prospěchu duší svých. S tím úmyslem blížíme se nyní tomuto zbytku tělesné schránky svatého N. a dotýkáme se ho na znamení, že vyznáváme pokorně jeho nadpřirozené zásluhy a jeho přátelství Boží, blížíme se také proto, abychom tak vyznali víru svou v obcování svatých a veřejně osvědčili, že z obcování toho očekáváme užitek pro spásu své duše z milosti Boží. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

II.

Druhé přikázání Boží „Nevezmeš jména Božího nadarmo“
poroučí, abychom jméno Boží světili. O to prosíme také v Otčenáši v 1. prosbě „posvěť se jméno Tvé“.

Jméno Boží světíme, když je uctivě vyslovujeme a důvěrně vzýváme; když Boha svobodně před celým světem vyznáváme a pro jeho slávu horlíme; když skrze náležitou přísahu Boha za svědka bereme; když učiněné sliby věrně plníme; když vůbec všecko ke cti Boží konáme a obětuje.

Křesťanské pozdravení.

Pochválen buď Ježíš Kristus. — Na věky! Amen.

Racc. 50 dní odpustků, kdykoliv jeden pozdraví, řka: Pochválen buď Ježíš Kristus, a druhý odpoví: Na věky! Amen. (Klement XIII. 5. září 1759).

Pius X. 27. března 1913 za příležitosti 1600letého výročí svobody církvi katolické poskytnuté císařem římským Konstantinem Velikým rozšířil odpustky 50 dní na 100 dní, jež lze získati i pro duše v očistci. Viz Acta Cur. Epp. Br. 1913 č. 10.

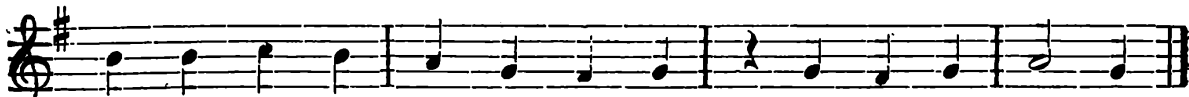
356. Pochválen buď Ježíš Kristus.

(Tak pěj při různých výkonech každodenních.)

Slova z Olom. kanc. č. 8. — Hudba Fr. Musila 1905.



1. Když z rá-na pro-ci - tám, den no - vý u - ví - tám :



„Po-chvá-len buď Je - žíš Kri-stus na vě-ky. A-men“.

2. Když oděv upravím, - zas Pána pozdravím: - „Pochválen buď“ atd.

3. Pak ranní modlitbou - hned sílím duši svou: „Pochválen buď“ atd.

4. Chrám Páně navštívím - a klekna zbožně dím: - „Pochválen buď“ atd.

5. Když dozní kněze hlas, tu vděčně zvolám zas: „Pochválen buď“ atd.

6. Též Kristu v svátosti - se kořím s vroucností: „Pochválen buď“ atd.

7. Když dám se do díla, - jest moje posila: - „Pochválen buď“ atd.

8. Když práci dokonám, - dík vroucí Bohu vzdám: - „Pochválen buď“ atd.

9. Tou zbraní vítězím - vždy v boji s duchem zlým: „Pochválen buď“ atd.

10. Toť moje ochrana, - když volám na Pána : „Pochválen buď“ atd.

11. Kdy chleba požívám, - se vděčně modlívám : - „Pochválen buď“ atd.

12. Když žízeň uhaším, - dík vroucí pronáším: „Pochválen buď“ atd.

13. Co skytnu chudému, - dám Kristu samému : „Pochválen buď“ atd.

14. Kdy štěstí dá mi Bůh, - hned skládám díků dluh: - „Pochválen buď“ atd.

15. A dá-li nésti kříž, - zpěv mírní jeho tíž : - „Pochválen buď“ atd.

16. Kdy pláče viny své, - tu volám důvěrně: - „Pochválen buď“ atd.

17. Když spat se ubírám, - den chválou zavírám : - „Pochválen buď“ atd.

18. Rač chránit celou noc mne jména Tvého moc: - „Pochválen buď“ atd.

19. Až smrt mi nastane, - tu ještě zavane: - „Pochválen buď“ atd.

20. Zvu zem i nebesa, - ať vše se rozplesá : - „Pochválen buď“ atd.

Viz také písně č. 18. a 19. na str. 46 a 47.

Jiné křesťanské pozdravení.

Pochválen buď Ježíš a Maria. — Dnes a po všechn čas.

Racc. 50 dní odpustků pokaždé (i pro duše v očistci) při vzájemném pozdravení. (Pius IX. 26. září 1864).

Vzývání nejsv. jmen Ježíš a Maria.

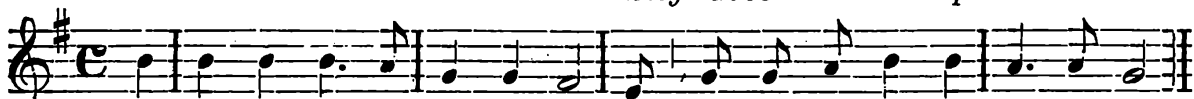
Ježíš ! Maria !

Odpustky 25 dní získá pokaždé, kdo tato nejsvětější jména nábožně vysloví. (Klement XIII. 5. září 1759). Odpustky plnemocné v hodině smrti získají, kdož v životě svém často křesťanské pozdravení dávali, nebo nejsvětější jména vzývali a v hodině smrti, nemohou-li ústy, aspoň v srdci tato jména vzývají. Všecky tyto odpustky získají také kazatelé a všichni, kdož jiné vzbuzují, by dávali křesťanské pozdravení, nebo vzývali nejsvětější jména. (Klement XIII. 5. září 1759.)

357. Budiž ctěn Ježíš a Maria.

O, světa rozkoše, vítejte.

Šteyr 1683. — Slova upr. J. Pavelka.



1. Vy, Světla svě-ta, buďte ctěna, ó Panno, Sy-nu panenský,



ti - síc-krát ví - tej - te, Je - zí - ši s Ma - ri í.

2. Ty, Maria, jsi keřem v poušti, - jenž hořel, ale neshořel; - plamenem jeho jest Ježíš, tvůj božský Syn.

3. Ty, Maria, jsi archa svatá, - jíž nedotkne se setlení; - archy té mannou jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

4. Ty, Maria, jsi kořen Jesse, - sněť Aronova kvetoucí; - sněti tvé květem jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

5. Ty, Maria, jsi trůnem skvostným, - jsi božské umy obrazem, - tohoto trůnu král: - Ježíš, tvůj božský Syn.

6. Ty, Maria, ty jsi monstrance; - lesk perel, zlata zdobí ji, - hostií její jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

7. Ty, Maria, jsi oko světa, - i slunce, měsíc zatmíváš; - zornicí jeho jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

8. Ty, Maria, jsi světa nebe, - v němž je vše dobré zavřeno: - rozkoší jeho jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

9. Ty, Maria, jsi nebes brána, - jíž v slávu věčnou vejdemo; - klíčem té brány jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

10. Ty, Maria, jsi srdce světa, - jsi lásky, slasti příbytek, - středem však srdce jest - Ježíš, tvůj božský Syn.

11. Vám dvěma budiž sláva vzdána, - ó Panno, plode panský, - tisíckrát vítejte, - Ježíši s Marií!

Modlitby Bratrstva k obhájení nejsvětějšího jména Božího a jména Ježíš.

(Jakoby bylo slyšeti Pána Ježíše mluvícího.)

Moji věrní přátelé a věrné dítky mé, považte, zdaliž jest na světě bolest, která by se vyrovnala bolesti mé. Hle! bezbožní lidé mému nejmilejšímu Otci se rouhají, mou církev potupují a v opovržení mají. Ach! což již žádného není, jenž by čest Otce mého hájil a za obrácení hříšníků prosil?

Vzbuzení chvály.

Nejsvětější, nejdůstojnější, poklony nejhodnější jméno Boží, buď ode všech tvorů pro nejsvětější srdce Pána Ježíše ve velebné svátosti oltářní na všech místech, a po všechny časy chváleno, velebeno, milováno, ctěno a oslavováno. Amen.

(To říkej třikrát ke cti a chvále nejsvětější Trojice Boží.)

Odprošení za způsobené urážky cti Boží.

Nejsvětější, poklony nejhodnější Trojice, jediný Bože ve třech osobách, Tobě andělé ve svaté bázni čest, chválu vzdávají, a před nesmírnou Tvou velebností na své tváře padají: dovol i nám k těmto vznešeným nebeským duchům milostivě se připojiti, abychom Tobě aspoň poněkud zadost učinili za všechna rouhání a zlořečení, která bezbožní lidé proti Tvému nejsvětějšímu jménu z úst svých vypouštějí.

V nejhlubší pokoře a poníženosti odprošujeme za nesčíslné křivdy a hrozné přísahy, a za mnohonásobné zneuctění Tvého nejsvětějšího jména, která se nyní všude páchají. O kéž naše oči vydají pramen slz, abychom tak náramné urážky, pro které nás přísně tresceš a káráš, dnem i nocí hodně oplakávati mohli!

Odpusť, milosrdný Otče, odpusť vinu a trest hříchu lidu svému; za to Tebe prosím pro neskončené zásluhy a předivné snížení až k smrti a pro přehořké umučení Pána našeho Ježíše Krista, Tvého

milého Syna, jehožto jménu mají se klaněti všechna kolena v nebi, na zemi i pod zemí, a které, ať pro nebeskou sladkost z něho plynoucí požehnaným je nade všechna jména, přece od nevěřícího, převráceného lidu hanebným posměchem a zarputilou nenávistí v nešlechtné, opovážlivé svévolnosti zlehčováno bývá.

Upevni v nás, ó Pane, náležitou uctivost při rozjímání Tvých vznešených tajemství, a dej nám růsti v pravém poznání, jak bychom Tebe náležitě ctíli a velebiti měli; rozmnož v nás pravou víru, a posilni nás v tom předsevzetí, abychom Tebe stále milovali, a Tobě až do posledního okamžení života věrně sloužiti mohli. Za to Tebe snažně žádáme skrze téhož Ježíše Krista Pána našeho, jenž s Tebou i s Duchem svatým žije a kraluje Bůh na věky věkův. Amen.

Svatý Michale, oroduj za nás.

Svatý Ludvíku, oroduj za nás.

Svatý Martine, oroduj za nás.

Všichni Boží svatí, orodujte za nás.

Pochválen buď Ježíš Kristus.

Na smíření rouhání.

Bůh budiž veleben.

Odpustky 50 dní (i pro duše v očistci) pokaždé, vykonáme-li zbožný povzdech, když jsme slyšeli rouhání. (Pius X. 28. listopadu 1903).

Náhrada za urážky Bohu činěné viz při sv. požehnání str. 707.

III.

Třetí prikázání Boží zní: „Pomni, abys den sváteční světil“.

Dnem svátečním je tu míněn den Páně, neděle, která místo soboty Starého zákona ustanovena byla pro Nový zákon dnem svátečním, protože Pán Ježíš v neděli vstal z mrtvých a v neděli seslal Ducha svatého.

Každá neděle je svátkem nejsvětější Trojice. Světíme neděli, když od prací služebných odpočíváme, předepsaným službám Božím obcujeme a bohumilé skutky konáme.

Napomenutí: Svět den Páně vždycky svědomitě, aniž ze ziskuchtivosti nebo lehkovážnosti neděle znesvěcuj! Sv. Jan Zlatoústý praví: „Bůh ti dává šest dní a sobě ponechává jeden toliko den v týdnu, a ty máš tak málo úcty k Pánu, že mu ani toho dne nevěnuješ celého, nýbrž jej záležitostmi světskými znesvěcuješ“.

Nedělní modlitba k nejsvětější Trojici.

Bl: Petr Kanisius, Tov. J., f 1597.

Já N., jména křesťana docela nehodný, Tebe Boha Otce všemohoucího, Tebe Boha Syna jednorozeného, Tebe Boha Ducha svatého Utěšitele, třikrát blahoslavenou, věčnou a nedílnou Trojici srdcem i ústy vyznávám, chválím a velebím. Tobě, jednomu pravému a všemocnému Bohu, věci původci a zachovavateli, od něhož a k němuž všechno, v pokoře se klaním. Tvou nesmírnou moc, Tvou věčnou moudrost, Tvou nepochopitelnou dobrotu uznávám a hlásám. Víím, že nad Tebe jediného nic nemůže býti většího, nic moudřejšího, nic lepšího. Vznešenost a slávu Tvou nebesa i andělé, svět a živlové a cokoliv tu jest a žije, cítí a jedná, mnohými jmény ukazuje: jaká moc, moudrost a dobrotivost zračí se při stvoření člověka a při nápravě po jeho pádu, když byl ztracen! Ó jak mnoho jsme

dlužni lásce Tvé, jsouce tak vzácně k obrazu a podobenství Tvému stvoření, tak drahou cenou vykoupení, tak velikými dary milosti zahrnutí, tak vyznamenání, že jsme určeni k povznesení do nejvyšší a nebeské slávy, od Tebe nám slíbené! Činí odměním se Ti, ó nejsvětější Trojice, za všechna smilovní a dobrodiní Tvá lidskému pokolení udělená? Za lásku Tvou nesmírnou, kterou jsi nás též, než byl svět stvořen, beze vší zásluhy miloval?

Za všechno tedy díky zvláštní vzdávám nejvyšší dobrotě Tvé, skrze kterouž jsi přejasnými a vpravdě božskými díly tento den, jež právem zoveme dnem Páně, podivuhodně poctil a posvětil, díly pravím stvoření, vykoupení a posvěcení. Neboť v ten den, jenž prvním jest všech dní, přemocná pravice Tvá nebe a zemi z ničeho stvořila. V týž den Kristus, vítěz nad smrtí, hříchem a ďáblem, vznešeným zmrtvýchvstáním svým nám bránu k blažené nesmrtelnosti otevřel. V týž den Duch svatý nad učedníky v ohnivých jazycích se ukázal a poklady milosti své na církev ponejprv vylil. Dobrořečme tedy Otci i Synu i Duchu svatému, chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky: nebo z něho a skrze něho a v něm jsou všechny věci; jemu sláva na věky. Amen.

IV.

Čtvrté přikázání Boží zní „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi“, a poroučí, aby děti rodičům prokazovaly úctu, lásku a poslušnost. |

Rozjímání dítěte o povinnostech k rodičům.

Bohu povinen jsem vzdávati úctu, lásku a poslušnost, rodiče pak zastupují u mne místo Boží a jsou po Bohu největšími dobrodinci mými. Jsem tedy též jim úctou, láskou a poslušností zavázán. Chraň mne, Bože, abych jimi kdy pohrdal, za ně se styděl, jim se posmíval, hrubě nebo zpuštěně k nim se choval! Chraň mne, Bože, abych na rodiče nevražil, jim zlého přál, je zarmucoval a hněval, je v potřebách opouštěl, křehkostí jejich trpělivě nesnášel, za ně se nemodlil! Chraň mne, Bože, abych jejich rozkazů, napomínání a výstrah nedbal! — Posiluj mne, Bože, abych slovem i skutkem uctivě k nim se choval dle slov Sir. (3, 9): „V skutku a řeči, i ve vší trpělivosti cti otce svého“; posiluj mne, Bože, abych jim byl oddán srdcem blahopřejným, jim radost činil chováním svým, jim pomáhal v potřebách tělesných i duševních, za ně se modlil za živé i po jejich smrti; posiluj mne, Bože, abych jich ve všem (což není proti vůli Boží) ochotně, bez reptání byl poslušen a dbal jejich rady a napomínání. — Jen tak ujdou strašným trestům časným a věčným, kterými, ó Bože, hrozíš dítkám, jež rodičů nectí, a dojdou ochrany a požehnání Tvého v tomto životě a věčné blaženosti v životě budoucím. Amen.

Povinnosti k představeným

jsou podobné povinnostem k rodičům, totiž také úcta, láska a poslušnost. Představenými jsou pěstounové, učitelé, mistři a hospodáři, duchovní a světské vrchnosti. Jim podobní jsou staří lidé dle slov: „Před šedivou hlavou povstaň a cti osoku

starého“ (III. Mojž. 19, 32). Co do poslušnosti však pamatuj, že nesmíme ani rodičův ani představených poslouchati, když něco hříšného přikazují, jak čteme ve Skutcích apoštolských (5, 29): „Více sluší poslouchati Boha než lidí“.

Povinnosti rodičů k dětem.

Mezi povinnostmi, jež manželé ve svátosti stavu manželského na se berou, jsou také tyto povinnosti k dětem: Mají své děti v pravé víře vyučovati a ke všemu dobrému přidržovati; všelikého svádění je chrániti a jim dobrý příklad dávat; je kárati a když třeba, i trestati (dle Přísl. 13, 24: Kdo šetří metly, nenávidí syna svého, ale kdo ho miluje, v čas jej tresce); mají též o jejich časné blaho se starati.

Představení ke svým podřízeným

mají povinnost, aby se o ně starali podobně jako rodiče o své děti.

Vrchnosti své poddané

mají v pravé víře chrániti, s nimi po právu a spravedlnosti jednati a vůbec jim k blahu pomáhati.

Poznámka. Modlitby ke IV. přikázání se hodící najdeš níže při modlitbách za všechny lidi.

V.

Páté přikázání Boží zní „Nezabiješ“

a poroučí, bychom o život svůj a duši svou pečovali, s bližním v pokoji a svornosti žili, každému dobrý příklad dávali a škodu, kterou jsme bližnímu na těle nebo na duši způsobili, zase napravili.

M o d l i t b a.

Bože nejvyšší milosrdný! Veliké jsou a ošklivé hříchy, páchané proti přikázání „Nezabiješ“. Nedopouštěj, aby ve mně při protivnostech tohoto světa zakořenila se zoufalá myšlenka, vzítí si život; aniž chci svůj život zkracovat anebo vydávat bez potřeby do nebezpečností. Vím, že kdo si bere život, hřeší proti Tobě, jenž jsi jediným pánem nad životem a smrtí, proti své duši, kterou uvrhuje v záhubu věčnou, proti svým bližním, kterým působí zármutek a škodu. Také bližnímu nechci škoditi násilím, přikorím a hrubostí. Zavrhuji souboj, protože z něho obyčejně pochází poranění ano často i usmrcení. Umiňuji si, že vystříhám se nenávisti a závisti, hněvu a žárlivosti, spílání a klení a vůbec všeho, co může býti příčinou tělesného poškození bližního, jakož i hříchu, abych z omrzelosti nebo zoufalství sobě nebo bližnímu smrti přál. — Neméně varovati se budu uškoditi bližnímu na duši pohoršením sváděje ho ke hříchu slovem nebo skutkem, což Kristus přísně zakazuje řka: „Kdo by pak pohoršil jedno z maličkých těchto, jež ve mne věří, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov osličí na hrdlo jeho a on pohřben byl do hlubokosti mořské. Běda jemu pro pohoršení.“ — Dej mi, Bože, síly, abych o život svůj i duši pečoval, s bližním v pokoji a svornosti žil, každému dobrý příklad dával a škodu, kterou jsem bližnímu na těle nebo na duši způsobil, zase napravit. Amen.

VI.

Šesté přikázání Boží zní „Nesesmilníš“

a poroučí, bychom v myšlenkách a pohledech, slovech a skutcích počestní a stydliví byli, to jest duševní čistotu zachovávali. Na ctnosti té spočívá zalíbení Boží a

úcta lidí. Tak čteme v Knize moudrosti (4, 1. 2.): „Ó jak krásné jest čistotné plémě v stkvělosti (v ctnosti neposkvrněné): nesmrtelná zajisté jest památka jeho, neboť i u Boha známé (to jest ve cti) jest i u lidí“. Sv. Pavel nás učí, proč čisti máme býti (I. Kor. 3, 16): „Nevíte-liž, že chrám Boží jste, a (že) Duch Boží přebývá v vás?“ S ctností tou spojeno jest zvláštní blahoslavenství: „Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou“ (Mat. 5, 8.); a čistým slíbená je zvláštní odměna v nebi: „Ti (panicové) následují Beránka, kamkoli jde“ (Zjev. 14, 4.).

Na zachování čistoty užíváme těchto prostředků: varujeme se nebezpečství a příležitosti k nečistotě, neboť zde platí heslo: „V útěku spása“; modleme se o zachování čistoty a přijímejme co nejčastěji svaté svátosti; odpírejme rychle pokušení a důvěrně vzývejme Pána Ježíše i Marii Pannu; paratujme, že Bůh všechno vidí a že každé chvíle můžeme umřít.

Modlitba o dosažení a zachování svaté čistoty.

O Ježíši, Synu Boha živého, zářící lesku věčného Světla, jenž jsi nekonečně čistý od věčnosti v lůně věčného Otce zplozen a v čase chtěl býti narozen z Panny docela čisté a neposkvrněné; já, Tvůj tak přeslabý tvor, prosím Tě z hlubokosti srdce svého, abys mne ráčil čistým zachovati na těle i duši. O dej, by i ve Tvé svaté církvi svatá čistota opět dokonale rozkvetla k Tvé větší cti a ke spáse duší Tebou vykoupených.

O nejčistší a neposkvrněná, povždy panenská Matko Maria, dcero Otce věčného, Matko Syna věčného, nevěsto Ducha svatého, přesvatý živý chrám nejsvětější Trojice, lilie čistoty a zrcadlo beze skvrny! Ach, vyžádej mi, o drahá matko, u svého i mého milého Ježíše čistotu duše i těla a pros jej, aby tvé krásné ctnosti vždy více dal znovu zkvétati ve všech třídách věřících.

Nejcudnější ženichu Marie Neposkvrněné, slavný svatý Josefe, jenž jsi od Boha uznán byl hodným ojedinelé cti, býti pěstounem Ježíše Krista, a ochráncem nevinnosti jasné neporušené Panny všech panen; o vymož mi lásku Ježíše, Boha a Spasitele mého, a zvláštní ochranu Marie, mé nejsvětější matky. Učiň, o sv. Josefe, ochránce všech cudných duší, aby svatá ctnost čistoty, kterou jsi obzvláště vysoce cenil, i ode mne a ode všech lidí vždy více byla milována.

A ty, nejvroucnější milovníku Ježíše, Marie a Josefa, zářící příklade křesťanské mravnosti, jenž jsi za své doby obnovil zbožnost a dobré mravy, můj zvláštní patrone a vzore, svatý B e r n a r d i n e, přednes prosby mé Rodině svaté a vypros, aby současně se zbožností a bázní Boží i svatá ctnost čistoty na těle i na duši panovala ve všech křesťanských rodinách a u všech dítek svaté římské církve, naší matky. Amen.

Racc. Odpustky 300 dní pokaždé. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný tēm, ldo modlitbu konají denně po celý měsíc; podmínky: zpověď, přijímání. — Pius IX. 26. února 1862. — Odpustky lze získati i pro duše v očistci.

Předsevzetí křesťanského mládence (panny) zachovati čistotu a neposkvrněnost.

Já N. připovídám před Marií blahoslavenou Pannou, svým svatým andělem strážcem, svatým Aloisem a přede všemi svatými Tobě, ó Bože srdce mého, kterému jakožto všudypřítomnému se

klaním, že žádným způsobem ani myšlením, ani slovem, tím méně skutkem v životě svém hřešiti nechci; odmítám a zavrhuji vši nečistotu, raději chci umřítí než poskvrněn býti. Ó nejčistší Panno Maria, prosím Tě, skrze přímlovu svou rač tělo i srdce mé čisté a neposkvrněné zachovati tak, abych zlých pokušení sprostěn, od neřádných myšlení na duši očištěn, tobě a tvému Synu božskému neposkvrněným tělem sloužiti a čistým srdcem se zalíbiti n ohl; a to ve jménu Boha † Otce, i † Syna i † Ducha svatého. Amen.

VII.

Sedmé přikázání Boží zní „Nepokradeš“

a poroučí, abychom každému, což jeho jest, nechávali, dávali a prokazovali, a abychom nespravedlivý majetek co nejdříve navrátili a učiněnou škodu podle možnosti zase napravili, není-li možná najednou, třeba po částkách; nelze-li však majetníka nebo jeho dědice vypátrati, třeba majetek nespravedlivý vynaložiti na zbožné účely, neboť „lepší jest maličko se spravedlností, než mnoho užiteků s nepravostí“ (Příslaví 16, 8).

Nespravedlivý majetek navrátiti a způsobenou škodu nahraditi jsou po řadě povinni: 1. kdo nespravedlivý majetek nebo stržené za něj peníze drží nebo potřeboval; 2. kdo škodu způsobiti rozkázal; 3. kdo poškození vykonal; 4. všichni, kdo mimo to k poškození bližního nějak přispěli nebo poškození dle své povinnosti nezamezili nebo nevyjasnili. Jest pak každý z nich povinen nahraditi všecko, když tak neučinil nikdo z těch, kdož před ním k tomu zavázáni jsou.

VIII.

Osmé přikázání Boží zní „Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému“

a poroučí, abychom vždy a všude pravdu mluvili a upřímní byli, a bychom cti a dobrého jména bližního šetřili, si vážili a co možná hájili.

IX.

Deváté přikázání Boží zní „Nepožádáš manželky bližního svého“ a poroučí, bychom srdce zachovali čisto ode všech nečistých myšlenek a žádostí.

X.

Desáté přikázání Boží zní „Aniž požádáš statku jeho“ a poroučí, bychom každému, což jeho jest, přáli a se svým spokojeni byli.

Poslední tato dvě přikázání nás učí, že jest Bůh pánem i našeho srdce, a že se tedy nejen ve svých skutcích, nýbrž i v myšlenkách a žádostech nejsvětější vůlí Boží řídití máme.

Modlitba za dar čistého srdce.

Tom. Kempenský: „Následování Krista“ III., 27.

Utvrď mne, Bože, milostí Ducha svatého. Dodej mi síly, abych byl upevněn v člověka duchovního a sprostil své srdce všeliké zbytečné péče a úzkosti a nenechával se strhovati všelijakými žádostmi věcí jakýchkoli, ať malicherných ať vzácných, nýbrž dej mi raději býti pamětlivým, že vše jest pomíjející a že i já se vším tím zároveň zajdu: ježto nic trvalého není pod sluncem, kde vše jest pouze marnost a trápení ducha. Ó jak jest moudrý, kdo tak smýšlí!

Modlitba proti zlým myšlenkám.

Tóm. Kempenský: „Následování Krista“ III., 23.

Hospodine, nevzdaluj pomoci své ode mne; k obraně mé vzhledni, neboť vznikly ve mně rozličné myšlenky a veliké přístrachy, jež trýzní duši mou. Kterak z nich vyjdu bez pohromy? Kterak myšlenky ty přemohu?

A Pán praví: „Já před tebou půjdu a slavných země ponížím“ (Is. 45. 2). „Otevrou dvěře žalární a skrytá tajemství svá zjevím tobě.“

Učiň Pane, jak pravíš, a nechť prchnou od tváře Tvé všechny hříšné myšlenky! Totě naděje a jediná útěcha moje: k Tobě se utíkati ve všelikém trápení, v Tebe se důvěřovati, Tebe z hloubi srdce vzývati a trpělivě očekávati útěchy Tvé.

Zaslíbení Boží.

Bůh slíbil těm, kdo přikázání jeho zachovávají, mnohonásobné požehnání a život věčný. Tak čteme v II. knize Mojžíšově 20, 5. 6.: „Já jsem Hospodin, ... činící milosrdenství nad tisíci těm, kteříž milují mne a ostříhají přikázání mých“, a (dle sv. Mat. 19, 17) Ježíš Kristus dí: „Chceš-li vjíti do života, ostříhej přikázání“.

358. Bůh dává Desatero přikázání na hoře Sinai.

Dříve: Každý slyšíž pilně zbožný.

Dle Šteyra upr. J. P.



1. Bůh s lidem smlouvu u-za-vřel: „Když rozkazy mé spl-ní-te, jak dosud nad vá-mi jsem bděl, tak dál mé lá-sky zku-sí-te;



vás bu-du ve-zdy chrá-ni-ti, vás na vě-ky chci



spa-si-ti, a slá-vu mo-ji u-zří-te.

2. I slíbí poslušnost mu lid - a přikázání ostříhat, - jej, jedi-ného Boha ctít - a k němu láskou pevnou plát; - pak veleslavnou obětí - svou duši každý posvěti, - by moh' hlas Boží poslouchat.

3. Hlas hromu zemí otrásal, - blesk za bleskem se stíhaly, vrch hory ve plamenech stál, jež do oblaků šlehaly: tu každé srdce pojal žas a za-vzněl mocně Boží hlas, jak vzbouřených vod přívaly:

4. Já Hospodin jsem, Bůh, tvůj Pán, - mně věřit máš, mne vzý-vati, - neb ode mne ti život dán, - jeň ve mne můžeš doufati, - ni milovati jiného; - krom mne již není žádného, - bys přednost směl mu dávati.

5. Mé jméno v uctivosti měj, - neb svrchovaný Pán jsem tvůj, - je marně, hříšně nevolej, - je pokorně vždy vyslovuj, - chraň falešné se přísahy, - klet, rouhati se odvahy, — mít budeš útulek v něm svůj.

6. Den sváteční svěť uctivě, - nech díla, tělu odpočiň, - ne zahálkou a lenivě, - též hýřením se neproviň, - leč duši své ten věnuj den, - buď modlitbami posvěcen - a dobrých skutků hojně čiň !

7. Cti otce svého, matku svou, - z nichž Bůh ti život časný dal, - již k dobrému tě vezdy zvou, - by Bůh ti ve všem požehnal, - jim lásku láskou, vděkem splať, - jim stáří uctivostí zlať - vše za dobré, ježs od nich vzal.

8. Mně život lidský svatým jest, - chraň někoho se zabítí, - msty, ďáblova k níž pudí lest, - též střež se koho raniti, - i svého šetři života, - ježž dala ti má dobrota: - jáť budu tebe souditi.

9. Chraň smilstva se a chlipnosti, - neb tělo tvé jest ducha chrám, - zlé odporuj vždy žádosti, - kroť chťi, jenž nítí těla plam; - tvůj skutek, myšlení i řeč, - že srdce tvoje čisto, svědč - a spěje k nebes výšinám.

10. Střež všeliké se krádeže, - střež lichvy se a podvodu, - střež útisku se, loupeže, - střež všeho

se, co na škodu; - co tobě nebylo by vděk, - tím neruš cizí majetek. - Jáť žehnám, dávám úrodu.

11. Buď svatou čest ti bližního, - chraň pomlouvat se, urážet, - jak jména svého vlastního, - tak jeho cti chraň útlý květ, - ať tebou nikdo potupen, - čest ničí není dána v plen, - bys sám se mohl ve cti stkvět.

12. Co jiným dáno ode mne: - ať statek, svazek rodinný, - ať živobytí příjemné, - duch spokojený, nevinný: - ty nikdy neruš závistí, - jež nenají se kořisti, - než trestá svými zločiny.

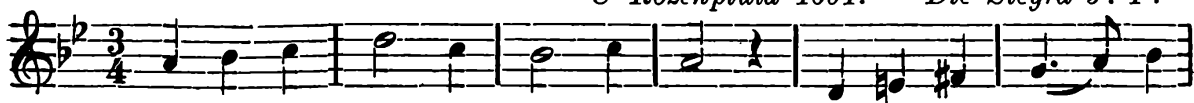
13. V těch přikázáních pravdy zdroj - a základ pravé moudrosti, - v nich proti hříchu břitká zbroj, - v nich jistá cesta ke ctnosti; - je konal, stvrdil Spasitel, - náš božský spásy Učitel, v nich sílí nás svou milostí.

14. Tvá milost, Pane, siliž nás, ať vždy se jimi řídíme, - ať, hříchu prosti, v každý čas - Tvé cti, své spásy pílíme - a po skonání slíbenou - jsme oblaženi odměnou, - jíž v nebesích Tě uzříme !

359. Dvě přikázání lásky.

Dříve: Miluj Pána Boha svého.

U Rozenpluta 1601. — Dle Šteyra J. P.



1. Láskou plaj k Bohu srd - ce tvé, mi-luj jej z ce - lé



du - še své, ze vší své sí - ly, z my-šle - ní,



ve ště - stí, ja ko v trá-pe - ní.

2. Miluj i svého bližního, bratra jak svého vlastního, ještě víc, velí Kristus nám : miluj ho jako sebe sám !

3. V přikazech těchto složeno, - v Písmě co Bohem veleno, -

základ tu všeho zákona, - blažen, kdo vše to vykoná.

4. V srdce rač, Bože, milost dát, - bychom Tě mohli milovat - ve věčné lásky plápolu, - v nebi Tě zříce pospolu.

bb) P a t e r o p ř i k á z á n í c í r k e v n í c h .

Poučení.

I přikázání církevní jsme povinni zachovávat jako Boží, protože Ježíš Kristus výslovně a pod těžkým hříchem přikázal, abychom církve poslušni byli, když pravil: „Jestliže (kdo) církve neuposlechne, buď tobě jako pohan a publikán.“ (Mat. 18, 17.)

I.

První přikázání církevní zní „Zasvěcené svátky světit“

a poroučí, abychom svátky od církve ustanovené právě tak zachovávali a světili jako neděli.

Zasvěcené svátky Páně jsou: Hod Boží vánoční, slavnost Obřezání Páně (Nový rok) a Zjevení Páně (svatých Tří králů), Hod Boží velikonoční a slavnost Nanebevstoupení Páně; Hod Boží svatodušní, slavnost nejsvětější Trojice Boží a Božího Těla.

Zasvěcené svátky Panny Marie jsou svátky jejího neposkvrněného Početí, Očišťování, Zvěstování, Nanebevzetí a Narození.

Zasvěcené svátky svatých jsou svátky sv. Štěpána, sv. ap. Petra a Pavla, všech svatých a svátky patronů zemských, u nás sv. Cyrilla a Methoděje.

Církev svátky ustanovila, bychom tajemství naší víry pobožně a vděčně uvažovali a ctili, Boha v jeho svatých chválili; svaté o jejich přímluvu vzývali a ctností jejich následovali.

Nejnovější změny ve svátcích,

které však u nás nebyly úplně provedeny.

V Motu proprio „Supremi disciplinae Ecclesiasticae“ ze dne 2. července 1911 ustanovil sv. Otec Pius X. o zasvěcených svátcích toto :

1. Církevnímu přikázání slyšení mši sv. a zdržovati se od prací služebných zůstanou věřící podrobni o těchto svátcích : o všech nedělích, o Narození, Obřezání, Zjevení a Nanebevstoupení Pána našeho Ježíše Krista, o slavnostech Neposkvrněného Početí a Nanebevzetí blahosl. Bohorodičky Marie, blahosl. apoštolů Petra a Pavla a Všech svatých.

2. Svátek sv. Josefa (s oktávou) se překládá na příští neděli, svátek Narození sv. Jana Křtitele (s oktávou) na neděli před sv. Petrem a Pavlem,*) slavnost Božího Těla (s oktávou) na neděli po sv. Trojici (a Srdce Páně připadne na pátek v té oktávě).

3. Církevnímu přikázání (o slyšení mše svaté a zdržování se od prací služebných) nepodléhají slavnosti patronů. Biskupové však je mohou přeložiti na následující neděli.

4. Je-li některý ze svátků uvedených někde právoplatně zrušen nebo přeložen, nebuď na tom nic měněno bez úrady se sv. Stolicí.***) Kdyby však v některém národě nebo v kraji některý ze zrušených svátků chtěli biskupové zachovat, ať o tom podají zprávu sv. Stolicí.

5. Případně-li zrušený svátek na den postu nebo zdržení se od masitých pokrmů, povoluje se dispense od nich; podobně i o svátcích patronů, konají-li se slavně za velkého účastenství lidu.

Poznámka 1. Dosud slví se u nás všechny staré svátky, jak svrchu uvedeny jsou dle katechismu; u některých pak se oznamuje, že ať se slaví budou v kostelích, nejsou věřící vázáni slyšení mši sv. a zdržovati se od prací služebných.

Poznámka 2. C. k. ministerstva výnosem ze dne 11. března 1913 ustanovují, že dispense pro třídy pracující o některých svátcích poskytované nezavádějí žádné změny pro státní úřady, ústavy a školy ve svěcení těch dnů jako svátků. Bude-li některý svátek přeložen na neděli, oznámí se to.

*) Ty dva svátky byly u nás zrušeny již v XVIII. století.

**) To je u nás svátek sv. Josefa a sv. Jana Křtitele.

II.

Druhé církevní přikázání zní „V neděle a zasvěcené svátky celou mši svatou pobožně slyšeti“

a poroučí, abychom každou neděli a každý zasvěcený svátek mši svaté pobožně přítomni byli, to jest ji proto slyšeli, bychom se Bohu klaněli a jej ctili; všeho se vystříhali, co vnitřní pobožnosti překáží nebo ji ruší; a mezi mší sv., zvláště pak při hlavních částech jejích, pozor dávali na to, co se na oltáři koná.

V neděle a zasvěcené svátky býti přítomen celé mši svaté je pod těžkým hříchem povinen každý věřící, jakmile do rozumu přišel, pokud mu v tom žádná příčina nebrání.

Mimo mši svatou máme i kázání poslouchati a na odpolední služby Boží choditi, svaté svátosti přijímati, nábožné knihy čísti a jiné dobré skutky konati.

Kázání máme poslouchati, protože se v něm slovo Boží hlásá a vysvětluje; protože pilné a pobožné poslouchání slova Božího je zárukou dětinné lásky k Bohu; protože je třeba, bychom neustále k dobrému byli napomínáni a povzbuzováni a ode zlého odstrašováni. U sv. Jana (8, 47) čteme: „Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší“ a u sv. Luk. (11, 28): „Blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ostrihají ho“.

Modlitba nedělní nebo sváteční.

Zlatý Nebe-Klíč.

O Kriste Ježíši, jenž jsi nám skrze svou svatou církev nedělní (sváteční) den přikázal světiti: ejhle, přikázání to rád chci zachovat a plnit a dnes netoliko od práce a světských zaneprázdnění se zdržím, nýbrž také celý den ztrávím v pobožnosti a v bázni Boží. Kéž se Ti poslušnost má líbí !

Uděl mi milosti, abych den ten bez hříchu přečkal a dobrými skutky a pobožnými jej naplnil.

Všecko to, čeho dnes svým poslušenstvím, zdržováním se od práce, slyšením mše sv. a kázání, modlitbami a návštěvami chrámu Božího, zbožným čtením, rozjímáním a posloucháním mohu zasloužiti, vše to s Tvými nekonečnými zásluhami obětuji Tobě za duše, kterým k vysvobození z očištění tak mnoho se nedostává, jak mnoho já svěcením tohoto dne svátečního mohu docíliti. Obětuji Tobě dále za sebe i bližní všechny svaté mše, které dnes budou slouženy nebo slyšeny, všechna kázání slova Božího, všechny dnešní průvody a návštěvy chrámů Páně, všechny svaté zpovědi a přijímání nejsv. svátosti oltářní, všechny kající a dobré skutky, které dnes po celém křesťanstvu budou vykonány. To všecko se zásluhami Tvými a všech svatých spojené Tobě obětuji a nad to úmysl mám ve všech myšlenkách, řečích a skutecích ustavičně obětovati Tobě jménem svým i všech lidí všechny dobré skutky celého světa, všechny chvály andělské a všech milých svatých, všecku bídu nuzných a zarmoucených, všecko trápení duší v očištění. Přejí sobě dále, abych vedle srdce svého měl mnoho tisíc srdcí jiných, jejichž žádostí a radostí jedinou by bylo Tebe milovati a Tobě se klaněti. Než vynasnažím se dle sil svých, abych služebnost tu sám vykonal, a to ne pro odměnu nebo pro uvarování se trestu, nýbrž pro Tvou božskou čest a slávu, abych totiž každým tepem srdce svého Tvou nesmírnou všemohoucnost ctil a velebil, za dobrodiní Tvá hodně Ti děkoval a Tobě, Bohu svému, sloužil.

*

To vše, ó můj Ježíši, račiž v božském Srdci svém zdokonaliti a sjednocené s Tvými zásluhami obětovati a věnovati nejsv. Trojici ke chvále, Tvým svatým andělům k obzvláštnímu potěšení, mně a všem mým bližním k věčnému spasení a všem věrným duším v očistci trpícím k občerstvení. Amen.

III.

Třetí přikázání církevní zní „Ustanovené posty zachovávat“

a poroučí, bychom v ustanovené dny půst od církve nařízený zachovávali. Posty osvědčujeme oddanost k církvi, následujeme příkladu Pána Ježíše a svatých, činíme pokání za své hříchy a krotíme snadněji zlé žádosti své.

Půst je dvojitý: 1. půst pouhé zdržlivosti od masitých pokrmů, 2. půst zdržlivosti od masitých pokrmů a zároveň újmy, při kterém se zdržujeme od požívání masitých pokrmů a jen jednou za den, a to nikoli před polednem, dosyta se najíme. Tu však jest dovoleno pro občerstvení večer něco málo pojísti, jakož i ráno něco málo požití.

Od masitých pokrmů máme se zdržovati každý pátek celého roku; od masitých pokrmů se zdržovati a učiniti si újmu jsme povinni: 1. každý den 40denního postu, to jest od Popeleční středy až do velikonoce (ve dny nedělní však dovoleno jest vícekrát se nasytiti); 2. ve středu, v pátek a v sobotu čtvera suchých dnů; 3. ve svatvečery před vánocemi, velikonoce, svatodušními svátky, před svatým Petrem a Pavlem, Nanebevzetím Panny Marie a přede Všemi svatými. Místo ostatních svatvečerů jsou u nás středy a pátky adventní za dny postní ustanoveny.

Co do požívání masitých pokrmů dávají biskupové, zplnomocnění jsouce sv. Otcem, úlevy značné, takže nyní je dovoleno požívání masa po celý rok, vyjma všechny pátky, středy květnobrové, Popeleční středu, Zelený čtvrtek a Bílou sobotu, svatvečery před vánocemi, velikonoce a sv. Duchem; a dále dovoleno je maso také o některých jiných dnech, na příklad o trzích, zasvěcených svátcích, případnou-li na pátek. Na všechny dny takové v náhradu za zrušení zdržování se od postu máme se pomodliti Otčenáš, Zdravas Maria a Věřím v Boha.

Zdržovati se od masitých pokrmů jest povinen každý, kdo do rozumu přišel, pokud řádná příčina na příklad: nemoc, bída nebo jiná podobná ho neomlouvá.

Zdržovati se od masitých pokrmů a zároveň újmu si činiti je povinen, kdo 21. rok věku svého dovršil a řádnou příčinou není omluven. Namahavá práce a veliké stáří omlouvají sice toho, kdo by si nečinil újmy, samy sebou však nestačí na omluvu toho, kdo by se nezdržoval od pokrmů masitých.

Čtyřicetidenní půst ustanoven jest na památku 40denního postu Kristova a je přípravou na umučení Páně. Čtvero suchých dnů půst připadá na každé čtvrtletí (jaro, léto, podzim, zima) jednou a zaujímá pokaždé středu, pátek a sobotu téhož týdne; jsou to dny pokání, dny díkůčinění za obdržení dobrodiní od Boha a dny proseb, aby Bůh církvi dal dobré duchovní pastýře (kteříž bývali v sobotu suchých dnů svěcení). Posty ostatní jsou přípravou k následujícím na ně svátkům.

Modlitby o čtyřicetidenním postě.

Skoro každodenně církev svatá ve svých modlitbách při mši sv. připomíná nám povinnost postu a jeho blahodárné účinky.

Několik takových modliteb z mešní knihy:

Obrať nás, Bože, Spasiteli náš: a aby nám půst čtyřicetidenní prospěl, myslí naše nebeskými vyučuj naukami.

Na zbožnost lidu svého, prosíme, Pane dobrotivý, pohlédni: aby, kdož zdržlivostí se seslabují na těle, užítkem dobrého skutku občerstvení byli na duchu.

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože: aby rodina Tvá, která, potírajíc tělo, od potravy se zdržuje, následujíc spravedlnost, od hříchů se postila.

Na lid svůj, prosíme, Pane, dobrotivě pohlédni: a dej, aby ti, kteréž od pokrmů masitých zákonem zdržuješ, škodlivých také hříchů zanechali.

Popřej nám, prosíme, Pane, pomoc milosti své: abychom postů a modliteb náležitě dbajíce, osvobozeni byli od nepřátel duše i těla.

Že postní doba jest přípravou k smrti a vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista, vyjadřuje církev svatá následující modlitbou:

Dej, prosíme, všemohoucí Bože, abychom očištění posvátným postem, s neporušenými myslmi k nastávajícím slavnostem za Tvé pomoci dospěli.

Modlitba na suché dni. *)

Rechziegl: „Ježíš potěšení jedině“.

Všemohoucí, věčný Bože, jehož dobrotivost nezná mezí, děkuji Ti v těchto suchých dnech za všechna dobrodiní nám věřícím v tomto čtvrtletí opět a tak hojně udělená na duši i na těle, za všechny milosti, dary a všechna požehnání. Obzvláště děkuji za veškerá poučení, kázání a dobrá vnuknutí, kterými Tvá neskonalá milost přispěla k našemu mravnímu vzdělání, k pokroku v moudrosti a ctnosti a k rozmnožení zaslíbení Tvého v nás.

Těž Ti, nebeský Otče, děkuji za útěchu v protivenstvích, za posilu na duchu i na těle, za všecken zdar, kterým jsi žehnal přičinění našemu a pojistil nám dostatečnou výživu.

Při tom, ó nejdobrotivější Bože, Tě prosím, abys nás, v otcovskou milost Tvou doufající, potěšoval i budoucně svou pomocí, uděloval nám prominutí hříchů i zasloužených pokut, do srdcí vléval upřímnou kajícínost, od zlého nás ostříhal, sílil a zachovával v dobrém a na konec nás přivedl k blaženosti věčné.

Konečně prosím Tebe, o Pane Ježíši Kriste, knězi nejvyšší Nového zákona, abys vždy hodné kněze, pilné a zbožné, duchem Tvým nadšené dělníky vysílal na vinici svou, aby oni ve všem dle Tvého srdce úřad svůj konali, slovem i příkladem ke cti a chvále Tvé, ku zvelebení království Tvého nebeského na zemi, věřícím a sobě ku spasení věčnému účinkovali. Amen.

IV.

Čtvrté přikázání církevní zní „Alespoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční velebnou svátost oltářní přijímati“ a poroučí, bychom alespoň jednou za rok knězi ku zpovídání zplnomocněnému ze hříchů svých se platně zpovídali a v čas velikonoční velebnou svátost oltářní hodně přijímali. Kdo se této povinnosti tvrdošijně vzpírá, může býti z církve vyobcován a odepřením církevního pohřbu potrestán.

Čas velikonoční v tomto případě, totiž ku sv. přijímání, v naší diecesi jest ustanoven od Popeleční středy až do nejsvětější Trojice.

Církev snažně si přeje, bychom netoliko jednou, nýbrž častěji za rok se zpovídali a nejsvětější svátost oltářní přijímali.

*) Viz také modlitbu na str. 774.

V.

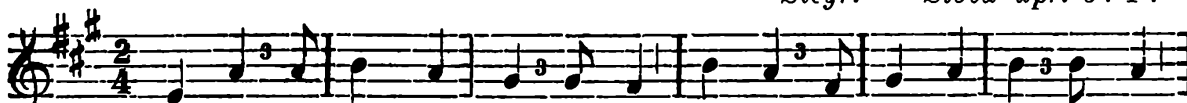
Páté přikázání církevní zní: „V zapověděný čas svatebního veselí nedržeti“.

Zapověděný čas trvá od první neděle adventní do sv. Tří králů a od Popelční středy až do první neděle po velikonoci. V ten čas se nekoná ani svatební veselí (hlučné a taneční zábavy a pod.), ani oddávky vůbec, protože se hlučné radovánky nesrovnávají se svatostí a vážností těchto dob.

360. Patero církevních přikázání.

Dříve : Nad přikázání šestero.

Šteyr. — Slova upr. J. P.



1. Spa-si-tel moc své cír-k-vi dal dá-va - ti při-ká-zá-ní nám,



cestou by, již nám u - ká-zal, ve-dla nás k nebes vý-ši-nám.

2. Z moci té přikázání pět -
církev nám dala velebných,
jimiž nás učí vyhovět - potřebám
mnohým duší svých.

3. Svátky nás učí světiti,
velká v nich ctíti tajemství, -
pro něž nám dáno dojíti - věč-
ného v nebi vítězství.

4. Poroučí v svátky, neděle -
zbožně být na mši na svaté, -
sloužiti Bohu vesele, milosti
dojít bohaté.

5. Šetřiti postů určených,
jimi své tělo přemáhat, - aby-
chom v říších blažených - mohli
kdys slávou věčnou plát.

6. K zpovědi jíti každý rok, -
oltářní svátost přijati, - milosti
nejhojnější tok, - Krista v svém
srdci vítati.

7. V době se chránit kající -
hlučných všech zábav, radostí, -
duše ať spásy ždající zbavena
není milosti.

8. Plnit ta přikázání chcem', -
neboť nám velmi pomohou, - aby-
chom měli v žití svém - zásluhu
za ně přemnohou.

9. Pomož nám, Pane Ježíši, -
rozkazy církve zachovat, - v slávě
pak s Tebou nejvyšší - v nebi se
věčně radovat.

Ke všem přikázáním Božím a církevním.

Prosba o milost, abychom plnili vůli Boží.

Z „Následování Krista“ od Tomáše Kempenského III., 15.

Uděl mi, nejdobrotivější Ježíši, milost svou, aby se mnou byla, se mnou pracovala a se mnou až do konce setrvala. Dej mi, abych vždy jen po tom toužil a to chtěl, co je Tobě nejpříjemnějším a co se Tobě lépe líbí. Tvá vůle budiž mou vůlí a má vůle nechť se řídí vždy vůlí Tvou a souhlasí zcela dokonale s ní. Kéž mé chtění i nechtění vždy jedno jest s Tvým; ano, dej, abych nic jiného nemohl chtítí nebo nechtítí, než co Ty chceš nebo nechceš. Amen.

Racc.: Odpustky 200 dní jednou denně. — Lev XIII. 27. února 1886.

cc) Křesťanské ctnosti.

Poučení.

Jako zlým je buď jednotlivý zlý skutek nebo trvalá nepravost, náruživost, tak také dobrým je buď dobrý skutek nebo trvalá ctnost.

A jako po narození vůle naše následkem hříchu prvotného je nakloněna více ku zlému než k dobrému, tak při obrodu na křtu svatém s milostí nám udílí se křesťanská ctnost, to jest nadpřirozený, od Boha veliký dar, který nás činí trvale schopnými a ochotnými činiti dobré. Je darem nadpřirozeným, od Boha vlitým, protože nám není již od přirozenosti přistvořena, nýbrž se nám teprve při našem ospravedlnění od Boha uděluje, takorčka vlévá. Křesťanskou ctností uděluje se nám sice schopnost a ochotnost ke konání dobrého, ale zručnost a obratnost v konání dobrého musíme sobě teprve zjednatí věrným spolupůsobením s milostí Boží a vytrvalým cvičením se v něm.

Křesťanské ctnosti jsou dvojí: božské a mravní. Božskými jsou víra, naděje a láska, všechny ostatní jsou mravními.

O božských ctnostech víře, naději a lásce.

Nota: Porovnej stať při I. přikázání Božím na str. 819.

Křesťanská víra je nadpřirozená, od Boha vlitá ctnost, kterou pro Boží pravdomluvnost všecko za pravdu máme, co Bůh zjevil a skrze církve katolickou k věření předkládá.

Křesťanská naděje je nadpřirozená, od Boha vlitá ctnost, kterou pro Boží všemohoucnost, dobrotu a věrnost s pevnou důvěrou očekáváme všecko, co nám Bůh pro zásluhy Ježíše Krista slíbil.

Křesťanská láska je nadpřirozená, od Boha vlitá ctnost, kterou Boha pro jeho nekonečnou dokonalost a dobrotu nade všecko, sebe pak a bližního pro Boha milujeme.

Víra, naděje a láska jmenují se božské ctnosti, protože Bůh sám jest bezprostřední předmět a pohnutka těchto ctností.

Bůh sám jest bezprostřední předmět božských ctností, znamená: božskou ctností víry v Boha samého věříme, božskou ctností naděje v Boha samého doufáme, božskou ctností lásky Boha samého milujeme.

Bůh sám jest bezprostřední pohnutka božských ctností, znamená: Boží pravdomluvnost nás pobádá, abychom Bohu věřili; Boží všemohoucnost, dobrotu a věrnost, bychom v něho doufali; nekonečná Boží dokonalost a dobrotu, bychom jej milovali.

Tři božské ctnosti: víru, naději a lásku máme vzbuzovati, to jest Pána Boha ujišťovati, že v něho věříme, v něho doufáme, jej milujeme, a proč tak činíme.

Jsme povinni víru, naději a lásku vzbuzovati: 1. jakmile ve svatém náboženství dostatečně vycvičení jsme; 2. častěji v životě, zvláště v těžkém pokušení proti těmto ctnostem; 3. v nebezpečení života a v hodinu smrti.

Modliby nesoucí se k třem božským ctnostem viz sůrchu u prvního přikázání Božího na str. 824.

Ctnosti mravní.

Poučení.

Všechny ctnosti mimo tři božské jmenují se mravními, protože především naše mravy — způsob myšlení a jednání — Bohu milými činí. Máme si zvláště pamatovati:

a) Čtyři hlavní ctnosti, které všechny ostatní ctnosti mravné v sobě obsahují a je pořádají, totiž:

Opatrnost, kterouž poznáváme, co máme v jednotlivých případech činiti bychom jednali bohumile, jak napomíná sv. Pavel (k Řím. 12, 2.): „Zkoušejte, která jest vůle Boží dobrá a líbezná a dokonalá“.

Spravedlnost, kterouž jsme ochotni dávatí každému, čím jsme mu povinni, jak dí na příklad Ježíš Kristus: „Dávejtež tedy, což jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu“ (Mat. 22, 21).

Statečnost, kterouž dobré přes všechny obtíže podnikáme a vykonáváme a raději všechno trpíme, než bychom se hříchu dopustili (po příkladu sedmi bratří machabejských a matky jejich).

Mírnost, kterouž všechny nedovolené, zvláště všechny smyslné nebo nečisté náklonnosti krotíme a věci dovolených jen mírně užíváme, k čemuž napomíná sv. Petr slovy: „Prosím vás, abyste . . . zdržovali se od tělesných žádostí, kteréž bojují proti duši“ (I. Petr. 2, 11.).

Bližší poučení o hlavních a k nim se družících ctnostech. *)

O opatrnosti.

„Blahoslavený člověk, kterýž nalézá moudrost, a kterýž oplývá opatrností: lepší jest nabývání jí nežli vytěžení stříbra, a nad zlato přední a nejčistší jest užitek její: dražší jest nade všechno zboží: a všechny věci, kterýchž lidé žádají, nemohou se jí vyrovnati. — Dlouhost dnů jestiž v pravici její, a v levici její bohatství a sláva. Cesty její jsou cesty krásné, a všechny stezky její pokojné. Stromem života jest těm, kteříž by jí dosáhli: a kdo by ji měl, blahoslavený jest“.

Tuto chválu vzdává Duch sv. v Příslovích Šalomounových (3, 13—18) moudrosti a opatrnosti svatých, první hlavní ctnosti, která jest vůdkyní a ředitelkou všech ostatních ctností mravních. Čím byl strom života v ráji našim prarodičům, tím křesťanská opatrnost jest těm, kdož jí dosáhli.

Strom života nesl ovoce, stál v ráji a měl prostředky pro život časný i věčný.

A) Strom stojící uprostřed ráje měl ovoce, jež člověku dávali mělo životní sílu a nesmrtelnost. Tak i opatrnost má nésti ovoce dobrých skutků rozmanitého druhu pro život vezdejší i věčný. Jeť opatrnost ctnost, kterouž poznáváme, co máme v jednotlivých případech činiti, bychom jednali bohumile.

Pravou opatrnost rozeznáváme dle dobrého ovoce od divokých odrůd, jakými jsou: světská chytrost, která se příliš váže na věci pomíjející a hřeší i nedostatkem důvěry v Boha; dále vy-

*) *Martin Hagen*: „Sittliche Tugenden“. Geistliche Erwägungen. Freiburg in Breisgau. 1910. Herdersche Verlagshandlung. Použito s povolením spisovatele i nakladatele. Z díla tohoto čerpány jsou všechny čtyři statě: o opatrnosti, spravedlnosti, statečnosti a mírnosti. Doporučujeme výborné dílo to zvláště kazatelům.

p o č í t a v o s t, jejíž zbraní namnoze jest úskočnost a zvilost, jež používá i lži a jiných nedovolených prostředků, umí se lichotit, přetvařovat, nezná prostoty a lásky k bližnímu; konečně s m y s l n á (tělesná) v y c h y t r a l o s t, která stojí přímo ve službách náruživosti a vymýšlí cesty a prostředky k ukojení bezuzdných chťíčů a ke konání hříchů a zločinů, jak praví sv. Pavel (k Řím. 8, 6. 7.): „Nebo opatrnost těla jest smrt: opatrnost pak ducha život a pokoj. Protož moudrost těla jest nepřítelkyní Boží: nebo není zákonu Božímu poddána: aniž pak býti může“. — Od těchto tří odrůd snadno lze rozeznati pravou opatrnost podle ovoce jejího, které vždy jest dobré.

Strom stál v ráji — znamená, že ctnost opatrnosti stojí uprostřed království milosti Boží, která po zrušení poměrů rajských částečně poměry rajské nahrazuje. Opatrnost jest nadpřirozená ctnost zároveň s posvěcující milostí vlitá, která nejedná jen dle zásad všeobecně, přirozeně mravních, nýbrž také dle nadpřirozených zásad božského zjevení, abychom vždy z víry žili a jednali a tak posledního svého cíle, oslavování Boha a vlastní své spásy věčné dosáhli. Tento rajský strom tedy stále nám ukazuje cestu k dosažení nadpřirozeného cíle našeho, k němuž směřovati mají všechny naše skutky.

Z toho pak následuje, že opatrnost nadpřirozená jest také stromem ž i v o t a „těm, kteříž by jí dosáhli: a kdo by ji měl, blahoslavený jest“. Skutečný to strom života, jenž řídí pravý život pro čas i věčnost. Jeť opatrnost rádkyní ostatních ctností mravních a řídí je, aby zůstaly na zlaté střední cestě, nekonalý ani příliš málo, ani příliš mnoho, a vystříhaly se upřílišování a zrůdnosti. Opatrnost bdí nad štědrostí, aby se nestala marnotratnou, nad spořivostí, aby se nestala skoupou, nad pokorou, aby nebyla zbabělou a nečinnou, nad velikomyslností, aby se nestala příliš odvážnou, nad trpělivostí a mírností, aby se nestaly malomyslnými a slabými, nad láskou k bližnímu, aby se nestala dotěrnou a smyslnou, nad poslušností, aby byla dobrá a plná. Opatrnosti je vůbec potřeba při celém duševním životě, při duševních cvičeních, při boji proti nezřízeným náruživostem a pokušením, v bezútěšnosti i při těšení, při rozpoznávání povah a duševních schopností — zkrátka křesťanské opatrnosti jest při konání všech ctností potřeba a její strom života skýtá nejvzácnější ovoce milosti a nesmrtelnosti.

B) Strom vydává ovoce v trojím postupu — v poupátku, květu a zralém ovoci.

Poupětem na stromě křesťanské opatrnosti lze nazvati r o z v a h u, která nedovolí, abychom jednali ukvapeně, z rozmaru nebo ve vášni, nehledíce, je-li skutek dovolený, účelný a slušný, rozvahu, která zkoumá i obtíže a překážky, mohou-li býti odstraněny nebo překonány. Rozvaze odporuje nerozvážnost, jež bezmyšlenkovitě, unáhleně a slepě se žene ku předu a jedná. Proto dí Sirach (21, 28): „Rtové neopatrných bláznivé věci rozprávěti budou: slova pak opatrných na váze vážena budou“.

Z rozvahy rozvíjí se úsudek jako květ z poupěte. Při všestranném uvažování se ukáže, že k cíli vedou prostředky a cesty rozmanité; z nich některé jsou jistější, prospěšnější a přiměřenější. Rozvaha mezi nimi volí. Pravidlem úsudku však nejsou jen zásady světské, pokud jsou rozumné, nýbrž také nadpřirozené, z víry pocházející, nauky Ducha sv., příklady svatých a pod. Nezakládá-li se úsudek i na nadpřirozených zásadách, značí to krátkozrakost ve věcech nadpřirozených.

Úsudek však je pouhým květem. Ovocem stane se teprv, když k němu přistoupí rozhodnutí vůle, aby byl úsudek ihned proveden. Svatý Tomáš Aquinský vkládá rozkaz vůle k provedení úsudku do slov *Fac hoc*, to jest: Učiň to! nyní jednej a tak jednej. — Proto přičí se křesťanské opatrnosti *nerozhodnost*, jež s provedením dobrých předsevzetí a úmyslů odkládá, a *nestálost*, která bez dostatečných důvodů rozhodnutí přijatá opouští.

C) Ctnost opatrnosti nám sice vlita jest s milostí posvěcující, musí však býti jako každý strom zasazena do dobré půdy, ošetřována a těšiti se požehnání Božímu.

Půdou, do níž má býti zasazena, je lhostejnost k věcem pomíjejícím. Nic nekazí úsudek tak, jako nezřízené náklonnosti a vášně, osobní odpor, náruživá předpojatost, pýcha, smyslnost, marnivost, cit, okamžitý rozmar.

Strom opatrnosti buď dále pěstován znalecky — to jest zkušenostmi vlastními i cizími. Vlastní nestačí, jak dí Přísloví (12, 15): „Cesta blázna přímá jemu: (t. j. přímá se zdá jemu; má za to, že dobře činí, a protože dobré rady nepřijímá) ale kdo jest moudrý, slyší rady“.

A jako strom potřebuje slunce i déšť, tak ctnost křesťanské opatrnosti daří se jen modlitbou, které zaslíbeno jest požehnání Boží.

Pročež následujme rady Sirachovy (6, 18—20), kterou dává o moudrosti, s níž opatrnost mnoho má společného: „Synu, přijímej učení od mladosti své, a až do šedin nalézati budeš moudrost. Jako ten, jenžto oře a seje, přístup k ní, a očekávej dobrých užitků jejích: nebo v díle jejím maličko popracuješ, a brzo budeš jísti z plodů jejích“.

O spravedlnosti.

Pod spravedlností lze mysliti si souhrn všech ctností a vši svatosti. Jako hlavní ctnost však jest ctností, kterouž jsme ochotni dávat i každému, čím jsme mu povinni, dle slov Ježíše Krista: „Dávejtež tedy, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu“ (Mat. 22, 21).

Lidem je určeno, aby byli živi družně; nejsou jako neživotné kameny, které by vedle sebe bez plánu ležely; jsou kameny stavebními a vsazeny do budovy lidské společnosti. Ta pak počíná v rodině a rozvíjí se ve společnost občanskou, státní a mezinárodní. Vedle všech a nad nimi církev jako společnost světová zaujímá oprávněné postavení nadpřirozené. Všudy — v rodině, obci, státu

a především v církvi musíme hledati a nalézti prostředky k dosažení věčné spásy.

Společnost každá vyžaduje, aby členové její řídili se dle pravidel podřízenosti, nadřízenosti a vzájemnosti.

Od představených žádá spravedlnost, aby předpisovali podřízeným jejich povinnosti, ale volá: „Poroučej jen, co je správné; neobmezuj nespravedlivě svobody poddaných; pečuj o jejich blahobyt časné i věčné; udržuj pořádek, spojuje při tom mírnost s přísností a laskavost se spravedlností.“

Naproti tomu podřízení mají povinnost, podřizovati se svým řádným představeným: v rodině poslouchati ochotně a rádi, žítí v pospolitém míru a v svornosti a upřímné lásce; poddaní v občanské a státní společnosti mají dle platných zákonů věci a služby potřebné poskytovat, dobro společné klásti nad vlastní prospěch, odváděti zákonité daně, chrániti pokoj a svornost, úřady své řádně zastávat a bez vloh do úřadů se netlačiti.

Členové společnosti vedle sebe rovnoprávně žijící mají se ve vážnosti míti a ostříhati vzájemná práva na zdraví a živobytí, na lidskou důstojnost, na přednost plynoucí z dobrých vlastností a ctností, na statky pozemské, na čest a dobré jméno.

Svatý Tomáš Aquinský zahrnuje všechny ty povinnosti do slov žalmisty (36, 27): „Odstup od zlého a číň dobré: a (tak) přebývej (na zemi) na věky věků. Nebo Hospodin miluje spravedlnost a neopustí svatých svých“.

Křesťanská spravedlnost má rozsáhlý obor působnosti, a ctnosti jí přidělené lze rozdělití ve dvě skupiny.

Do první patří a) klanění se Bohu, jen už člověk vlastně ani nemůže dosti cti a chvály vzdáti; b) dětinná láska k rodičům, jimž jsme dlužni úctu, poslušnost a oddanost, která se vztahovati má i na pokrevní přátele, na různé jiné příbuzné, na soudruhy, svazky společenskými a národními s námi spojené, jakož i na vlast, k níž jsme povinni míti city vlastenecké, jevící se i skutky; c) uctivé zacházení s představenými, jakož i ochotná poslušnost k nim.

K druhé skupině náleží: a) pravdivost a poctivost v řečích i skutecích; b) vděčnost, která nás učí vážit si obdržených dobrodiní a lásky dobrodince, nezapomínati na ně a po případě i odměniti se za ně aspoň úctou a láskou; c) hájení vlastních práv, při čemž však zachován buď mír s bližním; d) dobročinnost; e) slušné chování ve společenském obcování, přívětivost, ochota, vlídnost. — Člověk odkázán jest na společenský život a z něho čerpati má také zotavení, potěchu, povzbuzení a mnohonásobný užitek. Proto dí Sirach (4, 7): „K shromáždění přívětivým se prokazuj“.

Jak rozvětvená, jak důležitá jest působnost křesťanské spravedlnosti! Proto také, kdo ji koná, může očekávati hojnou odměnu i na věčnosti, jak čteme v knize Moudrosti (5, 16. 17): „Spravedliví pak na věky živi budou, a v Pánu jest odplata jejich, a myšlení na ni u Nejvyššího. Protož přijmou království slavné, a korunu ozdobnou z ruky Páně“.

Klanění se Bohu — přední požadavek spravedlnosti.

Klanění se Bohu je nejvyšší ctností mezi ctnostmi mravními. Určuje a upravuje naše chování naproti Bohu. Činí nás schopnými a ochotnými prokazovat Bohu poctu, která pouze jemu, jakožto nejvyššímu Pánu, přísluší. Je požadavkem a povinností plynoucí ze spravedlnosti, které nikdy nedovedeme dosti učiniti, a kterou konati budeme s anděly a svatými i v nebi po celou věčnost. Zakládá se na zbožnosti.

Zbožnost je buď pravá nebo falešná.

A) O pravé pobožnosti.

1. Zbožnost na člověku žádá přirozený zákon mravní a také nauka křesťanská. Každý řádný člověk je zbožný, an musí uznati jednak nekonečnou dokonalost a vznešenost božskou, jednak svou odvislost od neobmezené moci a výsosti Boží. 2. Hlavní podmínkou klanění se Bohu je v n i t ě r n í smýšlení, aby o nás neplatilo slovo: „Lid tento ctí mne ústy: ale srdce jejich daleko jest ode mne“ (Mat. 15, 8). Avšak i zevnější bohoslužby jsou nutné, aby vnitřní úcta jimi byla podněcována a posílena. 3. Uctívání Boha má tři stupně. První záleží v ochotě srdce; z ní vyvívá úctyplné smýšlení při všech skutečích, směřujících k uctění Božímu — při modlitbě, při almužně, při oběti, při skládání a zachovávání slibů, při přijímání svátostí, při vzývání jména Božího, při zacházení s předměty Bohu zasvěcenými. Dalším výronem zbožnosti je zasvěcení celého života Bohu; božskou pravdomluvnost máme velebiti vírou, jeho věrnost nadějí, jeho dobrotu láskou, jeho moc a nadvládu poslušností, milosrdenství, skutky milosrdenství, moudrost důvěrou v jeho prozřetelnost. Ano, a to je třetí stupeň, všechny naše skutky buďte bohoslužbou, jak napomíná sv. Pavel: „Budto tedy že jíte nebo pijete, nebo cožkoli jiného činíte, všechno k slávě Boží číňte.“ (I. Kor. 10, 31).

B.) O falešné pobožnosti.

Ježíš Kristus odsuzuje pobožnost o k á z a l o u, kdy činí výtku fariseům: „A všechny své skutky činí, aby byli viděni od lidí“ (Mat. 23, 5); p a n o v a ě n o u, an dí: „A milují přední místa při večeřích a první stolice ve školách“ (Mat. 23, 6); h o r l i t e l s k o u (zelotskou), an vytýká jim: „Svazujíť zajisté břemena těžká a nesnesitelná, a vkládají na ramena lidská: ale prstem svým nechtějí jimi pohnouti“ (Mat. 23, 4); s l e p o u, b e z h l a v o u, která pro věci vedlejší zanedbává hlavní, vyčítaje jim: „Běda vám... pokrytci, kteříž dáváte desátky z máty a z kopru a z kmínu, a opustili jste, co těžkého jest v Zákoně, soud a milosrdenství“ (Mat. 23, 23); p o h o d l n o u, obmezující se na slova beze skutků, an dí: „Což pak mi říkáte: Pane, Pane! a nečiníte, co pravím“ (Luk. 6, 46); n e k l i d n o u, c h v a t n o u, když k Martě praví: „Marto, Marto, pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech; ale jednoť jest potřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní“ (Luk. 10, 41. 42), a konečně s v é h l a v o u, když kárá apoštola Tomáše, který nechtěl věriti ve zmrtvýchvstání Kristovo, dokud neužří v rukou jeho bodení hřebů a nevpustí prst svůj v místo hřebů,

a ruku svou nepoloží v bok jeho (Jan 20, 25), neboť Kristus napomenul jej: „Nebudiž nevěřící, ale věřící“ (Jan 20, 27).

Kéž Bůh všechny následovníky Kristovy chrání ode všech těch druhů falešné pobožnosti, anebo nás z nich vyléčí, jako vyléčil apoštola Tomáše !

Varuj se opovážlivého posuzování, jež přičl se spravedlnosti.

Kdo chce jiného souditi, musí k tomu míti právo, dostatečné vědomosti a smysl pro spravedlnost.

Mnohému schází vají všechny tři požadavky a přece se opovazuje pronášeti úsudek o bližním.

1. Právo souditi má vlastně jen Ježíš Kristus, jemuž od Boha Otce dáno jest souditi svět. Nezasahujme tedy do jeho práv, pamatujíc, že se jednou sami octneme před jeho soudnou stolicí.

2. Dostatečných vědomostí také nemíváme; posuzujeme bližního často jen dle pověsti, dle zevnějšího zdání a z falešného výkladu jeho dobrých úmyslů a pohnutek.

3. Náš smysl pro spravedlnost bývá přiváděn na scestí naší samolibostí, závistí a žárlivostí, neodůvodněnou nepřízní. Proto napomíná a hrozí Ježíš Kristus (Mat. 7, 1.): „Nesudte, abyste nebyli souzeni: nebo jakým soudem souditi budete, takovým budete souzeni“. —

O statečnosti.

„Bratří, posilňte se v Pánu a v moci síly jeho“. Tak zní povolání apoštola Pavla k bojovníkům Páně. „Oblect se v odění Boží proti zlým lidem i vyšším zlým mocnostem, majíce podpásaná bedra svá pravdou, a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, berouce štít víry a meč ducha, všelikou prosbou a modlitbou modlíce se...“ (k Efesským 6, 10. a násl.). Tak vybízí apoštol Pavel ke statečnosti.

Křesťanská statečnost jest ctnost, která spojuje v sobě zmužilost a sílu, odhodlanost dobře promyšlenou, která stejně jest vzdálena jak šílené odvážnosti, tak bojácné nesmělosti, je bojovná zdatnost vůle, která je otužena k útoku i k odporu — je ctnost, kterouž dobré přese všechny obtíže podnikáme a vykonáváme, a raději všecko trpíme, než bychom se hříchu dopustili.

A) Cílem jejím jest :

1. Podnikati věci velké a obtížné, jako odvrátiti se od hříchu, bojovati proti vášním, osvojovati si ctnosti, přimknouti se k říši Kristově, vybudovati ji ve vlastním srdci a spolupůsobiti k šíření jejímu u jiných.

K tomu však jest především zapotřebí, abychom zapírali sami sebe, jak sv. Ambrož dí: „Pokládá se právem za udatnost, když někdo sám nad sebou zvítězí, když přemůže svůj hněv, když nepoddá se svádění rozmařilosti, když nedá se odstrašiti protivnými osudy, když nezhrdne štěstím a když nedá se měniti každým vánkem, každou změnou okolností zevnitřních. Co však je vznešenějšího a velkolepějšího, než podříditi tělo duchu, takže je ochotno jeho

rozkazů poslouchati, jeho radami se řídit a přičiniti se, aby vykonal rozhodnutí ducha? V tom zajisté pozůstává první námaha duchovní statečnosti.“

2. Druhým pak cílem jejím je velké a obtížné věci a protivenství ve službě Kristově snášeti, jak nám příklad sv. Pavla ukazuje, jenž o sobě mohl říci, že více snášel pro Krista než jiní: „Byl jsem v pracích přemnohých, v žalářích hojněji, v ranách nad míru, ve smrtích častokrát; od židů pětkrát čtyřicet ran bez jedné jsem trpěl, třikrát jsem metlami mrskán byl, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul, den a noc v hlubokosti mořské jsem byl; na cestách často, v nebezpečenstvích na řekách — od lotrů — od svého pokolení — od pohanů — v městě — na poušti — na moři — mezi falešnými bratřími; v práci a v bídě, v bděních mnohých, v hladu a v žízní, v postech mnohých, v zimě a nahotě; krom toho, co zevnitř jest, každodenní mé zaměstnání, péče o všecky církve“. —

A přes to všechno zůstal duch jeho nezlomen; ano on bojoval tak, že ve své slabosti a s ní sílil. (II. Kor. 11, 23).

B) Prostředky k boji jsou:

1. Báti se Boha a ničeho jiného, jak dí Ježíš (Lukáš 12, 4. a dále): Pravím pak vám, přátelům mým: „Nestrachujte se těch, kteří tělo zabíjejí, a potom nemají, co by více učinili. Ale ukáží vám, koho se máte báti: bojte se toho, kterýžto, když zabije, má moc uvrhnouti do pekelného ohně. Tak pravím vám, toho se bojte.“ —

2. V bázni Boží spojovati důvěru v Boha a v sílu jeho milosti, což David (v žalmu 17, 2) vyjadřuje: „Milovati budu Tebe, Hospodine. Hospodin tvrz má a útočiště mé a vysvoboditel můj. Bůh můj, spomocník můj, a v něho doufati budu.“

K statečnosti druží se na prvním místě

a) velkodušnost

čili duševní touha, která nutí ke konání velkých hrdinných ctností. Velkodušný nespokojí se s polovičatostí ctností. Jeho celé snažení nese se za dokonalostí ve všech ctnostech. Nespoleháje na vlastní sílu, nýbrž přese všechnu slabost pevně důvěřuje v Boha a jeho milost, hledá ve všem jen Boha a jeho větší čest a slávu.

Velkodušný musí se vystříhati přeceňování vlastních sil, aby nestal se zpupným, ale také nesmí jich podceňovati, aby nezmalomyslněl.

Také

b) trpělivost

je stálou společnicí křesťanské statečnosti a podporuje člověka ve všech zkouškách, kterým statečnost jeho je podrobena, aby nebyl zatížen nezřízeným smutkem. Ztráta trpělivosti totiž plodí smutek a smutek škodí duši, jak dí Písmo svaté v Příslovích (25, 20): „Jako mol rouchu a červ dřevu: tak zármutek člověka škodí srdci“. Vedle smutku plodí i reptání, hněv, neodůvodněné nářky a nedozírnou řadu poklesků a hříchů; kdežto „trpělivost nese růže“, je (jak dí papež Řehoř Veliký) „kořenem a strážkyní všech ctností“.

V trpělivosti jest potřeba cvičiti se a máme při tom vždy míti na paměti, že všechna utrpení pocházejí přímo nebo nepřímo z ruky Boží, buď abychom za své hříchy byli trestáni a napraveni, spravedliví aby byli zkoušeni a získali si zásluhy pro nebe. Nejlepším příkladem trpělivosti jest Ježíš Kristus.

Se statečností spojena buď

c) vytrvalost

a to vytrvalost až do konce, abychom mohli říci se svatým Pavlem (2. Tim. 4, 7.): Já již počínám obětován býti a čas rozdělení mého (rozdělení duše od těla čili smrti) nastává. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. Naposledy složena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý Soudce: a netoliko mně, ale i všem, kteříž milují příští jeho (či s radostí jej očekávají).

O mírnosti.

Panuj nad smyslnými žádostmi! Tak předpisuje křesťanská mírnost, jež jest ctností, kterouž všechny nedovolené, zvláště všechny smyslné nebo nečisté náklonnosti krotíme a věci dovolených jen mírně užíváme. — Smyslné pudy jsou od Boha vloženy do podstaty naší, avšak nikoli k vůli nim samým, nýbrž aby byly podřízeny vyšším účelům. Tak na př. chuť k jídlu má sloužiti k udržení tělesných sil a v tom směru poukazuje na moudrost Stvořitelovu; neboť kdyby požívání jídla a nápoje nebylo spojeno s příjemnou chutí, mnozí lidé by buď z lenosti nebo z jiných příčin zanedbávali i potravu nejpotřebnější.

A smyslní chtíčové mají s živelnými silami společnou vlastnost, že se snaží šířiti a rozmáhati. Jsou požehnáním pro lidi, když drženy jsou v jistých mezích, stanou se však ničivými a záhubnými, když ohradu prolomí. Z jiskry povstává hrozný požár, nepatrný kousek sněhu v letu se srázné stráně vzroste na mohutnou lavinu, která je s to způsobiti nezměrné škody. Proto panuj nad smyslnými žádostmi!

Tělo naše, podivuhodné dílo moudrosti a všemohoucnosti Boží, stává se milostí Boží účastným nadpřirozeného důstojenství, chrámem Božím. Nic nečistého do něho nesmí vejíti, a proto: Panuj nad smyslnými žádostmi.

Křesťanská mírnost jako hlavní ctnost má spojení se ctnostmi jinými. Učí nás modliti se, prositi, býti pokornými, zapíratí sebe sama, býti trpělivými, plodí duševní radost a spokojenost a povzbuzuje k horlivosti pro čest a slávu Boží; tyto pak ctnosti zase jsou podporou mírnosti samé.

O některých důležitějších družkách mírnosti.

a) Tichost.

V kázání na hoře uvádí Kristus mezi blahoslavenstvími na druhém místě: „Blahoslavení tiší, nebo oni země vládnouti budou“ (Mat. 5, 4).

Tiší jsou, kteří nejsou hněviví a svárliví, raději trpíce a mlčíce nežli se vadíce, a ti již na zemi dobře obstojí a pochodí, bližní je milovati budou.

Tichost je ctnost, kterouž všelikou mstivost potlačujeme a veškeré hnutí nespravedlivého hněvu a nevole krotíme.

Hněv může býti také spravedlivý, když totiž v svatém zápalu rozhorlíme se proti hříchu. Toho jest potřeba! Bez podpory takového svatého hněvu vlastně neprovedou se veliké ctnosti, jen za jeho pomoci povstali horlité jako Mojžíš, Eliáš, Jan Křtitel, apoštol Pavel. Avšak i při tom musí státi na stráži tichost. — Opak horlivosti jest ochablost, jež může povstati z přílišné tichosti. Tichost totiž také má své meze, aby nestala se slabostí.

Hněv hříšný dle slov sv. Tomáše Aquinského je trojí: *prchlivost* jako následek vznětlivé povahy, *rozhořčenost* následek utrpeného bezpráví skutečného nebo domnělého, *záští* následkem tvrdošíjné mstyctivosti. Proti všem čelí tichost ne snad jen zevní — nýbrž vnitřní, která se snaží vyhladiti hněv již v základech, v srdci.

Napomíná-li sv. Pavel Timothea k tichosti (I. Tim. 6, 11), napomíná tím i nás. Odměnu nám slibuje již žalmista (36, 11.): „Tiší pak děditi budou zemi, a kochati se budou v množství pokoje“ a Kristus, jak svrchu řečeno, nazývá je blahoslavenými, „kteří zemi vládnouti budou“.

b) Pokora.

Pokora je ctnost, kterouž vše dobré Bohu přičítáme, svou vlastní slabost a hříšnost uznáváme a proto se rádi ponížujeme. Naproti Bohu jsme ničím a vše na nás jest darem Božím. Před Bohem tedy musíme se do prachu pokořiti. Co na nás jako dar Boží dobrého jest, ani nesmíme přeceňovati, ani nemáme podceňovati; podobně pak i při vlastnostech bližního. Základem při posuzování budiž vždy pravda; neboť „toho ani celý svět nesvede k pýše, koho si podmanila pravda“ (Násl. Krista, 3. kap. 14, 4).

Ze života sv. Pavla se učíme, že pokora jeví se v poddanosti k Bohu a lidem pro Boha, ve vědomí vlastní hříšnosti, v prokazování vděčnosti, v mlčení při utrpení, v nedůvěře k sobě samému a svým silám, v pohrdání světem a konečně i v lásce ke kříži.

Svatý Petr (I. 5, 5) dí: Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost. — Pokorný publikán vyšel z chrámu ospravedlněn, nikoli hrdý fariseus (Luk. 18, 14).

c) Skromnost.

Dle sv. Tomáše Aquinského je skromnost ctností, „která našemu zevnějšíku dodává vzezření, jež nikoho neuráží“. Jejím základem je mravnost, z níž se prýští slušnost. Hodí se pro každé stáří, pohlaví, místo, nejvíce zdobí mládí. V každém stáří a stavu musíme se chovati tak, jak se na nás sluší dle všeobecného řádu společenského. Důstojnost a cenu dostává od bázně Boží.

Obor skromnosti udává Sirach (19, 26. 27) slovy : „Po vzezření poznává se muž a z potkání tváří smyslný poznán bývá. Oděv těla a sních zubů, a chod člověka vypravují o něm“. Dle toho skromnost má se zračit trojím směrem: v pohybech, v žertech a hrách, v šatech a vydání na živobytí.

Co do pohybů nebo posuňků a tváření se vyžaduje slušnost, aby pohyby těla byly přiměřeny osobě samé a okolí jejímu co do osob, času, místa a zaměstnání. Pohyby mají odpovídati stavu osoby. Skromnost muže z lidu jest jiná než skromnost vojína, než skromnost osoby Bohu posvěcené. Jinak chováme se k představeným, jinak k podřízeným, jinak v kostele, jinak při jídle, jinak na ulici, jinak při výkonech povolání. — Musíme v každém případě vystříhati se nedostatku skromnosti, abychom nestali se hrubými a surovými anebo naopak titěrnými, hrdopyšnými. Sv. Ambrož praví: „Povaha duše často zračí se v chování a držení těla. Tu skýtá se příležitost, posouditi vnitřního člověka, je-li srdce jeho lehkomyšlné, zpupné a bouřlivé, nebo vážné, stálé, čisté a spolehlivé. V tom smyslu může se říci, pohyb těla jest řečí duše.

Co do hry a žertův musí se doznati, že je jich potřeba k osvěžení sil, ochablých namáhavou prací, zejména duševní, je jich potřeba pro ducha, tak jako spánku pro tělo. Hry a žerty však nemají býti necudné a škodlivé, mají na sobě míti něco duchaplného a umělého a mají odpovídati stavu a důstojnosti osob a okolností. Vystříhejme se mrzoutství, které žerty kazí a hrám se vyhýbá; neoddávejme se žertům a hrám příliš, abychom nestali se šašky.

Zevnější náklad na šaty, obydlí a jeho výzdobu, na stravu a pod. má odpovídati stavu osoby, nebuď ani příliš velký, takže by přecházel v marnotratnost, ani příliš malý, takže by vzbuzoval pohoršení pro lakotu.

Skromnost je ctností důležitou, chrání proti smyslnosti, prot světáctví a proti ďáblu, jež lidi svádí ke zlému, podporuje ctnost a duševní pokrok a šlechtí bližního.

d) Posvěcení horlivosti ve studiích.

V srdce člověka vložen jest od přírody pud, aby se vzdělal a badal. Je to ctnost, která nutí jej, aby nezakopával vloh svých jako onen nehodný služebník, o němž vypravuje evangelium. Horlivost ta však potřebuje jednak umírněnosti, jednak povzbuzení.

Bez mírnosti snadno zvrhne se na holou zvědavost a všetečnost. Dle sv. Tomáše Aquinského hrozí chtivosti té trojí nebezpečí: 1. Přeceňování lidského vědění a duševních sil, takže člověk by považoval své snahy po vědění, umění za poslední cíl — kdežto má býti jen prostředkem k dosažení spasení věčného. 2. Nestálost a odvracení se od povinného a užitečného zaměstnání. 3. Samolibost a domýšlivost. Proto napomíná Sirach (3, 22.): „Vyšších věcí nad sebe (nad své síly) nehledej, a silnějších nad sebe nezkoumej: ale což přikázal tobě Bůh, o tom vždycky přemýšlej, a ve mnohých skutcích jeho nebývej všetečný . . . Nebo mnohé věci nad rozum lidský ukázány

jsou tobě. Mnohé také svedlo domnění jejich, a v marnosti zadrželo smysly jejich“.

Horlivost u vzdělání potřebuje však také opory a pobídky. A té nachází 1. v pokorném uznání nedostatečnosti vlastní a obmezenosti lidské vůbec; 2. ve snaze po duševním pokroku, jenž by vedl k Bohu. Každá věda a každé umění vede k Bohu, jak dí vatikánský sněm (3. sezení, 4. kap.): „Církev vyznává, že umění a vědění lidské, jak pocházejí od Boha, původce všech vědomostí, tak, jsouce řádně pěstovány, zase k Bohu za přispění jeho milosti vedou“. 3. Nemalou pobídkou k horlivosti ve studiu jest, že máme se připravovati k boji pro čest Boží a pro povznesení a rozšíření církve svaté, jak napomíná sv. Pavel (Kol. 4, 6): „Řeč vaše k nevěřícím vždycky v milosti budiž solí osolená (či milá, příjemná, rozumem kořeněná, nikoliv nechutná), abyste věděli, kterak máte jednomu každému odpovídati“.

Prosba o dosažení ctností božských i mravních.

Svatý Tomáš Aquinský.

O Bože všemohoucí, vševědoucí, počátku ni konce nemající, jenž jsi ctností dárce i zachovatelem i odměnitelem, rač mne postaviti na pevný základ víry a chrániti nepřemožitelným štítem naděje a ozdobiti svatebním rouchem lásky. Dej mi, abych Tebe byl poslušen skrze spravedlnost; nástrahám ďáblovým se vyhýbal skrze opatrnost; střední cestou se bral skrze mírnost; protivenství trpělivě snášel skrze statečnost. Dej mi, abych z dobrého, jež mám, nemajícím ochotně udílel; dobré, jehož nemám, od majících pokorně žádal; zlo viny, jež jsem učinil, opravdově na se žaloval; zlo trestu, které trpím, klidně snášel; dobra bližnímu nezáviděl; za dobra svá vždy díky činil; v šatu, chodu i pohybu slušnost vždy zachovával; ve zbytečném mluvení jazyk obmezoval; nohám v pobíhání bránil; oči od všetečnosti ostříhal; uši od naslouchání uchovával; tvář pokorně skláněl; mysl k nebeským věcem povznášel; pomíjejícími věcmi pohrdal; jen po Tobě toužil; tělo umrtvoval; svědomí očišťoval; co svaté je, ctil; Tebe důstojně chválil; v dobrém prospíval; a dobré výkony svatým výsledkem končil. Vštěp do mne, Pane, ctnosti, abych u věcech božských byl zbožným, v povinnostech lidských byl obezřetným a při používání vlastního těla nikomu nebyl obtížným. Dej mi, Pane, horoucí zkroušenost, prostou zpověď, dokonalé zadostučinění. Říditi mne račiž uvnitř dobrým životem, abych činil, co se sluší, co by mi prospělo k zásluze a ostatním bližním za příklad. Dej mi, abych nikdy netoužil po tom, co děje se nerozumně, a abych si ošklivěl, co koná se nevrle; a ať se nestane, abych před časem chtěl práci počínati anebo započatou před ukončením opustiti. Amen.

Ant. Weinlich: „Sláva Bohu“.

Prosby o ctnosti křesťanské.

(Papeže Klementa XI.)

Věřím, Pane, ať však věřím silněji. Doufám, Pane, ať však doufám jistěji. Miluji Pane, ať však miluji vroucněji. Lituji, Pane,

ať však lituji vnitřněji. — Klaním se Tobě, svému původci; toužím po Tobě, po svém cíli; chválím Tebe, dobrodince stálého; vzývám Tebe, ochránce milostného. — Svou moudrostí rač mne řídit, svou spravedlností chránit, svou milostivostí těšit, svou mocí podporovati. — Obětuji Tobě, Bože, své myšlení, ať jest obráceno k Tobě; své řeči, ať jsou o Tobě; své skutky, ať jsou dle vůle Tvé; své utrpení, ať jest pro Tebe. Chci jen, co Ty chceš; chci, že Ty chceš; chci, jak Ty chceš; chci, dokud Ty chceš. — Prosím, Pane, abys rozum můj osvětil, vůli roznítil, tělo očistil, duši posvětil. Pýchou bych nebyl nadchnut, v lichocení nebyl popuzen, od světa nebyl omámen, od ďábla nebyl podveden. — Popřej milosti pamět očistiti, jazyk na uzdě držeti, oči opatrovati, smysly krotiti. — Ať oplakávám staré nepravosti, zamezím budoucí pokušení, napravím hříšné náklonnosti, zdokonalím přiměřené ctnosti. — Dej mi, Bože dobrý, lásku k Tobě, nenávist k sobě, horlivost k bližnímu, opovržení světa.

Abych se vynasnažoval představených poslouchati, poddaným pomáhati, přátelům raditi, žádnému nezáviděti. — Abych pamětliv byl, o Ježíši, přikázání a příkladu Tvého, nepřátele bych miloval, křivdy snášel, pronásledujícím dobře činil, za utrhačím se modlil. — Bych přemáhal rozkoš přísností, lakomost štědrotou, zlobu vlídností, vlažnost horlivostí. — Učiň mne rozumným v radě, stálým v nebezpečenství, trpělivým v protivenství, pokorným ve štěstí. Pomož, Pane, ať jsem v modlitbě pozorný, v jídle střídmy, v práci pilný, v předsevzetí silný. — Bych se staral míti svatost vnitřní, mírnost zevnitřní, obcování příkladné, život pravidelný. — Ať bedlivě tělo krotím, milost hájím, zákon plním, spasení zasluhuji. — Abych svatosti dosáhl upřímným hříchů vyznáváním, pilným těla Kristova přijímáním, ustavičným myslí shromážděním, čistým úmyslem srdce. — Ať se učím od Tebe, Bože, jak marné jest, což světského, jak vznešené, což Božího; jak krátké, což časného; jak trvanlivé, což věčného jest. — Dej, abych k smrti se připravoval, soudu se obával, peklu ušel, ráje dosáhl. Amen.

Modlitba za dar pobožnosti.

Tom. Kempenský: „Následování Krista“, kn. III., kap. 3.

Pane Bože můj, Ty jsi mé všechno. A kdo jsem já, že se odvažuji s Tebou mluvit? Jsem nejchudobnější služebník Tvůj a bídný červ, mnohem chudší a povrženější, než vím a říci smím. Pomni však, Pane, že nic nejsem, nic nemám, nic nemohu. Ty sám jsi dobrý, spravedlivý a svatý; Ty vše můžeš, vše dáváš, vše naplňuješ, pouze hříšníka propouštíš s prázdnou. Rozpomeň se a slitovnost svou a naplň srdce mé svou milostí, jenž nechceš, aby na marno zašla díla Tvá.

Kterak se udržím v tomto bídném životě, nebude-li mně pomáhati Tvoje milosrdenství a milost? Neodvracej ode mne tváře své; neprodlévej se svým navštívením; nevzdaluj ode mne útěchy své, aby nebyla před Tebou duše má jako vypráhlá země bez vláhy; dej mi, abych hodně a pokorně krácel před Tebou, protože moudrost

má jsi Ty, jenžto v pravdě mne znáš a poznal jsi mne dříve, než byl svět a než jsem se narodil na světě.

b) Ctnosti, které jsou protivou sedmera hlavních hříchů :

Pokora (proti pýše) je ctnost, kterouž vše dobré Bohu přičítáme, svou vlastní slabost a hříšnost uznáváme a proto se rádi ponizujeme, neboť „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (I. Petr. 5, 5).

Štědrost (proti lakotě) je ctnost, kterouž jsme ochotni nuzným ze svého majetku udíleti a k dobrým účelům přispívati. Spasitel napomíná: „Dávejte, a bude vám dáno“ (Luk. 6, 38.).*)

Čistota (proti smilstvu) je ctnost, kterouž krotíme všecky chťiče a žádosti, jež stydlivost urážejí.

Příznivost (proti závisti) je ctnost, kterouž bližnímu všeho dobrého přejeme, z jeho blaha se těšíme a k němu pomáháme. K čemuž napomíná sv. Pavel: „Láskou bratrskou se vespolek milujte... Radujte se s radujícími, plačte s plačícími!“ (k Řím. 12, 10. 15.).

Střídmost (proti nestřídmosti) je ctnost, kterouž nezřízené žádosti jídla a pití odporujeme a obojího jen mírně užíváme, jak navádí sv. Pavel (k Řím. 13, 13.): „Poctivě choďme, ne v hodování a opilství“.

Tichost (proti hněvu), kterouž všelikou mstivost potlačujeme a veškerá hnutí nespravedlivého hněvu a nevole krotíme, jak Spasitel nabádá (Mat. 11, 29): „Učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem“.

Horlivost (proti lenosti), která nás činí ochotnými konati všecko, co pomáhá k oslavě Boží a k našemu spasení (dle příkladu sv. Stěpána. Sk. ap. 7.).

Modlitby a písně ke ctnostem, které jsou protivou sedmera hlavních hříchů.

Modlitby církevní.

Na vyprošení cudnosti.)**

Zapaľ ohněm Ducha svatého ledví i srdce naše, Pane, abychom Ti cudným tělem s'oužili a čistým srdcem se líbili. Skrze Pána... v jednotě téhož Ducha svatého Bůh.

Na vyprošení pokory.

Bože, jenž pyšným odporuješ a milost uděluješ pokorným: propůjč nám ctnost pravé pokory, jejíž příklad na sobě věřícím Jednorozený Tvůj ukázal; abychom nikdy hněvu Tvého nevyvolali skrze vynášení, nýbrž raději brali dary milosti Tvé skrze poddanost. Skrze téhož Pána.

Na vyprošení trpělivosti.

Bože, jenž jsi skrze trpělivost Jednorozeného svého pýchu starého nepřitele potřel: dej nám, prosíme, abychom, co On dobro-

*) V brněnské diecesi se konají ofěry (sbírky) následující: O Zjevení Páně pro missie mezi černochoy; ve sv. týdně (u Božího hrobu a u sv. kříže) pro strážce Božího hrobu ve Svaté zemi, kterými jsou ctih. OO. Františkáni, a pro rakouský hospic v Jerusalemě; o Všechny svatých pro sv. Otce, jenž naší podpory velice potřebuje; o Nepočetí P. Marie společná ofěra pro missie v střední Africe, pro křesťany na Východě a ústav Leopoldin ve prospěch missií amerických. — Mimo to bývají sbírky pro špitál Alžbětinek na Starém Brně (v první neděli v říjnu), pro nemocnici Milosrdných bratří tamže; o velkých svátcích místy také pro místní chudé. — Kurr. 1906, 15.

**) V litanii ke Všem svatým.

tivě pro nás snášel, hodně si připomínali, a tak po jeho příkladu protivenství svá klidnou myslí snášeli. Skrze téhož Pána našeho ...

Na vyprošení lásky.

Bože, jenž způsobuješ, že milujícím Tebe všechno prospívá : dej srdcím našim neporušitelný stav své lásky, aby žádosti z Tvého vnuknutí počaté žádným nemohly býti pokušením změněny. Skrze Pána

Povzbuzení ke štědrosti.

361. Píseň I. při ofěře.

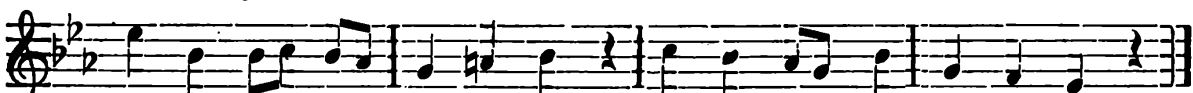
Lze zpívat i též dle č. 285. na straně 644.

Kancionál olomoucký.

Hudba L. Holaina.



1. Pojd'te, bratři, k o-fě-ře, při-lož-te dar ku po-kla-du,
kte-rý zla-té na dvě-ře ne-be-ské-ho tlu-če hra-du,



by tam du-še k ži-vo-tu ve-šla za svou ště-dro-tu.

2. Neníť větší zásluhy - jako z lásky vroucí k Pánu - zahojiti neduhy, - nouzi, hlad a vsecku ránu, - kterou často nevinná krutě strádá chudina.

3. Za ten peníz kolikrát - slzy budou usušeny, - ukojí zaň trpký hlad - bližní bídou utrápený, - těla zkřehlá v závěji mile se zaň ohřejí.

4. My však jméno Boží též - velebiti všady máme, - aby zašla bludů lež, - pravdy aby byly

známé, - a mír svatý celý svět - oblažil jak jarní květ.

5. Za náš peníz mnohá věc - vykoná se k slávě Boží, - pozná vzdorný nevěrec, - jak se chvála Páně množí, - a kde bydlí pohané, - světlo pravdy nastane.

6. Mnoho-li či málo dáš, - z lásky dej jak křesťan pravý; - pokladů si nasbíráš, - které nikdy nerezaví, jimiž někdy v soudný den - z pekla budeš vyplacen.

362. Píseň II. při ofěře.

Slova J. P. — Nápěv č. 285. jako k mešní písni „Připravme se k lyšení“, str. 644.

1. Pojd'te, bratři, k ofěře, chudým složit dárky svoje, - dávající v důvěře, - že z nich tryskou spásy zdroje: s úrokem nám hojným dluh - za ně splatí štědrý Bůh.

2. Zákon lásky velí tak, - největší všech přikázání, - a jest pravé víry znak, - když se bratr k bratru sklání, - by mu pomoc přinesl, - když v žal, nouzi poklesl.

3. Jest i chudý Boží Syn, Otce svého obraz pravý, - otevřen mu nebes klín, - skvělé sídlo věčné slávy, - také za něj umřel Pán, - svatý Duch i pro něj dán.

4. Naším bratrem chudý jest, - z téže hlíny vytvořený, - povolán týž osud nést, - tímže Kristem vykoupený, - milostí touž ozdoben, - témuž soudu podroben.

5. Totéž nebe za věno - od Otce jest nebeského - dobrotivě

určeno - pro člověka všelikého, -
jež jen čisté lásky plam, - bratři,
sestry, získá nám.

6. Nikdo není křesťanem - této
lásky bez plápolu, - pro ni jed-
nou dostanem - při nebeském
účast stolu, - kde slast čeká na
duši, - již zde ani netuší.

7. Z lásky Kristus sestoupil, -
vzdav se slávy své i blaha, - aby
duši vykoupil, - jež mu nad svět
celý drahá, - všechny stejně mi-
loval, - za všechny se v obět dal.

8. Za ním věrně kráčeli, - kdož
s ním v nebi přebývají, - s Mat-
kou jeho, s anděly - věčným ště-
stím oplývají; - přespanilou jejich
tvář - osvětluje lásky zář.

9. Matka Páně přesvatá
v Káni chudým v pomoc spěla,
- útrpností dojatá - nedostatek
jejich zřela; - nyní všecky v zá-
štitu bere v čistém soucitu.

10. Svatý Cyrill s Methodem, -
svatou láskou zaníceni, - z dále
přišli v naši zem - věstit lásky na-
učení, a co slovem hlásali,
skutkem všude konali.

11. Svatá kněžna Ludmila, -
dobrá máti svého lidu, - všude
dobře činila, - těšíc smutné, mír-
níc bídu, - tlumíc svár a hojíc
bol, - blaho sela kolem kol.

12. Václavovy šlépěje, - jimiž
chudým chleba nosí, - lásky pla-
men zahřeje. - Podivín šel jimi
bosý, - ale mrazu necítil, - žár
je lásky roznítil.

13. Jejich lásky jasný vzor - na
cestu nám k nebi svítí, - k tomu,
kdo je chud a chor, - učí činnou
lásku míti: - v jejich stopách
krácejme, - dobro všude konejme.

14. Co jsme dali chudému,
přijme Kristus z našich dlaní, -
jak by jemu samému - dáno bylo
bez zdráhání; - lásku naši ocení, -
láskou svojí odmění.

15. Co zde z pravé lásky dnes -
obětavě chudým dáno, - nezkazí
mol, ani rez, - na věky jest za-
chováno, - převýšeno odměnou,
- Bohem samým určenou.

16. Za svůj dárek hynoucí
věčné statky dostaneme, - slávou
věčně planoucí - čelo svoje ovi-
neme, - věčnou vezmem náhradu
- z nehynoucích pokladů.

Bratrstva střídmosti (proti pití lihovin).

V brněnské diecesi od roku 1845 pracováno bylo farními úřady o potlačení
opilství a mnozí věřící složili veřejně v kostele slib střídmosti dle následující formule.

Slib střídmosti a zdrželivosti.

Ve jménu Otce, † i Syna, † i Ducha svatého. Amen.

Já N. N. slibuji dobrovolně a s dobrým rozvážením, před Bohem všemohou-
cím, Marií, nejblahoslavenější Pannou, mým andělem strážcem, všemi svatými a
zde přítomnými svědky, s pomocí milosti Boží ode všech pálených nápojů, ob-
zvláště ode všech druhů kořalky docela se zdržovati, a při užívání jiných nápojů
vždy křesťanskou střízlivost zachovávat. Protož Marii, nejblahoslavenější Pannu,
mého svatého anděla strážce, všecky svaté Boží a všecky zde přítomné vroucně
prosím, by ráčili u Boha orodovati, abych tento svůj dobrovolný a dobře rozvážený
slib zdrželivosti věrně a neporušitelně zachovati mohl, a jej nikdy nezruší; k čemuž
mně dopomáhej Pán Bůh všemohoucí. Amen.

Papež Pius IX. schválil i bratrstvo střídmosti a světil vrchní vedení
jeho arcibiskupovi vratislavskému. (Viz Beringer, str. 786—788, kde jsou uvedeny
pomůcky i formule slibu). Biskup brněnský hr. Schaffgotsche vyslovil roku 1855
přání, aby bylo zaváděno i v naší diecesi. (Viz. Kurr. 1855, 7.).

V Rakousku pracuje již léta proti pití lihovin také „*Katolický křížový spolek
proti alkoholismu pro Rakousko*“. Tento říšský spolek má své sídlo ve Vídni, vztá-
huje činnost na všechny země v říšské radě zastoupené a jest oprávněn v mezích

území své činnosti zakládati odbočky spolkové. Členem spolku státi se může každý, kdo platí ročně příspěvek nejméně 2 K. Členové staví se pod ochranu sv. Rodiny a sv. Jana Křtitele a tvoří tři skupiny. Skupinu 1. členové, kteří se mírní v požívání opojných nápojů a nejméně jednou za týden se jich úplně zdržují; 2. členové, kteří se zdržují požívání kořalky a každého likéru; skupinu 3. členové, kteří se zdržují vůbec všech opojných nápojů. Mimo to zavazují se členové všech tří skupin, že nedají dětem žádných opojných nápojů — leč na rozkaz lékařův —, že nebudou nutiti nikoho k pití, že budou bojovati, seč jsou, proti náklonnosti k pití a že budou podporovati vším dovoleným způsobem účel spolku.

Biskup hr. Huyn v Acta C. Epp. Br. 1911 č. 17 uvedl v diecesi spolek založením odbočky, jejíž řízení svěřil rektorovi ctih. OO. Redemptoristů v Brně.

Dle Acta C. Epp. Br. 1912, č. 5. založen byl *Z e m s k ý s p o l e k p r o m a r k r a b s t v í m o r a v s k é* jako odbočka „Katolického křížového spolku proti alkoholismu v Rakousku“, pod čestným předsednictvím J. Exc. nejdp. biskupa brněnského, Dra Pavla hr. Huyna.

Předsevzetí střídmosti.

O můj Bože a Otče, abych Ti dokázal lásku svou, abych obnovil úctu Tvou tak mnohonásobně porušovanou, a abych něco vykonal ke spáse duše, pevné činím předsevzetí, že dnešního dne nebudu pít ani vína, ani pálenky, aniž jaký nápoj opojující. Toto umrtvování obětuji Ti ve spojení s obětí Ježíše Krista, Tvého Syna, který se každodenně k Tvému zvelebení na oltáři obětuje. Amen.

Odpustky 300 dní (i pro duše v očistci) jednou denně všem věřícím. Lev X. 29. března 1904.

c) O ctnostech, které Ježíš Kristus v kázání na hoře zvláště velebil, a jež jmenujeme osmero blahoslavenství.

Zní: 1. Blahoslavení *chudí duchem*; nebo jejich jest království nebeské. 2. Blahoslavení *tiší*; neboť zemí vládnouti budou. 3. Blahoslavení *lka-jící*; neboť potěšení budou. 4. Blahoslavení, kteří *lačnějí a žízňejí po spravedlnosti*; neboť nasyceni budou. 5. Blahoslavení *milosrdní*; neboť milosrdenství dojdou. 6. Blahoslavení *čistého srdce*; neboť Boha viděti budou. 7. Blahoslavení *pokojní*; neboť synové Boží slouti budou. 8. Blahoslavení, kteříž *protivenství trpí pro spravedlnost*; nebo jejich jest království nebeské. (Mat. 5, 3—10).

Chudí duchem jsou pokorní a ti, kteří z lásky k Bohu rádi snášejí chudobu a statků pozemských nepoužívají k životu zhýralému, nýbrž k dobrým skutkům. *Tiší* jsou ti, kteří se nedají strhnouti ku hněvu, nýbrž křivdy bližního snášejí trpělivě a klidně. *Lkající* jsou ti, kteří nesou svá utrpení s odevzdaností do vůle Boží a za své hříchy pokání činí. *Po spravedlnosti lačnějí a žízňejí*, kteří horlivě usilují o ctnost a dokonalost. *Milosrdní* jsou ti, kteří mají soucit s bližním a odpomáhají jeho tělesným i duševním bídám. *Čistého srdce* jsou, kteří svědomí své neposkvřují ani myšlenkou nebo žádostí, zvláště ne necudnou. *Pokojní* jsou, kteří svornost s bližním zachovávají, i kdyby je to stálo nějakou obětí. *Protivenství trpí pro spravedlnost*, kteří pro svědomité plnění povinností svých statečně snášejí utrpení a protivenství.

Ctností osmera blahoslavenství proto se zvláště velebí, že jsou přímo proti duchu světa, a že tudíž konání těchto ctností zvláště uzpůsobuje pro blaženost věčnou.

d) Ctnosti některé, jež nám Ježíš Kristus v evangeliu zvláště přikázal slovy:

„Hledejte nejprve království Božího a spravedlnost jeho, a toto všechno (čeho potřebujete pro život věčný) bude vám přidáno“. (Mat. 6, 33.)

„Chce-li kdo za mnou přijíti, za při sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mat. 16, 24). Nebo jinými slovy: „Kdož nenese kříže svého a nejde za mnou, nemůže býti mým učedníkem“ (Luk. 14, 27).

„Vezměte jho mé na sebe a učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete odpočinutí duším svým“ (Mat. 11, 29).

„Milujte nepřátele své; dobře činite těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám!“ (Mat. 5, 44.).

dd) O dobrých skutcích.

Dobré skutky jsou skutky, které 1. s vůlí Boží se srovnávají, 2. s pomocí Boží milosti a 3. úmyslem bohumilým se konají. Konáme-li takový dobrý skutek ve stavu posvěcující milosti, stává se skutkem záslužným, to jest takovým, kterému je slíbena odměna pro život věčný. Záslužných skutků je potřeba, protože jest nám život věčný slíben pouze jako odměna za naše zásluhy; neboť dí sv. Matouš (3, 10.): „Každý strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyřát a na oheň uvržen bude“ a sv. Petr (II., 1, 10) napomíná: „Protož, bratří, více se snažte, abyste skrze dobré skutky jisté učinili své povolání a vyvolení!“ — Skutkům záslužným je přislíbena jako odměna rozmnožení posvěcující milosti, věčná blaženost a její rozmnožení.

Koná-li člověk dobré skutky ve stavu těžkého hříchu, nejsou mu sice záslužnými pro věčný život, pomáhají mu však, aby snadněji od Boha obdržel milost obrácení nebo došel odměny pozemské a odvrácení časného zla.

Z učení o dobrých skutcích plyne, bychom vždycky byli ve stavu milosti posvěcující, bychom mnoho dobrých skutků vykonali a proto své denní práce a utrpení dobrým úmyslem posvěcovali.

Konání dobrých skutků církev zvláště podporuje zbožnými bratrstvy a spolky.

Nejhlavnější dobré skutky jsou: modlitba, půst a almužna. — V Písmě svatém se nám zvláště doporučují slovy: „Modlitka s postem a almužnou lepší jest, nežli poklady zlata schovávatí“ (Tob. 12, 8). Každý jiný dobrý skutek lze na některý z těchto tří skutků uvést.

Modlitbou rozumíme všechny skutky pobožnosti. Postem všechny skutky kající, sebezapírání a umrtvování. Alm u ž n o u všechny tělesné a duchovní skutky milosrdenství.

V Písmě svatém doporučují se zvláště tyto tělesné skutky milosrdenství: 1. lačné krmítí, 2. žíznivé napájetí, 3. pocestné do domu přijímatí, 4. nahé odívání, 5. nemocné navštěvovati, 6. vězně osvobodovati, 7. mrtvé pochovávatí, a následující duchovní skutky milosrdenství: 1. hřešící káratí, 2. neučené učití, 3. pochybujícím dobře raditi, 4. zarmoucené těšiti, 5. křivdy trpělivě snášeti, 6. ubližujícím ochotně odpouštětí, 7. za živé i za mrtvé k Bohu se modlití.

Skutky milosrdenství máme konati horlivě, protože Pán Ježíš vše, co dobrého bližnímu činíme, tak přijímá, jako bychom to byli učinili jemu samému; a protože Bůh milosrdným také milosrdenství přislíbil. Čtemeť v Písmě sv.: „Lačněl jsem, a dali jste mi jísti; žíznil jsem, a dali jste mi pítí; hostem jsem byl, a přijali jste mne; nah jsem byl, a přioděli jste mne; nemocen (jsem byl), a navštívili jste mne; v žaláři jsem byl, a přišli jste ke mně... Amen, pravím vám, pokudž jste to učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste to učinili“ (Mat. 25, 35. nn.) „Blahoslavení milosrdní, neboť milosrdenství dojdou“ (Mat. 5, 7.). — „Soud bez milosrdenství tomu, kdož neučinil milosrdenství“ (Jak. 2, 13.).

ee) O snaze po křesťanské dokonalosti.

Snažiti se o křesťanskou spravedlnost jest přičiňovati se, abychom Boha víc a více milovali a proto všechny skutky co nejlépe konali. Máme se snažiti o doko-

nalost, protože Boží velebnost a dokonalost snahy té zasluhují a protože touto snahou své blaženosti v nebi tím jistěji dojdeme a tím více ji sobě rozmnožíme.

Ježíš Kristus doporučil k dosažení dokonalosti zvláště tři evangelické rady, totiž dobrovolnou chudobu, ustavičnou čistotu a stálou poslušnost pod představeným duchovním. Ty tři ctnosti nazývají se radami evangelickými, protože je Ježíš Kristus v evangeliu jednotlivým osobám nepřikazuje, nýbrž jen radí. Zachovávatí je jsou povinny jen osoby řeholní a ti, kdož se k tomu slibem zaváží.

Prosba o pokoj, jehož svět dáti nemůže.

Tom. Kempenského „Následování Krista“ III., 15.

Dej, nejdobrotivější Ježíši, ať všemu, co jest na světě, odumru a ať jsem rád, jsem-li na tomto světě opovrženým a neznámým. Dej mi nade vše, po čem toužím, abych jedině v Tobě odpočinul a srdci svému v Tobě nalezl úkoj. Tys pravým pokojem srdce, Tys jedině jeho odpočinkem, kromě Tebe jest vše plno nesnáze a nepokoje. V tomto pokoji a v něm jedině, to jest v Tobě, jediném, svrchovaném a věčném dobru, usnu a odpočívati budu. Amen.

Prosba sv. Tomáše Aquinského o živobytí v pravdě moudré.

Propůjč mi, milosrdný Bože, abych co se Tobě líbí, vroucně žádal, rozumně sledoval, opravdově vyznával a dokonale plnil ke chvále a slávě jména Tvého. Řidiž, Bože můj, stav můj, a uděl, abych znal počínání, jaké ode mne žádáš; a dej vykonati, jak se sluší a užitečno jest duši mé.

Nedej mi, Pane Bože můj, ve štěstí nebo v neštěstí klesnouti, abych ve štěstí se nevynášel a v neštěstí nezmalomyslněl. Z ničeho ať se netěším nebo netrápím leč z toho, co by vedlo k Tobě nebo odvádělo od Tebe. Nikomu ať se líbiti netoužím nebo nelíbiti nebojím, leč Tobě.

Kéž zhrdám, Pane, vším pomíjitelným, a budiž mi drahým vše věčné. Odpornou ať je mi radost, která je bez Tebe, a ničeho ať si nepřeji, co je mimo Tebe. Kéž těší mě, Pane, práce, která je pro Tebe, a oškliví se mi každý odpočinek, který jest bez Tebe. Dej mi, Bože můj, abych srdce své k Tobě řídil a ve hříšnosti své bolest s předsevzetím polepšiti se stále pociťoval.

Učiň mne, Pane Bože můj, poslušným bez odporu, chudým bez sklíčenosti, čistým bez porušení, trpělivým bez reptání, pokorným bez přetvářky, boдрým bez rozpustilosti, zralým bez těžkopádnosti, hbitým bez lehkomyšlnosti, bojícím se Tebe bez zoufalosti, pravdivým bez dvojakosti, konajícím dobré bez osobivosti, napomínajícím bližního bez vypínavosti, vzdělávajícím jej slovem i příkladem bez pokrytectví.

Dej mi, Pane Bože, srdce bdělé, jehož by žádné od Tebe neodvedlo všetečné myšlení: dej (srdce) vznešené, jehož by žádná dolů nestrhla nedůstojná náklonnost: dej přímé, jehož by žádný stranou nesvedl nehodný úmysl: dej pevné, jehož by žádné nezlomilo utrpení: dej svobodné, jehož by žádná sobě nepodmanila násilná náruživost.

Uštědři mi, Pane Bože můj, rozum Tebe poznávající, pilnost Tebe hledající, moudrost Tebe nalézající, chování Tobě se líbící, vytrvalost důvěrně Tebe očekávající, a naději Tebe konečně (po

smrti) objímající. Dej, abych Tvými tresty zde byl stížen skrze pokání, Tvých dobrodiní na cestě užíval skrze milost, Tvých radostí ve vlasti požíval skrze slávu : jenž žiješ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Racc. Odpušky 3 let jednou denně pro všechny věřící (i pro duše v očistci). — (Lev XIII. 17. ledna 1888).

Modlitby v náhradu za čas pro spasení ztracený hříšnou nedbalostí.

1. O nejdobrotivější Ježíši ! Obětujeme Ti všecken čas, který jsi zde na světě prožil, v náhradu a na zadostučinění za čas, který jsme my zde špatně ztrávili.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí.

2. O nejdobrotivější Ježíši ! Obětujeme Ti všechna léta Tvého svatého života, všechny měsíce, týdny, dny, hodiny a okamžiky, všechny Tvé myšlenky, slova i skutky v náhradu za všecken čas svého života, který jsme zde bez užitku promarnili.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí.

3. O nejdobrotivější Ježíši ! Obětujeme Ti Tvou hlubokou pokoru za naši pýchu; Tvou trpělivost za naši netrpělivost; Tvou čistotu za naši nemravnost; Tvou nekonečnou lásku za naši vlažnost; všechny Tvé ctnosti a dokonalosti za všechny hříchy a nepravosti celého našeho žití, jichž srdečně litujeme, jichž nenávidíme, jež si ošklivíme tou ošklivostí, kterou božské Srdce Tvé nenávidí hříchy veškeré. Činíme nyní opravdové předsevzetí, s milostí Tvou všech hříchů i zlých příležitostí se varovati a raději umřítí, než Tebe znovu hříchem urazit.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí.

M o d l e m e s e : Ježíši Kriste ! Nejdobrotivější Pane ! Prosím Tě pro radost, kterou měla Tvá nejmilejší matka, když jsi se jí v noci svého slavného zmrtvýchvstání zjevil, račiž mne osvítiti milostí a dary Ducha svatého, abych byl s to prožítí všecken čas svého života, všechny dny i hodiny podle Tvé svaté vůle. Jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého po všechny věky věkův. Amen.

Napomenutí sv. Tomáše Aquinského (pro mladé řeholníky) ohledně způsobu, jak lze nabýti vědomostí božských i světských

(dle jeho listu, jenž svědčí jistému novicovi (nováčkovi).

Jelikož jsi mne žádal, Jene v Kristu mi předrahý, jak bys měl studovati, abys získal pokladu vědomostí, dávám ti následující v tom radu, abys skrze potůčky, ne ihned do moře volil vstoupiti, jelikož dlužno dospěti skrze snadnější věci k těžším.

Totoť jest tedy napomenutí mé a poučení tvé. Nařizuji, abys pomalu mluvil a váhavě navštěvoval hovornu; čistotu svědomí si zamiluj; na modlitbě trvati nepřestávej; v komůrce své rád prodlévej, chceš-li býti uveden do špižírny; *) ke všem se laskavě chovej, pranic nebádej po skutcích lidí jiných; s nikým nebuď příliš důvěrným,

*) Vše měj svůj čas a své místo — studie, jídlo atd.

protože přílišná důvěrnost plodí pohrdání a bývá příčinou zdržování od studií; do řečí a skutků lidí světských nikterak se nemíchej; rozhovorům o všemožném se vyhýbej; šlépěje svatých a dobrých následovati neopomíjej; neohlížej se, od koho jsi slyšel, nýbrž cokoliv dobrého se řekne, paměti svěřuj; co čteš a slyšíš, hled, ať tomu rozumíš; o věcech pochybných se ujisti; a cokoliv můžeš, do zbrojnice mysli své uložití se vynasnaž, jakobys chtěl naplniti nádobu; vyšších věcí nad sebe nehledej.

V těchto šlépějích kráčeje, listí a ovoce na vinici Pána zástupů užitečné, dokud budeš živ, vydávati a přináseti budeš. Což když budeš zachovávat, budeš moci dosíci toho, po čem toužíš. Buď zdrav!

Prosba sv. Tomáše Aquinského k nejblahoslavenější Panně Marii o spravedlivý život a šťastnou smrt.

D. Thomae Aquinatis: „Monita et preces“. Sumptibus ordinis praedicatorum Viennae 1882.

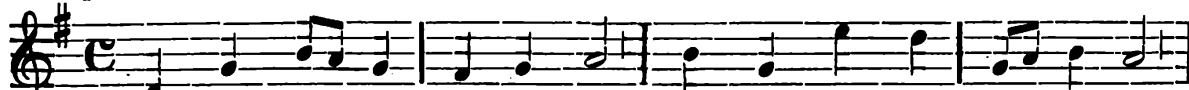
O nejblahoslavenější a přesladká Panno Maria, Matko Boží, milosrdenství veškerého plná, nejvyššího Krále dcero, paní andělů, matko všech věřících: do klína milosrdenství tvého poručím dnes a po všechny dny života svého tělo své a duši svou, a všechny úkony své, myšlenky, chtění, žádosti, skutky a celý život i konec svůj, aby na Tvou přímluvu ochotny byly k dobrému, podle vůle milovaného Syna tvého, Pána našeho Ježíše Krista: abys mi byla, Paní má přesvatá, pomocnicí a těšitelkou proti nástrahám a osidlům nepřítelů starého a všech nepřátel mých. Od milovaného Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista mi vymoci račiž milost, s níž bych mocně vzdorovati mohl pokušením světa, těla a ďábla, a vždy míti pevné předsevzetí, nadále už nehřešiti, nýbrž setrvati ve službě tvé a milovaného Syna tvého. Prosím tě také, Paní má přesvatá, abys vymohla mi pravou poslušnost a pravou pokoru srdce: abych vpravdě uznal se býti bídým a křehkým hříšníkem a nedostatečným netoliko ke konání jakéhokoli dobrého skutku, nýbrž i ke zdolání neustálých útoků bez milosti a pomoci Stvořitele svého a bez svatých prosb tvých. — Vymoz mi také, o Paní má přesladká, stálou cudnost mysli i těla, abych čistým srdcem a cudným tělem milovanému Synu tvému a tobě ve svém povolání (řádě) mohl sloužiti. Dosáhni mi od něho dobrovolnou chudobu s trpělivostí a s klidnou myslí, abych práce svého povolání (téhož řádu) mohl snést a pro spásu vlastní i bližních mohl pracovati. Dosáhni mi též, o přesladká Paní, lásku pravou, kterouž bych nejsvětějšího Syna tvého, Pána našeho Ježíše Krista, celým srdcem miloval a tebe po něm nade všecko a bližního v Bohu a pro Boha; a tak z jeho dobra se radoval, ze zlého rmoutil, a nikým nepohrdal, aniž koho opovážlivě odsuzoval, aniž v srdci svém před někým sobě přednost dával. Učiň také, o Královno nebaská, abych vždy v srdci svém měl jak bázeň, tak lásku k nejsladšímu Synu tvému; a za tak velká dobrodiní — ne pro zásluhy mé, nýbrž z dobrotivosti jeho mně udílená, vždy díky vzdával; a ze hříchů svých úplně a upřímně se vyznal a v pravdě se kál a tak dosíci zasloužil jeho milosrdenství a milosti. Prosím

také, abys na konci života mého, ty Matko jediná, nebeská bráno a zástupkyně hříšníků, nedopustila, abych já nehodný sluha tvůj od svaté víry katolické se odvrátil, nýbrž abys svou velikou dobrotou a milosrdenstvím mi na pomoc přispěla a zlých duchů mne ubránila; a v požehnaném slavném umučení Syna svého a ve své vlastní přimluvě dodej mi naděje, odpuštění hříchů mých od něho mi vypros, a mne skonavšího v lásce své a jeho na cestu spasení uveď. Amen.

363. Píseň missijní.

Nápěv I.

Slova dle Poutní knihy, strana 838. — Nápěv Fr. Mršila.



Pán Bůh to-bě ži-vot dal, bys ho vroucně mi-lo-val



a tou lá-skou bo-hu-li-bou bla-že-ným se stal.



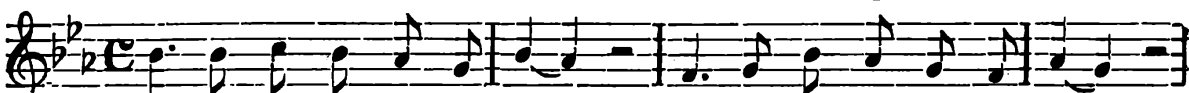
Jed-nu je-nom du-ši máš, a tak má-lo o ni dbáš;



jest-li-že svou du-ši ztra-tíš, ztra-ce-no vše máš.

Nápěv II.

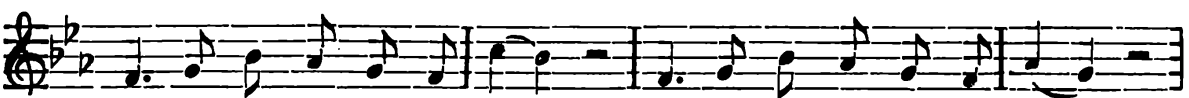
Nápěv z Poutní knihy.



Pán Bůh to-bě ži-vot dal, bys ho vroucně mi-lo-val



a tou láskou bo-hu-li-bou bla-že-ným se stal.



Jednu jenom du-ši máš, a tak má-lo o ni dbáš;



jest-li-že svou du-ši ztra-tíš, ztra-ce-no vše máš,



ztra-ce-no vše máš.

Nápěv III. — Vážně.

M. Janíček.



Pán Bůh to-bě ži-vot dal, bys ho vroucně mi-lo-val
a tou lá-skou bo-hu-li-bou bla-že-ným se stal.
Je-dnu je-nom du-ši máš, a tak má-lo o ni dbáš;
jest-li-že svou du-ši ztra-tíš, ztra-ce-no vše máš.

2. Budiž tedy péčí tvou - jedinou a horlivou, - abys pro ráj zaslíbený - spasil duši svou; - co v tom budeš konati, - Bůh ti bude čítati, - jako bys byl jemu konal; - [: vše ti odplatí. :]

3. Všeho zla se boj a chraň - a jak hada vždy se straň, hříchu, jenž jest odpor Bohu, - všemožně se braň; - když jsi duši poskvřnil, - hleď, by hřích tvůj smazán byl, - lituj ho a napravuj se - [: pilně ze všech sil. :]

4. Smrt se plouží blíž a blíž, - na tebe snad čeká již, - překvapí-li tebe v hříchu, - kterak obstojíš? - Na Boží hned přijdeš soud, - čehos hoden vyslechnout; - kdo tě v tuto strašnou chvíli - [: zbaví věčných pout ? :]

5. Neb když v tento hrozný den - hříchem budeš obtížen, - pranic tobě neprospěje - pozdní pláč a sten; - přijdeš v děsná trápení - do smutného vězení, - odkud není pražádného - [: vysvobození. :]

6. Nestřídmosti výhost dej, schůzkám zlým se vyhýbej, na sebe a na svou čeleď - svědomitě dbej; - nežádej, co není tvé, - dávej v míře poctivé, - aby tebe netrápily - [: muky palčivé. :]

7. Odřekni se chlipnosti, hrozné této nectnosti, - z níž se člověk zotročilý - těžko vyprostí; - neb kdo tělu hovával, - v mrzkostech si liboval, - vržen bude v oheň pekla - [: věčný na úpal. :]

8. Když ti někdo ublížil, hleď, bys k němu laskav byl, - raděj Bohu bol svůj věnuj, - než bys v hněvu žil; - nemluv řečí rouhavých, - dvojsmyslných, nepravých, - neb to svědčí, že v tvém srdci - [: bydlí zlost a hřích. :]

9. Otce, matku v lásce měj, - v potřebách jim pomáhej, - také bližním zlým či dobrým - nikdy nezhrdej; - neb kdo v lásce, míru živ, - odpuštění dává dřív, - ten jest také Krista Pána - [: vroucně pamětliv. :]

10. Hle! Pán s námi zůstává, - v pokrm nám se podává, - ale málo tuto lásku - člověk uznává; - mnohý si ho neváží, - přecasto jej uráží, - až se v hříchu nehodně jej - [: přijmout odváží. :]

11. Lidé, na tvář padejte, vinu velkou vyznejte, - s hořkým pláčem „odpušť, odpušť!“ — k Pánu volejte; - kdo se k němu přivine, - potěcha ho nemine,

Kristus Pán mu všecku vinu
[: mile promine. :]

12. Jsi-li hříchem zohaven, -
lásky Boží pozbaven, - k Marii,
své matce, spěchej, - budeš zota-
ven; - širý svět ti zvěstuje: - ji
kdo věrně miluje, - že se ona a
Syn pro ni - [: nad ním smiluje.:]

13. Odvrz ďábla korouhev, -
on jest. jako řvoucí lev, - zůstaň
s Kristem, který pro to - cedil

drahou krev; - zanechej všech
bludných cest, - které stihá věčný
trest, - za Kristem jdi, kterýž
cesta, - [: pravda, život jest. :]

14. Slyš, ó duše, tento hlas, -
vrať se k Bohu ráda zas, - on tě
volá, nevzdaluj se, - dokud pravý
čas; v poslední pak hodině -
zvedne tě Pán k výšině, - koruna
ti dána bude - [: v nebes
otčině. :]

O modlitbě zvláště.

„Kdo se umí náležitě modliti, umí
také náležitě žíti.“ Sv. Augustin.

UPOZORNĚNÍ. Mezi dobrými skutky na první místo se klade **MODLITBA**, a rozumí se jí každý skutek pobožný, na příklad návštěva chrámu Páně, účastenství při bohoslužbě, konání povinností jakýchkoliv ke cti a chvále Boží atd.

Než zde jedná se o modlitbu v užším smyslu, totiž o pozdvižení mysli k Bohu.

Poučení o modlitbě.

Dle katechismu.

Modlitba jest nábožné pozdvižení mysli k Bohu. Modlíce se osmělujeme se mluvit s Bohem, naším nejvyšším pánem, a proto chovejme se při tom co nejuctivěji, pokud možno klečíce. Modlíme se, buď abychom Boha velebili, nebo jemu děkovali, nebo jej prosili za dobrodiní a milosti, zvláště pak za odpuštění hříchů.

Modlitby je třeba všem lidem. Ježíš Kristus přikázal, abychom se modlili, těmito slovy: „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevříno. Nebo každý, kdo prosí, bere; a kdo hledá, nalézá; a tomu, kdo tluč, bude otevříno“; sám pak nás příkladem svým modliti se učil (před svým utrpením v zahradě getsemanské a jindy). Bez modlitby nedosahujeme potřebných milostí, abychom bohumile žili a v dobrém až do konce setrvali, což sv. Alfons Liguori pěkně dí: „Všichni svatí v nebi stali se svatými modlitbou; všichni zavržení zahynuli proto, že se nemodlili“.

Veliké jsou účinky modlitby. Hlavní jsou, že nás spojuje s Bohem, neboť s ním mluvíme, osvěcuje náš rozum, posiluje vůli k dobrému, těší nás v soužení a v nouzi nám pomáhá, a zjednává nám milost, abychom setrvali v dobrém až do konce.

Vyslyšení býváme vždycky, kdykoli se za něco modlíme náležitě, to jest když se modlíme za to, co jest ke cti a chvále Boží a k našemu spasení; když se modlíme „ve jménu Pána Ježíše“, dovolávající se zásluh jeho a skládající v něj všecku svou důvěru podle jeho slov: „Amen, amen pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dám vám“; když se modlíme nábožně, myslíce na Boha a všeliké roztržitosti co možná se varujeme dle slov Siracha: „Před modlitbou připrav duši svou a nebuď jako člověk, kterýž pokouší Boha“, — po-

k o r n ě, majíce na mysli slabost a hříšnost svou, dle slov téhož Siracha: „Modlitba kořícího se oblaky pronikne“, — d ů v ě r n ě, očekávající se vši jistotou, že nás Pán Bůh vyslyší dle slov Kristových: „Všecko, začkoli modlíce se prosíte, věřte, že vezmete, a stanete se vám“, — s o d e v z d a n o s t í d o v ů l e B o ž í, ponechávající úplně nejsvětější vůli Boží, kdy a jak nás vyslyší, dle příkladu Kristova, jenž se modlil: „Otče, . . . ne má vůle, ale tvá buď“, — v y t r v a l e, nepřestávající se modliti, byť nás Bůh hned nevyslyšel — jak pohanská žena chananejská, která Ježíše tak dlouho prosila, až její dceru uzdravil, anebo jako přítel, jenž o půlnoci souseda vzbudil, aby mu dal chleba pro nenadálého hosta a tak dlouho tloukl, až soused dal, co chtěl, pro neodbytnost jeho.

Modliti se můžeme dvojím způsobem: toliko v n i t ě r n ě nebo v n i t ě r n ě a s p o l u i z e v n i t ě r n ě. Toliko vnitřně se modlíme, když se modlíme pouze v myšlenkách, jako na příklad při rozjímání, jež záleží v tom, že o životě a utrpení Pána Ježíše, o posledních věcech člověka nebo jiných pravdách víry přemýšlíme a při tom zbožné city a spasitelná předsevzetí vzbuzujeme. — Vnitřně a spolu i zevnitřně se modlíme, když vnitřní modlitbu zároveň i slovy pronášíme. Druhem modlitby zevnitřní je také z b o ž n ý z p ě v. *) — Modlitba pouze zevnitřní nemá před Bohem žádné ceny; vycházíť jediné z úst a Kristus Pán sám o ní pravil: „Lid tento ctí mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne“.

Máme se modliti také s p o l e č n ě s jinými, protože Pán Ježíš společnou modlitbu zvláště doporučil, řka: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich“.

Podle napomenutí Ježíše Krista máme „vždycky se modliti a neustávat“. Zvláště se máme modliti 1. ráno a večer a když se k modlitbě zvoní; 2. před jídlem a po jídle; 3. před prací a po práci; 4. v pokušeních; 5. ve všech tísních a potřebách.

Neustále modliti se můžeme, když často na Boha myslíme a dobrým úmyslem všecky své myšlenky, slova i skutky, radosti i žalosti mu obětujeme.

Máme se také za jiné modliti, ano za všechny lidi, za živé i za mrtvé, za přátele i nepřátele, zvláště však za rodiče a příbuzné, za duchovní i světskou vrchnost.

*) Aby věřící ku pění duchovních chvalozpěvů povzbudil a světským nemravným písňím čelil, propůjčil papež Pius VII. tyto odpustky (Racc.): 1. Jednoho roku, kdykoliv nápomocni jsme k účelu tomu; 2. 100 dní těm, kdož duchovní chvalozpěvy zapějí; 3. plnomocné odpustky jednou za měsíc v den libovolný těm, kdo po celý měsíc buď duch. zpěvu byli nápomocni nebo sami zpívali; podmínky: zpověď, přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius VII. 16. ledna 1817.

Ku povznesení katolické hudby chrámové založen byl v Německu Fr. Wittem všeobecný spolek Cecilský. K nám uveden byl pod titulem spolku Cyrillského za biskupa K. Nöttiga. Zásady, jež má uplatňovati, jsou ty, které sestavil Pius X. v Motu proprio ze dne 22. listopadu 1903 pro celou katolickou církev.

Poučení o rozjímání, způsobu modlitby vnitřní.

Pesch—P. Pl. Buchta: Život dle náboženství.

Rozjímání o náboženských pravdách věnovati častěji okamžik (pokud možno každý den ráno) jest nám bez odporu velmi na prospěch. Jestliť pravd oněch účelem, aby byly nám vodítkem na cestách života. Není moudrým pro starosti o věci tohoto světa zapomínati na pravdy náboženské. Pošetilým se musí nazvati poutník, který pro obtíže a nepříjemnosti své cesty zapomíná, kam vlastně jíti zamířil.

Největším pramenem lidského sklamání jest lehkomyšlná roztržitost, která nedopřává místa vážné úvaze. Co má na starosti většina lidí? Nic jiného, než jak by utekli sami sobě před sebou. Člověk hledí se úsilovně rozptýliti, aby nemusil přemýšleti sám o sobě. Bláhový! Co prospěje všechna vědomost, nezná-li člověk sebe samého? Co ti prospěje všecken zisk, jestliže sebe samého ztratíš?

Křesťan, který nikdy s rozvahou o pravdě nepřemýšlí, stane se znenáhla duchaprázdným hercem, jehožto život jest bez jádra a bez opravdového cíle. Dva pohledy rozeznávají člověka podstatně od zvířete: pohled do vlastního nitra a pohled směřující k Bohu.

Přestane-li člověk rozmlouvati s nebem, počne s ním brzy mluvit peklo.

Sv. Terezie pravila: Slib mně, že věnuješ denně čtvrt hodiny rozjímání a já ti slibuji nebe. Nemáš-li opravdu více času, věnuj mu aspoň několik minut při své modlitbě ranní.

Nic není rozumnému člověku přirozenějším, než uvažovati důkladně o tom, co se mu zdá býti důležitějším. Zdaž nepřemýšlí kupec o svém obchodě? Člověk vedoucí při o prostředcích, jak by jistě svou při vyhrál? Vojevůdce v zemi nepřátelské o možnosti každého nebezpečí? Poutník o cestě, která by jej nejspíše dovedla k cíli? Kdo nemyslí rád na milé dobrodince, přátele a příbuzné? Proč bychom tedy nechtěli jako lidé rozumní záležitost nejdůležitější, při, od níž závisí všechno, cestu ke svému věčnému domovu — učiniti předmětem každodenního rozjímání? Proč bychom nechtěli rádi mysliti na to nejlepší, co máme, na svou vlastní duši? Proč by nám připadala těžkou zábava s Bohem, naším nejmilejším Otcem a největším dobrodincem?

Ten koná tedy rozjímání, kdo o nějaké pravdě náboženské vytrvale, s vniternou pozorností ducha přemýšlí, při tom pevně činí úmysly dle poznané pravdy žíti, a konečně před Bohem své srdce otvírá, aby nabyl potřebných sil shůry. Tak čtu na př. větu: Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na své duši škodu trpěl? Čtu a přestávám a čtu opět. Srdce mé počíná se hýbati; čtu ještě jednou, je to pravda, myslím si — zemře-li na př. dnešní noci boháč, který milliony tuhou prací vyzískal, objeví-li se před tváří svého Boha a bude-li od něho zavržen, zahyne-li na věky? Co prospěje mu jeho bohatství? Kdyby velmocný panovník třeba celý

svět vládě podrobil, co prospějí mu všechny výboje, všechny pocty, všechny požitky, bude-li na věky zavržen? Co prospěje člověku . . . O hrozná to věru pravda! Než platí ona pouze pro jiné, nebo také pro mne? Co mně prospěje, kdybych všechno získal, ale na své duši škodu trpěl? A v jakém pak stavu se asi nyní nacházám? Nedávám přednost věcem časným před věčností? Nepracuji neúnavně jen pro tělo a nezapomínám při tom na duši? Nabývám peněz a mám mnoho plánů do budoucna; jsem všude ctěn, jsem milován; — jak pak, kdybych utrpěl škodu na duši? Co by mi to všechno prospělo? Co prospělo lidem míti se dobře na zemi, jestliže jest jim údělem po smrti věčnost nešťastná? Co mají ze všech věcí, kterých za živa tak pracně nabyli, s takovou úzkostlivostí ošťihali? Co má ze všeho člověk? A chtěl bych nyní čekati, až bude pozdě? Neměl bych raději započítati dávati přednost věčnému před časným, dokud čas jest? Nuže, staň se! Než, o Bože věčný, co jsem já! Ty znáš mé slabosti, Bože můj! Přispěj mi tedy, prosím Tě, a uděl milosti, abych nikdy této nauky již z mysli nevypustil.

N á v o d, j a k r o z j í m a t i.

Urči si napřed (nejlépe před modlitbou večerní) látku, o které chceš ráno následujícího dne rozjímati (událost ze života Pána Ježíše nebo některého svatého, tajemství svátku, který právě se slaví, nebo evangelium nedělní, nebo kteroukoliv pravdu věro- či mravoučnou; nebo také svou smrt a následující po ní soud, povinnosti svého stavu, stav své duše), a to všechno se zřetelem k nastávajícím ti právě denním pracím.

Na prvním místě se živě rozpomeň na všudypřítomnost Boží a modli se: Dej mi, ó Pane, poznati sebe, dej, aby srdce mé poznalo Tebe. V předležitosti této záležitosti znamená ochotné srdce mnohem více nežli osvětlený rozum.

Úvod první. Představ si živě nějaký obraz, který s předmětem tvé úvahy souvisí (na př. jak ležíš na smrtelné posteli, — nebo Spasitele, an praví: Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a všechno ostatní bude vám přidáno). Úvod druhý. Pros Boha, aby svou milostí učinil blahodárným úmysl, který nastávající úvahou zamýšlíš učiniti. A nyní přemýšlej klidně a s myslí sebranou o zvoleném předmětu. Paměť osvětluje předmět otázkami: Kdo? co? kdy? jak? proč? Rozum přemýšlí o předmětu, jenž se mu předkládá. — 1. Co zvláště sluší u pravdy této uvážiti? Na čem se zakládá? 2. Jaké důsledky plynou odtud pro život? — 3. Jak jsem v této věci jednal dosavad? — 4. Jak se zachovám v budoucnosti? — 5. Proč? Je to slušno (pro mne jako člověka, křesťana) — užitečno pro život tento i budoucí — snadno a příjemno (milost Boží — mír a poklid srdce), — nanejvýš potřebno? — 6. Jaké překážky jest mi odstraniti? Jakých použití prostředků?

Vůle je tu súčasťněna: 1. nábožnými pobídkami: obdiv, díkůčinění, sebezahanbování, bázeň, láska, lítost, důvěra, touha; — 2. dobrými úmysly: musejí býti určité, pro ten který den pevně odůvodněné, ne příliš četné. Kdo si ukládá příliš mnoho, nevykoná

obyčejně řádně ničeho. Na konec obětuj své úmysly Bohu zvláštní modlitbou a pros o milost k jejich vyplnění.

K rozjímání není třeba mnoho právě myšlenek; řádné rozjímání vykoná již ten, kdo se vmyslí ve přítomnost Boží a vzbudí přání, aby se Bohu líbil.

Podobně hled také po skončení každodenní práce vrátiti se v nitro svého srdce.

Vynalož všechno, abys to vždy učiniti mohl. Smutný věru zjev, zamezí-li shon povrchních myšlenek člověku přístup v končiny srdce.

Modlitby,

jak je žádá I. a II. část a přídavek katechismu.

Rozvrh látky :

a) *Modlitby a poučky, kterým se mají děti naučiti již v domě otcovském, než vstoupí do školy ; z čehož zřejmo, že je má každý katolický křesťan uměti.*

b) *vedle napomenutí Ježíše Krista máme „vždycky se modliti a neustávat“, což činíme dobrým úmyslem.*

c) *Zvláště se máme modliti 1. ráno a večer, a když se k modlitbě zvoní.*

d) *2. Před jídlem a po jídle.*

e) *3. Před prací a po práci.*

f) *4. V pokušeních.*

g) *5. Ve všech tísních a potřebách.*

h) *6. Za všechny lidi, za živé i zemřelé, za přátele i nepřátele, zvláště pak za rodiče a příbuzné, za duchovní a světské vrchnosti.*

a) Modlitby a poučky, kterým se mají dítky naučiti již v domě otcovském, než vstoupí do školy ; z čehož zřejmo, že je má každý katolický křesťan uměti.

1. Šestero pravd základních.

Zvlášť výslovně musíme věděti a věřiti - *) šestero pravd základních, totiž — 1. že jest jeden Bůh ; - 2. že Bůh je spravedlivý soudce, - který dobré odměňuje a zlé tresce; - 3. že jsou tři božské osoby : - Otec, Syn a Duch svatý; - 4. že druhá božská osoba člověkem učiněna jest, - aby nás svou smrtí na kříži vykoupila a na věky spasila; - 5. že duše lidská jest nesmrtelná; - 6. že jest milosti Boží k spasení nevyhnutelně třeba.

2. Mimo šestero pravd základních — přikazuje se nám ještě věděti :

1. apoštolské vyznání víry; - 2. modlitbu Páně a pozdravení andělské; - 3. Desatero Božích přikázání a Patero přikázání církevních; - 4. sedmero svatých svátostí; - 5. hlavní pravidla křesťanské spravedlnosti.

a) Znamení sv. kříže.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Odpustky 50 dní (i pro duše v očistci) pokaždé, když se poznamenáme svatým křížem a slova příslušná vyslovíme. — Pius IX. 18. července 1863.

*) Znaménko („-“) jsou odmlčky, u nichž se při společné (sborové) modlitbě na okamžik ustane.

b) Apoštolské vyznání víry.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, - Stvořitele nebe i země. -
I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, - jenž se počal
z Ducha svatého, - narodil se z Marie Panny, - trpěl pod Pontským
Pilátem, - ukřižován, umřel i pohřben jest; - sstoupil do pekel, -
třetího dne vstal z mrtvých, - vstoupil na nebesa, - sedí na pravici
Boha, Otce všemohoucího; - odtud přijde soudit živých i mrtvých. -
Věřím v Ducha svatého, - svatou církev obecnou, - svatých obco-
vání, - odpuštění hříchů, - těla vzkříšení, - život věčný. Amen.

c) Modlitba Páně.

Otče náš, jenž jsi na nebesích ! - Posvěť se jméno Tvé; - přijď
království Tvé; - buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi; - chléb
náš. vezdejší dej nám dnes - a odpusť nám naše viny, - jakož i my
odpouštíme našim vinníkům; - a neuvoď nás v pokušení, - ale zbav
nás od zlého. Amen.

d) Pozdravení andělské.

Zdrávas, Maria, milosti plná; Pán s tebou; - požehnaná ty
mezi ženami - a požehnaný plod života tvého, Ježíš. - Svatá Maria,
Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.
Amen.

e) Desatero Božích přikázání zní :

1. V jednoho Boha věriti budeš. - 2. Nevezmeš jména Božího
nadarmo. - 3. Pomni, abys den sváteční světil. - 4. Cti otce svého
i matku svou, - abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi. -
5. Nezabiješ. - 6. Nesesmilníš. - 7. Nepokradeš. - 8. Nepromluvíš
křivého svědectví proti bližnímu svému. - 9. Nepožádáš manželky
bližního svého. - 10. Aniž požádáš statku jeho.

f) Patero přikázání církevních zní :

1. Zasvěcené svátky světiti. - 2. V neděli a zasvěcené svátky
celou mši svatou nábožně slyšeti. - 3. Ustanovené posty zachová-
vati. - 4. Alespoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati - a
v čas velikonoční velebnou svátost oltářní přijímati. - 5. V zapo-
věděný čas svatebního veselí nedržeti.

g) Sedmero svátostí se jmenuje :

1. Křest, - 2. biřmování, - 3. svátost oltářní, - 4. pokání, -
5. poslední pomazání, - 6. svěcení kněžstva, - 7. stav manželský.

h) Hlavní hříchy jsou :

1. Pýcha, - 2. lakomství, - 3. smilstvo, - 4. závist, - 5. ne-
střídmost, - 6. hněv, - 7. lenost.

ch) Čtyři poslední věci člověka jsou :

Smrt, soud, peklo a nebe.

*POZNÁMKA. Rodiče dobře činí, modlí-li se modlitby ty s dětmi každodenně
ráno a večer. K nim přidává se „Zdrávas, Královno“, „Anděle Boží, strážce můj“*

a pak „Otčenáše“: za rodiče, za dobrodince, za příbuzné, za duše v očistci a jiné dle vlastního uznání a předpisu katechismu, jenž nabádá nás k modlitbě za živé i zemřelé, za přátele i nepřátele, za svatého Otce a duchovní vrchnosti, za císaře pána a světské vrchnosti.

Úvaha o modlitbě Páně.

Nejvznešenější modlitbou je „Otče náš“ čili modlitba Páně. Sám Ježíš Kristus, náš Pán, jí nás naučil. Pozůstává z oslovení a sedmi proseb.

Oslovení zní: Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Oslovujeme Boha jménem „Otče“, protože nás k obrazu svému stvořil a otcovsky o nás pečuje, zvláště však proto, že nás na křtu svatém za své dítky přijal, jak dí sv. Pavel: „Přijali jste ducha vyvolení synů, v němžto voňáme: Abba, Otče!“ (k Řím. 8, 15.).

Jakou ctí, jakým štěstím je pro nás, že Boha máme za otce a že s Bohem můžeme mluvit jako s otcem! Slovo „Otče“ hned na počátku modlitby Páně nám připomíná, že jsme dítkami Božími, že se Bohu blížiti smíme, ba musíme, jako dobré dítky svému předobrému otci — s největší úctou, vroucí láskou a dětinnou důvěrou, takže zcela jistě můžeme očekávati, že nás vyslyší. Dítkem Božím býti je nejvyšší důstojností a ctí i největším štěstím člověka. Budeme proto jméno „Otče“ na počátku modlitby Páně vždy vyslovovati s úctou, láskou a důvěrou; toho Ježíš Kristus chtěl docílit, dávaje Bohu název „Otec“.

Jmenujeme Boha Otcem „n a š í m“, protože jest Otcem všech lidí a my tudíž jako bratří za sebe vespolek modliti se máme, jak už prorok Malachiáš (2, 10) připomíná: „Zdaliž není jeden otec všech nás? Zdali Bůh jeden nestvořil nás?“ Jak krásná je myšlenka všeobecného bratrství, jež zračí se ve společném otci všech, a z toho plynoucí povinnosti, abychom si navzájem pomáhali jako členové jedné rodiny.

Říkáme: „Jenž jsi na nebesích“, protože jest Bůh na nebesích zvláštním způsobem přítomen a tam bude jednou sám prevelikou naší odplatou. Ježíš Kristus nám slovy těmi připomíná, abychom při modlitbě srdce své odtrhli od věcí pozemských, od svých obchodů, starostí a zábav, myšlení na takové věci do pozadí zatlačili a celou svou mysl a všechny tužby obrátili k nebesům, abychom s celým srdcem, se všemi myšlenkami, žádostmi a touhami dleli u Boha na nebesích.

První prosba zní: „Posvěť se jméno Tvé“.

V této prosbě prosíme, aby jméno Boží nikdy nebylo zneuctěno nebo rouháním zlehčeno, nýbrž spíše by bylo ctěno a velebeno; a aby všichni lidé skrze pravou víru Boha poznali a křesťanským životem oslavovali.

Vzdáleno budiž od nás, abychom jméno Boží, to jest Boha samého zneuctívali, nepamatujeme na něj, zůstávající lhostejnými při vzpomínce na něj, vyslovujeme jméno jeho bez úcty a potřeby nebo ze žertu, urážejíce ho hříchy; ještě více budiž od nás vzdáleno, abychom se Bohu rouhali, tupíce jeho jméno a jeho samého. Na

tom však není dosti, my musíme také jméno Boží ctíti a o jeho uctívání pečovati; k tomu pak je zapotřebí, aby všichni lidé Boha pravou vírou poznali — zvláště nevěřící (pohané a židé), nekatolíci, rozkolníci, a abychom pak všichni jej oslavovali křesťanským životem. O to vše prosíme řkouce: „Posvěť se jméno Tvé“.

Druhá prosba zní: „Přiď království Tvé“.

Prosíme o trojí království: první má se šířiti v nás samých posvěcující milostí, vírou, nadějí a láskou; druhé má se šířiti na zemi, totiž církev katolická, aby jednou byl jeden ovčinec a jeden pastýř; třetí aby nám bylo uděleno po smrti, totiž království nebeské, jež jest posledním cílem člověka.

Třetí prosba zní: „Buď vůle Tvá, jako v nebi tak i na zemi“.

Tu prosíme o milost, abychom vůli Boží na zemi vždy tak dokonale a tak rádi plnili, jak ji andělé a svatí v nebi plní a abychom i v utrpení a soužení vůli Boží se podrobovali.

Tři prosby tyto týkají se Boha a jeho oslavy; další čtyři prosby nesou se k potřebám našim a bližního.

Čtvrtá prosba zní: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“.

Ve čtvrté prosbě prosíme, aby nám Bůh dáti ráčil všechno, čeho denně pro tělo i pro duši potřebujeme.

Jak krásně a případně zní prosba ta! Každé slovo má hluboký smysl. Slovo „dej“ připomíná nám, že všechno, čeho pro duši a tělo potřebujeme, darem jest Božím a že nám práce a namáhání neprospěje, nepřispěje-li nám Bůh svým požehnáním. Slovo „chléb“ připomíná, že máme býti spokojeni s tím, čeho pro živobytí nevyhnutelně potřebujeme, a že po nepotřebných věcech, k rozmařilému životu patřících, nemáme toužiti. Dá-li Bůh více, než potřebujeme, vděčně to přijmeme, dá-li jen potřebné, budeme spokojeni, jak dí sv. Pavel (I. Tim. 6, 7. 8): „Nic jsme zajisté nepřinesli na tento svět: bezpochyby, že také nic odnésti nemůžeme. Majíce pokrm a čím bychom se odívali, dosti na tom mějme“. — Pro duši ovšem musíme prositi o duševní chléb, milost Boží, které nikdy dosti míti nemůžeme; ta ať v hojnosti nám jest udílena. — Modlíme se, aby nám Bůh dal chléb „dnes“, protože poznávše nedostatky a potřeby na těle i na duši, máme prositi každodenně, neboť každý den něčeho potřebujeme. — Díme dále chléb „náš“, to jest chléb, který potivým způsobem opatřiti můžeme a ne podvodem, krádeží; mluvíme také v počtu množném, neboť prositi máme i za jiné, aby jim Bůh dal, čeho potřebují — i chudým, prostřednictvím těch, kteří přebytek mají; tomu nasvědčuje také slovo „nám“. — Prosíme chléb „vezdejší“, jehož vezdy, vždy a každodenně potřebujeme; nejedná se o veliké zásoby, nýbrž o tolik, co by na den stačilo, jak nás i při jiných příležitostech Ježíš Kristus napomíná, na příklad v kázání svém na hoře: „Nepečujte (příliš) o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali . . . Hleďte nejprv království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno bude vám přidáno.“

Prosíce pak o chléb zároveň žádáme, aby Bůh od nás odvrátil, co nám potřeby naše bere, drahotu, hlad, hřích.

Pátá prosba zní: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům“.

V prosbě té nás Ježíš Kristus učí, že nebude nám odpuštěno, neodpustíme-li ze srdce i my všem, kdož nám ublížili.

Šestá prosba zní: „A neuvoď nás v pokušení“.

V ní žádáme, aby nás Bůh pokušení ke hříchu chránil anebo nám milost dal, abychom nad ním zvítězili. Pokušení hrozí nám s rozličných stran: ze zlé žádostivosti, jak dí sv. Jan (I. 2, 16) : „Všecko, což jest na světě, jest žádost těla a žádost očí a pýcha života“ ; dále od světa, to jest od zlých lidí, a konečně od ďábla, proti němuž abychom stáli připraveni k boji, napomíná sv. Pavel (k Efes. 6, 11): „Oblect se v odění Boží, abyste mohli státí proti úkladům ďábelským“. Bůh pak dopouští pokušení, by nás zachoval v pokoře a bdělosti, jak čteme u sv. Matouše (26, 41): „Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení“, a aby nás zkoušel a naše zásluhy rozmnožil, jak dí sv. Jakub (1, 12): „Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení; nebo když bude zkoušen, vezme korunu života“.

Sedmá prosba zní: „Ale zbav nás od zlého“.

V ní žádáme, aby nás Bůh chránil zla největšího, totiž hříchu a věčného zatracení; a aby nás Bůh chránil i časného zla, prospívá-li to k našemu spasení.

Amen.

„Amen“ voláme na konec, čili „Staň se“, bychom vyjádřili, že toužíme po tom, aby Bůh naše prosby vyslyšel.

P ř e d s e v z e t í : Nebudu se otčenáš nikdy modliti roztržitě, nýbrž vždy uctivě a pozorně. Jeť to nejkrásnější a nejlepší modlitba, an učil jí božský Vykupitel sám.

O pozdravení andělském.

Modlitbou tou Pannu Marii ctíme a o přímluvu prosíme. Počíná pozdravením archanděla Gabriele: „Zdrávas, milosti plná; Pán s tebou; požehnaná ty mezi ženami“. Pokračuje pozdravem Alžběty: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého“. — Ostatní pak slova přidala církev.

Marii nazýváme „milosti plnou“, protože byla uchráněna hříchu dědičného a povždy prostou zůstala i každého hříchu osobního a protože byla ozdobena všemi milostmi Ducha svatého. Díme „Pán s tebou“, protože Bůh se s nikým tak úzce nespojil jako s Marií. „Požehnaná ty mezi ženami“ znamená, že máme Marii nade všechny ženy blahoslaviti, poněvadž za matku Boží byla vyvolena. Říkáme: „A požehnaný plod života tvého, Ježíš“, abychom Ježíše, Syna Panny Marie, velebili a naznačili, že úcta k Pánu Ježíši nerozlučně spojena jest s úctou k jeho matce.

Vše, co dosud o Marii Panně bylo v modlitbě řečeno, směřuje k její úctě a oslavě; další obsahuje prosbu naši.

Vzýváme Marii jménem „matko Boží“, protože jméno to vyjadřuje nejvyšší její důstojnost a nám dodává zvláštní důvěry, že Bůh přímluvu její vyslyší.

Prosíme: „Pros za nás hříšné“, by Maria vyznáním naší hříšnosti tím spíše byla pohnuta a nám milost a pomoc od Boha vyprosila, a dodáváme „nyní i v hodinu smrti naší“, protože přímluvy Marie Panny potřebujeme vždycky, zvláště však v hodinu smrti, od níž závisí celý náš život věčný.

N a p o m e n u t í: Láskou dětinnou cti blahoslavenou Marii Pannu; jestiž ona matkou tvou. Vzyvej ji s důvěrou a přičiňuj se, bys ctností jejích následoval! Vroucí láska k Matce Boží bývá zárukou vyvolení pro věčnou blaženost.

Písně modlitební.

364. Otče náš.

Slova J. P. 1906. — Nápěv ze Zvonařovy sbírky.
Viz Venhudiův kancionálek.



1. Otče náš! K To-bě pros-by vy-sí-
lá-me, ne-boť lá-sku Tvo-ji zná-me, s níž své
věr-né vy-slý-cháš, Ot-če náš, Ot-če náš!

2. Bože náš! - Jenž dlíš nebes na výsosti - v nejjasnější velebnosti, - tam nám sebe zřítí dáš, - Bože náš, - Bože náš!

3. Tvůrce náš! - Dej, by Tvoje svaté jméno od všech bylo vroucně ctěno, - kolik srdcí v lidech náš, - Tvůrce náš, - Tvůrce náš!

4. Králi náš! - Království Tvé, církev Tvoje, - skýtá světu blaha zdroje, - milostí jej ovládáš, - Králi náš, - Králi náš!

5. Pane náš! - Tvá ať vůle vždy se stává, - v ctnostech našich plá Tvá sláva, - jak ji v nebi požíváš, - Pane náš, - Pane náš!

6. Dárce náš! - Dej nám chleba, dopřej zdraví, - ať Tě srdce vděč-

né slaví, - že v e blaho rozdáváš, - Dárce ná, - Dárce náš!

7. Soudce ná! - Rač nám odpustiti viny, zahlad našich hříchů stíny, - než nás na soud povoláš, - Soudce náš, - Soudce náš!

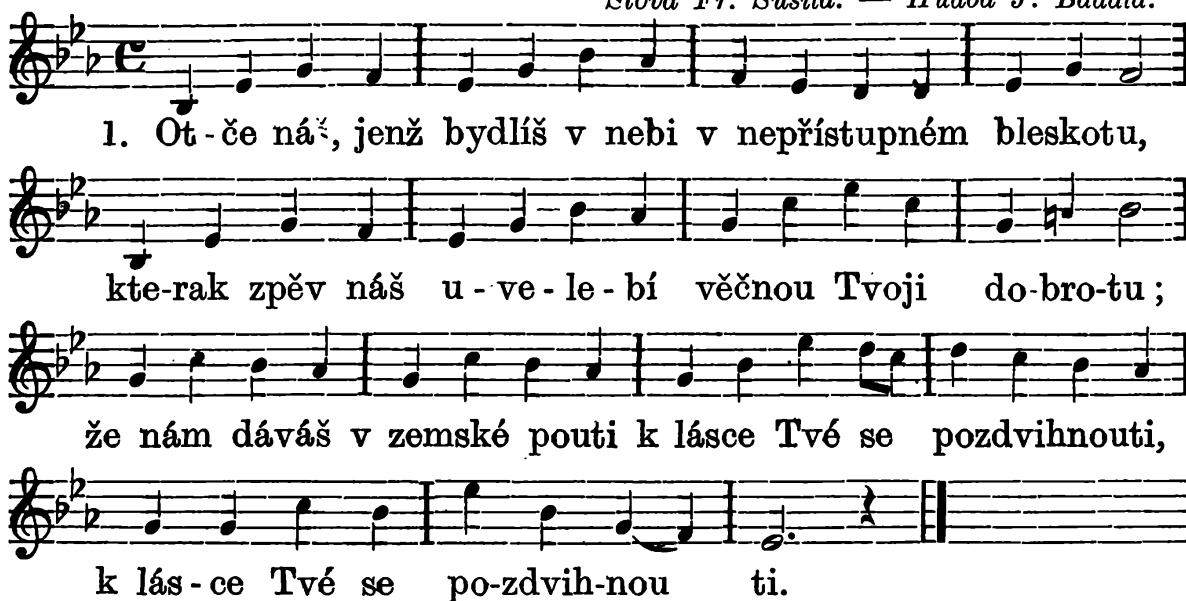
8. Strážce náš! - Posiluj nás v pokušení, - bychom ušli provinení, - neboť naši slabost znáš, - Strážce náš, - Strážce náš!

9. Štíte náš! - Ochraňuj nás všeho zlého - pro zásluhy Syna svého, - jenž vše tvory ostříháš, - Štíte náš, - Štíte náš!

10. Otče ná! - Přijmi naše prosby vroucí, - uděl milost přezádoucí, - neb k nám láskou věčnou pláš, - Otče náš, - Otče náš!

365. Otče náš.

Slova Fr. Sušila. — Hudba J. Bádala.



1. Ot - če náš, jenž bydlíš v nebi v nepřístupném bleskotu,
kte-rak zpěv náš u - ve - le - bí věčnou Tvoji do-bro-tu;
že nám dáváš v zemské pouti k lásce Tvé se pozdvihnouti,
k lás-ce Tvé se po-zdvih-nou ti.

2. Nevýslovné Tvoje jméno - posvěcuj se v každý čas, každým tvorem bývej ctěno, - oslavuj Tě každý hlas; - každý duch znej Tebe právě, - [: každý pěj a žij Ti k slávě. :]

3. Království Tvé přijď k nám dolů, - království Tvé milosti, - dej, ať jsme Ti všichni spolu - věrni v blahu, úzkosti, - podmaň sobě duši zcela, - [: by jen v Tobě rozkoš měla. :]

4. Buď Tvá vůle konávána - od všech lidí na zemi, - ocitni se nebes brána - u nás s ctnostmi se všemi; - k andělům nás připo-dobni, - [: ať jsme všemi ctnost-mi zdobni. :]

5. Vezdejšího uděl chleba, - ať nás nouze netříbí, - uděl, čeho duši třeba, - ať se Tobě zalíbí. -

Znáš, oč žádá naše touha, - [: a jsi vezdy láska pouhá. :]

6. Vyznáváme, Pane, plaše, - zhřešili jsme rouhavě; - odpusť, odpusť viny naše, - učiň to k své oslavě! - Bys v nás věrné poznal sluhy, - [: odpouštíme vinným dluhy. :]

7. V pokušení nedej padnout, - posilň duši ubohou, - v stráží svaté nedej chřadnout, - dej svou milost přemnohou. - Slabí jsme, jen milost Tvoje - [: dá nám zmáhat ty zlé boje. :]

8. Zbav nás, Pane, zlého vraha, - propůjč nám své odění, - dej, ať duše dojde blaha, - jež se z Tebe pramení, - bychom druhdy ve Tvém stanu - [: došli blaha ne-bešťanů. :]

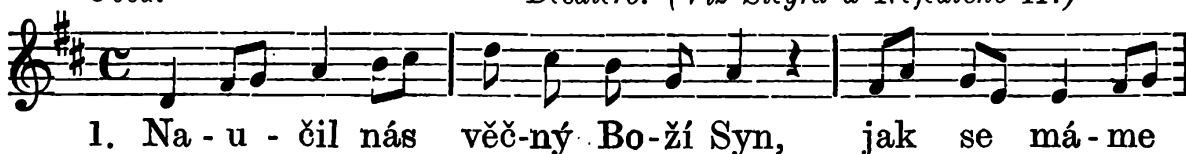
366. »Otče náš« a »Zdrávas, Maria«.

(Dříve: Začneme se, věrní, modlití.)

a) Modlitba Páně.

Slova upr. J. P. — Nápěv pochází s počátku XV. stletí. Dle něho zpívány byly modlitby: Otče náš, Zdrávas, Maria, Věřím v Boha a Desatero. (Viz Šteyra a Nejedlého II.)

Úvod.



1. Na - u - čil nás věč-ný Bo-ží Syn, jak se má-me



2. Nad ta slova lepších ne-máme, - splnění svých proseb dojdeme, - Kristovým když slo- vem Boha vzýváme, - proto zbož- ně jemu řekněme :

Nato se říká společně: Otče náš atd., při čemž varhany hrají. (Viz „Přívod“.)
Doslov.

3. Prosby naše, Otče, vlídně slyš, - jež jsme k trůnu Tvému složili, - milost uděl, boly naše všechny ztiš, - pomáhej nám, jak jsme prosili.

4. Pro zásluhy Krista Ježíše - laskavě nám ve všem pomáhej, - a čím oblažíš nás všechny nejvýše: - s Tebou v nebi věčně žíti dej!

b) Pozdravení andělské.

Úvod.

1. Matku Boží ctěme s andě-lem, - pozdravme ji jako Alžběta, - s církví se k ní viňme v citu převřelém, - neboť z ní nám po- moc rozkvétá.

2. Pro přimluby svojí Mateře - Bůh nám všechnu milost udělí, - protož volejme k ní v plné dů- věře, - abychom ji zbožně uctili:

Nato se říká společně: „Zdrávas, Maria“ atd., při čemž varhany hrají. (Viz „Přívod“.)

Doslov.

3. Račiž, Bože, prosby vy- slyšet, - jež Ti matka Tvoje před- kládá, - o níž dávnou zkušenost má širý svět, - nadarmo že nikdy nežádá.

4. Kéž jsme jí vždy dětmi hod- nými, - by se mohla ráda při- mlouvat, - abychom s ní, s an- děly a svatými - slávou věčnou mohli v nebi plát.

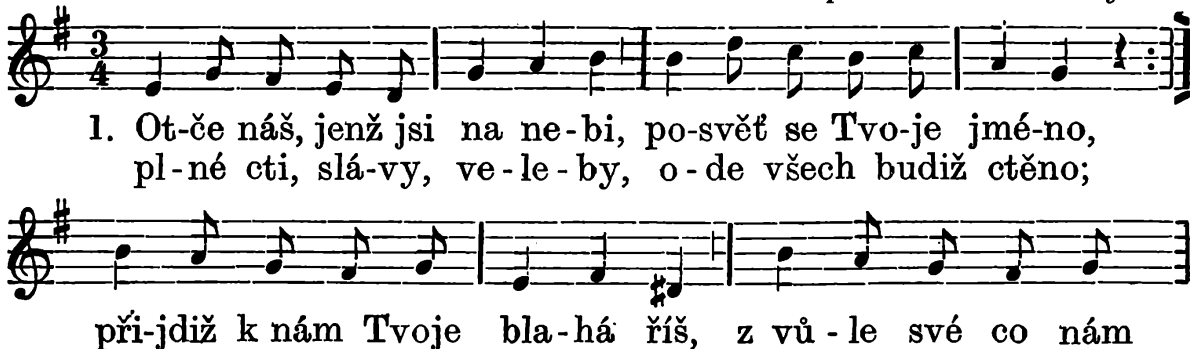
Poznámka: K „Otčenáši“ viz také mešní písně na str. 645. č. 286. A. a B.

367. »Otče náš« a »Zdrávas, Maria«.

(Dříve: Otče náš, jenžs na výsosti.)

Pater noster.

Slova upr. J. P. — Ze Šteyra.





po - rou - číš, věr - ně buď vy - pl - ně - no.

2. Vездеjší chléb dej nám dnes
všem, - odpusť nám naše viny, -
jak i my odpouštíme těm, - je-
jichž nás rmoutí činy; - neuvod

v pokušení nás, - ale chraň zlého
v každý čas, - běd zbav nás, svoje
syny.

Ave, Maria.

1. Zdráva buď, Panno Maria,
- milostí obdařená, - Pán s Te-
bou, jehož přemilá - matka jsi
vyvolená, - nad vše tě ženy po-
žehnal, - jenž se Tvým blahým
plodem stal, - Ježíš, jímž byla
ctěna.

2. Maria, Panno přesvatá, -
Matičko Boží milá, - za nás pros
vinou nejatá, - vina jež potřís-
nila, - nyní i v smrti hodinu, -
duše by v nebes otčinu - na věky
vzata byla.

368. »Otče náš« a »Zdravas, Maria«.

Dle Šteyry upr. J. P.



1. Ot-če náš, jenž jsi na ne-bi, hlas náš Tě pro-sí, ve-le-bí.

2. Posvěť se všude jméno Tvé,
- jako nás Kristus učí, zve.

3. Království svoje, blaha říš,
- v srdci kéž našem upevníš.

4. Vůli, již plní andělé, - i my
chceme plnit vesele.

5. Vездеjší chléb náš dnes nám
dej, - čeho nám třeba, s láskou
přej.

6. Odpusť nám viny hříšní-
kům, - jak i my svým vin-
níkům.

7. Neuvod v pokušení nás, -
ale chraň před ním v každý čas.

8. Zlého nás všeho, Otče, zbav,
- bědy, jež valí se k nám, zbav!

(Dříve : Zdráva buď, Maria Panno.)



1. Ma-ri-a, Panno, zdráva buď, je-jíž-to Bůh si zvolil hrud.

2. Plna tys Boží milosti, - jež
je zdroj spásy, radosti.

3. Bůh sám se k tobě naklonil,
- svatý Duch tebe začlonil.

4. Zvolena's byla ze všech žen,
- vyrvati peklu jeho plen.

5. Žehnán plod tvého života, -
Ježíš, Pán, věčná dobrota.

6. Maria, svatá Boží Máť, .
lásku svou vždy nám dávej znáť.

7. Prosiž ty za nás v každý čas,
- doporuč Synu svému nás.

8. Hříšni jsme, vinou stížení, -
kéž jsme jí tebou zbaveni !

9. Zvláště pros, v smrti ho-
dinu - by nás Bůh v svou vzal
rodinu !

369. Zdrávas, Maria.

Nápěv polský.

Slova Vl. Šťastného.



1. Zdrávas, Ma-ri-a! An-děl Pá-ně s ne-be po sel-ství spásy
a všechno tvorstvo po-zdra-vu-je te-be, Ro-dič-ko Bo-ží,



vše-mu svě-tu ne-se, Ó hvězdo jitřní svě-ta za-tmě lé-ho,
u radostném ple-se.



o-ro-duj za nás vždy u Sy-na své-ho! Ó hvězdo jitřní



svě-ta za-tmě-lé-ho, o-ro-duj za nás vždy u Sy-na své-ho!

2. Milosti plná andělem
jsi zvána, - bez vady hříchu po-
čata jsi byla, - lilie čistá, Matko
Krista Pána, - životem nebes na
zemi jsi žila. - [: Na krušné pouti
žití pozemského - oroduj za nás
vždy u Syna svého! :]

3. Pán s tebou, Panno
panen vyvolená, - ty's děvkou
Páně poslušnou se zvala; - ty's
z Evy dcer ta požehnaná
žena, - která nám Syna Bo-
žího jsi dala. - [: Potřelas hlavu
hada pekelného: - oroduj za nás
vždy u Syna svého! :]

4. Z tebe nám vzešlo slunce
věčné spásy, - noc temná prchla
září jeho světla, - vzrůstaly ctno-
sti nadpozemské krásy, - životem
novým celá země zkvetla: - [: Po-
žehnaný je plod života
tvého: - oroduj za nás vždy
u Syna svého! :]

5. Svátá Maria, ó Ma-
tičko Boží! - Pod křížem
Páně v žalosti jsi stála, - když
Ježíšem tam na bolestném loži -
krvavá obět za hříchy se dala. -
[: Pro rány srdce sedmiboletné-

ho: - oroduj za nás vždy u Syna
svého! :]

6. Pros za nás hříšné,
když nám duši tíží - na pouti
zemské nepravost a vina; - ka-
jícíné uveď ke svatému kříži, -
ukaz nám svého zmučeného Syna,
- [: Beránka, jenž sňal hříchy
světa všeho: - oroduj za nás vždy
u Syna svého! :]

7. Pros za nás nyní, dokud
bojujeme - za spásu duše, za svou
víru svatou; - dej, ať se z dob-
rých skutků radujeme, - ať pře-
máháme blud a zradu klatou; -
[: pomáhěj potřit nepřitele zlého:
- oroduj za nás vždy u Syna
svého! :]

8. K hodině smrti když
se budem' strojit, - Královno
nebes, ó pak přispěj zvláště, -
věčnosti branou bychom mohli
projít - v ochraně tvého mateř-
ského pláště; - [: až uvidíme
Soudce nebeského: - oroduj za
nás vždy u Syna svého! :]

9. Amen — tak staň se!
Ó buď při nás stále, - křesťanů

věrných pomocnice mocná ; nápomocna, - [: až doputujem'
chraň naši vlast i císaře a krále, života věčného: - oroduj za nás
- v potřebách všech nám budiž vždy u Syna svého ! :]

Písně na vyznání apoštolské viz Creda v I., II. a III. mši obecné č. 265 d), 266 d), 267 d) na str. 598, 603 a 606.

Písně na Desatero Božích a Patero církevních přikázání viz č. 358, 359 a 360 na str. 838. 839. 844.

b) Podle napomenutí Ježíše Krista máme „vždycky se modlití a neustávat“, což činíme dobrým úmyslem.

Vzbuzení dobrého úmyslu.

Poučení.

Vše máme konati ke cti Boží, z lásky k Bohu, podle vůle Boží, aby skutky naše nabyly ceny nadpřirozené a odměny věčné. Co neděje se pro Boha a k vůli Bohu, marné jest a bezcenné pro život budoucí. Dobrý úmysl nazývá sv. Alfons z Liguori alchymíí čili zlatodějstvím duchovním, neboť každý skutek jinak nepatrný a obyčejný proměňuje ve zlato, jímž lze vyzískati zásluh pro život věčný ; ovšem předpokládá, že koná se ve stavu posvěcující milosti.

Dobrý úmysl lze vzbuditi rozmanitým způsobem :

Trojí způsob vzbuzení dobrého úmyslu.

I.

Ó Ježíši, všecko z lásky k Tobě!

II.

Bože můj! K větší cti a chvále Tvé obětuji Tobě všechny své myšlenky, slova i skutky; obětuji je Tobě ve spojení s úmyslem a zásluhami Ježíše Krista, jeho nejsvětější Matky Marie a všech milých svatých. Amen.

III.

Věčný Bože můj, před nekonečnou velebností Tvou na kolenách kleče a hluboce se Ti klaněje, obětuji Ti všechny své myšlenky, svá slova i své skutky dnešního dne a chci všecko činiti z lásky k Tobě, pro slávu Tvou; chci to činiti, bych vyplnil božskou vůli Tvou; abych Ti sloužil, Tebe chválil a oslavoval; abych byl osvícen v tajemstvích naší sv. víry, abych pojistil své spasení a utvrdil naději ve Tvé milosrdenství, abych učinil zadost božské Tvé spravedlnosti za tolik svých přetěžkých hříchův, abych na pomoc přispěl věrným duším v očistci, abych vyprosil milost pravého obrácení všem hříšníkům. Slovem: chci konati všechny věci ve spojení s oněmi nejčistšími úmysly, jaké za svého života měli Ježíš a všichni svatí, kteří jsou v nebi, a spravedliví, kteří jsou na zemi. Kéž mohu vlastní krví podepsati tento svůj úmysl a tolikrát jej znova činiti, kolik bude okamžení v celé věčnosti. Přijmi, dobrotivý Bože, tuto mou dobrou vůli a dej mi svaté požehnání a účinnou milost, abych se nedopustil těžkého hříchu po celý život svůj, zvláště ne dnešního dne ; rád bych dnes získal všechny odpustky, jež mi získati lze ; rád bych dnes obcoval všem mším svatým, které se dnes v celém

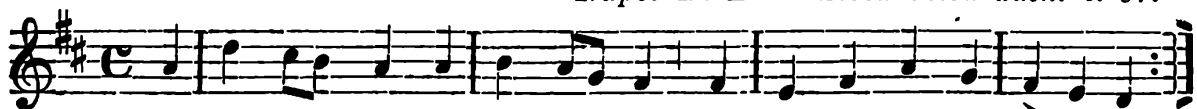
světě slaviti budou, a obětoval je za věrné duše v očistci, by byly vysvobozeny z hrozných muk. Amen.

*Odpustky (i pro duše v očistci) 300 dní jednou za den. Odpustky plnomocné jednou za měsíc v kterýkoliv den získají, kdož se modlitbu tuto každodenně modlí-
vají. Podmínky: zpověď, sv. přijímání, návštěva chrámu Páně, modlitba na úmysl
sv. Otce. — Pius IX. 6. září 1867.*

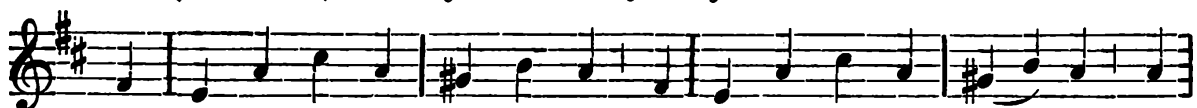
370. Dobrý úmysl.

(Lze zpívat jako píseň ranní.)

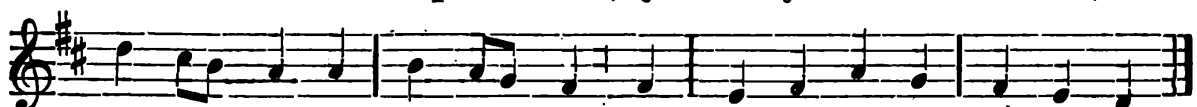
Nápěv K. E. — Slova Plesů duch. č. 97.



1. Zas no-vý den se pro-bu-dil, den práce k Boží chvá-le;
dej, Bo-že, a-by duch můj žil jen To-bě ne-u - stá - le.



Nechť mi-la To-bě prá-ce má, jí žehnej v každou chví-li; Tvá



mi-lost, do-brý Bo-že můj, kéž du - ši mo - ji sí - lí!

2. V Tvé ruce skládám žití své,
- z nich vezmu sílu k boji, - a po-
raněné srdce mé - v Tvých ranách
zas se zhojí. - Ó pohled! pod
Tvou ochranu - se dítě Tvoje
staví, - neb bez Tebe by pohltil -
je pekla svůdce dravý.

3. Tys Stvořitelem, Bože, mým,
- vše Tobě v obět kladu; - jen ku
pomoci Tvoji zřím - a k nebe-
skému sadu. - Svou vůlí dítě
svoje voď - a žehnej dílu jeho, -
by každý jeho skutek byl - jen
plodem slova Tvého.

c) Máme se modliti 1. ráno a večer, a když se
k modlitbě zvoní.

Modlitba ranní.

Z katechismu.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Bože můj! V nejhlubší uctivosti se Tobě klaním.

Věřím v Tebe, protože jsi nekonečně pravdomluvný; do-
fám v Tebe, protože jsi všemohoucí, nekonečně dobrotivý a milo-
srdný; miluji Tě nade všecko, protože jsi nekonečně dokonalý
a lásky nejhodnější.

Děkuji Tobě za všechna dobrodiní, která jsi mně kdy pro-
kázal, a zvláště za to, že jsi mne i této noci tak milostivě opatroval.

Cokoli dnes budu mysliti a mluvit, cokoli činiti a trpěti, ať se
děje ke cti a chvále Tvé. Proto spojuji to všecko s úmyslem a zá-
sluhami Ježíše Krista, Marie Panny a všech svatých a za obět Ti
to přináším.

Také snažně si žádám získati všechny odpustky, kteréž
svými modlitbami a dobrými skutky dnes získati mohu.

Činím také předsevzetí každého, zvláště obvyklého hříchu bedlivě se varovati. Dej mi, ó Bože, milost svou, bych toto předsevzetí svědomitě vyplnil.

„Sladké srdce mého Ježíše, dej, abych Tě víc a více miloval!“

(Odpustky 300 dní pokaždé.)

„Sladké srdce Mariino, budiž mou spásou!“

(Odpustky 300 dní pokaždé.)

Svatý anděle strážce, svatý patrone můj a všichni svatí a světice Boží, orodujte za mne!

Jiná ranní modlitba.

Všemohoucí Stvořiteli, věčný Bože, Pane a Zachovavateli všech věcí, ve hluboké pokoře se Tobě klaním! Velebím Tě za všelikou Tvou dobrotu, pro Tvou nevypravitelnou moc a slávu, pro Tvá nesmírná dobrodiní a smilování, kteráž jsi prokázati ráčil všem tvorům i mně. — Z celého srdce Ti děkuji, žes mi život dal a až dosud zachoval. Opět probudil jsi mne ze sna (smrti podobného) ku bdění a k životu novému. — Uděl mi i dnes, lásky nejhodnější Otče, svou obživující milost; uchraň mne všeho zlého; nakloň vůli mou ke všemu dobrému a veškeré mé práci požehnej! Tobě obětuji všecko jednání těla i duše, své činy i opouštění, myšlenky, slova i skutky. Pomož mi, abych dle svaté vůle Tvé a k tomu cíli živ byl, ku kterému jsi mne stvořil. Dej mi prospívat rozumem a moudrostí, ctností a zbožností, abych i tento den — snad poslední živobyť svého — zcela vynaložil ke spasení svému a před obličejem Tvým obcoval k Tvému zalíbení. — Obnovuji, ó Bože můj, jako při začátku života smlouvu svou s Tebou na křtu svatém uzavřenou; slibuji, že poslušen budu vnitřních vnuknutí a nabízení k dobrému a varování před zlým. Chci pečlivě nad sebou bdíti, své chyby opravdově napravovati, všechny zlé náklonnosti neústupně potlačovati a jim odporovati; nátlak zlých příkladů a pokušení přemáhati, každému nebezpečení a blízké, dobrovolné příležitosti ke hříchu se vyhýbati a svěřených mi hřiven bedlivým konáním povinností svého povolání, stavu a věku dle možnosti k dobrému užívatí.

Uděl mi, ó Bože, k tomu pomoci své, bez kteréž nic dobrého nemohu konati, a učiň, abych strasti a protivenství tohoto života — posilněn jsa živou vírou, dokonalou láskou k Tobě, spasitelnou nadějí — stále snášel, — až bych pro čisté, nevinné srdce své hodným byl uznán pravého a věčného života. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Z ranních hodin církve.

Dle breviáře římského.

Před hodinkami církevními.

Než se počnou hodinky, chvalitebně bývá říkána následující modlitba, pro kterou sv. Otec Pius X. povolil odpustky 100 dní.

Otevři, Pane, ústa má, abych dobrořečil jménu Tvému svatému. Očišť také srdce mé ode všech marných, převrácených a nevhodných myšlenek; rozum osvět, vůli rozněť, abych hodně, pozorně a

zbožně tyto hodinky modliti se mohl a vyslyšen býti zasloužil před obličejem božské Velebnosti Tvé. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Pane, ve spojení s oním božským úmyslem, s nímž jsi sám na zemi chvály Bohu konal, tyto Ti hodinky konám.

Z ranních modliteb církevních.

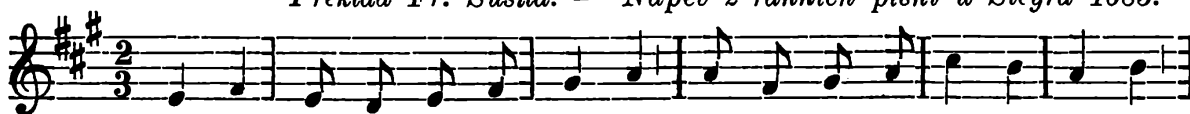
Otče náš. Zdrávas Maria. Věřím.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, * jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

371. Jam lucis orto sidere.

Od sv. Ambrože, † 397. *)

Překlad Fr. Sušila. — Nápěv z ranních písní u Šteyra 1683.



1. Již nám vzešla hvězda ranní, lid se To-bě, Bo-že, klaní,



chraň Tvá láska, moc a sí-la škod a hříchův na-še dí-la.

2. Měj náš jazyk na otěži, - ať
nás hříchem neobtěží, - zrak náš
zakryj mocí svojí, - ať se šalbou
nenapojí.

3. Útropa buď čista, cudna, -
po marnostech netuž bludna, -
střídmost zkrocuj těla pýchu, -
by duch čelil všemu hříchu.

4. Tak když den už bude v cíli
- a noc temná se k nám schýlí, -
očištění svatou kázní - budem
zpívat Tobě v bázni:

5. Sláva Otci Hospodinu, -
sláva Kristu, Jeho Synu, - svaté-
mu též Duchu sláva - nechť se
věky věků dává.

Žalm 62.

1. Bože, Bože můj! * k Toběť z jitra bdím.

2. Žíznila po Tobě duše má, * jak mnohonásobně Tobě tělo mé.

3. V zemi pusté, necestné, a bezvodné: * tak v svatyni ukázal
jsem se tobě, abych viděl moc Tvou, a slávu Tvou.

4. Neboť lepší jest milosrdenství nad život: * otcové moji
chváliti budou Tebe.

5. Tak velebiti budu Tebe v životě svém: * a ve jménu Tvém
pozdvihovati budu rukou svých.

6. Jakoby sádlem a tukem naplněna byla duše má: * a rty
plesajícími chváliti budou ústa má.

7. Vzpomenu-li na Tě na loži svém, v jitřních přemýšleti budu
o Tobě: * neb jsi byl spomocník můj.

8. A v zastření křídel Tvých plesati budu, přilnula duše má
k Tobě: * mne ujala pravice Tvá.

*) Sv. Ambroži, biskupu milánskému, připisuje se mnoho hymnů; o 12 lze s jistotou tvrditi, že ho skladatelem mají.

9. Oni pak nadarmo hledali duše mé, vejdouť do hlubokosti země: * vydáni budou v ruce meče, za podíl liškám budou.

10. Král pak veseliti se bude v Bohu, chváleni budou všichni, kteříž přísahají v něm: * nebo zacpána budou ústa mluvících nepravé věci.

11. Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému.

12. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

(K a p i t u l a): Králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu čest a sláva, na věky věkův. Amen.

R. Bohu díky.

Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nad námi.

Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nad námi.

V. Jenž sedíš na pravici Otce, smiluj se nad námi.

R. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, * jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nad námi.

V. Povstaň, Kriste, spomoziž nám.

R. A vysvobod' nás pro jméno své.

Pane, smiluj se nad námi, Kriste, smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi. Otče náš . .

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. A já, Hospodine, k Tobě jsem volal.

R. Z jitra modlitba má předejde Tě.

V. Naplňte se ústa má chválou.

R. Abych zpíval slávu Tvou, celý den velikost Tvou.

V. Pane, odvráť tvář svou od hříchů mých.

R. A vymaž všechny nepravosti mé.

V. Srdce čisté stvoř ve mně, Bože.

R. A ducha přímého obnov v útrokách mých.

V. Nezamítej mne od tváře své.

R. A ducha svatého svého neodnímej ode mne.

V. Navrať mi radost spasení svého.

R. A duchem statečným utvrď mne.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Račiž nás, Pane, přes den tento

R. Od hříchů ostříhati.

V. Budiž milosrdenství Tvé, Hospodine, nad námi.

R. Jakož jsme doufali v Tobě.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e: Pane Bože všemohoucí, jenž jsi učinil, abychom k počátku tohoto dne došli: svou nás dnes vysvobod' mocí; abychom tohoto dne k žádnému neuchýlili se hříchu, nýbrž vždy ke konání Tvé spravedlnosti naše vycházely řeči, směřovaly my-

šlenky a skutky. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. Amen.

V. Vzhledniž na služebníky své, Hospodine, a na díla svá a spravuj syny jejich.

R. A budiž světlost Hospodina Boha našeho nad námi, a díla rukou našich spravuj nad námi: ano dílo rukou našich spravuj.

Modleme se: Pořádati a posvěcovati, řídit i spravovati račiž, Pane Bože, Králi nebe i země, dnes srdce a těla naše, smysly, řeči a skutky naše v zákoně svém a v konání přikázání svých; abychom zde i na věky s Tvou pomocí spasení a vysvobození býti zasloužili, Spasiteli světa: jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

V. Draháť jest před očima Hospodinovýma.

R. Smrt svatých jeho.

Svatá Maria a všichni svatí přimlouvejtež se za nás u Boha; abychom hodnými byli jeho pomoci a spasení, jenž žije a kraluje na věky věkův. Amen.

(*R a n n í p o ž e h n á n í.*) Hospodin nás žehnej, a ode všeho zlého ochraňuj a k životu přiveď věčnému: a duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. Amen.

Po hodinkách.

Nejsvětější a nerozdílné Trojici, ukřižovaného Pána našeho Ježíše Krista člověčenství, nejblahoslavenější a nejslavnější vždy Panny Marie plodné neporušenosti a všech svatých pospolnosti budiž věčná chvála, čest a moc a sláva od veškerého tvorstva, a nám odpuštění všech hříchů, po nekonečné věky věkův. Amen.

V. Blahoslavený život Panny Marie, kterýž nosil Syna Otce věčného.

R. A blahoslavené prsy, které kojily Krista Pána.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Modlitby ranní

pro pacholecký seminář diecese brněnské, jichž lze i v jiných ústavech s náležitými změnami použiti.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

V. Pojdte, klanějme se.

R. A padejme před Bohem.

Anděl Páně atd. (V čas velikonoční: Královno nebeská, vesel se, alleluja atd.).

Padáme před Tebou a klaníme se Tobě, nejsvětější a nerozlučná Trojice, Otče, Synu i Duchu svatý! V Tebe věříme, neboť jsi pravda nekonečná; v Tebe doufáme, neboť jsi láska nezměrná; Tebe milujeme, neboť jsi dobro největší.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

V. Díky vzdávejme Pánu Bohu svému.

R. Hodno a spravedlivo jest.

Díky činíme Tobě, Otče nebeský, že jsi dle obrazu svého nás stvořil. Díky činíme Tobě, Bože Synu, že jsi drahou krví svou nás vykoupil. Díky činíme Tobě,

Duše svatý, že jsi svatým křtem nás obrodil, k pravé víře římsko-katolické nás povolal a dobrotivě vyvolil, abychom v tomto ústavě ke zbožnosti, víře a službě církve Tvé vychováni byli.

Díky činíme Tobě, Bože trojjediný, že jsi otcovskou láskou nás této noci ostříhal a nám nový den daroval ke službě Tvé.

Žalm 99. (Chvalte Hospodina v jeho svatyni.)

1. Plesejte Bohu všechna země: * služte Hospodinu s veselostí.
2. Vcházejte před obličej jeho * s plesáním.
3. Vězte, že Hospodin sám jest Bůh: * on učinil nás, a ne my sami sebe.
4. (My pak) lid jeho jsme a ovce pastvy jeho: * vcházejte do bran jeho s díkyčiněním: — do síní jeho s chválami: oslavujte jej.
5. Chvalte jméno jeho, neboť dobrotivý jest Hospodin, — na věky (trvá) milosrdenství jeho * a až do národu a národu pravda jeho.
6. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
7. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V neděli se místo žalmu 99. říkají následující dva:

Žalm 148. (Chval všechno tvorstvo svého Tvůrce.)

1. Chvalte Hospodina s nebes: * chvalte ho na výsostech.
2. Chvalte jej všickni andělé jeho: * chvalte jej všechny mocnosti jeho.
3. Chvalte jej slunce i měsíc: * chvalte jej hvězdy i světlo.
4. Chvalte jej nebesa nebes: * i všechny vody, kteréž jsou nad nebesy, — chvalte jméno Hospodinovo.
5. Neb on řekl a učiněny jsou: * on přikázal a stvořeny jsou.
6. Upevnil je na věky — a na věky věků: * přikázání vložil (jim) a nepomíne.
7. Chvalte Hospodina ze země: * drakové i všechny propasti.
8. Oheň, krupobití, sníh i led a vítr bouřlivý: * jež vykonávají rozkaz jeho.
9. Hory a všickni pahrbkové: * stromoví ovocné i všickni cedrové.
10. Zvěř divoká i všeliká hovada: * zeměplazi a ptactvo pernaté.
11. Králové zemští i všickni národové: * knížata i všickni soudcové země.
12. Mládenci i panny: — starci s mladšími chvalte jméno Hospodinovo: * nebo vyvýšeno jest jméno jeho samého.
13. Chvála jeho nad nebe i zemi: * a povýšil rohu lidu svého.
14. Píseň všem svatým jeho: * synům israelským, lidu přibližujícímu se k němu.

Žalm 150.

1. Chvalte Hospodina v svatyni jeho: * chvalte jej v tvrzi mocnosti jeho.
2. Chvalte jej z mocných skutků jeho: * chvalte jej podle množství velikosti jeho.
3. Chvalte jej zvukem trouby: * chvalte jej na loutnu a citeru.
4. Chvalte jej na buben a v společném zpívání: * chvalte jej na struny a na varhany.
5. Chvalte jej na cimbály dobře znějící: — chvalte jej na cimbály plesání: * všeliký duch chval Hospodina.
6. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
7. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno.

R. Od tohoto času až na věky.

Obětujeme Tobě, Pane, těla a duše své, všechny smysly a schopnosti své, vše, co je v nás, ať chválí jméno Tvé svaté. Cokoliv dnes budeme mysliti, mluvit nebo konati, vše děj se pro Tebe, ke cti Tvé, podle nejsvětější vůle Tvé !

Přijmi, Pane Bože, milostivě tu obět spolu s obětí nejmilejšího Syna svého Ježíše Krista, spolu se všemi mšemi svatými, přijímáními, odpustky, modlitbami a dobrými skutky všech věřících.

V. Račiž nás, Pane, přes den tento

R. Od hříchů ostříhati.

Pane Bože! Co bez milosti Tvé můžeme? Uštedři milostivě, abychom před obličejem Tvým krácejíce, cudným tělem Tobě sloužili a čistým srdcem se líbili. Vlej nám bázeň svou, abychom raději zemřeli než jedním hřichem Tě urazili. Co nejpevněji si umínujeme, že vystříháme se onoho hříchu, kteréhož jsme se už tolikráte dopustili . . .

O Bože! posiluj nás a utvrď v předsevzetí našem!

V. Požehnejž nás Bůh, Bůh náš.

R. Požehnejž nás Bůh.

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný! Požehnej družině naší a všem, za něž se modlíti máme; požehnej rodičům našim, představeným, dobrodincům. Uchraň nás všeho zla duševního i tělesného a dej také věrným zemřelým odpočinutí věčné. Amen.

Všichni svatí a vyvolení Boží, zvláště Vy patronové naši, sv. Josefe, sv. Augustine, sv. Karle a Aloisi, sv. Cyrille a Methoději, přimlouvejte se za nás.

V. Orodujte za nás, svatí Cyrille a Methoději.

R. Aby Pán úrody vyslal dělníky ke žnám svým.

Otče náš. Zdrávas Maria. Věřím v Boha.

Anděle Boží, jenž strážcem jsi mým, mne Tobě svěřeného s laskavostí nadzemskou osvěcuj, ostříhej, řiď a spravuj. Amen.

Zdrávas Královno.

Pokoj a požehnání Boha všemohoucího, Otce i Syna i Ducha svatého sestoupiž na nás a zůstaniž vždycky. — R. Amen.

Povzbuzení k rannímu zpěvu.

(Může se zpívat nebo říkat. — Pro domácí pobožnost.)

Pro soprán a dva alty, nebo soprán, alt a tenor.

Hudba J. Bádala. — Slova Fr. Sušila † 1868.

1. Ji - tro, již je ji - tro! Po - vstaň již, mé ni - tro,
po - vstaň k zvučné chvá - le, ve - leb své - ho Krá - le.

2. Pohled na nebesa,
slyš, jak všechno plesá,
jak zpěv Pánu skory
pějí světů sbory.

3. Slyš tu ranní hvězdu,
na svém na odjezdu
jak se slastně celá
v píseň rozzvučela.

4. A viz tam tu zoří,
jak se Pánu koří;
rtové její rudí
Tebe k chvále budí.

5. Ani máti země
nespočívá němě;
slyš ty vánku vzdychy,
to zpěv její tichý.

6. Skřivánci, slyš, pějí,
to ples duše její,
hrud' jí slastí skáče,
oko rosou pláče.

7. A viz její zdobu
v tuto ranní dobu!

Ve vší svojí kráse
Pánu zaskvívá se.

8. Radost její tichá
obět vonnou dýchá,
Krále svého vítá,
všecka se mu skýtá.

9. I ty, duše moje,
vroucí zpěvy svoje
po li k nebes stanu
ke cti světa Pánu.

10. Pěj mu plnou měrou,
vždyť jsi jeho dcerou,
spásou svou ho jmenuj,
celá se mu věnuj.

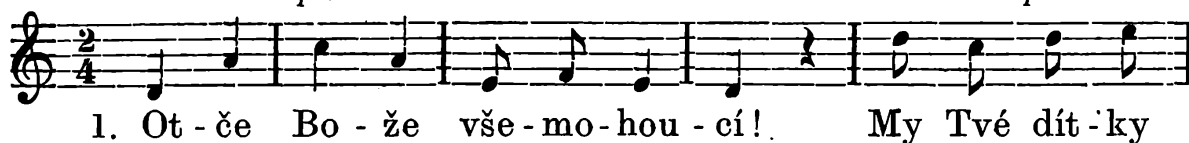
Písně ranní.

I. píseň ranní „Pějme vroucí chvály“ viz na str. 105 při rorátech.

II. píseň ranní „Děkujeme Bože, Tobě“, viz při rorátech na straně 109.

372. Ranní píseň III.

Z psaného kanc. V. H. Pačovského 1664. — Slova upr. K. E.



2. Tys nás uplynulě noci
chránil smrti, všeho zlého,
budiž dík Tvé božské moci.

3. Slunce jaseš, dobrý Bože,
- měníš temnou noc v den bílý,
- ku práci tak zveš nás z lože.

4. Učiň tělo zdravým, silným,
- k dílu veď je prospěšnému, -
chleba dej všem rukám pilným.

5. Vylej hojné požehnání - na

vše dobré snahy, skutky, - zvláště
jdou-li z povolání.

6. Chraň duše před úklady: -
nedej, do hříchů by klesly, -
uvaruj nás zlostné svady.

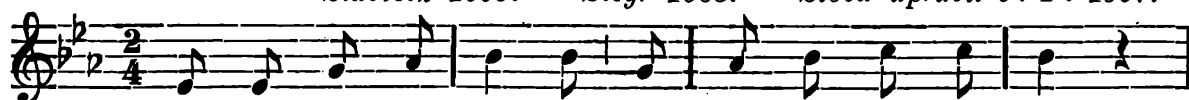
7. Poездеjším tuhém boji, -
po vítězství zaslouženém - nebe
ať nás upokojí,

8. kde dlí Otec, blaha pramen,
- Syn mu po pravici trůní, -
svatý Duch též sídlí. Amen.

373. Ranní píseň IV.

Dříve: Noc temnou přecháveš.

Slaviček 1609. — Šteyr 1683. — Slova upravil J. P. 1907.





za stráž pře-la - ska - vou dík vrou - cí za - pěj - me,



je - mu s lá-skou žha-vou se všich-ni kla - něj - me !

2. Vždyť i ptáci malí - čest
jemu zpívají, - chválu nebes Králi
- svým hlasem vzdávají, - slaví
jej a chválí - a jemu plesají.

3. Kohout zvučným hlasem -
zve, bychom povstali, - Bohu
tímto čas m - čest, chválu vzdá-
vali, - v závod s jitra jasem - jej
uctít spěchali.

4. Bože dobrotivý, - dík přijmi
horoucí, - že Tvé zříme divy : -
den sluncem planoucí, - lesy, polí
nivy, - strom v sadě kvetoucí.

5. Ráčilš strážcem býti, - jenž
za nás v noci bděl, - ďábla za-
puditi, - jenž uškodit nám chtěl,
- zas nás probuditi - jsi dobro-
tivě spěl.

6. Ve dne při nás státi - rač,
Pane přemilý, - všeho vystříhati,
- čím bychom zhře ili, - již nám's
ráčil dáti, - Tvou milost ztratili.

7. Dej, ať ostříháme - Tvých
svatých zákonů, - pravdy, mravu
dbáme - v svém každém úkonu, -
nechať nepadáme - v zlých chťičů
úhonu.

8. Dej nám k práci síly, - jež
naším úkolem, - bychom Tebe
ctili - své lásky plápoem, - by-
chom závodili - jen ctností zá-
poem.

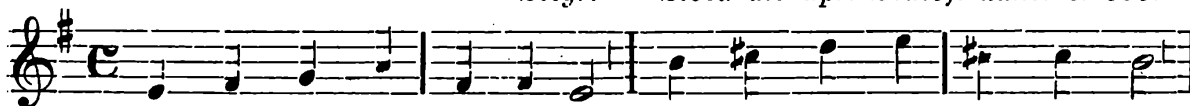
9. Svého požehnání - nám,
Bože, udílej, - naše podnikání -
svou láskou provázej, - v zdaru
dokonání - nám milostivě přej.

10. Uděl duši naší - své, Bože,
milosti, - která vášně sháší, - dá
síly ke ctnosti, - srdce naše vznáší
- v síň věčných radostí.

11. A až ku večeru - se skloní
žití den, - d i i, svoji dceru, - rač
přijmout usmířen, - kde slast nad
veškeru - stan blahý připraven.

374. Ranní píseň V.

Šteyr. — Slova dle úpr. Svatoj. kanc. č. 653.



1. Ji-tra jsme se do-čka-li, z lůž-ka jsme zas po-vsta-li,



vzdá-vej za to Bo-hu dík, když jsi je - ho slu-žeb-ník.

2. Chvála Tobě, Otče náš, -
jenžto mdlobu naši znáší, - nad
námi v tmách nočních bdíš,
nepřátele odháníš.

3. Račiž také toho dne - náš
své sluhý nehodné - mocně hájit,
o nás dbát, - příhod zlých nás
uchovat.

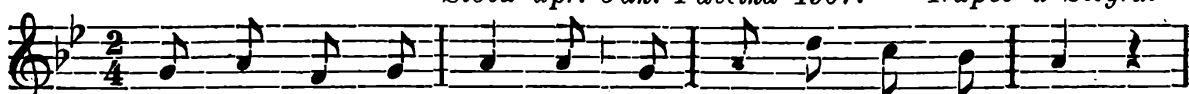
4. Řiď vše kroky naše sám, -
otevři své ruky nám, - v horkém
boji s námi stůj, - síly naše
podporuj.

5. Ty jsi naše důvěra - ráno,
za dne, z večera, - k Tobě obra-
címe tvář, - Tys náš Pán, náš
hospodář.

375. Ranní píseň VI.

Dříve : Můj milý člověče.

Slova upr. Jak. Pavelka 1907. — Nápěv u Šteyry.



1. Člo - vě - če můj mi - lý, jest blíz - ko sví - tá - ní,



již hlas zvučný ko - hou - ta tě vo - lá ke vsta - ní.

2. Svého Stvořitele - již plesným hlaholem - oslavuji ptáčata - svým v zpěvu zápozem.

3. Ty jsi obraz jeho, - nuž, čile z lože vstaň, - chvalozpěvy vroucími - mu vzdávej díku daň.

4. Neproměškej jitra, - kdy s nebes výšiny - anděl Páně sstupuje - k nám v země končiny.

5. S bání zlatou čeká, - by mohl sbírat - vonné květy líbez - a Bohu podati.

6. Květy libovonné, toť prosby věřících, - Otci svému pokorně - zpěv chvály pějících.

7. Když noc tmavá mizí, - den v růžích rozkvétá, - anděl sbírá modlitby - a v nebe zalétá.

8. Před nebeským trůnem - je podá Ježíši, - jenž pln laskavé milosti - je vlídně vyslyší.

9. Prosby duší zbožných - sám Otci přednáší, - za věrné se přimlouvá, - hněv svatý uháší.

10. „Odpustiž jim, Otče, - vše hříchy, proviny - pro mou práci a můj kříž!“ - Syn prosí jediný.

11. „Odpouštím jim všechno, - můj Synu, pro Tebe, milost

svou jim navracím, - je přijmu do nebe“.

12. Tak kdo časně vstává - a Boha uctívá, - požehnání dochází - a darů nabývá.

13. Arcioteč Jakob - se odbýt nedával, - až ho Pán Bůh vyslyšel - a požehnání dal.

14. Tak ty, věrná duše, - se Boha nespouštěj, - by ti požehnání dal, - svou prosbou donuť jej.

15. Pro zásluhy Krista - tak dojdeš milosti, - Bůh tě k sobě pozvedne - až k nebes radosti.

16. Oko nevidalo - a netuší náš duch, - co vše v nebi uchystal - svým vyvoleným Bůh.

17. Pro tu radost věčnou, - mzdu onu velikou, - rádi všechno podstupme, - i obět všelikou.

18. Neváhejme rádi - zde bdění podstoupit, - hlad i žízeň trpěti - a strastí v nebe jít.

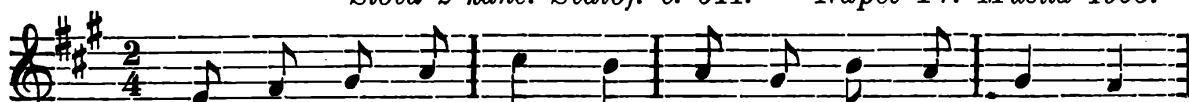
19. Za to nám pak bude - slast věčná odměnou, - již Bůh dobrý zahrne - kdys duši spasenou.

20. Svatý, svatý, svatý - mu budem zpívati, - jako pějí andělé, - a věčně plesati.

376. Ranní píseň VII.

Dříve : Můj milý člověče.

Slova z kanc. Svatoj. č. 644. — Nápěv Fr. Musila 1905.



1. Člo - vě - če můj mi - lý, zpí - vej ne - bes Krá - li,



slyš, jak z rá-na ve - se - le ptactvo Bo - ha chvá - lí.

2. Chválí Stvořitele, - Pána nebeského, - vroucí vzdává jemu dík - za ochranu jeho.

3. A ty, Boží obraz, - dílo jeho ruky, - mešká jemu věnovat - vděčné písně zvuky.

4. Neotálej déle - s písní za svítání, - anděl Páně čeká již - s krásnou zlatou bání.

5. Do té bání sbírá obět ranních díků, - které plynou ze srdce - Božích služebníků.

6. Sílá on z úst lidu - všechny prosby vřelé, - uctivě je donáší - k trůnu Stvořitele.

7. Díky tam i prosby - skládá, podporuje, - jejich vůně líbezná - nebe naplňuje.

8. O ty, srdce moje, - množ tu sladkou vůni - na nebeské výšině, kdežto Bůh tvůj trůní.

9. Poděkuj se vroucně - Bohu za ochranu, - na celý čas života - odevzdej se Pánu.

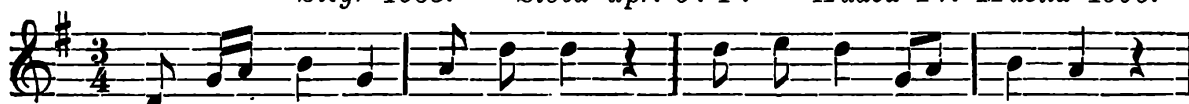
10. On ti bude otcem, - vodit bude tebe, - jeho láska sešle ti - požehnání s nebe.

11. V každé trpké zkoušce - poskytne ti síly, - najdeš pokoj, jehož svět - nikdy neudílí.

377. Ranní píseň VIII.

Dříve : Svatá Trojice.

Šteyr 1683. — Slova upr. J. P. — Hudba Fr. Musila 1906.



1. Nej-svě - těj - ší Tro - ji - ce, svr - cho - va - ný Bo - že,



dě - ku - ju Ti ve - li - ce, že jsem zdrav vstal z lo - že.



Chci se To - bě ko - řit, Te - be chvá - lit, sla - vi - ti,



To - bě věr - ně slou - ži - ti, nebs mne rá - čil stvo - řit,



Kri - stus Pán mne spa - sil, zlo - bu dá - bla zha - sil,



sva - tý Duch mne světil křtem, u - či - nil svým dě - di - cem.

2. Chvalte Pána společně, - andělé a svatí, - spějte, lidé, srdečně - dík a čest mu vzdáti! - Chvalte Pána, tvory, - hvězdy, nebe vysoké, - země, moře hluboké, - nížiny i hory, - ptactvo, zvěř i květy, - širošířé světy, - za nestihlou dobrotu, - již vše volá k životu.

3. Tys mne chránil od škody, - smrti nenadálé, - od všeliké nehody - ostříháš mne stále. - Čeho třeba, dáváš, - pokrmu i nápoje, - srdci štěstí, pokoje, - síly k práci práváš. - Ač jsem velmi vinný, - hříšny jsou mé činy, - přec mne střeží anděl Tvůj, - Bože, dobrý Otče můj!

4. Vinen se Ti vyznávám, Bože spravedlivý, - o Tvé smilování lkám, - Otče dobrotivý. Račiž odpustiti, - co jsem zlého učinil, - čím jsem se kdy provinil, - račiž s duše smýti. - Ku pomoci mile - spěj mi každé chvíle, - nástrah zlých mne mocně chraň, - od útoků ďábla braň!

5. V práci mne i každého - Duchem svatým spravuj, - pochybení všakého - milostivě zbavuj; - hanby, škody, pádu, - chorob, smrti od náhlé, - chraň

i zlosti, vášně zlé, - zapud' svár a vádu. - Nechať ve svornosti - dbáme pravdy, ctnosti, - žijem Tobě celý den, - nejsme nikdy hříchu plen.

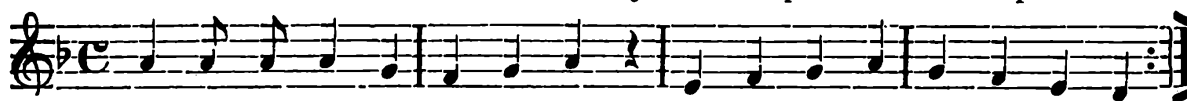
6. Račiž, Pane, ostříhat, - štědře požehnati, - co's nám ráčil z lásky dát, - co nám život zlatí; naše tělo, duši, - otce, matku přemilé, - děti v školách spanilé, - všeho zbav, co kruší, - čeled, představené, - přátele též ctěné, - všechn také majetek, - za nějž přijmi vroucí vděk.

7. Dej nám, Bože, slovo Tvé - věrně poslouchati, - svátosti Tvé velebné - hodně přijímati, - bezúhonně žít, - milovat a konat ctnost, - dobročinnost, upřímnost, - skutky Tebe ctíti. - Račiž při nás státi, - věrně ostříhati, - ďábla od nás zapudiž, - duši ve svou zvedni říš!

8. Boha ctěme pobožně, - jemu důvěřujme, - konejme své práce ctně, - jemu zasvěcujme; - mysl naše čista, řeč vždy mírna, přímá buď, - vášní prosta naše hruď, - spása bude jista. - Budiž Bohu chvála, - úcta neskonalá - ve všem, co chcem, činíme, - tak jej v nebi uzříme.

378. Ranní píseň IX.

Slova dle Šteyra 1683 upr. J. P. — Nápěv K. E.



1. Ve jménu Ot-ce moc-né-ho, Sy-na je-ho Kri-sta Pá-na,
ve jménu Ducha sva-té-ho! Do-živ-še se zno-va rá-na,



mo-ci Bo-ží po-kloň-me se v práci, kli-du, ža-lu, ple-se



slou-ži-ti Bo-hu po-čně-me, mi-lo-sti je-ho do-jde-me.

2. Otče náš, jenž jsi v nebesích, - posvěceno buď Tvé jméno, - kraluj vždy našich ve srdcích, - slovo Tvé buď vyplněno; - chlebem živ nás, svoje syny, - odpusť nám vše naše viny, - od svodů hříšných ochraň nás, - zlého zbav, Pane, v každý čas.

3. Maria, Panno, zdráva buď! - milosti ty Boží plná, - žehnáme tvoji svatou hrud', - již se netkla hříchu vlna, - požehnaná's nad

vše byla, - spásu světa porodila, - Ježíše, nejkrásnější květ, - kterým je spasen všecek svět.

4. Maria, matko přesvatá, prosíme tě, děti tvoje, - přímluva tvoje bohatá kéž je s námi v době boje; - v rozhodném pak ve zápase, - zjev svou lásku v plné kráse, - v poslední by nás hodinu - Syn tvůj v svou přijal rodinu.

Modlitba rodiny křesťanské,

jíž lze použiti za modlitbu ranní a večerní.

O Bože dobroty a milosrdenství! Tvé všemohoucí ochraně poroučíme svůj dům, svou rodinu a vše, co máme. Požehnej nás všechny, jako jsi požehnal sv. rodinu v Nazaretě.

Nejsvětější Spasiteli Ježíši Kriste! Pro lásku, z níž stal jsi se člověkem, abys nás zachránil, pro milosrdenství, z něhož jsi za nás umřel na kříži, prosíme Tě, žehnej náš dům, naši rodinu a naše domácí. Ostříhej nás ode všeho zla a nástrah lidských, uchraň nás blesku, krupobití, požáru, povodně a nepříhodného počasí; ušetři nás svého hněvu, nenávisti a zlých úmyslů nepřátel našich, moru, hladu a vojny. Nedopusť, aby kdo z nás zemřel bez sv. svátostí. Dej nám své požehnání, abychom statečně vyznávali svou víru, která vede nás k posvěcení, abychom i v utrpení a trampotách zachovali svou naději a stále pokroky činili v lásce k Tobě a bližním.

O Ježíši, žehnej a ochraňuj nás!

O Maria, Matko milosti a milosrdenství, žehnej nás, ochraňuj nás proti zlému duchu, veď nás svou mateřskou rukou tímto slzavým údolím; smiř nás se svým Synem a jemu nás poruč, abychom hodnými učinění byli jeho zaslíbení.

Sv. Josefe, pěstoune našeho Spasitele, ochránce jeho svaté Máti a hlavo svaté Rodiny, buď naším přímluvčím, žehnej a ochraňuj povždy naše obydlí.

Sv. Michaeli, zastávej se nás proti vši zlobě pekelné.

Sv. Gabrieli, dej nám poznati sv. vůli Boží.

Sv. Rafaeli, uchraň nás nemocí a nebezpečí života.

Svatí andělé strážní, udržujte nás dnem i nocí na cestě spásy.

Vy svatí patronové, orodujte za nás u trůnu Božího.

Ano, požehnejž dům tento, o Bože Otče, který jsi nás stvořil, Ty, Bože Synu, který jsi za nás na kříži trpěl, i Ty, Bože Duše svatý, jenž jsi nás na křtu sv. posvětil. Kéž nejsvětější Trojice chrání těla naše, očišťuje duše naše, řídí srdce naše a vede k životu věčnému.

Sláva Otcí, sláva Synu, sláva Duchu svatému. Amen.

Racc. Odpustky 200 dní jednou denně, pro všechny věřící. — Lcv XIII. dne 19. ledna 1889.

Zdrávas, královno !

je modlitbou ranní a večerní.

Zdrávas, královno, matko milosrdenství! - Živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva! - K tobě voláme vyhnaní synové Evy; - k tobě vzdycháme lkající a plačící v tomto slzavém údolí. - I protož, orodovnice naše, - obrať k nám své milosrdné oči, - a Ježíše, - kterýž jest požehnaný plod života tvého, - nám po tomto putování ukaž, - ó milostivá, - ó přívětivá, - ó přesladká Panno Maria!

V. Učiň mne hodným chváliti tebe, Panno posvěcená.

R. Dej mi sílu proti nepřatelům tvým.

V. Požehnán budiž Bůh ve svatých svých.

R. Amen.

Racc.: Kdo se ráno tuto modlitbu a večer modlitbu „Pcd ochranu tvcu se utíkámé“ (viz mezi modlitbami večerními) s připojenými veršíky a odpověďmi pcmdlí, získá: 1. 100 dní odp. jednou za den; 2. 7 let a 7 kvadragen každou neděli; 3. plnomocné odp. dvakrát za měsíc ve dvě kterékoliv neděle získají, kdo se tyto dvě modlitby modlí každodenně. Podmínky: Zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce; 4. plnomocné odpustky na svátky mariánské (neposkvrněné Početí, Narození, Očišťování, Zvěstování a Nanebevzetí Panny Marie) a na slavnost Všech svatých získají, kdož všechny podmínky právě udané vyplní; 5. plnomocné odpustky v hodině smrti získají, kdož za svého života tyto modlitby se modlivali a před smrtí se vyzpovídají, svátost oltářní přijmou, neb aspoň srdce kající mají. — (Pius VI. 5. dubna 1786).

Kdo však tyto dvě modlitby bez veršíkův „Učiň mne hcdrym“ atd. se modlí, nezíská žádných odpustků.

Písně na „Zdrávas, královno“ viz v antifonách mariánských č. 30. až 33. na str. 65—67.

Prosba k Panně Marii

ráno a večer.

Ó Maria, matko má, ochraň mne dres od těžkého hříchu! —
Tříkrát: Zdrávas, Maria.

Odpustky 100 dní jednou denně získá, kdo vykoná tu modlitbu ráno a večer. (Lev XIII. 8. února 1900). Cblíbilo si ji a doprcučilo několik světců, zvláště svatý Alfons z Ligueri; hcdí se velmi dobře pro mládež a děti. (Viz Kurr. 1900, 6.).

Modlitba k andělu strážci.

Ráno a večer u nás obvyklá.

Anděle Boží, strážce můj!
Rač vždycky být ochránce můj,
Mne vždycky řiď a napravuj,
Ke všemu dobrému mne vzbuzuj.
Ctnostem svatým mne vyučuj,
Ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj,
Tělo, svět, ďábla přemáhám,
Na tvá vnuknutí pozor dávám.
A v tom svatém obcování
Ať setrvám do skonání,
Po smrti pak v nebi věčně
Chválím Boha ustavičně. Amen.

Angelus Domini (Anděl Páně) a Regina coeli (Královno nebeská).

a) ANDĚL PÁNĚ.

Poučení: „Anděl Páně“ modlíme se ráno, v poledne a večer, když se na klekání zvoní, bychom za vtělení Ježíše Krista děkovali, Matku Boží ctili a její ochraně se poroučeli. Všechny tři verše, které klademe před „Zdrávasy“, vztahují se na vtělení Ježíše Krista, jež anděl Gabriel Panně Marii zvěstoval, jež ona přijala a jež stalo se skutkem, neboť „Slovo tělem učiněno jest“ znamená, že druhá božská osoba, která v Písmu svatém také „Slovo“ se jmenuje, člověkem učiněna jest.

1. Anděl Páně zvěstoval Marii, a ona počala z Ducha svatého.
— Zdrávas, Maria, . . .

2. I řekla Maria: Aj, dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého. — Zdrávas, Maria, . . .

3. A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. — Zdrávas, Maria, . . .

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Modleme se: Milost svou, prosíme, ó Pane, rač v mysli naše vlíti, bychom, andělským zvěstováním vtělení Krista, Syna Tvého, poznavše, skrze umučení a kříž jeho ke slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

b) REGINA COELI

modlí se stoje v čas velikonoční místo „Anděl Páně“.

Královno nebeská, vesel se, alleluja.

Neboť Ten, jehož jsi hodna byla nositi, alleluja.

Vstal z mrtvých, jak řekl, alleluja.

Pros za nás Boha, alleluja.

V. Raduj a vesel se, Panno Maria, alleluja.

R. Neboť vstal z mrtvých Pán v pravdě, alleluja.

Modleme se: Bože, kterýž jsi skrze zmrtvýchvstání Syna svého Pána našeho Ježíše Krista svět obveseliti ráčil: dej, prosíme, abychom skrze jeho Rodičku Pannu Marii účastnými byli radostí života věčného. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Racc.: Odpustky 100 dní pokaždé. — Kdo každý den ráno, nebo v poledne, nebo večer modlitbu „Anděl Páně“ koná kleče (v sobotu večer, v neděli a v čas velikonoční stoje), získá odpustky plnomocné jednou za měsíc v kterýkoliv libovolný den. Podmínky: Zpověď, sv. přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce (Benedikt XIII. 14. září 1724). — Abychom však tyto odpustky získali, musíme: 1. tuto modlitbu konati klečíc: jen v sobotu večer, v neděli a v čas velikonoční máme se ji modliti stojíce. 2. Máme se ji modliti, když zvoní „klekání“. Kdo však z rozumného důvodu nemůže ji konati kleče, nebo právě když zvoní, získá přece odpustky, jen když se ji ráno nebo v poledne, nebo večer s veršíkem, odpoví i příslušnou modlitbou pomodlí. (Lev XIII. 3. dubna 1884). 3. V čas velikonočním máme se místo „Anděl Páně“ modliti antifonu „Královno nebeská, vesel se, alleluja“ s veršíkem, odpoví a modlitbou, jak nahore udáno. (Benedikt XIV. 20. dubna 1742). Kdo však této antifony neumí, získá přece odpustky, modlí-li se jako jindy „Anděl Páně“. (Týž).

Večer se přidává po „Anděl Páně“ nebo po „Královno nebeská“ za zmrlelé:

Otče náš a Zdrávas, Maria.

V. Odpočinutí věčné dejž jim, Pane.

R. A světlo věčné ať jim svítí. *)

V. Ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

379. Anděl Páně.

Zpěv z Husovic.

1. An - děl Páně zvě-sto-val Ma-ri - i,
a ona počala z Du-cha sva - té - ho.
Zdrá-vas, Ma-ri - a, mi-lo-sti pl - ná; Pán s te-bou;
po-žeh-na-ná ty me-zi že - na-mi; a po-žeh-na-ný plod
ži-vo-ta tvé-ho, Je - žíš. Svatá Maria, Mat-ko Bo-ží,
pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti na - ší. A-men.

2. I řekla Maria : Aj! dív-ka Pá - ně,
staniž mi se po-dle slo-va tvé ho. Zdrá-vas, atd.

3. A Slovo tělem u - či - ně - no jest,
a přebývalo me-zi ná - mi. Zdrá-vas, atd.

*) Za tento V. a R. odpustky 50 dní pokaždé, avšak jen pro duše v očistci.
— Lev XIII. 22. března 1902.

Modlitba večerní. *)

Z katechismu.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Pane můj a Bože můj! Klaním se Tobě a děkuji Ti za všechna dobrodíní, která jsi mně také dnes na těle i na duši prokázal.

Zdali jsem jich však také dobře použil? A zdali jsem přikázání Tvá zachoval? Pomoz mi, bych o tom svědomí své dobře zpytoval.

(Zpytuj svědomí své.)

Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem pro ně spravedlivého trestu zasloužil. Želím jich proto, že jsem Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, urazil. Činím opravdové předsevzetí s milostí Tvou život svůj polepšiti, blízké příležitosti k hříchu se varovati a nikdy už nehřešiti.

V ruce Tvé, ó Bože, poroučím tělo své i duši svou; Tobě poroučím též svoje rodiče, příbuzné a dobrodince, živé i mrtvé.

Navštiv, ó Pane, milostivě příbytek tento a všechny úklady nepřítelů daleko od něho odvrát; nechať v něm přebývají svatí andělé Tvoji, aby nás ostříhali v pokoji, a požehnání Tvé budiž nad námi vždycky. — Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

„Ó Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme!“

(100 dní odpuštěná jednou za den.)

Ježíši, Maria, Josefe! Vám věnuji své srdce i svou duši. Ježíši, Maria, Josefe! Pomáhejte mi v posledním smrtelném boji! Ježíši, Maria, Josefe! Kéž má duše, jsouc s vámi, v pokoji se rozloučí! Amen.

(Odpuštky 300 dní, kdykoli se všechny tyto prosby pomodlíme; odpustky 100 dní, pomodlíme-li se toliko jednu z nich.)

Z modliteb večerních (na zakončení či z kompletáře)

dle breviáře římského.

Rač, Pane, dobrořečiti.

(P o ž e h n á n í.) Noc pokojnou a konec dokonalý uděliž nám Pán všemohoucí. Amen.

(Č t e n í k r á t k é.) Bratři, střízliví buďte a bděte: nebo protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by pohltil: jemužto odpírejte silni u víře. Ty však, Pane, smiluj se nad námi.

R. Bohu díky.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

Otče náš *(potíchu)*.

Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii vždy Panně, blahoslavenému Michaeli archandělu, blahoslavenému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru a Pavlovi, všem svatým (a vám, bratři): že jsem zhřešil velmi, myšlením, řečí i skutkem: svou vinou, svou vinou, svou největší vinou. Proto prosím blahoslavenou Marii vždy Pannu, blahoslaveného Michaela archanděla, blahoslaveného Jana Křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté (a vás, bratry), orodujte za mne u Pána Boha našeho.

*) Ve mnohých rodinách opakují se večer pouze modlitby, které má dítě uměti než vstoupí do školy, jak jsme svrchu sdělili.

Smiluj se nad námi milosrdný Bůh a odpustě hříchy naše, uveď nás do života věčného. Amen.

Prominutí, rozhřešení a odpuštění hříchů našich uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin. Amen.

V. Obrátiž nás, Bože, Spasiteli náš.

R. A odvráť hněv svůj od nás.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja. (*od neděle Devítníku do Zeleného čtvrtku: Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy*).

Antifona: Smiluj se nade mnou, Pane, a vyslyš modlitbu mou.

Žalm 4. (Naděje v Boha upokojuje.)

1. Když jsem vzýval, vyslyšel mne Bůh spravedlnosti mé, * v soužení způsobils mi prostranství.

2. Smiluj se nade mnou * a vyslyš modlitbu mou.

3. Synové lidští, dokavad těžkého srdce? * Proč milujete marnost a hledáte lež?

4. Věztež, že divna učinil Hospodin svatého svého: * vyslyšíť mne Hospodin, když k němu volati budu.

5. Hněvejte se a nechtějte hřešiti: * co pravíte v srdcích svých, na ložích svých oželte.

6. Oběťujte obět spravedlnosti a doufejte v Hospodina: * mnozí říkají: Kdož nám ukáže dobré věci?

7. Znamenáno jest nad námi světlo obličeje Tvého, Hospodine: * dal jsi radost v srdce mé —

8. víc než (když oni) plodem obilí, vína a loje svého * rozmnožení jsou.

9. V pokoji proto * spáti a odpočívati budu.

10. Nebo Ty, Hospodine, obzvláště v naději * postavil jsi mne.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Poznámka k v. 1. — v soužení vysvobodil jsi mne; *v. 3.*: těžkého srdce, t. j. dokavadž zatvrzelí zůstanete?

Žalm 90. (Bezpečí jest přede vším zlým, kdo všecku svou naději na Bohu založil.)

1. Kdo obývá v pomoci Nejvyššího, * v ochraně Boha nebeského přebýváti bude.

2. Díť Hospodinu: Obránce můj jsi Ty a útočiště mé: * Bůh můj, v Tebe doufati budu.

3. Neb on vysvobodí tě z osidla lovců * a od slova přísného.

4. Rameny svými zastíní tě: * a pod křídly jeho doufati budeš.

5. (Jako) štítem obestře tě pravda jeho: * nebudeš se báti přístrachu nočního.

6. (Ani) střely létající ve dne, ani věci procházející se ve tmě: * ani útoku, a ďábelství poledního.

7. Padne jich po boku tvém tisíce, a deset tisíců po pravici tvé: * ale k tobě se nepřiblíží.

8. Avšak očima svýma na to patřiti budeš: * a odplatu hříšníků uzříš.

9. Poněvadž (dís): Ty jsi, Hospodine, naděje má: * a Nejvyššího položil jsi za útočiště své:

10. Nepřistoupí k tobě zlé, * a metla nepřiblíží se k stanu tvému.

11. Nebo andělům svým přikázal o tobě: * aby ostríhali tě na všech cestách tvých.

12. (Jako) na rukou ponesou tě: * abys snad neurazil o kámen nohy své.

13. Po hadu a basilišku choditi budeš: * a šlapati budeš po lvu i draku.

14. Poněvadž ve mne doufal (dí Bůh), vysvobodím jej, * ochráním ho, nebo poznal jméno mé.

15. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: * s ním budu v soužení: a vytrhnu jej, a oslavím jej.

16. Dlouhostí dnů naplním jej: * a ukáži jemu spasení své.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 33. (Výzva k noční chvále Boha v chrámě.)

Aj, nyní dobrořečte Hospodinu všickni služebníci Hospodinovi.

Kteríž stojíte v domu Hospodinovu, * v síních domu Boha našeho.

V noci pozdvihujte rukou svých k svatyni: * a dobrořečte Hospodinu.

Požehnejž tobě Hospodin ze Sionu, * kterýž učinil nebe i zemi.

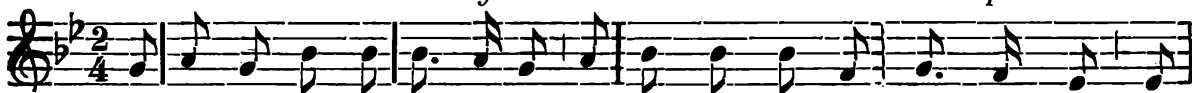
Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Antifona: Smiluj se nade mnou, Pane, a vyslyš modlitbu mou!

380. Te lucis ante terminum.

Hymna církevní ze VI. století. — Nápěv církevní.



1. Než světlo denní u-has-ne, lid Tvůj se, Tvůrce, s prosbou pne, bys



z lá-sky vel-ké při nás stál, nás chrá-nil a nás o - stří-hal.

2. Nech snové zlí nás nemámí,
- blud nezvítězí nad námi, a
nepřítele zlého skroť, - vši po-
skvrny nás osvobod.

3. Dej, laskavý to Otče náš, -
dej, Synu, jenž byt stejný máš, -
dej, Duše, obou společný, - o
Bože, Vládce pověčný! Amen.

K a p i t o l a : Ty pak mezi námi jsi, Hospodine, a jméno svaté Tvé vzýváno jest nad námi, neopouštěj nás, Pane Bože náš.

R. Bohu díky.

V. V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého. — V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

R. Vysvobod' nás, Hospodine, Bože pravdy. — V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. — V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

V. Ostříhej nás, jako zřítelnici oka.

R. Pod stínem křídel svých chraň nás.

A n t i f o n a : Vysvobod' nás, Pane, bdící a ostříhej nás spící: abychom bděli s Kristem a odpočívali v pokoji.

Chvalozpěv Šimona.

Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, * podlé slova svého v pokoji.

Nebo viděly oči mé: * spasení Tvé.

Kteréz jsi připravil * před obličejem všech lidí.

Světlo zjevení pohanům * a k slávě lidu svého israelského.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.

Amen.

A n t i f o n a : Vysvobod' nás, Pane, bdící a ostříhej nás spící: abychom bděli s Kristem a odpočívali v pokoji.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*tiše*).

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Věřím v Boha (*tiše*).

V. Těla vzkříšení.

R. Život věčný. Amen.

V. Požehnaný jsi, Pane Bože otců našich.

R. A chvalitebný a slavný na věky.

V. Dobrořečme Otci i Synu se svatým Duchem.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

V. Požehnaný jsi, Pane, na obloze nebeské.

R. A chvalitebný a slavný a nade všechno vyvýšený na věky.

V. Požehnej a ostříhej nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

V. Račiž, Pane, noci této.

R. Bez hříchu nás ostříhati.

V. Smiluj se nad námi, Pane.

R. Smiluj se. —

V. Budiž milosrdenství Tvé, Hospodine, nad námi.

R. Jakož jsme doufali v Tobě.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Navštiv, prosíme, Pane, příbytek tento, a všechny úklady nepřítelů od něho daleko zapuď; andělé Tvoji svatí ať přebývají v něm, kteří by nás v pokoji zachovali: a požehnání Tvé buď nad námi vždycky. Skrze Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým,

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

Požehnání: Požehnej a ostříhej nás všemohoucí a milosrdný Hospodin Otec a Syn a Duch svatý. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

(*Potichu*): Otče náš, Zdrávas, Věřím v Boha.

Modlitba večerní.

Fryčaj.

Bože, v němž všechno žije, a jenž jsi všechny věci k plnění svých nevystižitelných úmyslů stvořil a zřídil, a jenž jsi i mne rozumem a takovou schopností obdařil, abych Tvou vůli a své povolání poznati a plniti mohl, — Tobě, svrchovaný Bože, tento uplynulý den i celý čas minulého života svého obětuji. Tobě se klaním, Tebe miluji a Tobě děkuji za všeliká dobrodíní a milosti, jichž jsi mi dnes i dříve prokázal; však i zahanben jsa pro své mnohé poklesky, jichž jsem se dnes opět (ač proti svému předsevzetí) dopustil — zkroušeně prosím za odpuštění. Přijmi, milosrdný Bože, mé obcování a můj život (jak Ty chceš a já žádostiv jsem, aby zde byl veden), přijmi mé činy dne tohoto ku své cti a chvále, na zadostučinění za mé hříchy a k dosažení spasení.

A poněvadž pro mdlobu těla spánek mne pojímá a jako smrt mne zbavuje vědomí — na lože své jako do hrobu se kladu, poroučím sebe a vše, co mé jest a mne se týká, Tvé všemohoucí ochraně a odevzdávám do Tvých otcovských rukou, důvěřuje Tvé božské milosti a pevně doufaje, že mne po občerstvujícím spánku zase ku své chvále vzbudíš, anebo, uložil-li jsi živobytí mému konec, mne do blažených stánků věčného života milostivě přijmeš. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitby večerní

pro pacholecký seminář brněnský.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Litanie loretská.

Můj Bože a všechno! Zase uplynul den, který nevrátí se na věky. Skláním se na konci dne toho k nohám Tvým, o Bože trojjediný, Otče, Synu a Duše svatý! Věřím v Tebe, pravdo věčná. Doufám v Tebe, dobroto nekonečná. Miluji Tebe z hlubokosti srdce, neboť nejvyšším jsi dobrem a veškeré lásky nejhodnějším.

O Bože! Jak četná a veliká dnes z ruky Tvé obdrželi jsme dobrodíní! Díky Tobě vzdáváme, o Bože, za všechna dobra, jichž jsi nám

dnes udělil, za všechny milosti, jimiž jsi život náš zahrnul. — Duše svatý! Duše pravdy a lásky! Osvět mysli naše, abychom poznali počet a velikost hříchů, jichž jsme se dopustili dnes; rozněť srdce naše, abychom jich opravdu litovali...

(*Zpytování svědomí.*)

O Bože! Jak nevděčně zachovali jsme se k Tvým četným a mnohým dobrodiním! Poznáváme hříchů své a litujeme jich z plna srdce, jelikož jsme Tebe, nejvyšší dobro, jež nade vše milovati máme, Otce a Pána svého tolikrát a tak velice urazili! — Zatracujeme hříchů své a opravdově s milostí Tvou si umiňujeme, že už nebudeme hřešiti a že se vystříháme také každé blízké příležitosti ke hříchu.

V. Pane, ne dle hříchů učiň nám.

R. Ani dle nepravostí našich odplat nám.

V. Budiž nám, Pane, věží silnou.

R. Před nepřitelem.

V. Modleme se za nejvyššího pastýře svého N.

R. Hospodine, zachovej ho, - a obživ ho, - a blahoslaveného učiň na zemi - a nevydávej do vůle nepřátel jeho.

Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým N., kterého jsi církvi své za nejvyššího pastýře ustanovil. Nic ať nezmohou nepřátelé proti němu! Pošli mu pomoc se sídla svého svatého a rozptyl úmysly bezbožných, kteří proti němu a proti dědictví sv. Petra povstávají.

Bože, všech věřících pastýři a řediteli, na služebníka svého N., jenž z vůle Tvé stal se pastýřem diecese brněnské, milostivě shlédni: dej mu, prosíme, aby slovem i příkladem předcházel těm, kterých je představeným, aby spolu se stádcem mu svěřeným dospěl k životu věčnému.

V. Modleme se za císaře a krále svého N.

R. Hospodine, spasena učiň císaře a krále - a vyslyš nás v den, - v kterýž vzývati budeme Tebe.

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy hříchů vystříhati, nad nepřáteli vítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostati. Skrze Krista, Pána našeho. — R. Amen.

V. Modleme se za své dobrodince a za zemřelé zakladatele semináře.

R. Račiž, Hospodine, životem věčným odplatiti všem, - kteříž nám dobře činí pro jméno Tvé. Amen.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Požehnej, Pane, všem příbuzným, dobrodincům, přátelům i nepřátelům našim. Opatruj všechny vrchnosti církevní i světské. Přispěj chudým, zajatým, trpícím, cestujícím, nemocným a umírajícím. Obrat hříšníky a bloudící, osvět pohany a nevěřící. O Otče milosrdenství a Bože veškerého potěšení, milostiv buď také duším věrných zemřelých, vysvobod je z očistce a uveď do života věčného. Amen.

Pod ochranu tvou se utíkáme atd. — viz níže píseň 388.

Všichni svatí a vyvolení Boží, zvláště Vy patronové naši, sv. Josefe, sv. Augustine, sv. Karle a Aloisi, svatí Cyrille a Methoději, orodujte za nás.

Anděle Boží, jenž strážcem jsi mým, mne tobě svěřeného s laskavostí nadzemskou noci této osvěcuj, ostříhej, řiď a spravuj. Amen.

Otče náš. Zdrávas, Maria. Věřím v Boha.

V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

R. V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

V. Vysvobodils nás, Hospodine, Bože pravdy.

R. Poroučím ducha svého.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. V ruce Tvé, Pane, poroučím ducha svého.

V. Ostříhej nás, Pane, jak zřitelníci oka.

R. Pod stínem křídel svých chraň nás.

Vysvobod nás.

1. Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, * podle slova svého v pokoji.

2. Nebo viděly oči mé spasení Tvé.

3. Kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí.

. Světlo k zjevení pohanům * a k slávě lidu svého israelského.

5. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

6. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův Amen.

Vysvobod nás, Pane, bdící a ostříhej nás spící : abychom bděli s Kristem a odpočívali v pokoji. Amen.

Navštiv, prosíme, Pane, příbytek tento a všechny úklady nepřitele od něho daleko zapuď. Andělé svatí Tvoji ať bydlí v něm, kteříž by nás v pokoji ostříhali. a požehnání Tvé nad námi budiž vždycky.

R. Amen.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

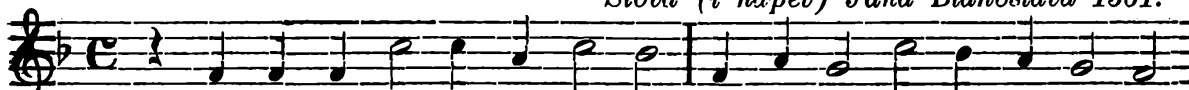
Ve dny postní, kdy dovoleno (dispensí) masitých pokrmů požívati, přidá se:

Otče náš. Zdrávas, Maria. Věřím v Boha.

381. Píseň večerní I.

(Nezměněno jako příklad ze XVI. století.)

Slova (i nápěv) Jana Blahoslava 1561.



1. Prá-ci den-ní vy-ko nav-še a k noci se při-blí živ-še,



obratmež své zře-ní vzhůru k ne-be-ské-ho Krá-le trů nu.

2. Vděčně jemu děkujíce, - že Jeho svatá pravice - duše i těla našeho - chránila mocně od zlého.

3. Síly v pracích přidávala, - boje vésti pomáhala, - přivedla v dobrém svědomí - až dne toho do skončení.

4. Prosmež my jeho milosti, -
znajíce své hubenosti, - nedo-
statku doplnění, - i vin zběhlých
odpuštění.

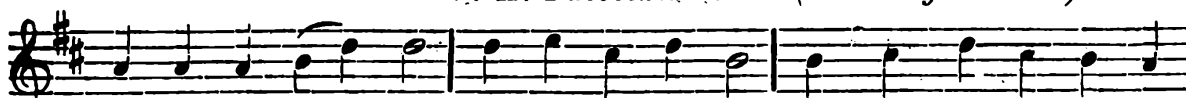
5. A majíce nepřátel mnoho, -
požádejmež Pána toho, - jenž

své chová v bezpečnosti, - ať nás
chrání svou mocností.

6. Zažena noční obludy, - ne-
pouštěje v hříchy, v bludy, - dá
svatě odpočincuti, - v jitře s po-
těšením vstáti.

382. Píseň večerní II.

*Chorál český (s motivy římskými) z psaného kancionálu
V. H. Pačovského 1664 (Brněnský alumnát).*



1. Po-rou-čí-meť se v Tvé, Pane, ru-ce, my v tomto plačtivém
pod-dá-vá-meť se ve-leb-no-sti Tvé tě-lem i du-ší k o-

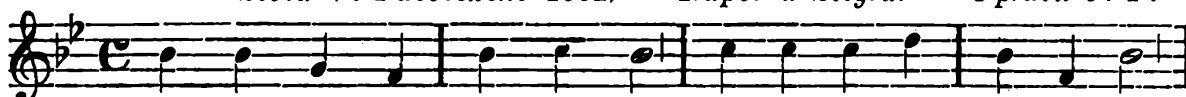


ú-do-lí, aby-chom, když zesneme, byli v Tvém po-ko-ji.
stří-há-ní,

2. Protož pomoci - ve dne i škoditele, - ať na duši ani na
v noci - žádáme od Tvé božské těle - nám nemůž' uškoditi, -
moci; zbav nepřitele, nám rač nás sám brániti.

383. Píseň večerní III.

Slova V. Pačovského 1664. — Nápěv u Šteyra. — Upravil J. P.



1. Pod ve-čer Tvá če-lád-ka k sle-pi-ci jak ku-řát-ka



k To-bě se teď tu-lí-me, „Pane, chraň nás!“ pro-sí-me.

2. Milost Tvá nás chránila, -
zdravím, chlebem dařila. - Za
vše, co's dal celý den, - budiž
vděčně veleben.

3. Jestliže však jaký hřích -
utkvěl našich na duších, - rač
nám, Bože, odpustit, - neboť
jsme jen křehký lid.

4. Pokojné nám noci přej, -
od ďábla nás ostříhej, - pokušení,
hrůzu, žal, - neštěstí vše od nás
vzdal.

5. Pokojný a čistý sen - buď
nám, Pane, udělen, - bychom

spali blaženi, - prosti zlého má-
mení.

6. Tělo ať se zotaví - od práce
a únavy, - bychom vstali veseli, -
znova díla hleděli.

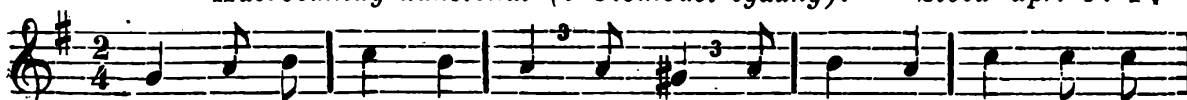
7. Ve Tvou svatou, bdělou
stráž - svěřen život, statek náš, -
Tvoje, Pane, mocná dlaň - od
zlého je vezdy chraň.

8. A až bude svítati, - šťastně
nám dej povstati, - Tobě sloužit
každý čas, - Bože, který blažíš
nás. Amen.

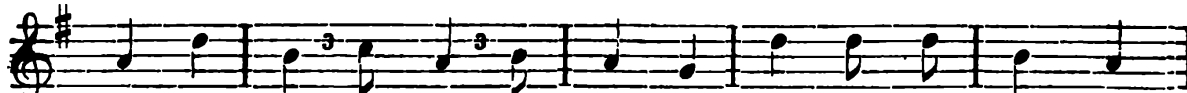
384. Píseň večerní IV.

Dříve : Na lože jdouce, Toběť se modlíme.

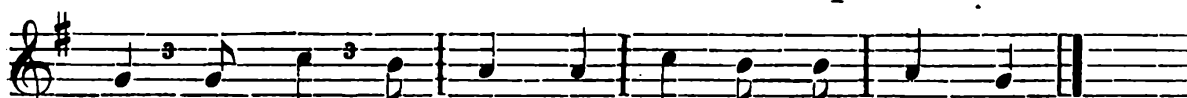
Habrovanský kancionál (v Olomouci vydaný). — Slova upr. J. P.



1. Na lo-že jdou-ce od-po-či-nout so-bě, s dů-vě-rou



vi nem, Ot-če náš, se k To-bě, ve spán-ku rač nás



svo-jí láskou brá-nit, vše ho zla chrá nit.

2. Zapudit račiž od nás ďábly klaté, - k loži nám postav anděly své svaté, - abychom klidně ti-chým spánkem spali, - ve zdraví vstali.

3. Milost Tvá kéž nás vždycky v dobrém sílí, - ve práci za dne, i když noc se schýlí, - abychom

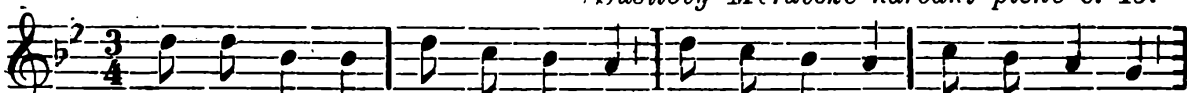
dbali cti a slávy Tvojí, - spasení Zdroji !

4. Chvála buď Tobě, svrchovaný Pane, - láskou ať k Tobě srdce v nás vždy plane, - k věč-nému spánku skloníme až hlavu, - vejdem v Tvou slávu!

385. Píseň večerní V.

Národní.

Sušilovy Moravské národní písně č. 45.



1. A už my se spat stro-jí-me, Bo hu du ši po-rou-čí-me,



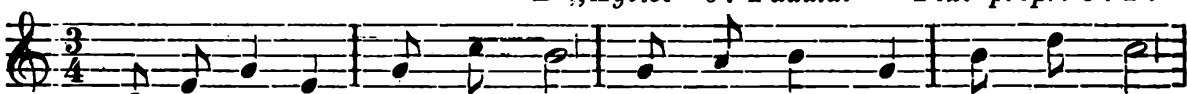
tak ja-ko ten sva-tý Štěpán, když měl bý ti ka me-no ván.

2. Bil se nábožně v prsy své: - všechny hříchy, nepravosti, - co Pane, odpusť mně hříchy mé, jsem činil od mladosti.

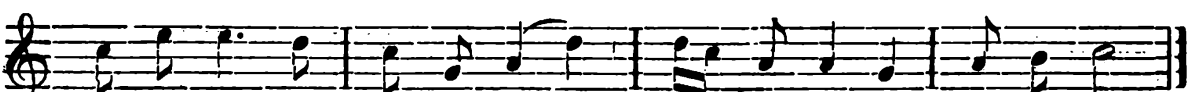
386. Píseň večerní VI.

Pro poutě, májovou a domácí pobožnost.

-Z „Kytice“ J. Fádala. — Text přepr. J. P.



1. Dřív než skončí ten-to den, než mne v náruč po-jme sen,



k ne-bi my-sl po-zve-dám, vrou-cí pros-bu vy-sí-lám.

2. Chraň mne, Otče laskavý, -
zapuď strasti, obavy, - poskytuj
mi ochranu, - dej, ať zdráv zas
povstanu.

3. Andělů kde jásá ples, - písni
má, se slavně vznes - k trůnu
Panny Marie, - nejčistější lilie.

4. Rci jí: Matko, zdráva buď,
- na svoji mne přiviň hrud', -
výpros, by mi prospělo, - co mne
za dne bolelo.

5. Smiř mne se svým se Sy-
nem; - čím jsem chybil v žití
svém, - upros, by mi odpustil, -
bezpečně v svých ranách skryl.

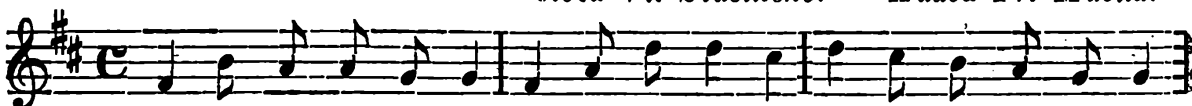
6. Anděle, o Strážce můj, -
nad ložem mým stráží stůj, -
duše, těla, statku chraň, - po-
kušení, hříchu braň!

7. Čistotný mi sešli sen, - abych
ráno osvěžen - k dílu svému čile
vstal, - Bohu čest a chválu vzdal.

387. Večerní píseň VII. k Panně Marii.

Pro poutě, májovou a domácí pobožnost.

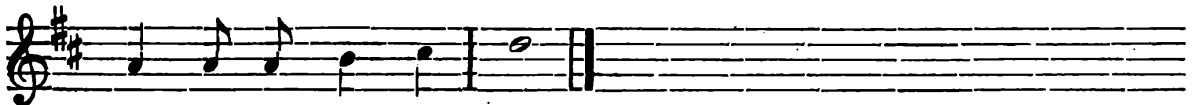
Slova Vl. Štastného. — Hudba Fr. Musila.



1. Slu-ní-čko sha-sí-ná, kle-ká-ní zvo ní, křesťanská ro-di-na



zbožně se klo-ní. Hvězdičko spa-ni-lá, Ma-ti-čko pře-mi-lá,



ach o-ro-duj za nás!

2. Pouť denní skončena, - noc
už se chýlí, - již duše zemdlená -
pozbyvá síly; - Tys naše posila, -
ó Matičko přemilá, - ach, oroduj
za nás!

3. Jako ta kuřátka - pod křídla
matky - skryj nás, svá robátka -

i naše statky; - vždy jsi nás chrá-
nila, - Matičko přemilá, - ach,
oroduj za nás!

4. Zůstaniž obranou - v života
boji, - ve smrti ochranou - rodině
svojí! - Tobě se svěřila, - Matičko
přemilá, - ach, oroduj za nás!

Modlitba nebo píseň večerní (Sub tuum praesidium).

388. Pod ochranu tvou.

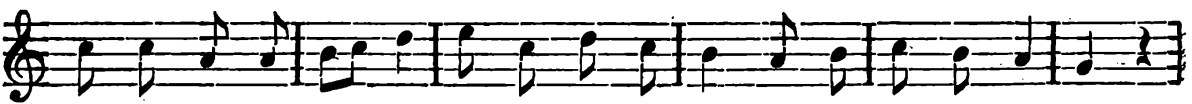
Nápěv od K. Šlesingera.



Pod o - chra-nu tvou se u - tí - cá - me, sva - tá Bo - ží



Ro - di-čko; pros-ba-mi na - ši - mi ne-zhr-dej v po-tře-bách na-ších,



ný - brž o - de vše - ho ne - bez-pe - čen-ství vy - svc-boď nás vždycky,



V. Učiň mne hodným chváliti tebe, Panno posvěcená.

R. Dej mi sílu proti nepřátelům tvým.

V. Požehnán budiž Bůh ve svatých svých.

R. Amen.

Odpustky jako při „Zdravas, Královno“ (viz str. 896.)

Modlitba čtvrtční na památku smrtelných úzkostí Pána Ježíše.

1. Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne: avšak ne má vůle, ale Tvá buď! — Otče náš.

2. Smutnáť jest duše má až k smrti. — Otče náš.

3. I učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zemi. — Otče náš.

V. Svého vlastního Syna Bůh neušetřil.

R. Ale za nás za všechny vydal jej.

Modleme se: Shlédni, prosíme Tě, ó Pane, na tuto čeleď svou, za kterouž Pán náš, Ježíš Kristus, neváhal v ruce hříšníků se vydati a muky kříže podstoupiti. Který s Tebou živ jest a králuje na věky věkův. Amen.

Modlitba páteční na památku smrti Páně na kříži.¹

1. Od šesté pak hodiny stala se tma po vší zemi až do hodiny deváté. — Otče náš.

2. A okolo hodiny deváté zvolal Ježíš hlasem velikým, řka: Bože můj, Bože můj! Proč jsi mne opustil? — Otče náš atd.

3. Ježíš pak opět zvolav hlasem velikým, vypustil duši. — Otče náš.

V. Kristus učiněn jest za nás poslušným až k smrti.

R. A to k smrti kříže.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi pro vykoupení světa na potupné dřevo kříže vystoupiti a svou předrahou krev na odpuštění hříchů našich prolíti ráčil, pokorně Tě prosíme, bys nám po smrti naší do nebes brány radostně vejíti dal. Jenž jsi živ a králuješ na věky věkův. Amen.

Jiný způsob modlitby pro pátek o 3 hod.

Když se v pátek zvoni o třech hodinách odpoledne na památku úmrtí Spasitele,

máme kleče pomodliti se zbožně 5 Otčenášů a 5 Zdrávasů (ke cti úmrtí Páně a na úmysl sv. Otce). Tím získáme

Racc.: Odpustky 100 dní. Benedikt XIV. 13. prosince 1740.

Když se zvoni o pozdvihování,

klekni a bij se v prsa a říkej tytéž modlitbičky při pozdvihování jako v kostele. (*Jsou uvedeny při modlitbách mešních.*)

Když se zvoni umíráčkem,

pomodli se za zemřelého :

Otče náš. Zdrávas, Maria.

V. Odpočinutí věčné dej mu, Pane.

R. A světlo věčné ať mu svítí.

V. Ať odpočívá v pokoji.

R. Amen.

d) Máme se modliti 2. před jídlem a po jídle.

Modlitba před jídlem.

Katechismus.

Oči všech doufají v Tebe, Hospodine, a Ty jim dáváš pokrm v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním.

Sláva Otci.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Požehnej, Hospodine, nás i těchto darů svých, kterých nyní ze štědroty Tvé požívati budeme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba po jídle.

Katechismus.

Děkujeme Tobě, všemohoucí Bože, za všechna dobrodiní Tvá. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Račiž, Hospodine, životem věčným odplatiti všem, kteříž nám dobře činí pro jméno Tvé. Amen.

Racc.: Odpustky 50 dní dvakrát za den za modlitbu „Račiž, Hospodine“. — Lev XIII. dne 17. prosince 1892. (Viz kurr. 1893, 6).

389. Před jídlem.

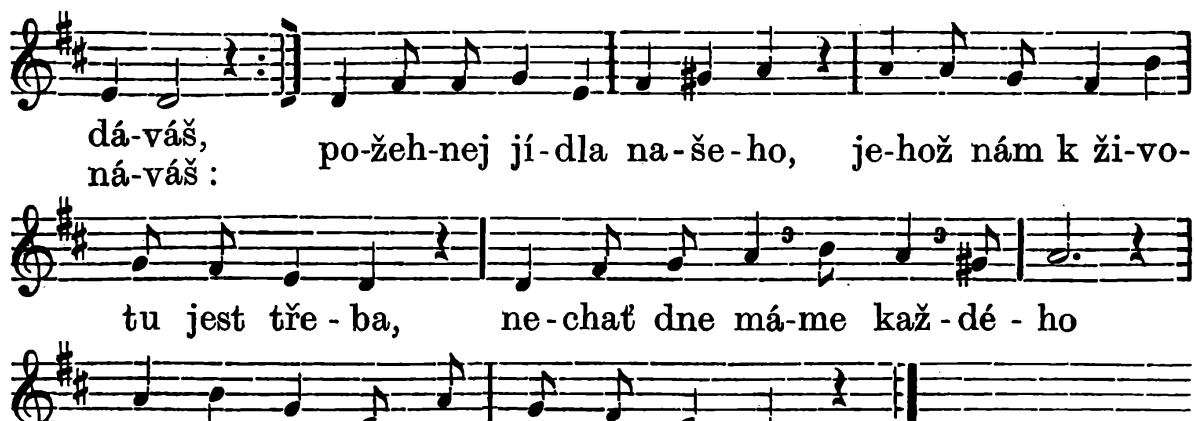
Dříve : Otče nebeský, náš Ochránce.

Šteyr. — Slova J. P.



Ne-be-ský tvo-rů Ži-vi-te-li,
la-ska-vě sy-tíš svět náš ce-lý,

Ot-če, jenž nám pokrm
prá-ci na - ší po-žeh-



dá-váš,
ná-váš : po-žeh-nej jí-dla na-še-ho, je-hož nám k ži-vo-
tu jest tře-ba, ne-chať dne má-me kaž-dé - ho
do-sta-tek mi-lo - sti i chle-ba !

390. Po jídle.

Dříve : Otče věčný, o den zejtřejší.

Št Cyr. — Text přepracován od J. P.

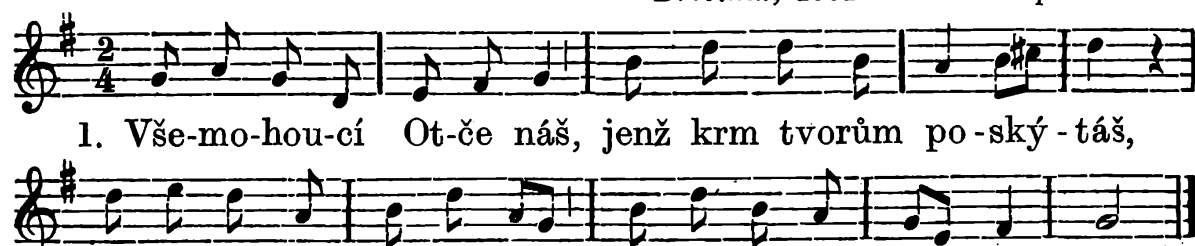


Z do-bro-ty Tvojí, Ot-če věč-ný, tě-lo nám u-po-ko-
za to duch po-bož-ný a vděč-ný ve-le - bí sva-té Tvé
je - no, Zá-ro-veň Te-be pro-sí-me : du-še nám s stolu
jmé-no.
raj-ské-ho syť, tvá-ří ať v tvář Ti pa-trí-me,
za po-krm věč-ný mů-žem Tě mít.

391. Před jídlem a po jídle.

Dříve: „Otče náš všemohoucí“ a „Budiž slavně zveleben“.

Dřevínek, 1561. — Slova upr. J. P.



1. Vše-mo-hou-cí Ot-če náš, jenž krm tvorům po-ský-táš,
po-žeh-nej nám po-spo-lu, se-da-jí-cím ke sto - lu.

2. Požehnaný Ježíši, - Králi
králů nejvyšší, - důvěrně Tě
vzýváme, - požehnej nám, žádáme.

3. Bože, Duše přesvatý, -
láskou, mocí bohatý, - milostí

svou spravuj nás, - a nám žehnej
v každý čas.

4. Tělu chleba, nápoje, - srdci
svého pokoje - račiž, Bože štědrý.
dát - i jich hodně užívat !

Po jídle.

1. Budiž od nás veleben, - budiž od nás vroucně ctěn - Bůh, jenž tělo nasytil, srdce k díkům roznítil.

2. Sílu vložil do země, - již chléb roste tajemně, - zemi sluncem zahříval, - rosou s nebe zalíval.

3. Neskonalá Moudrosti, - chvála buď Tvé štědrosti, - jížto o nás pečuješ, - dary své nám věnuješ.

4. Dary Tvými syceni, - kéž jsme láskou vzníceni, - duch ať s Tebou přebývá, - mírem věčným oplývá !

e) Máme se modliti 3 před prací a po práci i při jiných nahodilých příležitostech.

Modlitba před vyučováním náboženství (křesťanským cvičením).

Přiď, Duše svatý, naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň lásky své.

Ó Bože, kterýž jsi srdce věřících Duchem svatým osvětil a poučil, dejž nám, abychom v témž Duchu právě smýšleli a z jeho útěchy vždycky se radovali. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Modlitba po vyučování.

Bože, jehož milosrdenství nekonečné a jehož dobrota nesmírná jest, děkujeme Tobě za všechno poučení, kterého se nám nyní milostí Tvou dostalo. Nedej, prosíme, bychom na pravdy svaté víry zapomínali, ale dej, bychom podle nich věrně živi byli a věčné odplaty dosáhli. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Jiná před vyučováním.

Slova vybraná z delší modlitby, kterou svatý Tomáš Aquinský konával každodenně před obrazem Ježíše Krista.

Propůjč mi, milosrdný Bože, abych, co Tobě se líbí, vřele žádal, moudře stopoval, opravdově uznával a dokonale plnil ke chvále a slávě jména Tvého. Amen.

Racc.: Odpustky 300 dní pokaždé před vyučováním nebo studováním. (Lev XIII. 21. června 1879.)

Modlitba před studiem,

kterou složil sv. Tomáš Aquinský († 1274) a konával před diktováním, psaním nebo kázáním.

Stvořiteli nevyslovitelný, jenž jsi z pokladů moudrosti své troje vladařství andělské*) zřídil a jim sídla nad zářícím nebem v podivném roztržení vykázal, a strany všehomíra co nejpečlivěji uspořádal; Ty, pravím, jenž jsi jmín pravým zdrojem světla a moudrosti a počátkem vysoko vynikajícím: vlíti račiž do temnoty rozumu mého paprsek své jasnosti, a odpud dvojnásobnou tmou, v níž jsem zrozen, hřích totiž a nevědomost. Ty, jenž jazyky dítek činíš výmluvnými, jazyk můj vyuč a na rty mé vylej milost svého požehnání.

*) Trojí hierarchii, každou o třech kúrech, tedy 9 kúrů andělských.

Dej mi ostrost vtipu, schopnost podržení (v paměti), míru a chápavost k přiučování, důkladnost u výkladu, hojnou milost výmluvnosti; počátek uspořádej, pokračování řiď, závěrek zakonči; Ty, jenž jsi pravým Bohem a člověkem. Který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Racc.: Odpustky 200 dní jednou denně pro všechny věřící. — Lev XIII. dne 21. února 1880.

Zasvěcení studií nejsvětější Panně pro studující mladíky.

Pod ochranou tvou, Matko nejsladší, a za vzývání tajemství neposkvrněného početí tvého chci ve studiích svých a literních pracích pokračovati: a osvědčuji, že konám je hlavně za tím účelem, abych lépe posloužil šíření božské cti a úcty tvé. Proto prosím tě, Matko nejlaskavější, sídlo moudrosti, abys dobrotivě podporovala práce mé: já pak, což spravedlivě jest, zbožně a milerád slibuji, že, cokoliv mi z toho vzejde dobrého, tohoto že všeho z přimluvy tvé u Boha jsem dosáhl, hlásati budu. Amen.

Racc.: Odpustky 100 dní jednou denně pro všechny studující mladíky. (Lev XIII. 18. listopadu 1882).

Modlitba před prací.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, * jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Modleme se: Skutky naše, prosíme, Pane, vnuknutím předcházej a pomocí doprovázej, aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

V. Synem dobrým Panno-Máti!

R. Rač nám požehnání dáti!

Modlitba po práci.

Ó Bože, jehož milosrdenství není počtu a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vroucně vzývajíce abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odměn budoucích schopnými učinil. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Když z domu vycházíš anebo domů přicházíš, pokrop se svěcenou vodou a rci:

Pokrop mě, Hospodine, ysopem, a očištěn budu; obmyj mě, a nad sním zbílen budu. — Ve jménu † Otce i † Syna i † Ducha svatého. Amen.

Kdo tak učiní, získá pokaždé 100 dní odpustků. (Pius IX. 23. března 1866).

Když se kropíme svěcenou vodou. Z katechismu.

Dělajíce kříž, říkáme :

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

(Odpustky 100 dní pokaždé.)

Když jdeme podle kostela (chvála andělská).

Svatý, svatý, svatý, Pán Bůh zástupů! Plna jest země slávy Tvé! Sláva Otci, sláva Synu, sláva Duchu svatému!

(Odpustky 100 dní jednou za den. — Klement XIV. 6. června 1769.)

Když jdeme mimo kříž. Katechismus.

Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě, neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

(Odpustky 100 dní jednou denně. — Lev XIII, 4. března 1882.)

Když jdeme okolo obrazu nebo sochy Panny Marie.

O bez poskvrny počatá (aneb: O bolestná) Panno Maria! Oroduj za nás nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

Před sochou sv. Cyrilla a Methoděje.

Svatí Cyrille a Methoději, hlavní naši patronové, orodujte za nás a celý národ slovanský, aby brzy se sjednotil v jednotě víry a lásky.

U sochy sv. Jana Nepomuckého.

O svatý Jene Nepomucký, oroduj za mne vždycky, aby mne Bůh chránil, před časnou i věčnou hanbou bránil.

U kteréhokoliv obrazu světce.

Svatý N., oroduj za nás.

Když jdeme kolem hřbitova.

Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí; ať odpočívají v pokoji. Amen.

Když odbila hodina.

Bože! hodina zas odbila, — jež mne s hrobem opět sblížila.

Dej, až hodina má poslední — udeří zde pro mne v časnosti, ať mou duši božská milost Tvá — přijme do blažené věčnosti.

f) Máme se modliti 4. v pokušeních.

1. Vzývání Panny Marie v pokušeních.

(Ráno a večer jedno Zdravas a následující modlitbu):

O Paní má! O Matko má! Tobě se docela obětuji a na důkaz své úcty k tobě zasvěcuji ti dnes oči své, uši své, ústa svá, srdce své a sebe celého. Poněvadž tedy tvůj jsem, ó dobrotivá Matko, ochraňuj mne jako věc a majetnost svou.

Racc.: Odpustky 100 dní jednou za den, konáme-li po Zdravas modlitbu tu ráno a večer, abychom si od Panny Marie vyprosili vítězství v pokušeních, zvláště proti čistotě. Plnomocné odpustky jednou za měsíc získá, kdo tuto cvičbu každodenně ráno i večer koná po celý měsíc. Podmínky: přijetí sv. svátostí, návštěva chrámu Páně, modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius IX. 5. srpna 1851.

Poznámka. Pius IX. si přeje, aby se modlitba ta připojovala ráno a večer k „Anděl Páně“.

2. Kratší vzývání Panny Marie v pokušeních. *Katechismus.*

O Paní má! O Matko má, pomni, že Tobě náležím. Chraň a opatruj mne jako statek a majetek svůj!

Racc.: Odpustky 40 dní, kdykoliv se tak pomodlíme v pokušeních. — Pius IX. 5. srpna 1851.

3. Modlitba církevní za odvrácení zlých myšlenek.

Všemohoucí a nejlaskavější Bože, pohlédni milostivě na prosby naše: a osvobod srdce naše od pokušení myšlenek zlých; abychom zasloužili se státi hodným příbytkem Ducha svatého. Skrze Pána našeho . . .

4. Povzdech v pokušeních.

Raději umřítí, než zhřešiti.

5. Jiné modlitby v pokušeních.

V p o k u š e n í : Povstaň, Hospodine, a přispěj mi. — Spas mne, Bože, nebo v Tebe doufá duše má! — Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nade mnou. — Ejhle, kříž Páně, prchněte protivníci! — Kříži Kristův, braniž mne! — Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně! — Matko Boží, pros za mne.

P r o t i p ý š e : Co se vypíná — popel a hlína! — Ne nám, Pane, ne nám, ale jménu Tvému buď sláva.

P r o t i l a k o m s t v í : Blaženější jest dávatí než přijímati. — Blázne! ještě této noci požádám duše tvé od tebe, a čím to všechno bude?

P r o t i s m i l s t v u : Okamžitá rozkoš, věčná muka. — Blahoslavení čistého srdce, neb oni Boha viděti budou. — O jak krásné jest pokolení čisté ve svém lesku!

P r o t i o b ž e r s t v í : Bratři, střízliví buďte a bděte! — Království Boží není jídlo ani pití. — Ne proto živi jsme, abychom jedli a pili, ale proto jíme a pijeme, abychom živi byli.

P r o t i h n ě v u : Každý, kdo se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu. — Nech daru svého před oltářem a prvé jda, smiř se s bratrem svým. — Slunce nezapadej nad hněvem vaším!

P r o t i n e p o s l u š n o s t i : Lepší jest poslušnost než oběti.

P r o t i l e n o s t i : Zahálka počátek vši nepravosti. — Kdo se v mládí učil ležá, bude v stáří volat: „Běda!“

P r o t i p o s u z o v á n í : V čem jiného posuzuješ, sebe odsuzuješ. — Nesuďte, a nebudete souzeni. — Pokrytče! což vidíš mrvu v oku bratra svého, a břevna v oku svém nevidíš?

P r o t i l ž i a p o m l u v ě : Ústa lživá zabíjejí duši. — Rtové pravdomluvné utvrzení budou na věky; ale ohavností jsou Hospodinu rtové lživí. — Když se nedostane dříví, uhasne oheň; a když klevetníka nebude, utichnou svárové.

K d y ž t i p r o t i v e n s t v í s n á š e t i j e s t : Všickni, kdo v Kristu Ježíši pobožně žíti chtějí, protivenství trpěti budou. — Jak se Pánu Bohu líbilo, tak se stalo; buď jméno jeho pochváleno. — Kdybych se lidem líbil, Kristovým sluhou bych nebyl.

Proti pohoršování: Od nešlechtníků bude vycházeti nešlechtnost. — Běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází!

g) Máme se modliti 5. ve všech tísňích a potřebách.

Vzývání Ducha svatého

viz na str. 443.

Jiný způsob vzývání Ducha svatého.

Kněz, kleče uprostřed nejnižšího stupně oltáře, zanotí: (Veni Sancte Spiritus) Přijdiž, Duše svatý; sbor pokračuje: naplň srdce svých věřících, a své lásky v nich plamen rozži.

V. Vypuť Ducha svého, a' (opět) stvoření budou.

R. A obnovíš tvář země.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého vyučil: dej, abychom v témže Duchu dobré poznali a z jeho útěchy vždy se radovali. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje mše svatá.

Na vzývání Ducha svatého slouží se mše svatá k svatému Duchu se zvláštními modlitbami. Viz str. 553. a str. 565.

* * *

Díkuvzdání (Te Deum) bez průvodu.

a) Kněz, stoje před nejnižším stupněm oltáře, zanotí:

Te Deum laudamus (viz na str. 9. a násl.). Sbor pokračuje; pak

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všecko vyvyšujeme ho na věky.

M o d l e m e s e : Bože, jehož milosrdenství není počtu, a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vzývajíce: abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odplat budoucích schopnými učinil.

R. Amen.

Na díkuvzdání bere se mše sv. o nejsv. Trojici nebo o sv. Duchu nebo o Panně Marii a přidají se zvláštní modlitby. Viz str. 553. a str. 566.

b) Zanotí-li se „Te Deum“ po mši sv. a končí-li se jím bohoslužby, přidá se po modlitbě:

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

c) Odpoledne zanotí se „Te Deum“ po modlitbách, litanii nebo po nešporách a skončí se hymnou „Pange lingua“.

d) Koná-li se „Te Deum“ z příčin zeměpanských, vloží se za V. Dobrořečme... a R. Chvalme... bezprostředně:

V. Hospodine, spasena učiníš císaře a krále našeho N.

R. A vyslyš nás v den, v kterýž vzývati budeme Tebe.

K modlitbě: Ó Bože, jehož milosrdenství... připojí se s jedním zakončením modlitba:

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy hříchů vystříhati, nad nepřáteli vítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostati. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitby při průvodu na díkůvzdání.

Te Deum laudamus. Tebe Bože chválíme atd. *na str. 9. a násl.*

Kdyby cesta trvala déle, lze přidati nějaký chvalozpěv. Ve chrámě, v němž učiní se zastávka, zpívají se před oltářem následující verše a modlitby:

V. Požehnaný jsi, Pane Bože otců našich.

R. A chvály hodný a slavný na věky.

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

V. Požehnaný jsi, Pane Bože, na obloze nebeské.

R. A chvály hodný a slavný a nade všechno vyvýšený na věky.

V. Dobrořeč, duše má, Hospodinu.

R. A nezapomínej na všechna dobrodiní jeho.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jehož milosrdenství není počtu, a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vzývající: abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odplat budoucích schopnými učinil.

Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého vyučil: dej, abychom v témže Duchu dobré poznali a z jeho útěchy vždy se radovali.

Bože, kterýž nedopouštíš, aby doufající v Tebe příliš byl soužen, nýbrž modlitbám propůjčuješ milostivého sluchu: za přijaté prosby naše díky vzdáváme, Tebe co nejpobožněji prosíme, abychom od všelikých protivenství vždy byli chráněni. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův.

R. Amen.

Díkůčinění na konci občanského roku

viz na str. 200. nebo na str. 201.

Díkůčinění za dobrodiní božská.

Svatý Tomáš Akvinský.

Chválím, slavím Tě a dobrořečím Tobě, Bože můj, pro nesmírná, mně nehodnému prokázaná dobrodiní!

Chválím milostivost Tvou na mne dlouho čekající, sladkost Tvou ku pomstě jen zdánlivě se chystající, lásku Tvou volající, dobrotivost připomínající, milosrdenství hříchy odpouštějící, dobrotu zásluhy vyvažující, shovívavost bezpráví nepřipomínající, pokoru potěšující, trpělivost podporující, věčnost zachovávající, pravdu odměňující.

Co mám říci, Bože můj, o Tvé nevýslovné štědrosti? Neboť Ty voláš prchajícího, přijímáš vracejícího se, podporuješ kolísajícího, rozveseluješ zoufajícího, pobízíš nedbalého, ozbrojuješ bojujícího, korunuješ vítězího: hříšníkem pokání činícím nezhrdáš a urážek nevzpomínáš. Od mnohých vysvobozuješ nebezpečí, k pokání srdce obměkčuješ; zastrašuješ trestem, vábíš slibem; káráš metlami, andělskou službou ostríháš; poskytuješ věci časné, zachováváš nám věčné; napomínáš vznešeností našeho stvoření, zveš milostí vykoupení, slibuješ odměnu odplaty: začez za všechno chvály vzdáti nejsem dostatečný.

Velebnosti Tvé díky činím pro nadbytek nesmírné dobroty Tvé, abys vždycky ve mně milost rozmnožoval, a rozmnoženou zachovával a zachovanou odměnil. Amen.

Díky Bohu za všechna obdržená dobrodiní.

Chval Pána, duše má, a všechno, co ve mně jest, veleb jeho svaté jméno. Chval Pána, duše má, a nezapomínej na dobrodiní, kterých ti udělil.

Věčný, silný, všemocný Bože! Nevyzpytatelná je Tvá moudrost, veliká je Tvá milost, nekonečná Tvá láska, nezměrná Tvá dobrota, nevyčerpatelné Tvé milosrdenství, jichž jsem na sobě zakusil.

Pane, uznávám svou nehodnost, oceňuji Tvou velikost a velebnost. Já nejsem ničím, Ty jsi vším. Já jsem bídým, Ty jsi milosrdným. Já jsem hříšníkem, Ty jsi milostivým. Já jsem neposlušným, Tys dlouhočekajícím. Já jsem chudým, Tys štědrým. Pane, jsem nepatrným a nehodným dobrodiní, jež jsi mi udělil.

Bože, jak podivuhodní jsou skutkové Tvoji, jak nevystihlé cesty Tvé, jak strašné Tvé tresty, jak přísné Tvé metly. Ty jsi spravedlivým ve slibech i v hrozbách, věrným v jich plnění, nevystihlým v lásce.

Pane, jsem Tvým tvorem a Ty jsi mým Tvůrcem; nezavrhni mne. Tys mým Otcem, já Tvým dítětem; neopouštěj mne. Já jsem Tvým dlužníkem, Tys mým dobrodincem, odpusť mi; neboť od Tebe mám vše a bez Tebe nemám ničeho.

Nuže, buď chválen, ctěn a veleben na věky, Bože, O t ě e nebeský, že jsi mne dle obrazu svého stvořil, o mne vždy pečoval a že jsi mne, dítě již ztracené, dal vykoupiti.

Chválen, ctěn a veleben buď, Boží S y n u, že jsi mne svou smrtí na kříži spasil, že jsi se stal mým prostředníkem, orodovníkem, přítelem, bratrem.

Chválen, ctěn a veleben buď, D u š e svatý, Utěšiteli v souženích, že mi skýtáš své milosti a dary, zvláště že jsi mne na křtu svatém obrodil milostí posvěcující k životu věčnému.

Chválena, ctěna a velebena budiž nejsvětější T r o j i c e, že jsi mne od mladosti mé milostivě zachovala, otcovsky se o mne starala, podivuhodně mne vedla, a z tolika soužení a nástrah mne vysvobodila. Tys mne občerstvovala v úzkostech, podpírala v neštěstích, těšila v zármutcích, sílila v protivenstvích a pomáhala mi v tisícerych potřebách.

Když jsem byl nemocen, uzdravilas mne, když jsem bloudil, uvedlas mne na pravou cestu, když jsem hřešil, trpělas mne dlouho čekajíc, když jsem činil pokání, odpustilas mi. Tys žehnala podnikům mne nehodného.

Bože Otče, jenž jsi mne dosud zahrnul tolikerymi dobrodiními, neopouštěj mne ani v budoucnosti. Kéž milost Tvá není u mne marnou! Buď mi i v poslední hodině potěchou, v smrtelné úzkosti ochráncem a učiň mne blaženým, abych v říši Tvé se všemi svatými velebil Tě chvalozpěvy věčnými. Amen.

Litánie na poděkování za úrodu.*)

Pane, smiluj se nad námi.

Pro soukromou pobožnost.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, uslyš nás, Kriste, vyslyš nás.

Otče s nebes Bože,

Synu Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

} smiluj se nad námi !

Děkujem Ti, Bože náš, za vše dobré, jež jsme z otcovské ruky
Tvé obdrželi,

Za lahodnou rosu, kterou jsi osení občerstvoval,

Za déšť, kterým jsi zemi napájel,

Za slunce svit, kterým jsi povrch země ohříval;

Za každý klas, kterým jsi pole požehnal,

Za každou květinu, kterou jsi louky oděl,

Za sílu a zdraví, abychom pole obdělali,

Za chuť a vytrvalost, abychom obtížné práce vykonali,

Za otcovskou dobrotu, kterou jsi pole milostivě chránil od
neúrody, průtrže mračen a krupobití,

My hříšníci,

Chraň nás zneužívání darů Tvých a milostí,

Chraň nás všeho nevděku k Tvé nekonečné dobrotě,

Chraň nás nestřídmosti, kterou bychom se na Tvé štědrosti
prohřešili,

Chraň nás též lakomství, kterým bychom Tvou dobrotu otcov-
skou zneuctili,

Propůjč nám srdce skromné a spokojené,

Dej nám milosrdenství k chudým a nuzným,

Budiž nám vždy Otcem milosrdným, žehnej nám a řiď vše dle
své svaté vůle,

} děkujem Ti, Bože náš!
} Tě prosíme, uslyš nás!

*) Pobožnost na díkůčinění za žně konává se obyčejně o slavnosti Posvěcení chrámu Páně (o hodech), třetí neděli v říjnu.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Kriste, uslyš nás. Kriste, vyslyš nás.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Te Deum laudamus.

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

M o d l e m e s e : Bože, jenž jsi na nás nehodných svou štědrost ukázal: připoj k svým velikým darům, jež jsi nám poskytl, také milost, abychom je řádně poznali, cenili, jich k Tvé cti a blahu svých bližních používali, dobrým jich užíváním ku vzájemné lásce a vděčnosti rozehráti byli a tak před Tebou kráčeli, bychom se stali hodnými přijatu býti do bytů Tvých vyvolených a s nimi Tvou nezměrnou dobrotu a štědrost chváliti a velebiti na věky. Skrze Pána našeho Ježíše Krista.

R. Amen.

Modlitby, které lze přidati na díkůvzdání.

Po žních požehnaných.

Mathon.

M o d l e m e s e : Přijmiž dnes, Bože všemohoucí, díky naše za hojné požehnání, jímž nás otcovská dobrotivost Tvá roku tohoto opět obdařila. Myť podle vůle Tvé pracovali jsme v potu tváří a rozsévati; ale naše přičinění by bylo marným zůstalo, kdybys Ty nebyl zemi zahříval, zavlažoval a osení vzrůst dal. Budiž tedy svaté jméno Tvé od nás pochváleno! Ale nám přidej k udělenému požehnání milost, abychom ho dle Tvého svatého úmyslu užívali sobě i bližnímu k užítku, chudé podporovali, hříchem a neopatrností o Tvé dary se nepřipravili, a dobrodiní Tvých i nadále byli hodnými a účastnými. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho, jenž s Tebou i s Duchem svatým rovný Bůh žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Modlitba po skrovných žních.

Všemohoucí Bože! Vzdávajíce Tobě díky za hojná dobrodiní duchovní, jevíme dnes také povinnou vděčnost za dobrodiní tělesná, za úrodu, které jsi na polích našich zrůst dal. Stala se vůle Tvá, vždy svatá, moudrá a dobrotivá. I ta skrovnost, kterou jsme z otcovské ruky Tvé obdrželi, postačí k našemu zachování, když k tomu požehnání svého propůjčíš. Ty dopouštíš, ale neopouštíš, ujímáš, ale zahynouti nedáš; i když tresceš, oči nám otvíráš, abychom poznali, v čem jsme pochybili, a abychom se k Tobě obrátili. Protož nereptáme a nezoufáme, nýbrž děkujeme Tobě z celého srdce za to, čehož jsi nám letos udělití ráčil. Dej, abychom pod ochranou Tvou ke zdraví všeho požívali a věrně s tím hospodařili tak, abychom více statků nepomíjejících života věčného dosáhnouti se vynasna-

žili. Skrze Ježíše Krista Pána našeho, jenž s Tebou i s Duchem svatým rovný Bůh, žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Zbožná díkůčinění pro každý den v týdnu.

A. C. Ep. Br. 1909, 13.

V n e d ě l i. — 1. Bohu se klanějme, nekonečné jeho dokonalosti velebme a jemu za přijatá dobrodiní díky vzdávejme.

2. Díky Bohu největší za převelikou jeho lásku, kterou miloval nás, a za lásku, kterou způsobuje, abychom jej milovali my.

3. Díky Bohu největší za slavné z mrtvých vstání Syna jeho, Vykupitele našeho Ježíše Krista.

V p o n ě l í. — 1. Bohu vzdávejme díky za to, co Duch svatý ustavičně koná v nás, když vzbuzuje nás k lásce, když nás posiluje svými dary, když nám pomáhá a život náš živí svátostmi.

2. City mysli své vděčné vůči Bohu projevujeme pro nesčetné obdržené duchovní dary milosti a lásky; vyznávejme, že jsme zavržení a nepatrní, jestliže z Božího pokladu milostí neobdrželi jsme výhod buď žádných, buď příliš malých dosáhli.

3. Díky také Bohu neustálé za přehojné jeho milosrdenství k nám.

V ú t ě r ý. — 1. Všemohoucímu Bohu díky, jenž nás povýší tak, abychom nadpřirozeného blahoslavenství v něm požívali. Díky podobně za svaté a vyvolené jeho, kteří chvály mu prozpěvují na věky věčné.

2. Všemohoucímu také díky i za to, že anděly stvořil a je povznesl k nadpřirozené blaženosti věčné, i že je přidelil nám jednotlivým jako nejvěrnější na drsné životní dráze strážce.

3. Pozorně rozjímejme o přčetných od Boha nám udělených dobrodiních a bedlivě o nich vděčnou myslí uvažujme a slibme, že mu stále vděční budeme.

V e s t ř e d u. — 1. Díky všemocnému Bohu, že věci ve vesmíru ostatní a nás zvláště z ničeho stvořil. Jemu díky jak za křesťanskou výchovu, kterou jsme byli vzděláni buď od rodičů nebo od jiných na jich místě, tak za přemnohé pomůcky, které k našemu posvěcení nám připravil.

2. Díky Bohu den ode dne větší za statky časné, kterých nám a bližním našim každodenně uštěďruje.

3. Díky podobně Bohu stále na odčinění křivdy lidí nevďěčných, kteří, ač dobrodiní přijímají, nezachovávají v paměti dobrodiní dosažených.

V e č t v r t e k. — 1. Díky všemohoucímu Bohu za mimořádnou lásku vtěleného Syna, kterou spatřujeme na díle vykoupení.

2. Díky Bohu podobně vzdávejme za ustanovení svátosti oltářní, která vskutku nevysvětlitelnou je zárukou lásky Kristovy.

3. Díky podobně i za obět mše svaté, která v každou denní hodinu po celém okrsku zemském nepřetržitě se přináší, i za duševní dobro věřících, které ze svatého přijímání zbožně každodenně konaného neustále se rozlévá.

V p á t e k. — 1. Ježíši Kristu, Synu Božímu, zachovateli našemu díky za nejtěžší tresty, které snášel na kříži umíraje. Jej prosme, aby nás v milování hodnou komůrku Srdce svého přijal, a tam vzdávejme mu největší díky, že sám Bohu Otci sebe přinesl jako neposkvrněnou obět za hříchy naše.

2. Témuž Ježíši Kristu, zachovavateli našemu, vzdávejme převelike díky za ustanovení svátosti pokání.

3. Díky též nepřestávejme mu vzdávati, že umřev na kříži, smrt přemohl a smrt naši učinil mírnější.

V s o b o t u. — 1. Díky Bohu největší vzdávejme, že celou náplní nebeských darů Pannu Marii sám zahrnul, vynikajícími výsadami ji způsobem zvláštním vyznamenal, aby po celém okrsku zemském byla blahoslavena. Ona pak že k tolikým a tak velikým darům od Boha jí propůjčeným co nejpřiměřeněji se zachovala, za to chvalme Boha a jemu nepřestávejme vzdávati díky den ode dne větší.

2. Bohu podobně díky, že Marii Pannu u kříže stojící dal nám za matku a že jsa od ní s péčí a starostlivostí mateřskou prošen, nesčetné nám dary milostí neustále uděloval.

3. Na Pannu nejsvětější u kříže Synova věrně stojící bedlivě patřme, příklady mučedníků svatých uvažujme a ony vyvolené všech časů následujme, kteří svatosti dosáhli, nastoupivše cestu bolesti.

Odpustky 300 dní jednou za týden za cvičení toto řádně vykonané. Kdo je koná po celý měsíc, může získati plnomocné odpustky kterýkoliv den; podmínky: zpověď, sv. přijímání, návštěva kostela nebo veřejné modlitebny a tam modlitba na úmysl sv. Otce. Odpustky lze přivlastniti i duším v očistci. — Pius X. 6. května 1909.

* * *

Kurr. 1889, 1.

Modlitba papeže Lva XIII. v útiscích naší doby

— v okružním listě „Exeunte iam anno“ ze dne 25. prosince 1888.

Ty, Hospodine, zříš, jak větrové odevšad vyrazili a jak moře se zvedá, vlny velikou mocí vzbouřeny jsou. Přikaz, za to Tě prosíme, přikaz Ty, jenž můžeš jediný, větrům i moři. Navrať lid-skému pokolení pokoj pravý, jež svět dáti nemůže, pokoj pořádku. Kéž milostí Tvou a povzbuzením Tvým lidé k povinnému pořádku se obrátí a jak sluší, Bohu pobožnost, bližnímu spravedlnost a lásku, nad sebou vládu obnoví a žádosti rozumem krotí. Přijď království Tvé, a poznejtež i ti, kteří daleko od Tebe marným usilováním pravdu a spásu hledají, že Tobě se podrobovati a Tobě sloužiti náleží. V zá-zonech Tvých je spravedlnost a láska otcovská, a Ty sám milostí svou dáváš nám sílu, abychom mohli zachovávat je. Bojování jest život člověka na zemi, avšak Ty sám „na boj se díváš a pomáháš člověku, aby zvítězil, a slábnoucího podporuješ a vítězíciho ko-unuješ“.

Racc. Odpustky 200 dní jednou denně. — Lev XIII. 19. ledna 1889.

Modlitba ve všeobecných souženích.

A n t i f o n a. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš, a pro slávu jména svého, Pane, vysvobod' nás, a buď milostiv hříchům našim pro jméno své.

Žalm 53. (Prosba v tísní nepřitelem způsobené.)

Bože, vyslyš modlitbu mou: ušima pozoruj na slova úst mých. Nebo cizí povstali proti mně, a silní hledali duše mé: a nepředstavili Boha před obličej svůj.

Neb hle, Bůh spomáhá mně: a Hospodin jest obránce duše mé.

Obrať (to) zlé na nepřátele: a v pravdě své*) vyhubiž je.

Dobrovolně budu obětovati Tobě, a oslavovati budu jméno Tvé, Hospodine: neboť dobré jest.

Nebo z soužení všelikého vytrhl jsi mne: a na nepřátele mé shlédlo oko mé.**)

Sláva Otci i Synu: i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: a na věky věkův. Amen.

A n t i f o n a. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš, a pro slávu jména svého, Pane, vysvobod' nás, a buď milostiv hříchům našim pro jméno své.

M o d l e m e s e : Prosby lidu svého, prosíme, Pane, milostivě vyslyš: a my, kteříž spravedlivě pro hříchy své jsme trýzněni, pro slávu jména Tvého milosrdně budme osvobozeni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Tebe tedy prosíme, svým služebníkům přispěj, kteréž jsi drahou krví vykoupil.

Racc. Odpustky 100 dní pokaždé. — Pius IX. 8. listopadu 1849.

Prosba o vysvobození z protivenství a veřejných soužení.

Od sv. Benedikta Josefa Labra.

Ó náš Pane Ježíši Kriste, pravý Bože a pravý člověče, svatý Bože, velký Bože, nesmrtelný Bože, smiluj se nad námi a nad celým pokolením lidským: očišťuj nás dnes a vždy od našich hříchů, jakož i od našich slabostí skrze svou drahou krev, abychom mohli v Tvém svatém pokoji a v Tvé lásce žítí nyní i po všechny věky. Amen.

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně. — Lev XIII. 22. června 1888.

V úzkostech a nesnázích.

Nejmilostivější Ježíši, Ty jediný jsi spása, život a vzkříšení naše. Proto Tebe prosíme, neopouštěj nás v úzkostech a nesnázích našich, nýbrž pro utrpení nejsvětějšího Srdce svého a pro bolesti neposkvřené Matky své přispěj služebníkům svým, jež jsi drahou krví vykoupil.

100 dní odp. (i pro duše v očistci) jednou denně. (Pius IX. 6. října 1870.)

*) Dle přípovědi své.

**) t. pohrdlo jimi.

391 A. Blíž Tobě, Bože můj, jen Tobě blíž.*)

Slova Adamsové (nar. v Cambridgi 1805, zemř. 1848).

Upravil Dr. Alois Kolísek dle anglického vydání 1912.

Harmonisoval R. Neugebauer 1912.

1. Blíž To - bě, Bo - že můj, jen To - bě blíž !



Byť tla-čil do pra-chu mne těž-ký kříž, duch výš se



po - vzne-se, v mé pí-sni o - zve se : jen k To-bě blíž !



2. Nechť vlny osudu mnou zmítají, - jen když mně ruce Tvé pomáhají; - by mne tak každá tíž - jen k Tobě vedla blíž : jen k Tobě blíž !

3. To budiž heslem mým : jen k Tobě blíž ! - Ať vzlétám k výšinám, či padám níž. - Kéž spějí

k Tobě jen, - k Bethelu v libý sen : jen k Tobě blíž !

4. Když pak mne nad slunce, v nadhvězdnu výš, - povznese peruť Tvá v nebeskou říš, - mé srdce potěš již, - mou píseň vyslyšíš : jen k Tobě blíž !

Modlitba v utrpeních.

Bože můj, jak přísně tresceš mne ! V jaké bídě stenám zde já, Tvůj tvor ! Kam se mám obrátiti ? Ode všech jsem opuštěn. Trestající ruka Tvá těžce spočívá na mně. — Bože, Bože, jak jsi mne mohl tak opustiti ! Musím v strasti své zahynouti.

Duše má, duše zmatená, utrápená ! Proč jsi tak smutna a proč je ti tak teskno ? Vzpruž se a povznese k Bohu svému ! Stvořitel tvůj a Vykupitel, tvůj Bůh a Otec vidí bídu tvou ! — Jak by tě

*) Zpěv tento hrála loďní kapela nešťastné lodi Titaniky před jejím potopením 15. dubna 1912. Otisknuto se svolením Dr. Al. Kolísky dno 21. IX. 1912.

mohl opustiti?! „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad synem života svého? A byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou“; tak praví Bůh (u Isaiáše proroka 49, 15). Důvěřuj pevně v něho, on nemůže a nechce tě opustiti, on tě zachrání a povznese.

Než uvažuj, duše má, zda-li jsi hříchy nezavinila, že Bůh tě nyní tresce? Zhřešila-li jsi a zasloužila trest, děkuj Bohu, že posílaje na tebe krátké utrpení zde na zemi, chce ti zabezpečiti blaženost věčnou v nebi! Lépe je zde trpěti okamžik, než na věčnosti nekonečně. — Domníváš-li se, že jsi pro hříchy své nezasloužila takový kříž, děkuj také dobrotivému Bohu, jenž časným utrpením s trpícím Ježíšem a bolestnou Matkou jeho — která pod křížem snášela nepoměrné, největší muky — chce tebe ve své říši tím více oslaviti a obšťastniti za trpělivost, se kterou jsi zkoušku v souzeních přestál.

Ó Bože, spravedlivý, vševědoucí Bože! Kdo jest bez hříchu? Vyznávám, že jsem často se provinil: nesloužil jsem Ti dle povinnosti a zasluhuji, abys mne šlehal. Než, Pane, Ty jsi též Otcem nekonečně milosrdným. Před tváří Tvou kleče, lituji srdečně, že jsem Tebe, nejlepší dobro na zemi kdy urazil. Kéž bych Tebe, Otče můj, jenž jsi mi dal všechno, Spasiteli můj, jenž jsi mne přebolestně na kříži vykoupil, nikdy nebyl urazil! Hřích můj bolí mne v hlubokosti duše mé! Bože, Bože! Chci Tě milovati budoucně až do smrti své; nebudu již hřešiti. Ach, promiň mi přestupky a pomoz mi v soužení! Ještě nikdy jsi nepropustil hříšníka pokání činícího nepotěšeného a proto i mně budeš milostiv, i mne zachráníš. Ty jsi všemohoucí, jenž pokynem vše provedeš, m ů ž e š mi pomoci: — Ty jsi mým Stvořitelem, mým milosrdným Otcem, Ty mi tedy chceš pomoci a pomůžeš a neopustíš mne. Otče, Ty jsi věrný ve svých slibech; Tys mi pomoc slíbil, budu-li v Tebe pevně doufati; ano, já v Tebe doufám pevně a Ty mne zachráníš.

Ach, potěšen a nadějí posilněn hledím na Tebe, Ježíši na kříži pnící, z ran krvácející, v největších mukách umírající: — proč bys Ty mne opouštěl, když jsi tak mne miloval? — Hle, úzkost má již mne opouští, srdce mé plesá, budu vyslyšen, zachráněn.

„V Tebe, Hospodine, jsem doufal, nebudu zahanben na věky!“

Modlitba mešní k jakékoliv potřebě.

Je též při litanii ke Všem svatým.

Nevýslovné nám, Pane, milosrdenství své, laskavě ukaž: a nás spolu i všech hříchů sprost, i od trestů, kterých za ně zasluhujeme, osvobod.

Prosba o pokoj.

Koná se o Křížových dnech a o Božím Těle při průvodech.

Uděl pokoje, Hospodine, za dnů našich, poněvadž není jiného, kdo by za nás orodoval, leda Ty, Bože náš.

V. Budiž pokoj v mocnosti Tvé.

R. A hojnost ve věžích Tvých.

Modleme se: Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí: dej služebníkům svým pokoj, jehož svět dáti nemůže; aby i srdce naše příkázáním Tvým byla oddána, i časové, strachu před nepřáteli zbavení, pod Tvou ochranou byli pokojni. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Racc. Odpustky 100 dní. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný těm, kdož modlitbu konají po celý měsíc každodenně; podmínky: zpověď, sv. přijímání, návštěva kostela a při ní modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius IX. 18. května 1848.

Modlitba za všeobecné potřeby křesťanstva.

Přidává se na konec modliteb po litaních.

Všemohoucí, věčný Bože, Pane a Otče nebeský, shlédni okem svého neskončeného milosrdenství na naši bídu, nouzi a soužení. — Smiluj se nade všemi pravověřícími, za které Tvůj jednorozený Syn, náš Pán a Spasitel, Ježíš Kristus, v ruce hříšníků se milerád vydal a svou předrahou krev na dřevě svatého kříže vyliti ráčil. Skrze téhož Pána Ježíše odvrát od nás, nejmilostivější Otče, za slouženou pokutu, vezdejší a budoucí nebezpečení, škodlivou bouřlivost, války, drahotu, pád dobytka, nemoci a truchlivé bídné časy. — Osvět též a posil ve všem dobrém duchovní i světské vrchnosti a ředitele, by ke všemu nápomocni byli, což Tvé božské slávě, našemu spasení a všeobecnému pokoji a štěstí celého křesťanstva prospěšno jest. Uděl nám, ó Bože, pokoje, náležité sjednocenosti u víře beze všeho rozkolu a odpadlictví. — Obrát srdce naše k pravému pokání a polepšení života našeho. — Zažehni v nás oheň lásky své. — Dejž nám lačněti a horliti po všeliké spravedlnosti, abychom Tobě jakožto poslušné dítky v životě a po smrti příjemni a líbezni byli. — Prosíme Tě také, ó Bože, jakž Ty chceš, abychom Tě prosili: za naše přátele a nepřátele, za zdravé a nemocné, za všechny zarmoucené a nuzné křesťany, za živé i za mrtvé. — Tobě, Pane, ať jsou na vždycky poručeny naše práce a utrpení, naše počínání a jednání, naše živobytí a smrt. — Nech, ať jen zde Tvé milosti zažijeme, a potom se všemi vyvolenými v radosti a blahoslavenství věčném Tebe ctíme a chválíme. — Popřej nám toho, Pane Otče nebeský, skrze Ježíše Krista, svého přemilého Syna, Pána a Spasitele našeho, kterýž s Tebou žije a kraluje Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. R. Amen.

Za všeobecné potřeby 5krát Otče náš a 5krát Zdrávas.

392. Hospodine, pomiluj ny.

(Píseň svatého Vojtěcha. *)

Prosba o smilování, hojnost (žizň) a pokoj. — Byla zpívána původně při slavnostech státních, průvodech a kázáních. — Naše nejstarší lidová píseň duchovní asi z druhé čtvrti XII. století. — Nápěv dle zápisu J. Brože z Horštejna († 1642).



Hospodine, po-mi-luj ny, Jezu Kriste, po-mi-luj ny!

*) Tento nápěv vzdělal Šimon Brož z Horštejna, suffragán arcibiskupa pražského († 1642), a užívá se ho nyní obecně. — Nejstarší notový zápis viz na str. V.



Křížové dni.

**Prosebné průvody o sv. Marku 25. dubna a o křížových dnech
v pondělí, v úterý a ve středu před Božím Vstoupením.**

Poučení.

Průvod (prosebný) o sv. Marku na den 25. dubna byl zaveden v VI. století od papeže Řehoře Velikého (jenž zemřel r. 604), aby odvrácena byla strašná morová rána, na niž té doby mnoho lidí umíralo.

Průvody o křížových dnech konají se za týmž účelem a zavedl je sv. Mamertus, biskup ve Vienně ve Francii (již před průvodem o sv. Marku, totiž r. 469), kdy kraj, v němž byl biskupem, stížen byl mnohým neštěstím.

Účel všech těch průvodů jsou kající prosby za polní úrodu, odvrácení zla, za pokoj a za smilování nad námi hříšníky a podobné potřeby. Proto zpívají se při nich antifony: 1. Domine Rex — Dej, Bože, příznivé počasí; 2. Contere — Potři nepřátele církve; 3. Da pacem, Domine — Popřej pokoje, jsmet osamoceni; 4. Quiescat ira tua — Buď milostiv nad nepravostí lidu svého.

Průvody konají se do polí nebo do některého kostela a slouží se před nimi, mezi nimi nebo po nich mše sv.

Vhodně zvolena je ke křížovým dnům doba před Božím Vstoupením, neboť se nám tak připomíná, že máme mocného přímluvce na nebi.

Při mši sv. těch dnů a při průvodech užívá se fialové barvy, protože jsou to dny kající.

Modlitby k průvodům o sv. Marku a v křížové dny.

Věřící shromáždí se v kostele a klečíce modlí se zkroušeně a pokorně. Když kněz přijde k oltáři, ustanou všichni, kněz zanotí antifonu a sbor pokračuje:

Kněz: Povstaň, Hospodine. — *Sbor:* Spomoziž nám, a vysvoboď nás pro jméno své. — *Žalm:* Bože, ušima svýma slýchali jsme: otcové naši vypravovali nám. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. — *Ant.:* Povstaň, Hospodine, spomoziž nám, a vysvoboď nás pro jméno své.

Všichni kleknou a počnou zpívati litanie k svatým. Zpěváci předzpěvují jednotlivé verše litanií celé a duchovenstvo je po nich celé opakuje.

Litanie k svatým.

Poznámka. Klademe zde dvojí zpěv: *starý*, protože již je na některých místech zaveden a nelze jej snadno měnit, a *nový* dle vatikánského vydání, který budiž zaveden tam, kde starý je dosud neznámý.

(Nápěvy církevní.)

Starý zpěv z Plesů duchovních.

Zpěv nový.



Pane, smiluj se nad ná-mi!
Kriste, smiluj se nad ná-mi!
Pane, smiluj se nad ná-mi!



Pane, smi-luj se nad námi!
Kriste, smi-luj se nad námi!
Pane, smi-luj se nad námi!



Kri-ste, u-slyš nás!
Kri-ste, vy-slyš nás!



Kri-ste, vy-slyš nás!
Kri-ste, u-slyš nás!



Otče s nebes,	Bo-že, smi-luj se nad ná-mi!
Synu, Vykupiteli světa,	Bo-že, " " " "
Duše svatý,	Bo-že, " " " "
Svatá Trojice, jeden	Bo-že, " " " "



Svatá Ma - ri - a, o - ro-duj za nás!

Při této prosbě „Svatá Maria, oroduj za nás!“ všichni povstanou a průvodem vyjdou z kostela, zpívající dále litanie. Kdyby litanie

nestačily pro průvod, lze po nich připojiti některé žalmy nebo písně kající. Když se vejde do kostela, v němž má býti zastaveno, zazpívá se antifona, verš a modlitba patrona kostela téhož. Pak se vykonají modlitby pro zastavení předepsané (viz níže). Nato pokračuje se v litaniích až do návratu do kostela původního, načež vykonají se všechny modlitby k litaniím předepsané. — Nepřijde-li se za průvodu do kostela, vykonají se modlitby ke 4 zastavením na jiných 4 vhodných místech.



Svatá Boží	Rodi-čko,	o - ro-duj	za	nás! -
Svatá Panno	pa-nen,	"	"	"
Svatý Micha	e - li,	"	"	"
Svatý Gabri	e - li,	"	"	"
Svatý Rafa	- - - e - li,	"	"	"
Všickni svatí andělé i archan-dě - lé,		oro-duj-te	za	nás!
Všickni svatí blahoslavených				
duchů	řádo-vé,	"	"	"
Svatý Jene	Křtite-li,	o - ro-duj	za	nás!
Svatý	Jose-fe,	"	"	"
Všickni svatí patriarchové a proro-ci,		oro-duj-te	za	nás!
Svatý	Pe-tře,	o - ro-duj	za	nás!
Svatý	Pa-vle,	"	"	"
Svatý	Ondře-ji,	"	"	"
Svatý	Jaku-be,	"	"	"
Svatý	Jene,	"	"	"
Svatý	Tomá-ši,	"	"	"
Svatý	Jaku-be,	"	"	"
Svatý	Fili-pe,	"	"	"
Svatý Bartolo	- mě-ji,	"	"	"
Svatý	Matou-ši,	"	"	"
Svatý	Šimo-ne,	"	"	"
Svatý Tade	á - ši,	"	"	"
Svatý	Matě-ji,	"	"	"
Svatý Barna	bá-ši,	"	"	"
Svatý Lu	ká-ši,	"	"	"
Svatý	Mar-ku,	"	"	"
Všickni svatí apoštolové a evandě-li-sté,		oro-duj-te	za	nás!
Všickni svatí učedníci	Pá-ně,	"	"	"
Všechna svatá nemluv	ňát-ka,	"	"	"
Svatý	Štěpá-ne,	o - ro-duj	za	nás!
Svatý	Vavřin-če,	"	"	"
Svatý	Vincen-ci,	"	"	"



Svatí Fabiáne a Šebesti	á - ne,	oro-duj-te	za nás!
Svatí Jene a	Pa-vle,	" "	" "
Svatí Kosmo a Dami	á - ne,	" "	" "
Svatí Gervási a Pro	tá-si,	" "	" "
Všickni svatí mučed	- ní-ci,	" "	" "
Svatý	Silve-stře,	o - ro-duj	za nás
Svatý	Řeho-ři,	" "	" "
Svatý	Ambro-ži,	" "	" "
Svatý Augu	sti-ne,	" "	" "
Svatý Jaro	lí-me,	" "	" "
Svatý	Marti-ne,	" "	" "
Svatý Miku	- - - lá-ši,	" "	" "
Všickni svatí biskupové a vyzna-va-či,		oro-duj-te	za nás!
Všickni svatí uči	- - - te-lé,	" "	" "
Svatý Anto	- ní-ne,	o - ro-duj	za nás!
Svatý Bene	- dik-te,	" "	" "
Svatý	Bernar-de,	" "	" "
Svatý Domi	- ni-ku,	" "	" "
Svatý	Franti-šku,	" "	" "
Všickni svatí kněží a	jáhno-vé,	oro-duj-te	za nás!
Všickni svatí mniši a poustev	- ní-ci,	" "	" "
Svatá Maří Magda	le-no,	o - ro-duj	za nás!
Svatá	Há-to,	" "	" "
Svatá	Lu-cie,	" "	" "
Svatá	Anež-ko,	" "	" "
Svatá Ce	ci-lie,	" "	" "
Svatá Kate	ři-no,	" "	" "
Svatá Ana	stá-sie,	" "	" "
Všecky svaté panny a	vdo-vy,	oro-duj-te	za nás!
Všickni svatí a světice	Bo-ží,	přimluvte se	za nás!



Mi	lo-stiv nám buď,	od - pust' nám, Pa - ne!
Mi	lo-stiv nám buď,	u - slyš nás, Pa - ne!
Ode	vše-ho zlé - ho	vysvobod' nás, Pa - ne!



Od všeli	ké-ho	hří - chu	vysvobod' nás, Pa - ne !
Od	hně-vu	své - ho	" " "
Od náhlé a nena	- dá-lé	smr - ti	" " "
Od ú - -	kladů	dábelských	" " "
Od hněvu, nenávisti i ode vší zlé vů-le			" " "
Od	ducha	smilného	" " "
Od hromobi	tí a	bouřky	" " "
Od biče ze	mě - tře - se - ní		" " "
Od moru, hla	du a	vál-ky	" " "
Od	věč-né	smr-ti	" " "
Skrze tajemství svatého vtělení svého			" " "
Skr - - -	ze své	pří-ští	" " "
Skrze své	na - ro - ze - ní		" " "
Skrze křest a	svatý	půst svůj	" " "
Skrze kříž a	umu-čení	své	" " "
Skrze	smrt a	pohřeb svůj	" " "
Skrze svaté	vzkříše - ní	své	" " "
Skrze podivné Nanebe-vstoupe-ní své			" " "
Skrze příští Utěšitele Ducha svatého			" " "
V den	soud-ný		" " "



My	hříš-ní - ci,	Tě pro-sí-me, u-slyš nás!
Abys nám milostiv bý - ti rá - čil,		" "
Abys nám odpusti - ti rá - čil,		" "
Abys nás k pravému		
pokání přivé - - sti rá - čil,		
Abys svou církev svatou		
říditi a zachova - ti rá - čil,		
Abys apoštolského nejvyš-		
šího pastýře a všechny		
duchovní řády ve svatém		
náboženství zachova - ti rá - čil,		
Abys nepřátele církve svaté		
poníži - ti rá - čil,		



Abys císaře a krále našeho
 chráni - - - ti rá - čil, Tě pro-sí-me, u-slyš nás! .
 Abys králům a knížatům
 křesťanským pokoj a
 pravou svornost dá - ti rá - čil,
 Abys veškerému lidu kře-
 stánskému pokoj a svol-
 nost uštědři - - - ti rá - čil,
 Abys nás ve svaté službě
 své posilniti a zachova-ti rá - čil,
 Abys myslí našich k ne-
 beským žádo - stem pozdvi-hl,
 Abys všem dobrodincům
 našim věčným zbo - žím odmě-nil,
 Abys duše naše, bratrů,
 přátel, rodičů a dobro-
 dinců od věčného zatra-
 cení vy - - - svo-bo-dil,
 Abys úrodu zemskou dáti
 a zachova - - - ti rá - čil,
 Abys všem věrným zemře-
 lým odpočinutí věčné dá-ti rá - čil,
 Abys nás vyslyše ti rá - čil,
 Sy - - - nu Bo - ží,



Beránku Bo - ží, jenž
 Beránku Bo - ží, jenž
 Beránku Bo - ží, jenž



Beránku Bo - ží, jenž
 Beránku Bo - ží, jenž
 Beránku Bo - ží, jenž



snímáš hří-chy svě - ta,
snímáš hří-chy svě - ta,
snímáš hří-chy svě - ta,



sní-máš hříchy svě - ta,
sní-máš hříchy svě - ta,
sní-máš hříchy svě - ta,



od - pust nám, Pa - ne!
u - slyš nás, Pa - ne!
smi-luj se nad ná - mi!



od-pust nám, Pa - ne!
u - slyš nás, Pa - ne!
smi-luj se nad ná-mi!



Kri - ste, u-slyš nás!
Kri - ste, vy-slyš nás!



Kri - ste, u-slyš nás!
~~Kri - ste, vy-slyš nás!~~



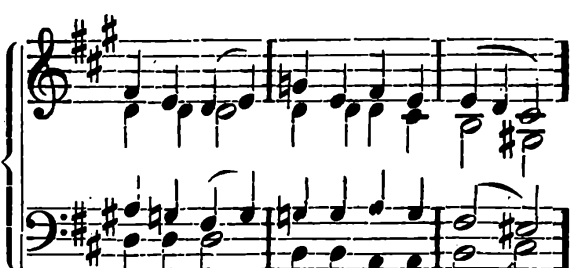
Pane, smiluj se nad ná-mi!
Kriste, smiluj se nad ná-mi!



Pane, smi-luj se nad ná-mi!
Kriste, smi-luj se nad ná-mi!



Pane, smiluj se nad ná-mi!



Pane, smi - luj se nad ná-mi!

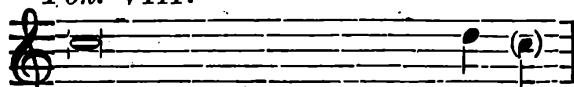
Otče náš, atd.
V. A neuvoď nás v pokušení.
R. Ale zbav nás od zlého.

Modlitby po návratu do chrámu Páně.

Žalm 69.

(Prosba o pomoc proti nepřítelům.)

Ton. VIII.



Bože, ku pomoci mé **vzezři,**



Hospodine, ku
pomo - **ci** mé **pospěš.**

Ať se zahanbí a **zastydí,** *
kteří hle^íají duše mé.

Zpět ať se obrátí a **zastydí se,**
* kteří **žádají** mi zlého.

Ať se odvrátí ihned zahanbeni
jsouce, * kteříž říkají mi: **Hahá,**
hahá.

Ale ať se veselí a radují v Tobě
všichni, - kteříž hledají **Tebe,** *
a ať říkají vždycky: - veleben
budiž Hospodin, - ti, kteří milují
spasení Tvé.

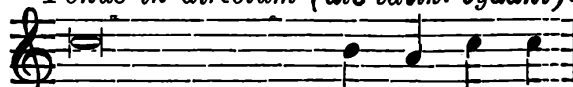
Já pak **nuzný** a **chudý jsem:**
* Bože, **spomозиž** mi.

Spomocník můj a vysvoboditel
můj jsi **Ty,** * Hospodine, **ne-**
prodlévej.

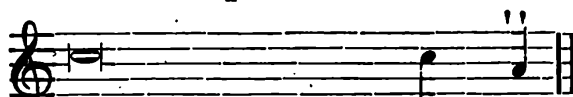
Sláva Otci i **Synu:** * i Duchu
svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní
i **vždycky** * a na věky **věkův.**
Amen.

Tonus in directum (dle vatik. vydání).



Bože, ku pomo-ci mé vzezři,



Hospodine, ku
pomoci mé **po-spěš.**

Ať se zahanbí a **zastydí,** *
kteříž hledají **duše** mé.

Zpět ať se obrátí a **zastydí**
se, * kteříž hledají mi **zlého.**

Ať se odvrátí ihned zahanbeni
jsouce, * kteříž mi říkají: **Hahá,**
hahá.

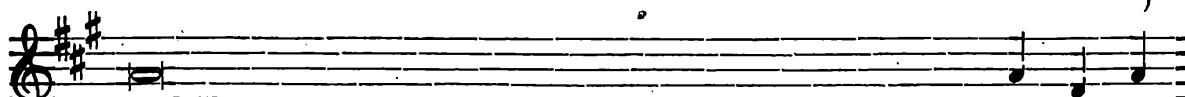
Ale ať se veselí a radují v Tobě
všichni, - kteříž hledají **Tebe,** *
a ať říkají vždycky: - veleben
budiž Hospodin, - ti, kteříž
milují **spasení Tvé.**

Já pak **nuzný** a **chudý jsem:**
* Bože, **spomозиž** mi.

Spomocník můj a vysvoboditel
můj jsi **Ty,** * Hospodine, **ne-**
prodlévej.

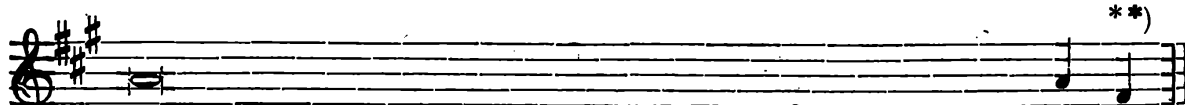
Sláva Otci i **Synu:** * i Duchu
svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní
i **vždycky** * a na věky **věkův.**
Amen.



V. Spaseny učín služeb

ní-ky své,



R. Bože můj, doufající

v Te-be.

*) Zakončení, když je poslední slovo jednoslabičné.

**) Zakončení, když je poslední slovo víceslabičné.

- V. Budiž nám, Pane, věží silnou.
R. Před nepřitelem.
V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti nám.
R. A syn nepravosti ať neuškodí nám.
V. Pane, ne dle hříchů našich učiň nám.
R. Aniž dle nepravostí našich odplat nám.
V. Modleme se za nejvyššího pastýře svého N.
R. Hospodin zachovej ho, - a obživ ho, - a blahoslaveného učiň ho na zemi, - a nevydávej ho do vůle nepřátel jeho.
V. Modleme se za císaře a krále svého N.
R. Hospodine, spasena učiň císaře a krále, - a vyslyš nás v den, - v kterýž vzývati budeme Tebe.
V. Modleme se za dobrodince své.
R. Račiž, Hospodine, životem věčným odplatiti všem, - kteří nám dobře činí pro jméno Tvé. Amen.
V. Modleme se za věrné zemřelé.
R. Odpočinutí věčné dej jim, Pane, - a světlo věčné ať jim svítí.
V. Ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.
V. Za bratry své nepřítomné.
R. Spaseny učiň služebníky své, Bože můj, - doufající v Tebe.
V. Sešliž jim pomoc ze svatyně.
R. A ze Sionu ochraňuj je.
V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.
R. A volání mé přijdiž k Tobě.
V. Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.

Modleme se :

Bože, jehož vlastností jest smilovati se vždycky a ušetřiti : přijmiž snažnou prosbu naši, aby nás a všechny sluhy Tvé, které hříchů řetěz svírá, smilování Tvé laskavé milostivě rozvázalo.

Uslyš, prosíme, Pane, prosících modlitby, a ušetři vyznávajících Tobě hříchy: abys současně odpuštění nám udělil dobrotivě i pokoj.

Nevýslovné nám, Pane, milosrdenství své laskavě ukaž: a nás spolu i všech hříchů sprost, i od trestů, kterých za ně zasluhujeme, osvobod.

Bože, jenž hříchem uražen, pokáním smířen býváš, na modlitby svého prosícího lidu milostivě shlédni: a metly hněvu svého, kterých za své hříchy zasluhujeme, odvráť.

Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N., a řidiž jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného: aby s milostí Tvou to, co Tobě se líbí, žádal a ze vší síly konal.

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy

hříchů vystříhati, nad nepřáteli vítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostati.

Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí, dej služebníkům svým pokoj, jehož svět dáti nemůže, aby i srdce naše přikázáním Tvým byla oddána, i časové, strachu před nepřáteli zbavení, pod Tvou ochranou byli pokojni.

Zapal ohněm Ducha svatého ledví i srdce naše, Pane, abychom Ti cudným tělem sloužili a čistým srdcem se líbili.

Bože, věřících všech Stvořiteli a Vykupiteli, duším služebníků a služebnic svých odpuštění všech hříchů uděl: aby prominutí, jehož vždycky si přáli, skrze nábožné prosby obdrželi.

Skutky naše, prosíme, Pane, vnuknutím předcházej a pomocí doprovázej: aby veškeré naše mluvení a jednání od Tebe vždy počínalo a skrze Tebe počaté končilo.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž nad živými panuješ i spolu nad mrtvými, a nade všemi se smilováváš, o nichž napřed víš, že věrou a skutkem budou Tvými: pokorně Tě žádáme, aby ti, za kterých modlitby konati jsme si umínili, ať je tento svět ještě v těle zdržuje, anebo budoucí již zbavené těla přijal, na přimluvu všech svatých Tvých z vlídné Tvé dobroty dosáhli všech svých hříchů odpuštění. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po věky věkův. Amen.

Sem lze připojiti ještě Modlitbu za všeobecné potřeby křesťanstva; viz str. 925.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Modlitby k zastavením o sv. Marku a na Křížové dny.

Zastavení I.

Kněz kleče modlí se střídavě se sborem (lidem):

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*tiše*).

V. A neuvodň nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Já jsem řekl, Hospodine, smiluj se nade mnou.

R. Uzdrav, Hospodine, duši mou, nebo jsem zhřešil Tobě.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

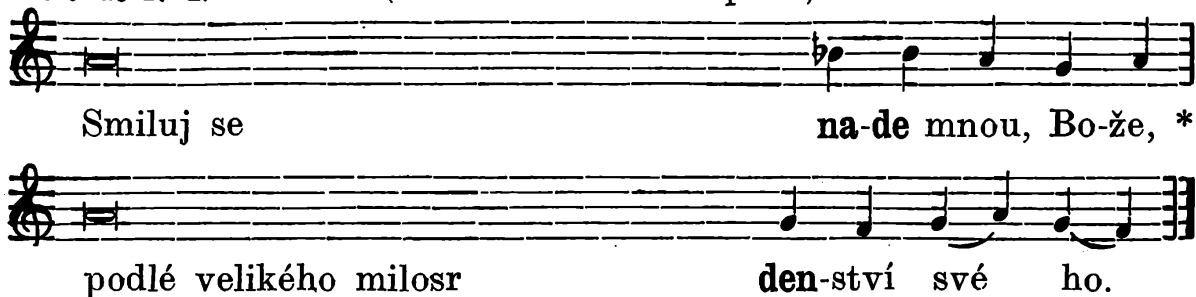
V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Žalm 50. (Kající prosba za odpuštění hříchů).

Tonus I. 4.

(Může se modlit nebo zpívat.)



A podle množství slitování svých * shlad' nepravost mou.
Více obmej mne od nepravosti mé: * a od hříchu mého očist' mne.

Nebo nepravost svou já poznávám: * a hřích můj proti mn jest vždycky.

Tobě samému jsem zhřešil, - a zlé před Tebou učinil: * abys spravedliv shledán byl v řečech svých, - a zvítězil, když posuzován býváš.

Nebo hle! v nepravostech počat jsem: * a v hříších počala mne matka má.

Nebo hle! pravdu zamiloval jsi, * neznámé a skryté věci moudrosti své oznámil jsi mi.

Pokropíš mne yzopem, a očistěn budu: * obmyješ mne, a nad sním zbílen budu.

Sluchu mému dáš radost a veselí * a zplesají kosti ponížené.

Odvráť tvář svou od hříchů mých, * a vymaž všechny nepravosti mé.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, * a ducha přímého obnov v útrobách mých.

Nezamítej mne od tváří své, * a ducha svatého svého neodjímej ode mne.

Navrať mi radost spasení svého, * a duchem statečným utvrď mne.

Vyučovati budu nepravé cestám Tvým: * a bezbožní obrátí se k Tobě.

Vysvobod mne z kryí, Bože, Bože spasení mého, * a s veselím prozpěvovati bude jazyk můj o spravedlnosti Tvé.

Pane, rty mé otevřeš, * a ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

Neb kdybys byl chtěl obět, dal bych ji byl ovšem, * ale zápalů nelibuješ sobě.

Obět Bohu příjemná, duch zkormoucený, * srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.

Dobrotivě učiň, Hospodine, v dobré vůli své Sionu, * aby vzdělány byly zdi jerusalemské.

Tehdáž přijmeš obět spravedlnosti, dary a zápaly, * tehdáž klásti budou na oltář Tvůj telata.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V. Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému.

R. A spravuj je, a vyvyš je až na věky.

V. Hospodin ostříhejž nás ode všeho zlého.

R. Ostříhejž duše naše Hospodin.

V. Povstaň, Hospodine, spomoziž nám.

R. A vysvobod' nás pro jméno své.

Exorcism.

Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, který silou velkou a ramenem pozdviženým tebe, ďáble, spoutal, a celý svět od tebe vykoupil, a tebe, nejnebezpečnějšího ďábla, do hlubokosti propasti svrhl, a sám silou svou a ramenem pozdviženým všechny sluhy tvé ve zmatku udržuje; skrze toho tě zapřísahám, abys na místě tomto a v této farnosti ani vodou, ani ledem, ani bouřkou silnou škoditi nemohl, aniž ublížiti. Odstup do pozadí, ďáble, s tohoto místa Božího a služebníků jeho a ze svatostánku Božího, ve jménu Pána Ježíše Krista, který přijde soudit živé i mrtvé a vezdejší svět ohněm.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Počátek sv. evangelia podle Jana.

R. Sláva Tobě, Pane.

Kap. I., 1.—14.

Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh byl Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci skrze něj učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest. V něm byl život, a život byl světlo lidí, a světlo ve tmě svítí, a tma ho neobsáhla. Byl člověk poslaný od Boha, jemuž jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědectví vydal o světle, aby všickni věřili skrze něho. Nebyl on světlo, ale aby svědectví vydal o světle. Bylo světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, a svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Kolikož pak koli přijali ho, dal jim moc býti syny Božími, těm, kteříž věří ve jméno jeho, kteřížto ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z vůle Boha rozeni jsou. A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, i viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozného od Otce, plného milosti a pravdy.

R. Bohu díky.

Kněz zanotí: Domine Rex, Hospodine Králi, a sbor pokračuje: Bože Abrahamův, dej nám (jasna — deště — počasí) přiměřeného na tvář země, aby věděl lid tento, že Ty jsi Pán Bůh náš.

Nebo zpívá lid píseň:

234. *Nápěv k A) Domine Rex. — B) Contere. — C) Da pacem Domine. — D) Quiescat ira tua.*

A) Domine Rex.

Slova J. P. 1906. Nápěv ze Šteyra k „Slyš, Pane, slyš hlas náš“.



Ho-spo-di-ne, mocný Králi, Bo-že, Abraham jejž chválí,



V. Hospodin dá jasna (deště, počasí) přiměřeného.

R. A země naše vydá úrodu svou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Bože, v němž žijeme, se pohybujeme a jsme, jasna (deště — počasí) přiměřeného nám uděl; abychom časnými prostředky dostatečně zaopatření jsouce, věčných statků tím důvěrněji vyhledávali. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Zastavení II.

Pane, smiluj se nad námi *atd. až po exorcismus, jež kněz pronese takto:*

Exorcism.

Zapřisáhám vás, andělé ďáblovi, skrze Boha nebe i země; skrze toho, který přijde soudit živé i mrtvé; skrze toho, jenž na počátku stvořil Adama, prvního člověka; skrze toho, kterýž Noë v potopě zachoval; skrze toho vás zapřisáhám, jenž Ananiáše, Azariáše a Misaele v peci ohnivé zachránil; skrze toho vás zapřisáhám, který skrze sluhu svého Mojžíše syny israelské mořem Rudým vyvedl; skrze toho vás zapřisáhám, jenž věřícího Eliáše ve voze ohnivém až do nebe vyzvedl; skrze toho vás zapřisáhám, který drahou krví svou všechny lidi z vaší moci vykoupil: abyste na tomto místě, a v této farnosti, nebo v jiné krajině věřícím ani bouřkou silnou, ani jakýmkoliv blýskáním, aniž jiným úkladem mohli škoditi. Skrze toho, který přijde soudit živé i mrtvé a vezdejší svět ohněm.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Počátek sv. evangelia podle Lukáše.

R. Sláva Tobě, Pane.

Kap. I., v. 5.—17.

Byl za dnů Herodesa, krále judského, kněz jakýsi, jménem Zachariáš, z třídy Abiášovy; a manželka jeho byla z dcer Aronových, a jméno její Alžběta. Byli pak oba spravedliví před Bohem, chodíce ve všech přikázáních a spravedlnostech Páně bez úhony. A neměli syna, protože Alžběta byla neplodná, a oba se byli zstarali ve dnech svých. I stalo se, když konal úřad kněžský v pořádku třídy své Zachariáš před Bohem, že podle obyčeje úřadu kněžského losem vyšel, aby položil zápal (kadidla) vejda do chrámu Páně; a všechno množství lidu bylo venku, modlíc se v hodinu zápalu. Ukázal pak se jemu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře zápalu, a uzřev jej Zachariáš, ulekl se, a bázeň připadla na něj. I řekl jemu

anděl: Neboj se, Zachariáši, neboť vyslyšena jest modlitba tvá; a Alžběta, manželka tvá, porodí tobě syna, a nazváno bude jméno jeho Jan; i budeš míti radost a veselí; a mnozí se budou z jeho narození radovati; budeť zajisté veliký před Pánem, a vína a nápoje opojného nebude píti, a naplněn bude Duchem svatým ještě v životě matky své; a mnohé z synů israelských obrátí k Pánu Bohu jejich. A on předejde před ním v duchu a v moci Aliášově, aby obrátil srdce otců k synům, a nevěřící k opatrnosti spravedlivých, aby připravil Pánu lid dokonalý.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz zanotí antifonu: (C o n t e r e) P o t ř i, a sbor pokračuje: Hospodine, sílu nepřátel církve své a rozptyl je v moci své, aby poznali, že není jiného, kdo by bojoval za nás, než Tebe, Boha našeho.

Nebo zpívá lid:

B) Contere.

Potři, Pane, sílu vrahů,
již Tvé církve maří snahu,
již nás chtějí zhoubně ranit,
neb jen Ty nás můžeš chránit,
k věčnému nás dovést blahu.

V. Naplň tváře jejich zahanbením.

R. A hledati budou jména Tvého, Hospodine.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, v jehožto rukou jsou mocnosti všech a práva všech království: shlédni milostivě ku pomoci křesťanů; aby národové pohanští, kteří na surovou sílu svou spoléhají, mocí pravice Tvé potření byli. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Zastavení III.

Pane, smiluj se nad námi *atd.*, jak poznamenáno v II. zastavení.

Exorcism.

Ve jménu svaté a nerozdílné Trojice poručím ti, ďáble, abys neškodil v této farnosti bouřkou nebo krupobitím. Znamení svatého † kříže Pána našeho Ježíše Krista zameziž lijáky škodlivé, zameziž krupobití škodlivá a dej nejčistší vody, v jaké Kristus byl pokřtěn. Pamatuji na nás, Pane, jako jsi přísahal otcům našim Abrahamovi, Isákovi a Jakubovi, abys nedovolil hněvu svému na vinice a polnosti naše. Zapřísahám vás, anděle pekelní, jež Bůh svrhl se sídla velebnosti své, kteříž přinášíte krupobití a bouřku. Zapřísahám vás skrze Pannu Marii, Matku Pána našeho Ježíše Krista. Zapřísahám vás skrze čtyři evangelisty, skrze apoštoly, skrze mučedníky, skrze vyznavače, skrze panny, skrze všechny svaté a vyvolené Boží; skrze strašlivý soud Boží, a skrze hrozného Boha, Otce všemohoucího, abyste do obvodu této farnosti nebo tohoto okrsku a svatého N., patrona našeho milovaného, neházeli kamení škodlivé,*) aniž posílali bouři nebo krupobití, aniž jakékoliv poškození na všechna pole naše osetá, obdělaná nebo osázená, ani na naše vinice,

*) Na př. při zemětřesení, nebo když se trhají skály se strání.

nýbrž zanesli je na místa opuštěná a vyschlá, kde se ani neoře, ani neseje, ani jméno Boží nevzývá, abyste v den soudný říci nemohli, že vám příčina ku škodění nebyla zabráněna. Pročež zaklínám vás a odporuji vám skrze toho, který učinil nebe i zemi, a všechno, co v nich jest. Hagios (Svatý) †, o Theos (ó Bože) †, Athanatos (Nesmrtelný) †, smiluj se nad námi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Počátek svatého evangelia podle Marka.

R. Sláva Tobě, Pane.

Kap. I., v. 1.—8.

Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího, jakož psáno jest u Isaiáše proroka. Aj, já posílám anděla svého před tváří Tvou, kterýž připraví cestu Tvou před Tebou. Hlas volajícího na poušti, připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. Byl Jan na poušti křtí a káže křest pokání na odpuštění hříchů. I vycházela k němu všechna krajina judská, i všichni jerusalemské, a byli od něho křtěni v řece Jordáně, vyznávající hříchy své. A byl Jan odín srstí velbloudí, a pás kožený (byl) na bedrách jeho, a jídal kobylinky a med lesní, a kázal řka: Přijde za mnou silnější (než-li jsem já), kterémuž nejsem hoden padna rozvázati řeménky u obuvi jeho. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtíti Duchem svatým.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz zanotí: (D a p a c e m, D o m i n e) Uděl pokoje, Hospodine, *sbor pokračuje:* za dnů našich, poněvadž není jiného, kdo by za nás bojoval, leda Ty, Bože náš.

Nebo lid zospívá:

C) Da pacem.

Pokoj uděl, Hospodine,
kéž náš život v míru plyne,
ať jsme živi u pokoji,
hodni vezdy lásky Tvoji,
mír nám věčný v nebi kyne!

V. Budiž pokoj v mocnosti Tvé.

R. A hojnost ve věžích Tvých.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e: Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí: dej služebníkům svým ten pokoj, jehož svět dáti nemůže; aby i srdce naše přikázáním Tvým byla oddána, i časové, strachu před nepřáteli zbavení, pod Tvou ochranou byli pokojni. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Zastavení IV.

Pane, smiluj se nad námi *atd., jak je poznamenáno při zastavení II.*

Exorcism.

Zapřisahám tě, anděle satanův, jenž postaven jsi pod mocí Syna Božího; skrze onoho jméno tebe zapřisahám, jenž na počátku učinil nebe i zemi a utvrdil všechno tvrzí síly své, abys neposlal bouřky do obvodu tohoto. Zapřisahám tě skrze

Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny; jenž po moři nohama svýma krácel, a větru dujícímu poroučel, a Lazara mrtvého, jenž už čtyři dni byl v hrobě, z hrobu vzkřísil; abys neposlal sílu bouřek do tohoto okrsku. Svatý † Bože, svatý † Silný, svatý † Nesmrtelný, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování svatého evangelia podle Matouše.

R. Sláva Tobě, Pane.

Kap. VIII. v. 23.—27.

Za onoho času: Když vstupoval Ježíš na lodičku, šli za ním učedníci jeho. A aj, bouře veliká stala se na moři, takže se lodička přikrývala vlnami; on pak spal. A přistoupili k němu učedníci jeho, a vzbudili jej, řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme. I dí jim: co se bojíte, malověrní? Tehdy vstav přikázal větrům a moři, a stalo se utišení veliké. Lidé pak divili se, řkouce: Kdo jest tento, že ho větrové i moře poslouchají?

R. Chvála Tobě, Kriste.

Zapřisahám tě, duchová zkaženosti a zlomyslná bouřko, skrze Otce, a Syna, a Ducha svatého; skrze všemohoucnost Otce, skrze moudrost Syna, skrze milostivost Ducha svatého, abys rychle prchla a daleko odešla za hranice naše. Zaklínám a zapřisahám tě skrze svatou Pannu Marii, Bohorodičku. Zaklínám tě skrze svatý kříž, na němž Pán náš Ježíš Kristus visel, a skrze kopí, jímž poraněn byl, skrze krev, která z boku jeho tekla; a jako se odděluje nebe od země, spravedlivý od nespravedlivého, sladké od hořkého, peklo od ráje, tak buď odstraněna od našich hranic, ve jménu Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †.

R. Amen.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, jenž jsi utišení na moři způsobil, a na místě Golgotě za nás na kříži pněl: rci anděli mečem ranícímu, aby zadržel ruky své nad polnostmi našimi, a nad vinicemi našimi; a ustaň hněv Tvůj, kterého hříchy svými jsme zasloužili. Spasiteli náš, ochraňuj svou mocí hranice naše, pole a úrodu od pronásledování zlých duchů, aby dozrála a do stodol byla uzavřena; aby pocestní a chudí, a duše věřících jí byli občerstvováni; a spolu s námi žehnali a chválili Otce, i Syna, i Ducha svatého, jenž jest požehnaný na věky věkův.

R. Amen.

Znamenám vás tedy oblaka ve jménu Otce †, i Syna †, i Ducha svatého †.

R. Amen.

Kněz zanotí antifonu: (Quiescat ira tua) Přestaň hněv Tvůj, a sbor pokračuje: Pane Bože náš, a buď milostiv nad nepravostí lidu Tvého, neboť jsi přísáhl skrze sebe samého; svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi; jenž trpěl jsi za nás, Ježíši Kriste, smiluj se nad námi!

Nebo zpívá lid :

D) Quiescat.

Ustaň hněv Tvůj k trestu vzňatý,
Bože silný, Bože svatý,
smiluj se a odpust viny;
Jesu, shlad' zlé naše činy,
běd, chraň tělo, pole, chaty!

V. Budiž milosrdenství Tvé nad námi, Hospodine.

R. Jakož jsme doufali v Tobě.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Smilováním svým, prosíme, Pane, rozvaž pouta (našich) hříchů a na přimluvu blahoslavené Marie, vždy Panny, a všech svatých nás, služebníky své, dobrodince a usedlosti naše ve vší svatosti opatruj; všechny pokrevstvím, švakrovstvím a přátelstvím s námi spojené od hříchův očist', ctnostmi ozdob; pokoj a zdraví nám uděl; nepřátele viditelné i neviditelné odstraň; tělesné žádosti zapuď; počasí příznivé a úrodu poskytni; přátelům i nepřátelům našim lásku uštědři; a město N. (městečko, obec, farnost) se všemi jeho (jejími) obyvateli ode všeho moru, a nevěřících svereposti a moci neporušené zachovej; a všem věřícím živým i zemřelým v zemi živých život a pokoj věčný popřej; a sv. Otce našeho N., biskupa našeho N., císaře a krále našeho N., a všechny představené a veškerý lid křesťanský od všelikého protiventství ostříhej a požehnání Tvé budiž nad námi vždycky. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

(Návrat do chrámu Páně.)

Poznámka: Na konci každého zastavení může se přidati :

V. Jděmež v pokoji.

R. Ve jménu Krista. Amen.

Pak se zpívá třikrát :

Abys úrodu zemsko u dáti a zachovat! ráčil,

Tě prosíme, uslyš nás.

Načež se pokračuje v litaniích k svatým, kde se přestalo před zastavením.

Jiná pobožnost o Křížových dnech na vyprošení úrody zemské.

Před průvodem :

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Shlédni, ó Pane, okem nevystihlého milosrdenství svého na tuto pobožnost, kterou nyní ve jménu Tvém počínáme, a propůjč, ať při pohledu na přírodu nově se zelenající srdce naše se naplní také obnovenou vírou v Tvou všemohoucnost a moudré řízení, silnou nadějí v trvání Tvé prozřetelnosti a ochrany, láskou a vděčností za tak četná dobrodiní. Dejž, abychom při tom také pokorně prosili nejen o dosažení statků časných, nýbrž i o jich dobré užívání. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Všichni kleknou a počnou zpívati litanie k svatým, další jak při první pobožnosti.

I. Zastavení.

Litanie.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Vykupiteli světa, smiluj se nad námi.

Svatá Maria,	} oroduj za nás!
Svatý Michaeli,	
Svatý Petře,	
Svatý Pavle,	

Všichni svatí Boží, orodujte za nás.

Od všelikého hříchu

Od přílišného pečování o časné zboží

Od lakomství a skouposti

Od lenosti a rozmařilosti

Od zlého užívání časného statku

Od závisti a nepřítelivosti

Od tvrdosti srdce a pýchy

Od nespokojenosti a reptání

Od pochybování o Tvé prozřetelnosti

Od krupobití a neúrody

Od přílišného sucha a povodně

} vysvobod' nás, Pane!

† Kříž Kristův budiž útočištěm naším,

† Kříž Kristův budiž pomocí naší,

† Kříž Kristův opatruj nás vždycky ve všech nebezpečnostech.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš atd.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

Žalm 50. (str. 937).

V. Spasiž, ó Pane, lid svůj a požehnej dědictví svému.

R. A panuj nad ním a vyvyšuj ho až na věky.

V. Uchovej nás Hospodin ode všeho zlého.

R. Ochránič od hříchu duši naši.

V. Povstaň, Hospodine, nám k pomoci.

R. A vysvobod' nás ode všeho zlého pro jméno své svaté.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Bože, v němž žijeme, se pohybujeme a jsme: propůjč nám tohoto roku počasí a povětří pohodlného: abychom, časnými prostředky dostatečně zaopatření jsouce, věčných statků tím důvěrněji očekávali. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. † Pokračování sv. evangelia podle Matouše (13. kap.).

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času pravil Ježíš zástupům: Podobno jest království nebeské člověku, kterýž nasel dobrého semene na poli svém; když pak lidé zesnuli, přišel nepřítel jeho a nasel koukole mezi pšenici a odešel. A když bylina vzrostla a užitek učinila, tedy ukázal se i koukol. Přistoupivše pak služebníci hospodářovi, řekli jemu: Pane, zdaliž jsi nenasel dobrého semene na poli svém? Odkudž tedy má koukol? I řekl jim: Člověk nepřítel to učinil. Služebníci pak řekli mu: Chceš-li, půjdeme a vytrháme jej? I řekl jim: Ne, abyste snad trhající koukol, nevytrhali spolu s ním i pšenice. Nechte, ať obé spolu roste až do žní a v čas žní řeknu žencům: Seberte nejprv koukol a svažte jej v snopky k spálení; ale pšenici shromážděte do stodoly mé. — Tehdy rozpustiv zástupy přišel do domu: i přistoupili k němu učedníci jeho, řkouce: Vylož nám podobenství o koukoli na poli. On pak odpovídaje, řekl jim: Rozséváč dobrého semene jestiž Syn člověka: a pole jest svět: dobré pak sítě jsou synové království: ale koukol jsou synové zlého: a nepřítel, kterýž jej rozséval, jest ďábel: žeň pak jest skonání světa: a ženci jsou andělé. Protož jako bývá koukol sebrán a ohněm spálen: takť bude při skonání světa. Pošleť Syn člověka anděly své, i vyberou z království jeho všecka pohoršení a ty, kteříž činí nepravost: a uvrhnou je do peci ohnivé. Tamť bude pláč a skřípění zubů. Tehdáž se budou spravedliví jako slunce stkvíti v království Otce jejich.

R. Chvála Tobě, Kriste.

V. Všickni Tě očekávají.

R. Abys jim dal pokrm v čase svém.

V. Když jim dávati budeš, sbíratí budou.

R. Když otvíratí budeš ruku svou, všickni naplnění budou dobrým.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Bože, kterýž jsi podle své neskončené spravedlnosti, když člověk jedl se stromu, s něhož jísti Tys mu byl zapověděl, zemi zlořečil, aby koukol a trní vydávala, pokorně Tebe prosíme, abys se podle velikého milosrdenství svého smiloval nad lidem, jenž v práci a potu tváře své pokrm svůj vyhledává, a jemu v tomto živobytí chleba vezdejšího ráčil tak uděliti, aby také spolu jako dobré semeno slova Tvého až ke dni žně rostl a jakožto dobrá

pšenice shledán byl, jenž by do Tvých věčných stodol mohl býti shromážděn. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno.

R. Od tohoto času až na věky.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

V. Požehnání všemohoucího Boha † Otce, i Syna †, i Ducha † svatého přijdiž na nás a na pole tato a budiž s námi vždycky. Amen.

V. Jděmež v pokoji.

R. Ve jménu Krista. Amen.

Nato se pokračuje v průvodu a zazpívá třikrát:

Abys úrodu zemskou dáti a zachováti ráčil,

Tě prosíme, uslyš nás.

Pak se zpívají dále litanie k svatým, kde se přestalo.

II. zastavení.

Všecko, jak při prvním, až k evangeliu.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování † sv. evangelia podle Marka (kap. 4.).

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času pravil Pán Ježíš k zástupům: Tak jest království Boží, jako kdyby člověk uvrhl símě v zem a spal by a vstával by ve dne i v noci a semeno by vzešlo a vzrostlo, když on neví. Nebo sama od sebe země plodí, nejprv bylinu, potom klas, potom plné obilí v klasu. A když vydá úrodu, hned přičiní srp: neb nastala žeň.

R. Chvála Tobě, Kriste.

V. Ty vyvádíš trávu dobytku.

R. A bylinu k službě lidské.

V. Vyvádíš chléb ze země.

R. A víno, aby obveselilo srdce člověka.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Skrze Tvé požehnání, milosrdný Bože, se stává, že země nám chléb a víno vydává: Tobě tedy a nikomu jinému přináležejí naše vroucí díkůčinění. Dejž nám však také, pokorně prosíme, abychom těchto darů Tvých nestřídmostí a rozmařilostí nezneužívali, nýbrž je vynakládali jen k potřebám svým, i ku konání dobročinnosti, a v srdci svém při požívání časných darů stále zachovávali touhu po věčných. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův.

R. Amen.

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno (*jak při prvním zastavení*).

III. zastavení.

Všecko, jako při prvním, až po evangelium.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Lukáše (kap. 12.).

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času mluvil Pán Ježíš k zástupům: Hledte a vystříhejte se všelikého lakomství; neboť žádného život nezáleží v hojnosti těch věcí, kterými vládne. A pověděl jim pobobenství, řka: Pole člověka jednoho bohatého přinleso hojné úrody. I přemýšlel sám u sebe, řka: Co učiním, neb nemám, kde bych shromáždil úrody své? I řekl: Toto učiním: Sbořím stodoly své a nadělám větších a tu shromáždím všecky věci, kteréž mi se urodily, i zboží svá; a dím duši své: Duše, máš mnoho zboží složeného na mnohá léta; odpočívej, jez, pij, hoduji. I řekl jemu Bůh: Blázne, této noci požádají duše tvé od tebe, to pak, cos připravil, čím bude? Tak jest, (když) sobě někdo shromáždí poklady, a není bohatý v Bohu. I řekl učedníkům svým: Protož pravím vám: Nebuďte pečliví o život svůj, co byste jedli, ani o tělo, čím byste se odívali. Život více jest nežli pokrm, a tělo více nežli oděv. Patřte na krkavce, žeť nesejí, ani žnou; že nemají sklepu ani stodoly, a Bůh krmí je: čím dražší jste vy než oni? Kdo pak z vás přemýšleje, může přidati ku postavě své loket jeden? Poněvadž tedy nemůžete býti s to, co nejmenšího jest, proč se o jiné věci staráte? Patřte na kvítí, kterak roste, nepracuje ani přede: pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vsí slávě své nebyl tak odín, jako jedno z těchto. Poněvadž pak trávu, kteráž dnes na poli jest a zejtra do peci uvržena bývá, Bůh tak odívá: čím více vás, vy malověrní? Tedy vy nehledejte, co byste jedli neb co byste pili, a nevynášejte se vysoko; nebo všech těch věcí národové světa hledají; víť zajisté Otec váš, že těch věcí potřebujete. Avšak hledejte nejprvé království Božího a spravedlnosti jeho a toto všecko bude vám přidáno.

R. Chvála Tobě, Kriste.

V. Uvrz na Hospodina péči svou.

R. A on tě krmiti bude.

V. Hospodin spravuje mne a nic mi se nedostáváti nebude.

R. Na místě pastvy tu jest mne usadil.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l i t b a : Rozmnož, milosrdný Bože, hlad a žízeň po spravedlnosti v srdcích našich, a poněvadž jsi nás k svému nebeskému království povolal, propůjč milostivě, abychom bez lakomství a přílišné péče o časné věci s tím, co máme, byli spokojeni, a u víře v to, což nám skryté jest, jakož i u očekávání budoucího dobrého vždy víc a více byli upevněni. Skrze Ježíše Krista Pána našeho.

R. Amen.

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno (*jak při I. zastavení*).

IV. zastavení.

Všecko, jak při I. zastavení, až k evangeliu.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia, podle Jana (6. kap.).

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času pozdvihl Ježíš oči a viděl, že zástup veliký jde k němu; řekl k Filipovi: Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito? To pak řekl, zkoušeje ho: neb sám věděl, co chtěl učiniti. Odpověděl jemu Filip: Za dvě stě peněz chlebů nestačí jim, aby jedenkaždý něco málo vzal. Dí jemu jeden z učedníků jeho, Ondřej, bratr Šimona Petra: Jestliž zde jeden pacholík, kterýž má pět chlebů ječných a dvě ryby, ale což jest to mezi tak mnohé? Tedy řekl Ježíš: Rozkažte lidu posaditi se. Bylo pak mnoho trávy na místě. I posadilo se mužů v počtu okolo pěti tisíců. Tedy vzal Ježíš chleby a učiniv díky, rozdával sedícím: též i z ryb, jak mnoho chtěli. A když byli nasyceni, řekl učedníkům svým: Seberte drobty, kteříž pozůstali, ať nezhynou. Tedy sebrali a naplnili dvanácte košů drobtů z pěti chlebů ječných, jež pozůstaly po těch, kteříž byli jedli. Tedy ti lidé, uzřevše div, kterýž byl učinil Ježíš, pravili: Tentoť jest jistě prorok, kterýž má přijíti na svět.

R. Chvála Tobě, Kriste.

V. Ejhle, oči Hospodinovy nad těmi, kteříž se ho bojí: a na ty, kteříž doufají v milosrdenství jeho.

R. Aby živil je v (čas) hladu.

V. Doufati budou v Tebe, kteří znají jméno Tvé.

R. Nebo's neopustil hledajících Tě, Hospodine.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modlitba: K dobrotě Tvé se utíkáme, milosrdný Bože, uděl nám na této zemi tělesného pokrmu a duchovní v nás rozmnož: abychom opustíce tento časný život, tím jistěji mohli dosáhnouti života věčného. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Smilováním svým, prosíme, Pane, rozvaž pouta (našich) hříchů a na přímluvu blahoslavené Marie, vždy Panny, a všech svatých nás, služebníky své, dobrodince a usedlosti naše ve vsí svatosti opatruj; všechny pokrevenským, švakovstvím a přátelstvím s námi spojené od hříchův očist, ctnostmi ozdob; pokoj a zdraví nám uděl; nepřátele viditelné i neviditelné odstraň; tělesné žádosti zapuď; počasí příznivé a úrodu poskytni; přátelům i nepřátelům našim lásku uštědři; a město N. (městečko, obec, farnost) se všemi jeho (jejími) obyvateli ode všeho moru, a nevěřících svereposti a moci neporušené zachovej; a všem věřícím živým i zemřelým v zemi živých život a pokoj věčný popřej: a sv. Otce našeho N., biskupa našeho N., císaře a krále našeho N., a všechny představené a veškerý lid křesťanský od všelikého protivenství ostříhej a požehnání Tvé budiž nad námi vždycky. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno (*jak při I. zastavení*).

Po návratu do chrámu Páně :

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Ve jménu Tvém, Pane, vykonali jsme pobožnost tuto. Dej, aby nám nejen nyní byla prospěšnou, nýbrž i v časech budoucích. Kéž v srdcích našich koukol hříchu nevzroste, nýbrž ať dobré símě slova Tvého v nás vzejde, vyroste a mnohonásobný užitek přinese. Nedopouštěj, abychom se pro časné statky vynášeli, nýbrž vždy uznávali, že jenom nepřestávajícím zázrakem Tvé prozřetelnosti nesčíslní lidé každodenně bývají nasycováni a zachovávaní. Tak naučíme se o časné potřeby Tebe, Bože, jen z té příčiny prositi, aby nám jejich nedostatek nepřekážel, starati se tím horlivěji o zboží věčné. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Také se může přidati :

Otče náš atd.

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Proste Pána žní.

R. Aby poslal dělníky na žeň svou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Ó Bože, jenž jsi nám jednorozeného Syna svého za pastýře a biskupa duší našich ráčil dáti a skrze něj veliký ovčinec, církev svatou katolickou založiti: vzbuzuj, prosíme Tebe pokorně, věřícímu lidu svému vždycky věrné pastýře, aby stádo své čistým učením Kristovým i dobrým příkladem pásli, a bloudící ovce po cestě spasení vedli. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista.

R. Amen.

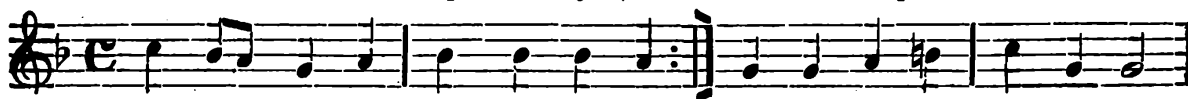
V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

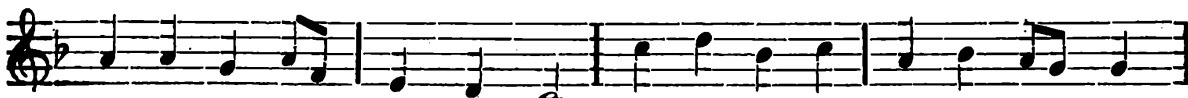
393. Přísný soudce všech hříšníků.

Prosba ve všech potřebách tělesných (zvláště ke Křížovým dnům).

Slova i nápěv u Fryčaje č. 54. — Text upr. Ferd. P. 1905.



1. Přís-ný soud-ce všech hříš-ní-ků, } kte-rý v nebi pa-nu-ješ,
ot - če věr-ných slu-žeb-ní-ků, }



lidstva dě - je spra-vu - ješ, vy-slyš na-še pros-by vrou-cí,



Ho-spo-di-ne vše-mo-hou-ci, mo-rem, voj-nou ne-tre-stej,



kaž-do-den-ní chléb nám dej.

2. Všemmu tvorstvu, pokolení - stačíš dáti vyživení, - Bože, plný ochoty, - neobsáhlé dobroty. - Vyslyš atd.

3. Bez Tvojiho požehnání - marno lidské namáhání, - marně ryje těžký pluh, - nerozkvete nikdy luh. - Vyslyš atd.

4. Ruka Tvoje slunko vodí, - které květy, klasy plodí, - zdobí lány s výsosti - zlatem Tvoji milosti. - Vyslyš atd.

5. Kdy Tě pohnem' ku přís- nosti - nevěrou a nepravostí, tenkrát Ty ustáváš - a nám darů nedáváš. Vyslyš atd.

6. Kdy nám suchem země vadne, - kdy strom náhle mra- zem chřadne, hnije mokrem lučina, - hřích náš toho příčina. - Vyslyš atd.

7. Kdy se plemení hmyz škodný hryže, vyssává kraj rodný, - vůlí Tvoji při tom jest - uložit nám za hřích trest. - Vyslyš atd.

8. Ze břehů kdy přival vody - zhoubu vrhá na úrody, - Tvé to hněvné ruky čin - na odplatu mrzkých vin. - Vyslyš atd.

9. Kdy nám letní pole žitné - stluče mračno krupobitné, - vin- níky nás pohání - rámě Tvoje k pokání. - Vyslyš atd.

10. Kdy hrom duní po nebesku - a noc tone v ohni blesku, - tehda hrůzou proniká - síla Tvoje hříšníka. - Vyslyš atd.

11. Mor kdy města prázdní, svírá, četné hroby otevírá, -

trestáš poblouzení, pych - stvo- ření svých nevděčných. Vy- slyš atd.

12. Války běs kdy krajem letí, - jemu nářky ve zápětí, - zničen míru drahý skvost, - pokořil jsi naši zlost. - Vyslyš atd.

13. I když brav, skot bídne hyne, a tak práce mzda nás mine, - tresceš zpupný k Tobě lid, - bera jemu blahobyť. Vyslyš atd.

14. Ty jsi Pánem spravedlivým, - chceš však býti dobrotivým, - na Tebe-li myslíme, - dobré skutky činíme. Vyslyš atd.

15. Moc Tvá plála v plném jasu, - kdy jsi za Josefa času - poslal sedm úrodných - a let sedm neplodných. - Vyslyš atd.

16. Kdy král Achab stavěl modly - a lid se jim klaněl podlý, - roku jsi půl čtvrtého - nedal deště žádného. Vyslyš atd.

17. Tak jsi dlouho lid svůj tre- stal, - až se Bélu klanět přestal, - kárals modloslužebnost, - „vy- volených“ nevděčnost. Vy- slyš atd.

18. Divně Eliáši ale - pokrm posílal jsi stále, - kdy hlad všude panoval, - Israele sužoval. - Vy- slyš atd.

19. Pak jen pravé na pokání, - prorokovo přimlouvání - oblohu jsi otevřel, - by zas úhor vláhu měl. - Vyslyš atd.

20. Kéž se Tvoje smilování - podobně k nám bídným sklání, - v nouzi-li Tě vzýváme, - ruce chvějně spínáme. - Vyslyš atd.

21. Anděl trestu kéž meč skloní,
- zkroušenost kdy slzy roní, -
křídlo ma ať zachvěje, - vánek
smíru přivěje. Vyslyš atd.

22. Odpust', Otče, hřích nám,
vinu, - žírnou naši domovinu -
zachovej a požeňnej, - úrody jí
hojně dej. - Vyslyš atd.

Pobožnost na vyprošení deště.

*Říkají se litanie k svatým. Po prosbě „abys úrodu zemskou
dátí a zachovati ráčil“, přidá se dvakráte prosba:*

Abys přiměřený déšť věřícím svým poskytnouti ráčil, — Tě
prosíme, uslyš nás.

Na konci litaní modlí se „Otče náš“ (další tiše).

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 146. (Chvála Bohu, jenž obnovuje Israele.)

1. Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest žalm: * Bohu našemu
budiž utěšené a ozdobné chválení. — 2. Hospodin staví Jerusalem: *
rozptýlení Israele shromáždí. — 3. Kterýž uzdravuje ty, již jsou
zkroušeného srdce: * a zavazuje rány jejich. — 4. Jenž sčítá počet
hvězd: * a zove je všechny zejména. — 5. Velikýť (jest) Pán náš,
a veliká moc jeho: * a moudrosti jeho není počtu. — 6. Ujímá se
tichých Hospodin: * ale hříšníky snižuje až k zemi. — 7. Před-
zpěvujte Hospodinu s chválením: * hrejte Bohu našemu na harfě.
— 8. Kterýž přikrývá nebe oblaky: * a připravuje zemi déšť. —
9. Kterýž vyvozuje na horách trávu: * a bylinu k službě lidské.
— 10. Kterýž dává hovadům potravu jejich: * i mladým krkavcům,
již volají k němu. — 11. Nebude míti zalíbení v síle koně: * aniž
si libovati bude v hnátech muže. — 12. Zalíbení má Hospodin v těch,
kteříž se ho bojí: * a v těch, kteříž doufají v milosrdenství jeho. —
13. Sláva Oci i Synu: * i Duchu svatému. — 14. Jakož byla na
počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

Načež se pokračuje:

V. Přikryj, Pane, nebe oblaky.

R. A připrav zemi déšť.

V. Aby vyvodil na horách trávu.

R. A bylinu k službě lidské.

V. Svlažuj hory s výsostí svých.

R. A z úrod díla Tvého nasycena bude země.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, v němž žijeme, se pohybujeme a jsme:
deště přiměřeného nám uděl; abychom, časnými prostředky dosta-
tečně zaopatření jsouce, věčných statků tím důvěrněji vyhledávali.

M o d l e m e s e : Uděl, prosíme, všemohoucí Bože: abychom
my, kteří v soužení svém ve Tvou dobrotu důvěřujeme, proti všemu
protivnému Tvou ochranou ohrazení byli.

Modlitba: Dej nám, prosíme, Pane, déšť spásitelný: a vypráhlou tvář země potoky nebeskými milostivě zalej. — Skrze Pána našeho . . .

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Pánu.

R. Bohu díky.

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

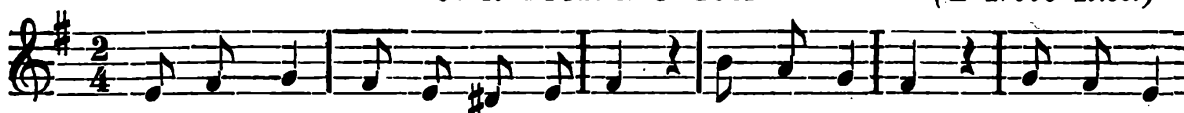
R. Amen.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

394. Prosba o déšť.

(Z Nové Říše.)



1. Rač se k nám, Pane, sklo-ni-ti, Je-zu Kri-ste, práhnoucí



ze - mi skro-pi - ti; u - slyš hlas náš, Pa - ne Je - zu



Kri-ste, vy-dej ro - su, mi - lý Je - zu Kri-ste.

2. Byliny všechny okřejí, - Jezu Kriste, - novou se krásou zaskvějí. - Uslyš atd.

3. Všemocný, dobrý Bože náš, - Jezu Kriste, - pole i luhy naše svaž. - Uslyš atd.

4. Důvěrně k Tobě voláme, - Jezu Kriste, - úrody zemské žádáme. Uslyš atd.

5. Volání, prosby naše slyš, - Jezu Kriste, - obavy, stesky naše stiš. Uslyš atd.

6. Na nouzi naši pohlédni, - Jezu Kriste, - naději skleslou pozvedni. Uslyš atd.

7. Země se deštěm ovlaží, Jezu Kriste, naděje srdce oblaží. - Uslyš atd.

8. Pro svoje chudé zrození, -

Jezu Kriste, - pro svoji smrt a vzkříšení, - uslyš atd.

9. Pro slavné v nebe vstoupení, - Jezu Kriste, - pro církve svaté zřízení, - uslyš atd.

10. Pro slávu, již pláš na nebi, - Jezu Kriste, - pro soud Tvůj, plný veleby, - uslyš atd.

11. Pro příchod Ducha svatého, Jezu Kriste, - Otci i Tobě rovného. - Uslyš atd.

12. Pro ctnosti Panny Marie, - Jezu Kriste, - nejčistší nebes lilije, - uslyš atd.

13. Pro všechny svatých zásluhy, - Jezu Kriste, - sešli déšť naše na luhy. - Uslyš atd.

14. Vyslyš nás, Pane laskavý, - Jezu Kriste, - hodný cti, chvály, oslavy. - Uslyš atd.

Pobožnost na vyprošení jasného počasí.

Říkají se litanie k svatým. Po prosbě „abys úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil“, přidá se dvakráte prosba:

„Abys věřícím svým jasné počasí poskytnouti ráčil. — Tě prosíme, uslyš nás.“

Na konci litaní modlí se „Otče náš“ atd.

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 66. (Přání, aby byl Bůh ode všech chválen).

1. Bůh smiluj se nad námi a požehnej nám: * osvěť obličej svůj nad námi, a smiluj se nad námi. — 2. Abychom poznali na zemi cestu Tvou: * mezi všemi národy spasení Tvé. — 3. Ať Tebe oslavují národové, Bože! * ať Tebe oslavují všickni národové. — 4. Ať se radují a veselí národové: * neb (Ty) soudíš lidi v pravosti, a národy na zemi spravuješ. — 5. Ať Tebe oslavují národové, Bože, ať Tě oslavují všickni národové: * země vydala úrodu svou. — 6. Požehnejž nás Bůh, Bůh náš, požehnejž nás Bůh: * a bojtež se ho všecy končiny země. — 7. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 8. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Přivedl jsi, Pane, vítr svůj na zemi.

R. A zastaveny jsou pršky s nebe.

V. Když povleku nebe oblaky.

R. Objeví se duha má, i rozpomenu se na úmluvu svou.

V. Osvěť tvář svou, Pane, nad služebníky svými.

R. A požehnej těm, kteříž doufají v Tebe.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Bože, který hříchem uražen, pokáním smířen býváš: na modlitby svého prosícího lidu milostivě shlédni; a metly hněvu svého, kterých za své hříchy zasluhujeme, odvrát.

K Tobě nás, Pane, volající vyslyš, a počasí jasného nám uděl prosícím: abychom my, kteří právem za hříchy své jsme trestáni, z milosrdenství Tvého předcházejícího dobrotivost pocítovali.

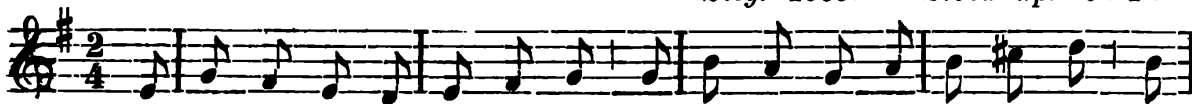
Prósimé, všemohoucí Bože, dobrotivost Tvou: abys povodně zamezil lijáků, a jasnosti tváře své nám uděliti ráčil. Skrze Pána našeho atd.

R. Amen.

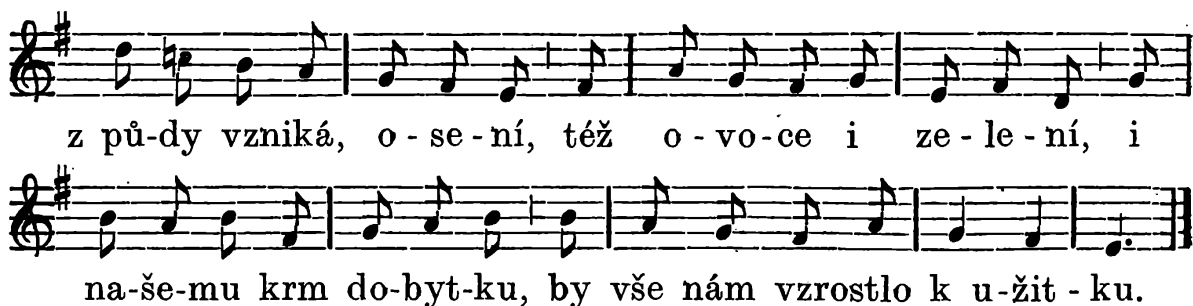
395. Prosba o zachránění polní úrody.

Dříve: Pane, račiž požehnati.

Šteyr 1683. — Slova upr. J. P.



1. Rač, Pane dobrý, zachovat, co's ráčil k ži-vo-by-tí dát, jež



2. Mráz, krupobití, přívaly -
i prudké, zhoubné úpaly, - jež
maří země úrodu, - kéž nevznik-
nou nám na škodu, - neb bez
Tvé vůle ani klas, - ni jeden ne-
zahyne vlas.

3. Všem úrody dej přehojné, -
dej mír a časy pokojné, - hlad,
drahotu i bídu vzdal - i ducha
skličující žal, ať rádi Ti zde
sloužíme a v nebesích Tě
užříme !

V čas mokra za jasno :

Jenž zemi sluncem zahříváš, - dáti jasný čas, - ať mokrem není
luh svěží travou odíváš, - slyš, zmořeno, co Tebou v půdu
Otče, úpěnlivý hlas, - rač opět vloženo.

V čas sucha za déšť :

Jenž vyvedíš chléb ze země, - z oblaků nám nebeských - déšť
tak všemocně a tajemně, - jímž tichý mile seslati, - by mohly
živ jest všaký živočich, - rač plody uzráti !

Modlitby na odvrácení bouřky. *)

*Zvoní se a když se sejdou do kostela, kdo může, modlí se oby-
čejné litanie (k svatým), v nichž dvakrát se řekne:*

*„Od hromobití a bouřky — vysvobod' nás, Pane!“ a po litaniích
a modlitbě Páně zpívá se :*

Žalm 147. (Chvála Boha, jenž obnovil Jerusalem).

1. Chval, Jerusaleme, Hospodina: * chval Boha svého, Sione.
— 2. Neboť on upevnil zámky bran tvých: * požehnal synům tvým
v tobě. — 3. Kterýž způsobil v končinách tvých pokoj: * a tukem
pšenice nasycuje tě. — 4. Kterýž vysílá vyřčení své na zem: *
rychle běží slovo jeho. — 5. Kterýž dává sníh jako vlnu: * mlhu
jako popel sype. — 6. Posílá led svůj jako skývy: * před zimou
jeho kdož o stojí? — 7. Vyšle (zas) slovo své, a rozpustí je: * za-
vane vítr jeho, a potekou vody. — 8. Kterýž zvěstuje slovo své
Jakobovi: * spravedlnosti a soudy své Israelovi. — 9. Neučinilť
tak žádnému národu: * a soudů svých nezjevil jim. — 10. Sláva
Otcí i Synu: * i Duchu svatému. — 11. Jakož byla na počátku,
i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

*) Pobožnost tato konává se též v den sv. Jana a Pavla, patronů proti škod-
livým bouřkám, dne 26. června.

V. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své.
R. A spasení své dej nám.
V. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš.
R. A pro slávu jména svého, Pane, vysvoboď nás.
V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti nám.
R. A syn nepravosti ať neuškodí nám.
V. Budiž milosrdenství Tvé nad námi, Hospodine.
R. Jakž jsme doufali v Tobě.
V. Spas lid svůj, Hospodine.
R. A požehnej dědictví svému.
V. Neodepřeš dobrých věcí těm, kteříž chodí v nevinnosti.
R. Hospodine, Bože zástupů, blahoslavený člověk, kterýž doufá
v Tebe.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, který hříchem uražen, pokáním smířen
býváš: na modlitby svého prosícího lidu milostivě shlédni; a metly
hněvu svého, kterých za své hříchy zasluhujeme, odvráť.

Od domu Tvého, prosíme, Pane, buďtež duchovní nešlech-
nosti zapuzeny: a odstup zloba vzduchových bouří.

Všemohoucí, věčný Bože, ušetř bojících se, a milostiv buď pro-
sícím: aby po škodlivých plamenech oblaků a po návalu povětří
hrozba bouřek stala se předmětem chvály.

Pane Ježíši, kterýž jsi poručil větrům a moři, a stalo se utišení
veliké: vyslyš modlitby rodiny své a popřej; aby tímto znamením
svatého kříže † veškerá odstoupila zuřivost bouřek.

Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž nás trestáním uzdravuješ
a shovíváním zachováváš: popřej služebníkům svým: abychom se
z klidu této kýžené útěchy radovali a daru Tvé dobroty vždy uží-
vali. Skrze Pána našeho.

Kropí svěcenou vodou.

Modlitba v čas nouze a hladu.

*Říkají se litanie k svatým; prosba: „Abys úrodu zemskou dáti
a zachovati ráčil“ se řekne dvakráte.*

Po litaniích je „Otče náš“ atd.

V. A neuvòď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 22. (Dobrý pastýř).

1. Hospodin spravuje mne, a nic mi se nedostáváti nebude: *
na místě pastvy tu jest mne usadil. — 2. Nad vodou občerstvení
vychoval mne: * duši mou obrátil. — 3. Provedl mne po cestách
spravedlnosti: * pro jméno své. — 4. Nebo, bychtž pak chodil
uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého: * nebo Ty se mnou
jsi. — 5. Prut Tvůj a hůl Tvá, * ty mne potěšily. — 6. Připravil
jsi před obličejem mým stůl, * proti těm, kteříž sužují mne. —

7. Pomazal jsi olejem hlavy mé: * a kalich můj opojující jak znamenitý jest! — 8. A milosrdenství Tvé následovati mne bude * po všechny dny života mého. — 9. I (dáš mi) abych přebýval v domě Hospodinově * za dlouhé časy. — 10. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 11. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Pane, ne dle hříchů našich učíš nám.

R. Ani dle nepravostí našich odplatiž nám.

V. Oči všech doufají v Tebe, Hospodine.

R. A Ty jim dáváš pokrm v čas příhodný.

V. Rozpomeň se na shromáždění své.

R. Kterým jsi vládl od počátku.

V. Hospodin dá požehnání.

R. A země naše vydá úrodu svou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Nevýslovné nám, Pane, milosrdenství své laskavě ukaž: a nás spolu i všech hříchů sprost, i od trestů, kterých za ně zasluhujeme, vysvobod.

Dej nám, prosíme, Pane, zbožné prosby výsledek, a hlad, slitovav se, odvrát: aby srdce smrtelníků poznala, že jak z hněvu Tvého takové metly vycházejí, tak ze smilování Tvého přestávají.

Lid Tobě poddaný, pro hříchy své hladovící, k sobě, Pane, obrať milostivě: Ty, jenž jsi řekl, že tomu, kdo hledá království Tvé, vše bude přidáno. Jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem atd.

Průvod v čas úmrtnosti a moru.

Říkají se litanie k svatým; v nich se opakuje prosba: „od moru a hladu“; po prosbě „abys úrody zemské“ atd. přidá se:

„Abys nás od metly moru vysvoboditi ráčil“.

Na konci litaní:

„Otče náš“ atd.

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 6. (Modlitba v úzkosti).

1. Hospodine, netresci mne v prchlivosti své, * aniž. v hněvu svém kárej mne. — 2. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť nemocen jsem; * uzdrav mne, Hospodine, nebo zkormouceny jsou kosti mé. — 3. A duše má zděšena jest velmi: * Ty pak, Hospodine, až dokavad? — 4. Obrátiž se, Hospodine, a vytrhni duši mou: * spasena mne učíš pro milosrdenství své. — 5. Nebo není v smrti, kdo by pamětliv byl na Tebe: * v pekle pak kdož Tě oslavovati bude? — 6. Ustávám v úpění svém, zmývám každé noci lože své: * slzami svými smáčím postel svou. — 7. Zatmělo se od zármutku oko mé: * sestaral jsem se mezi nepřáteli svými. — 8. Odstuptež

ode mne všickni, kteří pášete nepravost: * neboť vyslyšel Hospodin hlas pláče mého. — 9. Vyslyšel Hospodin prosbu mou: * Hospodin modlitbu mou přijal. — 10. Nechť se zastydí a uleknou náramně všickni nepřátelé moji: * nechať se zpět obrátí, a zardí velmi rychle. — 11. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 12. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Pane, ne dle hříchů našich učiň nám.

R. Ani dle nepravostí našich odplatíš nám.

V. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš.

R. A pro slávu jména svého, Pane, vysvoboď nás.

V. Pane, nevzpomínejž nepravostí našich starých.

R. Rychle ať předejdou nás milosrdenství Tvá, nebo chudí učinění jsme příliš.

V. Oroduj za nás, svatý Šebestiáne.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Vyslyš nás, Bože, Spasiteli náš, a na přimluvu blahoslavené a slavné Bohorodičky Marie, vždy panny, svatého Šebestiána, mučedníka svého a všech svatých, sprostíž lid svůj hrůzy hněvu svého a bohatstvím milosrdenství svého učiň jej bezstarostným.

Milostiv buď, Pane, prosbám našim a uzdrav nemoci duše i těla; abychom, odpuštění obdržíce, v Tvém povždy požehnání se radovali.

Dej nám, prosíme, Pane, zbožné prosby výsledek, a mor i úmrtnost, slitovav se, odvráť: aby srdce smrtelníků poznala, že jak z hněvu Tvého takové metly vycházejí, tak ze slitování Tvého přestávají. Skrze Pána

Zvláštní modlitby v čas nakažlivých nemocí.

K P á n n ě M a r i i.

Nejsvětější Rodičko Boží! Patř na nás a smiluj se nad námi, kteříž v úzkosti velikého nebezpečení postaveni jsme. Oroduj za nás u Syna svého. Tvá přimluva jest mocná. Svatá Maria, tys naše prostřednice, v tebe úplně důvěřujeme, tys naděje naše, že skrze tvou přimluvu velikého nebezpečení nakažlivé nemoci sprostěni budeme. Svatá Maria, ty nezamítáš žádného hříšníka i sebe většího, když se jen k tobě uchýlí. Ejhle, my se k tobě utíkáme, jakožto ke Královně, v jejížto rukou všechny nebeské léky se nalézají. Rač tedy, ó útočiště nemocných, nás uzdraviti! Pros Syna svého, který prosby tvé neoslyší, aby nás před nakažlivou, záhubnou ranou opatrovati ráčil.

K s v a t é R o z a l i i.

Ó Bože, jenž jsi skrze svaté kosti panny Rozalie, teprv po mnohých letech pod horami nalezené, platnou moc proti nakažlivým

nemocem, ano i proti moru udělil; buď nám milostiv a smiluj se nad námi, abychom, její kosti ctíce a z její památky se radující, mocnou její přímluvou a pro její zásluhy všech nakažlivých nemocí zbaveni a uchováni zůstali. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Bohem Otcem i s Duchem svatým rovný Bůh žije a kraluje na věky věkův.

R. Amen.

K s v a t é m u R o c h u.

Ó Bože, jenž jsi skrze svatého Rocha zvláštní ochranu své mocné ruky proti nemocem a morovým ranám přislíbiti ráčil: prosíme Tebe, uděl nám, abychom jeho památku ctíce, také orodováním a zásluhami jeho všelikých smrtelných nemocí na těle i na duši zbaveni byli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista atd.

R. Amen.

K s v a t é m u Š e b e s t i á n u.

Uděl nám, prosíme Tebe, všemohoucí Pane, abychom na přímluvu Tvého svatého mučedníka Šebestiána všech nehod těla a duše zbaveni byli. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Modlitba církevní v čas úmrtnosti a moru.

Bože, který nikoli smrt, nýbrž pokání žádáš hříšníků: na lid svůj k Tobě se vracející pohlédni; abys, když Tobě oddaným jest, hněvu svého biče od něho laskavě odvrátil. — Amen.

Modlitba ke cti sv. Leonarda (Linharta) a ostatních sv. patronů proti dobytčímu moru.

O svatý Leonarde, voláme k tobě o přímluvu u Boha, Pána našeho, aby nám domácí zvířata, jež nám k pomoci naši a k našemu obživení poskytl, zachovati ráčil.

Oroduj za nás, aby nás dobrotivý Bůh šetřil a podle velikosti hříchů našich netrestal, nýbrž nám odpustil a nám užívání domácích zvířat dovolil a také nemoci a nehody od nich odvracel.

Ctíme tě, svatý Leonarde, sv. Notburgo, sv. Kajetáne, sv. Martine, sv. Patriku, sv. Erharde, sv. Isidore, sv. Antoníne poustevníku, sv. Valentine, sv. Vendéline! — Buďte našimi orodovníky a chraňte náš majetek, abychom Boha v jeho svatých povždy chváliti mohli a velebiti. Amen.

V. Oroduj(te) za nás svatý Leonarde (sv. ochráncové).

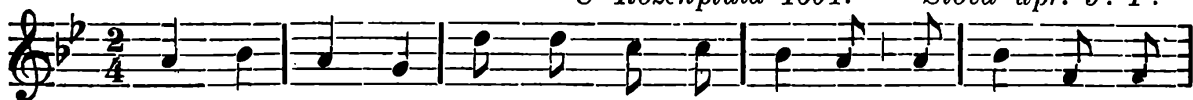
R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Modleme se: Ó Bože, jenž jsi lidem i němá zvířata k pomoci stvořil, propůjč nám milostivě na přímluvu sv. Leonarda, Tvého vyznavače a našeho patrona (sv. ochránců . . .), aby nezahynula tato zvířata nám potřebná, a abychom jejich užitku nebyli zbaveni. Skrze Ježíše Krista Pána našeho.

R. Amen.

396. V čas nakažlivé nemoci.

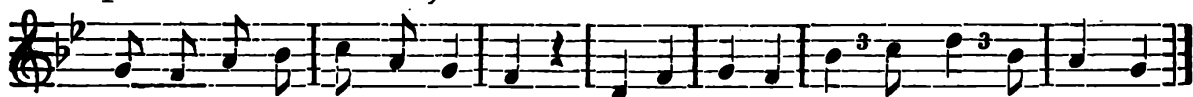
U Rozenpluta 1601. — Slova úpr. J. P.



1. Vše-mo-hou-cí Bo-že do-bro-ti-vý, Tys za-čá-tek,
Tvo-je ru-ka všechny tvo-ry ži-ví, Ty pů-vod jsi



ko-nec jsi vše-ho, } Sy-na jsi svého ku spáse dal, kte-rý
spa-se-ní mé-ho. }



hříchy na-še na se-be vzal, od-pu-ště-ní získal, mi-lo-sti-vý.

2. Pro krev jednorozeného Syna
- a pro jeho bolestné rány, - jimiž
shlazena jest naše vina - a nebes
nám přístupny brány, - Marie
Panny pro ctností zář, - pro zá-
sluhy svatých, již Tvou zří tvář:
slyš lid, který ruce k prosbě
spíná.

3. Milostivě rač nás zachovati,
- zvláště od náhlé ve hříchu smrti,
- od moru a nákaz ostříhati, -
jež rázem své oběti drtí. - Ukaž

nám, že jsi laskavý Pán, - vy-
svobod' nás z těchto přehořkých
ran, - dopřej nám Tvou milost
vděčně znáti.

4. Vездеjší až život dokonáme,
- kéž ujdeme věčnému trestu, -
v nebesích kéž s Tebou podíl
máme, kam Syn Tvůj nám
ukázal cestu, - abychom mohli
slávou se stkvět, - vděčně Tobě
chválu s anděly pět, - vděčnou
láskou k Tobě věčně pláme!

397. V čas nakažlivých nemocí.

Šteyr. — Slova úpr. J. P.



1. Hvězda jasná, Panna krásná, kte-rá Kri-sta zro-di-la,



za lid hříš-ný, zlý a pyš-ný ve-zdy Bo-ha pro-si-la.

2. Prosme vřelè z duše celé, -
ať se nyní ujme nás, - hněvu
zprostí, hoře zhostí, jež nám
hrozí v tento čas.

3. Růže čistá, Máti Krista, -
rač se za nás přimluvit, - ať nás
zbaví, jenž nás dává, - mor, jímž
trestá Bůh svůj lid.

4. Uchránění, uzdravení - od
moru nám vyžádej, - v zdraví
štěstí, v míru kvěsti, - Matičko
nám milá, dej!

5. Jasnou tváří, z níž mír září,
- pohled' na nás, Ježíši, - Tvoje
ruka naše muka, - naši žalost
utiší.

6. Pro své Matky pohled sladký
- nedávej nám hynouti, - jež zříš
vroucí, nehynoucí - láskou k ní
se vinouti.

7. Vzore krásy, Zdroji spásy, -
nemocné rač uzdravit, - nekonečné
blaho věčné - v nebi rač všem
připravit!

Modlitby v čas války.

Modlí se litanie k svatým. Po nich:

Otče náš atd.

V. A neuvoď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 45. (Bezpečnost v ochraně Boží).

1. Bůh náš útočiště (naše) a síla: * spomocník v zármutcích, již postihli nás příliš. — 2. Protož nebudeme se báti, když se bouřiti bude země: * a přeneseny budou hory v prostřed moře. — 3. Ječely a zakalily se vody jejich: * zbouřily se hory silou jeho. — 4. Prudkost řeky obveseluje město Boží: * posvětil stanu svého Nejvyšší. — 5. Bůh jest uprostřed něho, nepohneť se: * spomáhati jemu bude Bůh z jitra na úsvitě. — 6. Zbouření jsou národové a nakloněna jsou království: * vydal (Hospodin) hlas svůj, pohnula se země. — 7. Hospodin mocností s námi: * obránce náš Bůh Jakobův. — 8. Pojďte a vizte skutky Hospodinovy, jaké divy učinil na zemi: * odjímaje války až do konce země. — 9. Lučiště setře a spálí zbraň: * a štíty spálí ohněm. — 10. Odprázdňte se a vizte, žeť já jsem Bůh: * vyvýšen budu mezi národy a vyvýšen budu na zemi. — 11. Hospodin mocností s námi: * obránce náš Bůh Jakobův. — 12. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 13. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Povstaň Hospodine, spomoziž nám.

R. A vysvoboď nás pro jméno své.

V. Spas lid svůj, Hospodine.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Budiž pokoj v mocnosti Tvé.

R. A hojnost ve věžích Tvých.

V. Budiž nám, Pane, věží silnou.

R. Před nepřítelem.

V. Lučiště setře, a zláme zbraň.

R. A štíty spálí ohněm.

V. Sešliž nám, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj nás.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, který potíráš války, a útočníky na ty, kteří v Tebe doufají, mocí své obrany přemáháš: spomoziž služebníkům svým, o milosrdenství Tvé snažně prosícím; abychom potlačíce zuřivost svých nepřátel, nepřestávajícím díkůčiněním Tebe chválili.

Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí: dej služebníkům svým pokoj, jehož svět dáti nemůže; aby i srdce naše příkázáním Tvým byla oddána, i časové, strachu před nepřáteli zbavení, pod Tvou ochranou byli pokojni.

Nepřítel našich, prosíme, Pane, zlom pýchu: a jejich zpurnost silou své pravice poraz. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, syna Tvého, jenž s Tebou atd.

Jiné modlitby v čas války.

Vede-li se válka s Turky a jinými nevěřícími nebo kacíři, opakuje se dvakrát prosba v litaních k svatým: Abys nepřátele církve svaté ponížiti ráčil — Tě prosíme, uslyš nás; a přidá se prosba: Abys Turků (nebo kacířů) podniky potlačiti a v nivec obrátiti ráčil — Tě prosíme, uslyš nás. — Po litaních: Otče náš“ atd.

Žalm 78. (Nářek nad zkázou města a chrámu; prosba nařikajícího).

1. Bože, přišli pohané do dědictví Tvého, poskvrnili chrám svatý Tvůj: * obrátili Jerusalem (jako) stráž ovoce. — 2. Dali mrtvá těla služebníků Tvých za pokrm ptákům nebeským: * těla svatých Tvých šelmám zemským. — 3. Vylili krev jejich jako vodu kolem Jerusalema: * a nebyl, kdo by je pochovával. — 4. Učinění jsme v potupu sousedům našim; * v porouhání a posměch těm, kteříž jsou vůkol nás. — 5. Až dokavad, Hospodine, hněvati se budeš do konce: * hořeti bude jako oheň horlení Tvé? — 6. Vylij hněv svůj na národy, kteří Tě nepoznali: * a na království, kteráž jména Tvého nevzývala. — 7. Neboť jsou sežrali Jakoba: * a místo jeho obrátili v poušť. — 8. Nevzpomínej nepravostí našich starých, rychle ať předejdou nás milosrdenství Tvá: * nebo chudí učinění jsme příliš. — 9. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš, a pro slávu jména svého, Pane, vysvoboď nás: * a buď milostiv hříchům našim pro jméno své. — 10. Aby snad neřekli mezi národy: kde jest Bůh jejich? * a v známost uvedena buď mezi pohany před očima našima. — 11. Pomsta krve služebníků Tvých, kteráž jest vylita: * vejdiž před obličej Tvůj lkání vězňů. — 12. Podlé velikosti ramene svého * zachovej syny usmrcených. — 13. A odplť sousedům našim sedmeronásobně do lůna jejich: * za pohanění jejich, kteráž jsou Tobě činili, Pane. — 14. My pak lid Tvůj a ovce pastvy Tvé * chváliti Tě budeme na věky. — 15. Od pokolení do pokolení * vypravovati budeme chválu Tvou. — 16. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 17. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Spaseny učin služebníky své.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Budiž nám, Pane, věží silnou.

R. Před nepřítelem.

V. Nečť ničeho nevykoná nepřítel proti nám.

R. A syn nepravosti ať neuškodí nám.

V. Nepřítel jména Tvého, Pane, zlom pýchu.

R. A jejich zpurnost silou své pravice poraz.

V. Ať jsou jako prach před větrem.

R. A anděl Hospodinův ať stíhá je.

V. Vylij hněv svůj na národy, kteří Tě nepoznali.

R. A na království, kteráž jména Tvého nevzývala

V. Sešliž nám, Pane, pomoc ze svatyně.

R. A ze Sionu ochraňuj nás.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Dej, prosíme, církvi své, milosrdný Bože: aby Duchem svatým sjednocená, nepřátelským nájezdem nikterak zkormoucena nebyla.

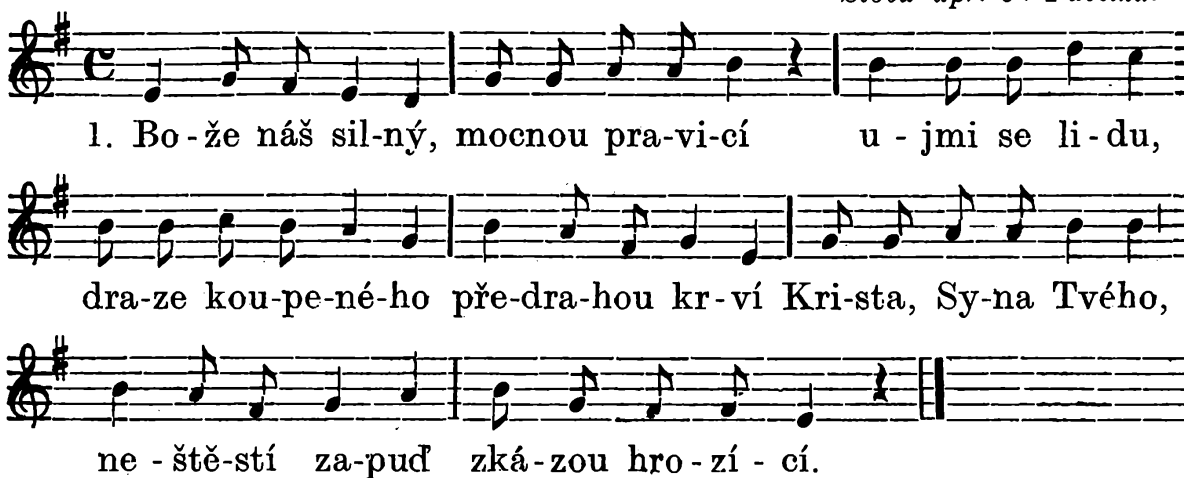
Bože, jenž hříchem uražen, pokáním smířen býváš: na modlitby svého prosícího lidu milostivě shlédni: a metly hněvu svého, kterých za své hříchy zasluhujeme, odvráť.

Všemohoucí, věčný Bože, v jehožto ruce jsou mocnosti všech, a všechna práva všech království: shlédni ku pomoci křesťanů; aby národové turečtí (kacířští), kteří na surovou sílu svou spoléhají, mocí pravice Tvé potření byli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista atd.

398. V čas války.

Dříve: Ó, Bože silný a všemohoucí.

Slova upr. J. Pavelka.



1. Bo-že náš sil-ný, mocnou pra-vi-cí u - jmi se li-du,
dra-ze kou-pe-né-ho pře-dra-hou kr-ví Kri-sta, Sy-na Tvého,
ne - ště-stí za-puď zká-zou hro-zí - cí.

2. Ukrutná válka bídu seje v kraj, - životy hynou, potoky krev plyne, - umění, věda, orba, obchod hyne, - v peklo se mění vlastí našich ráj!

3. Povstaň, ó Bože, hněvu uhas žár, - nesváry zapuď, srdce nakloň k míru, - nedej nám hynout

v bojů děsném víru, - uděl nám pokoj, nejvzácnější dar!

4. Budeme za to Tebe slaviti, - dobrotu Tvoji vyznávati stále, - poslouchat Tebe, nebeského Krále, - podle Tvé vůle vždycky činiti.

Pobožnost v jakémkoliv utrpení.

Říkají se litanie k svatým. Po nich:

„Otče náš“ atd.

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Žalm 19. (Modlitba za krále, který potřebuje pomoci).

1. Vyslyš tebe Hospodin v den soužení: * chraň tě jméno Boha Jakobova. — 2. Sešliž ti pomoc ze svatyně: * a ze Sionu obraňuj tě. — 3. Pomniž (Bůh) na všelikou obět tvou: * a zápalná obět tvá budiž jemu tučná. — 4. Dejž tobě podle srdce tvého: * a všeliké rady tvé potvrď. — 5. Veseliti se budeme v spasení svém: * a ve jménu Boha našeho zvelebeni budeme. — 6. Naplň Hospodin všechny prosby tvé: * nyníť poznal jsem, že spasena učinil Hospodin Pomazaného svého. — 7. Vyslyšíť ho s nebe svatého svého: * v mocnostech (bude) spasení pravice jeho. — 8. Tito ve vozích, a jiní v koních (doufají): * my pak jméno Hospodina Boha našeho vzývati budeme. — 9. Oni svázáni jsou a padli: * my pak vstali jsme a pozdviženi jsme. — 10. Hospodine, spasena učin krále: * a vyslyš nás v den, v kterýž vzývati budeme Tebe. — 11. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 12. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

Žalm 90. (Bůh, ochránce spravedlivých).

1. Kdo obývá v pomoci Nejvyššího, * v ochraně Boha nebeského přebýváti bude. — 2. Řekneť Hospodinu: Obránce můj jsi Ty, a útočiště mé: * Bůh můj, v něho doufati budu. — 3. Neb on vysvobodil mne z osídla lovců: * a od slova přísného. — 4. Rameny svými zastíní tě: * a pod křídly jeho doufati budeš. — 5. Jako štítem obestře tě pravda jeho: * nebudeš se báti přístrachu nočního. — 6. (Ani) střely létající ve dne, ani věci procházející se ve tmě, * ani útoku, a ďábelství poledního. — 7. Padne jich po boku tvém tisíc, a deset tisíců po pravici tvé: * ale k tobě se nepřiblíží. — 8. Avšak očima svýma na to patřiti budeš: * a odplatu hříšníků uzříš. — 9. Poněvadž (dís): Ty jsi, Hospodine, naděje má: * a Nejvyššího položil jsi za útočiště své. — 10. Nepřistoupí k tobě zlí: * a metla nepřiblíží se k stanu tvému. — 11. Nebo andělům svým přikázal o tobě: * aby ostříhali tě na všech cestách tvých. — 12. (Jako) na rukou ponesou tě: * abys snad neurazil o kámen nohy své. — 13. Po hadu a basilišku choditi budeš: * a šlapati budeš po lvu i draku. — 14. Poněvadž ve mne doufal (dí Bůh), vysvobodím jej: * ochráním ho, nebo poznal jméno mé. — 15. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: * s ním budu v soužení, vytrhnu jej, a oslavím jej. — 16. Dlouhostí dnů naplním jej: * a ukáži jemu spasení své. — 17. Sláva Otci i Synu: * i Duchu svatému. — 18. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

V. Bůh, útočiště naše, a síla.

R. Spomocník v zármutcích.

V. Spaseny učin služebníky své.

R. Bože můj, doufající v Tebe.

V. Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný.

R. Smiluj se nad námi.

V. Spomoz nám, Bože, Spasiteli náš.

R. A pro slávu jména svého, Pane, vysvobod nás.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Neopovrhni, všemohoucí Bože, lidem svým, v trápení volajícím: nýbrž pro slávu jména svého souženým ku pomoci pospěš usmířený.

Nevýslovné nám, Pane, milosrdenství své laskavě ukaž : a nás spolu i všech hříchů sprost, i od trestů, kterých za ně zasluhujeme, vysvobod.

Popřej, prosíme, Pane Bože, abychom my, služebníci Tvoji, stálému duševnímu i tělesnému zdraví se těšili: a na přímluvu blahoslavené Marie, vždy Panny, zbaveni byli vezdejšího zármutku a stali se účastnými radosti věčné.

Na soužení naše, prosíme, Pane, milostivě vzezři: a hněv svého rozhořčení, kterého právem zasluhujeme, odvrát.

Bože, útočiště naše a sílo: buď při zbožných prosbách církve své, jenž jsi zbožnosti původcem, a popřej, abychom, oč Tebe důvěrně žádáme, skutečně obdrželi. Skrze Pána našeho Ježíše Krista . . .

V čas zemětřesení.

Modlitba církevní mešní.

Všemohoucí, věčný Bože, který na zemi pohlédneš a dáš jí se trásti: ušetři bojících se a smiluj se nad prosícími; abychom my, jehož hněvu základy zemskými otřásajícího jsme se polekali, zdrceni jsouce dobrotivost hojící ihned pocítili. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Za odpuštění hříchů.

(Modlitba mešní a při litanii ke Všem svatým.)

Uslyš, prosíme, Pane, prosících modlitby a ušetři vyznávajících Tobě hříchy: abys současně odpuštění nám udělil dobrotivě i pokoj.

Jiná za odpuštění hříchů.

Bože, jenž nikoho neodmítáš, nýbrž s sebe více hřešícími skrze pokání z laskavého milosrdenství se smiřuješ: pohlédni milostivě na modlitbu pokory naší a osvěť srdce naše; abychom Tvá mohli plniti přikázání. Skrze Pána . . .

Na vyprošení slz.

Modlitba mešní.!

Všemohoucí a nejlaskavější Bože, jenž jsi žíznivému lidu pramen živé vody ze skály vydobyl: vyveď z tvrdosti srdce našeho slzy zkroušenosti; abychom hříchů svých oplakávati mohli, a jejich odpuštění z Tvého smilování zasloužili dosáhnouti. Skrze Pána našeho.

Prosba o přímluvu svatých.

Modlitba mešní.

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, aby přímluva svaté Bohorodičky Marie, a všech svatých apoštolů, mučedníků, vyznavačů a

panen i všech vyvolených Tvých nás všudy oblažovala; abychom, když jejich zásluhy ctíme, ochranu cítili. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Za zachování svornosti v rodině (nebo družině).

¶Modlitba mešní.

Bože, dárce pokoje a milovníku lásky: dej sluhům svým opravdovou s Tvou vůlí svornost; abychom ode všech, jež nás ponoukají, pokušení byli osvobozeni. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modlitby pro rozličné stavy a potřeby.

Modlitba mládeže vůbec.

Bože a Tvůrce můj! Ty žádáš srdce mé. Obětuji je Tobě i duši svou, zachovej mne ve své ochraně a milosti. Upevniž ve mně přesvědčení, že pravá blaženost toliko z čistého a nevinného srdce vyplývá. Udus ve mně náklonnost k rozmařilé zahálce; chraň mne trestuhodné nedbalosti a světáckého smýšlení. Uchovej mne ztráty nevinnosti a smutného pádu, jehož žádná slza, žádná lítost úplně nevykvílí. Slibuji před Tebou, že chci všelikému pokušení odporovat, zlých příležitostí se vystříhat, opatrností, modlitbou a pobožností všeliké nebezpečí přemáhat. Jen Ty, ó Bože, přispěj křehkosti mé, a drž nade mnou otcovskou ruku svou, abych léta útlého mládí šťastně dokončil, a v bohaboynosti k budoucímu povolání svému a k věčnosti se připravoval. Amen.

Modlitba panny.

Nejsvětější Bože, jenž stále na mé chování patříš a chceš, abych Tobě čistým srdcem a neposkvrněným tělem sloužila, Ty znáš slabost a křehkost mou, a jak velice v mladém věku svém, pro tolik pokušení svého vlastního těla, svůdného světa a zlého ducha, mnohým nebezpečím k hříchu neustále jsem vystavena. Proto Tebe, ó Bože můj, poníženě prosím, rač mne milostí svou posilnit, abych se žádnému lákání nedala svést. Dejž, ať zrak i sluch, i mysl má ode vší marnivosti, šalby a svůdnické nástrahy vždy se odvrací. Uděl mi síly, každému pokušení odporovati, a všech zlých příležitostí, i vší pýchy a zahálky bedlivě se chránit. Tvůj anděl strážný ať mne po cestách mravů, kázně a Tobě milých ctností vodí, chrání a opatruje, abych v pokušení neklesla a poklad své čistoty a nevinnosti neporušený vždy sobě zachovala. Buď že mne v tomto stavu panenském zachovati chceš, anebo do stavu manželského povoláš, Tobě se úplně podvoluji ve všem. Jen mne řidiž cestou, která vede k Tobě. Amen.

Modlitba mládence k sv. Janu, miláčku Páně.

K tobě, ó svatý Jene, miláčku Krista Ježíše, útočiště své beru a tebe o tvou mocnou přímluvu prosím. Tobě se nebesa otevřela, a viděl jsi tisíce tisíců vyvolených Páně, oděných rouchem bílým,

kterí následovali Beránka, a zpívali píseň novou, jakž dáno nebylo jiným. Byli to svatí, kteří na světě čistoty srdce neposkvřnili. Tys sám pro svou čistotu panickou od Ježíše za miláčka vyvolen byl; tobě přáno bylo spočívati na prsou Syna-člověka; tobě svěřena byla panenská matka Maria. Ó svatý Jene, vyžádej mně milosti krásného panictví. Tvůj příklad mne veď, aby duch nečistý nikdy nezvítězil nade mnou. Amen.

Modlitba při volbě stavu.

Nebeský Otče! Žádám býti spasen, a abych toho dosáhl, hotov jsem vše učiniti, co Ty chceš. Vševědoucí Bože, pokorně Tě prosím, ukaž mi stav, který sobě zvoliti mám, aby byl k mému blahu časnému i věčnému. Ó Pane, mluv k duši mé, dej mi vnuknutí, co činiti, co předsevzítí mám, abych drahý čas, který jsi mně na zemi vyměřiti ráčil, k svému spasení vynaložil. Vyslyš mne v této věci, pro mne tak důležité. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba ženicha a nevěsty.

Všemohoucí Bože, z řízení Tvého poznávám vůli Tvou, bych vstoupil do svatého stavu manželského. Nechci však tak důležitého kroku učiniti z nepravých pohnutek. Protož prosím Tebe, popřej mi své milosti, aby se vše dělo k větší cti a chvále Tvé, a ke spáse duše mé. Ty sám budiž počátkem tohoto svazku a sňatku našeho. Dejž, bych s čistým srdcem se přiblížil k oltáři Tvému, a hoden byl požehnání Tvého. Nechť jsou mi vždy na mysli slova svatého anděla Tvého, řečená Tobíáš: „Nad těmi, kteří v manželství tak vcházejí, že Boha od sebe i ze své mysli odlučují a jen žádostí tělesných následují, má ďábel moc svou“. Pane, já pevně činím předsevzetí, že chci dle vůle Tvé svaté živ býti a zachovati vše, co slíbím u oltáře před Tváří Tvou. Dejž mi k tomu požehnání svého. Uděl nám, abychom jako Tobíáš a Sára, jako Joachim a Anna v bohabojnosti živi byli, radosti i žalosti spolu sdíleli, a pak někdy v nebi Tebe oslavovali. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba vdov a sirotek.

Ol. kanc.

Všemohoucí, věčný Bože, otče vdov a sirotek, od Tebe doufám přispění a pomoci ve mém smutném stavu. Neodvracej milosrdných a milostivých očí svých ode mne, ale pamatuj na příslibení, které jsi dal zarmouceným vdovám a sirotkům, že nepohrdneš modlitbou jejich. Tobě chci důvěrně srdce své otevřítí. Viz, Pane, tato jest bída má, tato ponížená prosba má: (*zde ji můžeš jmenovati*). Ty nyní znáš všecky mé žádosti a vzdychání, nic není Tě tajno. Osvědč na mně dobrotu svou, aby všickni lidé poznali, že se ujímáš opuštěných a zarmoucených a že modlitby a prosby jejich vyslycháš. Možno-li jen, vyplň žádost a prosbu mou, avšak ne má, nýbrž Tvá vůle staň se jako na nebi, tak i na zemi. Amen.

Modlitba sirotka.

K Tobě, milosrdný a dobrotivý Bože, utíká se sirotek opuštěný a přednáší vroucí modlitby své. Otec i máti má opustili mne, Tys

však, Hospodine, milostivě přijal služebníka svého. Nemaje otce ni matky, tím důvěrněji obracím se k Tobě, Otče můj na nebi, a tím věrněji chci sloužiti Tobě. Ty nezapomeneš na dítko své, zůstavené na světě v sirotě. Zármutek nad ztrátou rodičů mých a neláska lidí často svírá srdce mé. K Tobě však, Otče nebeský, důvěrně se nese duše má. Řidiž kroky mé po cestě svých svatých přikázání. Chraň mne všelikého hříchu a popřej milostivě, abych se, když mne z tohoto světa odvoláš, u Tebe s milými rodiči shledal a těšil na věky. Amen.

h) Máme se modliti 6. za všechny lidi, za živé i zemřelé, za přátele i nepřátele, zvláště pak za rodiče a příbuzné, za duchovní a světskou vrchnost.

Za spásu živých.

Podej, Pane, svým věrným pravici nebeské pomoci, aby Tebe celým srdcem hledali, a oč hodně žádají, zasloužili dosáhnouti. — Skrze Pána . . .

Modlitba za všechny.

Modlitba „Pietate tua“ atd., jež podobna jest modlitbě při IV. zastavení o Božím Těle a o Křížových dnech.

Smilováním svým, prosíme, Pane, rozvaž pouta našich hříchů a na přímluvu blahoslavené a vždy Panny Bohorodičky Marie se sv. Josefem a blahoslavenými apoštoly Tvými Petrem a Pavlem a všemi svatými nás, služebníky své, a usedlosti naše ve vši svatosti opatruj; všechny pokrevností, švakrovstvím a přátelstvím s námi spojené od hříchův očist, ctnostmi ozdob i pokoj a zdraví nám uděl; nepřátele viditelné i neviditelné odvrát; tělesné žádosti zapuď; počasí příznivé a úrodu poskytni; přátelům i nepřátelům našim lásku uštědři; město své (Řím — církev) ostříhej; papeže našeho N. zachovej; všechny představené duchovní, knížata i veškerý lid křesťanský ochraňuj. Požehnání Tvé budiž nad námi vždycky; a všem věrným zemřelým odpočinutí věčné propůjč. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Odpustky (i pro zemřelé) 40 dní pokaždé. — 100 dní a 100 quadragen o všech sobotách měsíce. — Lev XII. vlastnoručním listem 9. července 1828.

Za živé i zemřelé.*)

(Modlitba mešní.)

Všemohoucí, věčný Bože, jenž nad živými panuješ i spolu nad mrtvými, a nade všemi se smilováváš, o nichž napřed víš, že věrou a skutkem budou Tvými: pokorně Tě žádáme, aby ti, za kteréž modlitby konati jsme si umínili, ať je tento svět ještě v těle zdržuje, anebo budoucí již zbavené těla přijal, na přímluvu všech svatých Tvých z vlídné Tvé dobroty dosáhli všech svých hříchů odpuštění. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po věky věkův. Amen.

*) V modlitbách k litaním svatých.

Za dobrodince.

Milostiv buď, Pane, dobrodincům mým a modlitby, kteréž k Tobě za jejich blaho vznáším, dobrotivě přijmi, a jim, ani mi z Tvého popudu tělesná i duševní dobrodiní skýтали, pro jméno své život uděl věčný. Skrze Pána . . .

Za přátele.

Bože, který dary lásky skrze milost Ducha svatého do srdcí věřících svých vléváš: dej služebníkům a služebnicím svým, pro něž vzýváme snažně dobrotivost Tvou, zdraví duševní i tělesné, aby Tě ze vší síly milovali, a co Tobě milé je, ze vší lásky konali. Skrze Pána . . . v jednotě téhož Ducha svatého . . .

Jiná modlitba za přítele. Štěpná zahrada.

Kriste Ježíši, jenž jsi dar lásky skrze milost Ducha svatého do srdce věřících ráčil vlíti, prosím Tebe, prokaž mému příteli N., za něhož jsem si uložil pomodliti, milost a milosrdenství své, a chraň jej před duševním i tělesným neštěstím. Poručím Ti ho tak věrně, jako jsi Ty svou nejmilejší Matku a nejvěrnější přítelkyni poručil svatému Janovi a prosím, abys o něho tak pečoval, jako svatý Jan se staral o Tvou Matku. Požehnání, které jsi při svém nanebevstoupení světu dáti ráčil, sestup i na něho, uchovej ho nástrah nepřátelských a naplň ho hojnou milostí. Amen.

Za nepřátele.

Bože, pokoje a lásky milovníku a strážce, dej všem našim nepřátelům pokoj a lásku pravou, a všech jim odpuštění hříchů uděl, a z jejich nástrah mocně vytrhni. Skrze Pána . . .

Modlitba otce nebo matky k Panně Marii za sebe a za děti.

K tobě, Panno nejmoudřejší, trůne moudrosti Boží, utíkám se pokorně a důvěrně, abych nejen pro sebe, nýbrž i pro všechny děti své skrze tebe vyprosil daru moudrosti a spasení duší našich. — Osvěcuj každého dne slabý a temný rozum můj touž moudrostí, kterou tebe Bůh tak hojně ozdobiti ráčil, a síliž také slabou, křehkou vůli mou, abych děti své vždy tak vyučoval, napomínal, trestal a řídil, jak k časnému i věčnému jich blahu jest nejprospěšnější. Račiž vždy sama hned všecko napravit, v čem z nevědomosti nebo slabosti své pochybím; račiž vždy též všecko doplniti, co já učiniti zameškám. Provázej vždy svatým svým požehnáním všechny práce a činy mé; a čemu dobrému a spasitelnému děti mé se naučí, to vryj hluboko do srdce jejich. A tak odevzdávám pokorně a důvěrně všechny děti své do tvé zvláštní mateřské ochrany pro celou budoucnost. Budiž ty sama jejich matkou, ochraňuj jich stále, střež, napomínej, tesci je, starej se o ně a pečuj především o jejich časné a věčné blaho. Vypros jim u Boha bázně Boží, která jest počátkem vší moudrosti, aby se nikdy ani v dospělejším věku s cesty svaté pravdy a spravedlnosti neuchýlily, nýbrž aby celý svůj život spravovaly podle přikázání Božích a církevních.

Konečně ještě prosím, račiž mně a celé rodině mé uděliti stálou a horlivou úctu, důvěru a lásku k tobě, Matko Boží, neboť kdo tebe nalezne, nalezne život a vážití bude spasení od Hospodina. Amen.

Modlitba za rodiče.

Bože, jenž jsi poručil: „Cti otce svého i matku svou“, a v jedno-rozeném Synu svém Kristu Ježíši nám příklad zůstavil, kterak toto přikázání Tvé plniti můžeme: smiluj se nad mými rodiči. Ty sám odplat jim hojně v tomto i v onom životě všechno, co mi dobrého z milosti Tvé tak laskavě, štědře a upřímně již prokázali a ještě prokáží. Mně pak dej srdce vděčné a ochotné, ať ve všem dobrém jich rád poslouchám a nevděkem jich nezarmucuji, abych takto si zasloužil požehnání, které jsi hodným dětem slíbiti ráčil. Chraň jich, Bože, ode všeho zlého, zachovej mi je ve zdraví mnohá léta a popřej mi, abych jim ve stáří mohl býti podporou, po smrti pak abych zasloužil shledati se s nimi v nebesích. Amen.

Modlitba za bratry, sestry a příbuzné.

Ó Bože, jenž pásku rodného pokrevnosti a příbuzenství milostí svou vážeš a vzájemnou láskou posvěcuješ: rač požehnáním svým obdařiti mé bratry, sestry a všechny příbuzné. Zachovej je v pravé svornosti a lásce, v svatém pokoji a bohabojnosti. Dejž, ať bratrskou trpělivostí vespolek se snášíme a křehkosti své sobě navzájem odpouštíme. Vzdal od nás od každého všeliký hněv, zášť a nenávisť, abychom těžká břemena tohoto života vespolek ochotně nésti sobě pomáhali, ve ctnosti a svatosti se podporovali a jedenkrátě všichni blaženosti nebeské účastnými se stali. Amen.

Modlitba za učitele.

Díky Tobě, Bože, Otče nebeský, za milost, že jsi mně tak laskavé učitele dáti ráčil, aby mně byli vůdci na cestě pravdy a ctnosti. Rač jim Ty odměniti všelikou péči a snahu, kterouž mi věnují. Dejž jim dobré zdraví, svatou spokojenost, laskavou trpělivost, horlivou vytrvalost a radost, aby sami viděli výborný zdar svého snažení. Nám pak, svěřencům jejich, račiž dáti srdce poslušné, abychom slov jejich ochotně následovali; srdce vděčné, bychom na ně nikdy nezapomínali; srdce ctnostné, bychom jim vždy radost a čest působili. Konečně pak po dlouhém a blahém působení rač vzíti je k sobě do věčné blaženosti, kdež by za to, že mnohé vyučili spravedlnosti, skvěli se jako hvězdy na věky věkův. Amen.

Modlitba za spolužáky.

Tobě, dobrotivý Bože, poručeny činím všechny své spolužáky. Zachovej a ostříhej životů jejich ve všelikém nebezpečení, duše pak ochraňuj všeho bludu a hříchu. Rozněť v nich posvátnou touhu po vědách užitečných a prospěšných, zvláště pak po umění svatých, které jsi Ty sám lidem k osvícení a útěše zjeviti ráčil, aby prospívali netoliko tělem a duchem, ale také ctností a milostí před Tebou i před lidmi. Uděl nám všem, Otče milostivý, abychom církvi svaté

byli ku prospěchu a slávě, vlasti ke zdaru a chloubě, rodičům k útěše a podpoře, učitelům k radosti a odměně, sobě pak ke spasení, a dej, ať se někdy u Tebe všichni shledáme a rozmnožíme sbory svatých nebešťanů v blaženosti věčné. Amen.

NOTA. Jiné modlitby příhodné toho druhu nalezneš v této knize na různých místech, zejména po litaniích k svatým. — Zde ještě připojujeme:

Za rodinu (nebo družinu).

(Mešní modlitba.)

Ochraňuj, prosíme, Pane, na přímluvu blahoslavené Marie vždy Panny, tuto rodinu (nebo družinu) ode všeho protivenství: a z celého srdce Tobě odevzdanou od nepřátelských dobrotivý obraňuj milostivě nástrah. Skrže Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

Za zpovědníka.

Bože, původce milosti a ctnosti, vzhlédni milostivě na služebníka svého N., kterého jsi mi na cestě spásy za vůdce milosrdně udělil; osvět jej světlem rozumu svého, aby mne po cestě Tvých příkázání vedl a spolu s dušemi mu svěřenými k věčnému dospěl dědictví. Skrže Pána

Modlitba kněze za sebe.

Všemohoucí a milosrdný Bože, k prosbám pokory mé dobrotivě se obrať a mne, sluhu svého, jemuž jsi bez přispění jakýchkoliv zásluh, z nezměrné štědrosti laskavosti své nebeskými tajemstvími přísluhovati dal, učiň služebníkem svatých oltářů hodným; aby co se mým hlasem koná, Tvým posvěcením bylo utvrzeno. Skrže Pána našeho

Za putujícího.

Buď Pane při prosbách mých a cestu služebníka svého k prospěchu spásy řiď, aby ve všech příhodách na cestě života tohoto Tvou povždy ochráněn byl pomocí. Skrže Pána . . .

Za plující na lodi.

Bože, jenž jsi přepravil otce naše skrže moře Rudé, a převedl je skrže vodu prevelikou, takže chválu jména Tvého opěvovali: prosíme Tě snažně; abys na lodi služebníky své, odvraceje překážky, do přístavu vezdy žádaného a plavbou klídnou vyprovázal. Skrže Pána našeho

Za vězně nebo zajatce.

Bože, jenž jsi způsobil, že Petr apoštol z okovů vyproštěn byl a neporušený vyvázl: rozvaž pouta služebníka svého v zajetí jsoucího; a propůjč, aby pro jeho zásluhy neporušený vyšel. Skrže Pána našeho .

Modlitba za pokoušené a trápené.

Bože, jenž ospravedlňuješ bezbožného: a nechceš smrti hříšníka, velebnost Tvou snažně prosíme: abys služebníky své, ve Tvé smilo-

vání důvěřující, nebeskou chránil dobrotivý pomocí a neustálou ochranou zachovával; aby Ti vždycky sloužili a žádnými pokušeními od Tebe nebyli odlučováni. Skrze Pána .

Modlitby za vrchnosti církevní.

Modlitba za papeže.

V. Modleme se za nejvyššího pastýře svého N.

R. Hospodin zachovej ho a obživ ho, a blahoslaveného učiň ho na zemi a nevydávej ho do vůle nepřátel jeho. *)

Otče náš. Zdrávas.

Všemohoucí věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N. a řidiž jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného, aby s milostí Tvou to, co se Tobě líbí, žádal a ze vší síly konal. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

399. Papežská hymna.

Slova kardinála Wiesmanna († 1865).

Přelozil J. Šrůtek, arcijáhen v Hradci Králové.



1. Tam, kde str - mí cír - kve tý - mě, v staro-slavném věčném



Ří-mě, ná-ro-du všech ja-zy-ko-vé svor-ně pě - jí v pí-sni



no-vé: Bo - že, Pi - a De - sá - té - ho že-hnej a nám za-cho-



vej! Bo-že, Pi - a De - sá - té - ho žehnej a nám za-cho-vej!

2. Sedmi chlumův bání zlaté,
- vatikánské síně zlaté, - hroby
svatých v širém kraji - ozvěnou
se otřásají: - [: Bože, Pia Desá-
tého - žehnej a nám zachovej! :]

3. Velebně náš zpěv se vznáší -
nad oblohu země naší; - po rovi-
nách, moři, lese, - k Římu prosby

hlas se nese: - [: Bože, Pia Desá-
tého - žehnej a nám zachovej! :]

4. Pohlížíme k vám též vzhůru,
- pějte s námi v lásky kůru, -
roznětte nás, nebešťané, - ať náš
zpěv zde neustane: - [: Bože, Pia
Desátého žehnej a nám za-
chovej! :]

*) Racc. Odpustky 300 dní jedncu denně. — Plnomocné jednou za měsíc v libo-
volný den těm, kdo se tak modlí každodenně po celý měsíc. Podmínky: zpověď, při-
jímání, návštěva kostela a tam modlitba na úmysl sv. Otce. Pius IX. 26. listopadu
1876.

Za biskupa.

Bože všech věřících pastýři a řediteli, na služebníka svého N., jenž z vůle Tvé stal se pastýřem diecese brněnské, milostivě shlédni: dej mu, prosíme, slovem i příkladem předcházeti těm, kterých je představeným, aby spolu se stádcem mu svěřeným dospěl k životu věčnému. Skrze Pána . . .

Za jiné představené církevní.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž činíš podivuhodné věci veliké samojediný, rozprostři nad služebníky svými a nad družinami jim svěřenými Ducha milosti spásenosné, a aby se Ti v pravdě líbili, vylej na ně věčnou rosu požehnání svého. Skrze Pána . . . v jednotě téhož Ducha svatého

Za všechny duchovní.

Všemohoucí věčný Bože, jehož duchem celé tělo církve se posvěcuje a řídí: vyslyš nás za všechna svěcení prosící, aby darem Tvé milosti ode všech Tobě stupňů věrně bylo slouženo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitby za vrchnosti světské a za vlast.

Modlitba za zeměpána.

V. Modleme se za císaře a krále svého N.

R. Hospodine, spasena učiň císaře a krále, - a vyslyš nás v den, - v kterýž vzývati budeme Tebe.

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy hříchů vystříhati, nad nepřáteli vítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostati. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba za rodinu císařskou.

Všemohoucí, věčný Bože! Prosíme Tě, ochraňuj a řiď našeho milovaného císaře Pána N., celý císařský dům a vlast naši a dej, abychom jak Tvými, tak císaře pána poddanými věrnými povždy byli a zůstali, až bychom po živobytí šťastně dokonaném k Tobě, Bože, do otčiny nebeské se dostali. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Modlitba za císařovnu.

Zachovej a žehnej, Bože, naši císařovnu N.; odměň ji za vše dobré, co vykonala a vykoná, jak jsi slíbil těm, kteří se Tě bojí.

Dej, aby vždy byla světu příkladem dobrým.

Láska a péče Tvá ji vždy jako nejvyšší naší vrchnost doprovázej.

Dej jí poznati, že svým pomazaným jsi nápomocen.

Dej, abychom pod její ochranou vedli život pokojný a zbožný, v bázni Boží a spravedlnosti.

Vyslyš nás skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Svatý pěstoune Josefe, patrone našeho nejvyššího panovnického rodu, svatý Cyrille a Methoději, naši zemští patronové, orodujte za nás.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Ó Pane, nebeský Otče! Chraň pro zásluhy a na přimluvu svatého pěstouna Josefa, jakož i svatých vyznavačů Cyrilla a Methoděje, nás a celý náš císařský rod a celou rakouskou vlast před úklady nepřátel vnitřních i vnějších a propůjč, abychom pevným setrváním v katolické víře jednou dosáhli také statků věčných. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

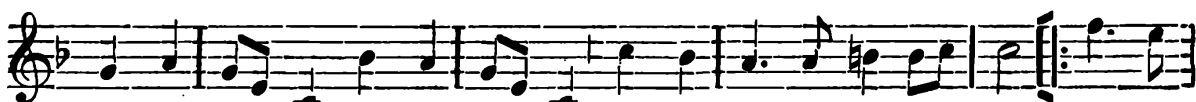
R. Amen.

400. Zachovej nám, Hospodine.

Slova J. G. Seidla 1853. — Nápěv Jos. Haydna 1797. — (Úřední vydání z r. 1890.)



1. Za-cho-vej nám, Ho-spo-di-ne, cí-sa-ře a na-ši zem!
Dej, ať z ví-ry moc mu ply-ne, ať je moudrým vla-da-řem!



Haj-me věr-ně trů-nu je-ho pro-ti ne-přá-te-lům všem; o-sud



trů-nu habs-bur-ské-ho Ra-kou-ska jest o su-dem!

2. Plňme věrně povinnosti, -
chraňme právo počestně, - a když
třeba, s ochotností - v boj se
dejme statečně! - Na paměti
vděčně mějme - slávu vojska ví-
těznou, jmění, krev i život
dejme - za císaře, za vlast svou!

3. Čeho nabyt občan pilný,
vojín zbraní zastávej; - uměním
i vědou silný - duch se vzmahej,
jasně skvěj! - Bože, račiž slávy
přítí, - žehnej vlasti milené; -
slunce Tvé nechť v míru svítí -
na Rakousko blažené.

4. Stůjme k sobě každou chvíli,
- svornost jenom moci dá; - spo-
jené kde vládnou síly, - snadno
vše se vykoná. - Když se ruka
k ruce vine, - pak se dílo podaří, -
říš rakouská nepomine: - sláva
vlasti, císaři!

5. Císaři po boku vládne -
rodem, duchem spřízněná - v krá-
se, kteráž neuvadne, - císařovna
vznešená. - Bože, račiž rozkvět
nový - habsburskému domu dát,
- Františkovi, Josefovi, - (Alžbě-
tě) rač požehnat!

Za úřady světské.

Bože, od něhož všeliká moc zřízena jest, služebníky své, kteří
z Tvé milosti a moci věci pozemské řídí, stálou doprovázej ochranou,
aby sloužíce Ti ve spravedlnosti a oddanosti, dosáhli spásy duše
i těla a poddaným slovem i příkladem prospívali. Skrze Pána...

Modlitba k božskému Srdci Ježíšovu za Rakousko.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad naší otčinou! O nejsvětější Srdce Ježíšovo, vylej své přebohaté požehnání na naši matku, sv. církev, na sv. Otce, na našeho císaře pána, na biskupy a kněze! Zachovej spravedlivé, obrať hříšníky, osviť nevěřící, žehnej naše příbuzné a přátele, přispěj umírajícím, vysvoboď nebohé duše z muk očistcových a rozestři mírné panování své nad celou naší otčinou. Amen.

Odp. 300 dní jednou denně, pro věřící v celém Rakousku. — Lev XIII. dne 16. května 1885.

Rechziegl: „Ježíš, potěšení jediné“.

Modlitba za vlast.

Povinnost modliti se za vlast.

„Hleďte pokoje města, do kteréhož jsem zastěhoval vás a modlete se za ně k Hospodinu: nebo v pokoji jeho budete míti pokoj“.
(Jer. 29, 7.)

Pokolení lidské, žijící v pěti dílech světa, dělí se na nesčetné národy a národů, kmeny a rody, kteří rozličnými vírami, světskými zřízeními, řečí, povahami, mravy a způsoby i vzdělaností od sebe se liší. Ze všech těch národů je jeden národ Tvým domácím, Ty jsi údem jeho těla a země, v níž bytuješ ty i národ tvůj, jest vlastí tvou. Záleží ti na tvé vlasti čili nic? — Považ, že pro tebe je dobré, když ve vlasti tvé kvetou vědy a umění, panuje pořádek, blaho a mír; připomeň si, že záležitosti musí i tobě na tom, aby v tvé vlasti byly chrámy, školy, nemocnice, ústavy dobročinné, vzdělávací a zaopatřovací pro chudé, němé, slepé a jiné neduživce; uvaž, že i tebe těšiti musí, když národ tvůj je vycvičený, vážený, mravný, vynikající; suď, že ti lhostejno býti nemůže, když vlast tvá strastmi, jako neúrodou, drahotou, hladem, nakažlivými nemocemi, pádem dobytka, občanskými rozbroji a válkou je stíhána a sužována; rozjímej, že když všichni trpí, také ty trpíváš, že strasti vlasti jsou také strastmi tvými, že blaho celého národa plodí i blaho jednotlivců; považ, že všichni pro všechny musí žít, trpěti a jednati. Miluj všechny národy, ale zvláště bratry své; netup a nepronásleduj národy cizí, ale zvláště v uctivosti měj národ svůj; nehleď toliko zisku svého, ale dbej všemožně toho, co prospívá celé vlasti tvé. Arciť není každému vykázáno místo veřejného a vlivného působení; než každý může pro vlast pracovat aspoň soukromě ve své domácnosti a mezi známými, aby kvetla mravnost a vzrůstalo se blaho, panoval mír, aby šetřeno bylo práva a bezpráví bylo zamezováno, a tím již poněkud přispěješ ku bezpečnosti jmění, cti a života. Udržuj tedy mravnost a svornost v rodině, zastávej pravdu a právo doma, v příbuzenstvu a v sousedstvu; buď spravedliv ke každému; ostříhej statek bližního jako svůj vlastní a šetři zdraví a život bližního jako svůj. Co k rozkvětu národního blaha pomáhá, co je ku slávě a prospěchu vlasti, o to dbej slovem i skutkem. Konečně nezapomínej, že Bůh vládne osudy jak jednotlivců, tak i celých národů; proto modlívej se k němu za vlast svou, aby vše zlé od ní ráčil odvrátiti a ji hojným požehnáním svým navštěvovati.

*Následující modlitbu napsal Václav Beneš-Třebízský.
Vyňato z modlitební knihy: „Pomněnky ve vlně nebeské“.*

Bože otcův mých, Králi nebes i země, k Tobě vznáším svou vroucí modlitbu za blaho své vlasti a svého národa.

Tvé svaté požehnání učinilo krásnou a kvetoucí moji vlast po pohromě největší, kdy bédou lidskou byla k pláči zmořena, ano nadchlo silou a osvěžilo rozumem statečné a zmužilé její bojovníky, a přivedlo chudobku, již již k zapomenutí klesající, opět na stupeň slávy mezi ostatními národy. Ó jak velice Tobě za to děkuji, Bože

můj, a prosím Tebe s celou svojí vroucností, aby Tvé svaté požehnání dlelo nad milenou zemí, dokud kámen bude v ní státi na kameni, a spočívalo nad národem drahým, dokud nepřestane žítí jazyk jeho mluvy.

Žehnej vlast mou, Bože, kdy polibkem jara ze spánku zimního probuzena bývá a odívá se v zeleň mladistvou, kdy vůní líbeznou jsou naplněny její lesy i háje a plničky ptačího ševelu. Žehnej vlast mou, Bože, kdy požehnána jsou pole a role její zrajícími plody a obyvatelé její v potu tváří svých snášejí úrodu do svých příbytkův. Žehnej vlast mou, Bože, kdy jeseň v ní svou vládu nastoupí a stromy i keře zralými plody obalí. Žehnej vlast mou, Bože, i tehdy, kdy pokryje háv sněhový její hory a lesy i chaloupky, jak hvězdy na nebi rozseté.

Tvé požehnání svaté nechť vejde do paláců zámožných, by tam hnulo srdce k dobročinnosti a útrpnosti, nechť nemine ani prahu chatrče chudičké, by oblažilo jejího majitele, kteréhož chyška ta jediným je bohatstvím, a nechť vyhledá i ty ubožáky, kteří nevědí, kam hlavu svou by měli položit

Neopouštěj, Hospodine, národ ten, jehož krev jest krví mou a jehož tlukot srdce i mého je tlukotem, chraň jej, střež a opatruj, zachovej jej před zlem veškerým a před každou zhoubou.

Dej, aby nikdy v něm nevznikly různice a nesváry domácí, chraň jej před úklady zlými jeho nepřátel a popřej, aby ve svornosti, lásce bratrské a v míru dokonalém hledal jediné a našel blaho své.

Vzněť v srdcích našich, v srdcích celého národa pravou, ryzí lásku k vlasti, nechť všichni milujeme rodnou svou zemi jako matičku svou, roditelku, a hotovi jsme v každém okamžiku sílu svou, ducha svého a rozum svůj službě její zcela zasvětit.

Osvěť milostí svou, Hospodine, též duše zbloudilé, které se hanbí za jazyk svých předkův a nectí drahého otcův našich dědictví, přiveď je k srdci společné naší matky, a učiň dítkami jejími zdárnými.

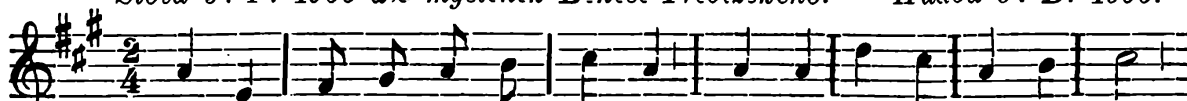
A tak rosou božského požehnání Tvého, všemohoucí Bože, hojně pokropena, vlast má skvíti se bude v kráse májové, šedý, omžený věnec hor skvostnou jí bude korunou, šepotající zelenavé lesy vlasem bohatým a řeky stříbropěnné líbeznými stužkami, spojujícími lásku naši společnou, — a když svorně, bratrsky budeme pracovati společně, jak na polích, rolích a v chatrčích doškových, tak i na místech vědy, učenosti a umění, pak s Tvým, Pane, přispěním zasedne vlast má na trůn mezi národy a vynikati bude mezi nimi jako démant mezi křemeny.

Ó dej, dobrotivý Bože, abych činností svou vlasteneckou byl ozdobou své rodné země a tak sobě zasloužil klidného odpočinku v její hlíně, a dopřej mi milosti, abych životem bezúhonným, vzorně křesťanským v této vlasti hodným se stal vstoupiti jednou ve vlast všech národů celého světa. Amen.

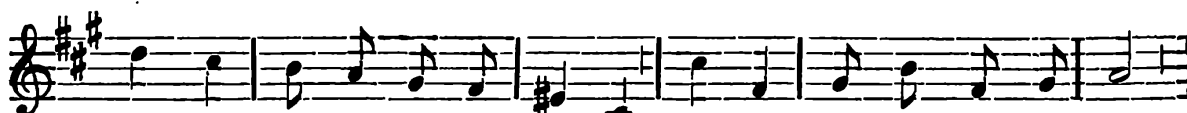
Modlitba za vlast.

(Lze se ji buď modliti nebo zpívati.)

Slova J. P. 1906 dle myšlenek Beneše-Třebízského. — Hudba J. B. 1906.



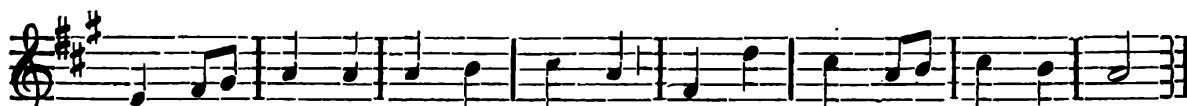
1. Bo-že, Krá-li ne-bes, ze-mě, Bo-že, Ot-če ot-ců mých,



před nímž hor se sklá-ní té-mě, mo-ře chví se v březích svých,



k Tobě vznáším pros-bu vrou-cí za vlast svo-ji, ná-rod svůj:



Ot-če dobrý, vše-mo-hou-cí, žehnej jim, je o - pa - truj !

2. Tvoje svaté požehnání
dalo skvělý věnec hor
vlasti mojí kolem skrání,
v stráně jejich šumný bor,
svěží louky, tiché háje,
širá pole úrodná,
nad nimižto krásou plaje
oblohy modř lahodná.

3. V zem tu národ ušlechtilý
vedl jsi laskavě,
jenž Tě hledal v každé chvíli,
při práci i zábavě;
proudí Tvoji mocnou vůlí
mými údy jeho krev,
srdce mé se k němu tulí,
jeho řečí zní můj zpěv.

4. Poslals v kraj náš Bratry
z dalekého východu, [svaté
kteří v řeči láskou vznaté
Krista dali národu,
naučili nás ctít Tebe,
sterý vystavěli chrám,
ukázali cestu v nebe,
kde vlast věčná kyne nám.

5. Reků statných silné paže
vlasti naší bránily,
na pomezí bdělé strážě
nepřátel voj stavily,

pění kněží, moudrých králů
vznícen krásný plamen věd,
všude pěstěn v Tvoji chválu
ušlechtilých uměn květ.

6. Když vlast naše klesla v bídu
nepřítelem zmožena,
našemu hrob kopán lidu,
mluva naše tupena,
Ty jsi vzbudil nové reky,
nadšení jim v srdce vlil,
ježto zmohlo cizí vzteky,
a jímž lid se probudil.

7. Díky vzdávám svrchované
za vše tyto milosti,
jež mi srdce, dobrý Pane,
nítí sladkou radostí,
a hned za vlast znova prosím:
rač jí stále žehnati,
národu, jež v srdci nosím,
dej vždy slávou zkvétati!

8. Žehnej, Bože, vlasti mojí,
když v ni jaro zavítá,
zelení se svěží strojí,
pestrý květ v ní procítá.
Fialkou když stráně voní,
oživuje luh i les,
skřivan s výše trilký roní,
slavíkův lká v křoví ples.

9. Žehnej, Bože, vlasti naší,
když se v poli vlní klas,
jímž se požehnání snáší,
které chlebem sytí nás,
žnec, pot jemuž s čela řine,
k Tobě vděčně zvedá zrak,
dej, ať nivy, chaty mine
zhoubný příval, hrozný mrak.

10. Žehnej, Bože, vlasti milé,
kdy plod všaký dozrává,
kdy strom větve svoje chýle
ovoce nám podává,
v pestrých barvách hoří listí,
nové vzhází osení,
nad nímž chladné větry sviští:
ochraňuj vlast v jeseni!

11. Žehnej mojí vlasti, Bože,
když se z oblak sype sníh,
zemi zkřehlé stele lože
ve bělostných závějích,
pole pod ním odpočívá,
u krbu tak blaze jest,
místo květů na nás dívá
s nebe zář se jasných hvězd.

12. Do boháčů vejdi síní
svaté požehnání Tvé,
nechať chudým dobře činí,
jejich srdce k lásce zve;
nemiň chudé chatky prahu,
ozař její nízký štít,
aby pracnou za námahu
radosti v ní vzešel svit.

13. Všechny trpící a bídne
milostivě vyhledej,
že Tvá dlaň je z trudů zvedne,
důvěru jim v srdce vlej,
aby, bolem navštíveni,
v Tobě našli útěchu,
aby, z bolu uzdraveni,
žili vlasti k prospěchu.

14. Ochrana Tvá, Hospodine,
nikdy neopouštěj nás,
zlo ať každé vlast mou mine,
ať plá štěstím v každý čas;
domácích ji uchraň svárů,
útoků lstných nepřátel,
aby národ v lásky žáru
ctností, blahem, ctí se stkvěl!

15. Vlej, ó Bože, lásky zdroji,
lásku k vlasti synům všem,
nechať jako matku svoji
milují svou rodnou zem,
ať jsou těla, ducha silou
ochotni ji hájiti,
za vlast svoji krásnou, milou,
život dát, krev prolíti.

16. Osvět duše pobloudilé,
omámené cizotou,
ježto nectí řeči milé,
dané jim Tvou štědrotou,
které vlast svou zapírají,
zhrdly otců dědictvím,
nechať nad svým bludem lkají,
zas k ní přilnou srdcem svým.

17. Rosou Tvého požehnání,
Bože, vlast má svažena,
ať v něm jako v záři ranní
zastkvěje se blažena,
svěžích lesů bujné vlasy,
pestré roucho luk a niv
stuhami řek proplétá si,
ať je blah, kdo v ní je živ!

18. Dej, ó Bože, ať v ní svorně,
bez hněvu a rozkolu
pracujeme neúmorně
každý o svém úkolu,
kde nám Tvoje vůle velí,
v chatě, v poli, v paláci,
aby ctěn byl národ celý,
zdárných synů za práci.

19. Dej, ať vlast, má milá máti,
sedne slávy na trůnu,
nechať širý svět zří pláti
krásky její korunu,
pro ctnost, zbožnost svých synů
ctěna v širém ve světě,
pamět jejích slavných činů
v stálém roste rozkvětě.

20. Dej, ať ozdobou jsem její,
a až mne z ní povoláš,
kde Ti andělové pějí
a sám slávou věčnou pláš,
kéž mi, dobrotivý Pane,
otevře se věčná vlast,
kde mi věčné světlo vzplane,
věčná oblaží mne slast!

K poutím.

Pouti jsou pobožné návštěvy posvátných míst, které konáme, protože na takových místech k větší pobožnosti býváme povzbuzeni, vroucněji a důvěrněji se tam modlíme a nejednou i zázračně vyslyšeni býváme.

Seznam poutních míst a milostivých obrazů v diecesi trněnské viz na str. 76. (za kalendářem).

Žehnání poutníků na poutní místa odcházejících.

Poutníci, obdrževše doporučující list od svého faráře a přijavše svátost pokání, přítomni buďtež mši sv. za ně obětované a při ní přistuptež ke stolu Páně. Pak poutníci pokleknou a kněz pomodlí se nad nimi :

Antifona : Na cestu pokoje.

Zpěv Zachariášův (Luk. 1, 68).

1. Požehnaný (buď) Pán Bůh israelský: * že navštívil a učinil vykoupení lidu svého.

2. I vyzdvihl nám roh spasení * v domě Davida, služebníka svého.

3. Jakož mluvil skrze ústa svatých proroků svých, * kteříž jsou od věků :

4. o vysvobození z (moci) nepřátel našich * a z ruky všech, kteříž nenávidí nás :

5. aby učinil milosrdenství s otcí našimi * a rozpomenul se na svátou smlouvu svou,

6. na přísahu, kterouž přislíbil Abrahamovi, otcí našemu, * že nám to dá,

7. abychom z ruky nepřátel našich vysvobozeni * beze strachu sloužili jemu.

8. v svatosti a spravedlnosti před ním * po všechny dny své.

9. A ty, dítě, prorokem nejvyššího slouti budeš: * nebo půjdeš před tváří Páně připravovat cest jeho,

10. aby dáno bylo umění spasitelné lidu jeho * na odpuštění hříchů jejich,

11. skrze srdečné milosrdenství Boha našeho, * v němžto navštívil nás, vyšed z výsosti,

12. aby posvítit těm, kteříž ve tmě sedí a v stínu smrti: * k spravení nohou našich na cestu pokoje.

13. Sláva Otci

Antifona : Na cestu pokoje a blaha řiď vás všemohoucí a milosrdný Hospodin, a anděl Rafael provázej vás na cestě, abyste se zase v pokoji, zdraví a radosti vrátili domů.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (tiše).

V. A neuvoď nás v pokušení.
R. Ale zbav nás od zlého.
V. Spasený učiň služebníky své.
R. Bože můj, doufající v Tebe.
V. Sešliž jim, Pane, pomoc ze svatyně.
R. A ze Sionu ochraňuj je.
V. Budiž jim, Pane, věží silnou.
R. Před obličejem nepřítele.
V. Nechť ničeho nevykoná nepřítel proti nám.
R. A syn nepravosti ať neuškodí nám.
V. Požehnán budiž Hospodin den ode dne.
R. Šťastnou cestu učiniž nám Bůh spasení našeho.
V. Cesty své, Hospodine, ukaž nám.
R. A stezkám svým vyuč nás.
V. Ó by spravený byly cesty naše.
R. K ostříhání spravedlností Tvých.
V. Budou křivá místa v přímá.
R. A drsnatá v cesty rovné.
V. Andělům svým přikázal o tobě.
R. Aby ostříhali tě na všech cestách tvých.
V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.
R. A volání mé přijdiž k Tobě.
V. Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, kterýž jsi učinil, že synové israelští středem moře suchou nohou prošli, a kterýž jsi třem mudrcům cestu k sobě vůdčí hvězdou ukázal: dej jim, prosíme, cestu zdařilou, a počasí klidné, aby za průvodu anděla Tvého svatého na místo, kam se ubírají, a kdysi do přístavu věčné spásy šťastně mohli dojíti.

Bože, kterýž jsi svého služebníka Abrahama z Uru, města Chaldejského, vyvedeného na všech cestách jeho pouti neporušeného zachoval: prosíme, abys tyto služebníky své chrániti ráčil; buď jim, Pane, v přípravě pomoci, po cestě útěchou, v parnu zastíněním, v dešti a mrazu úkrytem, v slabosti oporou, v protivenství ochranou, v kluzkosti berlou, v stroskotání přístavem: aby za Tvého vedení, kam spějí, šťastně došli a potom bez úrazu domů se vrátili.

Budiž, prosíme, Pane, při prosbách našich, a cestu služebníků svých ku prospěchu spásy své řiď: aby ve všech příhodách cesty a života tohoto Tvou vždycky chránění byli pomoci.

Dej, prosíme, všemohoucí Bože: aby čeleď Tvá po cestě spasení kráčela, a následujíc napomínání sv. Jana Předchůdce, k onomu, kterého předpovídal, bezpečně přišla, k Pánu našemu Ježíši Kristu, Synu Tvému.

Vyslyš, Pane, prosby naše, a cestu služebníků svých milostivě doprovázej a milosrdenství své, jak všudy jsi, tak všudy uštědřuj: aby, ode všech protivenství Tvou pomoci chránění jsouce, díkůčinění Tobě přednášeli.

Pokoj a požehnání † Boha všemohoucího Otce, i Syna, i Ducha svatého, sestoupiž na vás, a zůstaň vždycky. Amen.

Následuje pokropení svěcenou vodou. — Je-li poutník jen jeden, říká se vše v počtu jednotném; jde-li kněz žehnající s poutníky, říká vše v osobě první množného počtu, uzná-li za dobré.

Žehnání poutníků po jich návratu.

V. Pomoc naše ve jménu Hospodinovu.

R. Kterýž učinil nebe i zemi.

Antifona: Aj hle, takť bude požehnán člověk, kterýž se bojí Hospodina.

Žalm 127. (Domáci štěstí zbožných.)

1. Blahoslavení všickni, kteříž se bojí Hospodina: * a kteříž chodí po cestách jeho. — 2. Nebo z práce rukou svých jísti budeš: * blahoslavený jsi, a dobře tobě bude. — 3. Manželka tvá jako vinný kmen plodný: * po bocích domu tvého. — 4. Synové tvoji jako mladistvé olivoví: * vůkol stolu tvého. — 5. Aj hle, takť bude požehnán člověk, * kterýž se bojí Hospodina. — 6. Požehnejž tobě Hospodin ze Sionu: * a spatřuj dobro Jerusalema po všechny dny života svého. — 7. A viz syny synů svých, * a pokoj nad Israelem. — Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému. — Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky: * a na věky věkův. Amen.

Antifona: Aj hle, takť bude požehnán člověk, kterýž se bojí Hospodina.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš (*tiše*).

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

V. Požehnaní, kteří se berou ve jménu Hospodinově.

R. Požehnaní vy od Pána, který učinil nebe i zemi.

V. Vzhledniž, Pane, na služebníky své a na díla svá:

R. A řiď je na cestu přikázání Tvých.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Ušetřři, prosíme, Pane, služebníkům svým odpuštění usmířený a pokoj: aby současně ode všech očistění byli hříchů i bezstarostnou Tobě myslí sloužili.

Všemohoucí věčný Bože, našich časů a života pořadateli, služebníkům svým nepřetržitého poklidu ušetřři podporu: abys ty, které jsi neporušené jejich zaměstnání navrátil, Tvou pomocí učinil bezstarostnými.

Bože, pokorných navštíviteli, jenž nás bratrskou láskou těšíš; rozestři na společnost naši milost svou, abychom skrze ty, v nichž přebýváš, Tvůj v sobě pocítili příchod. Skrze Pána našeho Ježíše Krista atd.

Pak kropí kněz poutníky, řka:

Pokoj a požehnaní † Boha všemohoucího Otce, i Syna, i Ducha svatého sestoupiž na vás, a zůstaň vždycky. Amen.

Návod, jak zpívati nešpory.

(Dle nového vatikánského Vesperale.)

A. Úvod.

Otče náš. Zdrávas Maria (*celé potichu*); pak zanotí:

Kněz:

Lid:

Bo-že, ku po - mo-ci mé vze - zři. Hospodine, ku pomoci mé po - spěš.



Sláva Otci i Synu i Duchu sva-té - mu, jakož byla na počátku, i nyní i



vždycky, a na věky věkův. Á - men. Al - le - lu - ja.



Od neděle Devítníku až do velikonoce místo Alleluja se zpívá:

Chvála Tobě, Pane, Krá - li věč-né slá - vy.



Sazeno níže.

Kněz:

Lid:

Bo-že, ku po - mo-ci mé vze - zří. Hospodine, ku pomoci mé po-spěš.



Sláva Otci i Synu i Duchu sva-té - mu: jakož byla na počátku, i nyní i



vždycky, a na věky vě-kův. A - men. Al - le - lu ja.



Od neděle Devítníku až do velikonoc místo Alleluja se zpívá:

Chvála Tobě, Pane, Krá - li věč - né slá - vy.



B. Žalmy s antifonami.

Následuje p ě t ž a l m ů. Ke každému z nich je jedna a n t i - f o n a, která se zpívá před ním i po něm; při menších slavnostech se antifona před žalmem zkracuje, při větších zpívá se celá; po žalmu se zpívá vždy celá.

Antifony jsou přerozmanité a vyžadují cvičených zpěváků. Dokud nebudou pro zpěv upraveny v jazyku českém, buďte říkány.

K žalmům jsou nápěvy přístupnější a lze je nacvičiti ke zpěvu lidovému společnému.

Celkem je pro žalmý tónů (nápěvů) osm a k nim druží se ještě *tonus peregrinus* a *tonus in directum*.

V jednotlivých tónech rozeznává se *z a č á t e k* (*inceptio*), *sklonění* (*flexa*), *je-li ho potřeba pro délku verše, pak m o d u l a c e* v *p ů l i v e r š e* (*mediatio*) a *z a k o n č e n í* (*terminatio*). *Tonus* I., 3., 4., 7. a 8. mají několik různých zakončení (*d i f f e r e n t i a e*).

Zpívá-li se žalm s antifonou, musí se zpívati v tónu jejím a zakončiti v *differentii*, jakou antifona žádá.

První verš žalmu zanotí zpěvák vždy se „začátkem“, i při hodinách za zemřelé. Druhý a následující verše zpívají se bez „začátku“. Připojí-li se k sobě více žalmů (bez „Sláva Otci“ atd. na konci), odpadá při těch připojených „začátek“. V písních (žalmech) vzatých z evangelii (na př. při Magnificat — Velebí, Benedictus — Požehnaný) zpívá se každý verš se „začátkem“, i v hodinách za zemřelé.

Zvláštního upozornění zasluhuje první verš „Magnificat * anima mea Dominum“, to jest „Velebí * duše má Hospodina“. První slovo tvoří první polovici verše a zpívá se bez *mediace*. Latinské Magnificat má čtyři slabiky, naše Velebí jen tři. Při zpěvu českém se noty, které připadají na první díl slabiky „Magni-“, spojí na první slabiku „Ve-“ a slabiky „-lebí“ se podloží pod „-ficat“.

Flexa čili sklon je padnutí hlasu při tónu I., IV., VI. a VII. o velkou sekundu, při tónu II., III., V. a VIII. o malou terci před oddechem, je-li polovice verše *d l o u h á*, obyčejně před čárkou.

Antiphonal výslovně upozorňuje, že se při žalmích sklonu (padnutí hlasu) nemusí užívat, nýbrž že stačí přímý hlas s nějakou přestávkou. Proto, a aby vyhnulo se zmatkům, radíme, aby se sklonu (*flexy*) v žalmech při lidovém zpěvu vůbec neužívalo, nýbrž aby se zpívalo jen přímým hlasem s krátkou přestávkou.

Při *mediaci* a *terminaci* (nápěvu v půli verše a na jeho konci) musí se tedy dbáti hlavně přízvuku. Ve vzorcích notových níže uvedených jsou nejjednodušší způsoby čtyřslabičné, s přízvukem na první a třetí slabice, na příklad :

[^] [^] [^] [^]
 me - di - a - tur — sic fi - ni - tur
 ne-pro-dlé-vej Ho-spo-di - ne

přečasto však je třeba rozdělit na ty čtyři noty více slabik než čtyři; při dělení tom rozhoduje — jak řečeno — obyčejně přízvuk, někdy však také délka slabik.

Z a k o n č e n í (*terminace*) veršů při tónu II., V. a VI. je při každém tónu jen jedno (*finalis unica*), při ostatních několikrát (*differentiae*).

Žalmy zpívají se po verších střídavě buď od sboru a lidu, nebo od lidu rozděleného v kostele ve dvě skupiny. První verš však vždy celý zpívá jeden zpěvák (*praecentor*), aby se vědělo, jakou notou se žalm má zpívati.

Tonus I.

Prv-ní to-nus*) tak se za-čí-ná, tak se v pů-li zpí-vá.
Pri-mus to-nus sic in-ci-pi-tur et sic me-di-a-tur,

The first system of musical notation consists of a grand staff with a treble and bass clef. The melody is written in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The time signature is not explicitly shown but appears to be common time (C). The notation includes various note values, rests, and bar lines.

Začátek
Inceptio

modulace v půli čili mediace

1. a - le tak se kon - čí. 2. ale tak se kon - čí.
at - que sic fi - ni - tur. atque sic fi - ni - tur.

The second system of musical notation continues the melody and accompaniment. It includes the same key signature and time signature as the first system. The notation shows the progression of the melody and the corresponding accompaniment.

1. terminatio,
1. zakončení.

3. ale tak se kon čí. 4. ale tak se kon čí.
atque sic fi - ni - tur. atque sic fi - ni - tur.

The third system of musical notation continues the melody and accompaniment. It includes the same key signature and time signature as the first system. The notation shows the progression of the melody and the corresponding accompaniment.

5. ale tak se kon čí. 6. ale tak se kon - čí,
atque sic fi - ni tur. atque sic fi - ni - tur.

The fourth system of musical notation continues the melody and accompaniment. It includes the same key signature and time signature as the first system. The notation shows the progression of the melody and the corresponding accompaniment.

7. ale tak se kon - čí. 8. ale tak se kon - čí.
atque sic fi - ni - tur. atque sic fi - ni - tur.

The fifth system of musical notation continues the melody and accompaniment. It includes the same key signature and time signature as the first system. The notation shows the progression of the melody and the corresponding accompaniment.

*) Tonus znamená toninu, a proto by se mohlo případněji říci: *Nápěv první toniny* tak začíná... Držíme se však vyjadřování latinského.

9. ale tak se kon-čí. 10. ale tak se kon-čí.
atque sic fi-ni-tur. atque sic fi-ni-tur.

Magnificat Zakončení různá jak svrchu.

Ve - - le-bí duše má
Ma-gni - fi-cat anima mea

Tonus II.

Dru-hý tonus tak se v půli zpí-vá,*) ale tak se kon-čí.

Magnificat Ve - - le-bí du-še má Ho-spo-di-na.
Ma-gni ii cat a-ni-ma me-a Do-mi-num.

Sazeno níže.

Dru-hý tonus tak se v pů-li zpí-vá,*) ale tak se kon-čí.

Tonus III.

Tře-tí tonus tak se v pů-li zpí vá, 1. ale tak se kon-čí,

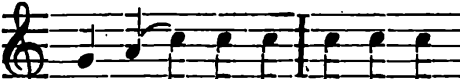
*) Je-li na konci mediace slovo jednoslabičné, odpadne její poslední nota.

2. ale tak se kon - čí, 3. ale tak se kon - čí,



4. ale tak se kon - čí, 5. a - le tak se kon - čí.



Magnificat  Různá zakončení jako svrchu.

Ve - le - bí du - še má
Ma - gni - fi - cat a - ni - ma

Sazeno níže.

Tře - tí tonus tak se v pů - li zpí vá, 1. ale tak se kon - čí.



2. ale tak se kon - čí. 3. ale tak se kon - čí.



4. ale tak se kon - čí. 5. a - le tak se kon - čí.



Tonus IV. A)

Čtvr-tý tonus A) tak se v pů-li zpí-vá, 1. ale tak se kon-čí,



2. a - le tak se kon - čí.



Tonus IV. B) (Altera positio, jiná poloha).

Čtvr-tý tonus B) tak se v pů-li zpí-vá, 1. ale tak se kon-čí,



2. a - le tak se kon-čí, 3. a - le tak se kon-čí.



Ve le-bí du-še má
Ma-gni - fi-cat a - ni - ma

Ve - le-bí du-še má
Ma-gni - fi-cat a - ni - ma

Různá zakončení jak svrchu.

Tonus IV. B) (Alia positio — jiná poloha níže sázená).

Čtvr-tý tonus B) tak se v pů-li zpí-vá, 1. ale tak se kon-čí.



2. a - le tak se kon-čí. 3. a - le tak se kon-čí.



Tonus V.

Pá-tý tonus tak se v pů-li zpí-vá,*) a - le tak se kon-čí.



Ve - le - bí duše má Ho-spo - di - na.
Ma-gni - fi - cat anima me - a Do - mi - num.

Sazeno níže.

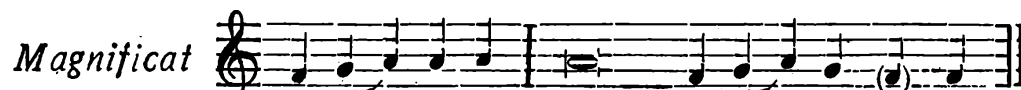
Pá-tý tonus tak se v pů-li zpí-vá,*) a - le tak se kon-čí.



Tonus VI.

nebo

Še-stý tonus tak se v pů-li zpívá, tak se v pů-li zpívá, a - le tak se kon-čí.



Ve - le - bí duše má Ho-spo - di - na.
Ma-gni - fi - cat anima me - a Do - mi - num.

*) Je-li na konci mediace slovo jednoslabičné, odpadne poslední nota.

Tonus VII.

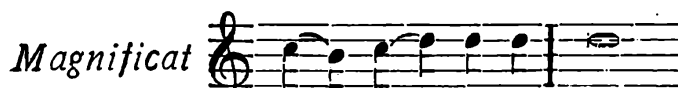
Sed mý tonus tak se v půli zpívá, 1. a - le tak se kon - čí,



2. a - le tak se kon - čí, 3. a - le tak se kon - čí, 4. a - le tak se kon - čí,



5. a - le tak se kon - čí.



Různá zakončení jak svrchu.

Ve - - le - bí duše má
Ma - gni - fi - cat anima mea

O quartu snižený.

Sed - mý tonus tak se v pů li zpí - vá, 1. a - le tak se kon - čí.

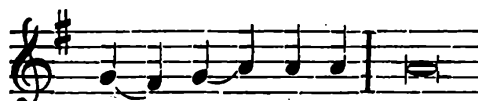


2. a - le tak se kon - čí. 3. a - le tak se kon - čí.



4. a - le tak se kon - čí. 5. a - le tak se kon - čí.



Magnificat  Různá zakončení jak svrchu.
Ve - - le - bí duše má
Ma - gni - fi - cat anima mea

Tonus VIII.

Os - mý tonus tak se v pů-li zpí - vá,*) 1. ale tak se kon - čí,



2. a - le tak se kon - čí, 3. ale tak se kon - čí.



Magnificat  Různá zakončení jak svrchu.
Ve - le - bí duše má.
Ma - gni - fi - cat anima mea

Sazeno níže.

Os - mý tonus tak se v pů-li zpí - vá,*) 1. ale tak se kon - čí,



*) Je-li na konci mediace slovo jednoslabičné, odpadne poslední nota.

2. ale tak se kon-čí, 3. ale tak se kon - cí.



Tonus peregrinus pro žalm 113: Když vycházel Israel z Egypta.

Když vycházel Isra-el z Egypta a dům Jakobův z ná-ro-du ci-zí - ho.



Nebo pro žalm 112: Chvalte služebníci Hospodina (k nešporám).

Tonus in directum

pro žalm 145. o nešporách za zemřelé a pro žalm 69. v litaniích Svatých.

Bože, ku pomo-ci mé vze-zří, Hospodine, ku pomoci mé po-spěš.



G. Kapitola.

Má totéž zakončení jako odpověď „Bohu díky“.

Bo - hu dí - ky.

Bo - hu dí - ky.



Sazeno níže.

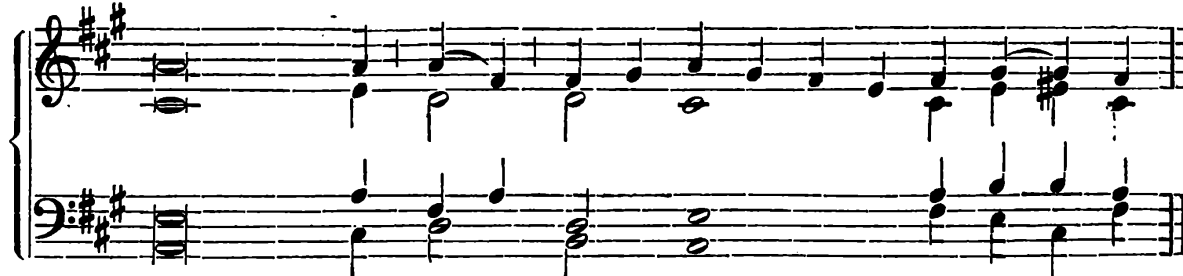


D. Hymna.

E. Veršík a odpověď.



Sazeno níže.



F. Magnificat s antifonou před ním i po něm.

G.

Kněz: Pán s vá-mi. *Lid:* I s du-chem tvým.



Sazeno níže.

Kněz: Pán s vá-mi. *Lid:* I s du-chem tvým.



H. Modlitba po případě i více modliteb s Amen.

A - men.

A - men.



Sazeno níže



I. Po druhé.

V. Pán s vámi. *R.* I s duchem tvým.

K. Ů. Dobrořečme Hospodinu. B. Bohu díky.

O slavnostech.

Benedicamus a Deo gratias.

Do-bro - řeč - - - - - me Ho - spo - di - nu.
Bo - - - - - hu dí - - - - - ky.



O svátcích mariánských.

Do . . bro-řeč - me Ho . . spo - di - nu.
Bo . . . hu dí ky.



Sazeno výše.

Do . . bro-řeč - me Ho spo di - nu.
Bo . . . hu dí ky.



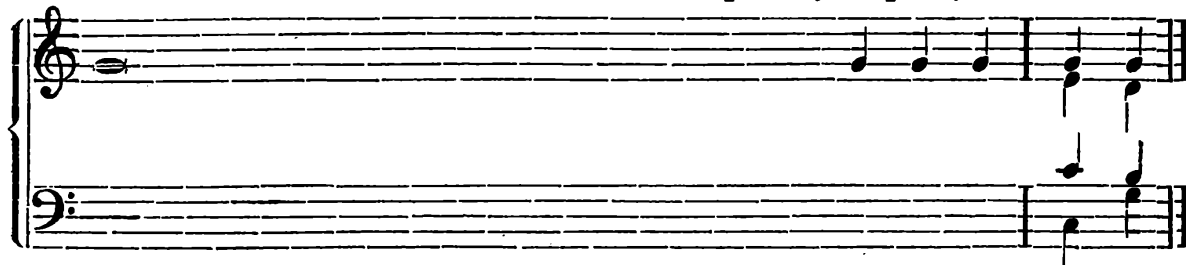
O nedělích obyčejných.

Do . bro - řeč-me Ho spo - di - nu.
Bo . . . hu dí ky.



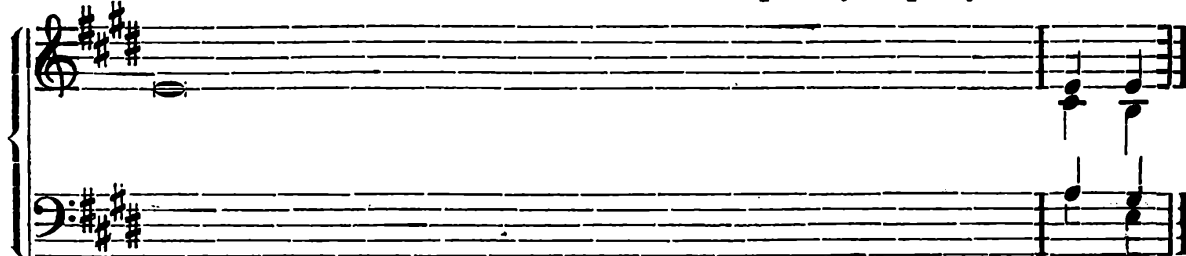
L. V. a B. za zemřelé.

Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. R. Amen.



Sazeno níže.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. R. Amen.



M. Mariánská antífona dle doby roku církevního s V. a B. a modlitbou.

N. Konec.

Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.



Nápěvy žalmů k nešporám pro svátky Páně v I. svazku »Cesty k věčné spáse« obsaženým.*)

Nápěv žalmu

prvního	druhého	třetího	čtvrtého	pátého	Magnificat
<i>o I. až IV. neděle adventní na str. 85—89.</i>					
VIII ₁	VIII ₁	V	VII ₃	IV B ₂	VIII ₁
I ₅	VII ₅	VII ₁	I ₄	III ₂	VIII ₁
I ₈	VII ₉	VIII ₁	V	II	VIII ₁
I ₅	I ₄	I ₅	I ₄	II	II
					od 17.—22, pros.

O vánocích I. nešpory na str. 124.

VIII₁ | VII₁ | VIII₁ | VIII₁ | I₅ | VIII₁

II. nešpory na str. 140.

I₅ | VII₁ | VII₂ | IV B₂ | VIII₁ | I₅

V neděli mezi oktávou Narození Páně na str. 199.

Jako o Narození Páně II. nešp. VI

Na slavnost Obřezání Páně na str. 205.

VI | III₃ | IV A₂ | I₄ | II | II

O Zjevení Páně a I. neděli po Zjevení Páně na str. 213.

II | I₆ | I₆ | IV A₂ | VII₄ | I₁
" | " | " | " | " | VIII₁

Jméno Ježíš a neděle II. po Zjevení Páně na str. 224.

VIII₁ | V | III₃ | IV A₂ | VIII₂ | I₅
" | " | " | " | " | I₄

Nejsv. Rodiny J. M. J. na str. 232.

VIII₁ | IV A₂ | VIII₁ | II | VIII₁ | VIII₁

*) Nápěvy tyto jsou vzaty z nového Vesperale a Antiphonale vatikánského. Jimi změněny a nahrazeny jsou starší nápěvy medicejské na str. 60. a 61., které tedy odpadají. Bylyť zařazeny jen prozatímne.

Neděle III. až VI. po Zjevení Páně na str. 235.

VII ₄	III ₁	IV A ₁	VII ₃	per.	I ₆
"	"	"	"	"	I ₆
"	"	"	"	"	I ₅
"	"	"	"	"	I ₁₀

Zvěstování Panny Marie na str. 242.

VIII ₁	I ₅	VIII ₁	I ₄	VIII ₂	VII ₅
-------------------	----------------	-------------------	----------------	-------------------	------------------

Proměnění Páně na str. 246.

I ₅	VIII ₁	IV A ₂	VI	III ₄	VIII ₁
----------------	-------------------	-------------------	----	------------------	-------------------

O Devítníku a I. a II. neděli po Devítníku na str. 249.

VII ₄	III ₁	IV A ₁	VII ₃	per.	VII ₁
"	"	"	"	"	VI
"	"	"	"	"	VI

Neděle I. až IV. postní na str. 263.

VII ₄	III ₁	IV A ₁	VII ₃	per.	VIII ₄
"	"	"	"	"	I ₄
"	"	"	"	"	VIII ₁
"	"	"	"	"	I ₅

Neděle smrtná a květná na str. 278.

VII ₄	III ₁	IV A ₁	VII ₃	per.	II
"	"	"	"	"	VIII ₁

Nalezení a Povýšení sv. Kříže na str. 394.

VII ₄	III ₂	I ₄	VII ₃	VIII ₂	II
"	"	"	"	"	I ₃

Na Boží Hod velikonoční a pondělí velik. na str. 402.

VIII ₁	VII ₃	VIII ₂	VII ₁	VIII ₁	III ₂
"	"	"	"	"	VIII ₁

Neděle I. a V. po velikonocích na str. 426.

1. VII ₄					VIII ₂
2. "					III ₂
3. "					VIII ₁
4. "					II
5. "					VIII ₁

Nanebevstoupení Páně a v neděli v oktávě na str. 434.

VII ₁	VIII ₁	IV B ₂	VIII ₁	VIII ₁	II
"	"	"	"	"	VIII ₁

Na Boží Hod svatodušní a v pondělí svatodušní na str. 451.

III ₃	VIII ₁	VIII ₁	I ₁₀	VII ₄	I ₁
"	"	"	"	"	III ₂

O nejsv. Trojici a v neděli I. po sv. Duchu na str. 466.

I₄ | II | III₃ | IVA₂ | V | IVA₂

O Božím Těle a na neděli II. po sv. Duchu na str. 483.

I₄ | II | III₃ | IVA₂ | V | V
" | " | " | " | " | I₈

O nejsv. Srdci Ježíšovu na str. 500.

III₂ | I₅ | IVA₂ | VIII₁ | V | I₄

O neděli III. až poslední po sv. Duchu na str. 508—511.

VII₄ | III₄ | IVA₁ | VII₃ per. |

Antifony k Magnificat té doby.

o 3. neděli VI; o 4. neděli I₅; o 5. neděli I₁; o 6. neděli VII₁;
o 7. " I₁; o 8. " IVA₂; o 9. " VIII₁; o 10. " VIII₁;
o 11. " V; o 12. " VIII₁; o 13. " I₃; o 14. " I₅;
o 15. " IVB₂; o 16. " VII₁; o 17. " IVA₂; o 18. " IVA₂;
o 19. " III₂; o 20. " III₂; o 21. " VI; o 22. " I₅;
o 23. " I₄; o 24. " I₄.

Výročí Posvěcení chrámu Páně na str. 516.

VII₁ | I₃ | I₄ | VIII₂ | I₅ | VI

Poznámka.

Tóny žalmů pro svátky Panny Marie, andělů a svatých a světic jsou v třetím svazku udány při každých nešporách zvláště. Proto jich tady souborně neoznačujeme.



Z úplného kancionálu
„Cesta k věčné spáse“
vydala papežská knihtiskárna
svým nákladem:

**„Výtah pro střední školy“ s notami,
v plátěné vazbě K 1·80**

**„Výtah pro školy národní a měšťan-
ské“ s notami, v plátěné vazbě . K 2·20**

bez not, v plátěné vazbě . K 0·90

NOTA : Výtahy pro školy národní a měšťanské
jsou schváleny od c. k. ministerstva kultu
a vyučování vynesním ze dne 19. ledna
1912 č. 54.459 ex 1911.

**„Výtah menší pro lid“ částečně s no-
tami, v plátěné vazbě . K 2·86**

Zvláštní otisk pašijí dle sv. Matouše K 0·50

Zvláštní otisk pašijí dle sv. Jana K 0·40

Úplný text mše sv. o Nejsv. Trojici K 0·10